

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
(ગુજરાત કોપીરાઈટ વિભાગ)

૧૫૭૧

અનુક્રમાંક ૧૫૭૧ કિંમત —

ગ્રંથનામ બહુમન નામું

વર્ગાંક —

બહુમન નામું

યાને

ધરિની શેહનશાહ બહુમન ખીન
અસફંદીઆરની સલતનતનો
એહવાલ.

૧૨૫૭૪

અસલ ઉપરથી વધારા તથા સુધારા સાથે.

નવી આવૃત્તી.

મુ'બદ્દ :

પ્રેસ પ્રીટીંગ પ્રેસ.

નંબર ૧ લો માપકાસ ખીલડીંગ પારસી બજાર સીટ.

૧૨૫૧ મજદુરદી-૧૮૮૨ ઇસવી.

સાંકલીઉં.

દીપાઓ.....	સર્ક.
ખલ્મન નામાની શરૂઆત	૧
નામું લખાઈ શાહનશાહ કચ્છે ગુશતામ્પે જેહાં પેહલવાન રસ- તમ ઉપર શાહજાદા ખલ્મન વીરો	૩
તખતનશીન થયેએ આમદદીઆરનો ખેટો ખલ્મન દરબાનમાં અને તેની પાદશાહી ૧૨૦ વરસ લગે ચાલી તેનો એહવાલ.	૫
જેહાં પેહલવાન રસતમનું પાદશાહ ખલ્મનની દરગાહમાં આવતું અને તેમાં શાહનશાહની શાદીની છકર થવા વીરો	૬
જેહાં પેહલવાન રસતમે શાહનશાહ ખલ્મન પાસે કેઆશમીરની શાહજાદીનું ખેઆન કીધું તે સાંબલી શાહનશાહ તે શા- હજાદી ઉપર આરોક પડીએ.....	૮
તારીફ કીધી સાદાગરે કેઆશમીરના રાજાની ખેટીની નાંમદાર પાદશાહ ખલ્મનની હજુરમાં તે વીરોનો એહવાલ.....	૧૧
નામું લખેઈ તાજખખશ રસતમે કેઆશમીરના રાજા ઉપર અને તલખ કીધી તેની ખેટી શાહજાદી કેતાઉનને શાહનશાહ ખ- લ્મનની શાદીને માટે	૧૩
કેઆશમીરના રાજાએ જેહાં પેહલવાન રસતમનું નામું વાંચી પોતાની ખેટી કેતાઉનને શાહનશાહ ખલ્મન વાસતે મોકલ- વાને આદરો કીધો તે વીરો.....	૧૪
ખુઆખ દીરો કેઆશમીરના રાજા સુરશાહે તે પોતાની ખેટીની નજદીક કહેએ અને તે ખુઆખની તારીર માખેદાને પુઝી.	૧૮
ગોફતેગો કીધી લોહુએ શાહજાદી કેતાઉન સાથે અને જરી કીધી લોહુએ તથી શાહજાદીનું દીલ દરદમરેનું થયેઈ અને દલાશો દીધો લોહુને શાહજાદી કેતાઉને	૨૧
કેઆશમીરના રાજાએ અનજુમન ખોલાવી જેહાં પેહલવાનનું નામું વંચાવી શંભલાવી શાહજાદી કેતાઉનને શાહનશાહ ખલ્મનની શાદીમાં આપી તથા તેને પારેશ પરજેજારને હવાલે કીધી	૨૩
કેઆશમીરની શાહજાદીને પારેશ પરજેજારે પોતાને હસતક લીધા પછી લોહુની તે શાહજાદી સાથ મુલાકાત થવા આપે થયેલી રીગજક અને લોહુને તે શાહજાદી સાથ દરબાન જવા આપે	૨૪
	૨૬

નામું લખીઉં કેઆશમીરના રાજા સુરશાહ જેહાં પૈહલવાંન ર-	૨૬.
સતમ ઉપર લોહુને વાસતે.....	૩૦
પાદશાહ અહમને ધરાંનનું તખત લોહુને આપેઉં. તે પછી અ-	
હમન ઉપર અબ્બાસેબ જુલમ શુજૈએ તો વગેરેનો એહવાલ.	૩૫
પારેશ પરહેજગાર તથા પાદશાહ અહમન ખેલુ જના સવાર	
થઈને નાહાસતા હતા તાંહાં શેહરના દરવાજા ઉપર ચુરગીન	
તથા રોઈન સાથે લડાઈ થઈ અને મારીએ ગએએ રો-	
ઈન નામદાર પારેશના હાથ ઉપર.....	૪૦
અખર થઈ લોહુને જે પીર પારેશ તથા શાહનશાહ અહમન	
એ ખંધે જના નાહા અને કોટના દરવાજા ઉપર પૈહલવાંન	
રોઈન મારેએ ગએએ તો વગેરેનો એહવાલ	૪૨
જવાબ સવાલ થએઆ શાહનશાહ અહમનને અરદેશર સાથે	
અને લડાઈ કીધી વગર હથીઆરે અહમને તેવામાં પારેશ	
આવી પોહોએએ અને શેકસત ખાઈ અરદેશર લશકર સાથે	
નાહસી ગએએ તો વગેરેનું દાસતાન	૪૩
જઈ પોહીએએ અરદેશર લોહુની નજદીક અને શાહ અહમનની	
લડાઈની સઘલી હકીકત તેને કહી શંભલાવી તથા મુલકે	
મુલકના પાદશાહો ઉપર અહમનને પકડવાને વાસતે લોહુએ	
નામાં લખી મોકલેઆં	૪૬
પારેસ મીસરનાં ખજરમાં ગએએ અને તાંહાં મીશરના પાદ-	
શાહની ખેટીની તારીફ શાંભલી તથા તેનો હુનર યોગાનના	
મેદાનમાં જોઈ તે સરવે વાતથી અહમનને વાકેફ કીધો તે	
વગેરેની હકીકત	૪૭
શાહ અહમન મીસરના પાદશાહની ખેટીના હુનરનો તમાશો	
જોવાને ગએએ અને તે પાદશાહ સાથે હોમાએ વીશે	
વાત થઈ તે વીશે	૫૦
તરીજે દહાડે મીસરના પાદશાહની ખેટી મેદાનમાં આવી અને	
ખાપ સાથે ચક્રતેગો કરી અહમનને ખેલાવીએ. તેવારે અહ-	
મન તે પાદશાહની નજદીક ગએએ અને ચક્રતેગો કીધી	
લડાઈના ખાખખાં તે વગેરેનો એહવાલ	૫૪
યોગાન દડી રમેએ શાહ અહમન મીસરનાં પાદશાહની ખેટી	
સાથે અમિ તે ખેટીને નેજાએ કરી ઉઠાવી લઈ જમીન ઉ-	
પર મારી તે વગેરેનું દાસતાન	૫૫
મીસરના પાદશાહ ઉપર લોહુનું નામું આપેઉં તેની અખર પા-	
રેસને થઈ તેથી તે તથા અહમન મીસરમાંથી ખાહર નીકળી	
ગએઆ. તે અખર મીસરના પાદશાહને થઈ તે વગેરેનો	
એહવાલ	૫૭

સફ.

- મીસરના પાદશાહે પોતાની ખેટી હોમાએને અહમનના એહવાલથી
વાકેફ કીધી અને તે અહમનને પકડવા તેની પછવાડે દોડી
તે વગેરેનો એહવાલ ૫૯
- ધરાનમાં લોહુને પાદશાહ અહમન વીશેની ખપર થઈ તે વગે-
રેનું દાસતાન..... ૬૪
- નામું લખીઈ પાદશાહ અહમને લોહુ ઉપર તે વગેરેનું દાસતાન.
જવાબ વાલેએ લોહુએ પાદશાહ અહમનનાં નામાનો અને ખેલુ
તરફના લશકરોએ લડાઈની સફ સમારી તે વગેરેનો એહવાલ. ૬૬
- લડાઈ કીધી શામના પાદશાહ હારેશે લોહુના સરદારો સાથે
અને ધરાની દથ સરદારો તેના હાથ ઉપર મારીઆ ગએઆ
તે વગેરેનું દાસતાન ૬૮
- રાતનો હીંગામ નજીક આવવાથી ખંધે લશકરો જંગના મે-
દાનમાંથી પાછાં ફરી પોતપોતાને મકાને ગએઆં તે વગે-
રેનો એહવાલ ૭૦
- લડાઈ કીધી પાદશાહ અહમને ખેલુ લશકરની હજુર લોહુ
સાથે અને ગીરફતાર થએઆ લોહુ નામદાર પાદશાહ અ-
હમનના હાથ ઉપર તે વગેરેનું દાસતાન..... ૭૨
- પકડાઈ ગએઆ લોહુ પાદશાહ અહમનના હાથ ઉપર. તેવાર
પછી કેતાઉનને જાનથી મરાવી નાખી તે વગેરેનો એહવાલ. ૭૪
- પાદશાહ અહમને લોહુનો ગુનાહ માફ કીધો તે વગેરેનું દાસતાન. ૭૭
- આવી પોહોંચેઆ જામાસપ હકીમ તથા નામદાર પેશુતન જા-
અલુસતાનથી અને રસતમની તમામ હકીકતથી પાદશાહ અ-
હમનને વાકેફ કીધો તે વગેરેનો એહવાલ ૭૮
- જાલેજરે સોગાદને કાબુલના પાદશાહ પાસે એલમ તથા લડા-
ઈના હુનર શીખવાને વાસતે મોકલીઆ તે પાદશાહે પોતા-
ની ખેટીની થાદી સોગાદ સાથે કીધી અને જાલના
ખેટા જેહાં પેહેલવાન રસતમના ખાખમાં તે પાદશાહે સો-
ગાદ સાથે મથવરત કીધી તે વગેરેનું દાસતાન..... ૮૦
- દગો કીધો કાબુલના પાદશાહે તથા બદકાર સોગાદ તેહમતન ર-
સતમ સાથે તેથી જેહાન પેહેલવાન રસતમ આહમાં પડેઆ
અને મારેઆ ગએઆ સોગાદ તથા કાબુલનો પાદશાહ નામ-
દાર રસતમના હાથ ઉપર અને ગુજરી ગએઆ જેહાંન પે-
હેલવાન રસતમ તે વગેરેનો એહવાલ..... ૮૪
- ખપર થઈ જાબુલસતાનમાં જાલેજરને જેહાંન પેહેલવાનનાં ગુજ-
રવાની અને જાલે ફરામરજને કાબુલ તરફ મોકલીઆ અને
લડાઈ થઈ ફરામરજને કાબુલના પાદશાહના હોકરા સાથે.

સફ.

- એ પછી ફરામરજ જેહાંન પેહલવાન તથા રખશનું રવાન
જાપુલસતાન તરફ લાવીઓ તે વગેરેનો એહવાલ..... ૯૫
- જાંમાસપ હકીમે પાદશાહ અહમનને રસતમના ગુજરેઆથી
વાકેફ કીધો તેવાર પછે તેણે પોતાના આપ અસફંદીઆરનો
કીનો ખુધા જાલેજર ઉપર ઉઠાવેઓ તે વગેરેનો એહવાલ. ૧૦૨
- નામું લખીકું પાદશાહ અહમન નામદાર જાલેજર ઉપર પોતા-
નાં આપ અસફંદીઆરનો કીનો લેવાને વાસતે તે વગેરેનું
ખીજું દાસતાંન ૧૦૪
- પાદશાહ અહમન લશકર લેધ જાપુલસતાનમાં આવી પોંહાયેઓ
તે વગેરે ખીજું દાસતાંન ૧૦૮
- આવીઓ તુશના ખેટો શીરોજ જાપુલના દરવાજા આગલ
અને મારીઓ ગએઓ જાલેજરનાં હાથ ઉપર તે વગેરેનો
એહવાલ ૧૧૪
- લાઈ કીધી જાલેજરે શીરોજ સાથે અને મારીઓ ગએઓ
શીરોજ જાલેજરના હાથ ઉપર અને આવી પોંહાયેઓ દુ-
લાવર ફરામરજ અને નાહસી ગએઓ અહમન તે વગેરે
ખીજું દાસતાંન ૧૧૫
- આવીઓ પાદશાહ અહમન ખલખ ખામીમાં અને જાંમાસપ
સાથે ગોફતેગો કરી ખીજ મરતખે લશકર જમા કરી ફરીથી
જાપુલસતાન ઉપર ચહડાઈ લઈ ગએઓ તે વગેરેનું દાસતાંન. ૧૧૮
- લશકર ખેચીકું પાદશાહ અહમન ખીજ મરતખે જાપુલસતાંન
ઉપર તે ખખર જાલેજરને થઈ તે વગેરેનો એહવાલ..... ૧૨૦
- આવી પડેઓ દલેર ફરામરજ પાંચ સવારો સાથે અહમનના
લશકર ઉપર તેથી ઘણુંએક તેનું લશકર મારીકું ગએકું
તે વગેરેનો એહવાલ ૧૨૨
- ખખર થઈ જાલેજરને ફરામરજનાં નાહસવાની અને અહમન
સીસતાનની તરફ આવીઓ અને તેનું લશકર સીસતાંનને
ધેરો ધાલી પડીકું તે વગેરેનું દાસતાંન ૧૨૬
- આતી પોંહયી સામની માએ પરી તેને ખોલાવવાને પણ સામે
તેનો સુખન શક્લીઓ નહી તેથી તે અહમનના હાથ ઉપર
મારેઓ ગએઓ તે વગેરેનું દાસતાંન ૧૩૧
- જાલેજર તથા ખુરશેદખાનુ ઉગત રાહે નાહસી ગએઓ અને
ખેહુ જન એક ખુરજગરના ધરમાં જઈ છુપાઈ ખેઠાં પછી
જાંમાસપ ઉપર નામું મોકલેકું તે વગેરેનો એહવાલ ૧૪૫
- એકાજ કીધો હકીમ જાંમાસપે પાદશાહ અહમન સાથે જાપુલી
જાલના આખમાં અને જાલને પાદશાહ અહમનની નજદીક

સફ.

- લેઈ ગએઓ. તે ખીચારા જલને ધરાંની પાદશાહે પાંજરામાં
કેદ કીધી તે વગેરે ખોળે એહવાલ ૧૪૮
- ખપ્પર થઈ પેહેલવાં ફરાંમરજને જલેજરને કેદ પકડીઆની અને
પાદશાહ ખહમનને કાજુલની તરફ આવીઆની પછી તેણે પો-
તાની દેલાવર ખેળેના સાથે એક રૂદનનો પોકાર ઉઠાવીઓ
અને લડાઈની મસલહત કીધી તે વગેરેનું દાસતાન ૧૫૪
- પાદશાહ ખહમનસાથે દેલાવર ફરાંમરજને ગોકતેગો થઈ તે વગેરે
ખીજું દાસતાન. ૧૫૮
- આવી લાગો ખરજો તે લડાઈનાં મેદાનમાં અને પાદશાહ ખહ-
મને દેવોને મદદે ખોલાવીઆ તે વગેરે ખીજો એહવાલ. ... ૧૬૧
- આવીઓ અલખાન દેવ જેહાંજેએ ખરજોની લડાઈમાં અને
મારીઓ ગએઓ જાજુલી સપેહસાલાર ખરજો તેના હાથ ઉ-
પર તે વગેરેનું દાસતાન..... ૧૬૮
- ખપ્પર થઈ ખંદાખાને લોખંદના પીંજરામાં ખંધ પડેલા જુવેરગ
જલેજરને પેહેલવાન ખરજોના મારીઓ ગએઆની અને
માહેતમ કીધી તે સામેસવારના જુવેરગ જલે તે વગેરે ખીજું
દાસતાન ૧૭૩
- નાહશી ગએઓ અલખાન દેવ કપચાક શેહેરની તરફ તેના દં-
ખાલો ખુરશેદમાહાપેકરે પકડી તે દેવને મારીઓ તે વગેરે
ખીજો એહવાલ ૧૭૫
- નસીહત દીધી પાદશાહ ખહમનને વજીર જાંમાસપે તથા પેશુ-
તને. પણ દેવની ખસલતના પાદશાહે તેઓની નસીહતને ક-
જુલ નહી કીધી અને એક દેવને ખોલાવીઓ તેની
સાથે સપેહસાલાર જેહાંખપરો લડાઈ કીધી અને નાહશી ગએ-
ઓ દેવ એક પાહાડમાં તેની પછવાડે જેહાંખપર ગએઓ
તે વગેરેનું દાસતાન..... ૧૭૮
- હુલતાની લડાઈ કીધી ખહમનના લશકર સાથે દેલાવર ફરાંમરજે
તે વગેરેનું દાસતાન ૧૮૩
- નસીહત દીધી પેહેલવાન ફરાંમરજે પોતાની દેલાવર ખેળેનો
અને જરી કીધી સરવે કખીલાની ઓરતોએ પછી તે ક-
ખીલા સાથે કરીમાન તથા ખુરશેદમાહાપેકરને શ્રી હીનદુસ-
તાન મોકલેઆ તે વગેરેનો એહવાલ..... ૧૮૮
- હેલી લડાઈ કીધી નામદાર ફરાંમરજે ખહમનનાં લશકર સાથે
અને તે જંગલમાં ખેશુમાર ધરાંની લશકરને કતલ કીધા
પછી ફરાંમરજે પોતાનું મોત દાદાર પાશે માગીડં તેથી શુજ-
રીઓ જેહાં પેહેલવાન ફરાંમરજ તે વગેરેનો એહવાલ..... ૧૯૧

- ખપર થઇ પાદશાહ બહમનને જ્યાં પેહલવાન ફરામરજના ખેટા
આદરજીવનને આવેઆની તવારે તે નામદાર ઉપર એક
નામું લખી પારેસ પારે મોકલીકું તેના એહવાલ ૧૯૭
- આવીએ નામદાર આદરજીવન જુદા પારેશ પરજીગારની
સાથે પાદશાહ બહમનની દરગાહમાં અને તેને તે પાદશાહે
દયાથી કેદ કીધો તે વગેરેનો એહવાલ ૨૦૧
- ખોઆખ દીઠો પાદશાહ બહમને અને તે પછી જલ તથા ખુર-
શોદખાંતુને બંદીખાનાની ભારી ખેરીથી ખલાસ કીધાં અને
જાબલુસતાંન અસલ મુજબ બાંધી આખાદ કરી આપીકું તે
વગેરેનું દાસતાંન ૨૦૬
- ખાંતુંગોશસપે આદરજીવનનો છુટકારો કરવા સાડે એક નામું
પાદશાહજીદી હોમાએ ઉપર લખેલું તે વગેરેનો એહવાલ... ૨૧૧
- લખેલે કે પાદશાહ બહમને આદરજીવનને એક જીજર ઉપર
કેદ કરવા મોકલીએ તે જગાએ એકાએક નીમ રસતમ
આવી પોહોંચીએ અને તેણે ધરિની લશકર સાથે લડાઈ
કરી આદરજીવનને બંદી ખલાસ કીધો તે વગેરે ખીજું
દાસતાંન ૨૧૬
- પાદશાહ બહમને જાજીલીએના દુખમાં જોવા સાડે લશકરને
તદઆર કીધું તેવારે જુદા જામાસપે તેને ધણીએક નસીહત
દીધી પણ તેની નસીહત માંની નહી તે વગેરે ખીજે એહવાલ ૨૧૯
- આવી પોહોંચીએ કીનાનો તલખગાર આદરજીવન રએના મેદા-
નમાં. તે ખપર પાદશાહ બહમનને થઇ તે વગેરે ખીજું
દાસતાંન..... ૨૨૪
- નામું લખેલું શેરમરદ આદરજીવને પાદશાહ બહમન ઉપર
અને લડાઈ કીધી પાદશાહ બહમન સાથે તે વગેરેનું દાસતાંન ૨૨૮
- લડાઈ કીધી પાદશાહ બહમન સાથે જંગના તલખગાર, કીનો
લેનાર આદરજીવને અને શેકસત પાંમેએ પાદશાહ બહ-
મન તે વગેરે ખીજે એહવાલ..... ૨૩૦
- લડાઈ કીધી ખેડુ લશકરે એક એક સાથે તે વગેરે ખીજે એહવાલ ૨૩૮
- આવી પોહોંચીએ જાલેજર રએના મેદાનમાં અને સુલેહ કરા-
વી આદરજીવને પાદશાહ બહમન સાથે તે વગેરે ખીજું
દાસતાંન. ૨૪૧
- પાદશાહ બહમન જાઆંગાર અજદહાને મારવા ગએએ તાંહાં
અજદહા અને પાદશાહ બહમન ખેડુ જન જ્યાં પેહલવાન
આદરજીવનના હાથ ઉપર મારેઆ ગએઆ તે વગેરેનો
એહવાલ. ૨૪૬

ઝહમન નામું ભાગ પેહલો.

સુભાષી સુભાષી

દીપાવળી.

—:૦૦:—

પાક દાદાર અહોરમજદ, જે મીનો તથા ગેતીનો સરજનાર,
 જે તમામ નેકી, રાસતી ને અશોધની માણેક, જે જમાનાના જમા-
 નાઓને હસતીમાં લાવનાર સાહેબ, હજારો ભેદ ને ભરમભરેલાં ના-
 મથી મીનો ને ફાની આલમમાં આશકારા છે. જે પારેતાલાએ જેહા-
 નની તમામ નીઆમતો પેદા કરી છે અને જમીન ઉપર તરેહ તરેહના
 મુગાં ને ખોલતાં જનવરો પછી શું નકલી કે અકલી, હવામાં તરેહ
 તરેહના પરંદાં ચરંદાં પછી શું પીછવાલાં કે ખાલવાલાં, ગાફેલ કે
 અપરાક, અને આસમાન ઉપર નુરમંદ પુરશીદ ને માહ સેતારા ને
 શીરેશતાઓની તરેહ તરેહની રોશન આલમ પછી શું જાહેર કે ખા-
 તેન પેદા કરી છે. સંસારને તેણે સાકલ મીસાલે શુંડી લીધો છે. તેની
 ખપશેલી સખાવન ને મોહમતનો પાર નથી, કે નાપાકમાં નાપાકનાં
 મુખમાં નેક વાળી ઠરવાને મેહરખાની નવાજ છે. તે નાપાક અગરજો
 નેક વાળીનો પાક અમલ કરવા માંગે તો અટકાવ કરવાને તેના આ-
 ગલાં કેરદારોથી તે સાહેબને કસો કોફ ઉપજતો નથી. જેણે તે હસતી
 ખરપા કરનારા પરવરદગારને પોતાના પાપની તોખાહ કરી આપ્યો
 અને તેની અશોધની રોશનીમાં વીટલાવાની આપ્યો. કીધી તો તે હક-
 તાલા જેટલી એક માનીતા થયેલા પાક પરહેજગારનો મારુગ ઉમદા
 નેકીથી ચીકાર કરી તેની મદદે જનમે છે તેટલોજ તે વગર કોફે તાંહાં
 હાજર થનારો છે. તે પાક સાફ પરહેજગારી ઉપર જીવનારા ને જીંદગી
 ચલાવનારાઓનો સાહેબ છે તેટલોજ તે તેના નાપાકીમાં ચકચર થયેલા
 હીનભાએગ ખંદાઓની કોઈ તોખાહ કે તોખાહના પોકારને કબુલ રાખી
 આસાન કરનારો છે. તે એવો તો હસતીનો અપરમપાર છે, કે દરરોજ
 દરેક પલે તેની કંઈ કંઈ હસતીની આલમોની આલમો ગેબ થાય છે

અને કંઈકંઈ નવી નવી આલમો જાણવામાં આવેછે. તેની નેગાહમાં નુરબરેલો સેતારો એક નીરજીવ કીડી મીસાલ જગો ધરાવે છે અને એવી પરહેજગારી ને ઓજરખાડીથી તેની આગલથી કાએમ થએલી ગણતરી એક રેશ પણ વધઘટ થાએ તેવી નીવરી નથી. તે મોટામાં મોટા પાપીને જે તે સહમજે તો એકજ અછા સાપેત ખંદગીના પોકારથી તેની આગલી હેમકાઈભરેલી નાપાકીમાંથી સફા કરે છે. એવો તે હંદાર ને મેહેરખાન છે કે તેની દરગાહમાં ઓલીઆઓ હાશીઆરોના થાને મએઆ તથા દએઆ મેલવવાને પેહેલા ફાવે છે. નખલાનો જલવનાર ને સખલાનો હદમાં રાખનાર, આપણી ફાની જેહાનને પદરા ને ખંદગી કરવા લાએક છે. તેના ખખતાવર નુરી નામની ઈઆદ સાથે આ પુરાતન નામું જેમાં શાહાનશાહ કએ શુસતાસપના નખીરા શાહનશાહ બહમનનો એહવાલ સમાએલો છે તે તેના શાએરે કેહેઆ માફક નીચે બએઆન કરવામાં આવે છે.

અહમન નામાની શરૂઆત.

—:૦૦:—

દાનાવ શાએરં અપુતાએર તુસી તવારીખમાં આ રવેશે કહે છે કે આગલા ખુજેરગ હકીમો કહી ગએઆ છે કે જેહાનનો પેહલો પાદશાહ ગદએમરદ હતો, જે પાદશાહથી ઉતરતું પાદશાહી તાજ ને તખત જેહાનમાં મથહુર થએલા નામવર પાદશાહ કએખુસરોને મલીકેં કે જેની નામદારી ભરેલી સલતનત ને અદલ ઇનસાફથી તવારીખમાં તે જમાનાની જેહાંન આપાદ થએલી છે, કે જે અદલ પાદશાહે તુગની પાદશાહ અફરાસીઆખનો દાર પોતાના ખાપ અરો સીઆવખશનો કીનો લેઈ તોડીએા હતો. આ મોટી જંગની ફતેહ કરીઆ પછી આ નામવર પાદશાહ જેહાનનો તમામ કારોખાર તરક કરી ગોફેનશીન થઈ હકતાલાની ખંદગીમાં મથયુલ થવાનો ઇરાદો કરવાથી તે દાદખાહ પાદશાહે ઇરાનની મોટી શાહાનશાહતને કએ લોહરાસપને સોંપી. જેવારે કએ લોહરાસપે જાફેજલખી ભરેલી કારકીરહી ચુબરી આ જેહાનથી અસખાપ ઉઠાવીએા તેવારે એ સલતનત તેના ખેટા ચુસતાસપને મલી. આ શાહાનશાહતું નામ જેહાનમાં મથહુર થએકેં, કેમકે એ નામદાર શાહના જમાનામાં પેખમખર જરતોચત પેદા થએએા અને અહુરમજ્દી દીન નવેસરથી તાજ કીધી, તે એ શાહાનશાહે ઠજુલ રાખીને રાસતી રોશન કરવાને તમામ રાહે પોતાની મોટી સલતનતનો તેડો દીધો. આ દીનદાર, ખખતાવર શાહની પીઠથી અસખંદીઆર નામે ખેટો પેદા થએએા, તે રોઇનતન મોટો જંગી ને લશકરકચ નીકલીએા, તે નામદાર શાહજ્ઞદાએ જેહાનમાં ઘણી જંગો ભારીને ઘણા મલકો ઇરાન સાથે જોડી નાંખીએા અને જાખજ પોતાની પાક દીનને રોશન કીધી. આ રવેશે તે જોરેમંદ શાહજ્ઞદાએ જેહાન દરમીઆન શાહાનશાહ તેડેખુસ દેવખંદના જેવી દલેરી ને નામ કાહીકેં. આ શાહજ્ઞદાએ પોતાના ખાપ શાહાનશાહ ચુસતાસપ પાસે સલતનત માંગી અને જેમ શાહ કએખુસરો શાહ લોહરાસપને પોતાની જીવતી જંદગીમાં રાજપાત ને તાજતખત સોંપી ગોફેનશીન થએએા તેમ તખતનશીન થવા માંગીકેં. શાહ ચુસતાસપે જીવતાં જીવત રાજપાત તરક કરવાને નહી ચાહેઆથી પોતાના ખેટાને ઘણીએક લડાઈમાં મોકલો તે વાતનો હવાલો તે લડાઈ ફતેહ કરવા ઉપર સોંપવાથી તે નામવરે તેવી સધલી લડાઈએા ફતેહ કીધી અને પાદશાહ

શસતાસપે તેને એવીજ રવેરી ખીજ ખીજ લગાઈઓનો હવાલો આપી
 ઘણાએક વખત કાઢી નાખીઓ. તે નામદાર એવી રીતે શાહ શસ-
 તાસપે સોંકેલી લગાઈઓ જેમ જેમ ફૂટેલ કરતો ગએઓ તેમ તેમ
 તે દેલાવરમાં ગણાતો ગએઓ અને કોઈથી નહી જીતી શકાએ તેવો
 જોરાવર પેહેલવાન ગણાએઓ. તેના જોર પાસે કોઈની તાકાત રેહી નહી
 કે મોટાં લશકર સાથે પણ તેની હરીફાઈ કરી શકે. શાહાનશાહ તેના
 જોરથી ડરવા લાગો અને હવે તેને પોતાની શાહાનશાહતથી અને
 પોતાથી દુર રાખવાના વીચારમાં પડીયો. આખરે એ શાહાનશાહ
 પોતાની દરબારના પોતાનાજ ખેટા આગાહી કેહનાર જમાસપ હકીમ
 પાસે બેઠથી વાકેફ થઈ દરબારની તવારીખમાં મશહુર થએલા જેહાં
 પેહેલવાન રૂસતમને જીતવા અને તેને બાંધી પાંઉ પેઆદો જાણુલસ-
 તાનથી ધરિનમાં લાવવાથી શાહાનશાહત સેપોરદ કરવાની કખુલાતે
 લગાઈ ઉપર મોકલીઓ. આ જંગનો અસરકારક એહવાલ શાહના-
 મામાં આવીઓ છે તેમ આખરે આ શાહજદો તે જેહાં પેહેલવાન
 સાથની લગાઈમાં મારીઓ ગએઓ. આ જાણુલીઓની જંગમાં તેના
 તમામ લશકરની તથા તેના દેલાવર શાહજદોઓની પાસે આમાલી થઈ,
 પણ એક તેહું ફરજદ બહમન સલામત રહીઈ હતું. મરતી વખતે
 તે દેલાવર જંગીએ જેહાં પેહેલવાનને માથી બખરી બહમનને પાલી
 ખરવરશ હરી દરબારની શાહાનશાહત અપાવવાને વસીઅત કરી ગએઓ.
 અને બહમન જાણુલમાં તે જેહાં પેહેલવાન પાસે રહેઓ. જેહાં પેહેલ-
 વાને અસપંદીઆરની વસીઅત મુજબ તેને પોતાની સાથેનો સાથે
 રાખી તમામ તરખીઅત આપી. જે ઉમદા લગાઈનો હોનર તથા દાવ-
 પેચ તે જાણુતો તે તમામ તે જેહાં પેહેલવાને શાહજદો બહમનને
 શીખવીઓ. તેથી તેજીવાન પાદશાહ ઘણાજ નામવર પેહેલવાન થએઓ.
 તે એ રીતની તરખીઅતે દીન બ દીન ઝલકાટ ભરેલો ને જોરાવર ઉધ-
 રવા લાગો અને શાહાનશાહ કએખુસરોની મોટી શાહાનશાહતને
 જેખનો દેનારો અને દીનદાર શાહાનશાહ કએ શસતાસપનાં તખત
 તથા તાજને લાએકનો થએઓ, બલકે તે ખુલદ શાહાનશાહત ઉપર
 ખીરાજનારો આ શાહજદો બહમન સીવાએ બીજો તે જમાનામાં કોઈ
 હતો નહી.

નામું લખીડું શાહાનશાહ કએ શુસતાસપે જેહાં
પેહુલવાન રસતમ ઉપર શાહજાદા બહુમન વીરો.

—:૦૦:—

શાહજાદા અસપંદીઆરના મોત પછી એક જમાનો શુજરીઓ
અને શાહાનશાહ કએ શુસતાસપનો વખત આ ક્ષત્રી જેહાનથી કુચ કર-
વાનો નજદીક આવી પોહોચીઓ, તેવારે તે દીનદાર શાહાનશાહે પો-
તાની બોલવી શાહાનશાહત ઉપર પોતાના ફરજદોમાં બહુમનનો હક વ-
ધારે મુસતકામ જોએ આથી એક નામું બહુલસતાન જેહાં પેહુલવાન રસતમ
ઉપર લખીયું કે :—એ નામના ઉદાવનાર ફોહમંદ સુપેહસાકાર તેહમ-
તન જેહાં પેહુલવાન રસતમ ! આ જમાનો મારી ઉપર કમીનગાહ કરતો
ખેધરક આવીઓછે. તે જેમ મારા નામદાર નીઆગાનોને જડોજલાલી
સાથ ઉદાવી ગએઓ છે તેમજ મારી ઉપર તે આખર શુજરશે. મારો દીન
હવે પુરો થએઓછે. આ ફોહમંદ જેહાં પેહુલવાન ! આ દુનીઆમાં જાવે-
દાન જીંદગાની કોઈ લાચીઓ નથી. અનુ કોઈઆ ખુશાલીના સમગ્ન
ઉપર જાવેદાન જીવતો રેડેવાનો નથી. એ તરીકો રોજે અવલથી ચાલુ છે
અને એજ તરીકો ઉપર જાવેદાન જેહાનનો અમલ ખરકાર છે તેમ જે-
વારે તું મારા મોતનો પેગામ પામે તેવારે શીતાખ મારાં ખાનદાનના
દાઆદગાર ચેરાજ શાહજાદા બહુમન જે તારી દરગાહમાં તારી નજદીક છે
તેને મારા પાએતખત ખતખખામીમાં લાવી મારી સજનનત ઉપર ખેસા-
ડજે ; અને તારા તાજ તખતનો સાહેબ કરજે. આ રીતે તે નામદાર
ખેરાને તખત નશીન કરી મારી પાદશાહી ઉપર ખેસાડી તેનો અમલ
ઓસતવાર કાએમ કરવામાં તું રાત દીન તે પાસ કમર ખાંધેલી રાખજે.
મારા શુજરવા બાદ આ મારી વસીઅત બજાવજે; પણ જો એમાં ગફ-
લતી કરી અને મારા મોત પછી મારી શાહાનશાહતનાં તખત ઉપર કોઈ ખી-
ગાનો આવી ખેહો તો, ઓ જાલના ખેરા રસતમ ! તું ખાતરીથી જાણજે
કે કેઆમતને દીને હકતાલા હજુર હું તારો દામનગીર થજુશ.

આ રવેરો કએ શુસતાસપે નામું જેહાં પેહુલવાન રસતમ ઉપર લખી
એક લાએક કાસેદ સાથ સીસતાન રવાના કરીડું. તે કાસેદ સીસતાન
જઈ પોહોચીઓ એટલામાં નેક બખત શાહાનશાહ શુસતાસપનો વાખો
થએઓ. આ બખર જેવી જેહાં પેહુલવાન રસતમ અને બહુમનને થઈતેવીજ
જેહાં પેહુલવાને મોતી જાણુલી અનજુમન સાથ બહુમનને લેઈ ધસીનના
પાએ તખત શેહેર બહુખખામી તરફ કુચ કરી. આ કુચ દરમીઆન ગાહમાં

શાહજીદા બહુમન જેહાં પેહલવાન તથા ફરામરજ વગેરે ખીજ નામદાર પેહલવાનો સાથ વાત કરવા લાગો કે તાજ તખ્ત જે નેક આદમી હોએ અને જે હકતાલાની રાસત રાહ ઉપર ચાલનારો તથા મદદગાર હોએ તેને પાંહોએ છે. હું પાક ઇસ્મજદાના શોકરાના કરં છું કે એવી ખુજોરગીને મરતમે તે સાહેબથી મને બખ્શોશ થએઓછે, વાસતે હું આ જીંદગાની દર-મીઆન નેક રાહ કોશોશ કરી નેકી ને અદલાત કાએમ બજા લાવું અને બદનાના સર પાડી નીચે નાખું. બદી કરનારા બદ આદમીઓને બદી સોવાએ કાંઈ નતીજો નવાજું નહી. દાદગર લોકો સાથે દાદ ને નેકી કરં. સીપાહ લોકો અને ફકીર લોકો મારા બજનાથી આપાદ થઈ રંજથી આસાએથ પામે. અને જે દોષ નામદાર ખુજોરગ ખાનદાનના લોકો હોએ તેઓનો મરતમે અને રોખ વધારં. મારા દીલમાં હરગીજ બગાળી કે જુઠાઈ લાવનાર નથી. હું હરદમ મારા નેક નેઆગાનોની રાહ રસમ ઉપર મકમ કદમ ભરથ. મારા નેક ને દાદગર ફરમાનથી સર ફેરવનારું સર તનથી જુદું કરથ. શાહજીદા બહુમન, જેહાં પેહલવાન રસતમ તથા ફરામરજ વગેરે સાથ આ ગોફતેગો કરતો ધરાન સરજમીન જઈ પાંહોચીઓ અને એક હકતા લગી શાહાનશાહ કએ યસતાસપના મોતનો ગમ પાલી-ઓ અને તમામ ખુશ ખુશાલી તથા મોજ જોક તરક રાખી.

આ નામાનો બનાવનાર શાએર કેહોછે કે શાહજીદા બહુમન ખામે મેં સાંબલીઈ છે કે તે શાહાનશાહ મોટો જોરાવર ને ધરાનની શાહાન-શાહતને જેબ દેનારો હતો. જોવામાં ખુખસુરત તથા ચેહરામાં રોશન તથા જોરમાં પેહલવાન તથા દબદબામાં ખુજોરગ અને સરવે ખાખતે પુરો ને પાકો હતો. તેના બધે હાથ તેના પગના ચક્રણો કરતાં લાંબા હતા. તે તમામ અદબ ને કેલવણી જેહાં પેહલવાન રસતમથી શીખીઓ હતો.

તખ્તનશીમ થએઓ અસફંદીઆરનો ખેટો બહુમન

• ધરાંનમાં અને તેની પાદશાહી ૧૨૦ વરસ

લમે ચાલી તેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

એ રવેશે એક હકતો ગુજરીઆ પછી જુલંદ સેતાગનો અને મા-હતાબનાં જેવા રોશન ચેહરાનો બહુમન પોતાના ખુજોરગ નામદાર યસતાસપની જગોએ તખ્ત ઉપર બેઠો અને ખુજોરગીની કોલાહ પોતાનાં

સર ઉપર મુકી અને તમામ ધરાની નામદારોને ખોલાવીઆ અને તેઓની નજદીક નેક સજુન કહેઆ. તે અનજુમનમાં જાલ તથા રસતમ તથા દાનાવ જામાસપ વજર એ વગેરે ખીજ ઘણાં નામદારો હતા. તે દોકોએ પાદશાહ બહુમનની જુખાનથી નેક સજુન સાંભલીને સરવે કો-
 ધએ તે ઉપર દાઆ કીધી અને તે પાદશાહ ઉપર ખેશુમાર ગોહરનો વધાવો કીધો. પછે તાજખખશ રસતમે પાદશાહને કહીઉં કે તું જે સજુન કહેઆ તે બજા લાવશે તો તમામ જેહાન તારી પનાહ નીચે રહેશે અને અમો સરવે કોઈ તારા ફરમાખરદાર થઈ રહેશું અને તું અમારો પાદશાહ કહેવાશે અને અમો તારા ખંદાની મીસાલે ફરમાખર-
 દારીની કંમર ખાંધી રહેશું. અગર જો તું પાદશાહ ફરમાખરદારીથી વી-
 ચારીને દીલમાં જાણે કે મેં તારે વાસતે જે ખુદાપાના વખતમાં રંજ ખેંચીઓ અને મેં તુંને જીવની મીસાલે નેગાહ રાખી પાલેઓ છે તેનો બદલો તું મને આપે. મને તો ઉમેદ છે કે તું પાદશાહ તે બદલામાં મને ગંજ ખખશીને નેહાલ કરશે. જેવારે બહુમન પાદ-
 શાહે રસતમથી એવા સજુન સાંભલેઆ તેવારે પાદશાહ પોતા ઉપર પચ ખાધને મનમાં એક હાએ જીગરથી મારી અને તેને પોતાના બા-
 પની ઈઆદ આવી તેથી પોતાના દીલ સાથે કહેવા લાગે કે એ રસત-
 મના હાથ ઉપર મારો જીગરગ ખાપ મારેઓ ગીઓ છે, પણ તેનેથી રસતમના દબદબા આગલ તેનાં મોંહ ઉપર કાંઈ ખોલી શકાએઉં નહી. પછે પાદશાહે આરેસતે રહીને રસતમને કહીઉં કે એ જમા-
 નાનાં પેહેલવાન એ પાદશાહી તખત તથા તાજ અને નગીના એ સર-
 વે મેં તારે વાસતે પોતાને હાથ કીધું છે કે અગર તારી મેહેનતનો બદલો મારા જીગરગોની રસમ માફક ખખશેશ નહી કરું તાંહાં લગે તારું એહસાન મારી ગરદન ઉપરથી ઉતરશે નહી. એટલું કહીને પાદ-
 શાહે પોતાના તન ઉપરથી પોશાક ઉતારીને રસતમને ખખશેઓ તે તમામ પોશાક જેહાં પેહેલવાન રસતમે પોતાના તનમાં પેહેરાઓ. પછે પાદશાહ બહુમને પોતાને હાથે રસતમની કંમર ઉપર કંમરખંધ ખાંધીઓ અને શીતાખ જેહાં પેહેલવાનની સવારીનો ઘોડો મંગાવીઓ અને જે કોઈ ધરાન જમીનનાં જીગરગ દોકો ખેઠા હતા તે સરવેએ ઉઠીને જેહાં પેહેલવાનને તાજમ આપી અને સરવે કોઈએ રસતમની રેકાખને ખો-
 સો દેખને દાઆ કીધી. પછી મીજલસના તમામ દોકો તેની સાથે તેનાં મકાન લગી વીદાએ કરવા ગએઆ. તાંહાં એક હફતો ખાગમાં મેહેમાની

કાઢી. જેવારે તે હકૂતો તમામ થએઓ તેવાર પછી બહમન પાદશાહ પોતાના એવાંનમાં એક હકૂતો લગી એક મીજલસ ખોરસ ખેડેશ-તની મીસાલે સમારી. તે એવી રોશનીબરેલી હતી કે તેવી મીજલસ કોઈએ નજરે પાણુ નહી દીડી હશે. એમ કરતાં સરવે મીજલસનાં લોકો પાદશાહની ઇઆદમાં પેદરપે શરાખની જામો નોશ કરવા લાગા. એવી ખુશીમાં પાદશાહે હોકમ કરીને બજનચીને ખોલાવીઓ અને તમામ મીજલસનાં લોકોને સરોપાવ આપીઓ. તેમાં જે કોઈ પેહેલવાન લોકો હતા તેઓને જરી લગાંમના ઘોડા તથા કોલાહ તથા તોપ તથા જરી કમરખંધ બખશીઓ. અને પોતાનો વજર પેશુતન નામનો હતો તેને ફરમાવીડું કે હાથમાં કાગજ તથા કલમ પકડે. તેજ વખતે પેશુતને હાથમાં કલમ તથા કાગજ પકડીડું અને નામદાર પાદશાહ બહમન જે કોઈ ઇરાની ઉપર મેહેરખાન થઈને મોલકની જાગીરી બખશે તો તેનું ફરમાન રોશન દીલનો પેશુતન લખતો હતો. તેવાર પછી સરવે કોઈ પાદશાહની રજા લેઈને પોત પોતાના મકાનની તરફ ગીઓ અને પાદશાહની દાદ તથા સખાક્તિ કરી તમામ જેહાંન નવેસરથી આરામ પામી અને ખુબીએ રોનક પકડી તેથી તમામ જેહાંનનાં લોકો પાદશાહની નેક નર્મઆતની ખરકતથી ખુશી થઈ જોક કરવા લાગા અને જેહાંનમાંથી સેતમ તથા ખેદાદી શુમ થઈ અને તે પાદશાહીમાં કોઈએ જુલમ તથા ગમ દીડો નહી. તે એવો શયુકાઈથી ચાલવા લાગો કે મીમોરગ જાનવર તથા લાહાવા એક એક સાથે ખેદાં મેલવાં લાગાં અને જંગલના દરમીઆંનમાં રોરો તથા ગોરખર એકઠાં ફરવા લાગાં. એવો અદલ ઇનસાફ હતો અને તે પાદશાહે પોતાની દરગાહનાં દરવાજાના દરખાનને હોકમ કરીઓ હતો કે જે કોઈ ફરીઆદ આવે તેને શીતાબ મારી નજીક આવવા દીએ. તેથી જે કોઈ ઉપર ખેદાદી તથા જુલમ થતો તે શખસ ખેદેહેશત પાદશાહના તખતની નજીક ચાલીને જતો અને પોતાનો એહવાલ જાહેર કરતો, તેવારે તે શખસને પાદશાહ પોતાના તખતની નજીક ખોલાવતો અને તેના એહવાલ સરવે સાંભલતો અને તેજ વખતે પોતાના જાસુસોને મોકલી તેના દાવાદારને પકડી મંગાવતો અને તેના ઇનસાફ કરી તે શખસને નવાજીને વદેઆ કરતો. અને જેવારે લોકોના ઇનસાફથી ફારેગ થતો તેવાર પછે પોતે ખાનુ ખાઈને શરાખ પીતો અને શમશગરોનાં અવાજથી ખુશીમાં ખેશતો હતો. અને તું કેહશે કે તે

વખત પાદશાહનાં એવાંનમાંની મીજલસ રોશન આસમાનની મીસાલે ખીરાજતી હતી. તેમાં ખુજેરગ લોદો જે કોઈ ખેશતા તે ગોએઆ સેતારા હતા અને પાદશાહ ગોએઆ માહતાખની મીસાલે જલસકતો હતો અને તે મીજલસમાંથી ફારેગ થએઆ પછે એવાંનમાં જઈ અં-મપેલીની મીસાલના પદનની અને કાચાં અનારને મીસાલની રાંમશગરે પાશેથી એક જામ શરાખની માંગીને નોશ કરતો તથા તે મેહેખુખા સાથે શોકમાં ખેશતો હતો.

એનો શાએર તે વીશે એમ કરી લખે છે કે આદમી જાતને જવાંની તથા દીલની મોરાદનું અર આવવું તથા ખેગમી એ તરણુ મીજ મોજુદ હોએ તેવારે તે આદમીને ખીજું શું જોઈએ.

એ રવેશે નામદાર પાદશાહ પહમન ખુશી હમેશાં ગજરતો હતો. એ રીતે કેટલીએક મદત ગુજરી પણ પોને રામશનીથી ધગ-એઆ નહી. તે ઉપર શાએર ફરમાવે છે તે વાત દરોસત છે કે ખુશીથી કુણુ આજેજ થાએ. મગર જે શખસનો કંમખખનીનો દાહાડો ખેશે તે શખસ ખુશી ભોગવીઆથી આજેજ થાએ.

જેહાં પેહલવાન રસતમનું પાદશાહ પહમનની દર-

ગાહમાં આવવું અને તેમાં શાહનશાહની

શાદીની જીકર થવા વીશે.

—:૦૦:—

શાહનશાહ પહમનની દરગાહમાં એક નેક રોજે જેહાં પેહલવાન રસતમ રખશ ઉપરથી ઉતરી દાખલ થતાંજ પાદશાહી રાહરસમ મુવાકેકે શાહનશાહને સર નમાવી, તખતને ખોસો દઈ, નેક દોઆના સખુનો કહી, પોતાની છાણાની કુશી ઉપર ખેસો. તે નામદાર જેહાં પેહલવાનને ખુજેરગ જામાસપ હકીમે જેવારે દરગાહમાં આવતાં જોએઓ, તેવારે તેણે ખેહદ ખુશાલીમાં આવી તે પીલતન જેહા પેહલવાન હજુર શાહનશાહ પહમનની શાદીની તમામ હકીકત કહી સંભલાવી. તે તમામ દાનાઈના સખુન સાંભલીને જેહાં પેહલવાન રસતમે પાદશાહને કહીઈ કે એ નેક ખખત પાદશાહ હુંખી ધણાં દાહડા થએઆ તુંને કહેવાનો હતો પણ હવડાં એ વાત તારા દીલમાં ઉતરે ધઆ નહી ઉતરે તેનો અદેશો કરતો હતો. એટલામાં જામાસપ હકીમે તારી નજદીક જાહેર કરીને કહીઈ

તથી હુંબી અરજ કરું છેડં કે એ દાનાઈભરેલા જમાસપ હડીમે જે વાત કહી છે તે તુંને કરવી જોઈએ, કે પાદશાહ લોકોને શાદી કરી ઓરત સાથે જીંદગાની ગુજારવી જોઈએ. તેવામાં પાદશાહની નજદીક પેશુતન ખેડેલો હતો તે ઉઘી ઉભો થયેઓ અને તે ખેડુ સાથે તે તરીજો ફેડેવા લાગો કે જે કેઆની તોખમનાં પાદશાહના એવાનમાં નેકાહ કીધેલી ઓરત નહી હોએ તે પાદશાહને ખુજોરગી કંમ હોએ છે. માટે એ વાત શાહાનશાહને કરવી સજાવાર છે. તેવારે પાદશાહે જવાબ દીધો કે તમારી નેક મસલહત માફક ચાલતું મને ખુબ છે. વાસતે મારે લાએકની ઓરતની જીસતેજોઈ તમો કરો. તેવારે જમાસપ હડીમે કહીઈ કે, એ હોનરમંદ પાદશાહ મને હરએક મોલકની ઓરતોના ફેલ તથા તખીઅતની ખબર છે. તે હું તુંને કહું તે સાંભલ કે તુંને કીઆ મુલકની ઓરત પસંદ આવેછે તે ઉપર અમો કોશેશ કરીએ. પણ મારી વાત સાંભલ કે અરખસતાનનાં આદમીઓ જોરાવર તનનાં, આંપલુસીભરેલાં, દીલનાં મેહેરખાનો તથા પાકીજે અકલના છે, પણ તાંહીના આદમીઓનાં તન ફરખે નથી હોતાં. જેમકે એક સુકાએહું લાકહું હોએ તે મીસાલે સુકાએલાં હોએછે. અને રૂમના મોલકના આદમીઓ ખુબીમાં માહતાખની મીસાલના તથા દીલના હુશીઆર તથા સખાવતભરેલી તખીઅતના તથા નેક ખાનદાનનાં હોએછે, પણ તે લોકોમાં એક એખ છે કે ઓરત લોકોને મરદ વગર એક દીન ચાલતું નથી ઇઆને રાત દીન પોતાનો પેશો તથા રોજગાર મુકાને મરદનો સાથે ખેસી રહેછે અને તે મરદ સાથે એથ અથરતમાં ગુજારેછે. એટલુજ નહી પણ ગોએઆ તેને જાદુ કરીને એવું કરી મેલે છે કે તે મરદ એક દીન બલકે ઘડીભરખી તેની આગલથી ખીસે નહી. તુરકસતાંન તથા ચીનનાં મલકોની ઓરતોની મીસાલની ઓરતો જેહાંનમાં કેયે રથી—તે ઓરતોને પેટે ફરજંદ પેદા થાએ તે પેહેલવાન થાએછે પણ તમામ લોકોના ફરતાં બદ ખાસીએત તુરકી તથા ચીની લોકોમાં ઘણી છે તથા તે લોકોમાં ખીજ એખ છે કે અદખાઈ ઘણી રાખે છે. ખાકી જોવામાં ખુબસુરત પરીની મીસાલનાં હોએછે. તેઓ શરમને તથા વક્ષદારીને તો જાંણૂતાંજ નથી. અને હીંદુસતાનનાં મોલકના આદમી વક્ષદાર તથા ઇઆરખાજ તથા નેક અકલનાં અને શરમને વાસતે સરખી તે પગ લગી પોથાક પેહેરેલો રાખે છે અને જોવામાં જેબદાર પુતલાંની મીસાલનાં તથા ખોલવામાં શીરીન જીખાંનનાં તથા લટકતી ચાસનાં હોએ છે. પણ તે લોકોનાં દીલમાં લોભ તથા કપટ ઘણા છે કે એક

તોફાનીજને વાસતે નજર ફેરવતાં અને મોહોડાં ઉપર આવીજતાં વાર લ-
ગાડતાં નથી. વાસતે એ તમામ મુલકોની ઓરતોને ફેરેવા દેધને ઇ-
રાન જમીનની ઓરત તું પસંદ કરકે ઇરાન જમીનમાં ખુજેરગોની પીઠથી જે
કોઈ પેદા થએલાં છે તેઓને હકતાલાએ ખુજેરગીતું તાજ તથા ત-
ખત તથા નર્ગીના બખરોઆ છે. વલી હરએક મોરગખી પોત પોતાની
જાતના મોરગ સાથે પોતાતું જોડું બનાવે છે. વાસતે ઇરાન જમીનમાં
ધણીએક ઓરતો ખુબસુરત છે કે જેના દીદાર જોએઆથી એકપારગી
ખરેજેગાર મરદખી નાસખર થાએ ઇઆને તેથીખી ખરદાશત થતી
નથી. હકતાલાએ નેકી તથા ખુખી તથા પાકી તથા મુરવત તથા
શરમ તથા વફાદારી પેદા કીધી છે તે તમામ ઇરાન જમીનના આદ-
મીઓમાં મોહુદ છે. અને જેહાનને પેદાનો કરનાર પારેહકતાલાએ
તમામ મુલકમાં ઇરાન જમીન જેવું શેહેર બીજું પેદા કીધું નથી.
ઇરાન જમીનની ઓરતોનાં તન ખાલેસ રૂપાની મીસાલનાં સફેદ
અને ગોલાખની મીસાલનાં ખુશખોદાર અને ચેહેરામાં આફતાખની મી-
સાલે રોશન હોએ છે તથા ખોલવામાં તુટીની મીસાલે છે. તથા ચાલ-
વામાં હાંસ જાનવરની મીસાલના તથા મેહેરખાંન દીલનાં હોએ છે. અને
એ વગેરે હકતાલાએ તમામ ખુખી ઇરાની લોકોમાં મેલી છે. મગર
હાદગર સીવાએ એ લોકોની કદર ખુજનાર તથા જાંખુનાર કોઈ બીજો
નથી, એવી ખુખી તથા વફાદારી એ ઇરાની ઓરતોમાં છે.

જેહાં પેહલવાન રસતમે શાહાનશાહ બહમન પાસ
કેઆશમીરની શાહજાદીનું બેઆન કીધું તે સાંભલી
શાહાનશાહ તે શાહજાદી ઉપર
આરોક પડીઓ.

—:૦૦:—

જેવારે જમાસપ હકીમ તમામ મુલકોની ઓરતોની ખુખી ન ખા-
મી બેઆન કરી રહેઓ, તેવાર પછી પીલતન રસતમે કેઆશમીરના
પાદશાહની માહતાખ બેટીતું દાસતાન એ રવેશ ચલાવીઈ, કે એ નામ-
દાર શાહાનશાહ મારા આ યોગ સખુનો ઉપર તું ખુખ અંદુશથી
કાણુ ધર, કે એક મારા મુલકનો મોટો સોદાગર કે જેનો પેશો મુલકે
મુલકની સફર જવું અને ગોહરોનો વેપાર કરવાનો છે, તે પાદશાહી

દરગાહે ખીરાજવા લાએક સોદાગર સાથે મને જેવારે છેલી મુલાકાત થઈ તેવારે મેં તે સોદાગરને તેની મુસાફરીની નવાઈ જાણવા માટે સવાલ કીધો. તેવારે તે સોદાગરે મને એક અજાણ્ય દાસતાન કહીઈ કે કેઆશમીરની મારી મુસાફરીમાં મેં તાંહાંની પાદશાહત ઘણીજ ખુલંદ ને જરદાર જોઈછે. અને તાંહાંનાં પાદશાહતું નામ સુરશાહછે. તે પાદશાહે મને એક દીન પોતાની દરગાહમાં ખેલાવીઆયો હું શીતાખ તેના હોકમને તામે થઈ તે હજુર ગએએ. તે પાદશાહની દરગાહ તથા દખદખો જોઈહુ અજબ રહેએ; તેવામાં તે પાદશાહે મને પોતાના વજીર મારફતે ફરમાવીઈ કે એ સોદાગર તારી પાસ જે કંઈ ઉમદા જવાહેર ને મતા વેચવાની હોએ તે મારી નજદીક લાવ કે હું નજરે જોવું. જે તે માલમાંથી મને પસંદ પડે તો પછી હું તેની જે કીમત થાએ તે આપી તારી પાસેથી ખરીદ કરું. આ તેના દીલાસા ભરેલા સખુનોથી મારી પાસની તમામ ઉમદા ચીજો જે પાદશાહને લાએક તે તેની દરખાસ્તમાં લેઈ ગયો. તે ઉમદા ચીજોના મારો પાસે કેટલાંક ગોહરો એવાં તો નાદેર ખેમુલાં હતાં કે તે જેવારે ખુલલાં મેલવામાં આવતાં તેવારે ઘડીભર આફતાખની રોશની ઉપર તે ગોહરો સરસાઈ મેલવી લેતાં હતાં. તે ગોહરોને સોહા રાતના જે દીવાનખાનામાં જાહેર મેલીઆમાં આવે- તો એક ચેરાગની જગો શો ચેરાગ સલગાવીઆ જેટલી ખોહલી રો- શની પડે ! તેવાં ખેકીમતી ઉમદા ગોહરો જોઈ તે કેઆશમીરને પાદશાહ અને તેની તમામ દરખાસ્ત કે જેમાં અમીર ઉમરાએ ને સો- દાગરો ખીરાજઆ હતા તે જોતાંવાર કુહવા લાગા કે એ રવેશનાં રોશનીવાલાં ખેમુલાં ગોહરો આજલગી અમારો નજરે જોએઆં નથી. દરખાસ્તે ઉઠી પાદશાહને કહી જણાવીઈ કે આ ગોહરો ઘણાંજ ખે- કીમતીછે અને અમોએ એવાં ગોહરો આજતલગ જોએઆંજ નથી, તો પછી કીમત કેમ કરી શકાએ ? પણ એ ખેમુલાં ગોહરો પાદશાહતને શોભા દેનારાં જણાએછે માટે તે કોઈ રીતે મુલ આપી ખરીદવાં જોઈએ. અને હાથથી જવા દેવાં જોઈએ નહી. આ ગોફતેગોથી તે પાદશાહે થોડો એક વખત વીચાર કરી તેજ વખતે ફરમાવીઈ કે એ ગોહરો મારી ખેટી નજદીક લેઈ જાએ અને કુહો કે પાદશાહે આ ગોહરો મોકલીઆંછે તેની ખરાખર કીમત કરો. પાદશાહના હોકમથી મને મારાં ખેકીમતી ગોહરો સાથે દાઈ તે શાહાજદીના મહેલમાં લેઈ ગઈ. તે મહેલ જોતાંજ હું તાજુખ થએએ. તે કાંઈ ઇનસાનનો હતો નહી.

ગોએઆ પરીએાતું રાશનએવાનહતું. તેમહેલમાં એક કીમતી પાદશાહી તખત મેલેલું હતું. તે ઉપર એક ધણીજ ખુબસુરત એારત આરાસતા થઈ ખીરાજેલી હતી, ગોએઆ તે તાંહાં એક સુંદર પુતલીજજણાતી હતી. કે જેના માહતાખી હોસનવાલા એહરાથો તે તખત ને દીવાનખાતું રાશન ને જલેહ મારતું હતું. તેનાજનીન માહતાખને જોએઆથો મારૂ દેલ દીવાતું થએહ. એવી તે પાક એહેરાની મુરતી હકતાલાની કુદરતથો પેદા થએલી હતી. તે શાહજાદીતું તન ગોએઆ દુધ કરતાંસફેદ હોવાથી તેના મુખની જેખાઈ ખીલી હતી. તેનાજનીનના તનમાંથી ચમપેલીની ખુશખો નીકલતી હતી અને તે પરી એહેરના સખુનોએએઆ આદમી-એાના કાણુનો શીંગાર હતો. તે પરીશીકલ શાહજાદી જેવારે હસતી તેવારે સામા આદમીએાને દીવાના કરતી હતી. એ રવેશે તેહમતન તા-જખખશ રસતમે શાહાનશાહ બહમન આગલ તે કેઆશમીરની શાહ-જાદીની ખુબસુરતીની તારીફ કીધી તેથી શાહાનશાહ તે શાહજાદી ઉપર આરોક થએએ. અને એ શાહજાદી વીશેનીવાત તે સોદાગરથીજ સાંભલવાની ખાહેશે તેસોદાગરની તલખ કરવા ઢાગો.

જેહાં પેહેલવાન તથા જામાસપ શાહાનશાહની મકસદ સહમજ જઈ તે સોદાગરને તેના મકાનથી ખોલાવવા એક કાસેદને રવાને કીધો.

તારીફ કીધી સોદાગરે કેઆશમીરના રાજાની ખેટીની
નાંમદાર પાદશાહ બહમનની હજુરમાં તે
વીશેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

શાહાનશાહ બહમનની ખાહેશ મુજેખ શીતામ એક સવાર તે ગોહરકુરોશ સોદાગરને ખોલાવવા ગએએ અને તેને ખોલાવી લાવી શાહની દરખારમાં તેજુ હાજરે કીધો. તેવારે પાદશાહ બહમને તે સોદાગરને આખરૂ આપીને ખેસાડીએ. અને તેને નરમીથી પુછીહ કે તે જેહાં પેહેલવાનની નજદીક કેઆશમીરના રાજાની ખેટીની જે તારીફ કીધી તે સરવે વાતથી મને વાકેફ કર. તેવારે સોદાગરે જવાબ દીધો કે એ જેહાનના પાદશાહ! હું તે ખેટીની તારીફ શું કરું? કે ગોએઆ હકતાલાના ખેદશતમાંથી એક પરીએ આવીને કેઆશમીરના રાજાના એવાનમાં મકાન કીધોછે. અગરજો ફારીગર લોક તેવી એક પુતલી બનાવીને ખુતખાનામાં ખેસાડે તો મરવે કોઈ આલમના લોકો

કાફર થઈને તેની પરસતેશ કરે. તથા તે શાહજાનની નજીક એક જુવસુરત છોકરીની માહતાબની મીસાલનાં જુવ ચેહરાનો રાત દીન સાથે રહે છે. મેં જોઈ કે તે ઓરતની સાથે તે છોકરો સેતરંજની ખાજી રમતો હતો. તેનો તમાશો જોઈને જાણે હું ચીકલમાં ગરક થએઓ. હોવું તે મીસાલે આજે જ થએઓ. અને તે ઉપર પાક ઇમ્મજદાંતું નામ લેઈને ઘણા એક શોકરાના કીધા. પછી ખીદમતગારે તે ખેટીની નજીક મારી હકીકત કહી તેથી તે ખેલુએ ખાજના મોહરા ઉપરથી હાથ ઉઠાવીને મારી તરફ નેગાહ કીધી અને તેણે પોતે મને ખેલાવીને પોતાની નજીક ખેસાડીઓ. મેં તે તમામ ગોહરોને તેની નજીક મેલીઓ અને તે શાહજાનને તમામ ગોહરોને જોતાં તમેની કીમત કીધી. તેની દાનાઈ તથા હુરીઆરી જોઈને હું અજબ થયેઓ. પછી તે ગોહર તેણે રાખેઓ અને મારી કીમત મને આપી. તેવારે મેં પેલા ખેદમતગારમાંના એકને પુછી કે એ ઓરત કોણ છે ? તેવારે તેણે મને જવાબ દીધો કે એ ઓરત અમારા રાજાની ખેટી છે અને એ અમારા રાજાનું રાજ એ ખેટીની દાનાઈ તથા તદખીરથી ચાલે છે, પણ આજલગી એ ખેટીએ પોતાનો કોઈ મરદ તલખ કીધો નથી. અને એનો ખાપખી એ ખેટીને કોઈને આપવાનું પેગામ કરાવતો નથી. પણ જે કોઈ મરદ નેક સેતારાનો હોશે તે ચાખસ સાથે એ શાહજાનનાં નેકાહ થશે. એ ખેટીનું નામ કેતાઉન કરી કહે છે. એ અકલ તથા દાનાઈમાં ઘણી નામદાર છે અને એ નવ જવાન છોકરો જે આફતાબની મીસાલનો છે તે એનો ખાસ ગોલામ છે. અને જુવસુરતીમાં ઘણો રોશન છે. અને તેનું નામ લોહુ કરી કહે છે. અમારો પાદશાહ એ ખેટી તથા એને જોવાથી ઘણો ખુશ રહે છે અને એ ગોલામ ઉપર ખેશુમાર મોહબત તથા મેહેરખાની રાખે છે. એ લોહુની માએના દુધથી એ શાહજાન કેતાઉન પરવરેશ થઈ છે. અને એ ખંધે જનાં. એક મકતબમાં એલંમખી પટેઓ છે અને દાનાઈથી પોતાના સર આસમાં તલક ઉઠાવેલાં રાખે છે. એ ખંધેના ચેહરાની તારીફ આફતાબથી જોઈ શકાતી નથી ; એવી જુવસુરતીમરેલા ખેલુના ચેહરા છે. અગર તે રાજાની ખેટીને જે તું પસંદ કરે તો અલખત પેતાતું દેલખંદમાં નાખે અને ખીજી ઓરતોની તરફ નેગાહ નહીં કરે. એ રવેશે તે સોદાગરે પાદશાહ બહમનની નજીક તે શાહજાનની તારીફ કીધી. તેની એ વાત સાંભલવાથી બહમનની ઉપર એશકનો

આતશ તેજ ધ્યેઓ અને તેનું દેલ જોશમાં આવેલું. અને તેની મોહ-
ખતથી પાદશાહનું દેલ દેવાનું બનીલું. તેથી રખશના સાહેબ રસતમની ત-
રફ મોહો કરીને કહેવા લાગો કે એ નામદાર જેહાં પેહેલવાન એ જ-
ગોથી કેઆશમીર શેહેર ધાંજી દુર છે તેથી હું જાણું છું કે તે સુર-
શાહ આપણા સખન કબૂલ કરશે નહીં. મગર જો તે પાદશાહ મારા
સખનથી સર ફેરવશે તો તે તરફ લડાઈને વાસતે તુંને જવું પડશે.
અને એવું નહીં થાયે કે મારું નામ શરમમાં રહે, એવી તદખીર તુંને
કરવી જોઈએ. તેવારે રસતમે બહમન શાહાનશાહને જવાબ દીધો કે એ
પાદશાહ એ વાતથી તું તારા દીલમાં અનદેશો ના લાવ અને
કસી વાતે જીવને રંજીદા તું મા કર. તું જો કે તે સુરશાહ ઉપર
એક નામું એવું લખું કે તેનો જવાબ શહુકાઈભરેલો એક હફ-
તામાં આવી પોંડાયે. હીંદુસ્તાનમાં મારું નામ સરવે કોઈ જાણીએ.
અને તે સરજમીનના નાંધણા તથા મોહોટા સરવે કોઈએ મારા
ખેટા ગરદનફરાજ ફગમરજને નજરે નજર જેએઓ છે અને વલી
લડાઈને વખતે તેને હીંદુસ્તાનના પેહેલવાન લોકોએ અજમાવીએ છે.
તે સરફરાજની તલવારના દમામ તથા દરથી તમામ હીંદુસ્તાનના મોલકમાં
મારું નામ મશહુર થએલ છે. વાસતે તું જોકે તે કેઆશમીરના પાદ-
શાહની ખેટીને શી રવેશથી ધરાન જમીન મંગાવું. એવા સખન
તેલમતન રસતમની જીખાનથી સાંભલીને પાદશાહ બહમન ધણો ખુશ
થએઓ અને હસતું મોહકું કરીને તેણે રસતમને કહેલું કે એ
તાજ બખશ પેહેલવાન જેમ તુંને પસંદ આવે તેમ કર પણ હરેક
તદખીરથી આપણા કાદામાં શેકાર આવે તેવું કર. તે સાંભલીને જેહાં
પેહેલવાન રસતમે સીસતાન તરફ જવાની રજા પાદશાહ પાસેથી લીધી
અને શીતાખ જમીનને ખોશો દેઈ દરગાહમાંથી બાહરે આવી રખશની પીઠ
ઉપર સવાર થએઓ. તે શીતાખ ગાહ માપતો સીસતાન જઈ પોંડાયેઓ.

નામું લખેલું તાજબખશ રસતમે કેઆશમીરના જાજ
ઉપર અને તલખ કીધી તેની ખેટી શાહુજદી કેતાઉનને
શાહાનશાહ બહમનની શાદીને માટે.

—:૦૦:—

જેહાં પેહેલવાન રસતમે સીસતાનના પોતાના ખાસ મેહેલમાં
શીતાખ એક ખાંનગી મીજલસ આગસતે કીધી. આ મીજલસમાં તે

નામદારે પોતાના તખ્ત ઉપરથી જાણલ સરજમીનના દરખાસ્તી નવીસંધાને ફરમાવીકે કે શીતાબ હાતમાં કાગજ તથા કલમ પકડી લખે કે તે પાક સાહેબે આસમાન તથા જમીન પેદા કીધી અને પાણીના કતરામાંથી આદમી જાતને પેદા કીધાં અને જેહાનને રોજ ઉપરબરકરાર કીધી અને મુલકોની પાદશાહતથી પોતાની આલમમાં ધનસાફ ને દાદ ઉતારી. તે અજમ કુદરતના ખાવીંદની આ દુક તારીફ પાદ મારી મકસદનું આ નામું આ કેઆશમીરના રાજ સરશાહ વાંચીને તું દુર અંદશીથી મુરાદ સરકામ લેજે. એ પાદશાહ ! તું પોતાના રોશન જીવથી નેક રવેશે જાણુછે કે મેં હીંદુસ્તાનના લોકોને કોલ આપેલો છે તેથી એક રેશ પણ ફરતો નથી અને તમો તમામ હીંદુસ્તાનના લોકોએ મારી મરદાનગી જોઈને મારા ખેટા ફરામરજને પોતાનો સરદાર પસંદ કરીને અમારાં ફરમાન માફક ચાલો છેઓ. અને મારા શેરમરદ ખેટાના ગોરજથી તમો સરવે કોઈ હીંદુઓ નરંમ થઈ શકુકથી ખંદની આપો છો. તેથી અમો લોકો અમારાં શેહેરમાં ખેશી આસાએશથી જોડ કરીએ છીએ. અને જે કોઈ લોકો અમો સાથે નાફરમાંની કરે છે તે તમામ શખસ પોતાના વતનથી ખેવતન થઈ સખતી ખેંચેછે. અમો લોકોએ તમોને જે કાંઈ કોલ આપેઓછે તેથી અમોખી અમારા જુજોરગોની મીસાલે સાખેત કદમે રહેલા છઈએ. અને અમારે તાખેનાં લોકોનાં તન ઉપર એક સખત યવનખી વાગવા દેતા નથી. અગર જો અમારાં દીલમાં રાસતી સાખેત નહી હોએતો આજ લગી અમારા કોલ ઉપર કોણ ચાલતે અને અમોને નેક અકલના કરી કોણ કહેતે ? તે કરતાં તમારી આતેર નીશાં થવાને વાસતે હવડાં ફરીથી લખુ છેકે કે દાદગર દાદાર કે જે સાહેબે રોશન ખેહેશત પેદા કીધું છે તેનાં કસમ તથા તે ખોદાઈ રોશન ઘર ઈઆને આતથ કે જે જરતોશત સખેંતમાંન પોતાની સાથે ખેહેશતમાંથી લાવેઆ હતા તેનાં કસમ, કે મારી વાત તમાં રાસતી સીવાએ ખીજ કાંઈ નથી. અમે હું મારા જુજોરગની મીસાલે જુલધને તથા ફરખને પોતાની નજદીક રાખતોજ નથી. વાસતે એદાનાદખરેલા સરશાહ ! તું જાણુએ કે હવડે ધરાંનતો પાદશાહ જુજોર કએખુસરેનાં ઝલકાટનો તખ્ત ઉપર નવો ખેઠો છે. તેણે નામ નેક અકવનો બહમન છે. તે પાદશાહ લોહોગસપનો નખીરો ફતેહમંદી ભરેલો દર અને દાંનાવ તથા સખી દીલનો છે. તમાં દરીઆવ અને ખુશહીનાં લોકો સરવે કોઈ એ પાદશાહની ફરગાહે આવી ફેલખી

નેકખાડીથી તાખેદારી કચ્છ કરી ગએઆ છે; ખલકે હક્ત કેશવરજમી-
નનાં પાદશાહ એ શાહાનશાહનાં ફરમાનથી નાફરમાન નથી. એવો
દખદખાભરેલો શાહનશાહ તારી ખેટી સાથે નેકાહ કરીને તારી
સાથે ખેળી જોડવા માંગે છે. શા વાસતે કે તારી ખેટીની ખુખસુર-
તીની તારીફ તેજુ સાંભલી છે તેથી એ પાદશાહતું દેલ તે માહાતાખને
એડેરેની શાહખી ઉપર આશોક થઈઈ છે. વાસતે મારી અકલમાં એતું
આવે છે કે તુંને એ કાંમનો કસદ શેતાખ કરવો જોઈએ. એ કામ
કીધાથી તારું મોખારેક તાલે મદદગાર થશે અને દીનનાં હોકમ
મુજબ તારી ખેટી સરવે ખાંતુ આની ખાંતુ થશે. તેવારે તું ખીજ પાદ-
શાહો ઉપર ખુજેરગી પાંમશે અને એ વાત તમાંમ જેહાંનમાં મશહુર
થશે. અગર જો મારું ફરમાન તે માંનીડિ નથી તો તારો કેઆ-
શખીરનો મોલક જેવો છે તેવો રહેવાનો નથી. તથા તારી પરીને
મીસાલની ખેટી તથા તારો મોલક અમારા હાથમાં આવશે. અગર
જો પેહલાં નાફરમાની કરી પાછલથી તું અમારી પાસે આવેજીથી
શુનાહ માફ કરાવવા આવશે તો તે અમોં કખલ કરશું નહીં.

એ રવેશે નામું લખીડિ અને તે ઉપર પોતાની માહોર કીધી. પછી એક
ખુજેરગ ખુનીઆદના દાનાવ તથા હુશીઆર, શલુકમરેલો પીર મરદ
પરજેજગાર પારેશ નામે હતો જેની માએ સાંમનાં ખેટા જાલને દુધ
પાઈને પરવરેશ કીધો હતો તેથી તે નામદાર પારેશ પરજેજગાર
જાજેજર સાથે હર જગો રહેતો હતો ખલકે જાલનાં ધરને તે
પારેશ પરજેજગારથી પોશાની હતી, તેને જેહાં પેહલાંવાંન રસતમે
ખોલાવીને કેઆશખીરનાં રાજાતું નામું આપી કહીઈ કે તું
અકલના દરીઆવતું મગર છે અને તારી દાનાઈ હરેક જગો
ઉપર પસંદ પડતી થઈ છે વાસતે તુંને કેઆશખીરનાં રાજાની
પાસે જવું જોઈએ. જોકે તે મોલકની રાહ ઘણી દુર છે; પણ એ
કાંમમાં જો તું કોશેશ કરશે અને એ કાંમ સરંનજાંમ પોહોચાડશે
તો નામદાર શાહાનશાહ પહમનની હજુરમાં મરતખો ને ઈજત પામવા
લાએક એહસાન કરેતું કેહવાશે. આ નેક કામ ખજવીઆથી તું તે
નામદાર શાહાનશાહથી મોટી મેહેરખાની મેલવવા લાએક કરશે અને
મોટી હકુમત પામશે. અએ નામદાર ખુજેરગ! જેવારે સુરશાહ
પોતાની ખેટી કેતાઉનને આપણાં પાદશાહને વાસતે તારે હવાલે કરે
તેવારે તું તે પરીએહરને છુપી રાખજે કે તેની નીજાંન કોઈ જાંજી

નહી. એ રવેશે જેહાં પેહલવાન રસતમનો હોકમ સાંભળીને જેહાં
નનો ફરનાર પારેથ એક નોકરને સાથે લેઈ સવાર થઈ આગલ
રાહ માપતો તથા મંનજલ કાપતો કેઆશમીર જઈ પોહોચીઓ.

જેવારે તે નામદારે કેઆશમીરના રાજાનો મેહેલ જોએઓ તેવારે
તે પોતાની જેહમતને માટે ખુશદેલ થઈ પોતાના ઘોડાથી કુદી પીઆદો
થઈ રાજાની મુલાકાતે દરબાર તરફ કદમ બા કદમ ચાલીઓ અને
દરબારનું ધરાની એલચીના આવીઆની ખખર તેના જોરેમંદ રાજા-
ને કરે તેટલાંજ તે રાજાને પાદશાહી રાહ રસમ મુઆરફેક કુરનસ ખ-
બની જેહાં પેહલવાન રસતમનું નામું તેની જનાખમાં મેલીડું.

**કેઆશમીરના રાજાએ જેહાં પેહલવાન રસતમનું નામું
વાંચી પોતાની ખેટી કેતાઉનને સાહુનસાહ બહુમન
વાસતે મોકલવાનો અંદેશો કીધો તે વીરો.**

● ——— ૦૦: ——— ●

જેવારે કેઆશમીરના રાજા સુરશાહે નામદાર પારેથ પરજેગારનું
નામું પોતાની હજુર આમદખ મેલાએહું જોએઈ તેવારે તે નામદારે
શીતાખ પોતાના નવીસંદાને તે નામું વાંચવાનો હોકમ કીધો. અને
જેવું તે નામું વંચાઈ રહીડું કે રાજા અંદેશમાં પડેઓ. તેનું દીલ
જેહાં પેહલવાનની સખતાઈથી તપવા લાગું. પણ તે તાજખખશના
જોરના દખદઆથી ડર ખાઈ શીતાખ તે નામદારના નામાને પોતાનાં દીદા-
રને લગાડેઈ અને બોલો દેઈ સર ઉપર ચહડાવેઈ. અને તે રાજા ખાંગે
ખુલંદ રસતમની તારીફ કરવા લાગો. પણ પોતાનાં દેલ સાથે નામો-
રાદ થઈને કેહેવા લાગો કે અફસોશ મારાં સર ઉપર એકાએક એ
ખલા કાંહાંથી આવી પડી. હવે માહાફ અખત નામેહેરખાંન થઈઈ તેથી
મારી ખેટીનું સર ફાંદામાં આવશે. અને એ ખેટી એ વાત કાંઈ કહી
ફરશે નહી. પેલી તરફથી જેહાં પેહલવાંન રસતમે લખીડુંય તેના
સખન મારેથી રદ કરી શકાશે નહી. અગર એ વખતમાં તેહેમતન
રસતમ પાદશાહ બહુમનને વાસતે મારી ખેટીની માંગણી નહી કરતે
અને જેટલો જર તથા ખજાનો મારી પાસે છે તે માંગતે તો તેટલો
ખજાનો હું તેને પોહોચાડતે. એવા અંદેશાથી તે પાદશાહ ધા-
મરો પડી ગએઓ અને પોતાની ખેટી નેકખખત કેતાઉનની નજીક
જઈ કહીડું કે એ મારી મુરાદની પોહોચાડનાર દાનાવ ખેટી ! હવડાં

મારી ઉપર જાણુલસતાંનથી જેહાં પેહેલવાંન રસતમનુ નામું આવેઈ છે તે મારે મનથી ગોએઆ મારી ઉપર એક ખલાતું વાદલ છે. તે નાંખામાં એમ કરી લખેઈ છે કે તારી ખેટ્રીની શારી શાહાનશાહ બહુમન સાથે કરે તો ખેડેતર છે અગર નહીં તો હું લથકર સાથે આવી પોહોંચથ અને તારો મોલક તારાજ કરી નાંખથ. પણ હું તો હકતાલા પારો એવી મોરાદ માંચું છેઈ કે જેહાં પેહેલવાંન રસતમનુ આવવું આ જગો ઉપર મા હોએ અને તેનો રખશ આ સર જમીન ઉપર જોલાંન મા લેજો. વાસતે એ નામદાર ખેટ્રી ! એ વાતમાં તું શું મસલહત આપે છે અને હું શું ચારો કરું કે આપણા છુટકો થાએ. અગર એ આપ-તમાં સરકશીનો જવાબ લખું છેઈ તો કાંમ આગલ વધી પડેછે અગર તુંને આપવી કબુલ કરું છેઈ તો તારી જુદાઈમાં મારેથી એક દીનથી રહેવારો નહી. એ ખેટ્રી ! મારી પાદશાહી તથા તાજ અને તખત, મારું તંન તથા જીવ તારેથી પાએદાર છે. વાસતે એ ચીજ કેમ થાએ. મને ધરાનના શાહ બહુમનથી અને તેની લગ-ઈથી કરોં ડર નથી. તે પાદશાહતુ લથકર, તો મારી નજદીક એક મુડી ખાક ખરાખર છે પણ એ વાતને દરમીઆંન જેહાં પેહેલવાંન રસતમનુ કદમ આવવાથી મને મોટો અદેશો પેદા થાએ છે. કદાપી જો એનાં હોકમથી સર ફેરવું છેઈ તો મારો મુલક પાએમાલ થાએછે. આગલથી એજ પીલતન રસતમથી શું શું આકૃત ચુજરી છે તે દાહડાની મા-હેતમ તથા શોહોર આપણાં મુલકમાંથી અંધ થએઓ નથી. જો શમશેરનો મારનાર ફરાંમરજ પોતાનાં લથકર સાથે આવે તો આપણાં મોલકમાં એક આદમી સલાંમત રહે નહી.

જેવારે નેકખખતકેતાઉને એ રવેશે ગંમ ભરેસો અને નામોરાત્રીનાં સખુન ખોલતો પોતાનાં આપને જોએઓ તેવારે તેખાંનુએ કડીકેંકે, એ આપ ! એ વાત કાંઈ છુપી રખાતી નથી. એ ખુજોરગ પાદશાહ ! તું જાણુતો નથી કે જેહાંનમાં ખેમાલુમ અબ્જએખ વાત ઘણી છે અને બધા દલાડા એકશાંન જતા નથી તથા એને દરમીઆંનનાં આદમી સરવે હંમેશાં એકાં આસુદે રહેતાં નથી. એ ખુલંદ આસમાંન ફરેતો છે. એનાં છુપા ભેદને પાંમવું ઘણું મુશકેલ કાંમ છે. કબી મેહેરખાંન થાએ તો આદમી-જાતની મોરાદ હાંસેલ કરી અમન ખખશે છે અને કબી ગોસસે થાએ છે તો રાંપની મીસાસે દંખ મારીને દસે છે. એ આસમાંનનાં એક હા-થમાં શીતાખી અને ખીજ હાથમાં દીલ છે તથા એક હાથમાં શરખતનુ ખેઆલું અને ખીજ હાથમાં જેહેરની જાંમ છે તથા એક હાથમાં

તંમબોરો! અને ખીજા હાથમાં ખંજર છે. તેથી એ આસમાંન આપણુ આદમી જાતને ખુશી કરીને પછવાડેથી જરી કરાવેછે. વાસતે એ ખાપ! તું ખાતેર જમ્યાં જાણુ કે એની બલામાંથી કોઈ પણ છુટો નથી. તેથી જે દાનાવ લોકો છે તેઓ પોતાનાં દેલ એ ફરતા આસ-માનના ફરવા ઉપર કદીખી ખાંધતાં નથી.

જેવારે તેહમતન રસતમ સાથે લડાઈમાં આપણુ ખર આવીએ નહીં તો શત્રુકાઈથી નરમી કરવી અને એતેફાક રાખવો તે ખેહતર છે. વાસતે એ ખાપ! તું એટલો બધો ગમગીન થઈને અંદેશામાં થા વાસતે પડે એ છે? જેહા-નના દરમીઆનમાં જે દરદ થાએ તેના એલાજ કીધાથી તે આશાન થાએ પણ એખલાં એક મોતનો દારૂ તથા એલાજ નથી. દાનાવ લોકો ફરમાવી ગએઆ છે કે જેવારે દુશ્મન લોકો ગલખો કરીને સખતીભ-રેલું કાંમ ફરમાવે તેની સાથે ખરી કરતાં નેકી કરવી ખેહતર છે. એ પેદર! આજ લગી આપણુ નજરે જોતાં આવીઆં છદ્ધએ કે આગલા પાદશાહોએ જર તથા ખજાનો જમાં કીધો તે કોઈએ હરગે-જ વેચેઆ નથી. તેઓએ એવા સખતીનાં દહાડાને વાસતે જમાં કીધો હતો. ખાકી તમાં મેલીને આ જેહાનથી તેઓ ખાલી હાથે ગએઆ છે. તું જાણુતો નથી કે માલમતા જે છે તે આદમીની આખરનો સદકો છે. તેથી એ ખાપ! તારી પાશે જે કાંઈ માલ છે તે-ને પોતાનાં જીવનો તથા તંનનો સદકો કરી જાણુ અને હીન-દુસતાનનાં ખાજે પાદશાહો ખુધાપાને વખતે એમ કરીને કહી ગએઆ છે કે ખજાનો જે છે તે આદમીના ખુધાપાના વખતની ઢાલ છે પણ આપણો કોઈ વાતે ચારો રહેલો નથી. તેવારે અકલ અને અંદે-શાથી બીચારીને આગલ કામ લઈએ તો ખેહતર. જેવારે તેહમતન રસતમની સાંમણુ તુંને લડવાની તાકાત નથી તો એ કાંમની કાર-સાજ કરવા માંડ. મને તો એવું સુજે છે.

મેં એવું શાંખુએઈ છે કે તાજખખશ રસતમના ખેટા પેહલવાન ફગંમરજે તારા મોલકને તથા લશકરને શી રવેશે ખરહમ મારેઈ છે. તેની કાંહાની તો એ મોલકનાં એવાનોની દેવાલ ઉપર આદમીઓનાં લોકોએ કરી લખાઈ રહેલી છે. તે કરતાં બહમન છે તે કુઆની પાદ-શાહની તોખમનો ખુજેરગી ભરેલો પાદશાહ છે, તેની ખુનીઆદ આપની તથા માએની તરફથી પાદશાહ ફરેદુન સાથે જઈ પોહોચી છે. અને જેવારે એ ખુજેરગી ભરેલાં ખાંદાંનનો પાદશાહ તારો દામાદ થશે તારે તું એમ કરો જાણુ કે એક તુંને નવી પોશતપનાહ થશે અને તારો

બીબારગીની દવાઈ પેદા થશે અને તારો મોલક તથા તખત આપાદ ફેરવશે અને બીજા પાદશાહો ઉપર તારો દબદબો વધશે.

જેવારે સુરશાહ રાજાએ પોતાની ખેટીની જીખાંનથી એવા દાંના-
ધનાં સખુન શાંભલેઆ તેવારે પોતાનાં મમજમાંથી જીજી કીને
ખાહેર કાહાડી નાંખેઆ. પછી પોતાની ખેટીનાં દીદા ઉપર ખોશો દેદને
કહીકે કે એ રોશન તાલેની ખેટી તારી દાંનાઈથી હું ખુશીનો ધ-
આર થએઆ છું, તે જે કાંઈ નસીહતનાં સખુન મને કહેઆ છે
તેવા સખુન દાંનાવ સજીરેખી કોઈ દાહાડે નથી કહેઆ. એ નામ-
વર ખેટી ! મને મેયે દર હતો કે અગરજો એ વખતમાં એ સ-
ખુન હું નહી કહુલ કરશે તો મારા મોલકની ખરાખી હતી. અને મારૂ
મોત ખુવારી સાથે નજદીક આવેલું હતું અને જેણે પેહલવાન રસતમથી
મારી પાદશાહીની ગરદ નીકલી જતે; પણ મને બીજો અંદેશો એ
ભાગે છે કે જેવારે હું જેવી દાનાવ ખેટી મારી નજદીકથી દુર પડશે
તેવારે હું તારી જીદાઈથી શી રવેશે મારા દહાડા ચળારથ,

ખુઆખ દીદો કેઆશમીરના રાજા સુરશાહે તે પોતાની ખે-
ટીની નજદીક કહેઆ અને તે ખુઆખની તાસીર
માખેદોને પુછી.

—:00:—

કેઆશમીરનો રાજા પોતાની હોશમંદ ખેટી સાથે ગોકતેગો
કરીને જાહેર રીતે ખુશી પામેલો પણ ખાતેનમાં અફરોસ કરતો અને
પોતાનાં જીગરમાંથી સરદ હાએ મારતો તથા ગમગીન થતો પોતાના
મેહેલમાં જઈ કંઈખી ખાતું ખાધા વગર તથા શરાખ નોશ કીધા વગર
સૂતો. તેજ રાતે તેણે ખુઆખ દીદો કે એક નોજવાંન ઘોડો દરાંનની
તરફથી એક માદીઆનને વાસતે કેઆશમીરની તરફ દોડતો સુરશાહનાં
તખતની નજદીક આવી પોંડોચીઆ. તેણે પાદશાહની ફરગાહનાં
સોફીનો કસોખી અંદેશો કીધા વગર ચાલાક પાંડથી પાદશાહનાં તખલ
ઉપર એટલી તો લાત મારી કે તેનો કસો શુમાર રહેઆ નહી.
એમ કરતાં સુરશાહનાં તખતનો એક પાંડ તોડી નાંખેઆ. તેવામાં
પાદશાહ ખુઆખથી જાગી ઉઠીઆ. અને તે ખાખથી તેનું દલ ધણું
ધુજવા લાગું તથા ધભરાતમાં પડી ગએલું. તે ધભરાત બરેલાં દીલ સાથે

કેહેવા લાગો કે એ ખુઆખથીખી મને કંઈ ખદી પોંહોંચવાની ની-
શાન જાહેર થાએ છે. પણ હકતાલાની જે ખાહેશ હોશે તે ખનશે.

એ રવેશ તરેહવાર અંદેશો કરતો સુરશાહ પોતાની ખેટી
કેતાઉનના મેહેલ તરફ ચાલેઓ. અને તેની નજદીક જઈને તમામ
ખુઆખની હકીકત ખેઆન કરીને કહી. તેવારે તે ખેટીએ જવાખ દીધો
કે એ ખાપ ! તું એ ખુઆખથી હરગેજ ગંમગીન ના થા. એની તાસીર
ખુશીની નીશાંન છે. એ મેહેરખાંન ખાપ ! તુંને તો કાંઈ થવાતું
નથી પણ મને ઈરાંન સરજખીન ગએઆ પછી કાંઈએક સેતંમ પોંહો-
ચશે. પછી ખામદાદને વખતે પાદશાહે મોખેદ લોકોને ખોલાવીને જેહાં
પેહેલવાન રસતમનાં નાખાંની તમામ હકીકત અવલથી તે આખર
લગી કોહી અને તેઓને પુછીઉં કે તમે એ કામમાં શું તદખીર ખતાવો
છો ? એવા ઘણાંએક સખુન પુછેઆ પણ કોઈ મોખેદે કસે જવાખ
દીધો નહી. તે લોકોને ખે વાતનો અંદેશો પેદા થએઓ કે આપ-
ણથી એ પાદશાહને એમ નથી કેહેવાતું કે તું પોતાની ખેટી શાહ
બહમનને આપ અને એમજ નથી કેહેવાતું કે તું મા આપ ; કાંએ
કે તાજખખથ રસતમનો ડર ઘણો હોવાથી તેઓ ઘણાં અંદેશામાં
મડીઆ.

એમ કરતાં રાજ સુરશાહને જે કાંઈ તેની ખેટી શાહજાદી
કેતાઉને નસીહત દીધી હતી તેથી મજલેસને વાકેફ કીધી. તેથી તે તમામ
મજલેસ તથા મોખેદો ખુશહાલ થએઆ અને કેહેવા લાગા કે
એ રાજ ! જે કાંઈ નેક શાહજાદી કેતાઉને કહેઉ તે દરસત છે. એવા
સખુન શાંભલીને રાજએ ખુલોરગ પારેશને કહેઉં કે એ વાત સરવે
દરસત છે અને મારું દીલ તેહમતન રસતમનાં નામથી આસુદે છે.
એ સાંભલી પારેશ પહરેજગારખી ઘણો ખુશી થએઓ.

શાહજાદી કેતાઉનની પાદશાહ બહમન સાથે નેકાહ કરવાની
ખખર હવે જેવાઈ મજલેસથી લોહુને પોંહોચી તેવારે લોહુનો જીવ
દનતેજરીમાં પડેઓ. તેથી મજલેસમાંથી તે ઉઠીને પોતાનાં મકાન પર
જઈ શાહજાદી કેતાઉનની જીદાઈનો ગંમ કરવા લાગો.

ગોફતેગો કીધી લોલુએ શાહજાદી કેતાઉન સાથે અને જારી
કીધી લોલુએ તેથી શાહજાદીનું દીલ દરદભરેલું થએઉં
અને દેલારો દીધો લોલુને શાહજાદી કેતાઉન.

—:000:—

જેવારે લોલુએ રાજ સુરશાહની મરજી ધરાનના નામદાર
શાહાનશાહ પહ્લમનની સાથે ખેંચી કરવાની દીડી તેવારે તાંહાંથી ઉઠીને
શાહજાદી કેતાઉનની નજ્દીક ગએઓ. તે લોલુ હજુર જવાનીને પોંડો-
મેલો નહીં હતો તે છતાં શાહજાદીની મોહમતમાં વાંકી પીઠનો થએઓ
હતો. તેમજ કેતાઉનખી તે લોલુ ઉપર શીદા હતી. તે ખેડુ જના એક
ખીજા ઉપર એવાં તો મેહરખાંન હતાં કે ખેડુનાં તન જુદાં હતાં
મગર જીવ એકજ હતો. અને ખેડુએ એક ખીજા સાથે કોલ કરાર
કીધો હતો કે જે કોઇ ખેવફાઇ કરે તે પોતાની મુસાદનુ મોઢો હરગેજ
દુખે નહીં. એવી વફાદારીને વાસતે કેતાઉન જેમ પોતાના મરદ ઉપર
જનન ફેશાની કરે તે મીસાલે તે લોલુ ઉપર કરતી હતી. એ રવેશે
ખચગીથીજ ખેડુને આશનાઇ હતી. તેથી કેતાઉને તે લોલુનું
મોઢો હરતાલની મીસાલનું જરદ થએડું જોએડું તેવારે તેજુ જાણીડે
કે લોલુને મારી ખપ્પર થઇ હશે, કાંએકે મારા ખાપે તમામ વાત
મજલસમાં જાહેર કીધી છે તેથી લોલુ આજુરદે દેલ થએલો છે.
એવો અંદેશો કરી લોલુને પુછેડું, કે એ નેક સેતારેના લોલુ! આજ
રાજે એવું શું છે કે તું એરવેશે ધાભરો પડીને મારી નજ્દીક આવી
ઉભો છે. તેવારે લોલુએ જવાબ દીધો કે એ નેકખપ્પત શાહજાદી હું
તુંને એક સખન પુછુંછું, અગરજે તું કાણુ ધરને શાંભલે તો ખેડે-
તર છે. મેં શાંભલેડું કે જેહાનનાં પાદશાહ સુરશાહે એવું અકલમાં
ધારીડું છે કે તુંને ધરાનના પાદશાહ સાથે નેકાહ કરાવે, પણ તું વગર
આ તારા ખાલી મોડેલમાં કોણુથી રેહેવાશે? તુરો ખાપ તો જેહાં
પેહલવાંન રસતમથી દરીને તુંને શાહાનશાહ પહ્લમન જેવા આપરા
દુશમનને આપે છે. અને તારી પણુ મરજી તે શુમીઅત ભરેલી ધરાંન
જમીન ઉપર જવાની થઇ છે. તું ચાહે છે કે ફરીથી એ મોલક જોએ
નહીં તો ખેર પણુ આપણુ ખેડુ જના એક ખીજાથી દુર પડીશુ તે-
નો એલાજ શું છે? તું જે આ કાંમ કરે છે તેથી તું તથા તારો
ખાપ પસતાશે. હું તો જેમ એક તંનમાંથી જીવ નીકલી જાએ અને
તંનની ખુઆરી થાએ તે મીસાલ તું વગર ખુઆરી સાથે એખલો

પડશ, કાંએકે હું તો જાણુતો હતો કે એ શાહજાદી મને નેહાઈ કરશે પણ હવડાં મારી ઉમેદ તેં ભાંજી નાંખી. આજ દીને મારા ઉપર જેવો અંદેશાનો દહાડો ચુજરેઓ છે તેવો કોઈ દુશ્મનનોખી મા હોતો. એ રવેશે લોહુ કેહેતો હતો અને આંખમાંથી નવ ધાર આશું વરસાવતો હતો. તેવારે શાહજાદી કેતાઉને તેને કહેઈ કે એ લોહુ તું એટલો ખધો ગમગીન મા થા. તું જાણુ છે કે ઘણાંએક પાદશાહોએ મારી સાથે નેકાહ કરવાનાં પેગાંમ મોકલેઆ પણ મેં કોઈની વાત કાંણુ સાંભલી નહી અને હું મારા ખાપનાં ફરમાનમાં રહી તથા મેં તારી ઉપર કોઈ સ્ત્રીજનને સરદારી આપી નહી. એકતો એ કે મેં અવલ ઠરાવ કીધો હતો કે જે કોઈ મારી સાથે લડીને મને જેર કરે તે મરદ સાથે હું નેકાહ કરું. એવા એરાદાથી કેટલાએક શાહજાદા મારી સાથે લડવા આવેઆ અને તે શાહજાદા જેવામાં તથા અકલમાં તથા ઉમરમાં તથા મરદાંતગીમાં મને પસંદ આવેઆ નહી. ખીજું એ કે મારા ખાપનાં જેવી સલતનત મેં કોઈ પાદશાહમાં દીડી નહી. તેથી મેં સરવેને નાપસંદ કીધા પણ હમણાં તો જેહાં પેહલવાંન રસતમ જેવાનું નામુ આવીઉ તેથી એ પેહલવાંનનો મજબુન કોણુથી રદ કરી શકાએ ? તે પોલાદ ખાજુના રસતમ સાથે ખીગાડ કરવો સજ્જતાર નથી. અને તું જેશે કે આગલ જતાં આપણી મોરાદ માફક શું થાએછે.

એમ કહીને લોહુનો હાથ પકડી ગોદમાં દાખી કહીઉ કે તું વગર હુ ધરાંન કેમ જવશ ? તુંને સાથે લેતી જવશ અને મારા મનની મોરાદ માફક કાંમ કરશ. એ વાત સાંભલવાથી જેવારે લોહુનો જીવ ખુશ થએઓ તેવારે ખંધે જનાં એક એકનાં મકાંમ ઉપર ગએઆં.

કેઆરામીરના રાજાએ અનજુમન ખોલાવી જેહાં પેહલવાનનું નામું વંચાવી શાંભલાવી શાહજાદી કેતાઉને શાહજાનશાહ બહુમનની શાદીમાં આપી તથા તેને પારેશ પરહેજગારને હુવાલે કીધી.

—:૦૦:—

પાદશાહે પોતાની ખેટી કેતાઉનની શાદીનો સામાન તખતાર કરાવીઓ અને ખુન્નરગોનું એક મોટું અનજુમન આરામતે કીધું. તે અંજુમનમાં પાદશાહે પારેશ પરહેજગારને ખોલાવી પોતાનાં તખતની નજીક

એક સુણેરી કુરશી ઉપર બેસાડેઓ. પછી સુરશાહે તમામ મજલસની રૂબરૂ નવીસંનદાને ફરમાવેલ કે જેહાં પેહેલવાંન રસતમનું જે નામું આ-
વેલું છે તે આએ અનજુમનમાં જીલંદ આવાજે વાંચી સંભલાવે
તે ઉપરથી તે દાનાવ નવીસંદાએ જીલંદ આવાજે તે નામું વાંચેલું.
તે નામાંની હકીકતથી સરવેનાં મોઢો જરદ થઈ ગએઆં અને રાજા
સુરશાહ ઉભો થઈને કોઢેવા લાગો કે એ અનજુમનનાં દાના-
ઈ ભરેલાં લોકો ! જે એ ખાખતમાં જેહાં પેહેલવાન વચમાં નહી હોતે
તો હું પાદશાહ પ્રહમન સાથે લગાઈ કરતે, કેમકે મને તેનાં કરતાં
લશકર તથા ખજાનો કમ નથી કે હું અનદેશો કરતે ; પણ કોઈ દાનાવ
મરદ પોતાનાં ફરજંદને નસીહત કીધી છે તેમાં એમ કરીને કહીકંઠે
કે અગરજે આપણે પાકીથી નહી ચાલીએ તો શીતાખીથી હલાકીમાં
પડીએ. વાસ્તે જેહાંનના દરમીઆંનમાં પાકીથી ચાલવું સજ્જવાર છે.
જોકે એ કાંમ આપણે મનથી જેહેર જેવું છે. પણ તોખી મારી
બેટીને પાદશાહ પ્રહમનને આપીઆ વગર આપણી ખલાસી થતી
નથી. અએ દાનાવ અનજુમન ! તમને એ ખાખતમાં શુ નેક મા-
લુમ પડેય તે મને કોઢો, કાંએકે તમે લોકો મારો પાદશાહી-
ના થાંપ છેઓ અને મને રાહના ખતાવનાર છેઓ. એ તમામ
સખુન રાજા સુરશાહની જીખાંનથી શાંભલીને મજલસના લોકો-
એ તેની દાનાઈ ઉપર ઘણી આફરીન કીધી અને દોઆ કરી કે-
હેવા લાગા કે તું નામવર રાજા અમારે માંયે સલામત રહેજે. અમો
જાંણીએ છે કે એવું કાબેલ ફરજંદ તુંને પોતાની નજર આગલથી ખાહેર
કાહાડવા ગમતું નથી પણ તુંખી જાણે છે કે કાંમ ઘણુ સખત તથા
જેરાવર આદમી સાથે આવી પડીકંઠે. તે સાથે જે રસતમ પોતાની તો
ખમમાં દેવ હોતે તો તે ઉપર હકતાલાના નામનું અફસુન પઢીને એ-
ને દુર કરતે, પણ એતા ફરેશતાની સીફતનો ગેએઆ એક તેજ
સુંગાલનો શેર છે. તે દેલાવર પોતાના રખશ ઉપર લગાઈનું જીન
ખાંધશે તો તે એકાએક તે જીન દિતારવાનો નથી. વાસ્તે જે કાંમ
તારા નેક દેલમાં આવેલ છે તે કરવું દરસત છે. અમો જોઈએ છે કે
જેહાંનનાં પેદા કરનાર સાહેબે તું જેવો દાનાવ રાજા ખીજે પેદા
કીધો નહી હોશે. તથી એ દાનાવ રાજા ! એવું કર કે એ પારેય
પરહેજગાર તારી બેટીને ખાઆખર પોતાની સાથે દર્યાન સર જ-
મીન લેઈ જાએ, એમ ધવાથી એ કાંમ ઘણું સુધરશે.

એ રવેશે સરવે કોઇ એક મત થઈ ઉઠેઆ અને એક મજલસા આરાસતે કરી તેમાં કેઆશમીરના ખુજોરગ લોકો મરદ તથા ઓરત તરફ વાર જહવેરના જરીઆન તથા પોશાક પેહેરો કેતાંઉનની શાહીના સરનજાં-મમાં મશગુલ થએઆ. અને કેઆશમીરની રામશગરો ખુશાલીનાં શરોદ ગાવાં ખેઠાં અને ચંગ તથા દફનાં આવાજ એટલાતો નીકલવા લાગા કે તેના શલ્યાનો છેક ચોથા આસમાન ઉપર ગએઆ. તેવાર પછી રાજા સુરશાહે પારેશ પરહેજગારને કહીકે કે એ નેક બખત ! એ કાંમ અમો લોકોએ જેહાંનનાં પેહેલવાંન તાજખખશ રસતમની ખુશીને વાસતે કપ્પલ કીધુંછે. તે કરતાં મને અરૂશો નહી હતા કે એ વાત મારી માહચેહર ખેટી કેતાઉન કપ્પલ કરશે ; પણ એ ખેટી-એ મને અનજુમનમાં જેવારે જરદ ચેહરાનો તથા ગમગીન હીરો તેવારે મારી ખુશી રાખી છે. હવે તો એ મારા હીદાની મીસાલની ખેટીને તારે હવાલે કીધીછે. હવે પછી મારા દરદનાં જખમ ઉપર મલમનો મેલનાર કોઇ નથી તેનો મને મોટો અંદેશો છે. વાસતે તુ હરાન જાએ તેવોજ મારી તરફથી જેહાં પેહલવાન રસતમને કેહેજે કે એ મા-રી દેહખંદ ખેટી શાહ બહુમનને નથી આપી ગએઆ તું નામદાર-નેજ નજર કીધીછે. એ વગરે ખીજા ઘણાએક સખુન તાજખખશ રસતમને કેહેવારેઆ. તે તમામ સખુન નામદાર પારેશ પરહેજગારે ઇઆદ રાખેઆ.

કેઆશમીરની શાહજાદીને પારેશ પરહેજગારે પોતાને હસતક લીધા પછી લોહુની તે શાહજાદી સાથ મુલાકાત થવા
આખે થએલી રીમજીક અને લોહુને તે શાહ-
જાદી સાથ ઈરાંન જવા આખે.

—:૦૦:—

જેવારે કેઆશમીરના રાજાએ તે શાહીની મજલસ દરમેઆન શાહજાદી કેતાઉનને પાદશાહી રાહ રસમ મુજેબ પાદશાહ બહુમનને વાસતે પારેશ પરહેજગારને હવાલે કીધી તેવારે શેતાખ તે પીરમરદ અ-કબમંદે હોકમ કરી કેતાઉનનાં એવાંનમાં તેના ગોલામો તથા ખાંડીઓ સીવાએ ખીજાને જવાનો અટકાવ કીધો. અને એ હોકમ સાથ તેના દરવાજા ઉપર પોતાના સીપાઇઓને ખેશાડેઆ. ખીજે દાહાડે લોહુ

ખેતના રાખેલા મુળખ જોરથી આસેઓ આસેઓ કે શાહજીની કેતાંઉનનાં મેહેલમાં જાએ પણ દરખાન લોકોએ તેને કેતાંઉનની ન-જદીક જવા નહીં દીધો તેથી લોકોએ પોતાના દીલના દરદે કરી પોતાના રૂખસારા જરદ કીધા. જેવારે તેણે પોતા ઉપર ખોઆરી તથા ખે-જાજતી દીઠી તેથી તેને દરદ લાગુ તેવારે તે લોકોએ હાએ અફ-શોસ કરી પોતાની જીનદગાનીથી હાથ ધોએઆ. એવામાં કેઆશ-મીરનાં રાજનાં આકર લોકોએ પેલા પારેશના નફરોને કહેઉ કે એ અંનજાણા મરદો! એ લોકોને એવાનમાં જવા દેઓ કદાપી જો એ ખખર શાહજીની કેતાંઉનને થશે તો તમામ કામ ખહરંમ મેલવી નાખશે. તેની નજદીક એ લોકો ભાઈની મીસાલ પેઆરો છે ને તમે એને દરવાજામાં દાખેલ થવા દેતા નથી પણ એથી તમામ કામ ખર-ખાદ થશે. એ ખેલુને નાહાંનપણથી એક ખીજ ઉપર મોહપત અને પેઆર છે તેવારે નફરોએ કહેઉ કે એમાં કાંઈ અમારો અખતીઆર નથી અમેએ પારેશનો હોકમ છે. એવો ચલખાન મેહેલમાંથી કેતાંઉને શાંભલેઓ તેજ વખતે તેણે પારેશનાં નફરોને કહેવાડીઉં કે એ કંમ-ખખત હું જાણું છઉં કે તું એ કામમાં શેતાંની કરે છે અને તું અકલનું ગોહર ધગવતો નથી. તું મારા ભાઈને મારીથી શા વાસતે હુર રાખેછે અને મારા દરવાજા ઉપર તું એની સાથે એવડી શોખી શાવાસતે કરેછે એ અખસ તો ગોએઆ મારા સરનું તાજ છે તેથી હું એને પોતાનો ભાઈ કરી ગાણું છઉં અને તું એને મારી નજદીક આવવા દેતો નથી—હવે દરરોજ જેવારે એ આવે તેવારે એને દરવાજા ઉપર રાહ આપજો. જેવારે તે દરખાને એવો હોકમ શાહજીની કેતાંઉનને શાંભલેઓ તેથી લોકોને શીતાખ જવાને રાહ આપી. જે-વારે લોકો શાહજીની કેતાંઉનની નજદીક ગએઓ તેવારે તે લોકોએ કહેઉં કે એ નામદાર શાહજીની જોએઆમાં તમામ તકરાર તારીજ છે. એવા સખન શાંભલીને કેતાંઉન કહેવા લાગી કે મારા પેઆરા જીવ હરેક વખતે તું જસસો ના કર અને હરેક કોઈ સાથે જોશમાં ના આવ. તું મારો મેહેરખાંન તથા મોહપત ભરેલો છે તેથી વખત ખે વખત ખાહર મા નીકલ ; કાંએકે સરવ કોઈની હું દુશમન થઈ છઉં. અગરજો તુંને જે વખત પારેશ પરહેજગારના હોકમથી દરખાને અટકાવેઓ તે વખત પારેશ મારી નજદીક હોતે તો મને બેની સાથે ખંજરથી લડવું પડતે. પણ કરવું હકતાલાનું કે તે વખત પારેશ હોતો નહી. વાસતે તું હવે જોકે ખોદાઓના હોકમથી આપણા હાથમાં

દાક્તની રશી આવી છે. એ તરેહથી શાહજાદી કેતાઉને દીલનાં પે-
આરથી લોલુને નસીહતથી દલાસો આપેઓ.

જેવારે એ બખર પારેશને થઇ કે લોલુ કેતાઉનનાં એવાંનમાં ગમેઓ
તેવારે પારેશે તે દરખાંનને ખોલાવીને ધણો ધંમકાવેઓ. તેવારે તે દરખાંન
કહીઈ કે મેંતા તેને અટકાવેઓ. પણ તેથી ધણો ગલખો થએઓ. અને
કેતાઉને પોતે એવાંનમાંથી શુસસો કરીને કહેવાડીઉ તેવારે મેં તેને
રાહ આપી. યહી પારેશે તેને ધણી તાકીદ કીધી અને કહીઈ કે
હવે યહી લોલુ કેતાઉનનાં એવાંનમાં જવા ચાહેતો તેને જવા દેતો
ના અને શીતાખ મને બખર કરજે કે તેજ વખતે તલવારે કરી
તેના સરને હુર કરી નાખશ કેમકે મને સુરશાહ તથા કેતાઉન-
નો કસો દર નથી. પાદશાહોની આરતોનાં એવાંનમાં તેનાં એખલા
ખાવંદ સીવાએ ખીજ કોઈથી જવાએ નહી. એ બખર જેવારે
કેતાઉનને થઇ તેવારે પોતાનાં આપ સુરશાહને ખોલાવીને શુસસાથી
કેહવા લાગી કે એ પારેશ એટલી ખદ ચાલ ચલાવીને પોતાની આ-
ગલી નેકીને ઢાંકે છે પણ એ પારેશ જો એવું કરશેતો દરંન તરફ
હું હરગેજ જવશ નહી. હજુર તો હું મારા ખાપનાં એવાંનમાં ખેઠે-
લી છેઉં તાંહાં લોલુને આવેઆની રજ નથી આપતો તો હું ઈંશિનમાં
જાઉં અને પાદશાહનાં મોહલમાં ખેશું તાંહાં લોલુને કેમ આવવા દેશે
તેથી મારેથી કાંઇ લોલુ વગર દરંન જવાએ નહી.

એવા સખુન સુરશાહ પોતાની ખેટીથી સાંભલેઆ તેથી ધણો
અંદેશમાં પડેઓ અને તરત પારેશને ખોલાવીને સરવે વાતથી વા-
કેફ કરી કહીઈ કે લોલુ વગર કેતાઉનને જીવ દલગીર છે કેમકે એ
ખંધે જનાએ એક માએનું દુધ પીધેલું છે અને એ ખંધે ભાધ
ખેડેન કરતાંખી જમાદ છે વાસતે તું લોલુને એવાંનમાં જવાનો હો-
કમ આપ કેમકે મારી નેક અકલની ખેટી એનાથી જુદી યડવા ચા-
હતી નથી. તેહેવારે પારેશે જવાખ દીધો કે એ પાદશાહ એવું
નાલાએકું તું ખોલે છે તે દીનમાં રવા નથી વાસતે તું હુરઅંદેશો
કરી જો કે પાક દીનમાં એમ ફરમાવેલું છે કે આરત લોકોને મેહલની
અગારી ઉપર પરદા નાખીનેખી ખેસલું સજવવાર નથી અને ખેગાંના
મરદનાં દીદાર જોવાથી યરહેજ રાખવી જોઇએ વાસતે હવેપછી લોલુ
કેતાઉનનાં એવાંનમાં જશે તો મારી અને તેની દરમેઆનમાં તલ-
વાર સીવાએ ખીજું કાંઇ નથી. મને જેહાં પેહલવાંન રસતમે ફરમા-
વીઈ છે કે પાદશાહ સુરશાહ જેવારે પોતાની ખેટીને તારે હવાસો

કરે તેવારે તેને તું એવી રીતે છુપી રાખજે કે તેનું મોઢું આફ-
તાખખી દૃષ્ટિ નહીં. એ રીતે તેહમતન ફસતમે મને તાકીદ કીધી છે
અને તું કેહેછે કે લોહુ તેની નજ્દીક જાએ તે વાત ખરી છે પણ
એ લોહુ તારો પોતાનો ખેટો હોએ તોખી તેને પોતાની ખેડેનની
નજ્દીક જવું સજ્જવાર નથી. તું જાણુતો નથી કે ઓરત તથા મરદ
ગોએઆ પાંગૂ અને આતશની મીસાલે છે અને એક શીશામાં
પાંગૂ તથા આતશને એકઠાં રખાતાં નથી. તેઆરે મરદ તથા ઓર-
તને એકઠાં કેમ રખાએ અને ખસુશન નોઝુવાન અને ખુખસરત
મરદ ઓરતોની નજ્દીક જાએ એ વાત જુલમ જેવી છે. જેવારે
તે પોતાની ખેટીની કદખોદાઈ કરીને તેનાં મરદને હવાલે કીધી તે-
વાર પછી તેની ઝુનોયરા નહીં કરવી જોઈએ. એનો નીગેહખાન પાક
દખજદાં છે. જેવારે તારી ખેટી તારા એવાંનમાંથી નીકળીને
પોતાનાં મરદનાં ઘરમાં ગઈ તેવાર પછી તેની શરંમ તથા નામોદી
તેનાં મરદને હોએછે. ઓરતનું ખમીર હકતાલાએ રોજે અવલથી
બદનામી ભરેલું કીધેલું છે તેથી ઓરત જાત ખેશક દોજખનાં બેદ-
ની વાતને ખાતરમાં લાવતી નથી વાસતે ખની આવે તાંહાં લગી ઓર
તની સાથે ખેગાંનાં મરદને ઉભો રહેવા દેવો નહીં અને ઓરતની સા-
ખેતી ઉપર નથીત રહેલું નહીં અને તેની નજ્દીક જે કોઈ ફરતું
હોએ તેનો એતખાર કરવો નહીં. એ તમામ સખુન શાંબલીને
રાજા છરશાહે કેહેલું કે એ સરવે શીસાદ તારોજ છે એવી ખેડુદી
વાત તું મા કરે. તુંને એલું ખોલવું સજ્જવાર નથી એવી બદગુમાની
મારી ખેટીની નજ્દીક જોઈએ નહીં. હુંતો જાણુતો હતો કે એવો
દાનાવ મરદ તું જેવો દરમેઆંન છે તેથી મારી ખેટીનું સર આસ-
માન સાથે લગાડશે. તું મને કેહે કે એ લોહુ મેહલમાં જાએછે તેમાં
એખ શું દીડી. અગર એ લોહુ કોઈ ખેગાંનો મરદ હોએ તો તે વા-
તનો અલખત અંદેશો કરે. તું જાણુતો નથી કે એ ખેટી તારે
હવાલે કીધી તેવારે મારાં સર ઉપર શી રવેસનો અંનદેશો પડેઓ.
જેવારે એ ખેટીની મેં કેટલીએક આજેજી કીધી તેવારે તેણે ધરાંન
જહું કખુલ કીધું છે. સરફરાજ પારશે જવાખ દીધો કે એ પાદશાહ
જે કાંઈ તુંને પસંદ આવે તે કર મને એમાં કશું બુકયાંન નથી.
એ કેતાઉન તારું ફરજંદ છે વાસતે તુંને પસંદ આવે તો ધરાંન મોકલજે
પણ એટલો અંનદેશો કરજે કે રાહમાં એની સાથેજેખી કોઈ હોએ તે
દુર રહે તેમ કરજે મારા પાદશાહના કરતાં જેહાં પેહેલવાંન ફસતમની

તપીએત ઓર તરેહની છે તેથી નામું લખે તેમાં લોહુની હકીકત-
થી તેને વાકેફ કરજે કાંએકે મારેથી તે જંગી રસતમનો તથા
શાહ બહમનના તાંનાંનો સખુંન સાંભલી થકાશે નહી. તેવારે સુર-
શાહે કહીઈ કે તું કેહેશે તે માફેક કરશ કે તારા સર ઉપરથી થ-
પકો ઉતરી જાએ. એટલું કહીને પોતાનાં વજરને કહેઈ કે તું ઉઠ
અને શીતાબ રાહનો સામાંન તદખ્યાર કર. તે હોકમ સાંભલીને શી-
તાબ તે ઉઠેએ. અને સરવે સામાન તદખ્યાર કરવાની તદખીરમાં મશ-
શુર થએએ. અવલ શો શાહાંદરી લાલ કેશની તથા ખાંડી
જેખ અને જહલકાટ બરેલી આફતાખને એહેરેની તથા શો
ઘોડા જરરીન જીન તથા સુનેરી લગામ સાથનાં તે ઉપર શો ખુખ-
સુરત ગોલાંમો ખેસાડેઆ તે સરવેને કહીઈ કે તમે સરવે લોહુના
ફરમાંખરદાર રહેજો. પછી કેતાઉનને વાસતે એક મસત હાથી ઉપર
અંમખારી બંધાવી અને કેટલીએક ખાંડીનાં હાથમાં ધ્રુપદાંનાં આપીને
અગરની ખુશખો કીધી અને તે હાથીની આસપાસ ફરતી રાખીએ.
અને તે અંમખારીમાં માહલાખને એહેરેની શાહજીની કેતાઉનને સવાર
કીધી. તેની અંમખારીની ષછવાડે ખાર ખાંડી ધણી ખુખસુરત અમી-
સી તોખમની ખેદમતમાં આપી. એ રવેસે કેઆશમીરથી શાહજીને
રજાંને કીધી તે વખતે તમાંમ શહેરના આદમીએ પોતાની શાહજીની
કેતાઉનનાં ગએઆથી આજુરદે થએઆં અને જેવારે લોહુએ કેતા-
ઉનની સવારી રાહમાં ચાલતી દીડી તેવારે એક સરદ હાએ મારીને
પોતાનાં ફીલને ક્વાખની મીસાલે ખાલીઈ અને આંખમાંથી આંજુની
જગો લોહીના કતરા વરસાવીઆ અને પોતાનાં જીવની ઉમેદ કાપી.
તે લોહુખી ઘોડા ઉપર સવાર હતા પણ તેનાં દીલમાંથી આતશની
મીસાલે શોલા નીકલતા હતા તેનો કારી ખલાપો પાદશાહે જોઈને
નવીસનદાને નામું લખવા ફરમાવીઈ.

નામું લખીઈ કેઆશમીરના રાજા સુરશાહે જેહાં
પેહેલવાંન રસતમ ઉપર લોહુને વાસતે.

—:૦૦:—

કેઆશમીરના નામદાર પાદશાહ સુરશાહે પોતાનાં નવીસંદાને હો-
કમ કીધો કે એક નામું જેહાં પેહેલવાંન રસતમ ઉપર લખે અને
પેહેલું નામ હકતાલાલું લખે કે જેહુ પવન તથા પાંજી પેદા કીધાંહે

અને વગર થાંખે આસમાનને અતરંગ રાખીઈ છે તેનાં કસમખી કહું છું કે એ જેહાં પેહલવાંન રસતમ એ ખેટી હુંને નજર કીધી છે પાકી શાહ બહુમન જેવા પાદશાહ ઘણાંએકને હું જવાબ દેતે અને ખીજું લોલુના પાપમાં ઘણી તારીફ લખી કે તેથી તાજબખશ રસતમનું દેહ લોલુ ઉપર શીદા થાએ. એ રીતનું નામું લખી નામદાર પારેશને હવાલે કીધું તેજ વખતે તેણે તે નામું એક વીથવાજી જેબખને આપીને સીસતાનની તરફ રવાને કીધો. જેવારે તે જેબખે કેઆશમીરના રાજાનું નામું શ્રી સીસતાન પોહોંચી જઈ જેહાં પેહલવાન રસતમની જનાખમાં મેલીઈ અને પાદશાહી રસમ મુઆફેક કુરનસ બજવી દુર ઉભો તેવારે તે નામું તેહમતને ભર દરખાસ્તમાં પોતાના નવીસંદાને બાંગે ખોલંદ વાંચી શંભલાવા હોકમ કીધો. જેહાં પેહલવાન રસતમના હોકમથી જખુલની પાદશાહતના વડા નવીસંદાએ તે નામાને વાંચીઈ તેમાં જખુલની પાદશાહતને મોટી ઇજતને મરતમો દીધાથી તથા જેહાં પેહલવાન ખાતેરજ તે હીંદી રાજાએ પોતાની પેઆરી ખેટીને શાહાનશાહ બહુમનની શાદીમાં આપીઆપી જેહાં પેહલવાનનો ચેહેરો ખુશીથી શલેલાલાનાં કુલ મીસાલે ખીલી રહે-આ. તે નામદારે તે નાંમામાં કેઆશમીરના માહરાજા સુરશાહે લોલુ ખાખે મીનતથી માગી લીધેલી કેતાઉન સાચની છુટ અને તે શાહજની તથા લોલુ એકજ માદરના દુધથી પરવરેશ થએલાંછે એવું જણાવીઆપી તે તેહમતન ખેહદ ખુશીમાં આવીઆ. તે નાંમામાં આએનદે નામદાર પારેશ પરજેજગાર તે ચાંદને મુખની કેઆશમીરની મોહીનીને લેઈ કુચ કરતો શેતાખીથી આવે છે તે જાણીઆપી જેહાં પેહલવાને પોતાના સુનનંદા તમામ જખુલી લશકર તથા સરદારોને હોકમ કીધો કે તમામ સીપાહોએ જરી લેખાસ પેહેરીને સાત મંનજેલ લગી શાહજની કેતાઉનને એસતેકખાલ જએ જેહાં પેહલવાનનો તે હોકમ સાંભલીને સરવે કોઈ શીતાખ ખુશી થઈને શાહજની કેતાઉનને લેવાંને વાસતે એસતેકખાલ ગએઆ.

જખુલી તમામ નાહની મોટી અનજુમને તે શાહજનીને સીસતાન શેહેરમાં આવકાર દેવાને મોટી ધામધુમની તઈઆરી રચી. તમામ એવાનોમાં રેશણી થઈ ને સરોદો તે નાજનીન શાહજનીના શેહેરમાં દાખલ થવાની ખુશાલીમાં ગાજી રહેઆ. તમામ જખુલની આલમ નોરોજ મીસાલની તે ખુશાલી કરવા લાગું. એ અવસરે ઉંચી કીસમના પોશાહો ને શીંગારોથી જેબદાર થઈ આમોટી ધામધુમ

અને રામશની વચે તે કેઆશમીરની શાહજાદી સીસતાનમાં હાથીની આમીમાં આસમાન ઉપર પુનમના દીનપર ચાંદ રોશનાઈમાં તહુ થઈ જોહાનને ખુરમ પાગની મીસાલે ખીલવીઆ મુઆફેક તે એક પુનમના ચંદરમાંહજી ઝલકી રહેલી દાખેલ થઈ અને જેહાં પેહલવાનના મેહેલની ખુલદ તાલે પાનુઓએ તે ઉપર મોતીઓનો નેસાર કરી તેને શેહેરમાં દાખલ થવાની મુખારેકખાદી દીધી. અને ખેશુમાર જાખુલની કુલખદન શાહજાદીઓએ તે કેઆશમીરની શાહજાદીને બેકીમતી નજરાના ભેટ કરી મોટાં હેતથી મુલાકાત લીધી. પછી તે મોટા મરતખાને લાએક થએલી શાહજાદી કેતાઉનને આ રવેશના ધજત મરતખાથી તેને માંટે આગલથી તઈઆર રખાવેલા મેહેલમાં ઉતારે આપવાને લઈ ગએઆં. તાંહાં જેહાં પેહલવાન રસતમની માદર રાણીએ શાહજાદી કેતાઉનને મોટી બેકીમતી પેહરામની ને નજરાનાથી વધાવી લેઈ બેહદ મરતખા ને મોહખત દીધી. રાણી રોદાખે તે શાહજાદીનું મીઠું ખોલવું જોઈ ધણી ખુશી થઈ અજખ રહેતી હતી. તેવાર પછી સુરશાહે જેહાં પેહલવાન રસતમને વાસિતે જે કાંઈ ચીજ આપી હતી તે સરવે ચીજ નામદાર પારેશ પરહેજગારે તેને હવાલે કીધી અને જે કાંઈ લોહના આખમાં કેહેવું હતું તે નેક રવેશથી કહીઈ તેવારે જેહાં પેહલવાને ફરમાવેક કે લોહ કાંહાં છે તેજ વખતે તે નોજવાનને લેઈ આવેઆ તેને પોતાની નજદીક ખોલાવીને ઘણીએક આખર આપી અને એક એલાહેદા પાગમાં ઉતારે આપેઆ તે પાગ નહી હતો ગોએઆ પાકીજેહુ બેહેશત હતું તે પાગમાં તમામ એવાંન બીલોરના અને તે એવાંનમાં ગોહરના જડાવ સાયેનાં તખત માંહેલાં હતાં. એ રવેસે આ રામશનીમાં સરવે કોઈને એક મહીના લગી પોતાનાં શેહેરમાં જેહાંપેહલવાને મેહમાન રાખેઆં. જાખુલના લોકો હરરોજ મીજલેસ સમારતાં અને સંમરાગરનાં રાગ તથા ચંગ તથા વાંશરીના અવાજમાં બેઠાં હતાં અને એકંદમ હાથમાંથી શરાખની જાંમ ખીસાડી નહી હતી. જેવારે એક મહીનો તમામ થએઆ તેવારે જેહાં પેહલવાન રસતમે પોતાનાં ગંજનો દરવાજો ખોલેઆ અને કેઆશમીરનાં પાદશાહનાં લશકરને સરોપાવ આપેઆ અને એક આફતાખની મીસાલની રોશન જડાવની કોલાહ તથા ચીનાઈ કપ્પા તથા જરી ખખતર તથા તખત તથા તાજ તથા અશરશી તથા અરખી ઘોડા જરી જીનની લગામ સાથે તથા રૂપાંને ખદનની ખાંડીઓ એ રવેશે ઘણીએક હદીઓ શાહજાદી કેતાઉનને હજુર નજસાજુ આપેઆ અને

કહીઉં કે એ શાહજાદી પાક ધમ્મજદાં તારી મોરદ હાંમેલ કરજે. પીજી શાહજાદી કેતાઉનનાં બાપમાં લોહુને એક ભારી સરોપાવ આપેઓ. તે બપર શાહજાદી કેતાઉનને થઈ તેથી તે શાહજાદી ઘણી ખુશી થઈ. જેહાં પેહેલવાંને શોગાત કરેલો ખેશુમાર હદીઓ સરવે કોઈ જોઈ અજાણે થવા લાગાં અને જેહાં પેહેલવાંને રસતમની સખાવતની હીમત ઉપર આફરીન કરવા લાગાં. જેહાં પેહેલવાંને તે શાહજાદીને આ ભારી સરોપાવ ને નજરાંના સાથ પોતા ઉપરનું નામું પણ નામદાર પારેશ પરહેજગારને હવાલે આપી બલખેખામી શાહજાદી શાહ બહુમન ઉપર રવાના કીધી. આ વખતે જેહાં પેહેલવાંને નામદાર પારેશ પરહેજગારને તેની આ બળવેલી કાંમતી નોકરીના બદલે ખે અછા શખુનો સાથ જે કંઈ કેઆશમીરના માહરાજાએ તોફાની હદીઓ પોતાને શોગાત મોકલીઓ હતા તે તમામ હદીઓ તે ખુજોરગ પેહેલવાંને બપરથી ખુલંદ મરતખો કીધો, અને તે નામદાર ખુજોરગને પાદશાહ બહુમનની હજુરમાંજ રહેવાને હોકમ કીધો. તે જેહાં પેહેલવાંને કહેલું કે એ પારેશ જે કે તું જેવા ખુજોરગને ખાહોશ વજર વગર મને આલતું નથી. એવો તું કામેલ અને દાનાવ છે પણ મારી તરફથી તું પાદશાહની ખીદમતમાં રહેજે. અને વલી લોહુને વાસતે ધણીએક તારીફ સાથે તે પાદશાહને કહેવાડીઉં કે એ નાજવાનને ખુશી રાખજે. અગર જો એ નેકબખત લોહુને તું ખુશી રાખશે તો મંદર માહુને એહેરની શાહજાદી કેતાઉન તારા ફરમાનમાં રહેશે. એ રવેસે કહીને જેહાં પેહેલવાંને સરવે રસાલા સાથે તે શાહજાદીને રવાનાં કીધી.

જેવારે ઈરાંનમાં બપર થાઈ કે શાહજાદી કેતાઉન આવી પોંહાંથી તેવારે તમામ શહેરમાં આએનાં ખાંધેઆ અને જેવારે કેતાઉન બલખ શહેરથી ચાર કોશ દુર હતી તાંહાંથી અંખાશી ઉપર એટલો લોતો ગોહરનો નેસાર થવા લાગો કે તેનાં હાથીને પાંઉ મેલવાની જગા ખાલી રેહી નહી અને ખેશુમાર નકારાં તથા હરનાએનાં આવડે જે કરી જેહાંન ખુશી બરેલી થઈ. એમ કરતાં જેવારે શહેરમાં શાહજાદી કેતાઉન દાખેલ થઈ તેવારે શહેરના એવાંનો ઉપરથી ગોહરનો એટલો નેસાર થવા લાગો કે તમામ પાદશાહી રસતા પુરાઈ ગએઆ. એ રવેશથી ધણીએક નાદર મદારત તથા તદખીરથી તે શાહજાદી માદશાહની દરગાહનાં એવાંનમાં દાખેલ થાઈ. અને જડાવના તખતની ઉપર માહતાખની મીસાલે ખેશીને તેણે પોતાનાં સર ઉપર જવાહેરનું તાજ મેલીઉં પણ તે શાહજાદી કેતાઉન પોતાની જાતે એવીતે

પ્રુપશ્ચરત હતી કે તેને જર જહવેર તન ઉપર સમારેઆની કરી હાજત હતીજ નહી. એમ કરતાં જેવારે રાતનો વખત થએઓ તેવારે પાદશાહ પહમન તમાં પ્રુરી સાથે તે ઓરતની નજદીક ગએઓ અને તે પરીને મીસાલની ઓરતને જેઠ પાદશાહ ઘણા પ્રુથ થએઓ અને રીતાપ મોમેદાને બેલાવી પોતાનાં પ્રુજેરગોની રાહ રસમ માફક ને-કાહ કીધા.

તે ઉપર એનો શાએર એમ કરી કહેછે કે જેનાં એવાંનમાં એવી પ્રુપશ્ચરત ઓરત હોએ તેનાં એવાંનમાં ગોએઆ હમેશે તોરોજ હોએ. જેવારે પહમને તેને એવી આરાસતે દીડી તેવારે તેનાં જેએઆથી પાદશાહનું દલ નાસપ્પર થઈ ગએઈ અને પોતાનાં દલ સાથે કહેવા લાગો કે એતો પરી દેખુ. એવી ઓરત હપતકેશવર જી મીનમાં હોએ નહી. ખોદાએતાલા ગોહર ફરોશ સોદગરને આખાદ રાખજે કે તે નેકપખતનાં કહેઆથી હું એવી નાજ સરેલી ઓરત પાંચેઓ. ખીજું તે પાદશાહ પોતાના મનમાં કહેવા લાગો કે જેહાં પહેલવાંન રસતમ એ કામની કોરોશ કરતે નહી તો હું મારી મોરાદને હરગેજ પોહોંચતે નહી. એતો તેહમતંન રસતમનું એહસાંન મારી ગરદન ઉપરથી ઉતરવાનું નથી. એ રવેશે પાદશાહે શુકરાનાં કીધા એમ કરતાં જેવારે પાદશાહ તથા કેતાઉન પોતાનાં શોક જે-ક્રમાં આવેઆં તેવારે પાદશાહને એવો હરખ પેદા થએઓ કે ખે મહી-ના લગી પરદામાંથી એક દાહડોખી ખાહેર નીકલેઓ નહી. એમ કરતાં એક દાહડે પાદશાહ કેતાઉન સાથે પુરો શોકમાં આવેઓ હતા તે વારે કહેવા લાગો કે હું તારી ચાલ જેઠને ઘણા પ્રુથ દલ થએઓ છું. જાને આજ રોજે તમામ હપતકેશવર જમીનનો મોલક મારા તાપામાં છે મણુ જે કાંઈ છે તે સરવે તારું છે. હું અજબ છે કે આજ લગે હું મારી નજદીક પોતાની કરી મોરાદ માંગતી નથી અને મારાં દીલમાં ઘણા દગદગો લાગે છે કે તારા દીલમાં શું ખેઆલ હોરો. એ સખુન શાંભલીને આફતાખને એહેરેની કેતાઉને નાજ અને નખરાંથી પોતાનાં લાલ રોખસારા ઉપર સર મલાવી નાજુક આવાજે પાદશાહને જવાપ દીધા કે તું રોશન સેતાઈને જેહાંનનો પાદશાહ ફતેહમંદ ખખત સાથે મારાં સર ઉપર સલામત ફેરેજે કે અને તારા દીદાર જેએઆ સીવાએ ખીજી કરી વાતની હાજત નથી તો હું તારી પાસે શું માંશ ? મગર એક ખાહેશ દીલમાં રાખું છું અગરજે તું પાદશાહ મહેરખાંન થઈને ફરમાવે તો માંશું.

તેવારે પાદશાહ કહીલું કે એ મારી માહતાપ મોહરદાર જે કાંઈ ખાહેશ રાખતી હોએ તે માંગ અગર એ મારી પાદશાહીનું તખ્ત તથા તાજ માંગશે તો તે વાતનો મને કંઈ અફસોસ નથી. બલકે મારો જાન માંગે તો ખુશીથી આપું. તેવારે રાણી કેતાઉને કહીલું કે એ તખ્ત અને તાજને જેવના આપનાર પાદશાહ તું સલામત રહેજો. મારી ખાહેશ એવી નથી પણ તું નામદાર પાદશાહને ખબર છે કે મારી સાથે લોહુ જે આવેઓ છે તે લોહુની માએતું દુધ મેં પીધું છે તેથી મારી એ ઉપર મોહબત ઘણી થોડે છે. અગર જે તું મેહર-ખાન થઈ તેને આપર આપીને તારી મીજલસમાં ખેશાડી સરફરાજ કરે તો મારી ઉપર મોટું એહસાન થએ અને હું એમ કરી જાણુશ કે ગોએઆ મને સરવે જેહાંની પાદશાહી તું નામદાર ખાવીંદ બખશી. એ રવેશે હું ખુશી થશ કેમકે એ લોહુ ગોએઆ મારો એક ભાઈ છે તેવું જાણીને પાદશાહ ખાવીંદ તું મુનસરી આપજે. તેવારે પાદશાહ બહમને જવાબ દીધો કે એ મારી દીલનવાજ એ કામ મારી આગલ કંઈ હીસાખમાં નથી. તું જોકે કાલ રોજે તારી ખુશીને વાસતે મારા અમીરો ઉપર લોહુ હોકમ ચલાવે તેમ કરેશ અને મારી તમામ પાદશાહીનો એને તાલુકો આપશ. એવા સખુન શાંભલીને રાણી કેતાઉને પોતાના ખાવીંદ પાદશાહની નજદીક જમી-નને ખોસો દીધા.

પાદશાહ બહમને ઈરાંનનું તખ્ત લોહુને આપેઉ

તે પછી બહમન ઉપર અજાએખ જુલમ

ગુજરેઓ તે વગેરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

જેવારે રાત ખુશીથી તમામ થઈ અને ખાંમદાદનો વખત રો-શન થએઓ તેવારે પાદશાહ બહમન પરદામાંથી ખાહેર આવીને તખ્ત ઉપર ખેઠો અને હોકમ કીધો કે તમામ અમીરો આવે. એ-વો હોકમ શાંભલીને અવલ દસતુરાન દસતુર પેશુતન પાદશાહની નજદીક આવેઓ પછી જુલંદ મરતખાના ચેઆરસો અમીરો હતા તેઓ આવેઆ અને પોતપોતાની જગોએ ખીરાજઆ અને પાદ-શાહનાં તખ્તની આસપાસ ખાસ શલામો જરી કમરખંદ સાથનાં હાથ કમજ કરી ઊભા. તેવારે પછી હોકમ કીધો કે લોહુને ખોલાવે.

જેવારે લોહુ આવી પોંહોએઓ તવારે પાદશાહે ફરમાવેલું કે સરવે મીજલસ હીને લોહુને સેજદા કરે. જેવારે પાદશાહથી એહું શાં-બલેલું તેવારે સરવે લોકોએ લોહુને સેજદા કીધી અને પાદશાહે પોતાની સાંમને તેને જરી કુસ્તી ઉપર બેસાડેઓ. એવો મામલો જોઈ દસતુર પેશુતન તથા હકીમ જમાસપે તે હીંદીને સેજદા કીધી નહી તેથી પાદશાહ ધણો ગુસ્સે થઈ કેહેવા લાગો કે તમે ધણા મ-ગર છેઓ. તેવારે તે બેહુ ખુજેરગો શીતામ હીને પોતાના મકાન તરફ ચાલી ગએઓ. તેવારે પછી શાહાનશાહ અહમને એવો હોકમ કીધો કે મારે સરવે ખજાનો અને દફતરો વગેરે તાજ અને તખ-ત છે તે સરવે લોહુને હવાલે કરેલું છે. તમે તમામ અમીર ઉમરાઓએ તમારો પાદશાહ એને ગણવો અને આજથી એના હોકમથી કોઈએ સર ફેરવવું નહી. એવો હોકમ કરીને શાહાનશાહ અહમન હી મે-હેલમાં ગએઓ અને મજલેસ ખરખાસત થઈ.

હવે દરરોજ લોહુ પાદશાહની મીસાલે મજલસ ભ-રતો અને જે કાંઈ પોતે ચાહતો તે કરતો હતો. તે એક હકીતામાં એક વખત ખજાનો ઉંઘાડી સરવે મજલસને સરે-પાવ આપતો. તેથી અમીર લોકોએ જોઈલું કે લોહુની સખાવત-નો તો પાર છેજ નહી અને પાદશાહ અહમનને! મેહલમાંથી ખાહેર થડતો નથી. પેલી તરફ મેહલમાંથી લોહુની ખખર દરરોજ રાણી કે-તાઉન મંગાવતી ને ધણી ખુશ થતી. એ રવેએ માસ તરણુ થએઓ પાણુ લોહુને તથા કેતાઉન બેહુને મીલાપ થાતો નહી હતો. તેથી કેતાઉને અહમનને કહેલું કે તું દરરોજ મેહલમાં બેસી રહે છે તે સારું કરતો નથી કાંએજે પાદશાહ લોકોને લાએક છે કે શેકારને જાએ. તે વાત પોતાની રાણીથી શાંબલીને પાદશાહ અહમને લોહુને હોકમ કરાવેઓ કે હું એક મહીના લગી શેકારને વાસતે જવાનો છેલું તે-સારું સરવે સામાન તઈઆર કરે. તેવારે લોહુએ શેકારી જંગલની તરફ દેહરા મરાવેઓ અને જે કાંઈ જોઈએ તે સરવે સામાન મોકલે-ઓ તે સાથે તરણુ હજાર સવાર મોકલેઓ. પાદશાહ અહમન તરણુ હજાર સવારોનું શેકારી લશકર લેઈ શેહેરમાંથી ખાહેર નીકરેઓ અને એક હજાર ગુલામ જરી કમરખંદનાં ખાંધનારા જેવામાં માહતાબની મીસાલના હતા અને એકસો ને અગીઆર ઉંઠ ખોરાકીનાં જે પાદ-શાહી લાએકના તથા અતલશી દેહરા તથા જરી રાવડીઓ તથા મખમલનાં ફરશ તથા પચાસ શેકારી શકર તથા સંહી તથા ખાજ

તથા ચીતા તથા શેર તથા શેકારી કુટરા એ રવેશનો સામાન સાથે
લેઈ પાદશાહ પહમન શેકારગાહમાં પોઢેએઓ. તાંહાં જઈ શેકારી
જનાવરો સરવેને છોરી મેલેઆં. તેજનાવરો શેકાર કરતાં અને તે-
ની પછવાડે પોતેની ઘાડો દોડાવતો. એ રીતે તે શેકાર લાવીને જુજતા
અને મજલેસ સમારતા અને શરાબ ખાજ કરતા હતા.

જેવારે પાદશાહ શેકારને વાસતે શેઠેર ખાઠેર પડેઓ કે રાણી કેતાઉને એક
નામું લોલુ ઉપર લખેઈ. તે નામું લેઈને એક ખાંડી લોલુના એવાંનમાં દા-
ખેલ થઈ. તેવારે લોલુએ નામું વાંચીને પાછું કેહેવાડીઈ કે હું તારા
મેહેલમાં શી રવેશે આયું. તેવારે રાણી કેતાઉને તરણ ખાંડીને મોકલી
તમાંથી એક ખાંડીએ પોતાનો સરવે અસખાખ ઊતારીને લોલુને
પેહેરાવીઓ તે આરતનો લેખાસ પેહડી લેઈ પોતે પેલી ખે ખાંડીઓ
સાથે કેતાઉનના. એવાંનમાં દાખેલ થએઓ. જેવારે કેતાઉને લોલુને
દીઠો તેવારે ખુશી થઈ તે ઉપર મોહખત કરવા લાગી અને કેહેવા લા-
ગી કે હવે પાદશાહ પહમનનો વખત આવી પુગો છે. વાસતે તું એવો
કંઈ ઇલાજ કર કે એ શેકારથી આવે તેવોજ એને મારી લીજએ.

તે વાત શાંકલીને લોલુએ કહેઈ કે એ કામ સેહલ
છે એવો મનસુખો કરીને પાછો પોતાના એવાંનમાં ગએઓ અને
પાદશાહ પહમનને મારવાની તદખીરમાં શુંટાએઓ. આ કામ ખર લા-
વવા તેણે સેપેહસાહાર ખેજનનો ખેટો નરેશરની હીંમતનો અરદેશર કરી
હતો તેને લોલુએ પોતાનાં હાથમાં લીધો અને તેને ખજાનાથી નેહા-
એત નેહાલ કરી નાંખેઓ. જે કંઈ પહમનનાં ખાખમાં ખુરૂ વમારીઈ
હતું તે સરવે તેને જાહેર કીધું. તેવારે તેણે કસમ ખાઈને કહીઈ કે
એ ખદ ખસલતના પહમનને હું જીવથી મારૂ. આ પછી લોલુએ સ-
રવે અમીરોને ખેલાવીને મજલસ સમારી ને ખજાનચીન ખસે સરો-
પાવ મંગાવીને અમીરોને અમીર લાએકના તથા સીપાઈઓને સીપા-
ઈ લાએકના ભારી નજરાંણાના સરોપાવ અપાવેઓ. તેવારે સરવે
લોહો લોલુના હકમાં ઘણી દોઆ કરવા લાગા અને કેહેવા લાગા કે
તુંને ધર્મિનતું તખત સજાવાર હોજે. તેટલામાં અરદેશરે ઉઠીને કહેઈ કે
એ પાદશાહ લોલુ! તું આખાદ જીવથી જીવજે અને તારી ઉંમર
ધરાંનનાં તખત ઉપર રોશન રહેજે. તું પાદશાહને અમો તમામ
અમીરો તારી મુરાદ મુઆફક તામેદાર થજે. તું નામદાર જે વખત-
થી અમારા સર ઉપર પાદશાહ થએઓ છે તે વખતથી અમો તમામ અ-
મીરો ખેશમાર નવજેસ ને સરોપાવથી આખાદ છઈએ. એ નામદાર

પાદશાહ લોહુ તારું એહસાન અમારો ઉપર ખેશુમાર છે. પાદશાહ બહમન હવે અમારે પાદશાહ નથી. તે બહુખખત પોતાની મોજ ને મોહખતનો ચલામછે. રધઅતની તેને કસી કાલજી નથી અને અમીરોના મોટી નોકરીનો કસો હક તે પીછાણતો નથી. તેણે તું નામદારને સલતનત ખખશી પાદશાહ કીધો છે તે અમો તમામ અમીરો ખરાં જીગરથી કજુલ થઈ તામેદાર છઈએ. પાદશાહ બહમન સાથ હવે અમોને કસો તાલુકો નથી અને તું નામદાર પાદશાહે પણ તેનો કસો દર રાખવો નહી. પાદશાહ લોહુ એ રવેસ પોતાની ખાજ મજબુત કરતો અને મહીનામાં તરખુ તરખુ મરતમે મોટી મજલેસ બરીને સરેખાવ ને નજરાંણા નવાજ ધરાની અમીરોના દીલ જીતનારો થએઓ.

જેવારે શેકારનો હંગામ પુરો થએઓ તેવારે પાદશાહ બહમન શેકારગાહથી આવેઆની ખખર લોહુને થએઆથી લોહુ તથા સરવે અમીરો પાદશાહને એમતેકખાલ લેવા ગએઆ. જેવારે પાદશાહ એવાંનની તરફ આવી પોહોંચેઓ તેવારે રાતનો વખતથી થએઓ હતા. તથી રાંખી કેતાઉનની નજાક ગએઓ. તે રાતને વખતે રાંખી કેતાઉને લોહુની તારીફ ઘણી કીધી તે શાંબલી શાહાનશાહ બહમન ઘણા ખુશી થએઓ અને ખામદાદને વખતે મજલસ સમારી તખત ઉપર આવી બેઠો અને લોહુને પોતાની પાસે બોલાવી કેહેવા લાગો કે તારાં એહસાનનો ખદલો મેં કંઈ વાલેઓ નથી વાસતે તારી કંઈ મકસુદ હોએ તે માંગ. તેવારે લોહુએ હાથ ખકચ કરી કહીડં કે તું પાદશાહથી એક હાજત હું રાખું છું. તેવારે પાદશાહે ફરમાવીડં કે જે રાખતો હોએ તે સુખથી કેહો તેવારે લોહુએ કહીડં કે એ પાદશાહ તારી મોટી દાલત ને જાહોજલાલી સરવે વાપરું છું પણ આજ રાતના મારાં મકાન ઉપર મેહમાનીને વાસતે આવીને મને નવાજે તો બેહતર છે. તેવારે પાદશાહે કજુલ કીધું. તથી લોહુએ જે કંઈ પાદશાહી લાએક ખાંતુ તથા સરવે સમાન જોઈએ તે તદખાર કીધો અને પેહલવાંન અરદેશરને કહીડં કે મેં તો આએ ચારો કીધો છે. તેવારે પેહલવાંન અરદેશરે સલાહ આપી કે શેહેરનાં દરવાજા બંધ કરીને મજબુત ચોકી મુકાવ અને આલીસ પેહલવાંન હથીઆરખંદ થઈ જાંમા પેહરીને ખાંના ઉપર તદખાર રખાવ કે જેવો પાદશાહ બહમન ખાંતું ખાઈ રાખથી મસત થાએ તેવોજ તેને ખાંધીને કેદ કરવામાં મુથાફલી પડે નહી. એવી મશવરત કીધી અને રાંખી કેતાઉનનેથી તેવી-થેની ચેતવની આપી.

એમ કરતાં જેવારે સીધા રાતનો વખત યએઓ તે-
વારે લોહુ આવીને પાદશાહ પહમનની નજદીક હાથ ખ-
કરા કરી કેહેવા લાગો કે એ નેક મેતારેના પાદશાહ ખાનુ તંબ્યાર છે
માટે જે પાદશાહનો હોકમ હોએ તો સરવે લોકો ઉઠે. તેહવારે પાદ-
શાહે પોતે ઉઠીને લોહુના એવાંનની તરફ ચાલવા માંડીડં તેની પછ-
વાડે પારેશ પહેજગાર તથા પેલા ચાલીસ અમીરો જે લોહુના કહે-
આથી હુથીઆરખંદ ખીદમતમાં હાજર હતા તેઓખી ચાલીઆ. તેની
સાથે પેહેલવાંન અરદેશરખી ચાલેઓ. પાદશાહ તાંહાં લોહુના મેહલમાં
જઈને જાએ શું કે લોહુએ પોતાનું એવાંન એવું તો સંગારેશું
હતું કે ગોએઆ પેહેશતમાંથી એક પેહેશતે આલા તે જગોએ સા-
વીને મેલીડં હતું. અને તે પેહેશત જેવી મજલેસમાં રામરાગરોનાં
પુસ આવાજ તથા ચંગ તથા સુરનાએ તથા જેકંઈ રાગની ચીજ હતી
તે સરવે તે રોશન જગા ઉપર હાજર હતી. તે જોઈ પાદશાહ ઘણો
અજબ રહેઓ. પછી જેવારે પાદશાહે સુફરા ઉપર ખીરાજ ખાનાં ઉપર
હાથ નાંખેઓ તેવારે તમામ મજલસ ખાનુ ખાવા લાગી અને જરી
કમરખંદના શાકી લોકો શરાબ રેડવા લાગા. જેવારે પાદશાહ શરાબ
પીતા તેવારે એક ગોલામ પછવાડે ઉભો રહીને રોમાલ આપતો
તેવારે તથા પાદશાહ પોતાનો હાટ નુછીને તે રોમાલ ફેંકી દેતા-
એહવો પાદશાહ લોકોનો સ્વદઓ હતો. જેવારે તરણુ મરતમે શરા-
બ પીધો તાંહાં સુધી પેલા ગોલામે રોમાલ આપેઆ કીધો અને મો-
થી જામ શરાબની પીધી તેવારે રોમાલનો આપનાર હાજર હતો
નહી અને પાદશાહે પછવાડે રોમાલ લેવા સાર હાથ લાંબો કીધો.
તે જોઈ પારેશ જે પછવાડે ઉભો હતો તેણે રોતાખ હોકમ આ-
પેઓ અને જાએએ કે તે શલાંમ કાંહાં ગએઓ. એવો અદેશો કરી
પારેશ પેલા શલાંમને હાંક મારવા ગએઓ તો તે શલાંમને એક મા-
હતાખને મીસાલની પરી આગલ ઉભો રહી વાત કરતો દીદો. પણ
પારેશો તેને પોકારેઓ તેવારે તે શલાંમ ધાકરો પડી પારેશ પ-
હેજગારની ઓજરખાડી કરવા લાગો અને કેહેવા લાગો કે મારી
તકસીર તું માફ કર. તેવારે પારેશો પુછીડં કે એ આરત કોણુ છે
અને એણે તુંને શું કહેઈ. તેવારે તે શલામ કેહેવા લાગો કે હું
તુંને સાચું કેહું પણ તું એ વાતનો ભેદ કોઈને જાહેર કરે નહીં.
તેવારે પારેશો કહીડં કે જે હોએ તે રાસતીથી ખોલ. તેવારે તે શ-
લામ કહીડં કે એ આરત કેઆરામીરના પાદશાહની ખેટી કેતાઉન છે

જે પાદશાહ બહુમનની ઓરત થાએ છે ને એ રાણી મારી માથે મો-
લખત ધણી રાખે છે. વાસ્તે એણે મને ખોલાવીને કહેલું કે એ જ-
ગેએથી હવે તું ખીશતો રહેજે કાંએક એ પાદશાહ બહુમનને મ-
સત થએઆ પછી મારવાનાં છે એમ મને કહેલું છે. તેવારે પારેશે
કહીલું કે એ નેકખપત શુભામ એક મારું કામ કરે તો હુંને હું સરવે
તકસીર માફ કરું. તેવારે શુભામે કણ્ણલ કીધું. પારેશે કહીલું કે જા
જલદી ને તારી નેકખાહ પાસેથી દવાત કલમ લાવ. તેવારે શુભામે
દવાત કલમ લાવી હાજરે કીધી. વલી પારેશે ફરમાવીલું કે તું ફલાનાં
એસતેખલખાનાંમાં જા અને તાંહાંથી ઘોડા પે તેજ ચાલના જાન
ખંધાવી લાવીને ફલાનાં દરવાજા આગલ રાખ. તેવારે તે નેક ખસ-
લત શુભામ તાકીદથી દોડેઓ અને પે ઘોડા લાવીને તે દરવાજા-
ઉપર ઉભો અને આંતીગમ પારેશ એક રોમાલ લેધ તે ઉપર લખી-
લું કે એ પાદશાહ તું શરાખ પીએ તો તપાસીને પીજે કાંએજે સર-
વેનાં તનમાં હથીઆર ખાંધેલાં છે અને તુંને મારવાનો મનસુખો કીધો
છે તેથી તું ઉઠીને ફલાનાં દરવાજા આગલ જા કે મેં તાંહાં પે ઘોડા
તથા આર રખાવેઆ છે. એ રીતે રોમાલ ઉપર લખીને પોતા પાસે
રાખીઓ અને પાદશાહની પાછલ જઈ તે શુભામની જગે ઉપર ઉભો. જો-
વારે પાદશાહે શરાખ પીધો અને લખ નુછવાને વાસતે રોમાલ ઉખે-
ડીઓ તો તેએય શું કે તેની ઉપર કંઈ લખેલું છે. તે તેણે આંડેસતે રહી
વાંચીલું કે તે વાંચતાંને વાર પાદશાહનો દારૂ ઉતરી ગએઓ. પણ તદ-
ખીરથી તેજ વખત ચાલીને ખાહેર પડેઓ. તેવારે સરવે મજલસ
ઝીલ્લો કરવા લાગી કે પાદશાહ ઉઠી કેમ ગએઓ ? કદાચ શુભામની જગે
ઉપર પારેશે આવીને રોમાલ આપીઓ તેથી એને જખુન લાચું વા-
સતે શુભો કરી એકાએક મજલસમાંથી શરાખ પીતા અધુરો ઉઠેઓ.
એવી શુકતેગોહ સરવે કોઈ કરવા લાગા.

પારેશ પરહેજગાર તથા પાદશાહ બહુમન બેહુ જના
સવાર થઈને નાહાસતા હતા તાંહાં રોહરના દર-
વાજા ઉપર ગુરગીન તથા રોઈન સાથે લડાઈ
થઈ અને મારીઓ ગએઓ રોઈન
નામદાર પારેસના હાથ ઉપર.

—:૦૦:—

મજલસમાં એરવેસે ગરખર થતી જોઈને દાનાવ પારેશ તે મજ-
લસનાં લોકોને આવાજ મારીને કેહવા લાગો કે એ નામદારી ભરેલાં

અનજુમન તમે જાણતા નથી કે પાદશાહ લોકો જેવારે ખાંનું ખાધને
 શરાબ પીવા ખેરો તેવારે નાજુક તખીઅતના સખખથી તરણુ મરતખે
 હાજતને વાસતે મજલસમાંથી ઉઠેછે તે હજુરતો એ નામવર
 પાદશાહ પેહલી મરતખે ઉઠેઆ છે. એ નાજુક તખીઅતનો પાદશાહ
 હાજત વાસતે ખાહેર ગએએએ તેમાં એવડો ગીલેલો શા વાસતે
 કરો છેએ. તમોને સજાવાર નથી કે એવડી શુદ્ધતેગો કરીને પાદશા-
 હને શરમમાં નાંખો. એટલું કહીને પારેશ રોતાખ ઉડીને એક
 દસતાવો હાથમાં પકડી પાદશાહની પછવાડે ગએએ. તાહાં પાદશાહ
 કહીઉં કે એ અકલ ભરેલા નામદાર પારેશ હવે જે કંઈ ચારો હું
 જાણતો હોએ તે કર મારો તો કરો અખતેઆર રહેએ નથી.
 તેવારે પારેશો કહીઉં કે એ પાદશાહ તં લોહુને પાદશાહીનો અ-
 ખતેઆર આપીએ તઆરથી એ વાતનો હું ઘણા દર રાખતો હતે
 તેજ મારી નજરે મેં જોએઉં. એટલી વાત કહીને પેલા દરવાજા
 આગલ જઈ જોએ શું કે પેલો નેકખખત ગોલાંમ ખે ઘોડા લેઈને
 ઉભેલો છે. તે ઘોડા ઉપર તે ખંધે જના મવાર થુએઆ અને ઘોડા દોડાવતા
 શહેરના દરવાજા આગલ જઈ પોંહેએઆ. તાહાં તેએએ મકર ભરેલા
 રોડીન અને શુરગીનને ખે હજાર લશકર સાથે ઉભેલા દીઠા. તે ધરો-
 ની પેહલવાંનો પારેશની સાંમણે થાઈ પુછવા લાગા કે એ સવારે
 તમે કાંહાં જવો છેએ અમારા પાદશાહ લોહુને હોકમ છે કે પહ-
 મન તથા પારેશ આવે તો તેમને ખાંધીને મારી નજીક લાવે. તેવારે
 પારેશો શસસો કરીને કેહીઉં કે એ નીમક હરાંમો તમે એવી વાત ફરીથી
 ખોલશો તો તમારા તનમાં જીવ રહેશે નહી. તેવારે રોડીને એક
 નેજે ઉઠાવેએ અને તે પારેશનાં આંગ ઉપર ધરોએ તેવામાં પારેશે
 પોતાની તલવાર જેખ સાથે ખેંચીને એક હાથ એવો મારેએ કે
 રોડીનના તનના ખે તુકડા કીધા અને શુરગીનની પછવાડે દોડેએ.
 તેવારે શુરગીન જાંન સલામત લેઈને નાહડો. પછી નામદાર પારેશો જ-
 ધને દરવાજાના કુફલ ઉપર એક જરખ એવોતો જોરથી મારેએ કે તે કુ-
 ફલ તથા થાંકલને કાપી દરવાજો ખોલીને ખંધે જના સીધા રાતને
 વખત દરવાજાથી ઇઆહુમ ઘોડા દપતાવતા ખાહેર પડેઆ. પણ કરકું
 હકતાલાનું હતું તેથી પારેશ એક જુદા રસતા ઉપર નીકલી ગએએ
 અને પહમન પારેશથી જુદે રસતે છુટો પડી ગએએ. એ રીતે એક ખી-
 નથી જુદા થઈ ગએઆ. જેવારે રોશન ખાંમદાદનો વખત થએએ
 તેવારે શાહાનશાહ પહમન પોતાનાં દેલથી દેહેસત ખાવા લાગો કે

એ ખારે હકતાબા તારી કુદરતને કોઈ જાણતું નથી. એમ પુકારતો અહમન રસતો કાપવા લાગો. જેવારે અપોરનો વખત થયેઓ તેવારે અલખરોજ પાહાડની એક કઢણ ઉપર એક જાહાડ જલંદ હતું ને તેનો છાએઓ ઘણો ખુશ હવા ભરેલો હતો તે આઝ નીચે જઈ પાદશાહ અહમને રાહની થાકના સખખથી ઘોડા ઉપરથી હતરી પડી ખોઆખ કીધો.

અખર થઈ લોહુને જે પીર પારેશ તથા શાહુદાનશાહ.

અહમન એ બંધે જના નાહાહા અને કોતના દર-

વાળ ઉપર પેહલવાંન રોહીન મારેઓ ગએઓ.

તે વગરનો એહવાલ.

—:00:—

જેવારે એ અખર પાદશાહ લોહુએ શાંભલી તેવારે ઘભરાધને પોતાની મજલેસમાં પેહલવાંન અરદેશરને કહેવા લાગો કે એ નામ-દાર આપના હાથમાંથી રોકાર છટકી ગએઓ. છે માટે હવેપછી મારું શું થશે તે મને માલમ નથી. એવા સખુન લોહુની જીખાંનથી શાંભલીને તમામ મજલસ ઘભરાધ ખરહમ મલી ગઈ. અને લોહુખી ઘાભરો પડી ગએઓ. પણ શરમને વાસતે જેસમાં આવી તેજ વખતે હોકમ કરી પેહલવાંન અરદેશરને દશ હજાર સવાર સાથે પાદશાહ અહમનની પછવાડે તેજ ધવનની મીસાલે દોડાવેઓ. તે સીહા રાતને વખતે તે અરદેશર અફસોસ કરી પોતાના હાથ ઉપર હાથ મારતો કમાનમાંથી છુટેલા-તીરની મીસાલે દોડતો. પાદશાહ અહમનને હુંખાલે ગએઓ.

પેલી તરફ પાદશાહ અહમન તથા પારેશ એકએકથી જુદા પડીને જુદે જુદે રસતે નાહસતા હતા પણ તેઓના તનમાં ગોએઓ જીવ હતાજ નહી. એમ કરતાં જેવારે અપોરનો વખત થયેઓ તેવારે પેહલવાંન અરદેશરે દુરથી પાદશાહ અહમનને દીઠો. એ તરફ પેહલવાંન અરદેશરનું આવી પોહોંચતું અને પેલી તરફ પાદશાહ અહમને જીઆખ દીઠો કે એક ભારી રેલ સીહા પાંજીની પાહાડની તરફથી જોશ કરતી આવી તેની આસપાસ ફરી વલી. તે જોઈ દહેશત ખાઈ તેણે શોર કીધો પણ પોતે તે દોહરમાં એમ થઈ ગએઓ. તેવામાં એક મુરચ હવા ઉપર ઉઠે.

હડતું આવીને પોતાની પાંખના વાએ કરી તે રેલનાં પાણી પંચગંદ
કરી રોતાપ તેને પોતાની પાંખ ઉપર લેઈને બીઆખાંનની તરફ ચાલીડું.
એવો દહેશત ભરેલો ખુઆપ જોઈ પાદશાહ જંગી ઉઠેઓ અને
ગમગીન થઈને અંદરો કરવા લાગો. એવામાં પેહેલવાંન અરદેશરને
લશકર સાથે આવતો જોઈ પાદશાહ રોતાપ ઘોડાને તંગ ખેંચેઓ.
અને સવાર થઈને ખાતરજમાથી જાંગીડું કે હવે મોત નજીક
આવેડું. એવો અંદરો કરી ચાહેડું કે એ વખત લડીનેજ મરવું
ખેડેતર છે.

જવાબ સવાલ થએઓ શાહાનશાહ ખહમનને અર-
દેશર સાથે અને લડાઈ કીધી વગર હથીઆરે
ખહમને તેવામાં પારેશ આવી પાહુએઓ.
અને રોકસત ખાઈ અરદેશર લશકર
સાથે નાહાસી ગએઓ તે વગરની
દાસતાન.

—:૦૦:—

જેવારે શાહ ખહમને પેહેલવાંન અરદેશરને દીઠો તેવારે તેણે
ધણો નાચાર થઈ કેહેડું કે એ નામદાર મેં આજ લખી તારી
સાથે શું ખુરાઈ કીધી છે? ખલકે મેં તુંને મારાં અનજુમનમાં સેપે-
હસાલારી આપી અને તારા કહેઆથી મેં એક દાહાડે મર ફેરવીડ
નથી. તેનાં ખદલામાં તું મને પકડીને કેદ કરવા ચાહે છે. કદાપી
જો તારા ખાપ દાદાની તરફ નેગાહ કરી જોએ તો તું કોણું ફરજંદ
છે કે તારો ખાપ દેલાવર ખેજન તથા નેઆગાંન ગેવ તથા ગોદરેજ-
ની તરફથી ખુજેરગીનો રાખનારો કેહેવાએ છે. અને હમણું તું એ
ગોલાંમની તરફથી પોતાનાં પાદશાહ સાથે લડાઈ કરવા આવેઓ છે.
એ રવેશે ઘણાંએક રાખુન કહેઓ. એ તમામ વાત શાંબઢીને પેહેલ-
વાંન અરદેશરે કડીડું કે એ સીલા ખખતનાં ખહમન એ તારા તમામ
ચાપસોરી ભરેલા સખુન ખંધ કર અને ખેડું ધાપણુંએ કરી અમો
સોડેથી તું પોતાની ખલાસીની ઉમેદ ના રાખ. હવે તુંને ખેહ-
તર એ છે કે એવી ખેજ શકતેગો કરવી પડતી મેલીને મારી નજીક
આવ. કેમકે મેં મારા નેકનામ પાદશાહ લોહ સાથે, સોગંદ

દરમેઆન લાવી, એવો કોલકરાર કીધો છે કે હું બહમનને પકડી તારો કેદી ખનાવીને લઈ આવશ. વાસતે હવે તુંને હું જતો મેલનાર નથી. કારણ કે જેખી કોઈ દાનાવ આદમી હોએ તે પોતાના સોગંદ તથા કોલથી હરગેજ ફરે નહી. અગર જો તે કોલથી ફરેતો તેના જેવો ખુરો તથા લેઆનતી ખીજે કોઈ નહી કુહવાએ. તે કરતાં મને મારા નામવર પેદરે નેક નસીહત તરીકે ફરમાવીડં છે કે કાણુ શેહર હરેક ખાખતમાં સોગંદ દરમેઆન લાવી વાત કરવાથી ખરાખ થઈ ગએઈ છે તેમ હું પણ આ સોગંદને લીધે મારૂ કામ ખજવવાથી પાછો ફરી શકતો નથી. વાસતે અએ બહમન ! જો તું મારી નસીહત શાંભલીને મારી સાથે આવી પાદશાહ લોહુના પાઉને ખોસો દીએ તો તે ખુજેરગી ભરેલો પાદશાહ તુને પોતાની ચશમથી જોઈ તારી ઉપર મેહરબાન થઈ તારો શનાહ માફ કરશે.

એવા નાલાએક ધણાએક સખુનો જે અરદેશરે પાદશાહ બહમનને કહેઆ તે શાંભલી પાદશાહે સસામાં આવી કહેઈ કે અએ નાપાક અકલના અને દેવોની ખસલતનાં મરદ તું જાણુતો નથી કે શુલામ લોકો પાદશાહને શનાહ અખરો તે કરતા પોતાને હાથે મરવું એજ ખેડેતર છે. જેવારે પેહલવાન અરદેશરે પાદશાહ બહમનને મોહડેથી એવા સખુન શાંભલેઆ તેવારે તેણે પોતાની આખમાંથી ચરમ દુર કરી એક તીર એવોતો ખેચીને મારેઆ કે તેથી પાદશાહની દાખી ખાજુ સીવાઈ, તથા ખીજે એક તીર એવોતો કશીને મારેઆ કે જેથી બહમનની જમની ખાજુ વીધાઈ ગઈ. એ રવેશે પે દરપે તે પેહલવાને તે પાદશાહના તન ઉપર તરણુશો પાંશેઠ તીર મારેઆ પણ તે નામદાર બહમને તેઓમાંના કેટલાએક તીર રદ કરી નાખેઆ હતા. તોપણ શાહબહનનનો, તે તીરોનાં જખમથી, દુનીઆઈ હોશ તેના તનમાંથી ઉડી ગએઆ હતા. એ ખનાવ જોઈ અરદેશરે વીચારીડ કે હવે એના મુશકાં તંગ કસી લોહુની નજીક લઈ જઈ. એવામાં કરવું ખોદાતું એવું થએઈ કે એક તરફથી અલખુરજ પાહુડની મીસાલનો મોહડાં ઉપર નીકાખ નાખેલો એક સવાર તોફાંની પવનની મીસાલ ધોડો દપતાવતો તે અંધેની નજીક આવી લાગો. તેને પેહલવાન અરદેશરે નહી પીછાનીઆ કે એ નામદાર પારેશ છે. તેણે આવતાંનેવાર એક મસતાના શીરની મીસાલે એક પોકાર એવોતો મારેઆ કે તેથી લોહુનું તમામ લશકર

ધણરાઈ ગએઈ. અને તેણે આવતાંને વાર એક સુરજ ઉઠાવીને પેલલવાન અરદેશરની ઉપર મારેઓ જેથી તેના ઘોડાના ચારે પાઉ તથા પેટ જમીનસાથે એક થઈ ગએઓ, અને તેના જરખથી અરદેશરના મગજમાંથી ખેશુમાર લોહી જવા લાગું. તે જોઈ નામદાર પારેસે તેને પડતા મેલી એક ચીત્તાની મીસાલે તેનાં લશકરની કલખ-ગાહમાં જઈ પડેઓ. અને જેમ એક ગ્રેસપંદનાં ટોલાંમાં એક શીર મસતી કરે તે મીસાલે એક લેહજમાં લોહનાં લશકરને ખરહમ મારેઈ. તે જોઈ તમામ લશકર પીઠ ફેરવી નાહસવા લાગું. જેવારે પેલલવાન અરદેશર પાછો હોશમાં આવીઓ તેવારે ફરીથી પેલા નેકાખદારની સાંખે આવી ઉભો અને ઘણાએક ખદસખુનો ખોલવા લાગો તે જોઈ તે નેકાખદારે ખીજીલાર સુરજ એવોતો જોરથી મારેઓકે તેનાં જરખ સાથે તે પેલલવાન ચકર ખાઈ જમીન ઉપર પડેઓ. અને તે સુરજની દેહથતથી તેનો ઘોડો જંગલ તરફ નાહશી ગએઓ. પણ અરદેશર પાછો હોશીઆર થઈ પાઉપેઆદો તે નેકાખદારની સાંખને પાછો ઉભો તે જોઈ તે નેકાખદારે તરકથમાંથી કેટલાએક તીરો તેની ઉપર ફે-કીઆ અને તે થઈ પાછો તેના લશકર ઉપર જઈ પડેઓ. તથી ફરીને તેના લશકરનાં એક હજાર સેપાહોની ગેરદ કાહડી નાંખી. તથી તે લશકર તથા સેપેહસાલાર અરદેશર નાહસવા લાગા. તેઓનો હુંખાલો પારેસે પડેઓ. અને એક શીકાર કરતાં ચીત્તાની મીસાલે તે લશકરની ખુહારી કરી તેને હુરવેર નહસાડી મુકીઈ. જેવારે અરદેશર પોતાના લશકર સાથે છેક દુર નાહ્યો તેવારે, તેમનો હુંખાલો છોડી પારેસ પહમનની નજદીક આવીઓ તો જોએચ શું કે શાહ પહમન ખે અખતીઆર તથા જખમી થએલો જમીન ઉપર પડેલો હતો. અને તેણે તે શાહને ઘણા દેલાશો દેઈ તેના જખમ ઉપર પાટા ખાંધીઆ અને રાતનો વખત નજદીક આવવાથી તેઓએ તે રાત તે જાહડની નીચેજ સુજારી. ખીજે દીવસે જેવારે ખામદાદનો વખત થએઓ તેવારે તેઓ ખંધે ઘોડાઓ ઉપર સવાર થઈ જંગલની રાહ કાપવા લાગા. તેઓ શેતાખીથી મંજલ કાપતા હતા અને જે કંઈ જંગલમાં ફલ મલતાં તે ખાતા હતા.

જઈ પોહચીઓ અરદેશર લોહુની નજદીક અને શાહ
 અહમનની લગઈની સઘલી હકીકત તેને કહી
 રાંભલાવી તથા મુલકે મુલકના પાદશાહો ઉપર
 અહમનને પકડવાને વાસતે લોહુએ નામાં
 લખી મોકલેઆં.

—:૦૦:—

જેવારે ખેજનનો ખેટો અરદેશર નાંમદાર પારેસને હાથ શીક-
 સતઆઈ પાદશાહ લોહુની દરબારમાં આવી પોહચીઓ તેવારે ગોલામ
 લોહુના પુછવાથી ઘણીએક ચાપલોસી કરી કેહવા લાગો કે અહમનને
 મે એવો તો જખમી કીધો છે કે આજે ધંઆ કાલે તે જરૂર આ
 ફાની હુનીઆમાંથી હમેશગીની હુનીઆ તરફ કુચ કરી જએઆ વગર
 રેહશે નહી. અને હું રોશન જીવનો પાદશાહ આએ ધરાનનાં તાજ
 તથા તખતને જેખ આપશે. અને તારી હિમર એ ધરાનનાં તખત
 ઉપર જઆદા થશે. તે જુરા અહમનને તો મે મારા તીરોએ કરી
 સીવી મેલીઓ હતો પણ એટલામાં જંગલની તરફથી એકાએક એક
 નેકાખદાર સવાર આવી લાગો. કોણુ જાણે કે તે કોણુ મરદ હતો.
 તેની સીકત મારી જખાંનથી થઈ શકતી નથી. તે એવો તો જોરાવર
 હતો કે તે દેલાવરની નજદીક જાલનો રસતખી ગોએઆ તેના હી-
 સાખમાં નહી હોએ. એ સીવાએ જેખી કાંઈ તે નેકાખદાર પારેસ
 તથા શાહ અહમન સાથે લગાઈ થઈ હતી તેહું સઘલું અએઆન
 અરદેશરે લોહુની નજદીક કહી રાંભલાવીઉં. અને કહેઉં કે તે નેકા-
 ખદાર પેહલવાન લગાઈ કરી કીઆં જંગલમાં નીકલી ગએઓ તે
 હું જાણુતો નથી. પણ અએ નેક પાદશાહ લોહુ ! હું કંઈ શીકર
 ના કરતો અને કોઈખી વાતનો અદેશો તારા દેલમાં ના રાખતો. હવે
 તે કમઅકલનો અહમન હદઆત રહેઓ નહી હશે.

એ હકીકત રાંભલી લોહુનો જીવ ઘણો દલગીર થએઓ અને
 અહમનની સલામતીથી તેનાં દેલમાં દેહશત તથા અદેશો પેદા થએઓ.
 તેથી તેણે પોતાના નવીસંદાને હોકમ ફરમાવેઓ કે દરેક મુલક તથા
 શેહરના હકુમત ચલાવનારાઓ ઉપર નામાં લખે અને તેમાં તેઓને
 લખી જણાવે કે અહમન મારાં ખંદીખાનામાંથી નાહતી ગએઓ છે
 તેથી તે જેખી શેહરમાં આવેઓ હોએ તાંહાંથી તેની શોધ કરી જેખી

પાદશાહ તેને ખાંધીને ખંદીવાન તરીકે મારી નજીક મોકલી આપશે તેની પાશેથી લેવાતી સલામી હું તેને માફ કરશ. અને એ સીવાએ ખીજી મોટી બપોરેથી હું તેને નવાજશ. પણ જો કોઈખી પાદશાહ મારા હોંકમથી ઉલ્લેખ જઈ બહુમનને પોતાના શેહરમાં અમાનત આપી છુપાવી રાખશે અને તેની મને ખબર પડશે તો તેનું શેહર હું તારાજ કરી નાખશ.—એ સંવેસે લોહુના હોંકમ મુજબ, નવીસંદાએ નામાઓ લખી તેના ઉપર શાહી મોહર મારી, સઘસે શેહરે શેહર ચાલાક કાસેદાની મારફતે રવાને કીધાં.

હવે પેલી તરફ પાદશાહ બહુમન તથા પારેસ પરહેજગાર એ બંધ જના શમોરેજ જંગલની રાહ કાપતા તથા મુસાફરીની મુસ્તાબત આપતા નજીક એક વરણની આખરીએ મીસર શેહરમાં જઈ પોહ્યેઆ. અને તે શેહરના બજારના રસ્તા ઉપર આવેલું એક મકાન ભાડે લઈ તેમાં પોતાનો વાસો કીધો.

પારેસ મીસરનાં બજારમાં ગએઓ અને તાંહાં મીસરના પાદશાહની બેટીની તારીફ શાંભલી તથા તેનો હુનર ચોગ્ગનના મેદાનમાં જોઈ તે સરવે વાતથી બહુમનને વાફે કીધો તે વગેરેની હકીકત.

—:૦૦:—

હવે તે બંધે મીસર શેહરમાં જઈ છુપાઈ રહેઆ પણ તેઓ પાશે કંઈખી જર કે ખાનાની ચીજ અથવા આગમ કરવાનો ખીમતરો કસુ હતું નહીં. એ વીશે આ નામાંનો લખનાર શાએર એમ લખેછે કે અગર તુંને આએ ફાની દુનીઆમાં ઘણી દોલત તથા અખુટ ખજનો હોએ તો તે ઉપર ખુશી ના થતો. ઈઆ અગર તારાં ઘરમાં ઘણી સખી તથા મુફ્તેસી હોએ તો તર્યાખી ના સુખર થઈ પોકાર ના મારતો. કાંએકે એ જમાનાનાં દરમેઆનમાં એ સંવેસે ચહડતી તથા ધડતી ચાલતી આવેલી છે. રોશન ખાંમદાદની રોશનીની પુઠે સીંહા રાતની સીંહાઈ લાગેલીજ છે. તેમજ દોલત તથા મુફ્તેસી કોઈની ઉપર કાએમ રહતી નથી. જે દાનાવ લોહી છે તેઓ દોલત ઉપર ખુશી થતા નથી તેમજ મુફ્તેસીનો ભય પણ ખાતા નથી. કારણુ એમ જે છે તે આદમીના મગજમાંથી હોશને કોતાહ કરેછે બલકે

આદમીનાં જીવની ખુહારી કરી નાખેછે.—હવે પારેસે વીચારીઈ કે પાઠશાહ બહુમને તરણુ દીવસ થએઆ કંઈ ખોરાક લીધા નથી તેથી તે ભુખે થએઆ હોશે અને પાશેતા એક કોરીખી ખરચવાની નથી. એવો વીચાર કરી પોતાની કમાન લઈ ખાજરમાં ગએઆ કે તે કમાન વેચી પાઠશાહને વાસતે કંઈ ખાતું ખરીદ કરી લાવે.

આ અંદેશો કરી તે ખજરમાં જતા હતા એટલામાં એકાએક તે ખજરમાં મોટી દોરધામ થવા લાગી અને ચોતરફથી મોટો શોર ઉઠી રહેઆ, ગોએઆ તે રસતાખેજનો પોકાર ઉઠી રહેઆ હતા. એ વખતે તમામ વેપારીઓ પોતાની દુકાનો ખંધ કરતા હતા તથા તમામ લોકો નાહસભાગમાં પડેલા હતા. એ નાહસભાગની ગરખરથી તથા લોકોની ભીરથી કેટલાએકોની દુકાનો પાએમાલ થઈ ગઈ હતી. એ ઉપરથી પારેસે એક દુકાનદાર મરદને પુછીઈ કે અએ નામદાર લોકો ! તમે શા વાસતે એવડા ઘાભરા પડી દોડો છો. તેવારે પેલા દુકાનદાર મરદે પારેસને જવાબ દીધો કે અએ મરદ ! તું કોઈ પરદેશી દેખાએ છે, કાંએકે આએ શેહરની શેહ રસમથી તું નાવાકેઈ છે. આ શેહરના પાઠશાહનું નામ નસરે હારેશ કરી છે અને તે પાઠશાહની ખીદમતમાં તરણુ લાખ સવાર તલવારના મારનાર હાજર છે. તે પાઠશાહની એક ખેટી ગોએઆ ખેહશતની પરીની મીસાલની છે. તે ખેટી જેવારે પોતાનાં એવાનમાં ખેશે છે તેવારે તે ગોએઆ આક્રાપની મીસાલે નજર આવે છે. અને લડાઈની વખતે જેવારે તે હાથમાં તલવાર પકડે છે તેવારે નરેશીરની મીસાલે જંગ મચાવે છે. અને જેવારે તે મીજલસમાં ખેશીને હસે છે તેવારે ગોએઆ તેનાં મોહડાંમાંથી ખેકીમતી મોતીનો વરશાદ વરશે છે. અને જેવારે તે મેદાનમાં નીકલે છે તેવારે તમામ લશકરને લેહજમાં ખરહમ મારે છે. અને જખરદસત પેહલવાનો વટીક તેની મુકાખેલ ઉભા રહી શકતા નથી. તે ખેટીની રસમ એ છે કે દરસાલ યોગાનનાં મેદાનમાં એક વખત દહી રમવા ઉતરે છે. તે વખતે તમામ શેહરનાં લોકો તેનો હુનર જોવા સારું મેદાનમાં એકઠાં મલે છે. તાંહાં તે ખેટી તમામ લશકર સાથે લડાઈના હુનર અજમાવે છે. પણ તે શાહજાદીની મરદાનગી તથા હુનરની ખરાખર દોષ મરદ આવી શકતો નથી. તે શાહજાદીનું નામ હોમાએ કરી છે. તે શાહજાદી તરણુ દાહડા લગી ખેપરદે ખહાર મેદાનમાં આવે છે. જો એ શાહજાદીના હુનરનો તમાશો જોવાની તારી ખાહેશ હોએ તો આ મેદાનમાં ઉભો રહીને તું જો.

પારેસે જેવારે પેલા મરદથી એવી તારીફ ભરેલી હકીકત શાં-
ભલી તેવારે તમાશાનાં મેદાનમાં એક તરફ જઈને ઉભો. અને તે
શાહજીની હોમાએનો હુનર જોઈ ધણી અજબ રહેઓ. તે યોગા-
નમાં દડી એવી તો સીકતથી મારતી હતી કે તેની ખરાબર કોઈ ખીજે
પેહલવાન પોહચતો નહીં હતો. અને જેવારે મેદાનમાં તે કોઈ પેહલ-
વાન સાથે લડાઈના કીના ઉપર આવતી તેવારે પેલા તરણુ લાખ
સવારના ઘેરામાં જઈ પોહચતી તો ખાજેનો હાથ તથા ખાજેનો પગ
અને 'કોઈનું' માંયુ આહેસતેથી અજમાવતી હતી. પણ કોઈ પેહલ-
વાનની તાકાત નહીં હતી કે તે શાહજીની મુકાબેલ થાએ. એમ
કરતાં કોઈ મુકાબેલ આવતો તો તેને પોતાના નેજા ઉપર ઉઠાવી કેટ-
લોએક વાર ઉંચે હવા ઉપર રાખી પછી આહેસતેથી પાછો તેના ઘો-
ડાનાં જીન ઉપર મેલતી. પછી ખીજા પેહલવાનની તરફ પોતાનો ઘોડો
દપટાવતી હતી:—એરવેશે સાંહાંજનો વખત થએઓ તેટલામાં તરણુ
લાખ સવારોને મેદાનમાં માલત કીધા.

એ રવેશે કેટલાએક હુનરો કરી રાત્રનો વખત થવાથી મેદાન-
માંથી તમામ લશકર પાછું ફરીડું અને શાહજીની પોતેખી ખુશી થઈ
પાછી ફરી. તે તમાશો જોઈ પારેસખી પોતાના ઉતારાની જગો ઉપર
પાદશાહ પહમનની નજીક ગએઓ.

જેવારે પારેસ પહરેજગાર પોતાના ઉતારાની જગોએ આવી
લાગો તેવારે પાદશાહ પહમને તેને પુછીડું કે ઓ મેહરખાની ભરેલા
પેહલવાન ! તેં આજીને મને શુમરાહ કરી નાખેઓ છે. મારી બંધે
ચશમો તારા રાહની ઇતેજરીમાં આજેજ થઈ છે. વાસતે આજે મને
મેલીને તું કાંહાં ગએઓ હતો ? મગર તુંખી મારી સાથે હેરાન થા-
એછે તથી મારેથી તું ખેજર થએઓ છે ? પણ ઓ નેક પેહલવાન !
તું ખાતરીથી જાણજે કે એજ ફરતો આસમાન મારી સીહા માદરને
કાલ રાજે સફેદ કરશે. એવા સજ્જન પાદશાહની જખાંથી શાંભલીને
પારેસે તેને જવાબ દીધો કે અએ ખુજેરગ પાદશાહ તું એવા સ-
જ્જનો ખોલીમને શરમીદા ના કર. અવવલ તો આપણુ એકઠા ખેશી ખાતું
ખાધએ કાંએકે તું નામદાર પણ તરણુ દીવસનો લુખો છે. એલું કહી
તે ખેલું જનાએ ખાતુ ખાધું. તે પછી પારેસે તમામ હકીકત જે
તેણે શાંભલી હતી તથા જોઈ હતી તેથી પહમનને વાકેફ કીધો. તે
શાંભલીઆથી પાદશાહ પહમન ઘણા અજબ રહેઓ. પછી પારેસને
કેહવા લાગો કે હુંખી કાલરોજે તારી સાથે આવી તે શાહજીની

હુનર જોવશ. તેવારે જુદા પારસે તેને કહેલું કે એ પાદશાહ! આ તારી વાત મને ના પાસંદ છે. કાંચેકે હુંને જોઇને કોઇં જોઇખી કાહરો તો વલી આપણી ઉપર કંઈ નવી ખલા આવી પડશે. એ શાંભલી પાદશાહે કહેલું કે એ નેક ખખત પારસ! હવે મારી હાલત ફકીરીની માફક થઇછે તેથી મને કોણુ જોઇખવાનું છે. એમ કરતાં હવેતો હું જીવથી ધરાએઓ છુ. માટે કાહરોજે તારી સાથે આઈં અને તે મેદાનમાં તમારો જોઈ મારો જીવ જીવ કરું. તેવારે પારસે કહેલું કે એ પાદશાહ કાહરોજે તારો સેતારો રોશન થલે! એ રીતે દોઝા કરીને રાતનાં ખાખ કીધા. અને જેવારે જીરશેદ આ દુનીઆમાંથી સીદા અંધકારને હાંકી કાહી જમીન ઉપર સુણેરી ફરશ ખીછાવીઓ. હઆને રોશન આક્રતાખ તહું થએઓ તેવારે તે અંધે જનાઓ ખાહું ખાઈ તખઆર થએઓ.

શાહુ ખહુમન મીસરના પાદશાહની ખેટીના હુનરને
તમારો જોવાને ગએઓ અને તે પાદશાહ સાથે
હોમાએ વીરો વાત થઈ તે વીરો

—:૦૦:—

આસમાને જેવારે જમીન ઉપર લાજવરદી ખીછાનું ખીછાવીડં હઆને આક્રતાખ રોશન થએઓ, તેવારે મીસરનો પાદશાહ તમામ લશકર સાથે મેદાનમાં આવી પોતાનાં તખત ઉપર ખેઠો. અને તે મેદાન તમામ ઝુંદા તથા નેજ તથા ચુરજીયા શીંગાર ભરેલું થએલું. તેવામાં પારસ પાદશાહ ખહુમનની સાથે તે મેદાનમાં આવી એક જગા ઉપર ઉભો. હવે તે મેદાનમાંતે પાદશાહની ખેટી શાહજાદી હોમાએ ભારી દખ-દખા સાથે આવી પાદશાહનાં તખતના પાંડને ખોસો દંધ ધણીએક દોઝા કીધી. તે થઈ હોકમ કરી પોતાનો ઘોડો મંગાવી તે ઉપર સવાર થઈ. જેવારે ખહુમને તે ખેટીની તરફ નેગાહ કીધી તેવારે તેની સવારી ધણી ચાલાકી ભરેલી દીઠી. બેથી સરફરાજ પારસને પુછીલું કે એ સવાર પેલી શાહજાદી હોરો. મેં એવો સવાર તથા ઘોડો ધરાને સર-જમીનમાં નથી દીઠો. તેવારે પારસે કહીલું કે અએ પાદશાહ હ-હુનર એનો આવાજ તો તે શાંભલેઓ નથી. એવામાં તે નામદાર આરતે એક પોકાર મારીને તે યોગ્યાનમાં એક જરી દડી ફેંકી તે

દી વાદલ લગી ઉંચી ગઇ. અને જેવારે પાછી નીચે આવી
તેવારે તે ઉપર પોતાના હાથનું ચોગાન મારેલું તેથી ખીજ
મરતખે હવા ઉપર ઉંચે ગઇ. એ રવેશે સાત મરતખે તે દીને
હવા ઉપર ફેંકી અને મીસરના તમામ સવારોને શરમમાં ના-
ખીઆ. એ પછી મરદાંનગીથી ઘોડાને ઓલાન આપી ખુલંદ
આસમાનને ગેરદના લેખાસ પેહરાવીઆ. તેથી તમામ લશ્કરનાં દલ જે-
શમાં આવીઆં. અને સધલાઓએ તે ખેટીની તરફ ઘોડા ઓકાવેઆ
પણ જેથી સવાર તે શાહજાદીની સાથે લડાઇને હુનર અજાબવતો તે ર-
શવા થઇ પાછો ફરતો. કાંચેકુ તે શાહજાદી પોતાના નેવડએ ફરી
હરકોઈ પેહલવાનને તેના ઘોડાની પીઠ ઉપરથી ઉઠાવી લેતી અને તે
જગોએથી ખીજ સવાર તરફ ઘોડો ઓકાવતી. એમ કરતાં તે લશ-
કરમાંથી શો પેહલવાનો જે ઘણા નામચીન હતા તેઓને નેવડનાં હુ-
નરથી આજેજ કંઈ નાખેઆ. પાદશાહ અહમને જેવારે એજો મામ-
દેસ જોએઆ તેવારે પારસને કેહવા લાગો કે એ શો સવારોમાં
એક શખસખી મરદાને મરદ નથી કે એ એરતને આજેજ ફરે અને
ઘોડાની પીઠ ઉપરથી ઉઠાવી લઇ જમીન ઉપર નાંખે. એરવેશે
અહમન જે કંઈ ખોલતો હતો તે તેની પાસે ઉભેલો એક મીસરના
આદશાહને સવાર શાંભલતો હતો. તેણે એ સખુનો શાંભલેઆ તેજ
વખતે પોતાના પાદશાહની નજીક જઈને કહેઆ. તે શાંભલી પાદ-
શાહે તેને ફરમાવીલું કે તું શીતાખ જઈને તે નોજવાન મરદને મારી
નજીક ખેલાવી લાવ. એ હોકમ શાંભલતાં વાર પેલો સવાર તેજ
વાની મીસાલે દોડતો જઈ તાજ તખત ખોડી ખેઠેલા શાહ અહમનને
કેહવા લાગો કે અએ નામવર મરદ ! તુંને મારો પાદશાહ નસરે
હારેશ ખોલાવે છે. તે સવારનું એટલું કેહવું કે ખુદા પારસે આજે-
સતે સ્ત્રી પેહલવી જખાનમાં શાહ અહમનને કહેલું કે અએ જેવારેમ
અએલા પાદશાહ ! મેં તુંને આગમજથીજ નહી કહેલું હતું કે તું
મિદાનમાં જવા ચાહે છે. પણ તે જગાએ તુંને જો કોઈ પીછાંચશે તો
નવે જીસાદ પેદા થશે અને તેમાંથી તુંને છુટવું મુશકેલ પડશે.
પણ હવે તો જે ખને તે ખરી. તું પાક ઇઅજંદાનું નામ તારી
જખાંન ઉપર ઇઆદ કયે તે પાદશાહની નજીક જ અને જો કે
મીસરનો પાદશાહ તુંને હું કેહવ. એવા સખુન શાંભલી પાદશાહ
અહમન પોતાના પેદા કરનાર પાક દાદારનું નામ લઈને દલેરીથી
આગ્રહ આલેઆ. તેની સાથે નામદાર પારસખી હતો.

જેવારે બહુમન નસરે હારેશના તખતની નજદીક જઈ પોંહ-
 એઓ તેવારે સર નમાવી તે પાદશાહને આદા ભરેલી રીતે સેજદા
 કીધી. તેવારે તે પાદશાહ કહેલું કે અમે ગરદન ફરાખ મરદ !
 તું દેખાવમાં કોઈ પાદશાહજનદા નજર આવે છે. અને તું મારી ખેટી
 હોમાએ વીશે એવા નાલાએક સખુન શા માટે ખોલે છે ? મારી નજ-
 દીક લખો સવાર મરદાને મરદની મીસાલનાં છે. તે તમામ સવારો
 મધેથી આજ લગી કોઈએ મારી ખેટીને આજેજ કીધી નથી. અને
 તું એમ કરી કહે છે કે મીસરમાં કોઈ દેલાવર સવાર નથી કે મારી
 ખેટીને આજેજ કરે ? એવા નાલાએક સખુન તું શા વાસતે ખોલે-
 ઓ ? તે વારે શાહ બહુમને તે પાદશાહને જવાબ દીધો કે અમર
 જો તું રસમો નહી કરે તો હું તુંને રાસત કેહું કે એ મારી વાત
 તુંને નાપમંદ આવી હશે; પણ તે આરત દરએક સવારને જમીન
 ઉપર મારતી તે જોધને મારું લોહી જોશમાં આવતું કે મને જો
 પાદશાહ રજા આપે તો હું એ લડાએક આરતને આજેજ કરું અને
 તેને ઘોડાનાં જરી જન ઉપરથી નીચે લાઉં. કદાપી એ આરત મસત
 શીરના પીતતાની અથવા લોહડાનાં તખતી હોએ પણ આખરે તે
 આરતજ કેહવાએ. મેદાનમાં મરદ લોકોની નજદીક આરતની દલેરી
 ખેળ છે. આરત જાત ઘણા હુનર રાખે તો પણ તે લડાઈની વખતે
 એક મરદ સવારની નજદીક એક શીકારની મીસાલે કેહવાએ છે. તે-
 વારે પાદશાહ નસરે હારેશે શાહ બહુમનને કહેલું કે અમે નામદાર
 તું પરદેશી મરદ નજર આવે છે વાસતે તું એલું નાલાએક ના ખોલ.
 મારા પેહલવાનો એક લાખ મરદાને મરદ છે, અગર તે પેહલવાનો-
 માંનો એક સવાર મેદાન પડે તો લખો સવારોને તારાજ કરી નાંખે.
 તે તમામ લશકર ઉપર મારી દેલાવર ખેટી ગાલેખ આવે છે. અમર
 એ લડાએક ખેટી ચાહે તો એ તમામ મારાં લશકરની ગેરદ એકદમ
 કાણી નાંખે. તેવારે નામદાર બહુમને તે શાહને જવાબ આપેઓ
 કે અમે પાદશાહ ! તું મને તારાં લશકરોનાં પેહલવાનોની મીસાલ
 હરગીજ કમજોર ના જાણતો. હું પાકદારના હોકમથી નરે રીરનાં
 તન ઉપરથી ચાંમડી ઉખાડી નાખું છું. જો તું હોકમ કરી એક લડા-
 ઈનું બખતર તથા નજો તથા તલવાર અને એક ઘોડો મારે વાસતે
 મંગાવી મારે હવાલે કરે અને પછી મારો હુનર જોધને એવા સખુનો
 ખોલે તો તે ખેલતર છે. એ વાત શાંદણી મીસરનાં પાદશાહનો એહરો
 સુજોરી રંગની મુઆફકનો જરદ થઈ ગયેઓ. પછી તે પાદશાહ

પહમનને કહેડું કે અમે દેલાવર મરદ આજ તો રાતનો વખત નજ-
દીક આવવાથી હુનર અજમાવવાનો વખત રહેઓ નથી. કાલ રોજે
જેવારે આફતાબ રોશન થાએ તવારે આપણે મારી ખેટી સાથે
તારા હુનરની અજમાએશ કરશું પણ હાઆદ રાખજે કે તું એ હુલ-
રાઈથી રૂસવા થશે. એ રવેસે ઠરાવ કરી તે ખંધ પાદશાહો છુટા પડી
પોત પોતાને મકાને ગએઆ. પણ મીસરના પાદશાહનું દીલ તમામ
રાત શીકર તથા અંદેશામાં હતું.

ખીજ તરફ ખુજોરગ પારેશ પરહેંગારનું દેલ શાહ પહમનને
લોધે અંદેશામાં પડેલું હતું. તેણે પોતાના શાહ પહમન ઉપર રૂસો
કરી કહેડું કે ઓ નામદાર ! હજુર તો તારા તન ઉપરના જખમે
રૂબએઆ નથી અને હજુર તો તારા તનમાં કડિવત નથી આવેડું
તેટલામાં તું પાછી ખીજ ભારી લડાઈની ખાહેશ રાખે છે. મગર તું
પોતાની જાંદગીથી ધરાએઓ છે ? એ પાદશાહ ! તું પોતે પોતાની
નજરે જોએ છે કે એ મીસરના પાદશાહની જોરાવર ખેટીએ અખલીએ
જતે પોતાના લશકરના ખેશુમાર સેપાહોની શી રવેશે આખર લીધી
છે અને જખરેદસત પેહલવાનોને શી રવેશે નેજએ કરી આજેજ
કીધા છે. પણ હવે તો જેવારે તું આવતી કાલે તે શાહજાદી સાથે
લડવાને કખુલ થઈ ચુકો છે તથી કસો ચારો રહેઓ નથી. તારી
મદદે પાક દાદગર દાદાર હોજો ! તે તુંને પોતાના ગેખી ખજાનાથી
કુવવત ખખશજો ! એ રવેશ ખુજોરગ પારેશો દોઆ ચાહી.—મામ-
દાદનો વખત જેવારે થએઓ તવારે, પેલી તરફ મીસરનો પાદશાહ
પોતાના રાખેતા મુજેખ તખત ઉપર આવી ખેદો અને પોતાની ખેટી
શાહજાદી હોમાએને પેલા અનજાણા પરદેશી ઇઆને પહમનની વાતથી
ચાકેફ કીધી. તેવારે તે દેલાવર ખેટીએ પોતાના ખાપને દેલાશો આ-
પેઓ કે અમે પેદર ! તું ખીલકુલ શીકર ના કર. તે પરદેશી કોઈ
ખેડુદો મરદ હશે તથી એવા ખેડુદા સખુનો ખોલવાની હીમત કરી
ગએઓ હશે.

તરીજે દાહડે મીસરના પાદશાહની બેઠી મેદાનમાં આવી
 અને બાપ સાથે ગુફતેગો કરી બહુમનને બોલાવીઓ
 તેવારે બહુમન તે પાદશાહની નજદીક ગએઓ
 અને ગુફતેગો કીધી લડાઈના બાબમાં
 તે વગેરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

શેરને પીત્તેની હોમાએ પોતાના છુજોરગ બાપને કહેવા લાગી કે એ નામવર પેદર ! હવે તું શેતાબી કરી પેલા નાલાએક સજુનો બોલનાર મરદને ઇશ્કરત કરાવ કે તે મારા મેદાનમાં આવે અને તેણે તારી નજદીક મારી લડાઈ કબુલ કીધી છે તે બળ લાવે. તે શાંભલતાંજ મીસરના પાદશાહે એક ખીલમતગારને ફરમાવીકે કે એ મેદાનમાં તમામ બલકત ઉભી છે તેમાં પેલા મરદની તલાશ કરી તેને મારી નજદીક બોલાવી લાવ. પણ તેની સાથે તું ઘણી નરમી તથા લાએકીથી વાત કરજે. તારા કોષબી સજુનથી તેને ખુર મહી લાગે તેની સંભાલ રાખજે. એ હોકમ કરી પાદશાહ ધનતેજર બેઠો હતો. એટલામાં પેલો સવાર બહુમનને મીસરના પાદશાહનાં તખતની નજદીક બોલાવી લાવેઓ. શાહ બહુમન જેવારે તે પાદશાહની નજદીક આવી પોંહચીઓ તેવારે પોતાના સૌધાં સરવની મીસાલના કદને વાકુ વાલી તે પાદશાહને સેજદા કીધા. તે બોધ નસરે હાથેશ પાદશાહે તેને કહેલું કે અએ મરકરાજ મરદ ! હું તુંને એક વાર ફરીથી પુછું છું કે તું મારી બેટી સાથે લડવાની ખાહેશ રાખે છે? તેવારે શાહ બહુમને જવાબ આપીઓ કે પાક હકતાલાની મદદથી એક લેહજમાં એ માહાતાખને ચેહેરેની આરતને હું પકડી લેવશ. હું પોતા ઉપર મગરૂરીનો દાવો નથી કરતો મગર હું મારા બખતની અજમાએશ કરું છું કે હવે થઈ મારું નસીબ શી રહેશે મને ઇઆરી કરે છે. પાદશાહે પુછેલું કે તારા ધોડો કાંહાં છે? હું પેહલવાન થઈ વગર ધોડે જાખજ કેમ ફરે છે? શાહ બહુમને જવાબ દીધો કે હું બુઆબમાં હતો અને મારો ધોડો જંગલમાં ચરતો હતો તેને એજો બોધ કોષ પકડી ગએલું છે. તે સાથે મારો સજો સામાનથી ચોરાએઓ છે. એ સજુનો શાંભલી પાદશાહે હોકમ કીધો કે એ દલાવત મરદને વાસતે એક ધોડો તથા બખતર તથા તલવાર તથા નેજો તથા એક દડી તથા ચોગાન લાવી હાજર કરે. તે શાંભલીને પાદશાહના

ખીદમતમારે સરવે સામાન હાજર કીધો. તેવારે બહુમને ખંખતર પે-
હી તે ઉપર તમામ હથીઆરો ભીડેઆં. પછી ઘોડાનો તંગ ખેંચી
તે ઉપર સવાર થઈ મેદાનમાં જઈ ઘોડાને ઝોલાન આપવા લાગો.

ચોગાન દડી રમેઆ શાહ બહુમન મીસરનાં પાદશાહની
બેટી સાથે અને તે બેટીને નેજાએ કરી ઉઠાવી લઈ
જમીન ઉપર મારી તે વર્ગેની દારાતાંન.

—:00:—

હવે જેવારે પાદશાહ બહુમન ઘોડાને ઝોલાન આપી ફારેગ
થએઆ તેવાર પછી ઘોડાની લગામ ફેરવી મીસરના પાદશાહની નજ-
દીક ગએઆ અને દુરથી ઘોડાનાં જીન ઉપર સર નમાવી પાદશાહને
સેજદા કીધો અને પછી આવાજ મારી ખાંગે પુલંદ ખોલવા લાગો
કે એ નેકબખત પાદશાહ તું જાણુ છે કે ખે મરદ લડાઈના મેદાનમાં
કુસતી રમે છે તે ખંધિમાંથી આખેરે એક રાખસ જમીન ઉપર પડે
છે. વાસતે તારી બેટીને મારા હુનરે કરી હું જેર કરું તો તે વાતનો
તું ચુસમો નહી કરે તો હું એ કામમાં હાથ નાખું. તેવારે પાદશાહે
જવાબ દીધો કે આ નામદાર મરદ ! તું પોતાની ખાતેર જમા રાખ
કે હું તારી મરદાંત્રીથી હરગેજ મારાં દીલમાં પુર લાવશ નહી. વા-
સતે તું જે કંઈ હુનર રાખતો હોએ તે ઉપર કોરોશ કરે તેમાં મારી
રજા છે. તું મારી બેટી સાથે કુસતી રમે ખઆ ચોગાન દડી રમે
અથવા તારે જોઈએ તેવો લડાઈનો હુનર અજમાવે તેમાં હું ખુશી
સાથે રાજી છું. પેલી તરફ શાહજાદી હોમાએને એવું શુમાન ગએઉં
કે એ સવાર મારા દખ્ખખાથી દરે છે. જેવારે બહુમન તે શાહજાદીની
નજદીક જઈ પોહયેઆ તેવારે હોમાએ તેને પુછેઉં કે અએ નોજ-
વાન મરદ તું એ રવેશે, ઘોડો દંપતાવતો મારા ખાપની નજદીક શા
વાસતે ગએઆ હતા ? તેવારે શાહ બહુમને જવાબ દીધો કે હું
તારા ખાપની નજદીક એટલા વાસતે ગએઆ હતા કે તુંને આએ
મેદાનમાં તારા ઘોડા ઉપરથી ઉઠાવી જો હું જમીન ઉપર નાખું તો
તેને સાફ તારો ખાપ મારી ઉપર ખફા નહી થાએ વાસતે તેની સાથે
એ વાતનો કરાર કરવા ગએઆ હતા. આ વાત શાંભલી શાહજાદી
હોમાએ કહેઉં કે અએ ખેહુદા મરદ ! હજુર તો તું નદીની નજદીક

નથી જ્યાં પોતાંએઓ એટલામાં પાઉમાંથી જુતી શા માટે કાઢે છે? તે મને લગાધને વખતે પુર જોસમાં આવેલી હજુર દીકી નથી તેટલાંજ એવા જેહુંદાપણાંથી લાફ મારતો કેમ આવે છે? એવી રવેશે શુસસો કરી હોમાએ પોતાનો ઘોડો દપતાવેઓ અને એક યોગાંન દીકી હવા ઉપર ફેંકી. તેજ વખતે થાહ પ્રહમને પોતાના ઘોડાને એવી તો એડ મારી કે હોમાએને આંગલ વધવા દીધી નહી અને પેલી આત્રતી દીકી પકડીને પ્રહમને આસમાન ઉપર ફેંકી. તેની ઉપર હોમાએ ઘોડો દપતવીઓ પણ પ્રહમનના જોરની નબ્બદીક હોમાએ કંસાહીસાખમાં હતીજ નહી. એ રવેશે પુએદરપએ તરણ મરતમે હોમાએના હાથમાં દીકી આવવા દીધી નહી. તેથી હોમાએ ઘણી ધાબરી થઈને પોતાની આંગલી દાંતમાં પકડવા લાગી. પછી પોતાના અખર ઉપર ચીન ચહાવી એક નેજો પોલાદનાં લોહાંને ઉઠાવેઓ કે તે નેજો પાહડનાં પયરમાંથી શુબર કરતો હતા. જેવારે પ્રહમને નેજો ઉઠાવેઓ દીકો તેવારે પોતથી નેજો શીતાખ ઉઠાવીઓ. અને અવવલતો તે જેહુ જનાએએ એક એકનો હુનર દેખાડવાને વાસતે મેદાનમાં તે નેજા ફેરવીઓ. એવામાં થાહજીની હોમાએ પોતાનો ઘોડો દપતાવતી આવી એક નેજો થાહ પ્રહમનનાં સીનામાં મારેઓ કે તે નેજાએ કરી પ્રહમનને તેના ઘોડા ઉપરથી ઉઠાવી લીએ. પણ સરદરાજ પ્રહમન એવાતો હુનરથી ઘોડા ઉપર પેચ ખાઈ ગએઓ કે તે હોમાએનો જરખ રદ કરી નાંખેઓ. તેવાર પછી પાદથાહ પ્રહમને શેરની મીસાલે હોમલો કરી જોરથી ખાજુ ખોલી વંતાલીઓનાં વાની મીસાલે ઘોડો દપતાવતો આવી એક નેજો એવાતો થાહજીની હોમાએના સીમા ઉપર મારેઓ કે તેથી તે નાજ ભરેલી થાહજીની પોતાના ઘોડાની પીઠ ઉપરથી જમીન ઉપર પડી અને તેનો ઘોડો મેદાનમાં ખાલી પીઠે આંગલ નીકલી ગએઓ. આ ખનાવ ખનવાથી નામદાર હોમાએ ઘણી શરમીદી થઈ પીઆદિપાઉ ઉભી. તે મામલો જોઈ શુલામ લોકો દોડતા આવીઓ અને શીતાખ તે થાહજીનીનાં સર ઉપર ચાદર નાખી. એવો મામલો જોઈ મીસરની તમામ ખલકત તથા તેના પાદથાહનો ચેહરો હરતાલની મીસાલે જરદ થઈ ગએઓ. તેવાર પછી તે પાદથાહ પોતાની મજલેસનાં લોકોને કહેઉં કે એ કોઈ પરદેશી મરદનાં લગાધના હુનરે કરી મારી નોક જતી રહી છે કે એ ખાના મરદ કે જેની નસલ તથા તોખમ કોણથી હશે તે કોઈને માલમ નથી. તેણે મારી હજુર એવા હુનર દેખાડેઓ છે કે તે હુનરથી મને

નુકસાન નજર આવે છે. અગર જો એ પરદેશી એવા હુનર માથે નેક છુનીઆદ રાખતો હશે તો એનું તથા મારું સર આસમાન સાથે લાગશે.

દાનાવ લોકો ફરમાવી ગએઆ છે કે નેક છુનીઆદના મગ્દ લોકો હુનરમંદ હોએતો તેની ખુજોરગીને કદી થરમ પોહયે નહીં, અને વલી છુનીઆદ આદમી હોએ પાણુ તેમાં કસો હુનર નહીં હોએ તો તે શખસ ધણો રૂથવા થતો ફરે. અએ માગ નામદાર મરદો ! ખેડામત ગોહર કરતાં હુનર વધતો છે. હુનરે કરી જેહાનમાં નામદારી મેલવાએ છે. આદમી જતના તાખામાં પાદશાહી ગંગ તથા ખજનો હોએ તે જતાં વાર નહીં લાગે પણ હુનર હોએ તે ફકીરીને વખત કામ લાગે. એવી શક્તિગો કરતાં માંહજનો વખત થએઓ તથી પાદશાહ તથા તેનું તમામ લશકર તથા તમાશો જોનારી તમામ ખલકત એ સરવે પોત પોતાને હેકાણુ ગએઆ. અને નેકખખત હોમાએ પોતાનાં મેહલમાં જઈ ગમ ભરેલા દેલ સાથે ખેડી કે કોણુ જાણુ એ ભેમાનો મરદ કોણુ તથા કોણુની છુનીઆદનો હશે. અગરજો એ જેવો હુનર ધરાવે છે તે સાથે તે તેવીજ છુનીઆદ ધરાવતો હશે તો મને ધાકું સારું લાગશે નહીંતો આગ પાપદાદને મોટી નામોસ્તી હાસેલ થશે. એવો અંદેશો કરતી ખેડી હતી અને ખાનુ તથા શરાખ પીતીતી નહીં. અને કોઈ સાથે બોલતી પણ નહીં હતી. એ રવેશે તે શાહજાદીએ તમામ રાત ગમગીની તથા અંદેશામાં અજીયી.

મીસરના પાદશાહ ઉપર લોહુનું નામું આધેઉં તેની
અખર પારેસને થઈ તેથી તે તથા બહુમન મીસરમાંથી
આહુર નીકલી ગએઆ તે અખર મીસરના પાદ-
શાહને થઈ તે વગેરેનો એહવાલ.

—*00:—

ખીજે દીવએ જેવારે પામદાદનો વખત થએઓ તેવારે એક કામેદ ધરાન શેહર તરફથી પાદશાહ લોહુનું નામું લઈ મીસર શેહરમાં આવેઓ અને તે નામું પાદશાહ નસરે હાથેથને પોહચાડેઉં. તેજ વખતે તે પાદશાહે એક નવીસંદાને તે નામું વાચવાનો હોકમ ફરમાવેઓ. તેથી તે નવીસંદાએ તે નામું તે પાદશાહની હજુશમ!

ખાંગે છુલંદ વાંચી શંભલાવીઈ. તે નામાંમાં એમ લખીઈ હતું કે—
તખત તથા તાજનો સાહેબ હું જે ધરાન જમીનનો મોટો
પાદશાહ હોયું છું તે તું જે મીસરનો હકીમ નસરે હાથ
કેડેવાએ છે તેને લખી જનાઈછું કે મને એવી ખબર થઈ
કે મારો શુન્નેહગાર ખદ ખસલતનો અહમન તારાં મીસર શહેરમાં આ-
વેલો છે મારે આએ નામું વાંચતાં વાર તેનો શોધ કરી પકડી કાઢી
માહરી નજીક જલદી મોકલી દેજે. કાંએકે તે ખદશુમાનનો મારા
કેદખાનામાંથી નાહો છે. જે કદાખી તું તેને નહી મોકલશે તો અને
તે તારાં શહેરમાં છે એવું મને માલમ પડશે તો તું તારા એવાનમાં
આત્રાનીથી ખેશી નહી ચકશે. અને તાર મીસર શહેર હું મારાં
ભારી લશ્કર સાથ આવી તારાજ કરી નાંખશ સખખ કે લમામ પા-
દશાહની ઉપર ખૂર ફરમાન આસે છે. એ રવેશે જેવારે તે નવીસ-
દાએ નામું વાંચીઈ તેવારે તે શાંબલીને મીસરનો પાદશાહ ઘાખશ
પડી ગએઓ અને તેનો ચેહરો કેરખાની મીસાલે જરદ થઈ ગએઓ.
તેજ વખતે તે પાદશાહે હુકમ કરી પોતાના શહેરમાં મનાદી ફેરવી
તમામ પોતાની રહઅતને ખાંગે છુલંદ જાહેર કરાવીઈ કે પાદશાહ
અહમનને જો કોઈખી પીછાનતુ હોએ અને તેને મીસર શહેરમાં જાએ
તો તે ખાખેની ખબર મને જલદી કરે. અગર જો કોઈ અહમનને
ખોરખવા છતાં મને ખબર નહી કરશે અથવા કોઈ તેને છુપાવી શ-
ખશે તો તે શખસ પોતાના વતનથી ખે વતન તથા અ્યાં છોકરાં-
ઓથી ખેનસીખ થશે. સા વાસતે કે ધરાનથી પાદશાહ હોયતું ફર-
માન શાહ અહમનને પકડી મોકલાયું આવેલું છે.—એ મનાદી શહે-
રમાં જાહેર થવાથી તમામ લોકોમાં ધભરાત ઉઠી રહેઓ.

જેવી તે ખબર પારેશને થઈ તેવોજ તે આવીને શાહ અહમનને કેહવા
લાગો કે અએ પાદશાહ વીજલી કરતાંખી શીતાખ ઉઠ. અગર જો એ વ-
ખતે હકતાલા આપણને ઉઠી જવાને પર આપે તો જાએ હવા ઉપર
ઉડીને નાહુશીએ. આજ રોજે ધરાનથી પેલા મુજ શુલ્હમ હોયતું
નામું લઈ એક હેજખ મીસરના પાદશાહની દરખાસ્ત આપીઓ છે.
તે નામાંમાં લખેલું છે કે તારા મીસર શહેરમાં મારો કેડી અહમન
આવેલો છે તેને શીતાખ પકડીને મારે હવાલે કરે. એ રવેશે તે નાપે-
કારથી ઘણી તાકીદ આવી છે. વાસતે આપણને એ શહેરમાંથી શી-
તાખ નાહસવું જોઈએ. અગર નહી તો આપણુ ખુનનાં દરીઆવમાં
ગરક થઈશું, અને વહી એ શહેરનો પાદશાહ પોતાની ખેડીને

વાસતેખી આપણુ ઉપર શસસે થએલોછે.—એવો મનથુખો કરી જુને-
રમ પારેશ તથા શાહ બહુમન પામદાદને વખતે મીસર શહેર છોડી
નાહશતા જતા હતા. એટલામાં એ શહેરનાં દરવાજાની ખાહેર એક
સોદાગર મરદ બહુમનને જોએઓ અને પીછાનીઓ કે જઈ હું છે તાંહાં
બહુમન એજ છે. સખખ કે તે સોદાગરે બહુમનને ધરાનમાં સારી
રવેશો દીધો હતો. અને તે જાણતો હતો કે બહુમનનાં ખેડું હાથ તેના
જમના ચુઠ્ઠા કરતા લાંબા હતા. તેથી તેને પીછાની શીતાખ તે સોદા-
ગર મીસર શહેરનાં પાદશાહની દરગાહમાં દોડી ગએઓ. અને તાંહાં
જઈ કેહવા લાગો કે અએ સરકરાજ પાદશાહ! હું તારે માટે એક
મુખાદેકખાદી લાવીઓ છું કે તારા શહેરમાં પાદશાહ બહુમન આવેલોછે.
તેને કોઈએ પીછાનીઓ નહીં જણ મે તેને હમનાં શહેરના દરવાજા
ખાહેર જોએઓ છે કે તે એક પીર મરદની સાથે વીજલીની મુઆ-
ફેની શીતાખ ચાલતી નીકલી જાએછે. અને હું ખાતરીથી જણાઉં છું
કે મેં તેને પીછાનીઓ છે તે તેની નીચાન ઉપરથી પીછાનીઓ છે.

મીસરના પાદશાહે પોતાની બેટી હુમાએને બહુમનના

એહવાલથી વાકેફ કીધી અને તે બહુમનને પકડવા

તેની પછવાડે દોડી તે ગએરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

એવી ખખર શાંભલીઆથી મીસરનો પાદશાહ નસરેહારેસનો
એહરો ખુશીથી ખુરમ ખાગની મીસાલે ખલીઓ અને તેજ વખતે
તે પોતાની બેટીનાં એવાનમાં ગએઓ અને તે બેટીને દલાશો આપી
કેહવા લાગો કે અએ સરકરાજ બેટી હવે હું તારાં દલમાંથી ગમ તથા
અંદેશો દુર દુર કારણ કે ગઈ કાલે જે બેગાના મરદથી તારી હાર
થઈ છે તેનો નામદારી જરેલો શાઈનતન અસપંદીઆરનો બેટો ધરાન
સરખમીનનો શાહનશાહ સરકરાજ બહુમન જાહેર થએઓ છે, અને
તેની ખરાખરીનો જેહાનનાં દરમેઆનમાં આજે કોઈ ખીજે છેજ નહીં.
તે નામદાર પાદશાહ પોતાના નીમક હરામ ગુલામ લોહુના હાથમાંથી
જન ખચાવી નાહશતો જાગતો આપણાં શહેરમાં આવેલો છે. તેની
પછવાડે તે નીમક હરામ લોહુએ શહેર શહેરના પાદશાહે ઉપર તે
નેકનામ શાહને પકડવાને માટે નામાંઓ લખેલાં છે તેજ રવેશો

એક નામું મારી ઉપર પણ તેણે લખેલું છે. તે નામું શાંભલવાથી તમામ મારી દગ્ધાર અજબ રહી છે. એ રવેશે તે નામુંની તમામ ક્રીકત પોતાની ખેટી દેલાવર હોમાએને ખોલવી કરી કહી.

એ ક્રીકત પોતાના આપથી જેવારે શાહજની હોમાએ શાંભલી તેવારે તેણે પોતાનાં દીલમાંથી તમામ અંદેશો તથા ગમ દુર કરીને શીતાબ એક તેજ ઘોડો મંગાવી તેનો જેર તંગ ખેંચીએ અને પોતાના તન ઉપર ખપતર પેહેરી તે ઉપર હડીઆર ખાંધીએ અને તે ઘોડા ઉપર સવાર થઈ શીતાબીથી શેહરના કોટના દરવાજાની ખાલેર નીકળી શાહ અહમનનો તથા ખુદા પારેશનો દુનખાલો પકડેએ. તેની પછવાડે મીસરનો પાદશાહ પણ પોતાની સાથે એક લાખ ચુંનંદા સવારો લઈને શેહરથી ખાલેર નીકળીએ. એમ કરતાં જેવારે આફતાબ માંમાં ઉપર આવીએ ધમ્માને ખપોરનો વખત થએએ તેવારે શાહજની હોમાએ અહમનને દુરથી દીઠો. તેજ વખતે એક આવાજ નરે શેરની મીસાલે તે ઉપર મારીએ અને કહેડું કે અએ દરાની મરદા તમે ખંધે જનાએ મારા હાથથી છટકીને હવે કાંહાં જવાના છેએ ? એવો પોકાર શાંભલીને ખુદો પારેશ તથા શાહ અહમન ઉભા રહી વીચારવા લાગા અને કેહવા લાગા કે હવે પછી આએ ફરતા આસમાન આપણા સર ઉપર કેહવી રીતે ફરે છે અને શું મુસીબત અજરશે તે એવાનું રહેડું છે. પણ ફરીથી એક વાર એ શાહજનીને આજેજ કીધી જોઈએ. સખબ કે એ મીસરનો પાદશાહ આપણને પકડી કેદ કરી ખદનસલના લોલુની નજદીક મોકલે તે કરતાં એજ શેહરમાં નામ ઉઠાવીને મરવું તેજ ખેહતર છે. એ રવેશેનો વીચાર નકી કરીને શાહજનાશાહ અહમન પોતાનો ઘોડો દપતાવતો હોમાએના આંગ ઉપર ધસારો કરતા આવી પોંહોંચીએ. તેને જોઈને હોમાએ કેહવા લાગી કે અએ નોજવાન તું કાંહાં જએછે ? હજુર તું એ ફરતા જમાનાની ચાલથી વાકેફ થએએ નથી. તેથીજ તે ખે હુંદાપણાંથી એક અલામને પોતાનું તાજ તથા તખત સવાબીન કરી પોતે તે પાદશાહી તખતથી એક ચોરની મીસાલે જાખજ નાહથતો ફરેછે. એ રવેશે તારૂ ખપત ખરગથત થએડું છે. અને એટલું છતાં હજુર તું મારી સાંખે લડવાને આવી ઉભો છે. તું એક વખતે ગઈ કાલે મારી ઉપર ગાલેખ આવીએ છે તે ઉપર કદાચ તું મગર રેહતો હશે. પણ તે વખતે મારો ઘોડો શુસત હતો તેથી

મેં ખતા ખાધી. અમર નહીં તો તારી ઐટલી શું તાકાત હતી કે મારી મુકાબેલ ઉભો રહી શકે. પણ આજ રોજે હવે તું ફરીથી મારો હુનર બોલે. તેવારે શાહ બહમને તે દલાવર શાહજાદીને જવાબ દીધો કે તું નામવર પાદશાહજાદીને લાએક છે કે પોતાની રાહ રસમથી તું ફરે નહીં. અને તું નેક રવેસે જાણુ છે કે હું શાહ બહમન એખ-લો છું. અને તારી સાથે એહરેમનની મીસાલનું ખેશુમાર લશકર છે. તેથી હું તુંને એખલો કેમ ખર આવી શકું. જે વાત હમનાં તું કરે છે તે દીન તથા દાદ તથા અકલથી દુર છે. અગરજો તારી મારી સાથે લડવાની ખાહેશ હોએ તો અવવલ તારી પછવાડે આવતાં ખેશુમાર લશકરને હોકમ કર કે આપણી વચે આ-ગલી શરતે લડાઈનાં દરમેઆન આવે નહીં. એ રવેસે લશકરની હજુરમાં આપણુ ખંધે જનાં લડીએ. અગરજો આ ફરતો આસમાન જે હાલ મારી ઉપર સેતમ ભરેલી રીતે ખીટીઓ છે તે મને મદદ નહીં આપે તેથી અથવા મારી કમખખતીના સખખથી હું તારા હાથ ઉપર ગીરફતાર થાઉં તો તું મુખતીઆર છેજે ચાહે તે કરજે. ઇઆ બો તું મારા હાથ ઉપર મારી જાએ તો તારા પાપથી તથા તારાં લ-શકરથી મને કસી હરકત નહીં થાએ. શાહજાદી હોમાએ જેવારે શાહ બહમનને મોહદેથી એ વાત શાંભલી તેવારે હસીને કહેઉં કે અએ કમખખતીનાં મારેલા પાદશાહ! અમો લોકોની રાહ રસમ એવી નથી કે ખે હમનખરદો લડે તેની વચમાં તરીજો આવી પડે. પણ હવે તું જોકે તારૂ ખખત એક નેજાએ કરી ઉંધું વાડું છું. એ રવેસેની મોકતેગો થએઆ પછી તે ખેડું જનાં ઘોડાએને એલાન દઈ લડા-ઈના હુનરે એક ખીજાને દુખાડવાં લાગાં. તે તેઓના હુનર તમામ લશકરના લોકો જોતા હતા. એમ કરતાં તે ખેડું જનાએ એકએક સાથે નેજાનાં સર સીધાં કીધાં અને એક ખીજા ઉપર પોતાના ઘોડા દખતાવીઆ. અને એક ખીજા સાથે ખુખ જોશથી નેજાની લડાઈ લડવા લાગાં. એથી તે ખંધેના ઘોડા આજેજ આવી ગએઆ. એ-વામાં પાદશાહ બહમને એક પોકાર મારી તુંનદીથી દરીઆવાનાં મગર-મછની મીસાલે જોશમાં આવી એક નેજો શાહજાદી હોમાએનાં કમર-ખંદ ઉપર મારેઓ તેથી તે શાહજાદીનાં ખખતરનાં ખંદ તમામ તુટી ગએઆ. અને જરી જીન ઉપરથી જમીન ઉપર પડી. તેવારે પાદ-શાહ બહમને હોમાએના સીના ઉપર પોતાના નેજાનું નોક ધરીઉં અને કહેઉં કે અએ કમ અકલ શાહજાદી! તે ખીજા મરતખે મારો

જીવ લેવાનો કસદ કીધો હતો પણ આપેર તું જમીન ઉપર શી ર-
વેશે પડી છે તે તું પોતાની નજરે જુવે છે. હવે તું કહે તો એ
નેજો તારા સીના ઉપરથી પાછો ઉઠાવી લેઉં. અગર નહીંતો એજ
નેજાએ તુંને ખાક સાથે સીવી લેઉં. એ શાંભલી શાહજાદી હો-
માએ કહેઉં કે અએ નામદાર ધરિન જમીનનાં પાદશાહ ! હવે હક-
તાલાએ તારી મુરાદ હાંસેલ કીધી છે. તેથી તું મેહરખાન થઈ મને
માફ કર અને તુરત મારા સીના ઉપરથી તારા નેજાનું નોક ઉઠાવ
કે હું તુંને જવાપ દઉં અને તારા નેક સેતારાનું અએઆન કરું.
તે માહતાપ ચેહરેની હોમાએનું એટલું કેહવું કે નામદાર પાદશાહ
પહમને શીતાપ પોતાનો નેજો તેના સીના ઉપરથી ઉઠાવી લીધો.
તેથી હોમાએ શીતાપ ઉઠીને જમીન ઉપર ઉભી અને કેહવા લાગી
કે અએ નામદાર પાદશાહ ! મને એક વાતના સોગંદ હતા.
તે સોગંદ ઉપર હું ઉસતવાર હતી કે જે કોઈ મરદ ઉપર હું ગા-
લેખ આઉં તે શપસને હરગેજ પોતાનો ખાવંદ નહી કરું અને
જે કોઈ મરદ મને ઘોડાની જીન ઉપરથી જમીન ઉપર નાંખે તેજ મર-
દને મારો ખાવંદ કરું. એવો કરાર કીધો હતો. વાસતે હમનાં તેં
મને સરવે લોકોની હજુરમાં ખે મરતખે ઘોડાની જીન ઉપરથી ઉઠાવી
જમીન ઉપર નાંખી વાસતે હવે મને કરી વાતનું ખાહનું રહેઉં નથી.
અને હવે તો તારીજ સાથે મારી કદખોદાઈનો વખત નજીક આવી
પોંડેથીઓ છે. શાહજાદી હોમાએની એ વાત શાંભલી પહપન ઘણો
ખુશો થએઓ. અને પાક ઇઅજદાને ઇઆદ કરી તથા તે પરવર
દેગારના શુકરાના ખજ લાવી તેણે હોમાએનો હાથ પકડેઓ. એવો
મામલો મીસરના પાદશાહે દુરથી દીડો. તેજ વખતે તે પોતાનો ઘોડો
દપતાવતો તેઓની નજીક આવીઓ. તે જોઈને હોમાએ પોતાના
આપને કેહવા લાગી કે હવે તારાં ખખતની મેહરખાનીથી આએ ધરા-
નનો પાદશાહ નામદાર પહમન તારો દામાદ થએઓ છે. હવે તું
જે કે હકતાલાએ એનો હાથ પકડેઓ છે તેથી હવે તે લોહું શલામનાં
મોતે એના હાથ ઉપર તાકીદ કીધી છે. ફુનીઆની રસમ એજ રીતની
છે. એ ફરતા આસમાને શું કીધું અને હવે પછી શું કરશે તે
કોઈને ખબર નથી. એવા સણુનો હોમાએથી શાંભલીને મીસરનો
પાદશાહ શાહનશાહ પહમનને ગોદમાં દાખી તેની પેશાની ઉપર
ખોસો દઈ કેહવા લાગો કે તારી સાથે મેં જે કંઈ ખેઅદખી કીધી
તે મને માફ કરજે. એ રીતે ઠહીને પાદશાહ પહમનના ખખત ઉપર

દોઆ કરવા બ્રાહ્મ અને કેહવા લાગો કે હવે શીતાખીથી આપણું
 મીસરમાં જઈ તારી કદખેદાઈનો સામન તદ્દઆર કરીએ. એ રહેશે
 કહીને મીસરના પાદશાહે પહમન પાશેથી રજ લીધી અને મીસરમાં
 જઈ હોકમ કીધો કે શાહાનશાહ પહમનને ખીજુ લશકર તથા અમીર
 લોકો તથા સોદાગર લોકો વગેરે સઘલી મીસરની ખલક એસતેકખાલ
 જઈ તેને મોટાં માન સાથે શેહરમાં લઈ આવે. એ હોકમ શાંબલી
 મીસરના સરવે લોકો તે શાહાનશાહને એસતેકખાલ લેવા ગએઆ.
 જેવારે તે તમામ લોકોએ શાહ પહમનને દુરથી જોએઆ તેજ વખતે
 તમામ લોકો સેજદા કરી કેહવા લાગા કે અએ નેકનામ દંદાન જમી-
 નના શાહાનશાહ તુંને નેક અકકલ સાથે નેકખખતી હોજો! અને
 તું જોહાં જાએ તાંહાં તારી ફતહમંદી હોજો! પેલી તરફ મીસર શે-
 હરમાં પાદશાહ નસરેહારેશે શાહીનો સરવે સામાન તદ્દઆર કીધો.
 અને જગોએ જગોએ અને ઠારે ઠાર રોશની કરાવી તથા તમામ
 મુલકને આપનાએથી આગસતે કરાવેઆ. એટલામાં તમામ દંસ-
 તેકખાલ ગએલી અનજુમન સાથે શાહજનીહોમાએ તથા શાહાનશાહ
 પહમન શેહરના દરવાજા આગલ આવી પોંહોંચીઆં. તે વખતે નકારાં
 તથા કરનાએ વગેરે વજંતરોના આવાજ થવા લાગા. એવી ખુશી
 સ્થાયે સરવે લોકો પાદશાહની દરગાહમાં દાખેલ થએઆ. તેજ વખતે
 પાદશાહ નસરેહારેશે હોકમ કરી દાનાવ મોખેદ લોકોને ખોલાવીઆ.
 અને દીનના રેવાજ મુઆફેક ગોહરે તથા મોતીઓનો નેસાર કરાવી
 દીનની રાહ રસમ મુજેખ નેકાહનો કોલ દરસત કીધો. અને જેમ દંસ
 ધરાની પાદશાહોની રસમ હતી તેજ મુઆફેક નેકાહ ખાંધીઆ. એ
 પછી તે કદ ખોદાઈની ખુશીમાં મીસર શેહરમાં સરવે કોઈએ એક હ-
 ક્તા લખી રામશની કીધી. તે પછી મીસરના પાદશાહે પોતાના અંજના
 દરવાજા ખોલીઆ અને સરવે કોઈને સરોપાવ આપીઆ. અને પછી
 આઠમે રોજે મુખારેકતાલેની તથા માહતાખ ચેહરની હોમાએને પાદ-
 શાહ પહમનને હવાયે કીધી. એ તમામ દીવસ આખા શેહરના સ-
 રવે લોકોએ પોત પોતાના મકાનમાં જુઆફતમાં રુજરેઆ. એવી
 ખુશ ખુશાલી આગલ મીસર શેહરમાં કોઈ ખીજુ વખત થઈ નહી હતી.
 જાપજા રામથગરોના સરોદ નીકલતા હતા. અને તે જગોએ કુતની
 કહીના ખીજાના ખીજાવેઆં હતાં, તથા જરખફતના નકશ તે જગોએ
 ચીતારેઆ હતા. તે જગો એવી ફેલખુશ હતી કે ગોએઆ તે ચીન
 સરખમીનનું ખજાર હતું. અથવા ગોએઆ એક ખુલંદ ખેહરાતનું
 મુમન હતું.

શાહજાદી હોમાએ પોતે જેમ જવાંમરદીમાં નરે શીર હતી તેમજ ખુખસુસ્તીમાં ગોએઆ ત એક બેહશતી હુર હતી. તેના મુકાબેલામાં કેઆશમીરના રાજા સુરશાહની બેટી કેતાબિન કુચ ખીસાદમાં નહી હતી. તેથી તે શાહજાદી હોમાએના દીદા જોવાથી બહમનનું દેલ ખુશી ભરેલું થએલું હતું. તે ખુશીમાં તે મીસરની શાહજાદીના રૂખ-સારા ચલાખની ખુશખેના પોતાની શાકરને મીસામલની લખે કરી સુ સતો હતો અને પેદરપે તેની સાથે શરાખની જામે નોચ કરતો હતો. એ રવેશે તે માહએહર મેહખુખની સાથે હરદંમ જોકમાં મશયસ રહે-એા હતો.

ઈરાનમાં લોહુને પાદશાહ બહમન વીરોની ખખર થઇ તે વગેરેની દાશતાંન.

—:00:—

જેવારે પાદશાહ બહમનને શરાખની કેફ ઉતરતી તેવારે તેણું દેલ પેલા મુજી બેવફા લોહુ ચલાખ ઉપર કીનો લેવાને ચાહતું હતું. તેથી એક દીવસે મીસરના પાદશાહની સાથે ખેશી મશવરત કરી જાખ-જાદી લશકર ખોલાવીઉં. તેથી થોડા દાહડામાં ઘણું લશકર જમા થએલું. તે લશકરનો શુમાર કાહડતાં તે તરણુ સાખતું થએલું. તે-વાર પછી પાદશાહ નસરે હારેશે પોતાના ગંજનો દરવાજો ખોલી તનામ લશકરને તનખા તથા અસખાખથી નવાજી ઈરાન તરફ આસ-તું કીધું. પછી મુખારેક જશનનો એક દીવસ જોઈ પાદશાહ બહ-મન ખાસ સવારે સાથે શેહરની ખાહેર નીકલીએા. તેની આગલ લશકરની હરોલમાં શામનો પાદશાહ પોતાની ખાસ સવારીના તરીશ હજાર સવારે સાથે ચાલતો હતો. તેનાં સર ઉપર જરી હુંદો ઉડતો હતો. તેની પછવાડે મીસરનો પાદશાહ ખાર હજાર સવારે સાથે ચા-લતો હતો. તેણું તમામ લશકર નેજા તથા તલવારનું રાખનારું હતું. અને તૈના સર ઉપર ખુરશેદ પેકર હુંદો ઉડતો હતો. તેની પછવાડે ખુદો પારેશ પેહલવાન કીનાનો લેનાર તરીશ હજાર સવારે સાથે ચાલતો હતો. એ રવેશે તે નામદારે એક ખીજાની પુઠેદખદખા સાથે આગલ વધતા હતા. તે ફેજાની પછવાડે પાદશાહ બહમન તથા નેક સેતારેની હોમાએ એક સાખ સુનનદા સવારે સાથે ચાલતાં હતાં. અને તેએાનાં સર ઉપર જરી છતર ફરતાં હતાં. એવાં ભારી લશકરની

ગેરદે કરી આસમાન સીલા થઈ ગએઓ હતા. એ રવેશે દમ-
દમ્પા ભરેલા દમામ સાથે ફેટયેએક દાહડે પાદશાહ પહમન ધરિન-
નાં જંગલમાં જઈ પુગો. અને તે જગોએ દેહડા મારી મકાન કરી
પડેઓ. તે વાતની ખખર ખદનસલ લોહુને થઈ તેથી તેનું દેહ દરદ
ભરેઈ થએઈ. પણ દમ પકડીને ખામોશ થઈ બેઠો અને શીતાખ
પેહલવાન અરદેશરને ખોલાવીને તેની નજદીક તમામ હકીકત જાહેર
કીધી. તેવારે તે ખેવકા અરદેશરે લોહુને જવાખ દીધો કે અએ
પાદશાહ ! તું એ વાતને કસે અદેશો ના કર. હું લગાઈના કર-
નાર ચાલીશ પેહલવાનો સાથે મેદાનમાં નીકલશ તો તે પહમનના
ભાખો સવારને તારાજ કરી નાંખશ. અએ પાદશાહ હવે હું એ
પહમનનો જાન લીધા વગર આસાએશ નહી પકડશ. પણ તું એક
કામ કર કે અવવલતો જાખજાખી લશકર મંગાવ. અને ખજાનાનો
દરવાજો ખોલી મરવે કોઈને ગંજ ખખશી ભરપુર કર કે આપણી
મકસદ રવા થાએ. અએ પાદશાહ ! આપણાં લશકરનો જે કોઈ
સવાર તારી ઉપર જાન ફેશાની નહી કરશે અને પહમનની તરફદારી
કરશે તે નીમકહરામને નેકાનો ખદલો હરગેજ થઈ પોહયતો મા.
એ રવેશે લોહુ તથા અરદેશરે મનસુખો કરી કેતાઉનની નજદીક ગ-
એઆ અને તાંહાં એક જગા ઉપર ખેશી તે સાથે ફરીને પકડી
મશવરત કીધી. પછી જાખજાના પાદશાહો ઉપર નામાંઓ લખી ફેટ-
લુએક લશકર મદદને સારું મંગાવેઈ. પછી લોહુએ હોકમ કીધો કે
એકશો અને સાહાઠ હાથથી લોહુનાં પાખર સાયના પીલખાનામાંથી
ખાહેર કાહાડી આગલ ચાલતા કરે. એવો લોહુનો હોકમ શાંખલીને
એકશો સાહઠ લોહુનાં પાખર સાયના હાથથી આગલ ચાલતા કીધો.
તેઓમાંથી ચાર હાથથી રાહમાં ચાલતાં એકાએક મરણ પાંખીઆ.

**નામું લખીઈ પાદશાહ પહમને લોહુ ઉપર તે
વજેરેની દાસતાન.**

—:00:—

જેવારે ખીજે દીવસે આફતાખ રોશન થએઓ તેવારે પા-
દશાહ પહમન પોતાના દેહડામાં તખત ઉપર આવી ખીરાજીઓ.
તાંહાં તમામ પાદશાહો તથા અખીરો હાજર હતા. તેઓની રૂખરૂ
પાદશાહ પહમને હુકમ કીધો કે એક નામું ખુરી તોખમના લોહુ ઉપર

લખે અને તે નામાની શરૂઆતમાં આવવલ એમ જણાવે કે એ નામું
રોધનતન અસપંદીઆરનો ખેટો જે ઓલાદ દર ઓલાદ પાદશાહોનો
પાદશાહ કેહવાએ છે તે પાદશાહ અહમન તું જેવા નાપાક નીમકહરામ
શુલામ ઉપર નામું લખી ફરમાવે છે કે અએ નાપાક શુલામ તં એવી
નીમકહરામી કીધી છે કે તે પાક અને ખરતર હકતાલાએ યોડાજ વ-
ખતમાં તું ચશમચોરની ખદીનો ખદલો લાએક રીતે વાલીઓ છે. અએ
સીલાદલ ઉંધે ખખતના ! તારું દેલ હમેશાં ગમ તથા દરદ ભરેલું
રેલું ! અને તું નેકીતું મોહકું કદી ના જોતા ! સખખકે તારી
સાથે જે કોઈ નેકી કરે તેના ખદલામાં તું શુકરાના નથી કરતો અને
નેકીની જગોએ ખદી કરતાં તે પાક દાદગર દાદારનો દર કમો નથી
રાખતો. તું મુરદાર ખાનાર સોહા કાગડાની મીસાલનો છે. અએ ખદ
ખુનીઆદના ખેવજા તારી સાથે મે સાદે દેલીથી નેકી કીધી તેના ખદ-
લામાં તે પોતાની ખુરી નસલથી ખદી કરી દેખાડી છે તો તેનો ખદલો
હવે તું તારી નજરે કરી જોશે. અએ નાપાક ખુરી મનશનીના અને
ખગાખ ખસલતના ! તુંને એવું શુમાન છે કે વગર મેહનતે ધરાન
જમીનના તાજ તથા તખતનો માલેક થઈ ખેઠો છું ! પણ તું જ-
ણતો નથી કે તું જેવા હજારો શુલામ ધરાની પાદશાહોની જીતી
ઉઠાવે છે. એ વગેરેનું દેહશત ભરેલું નામું લખી ખદનસલ લોહ
ઉપર મોકલેલું. તે નામું વાંચીને ખદખો લોહ ખેદનાં ઝાડની મીસાલે
ધુજવા લાગો. તેને દેહશતથી ધુજતો જોડને અરદેશરે દેસાસો આપી
કરેલું કે તું અહમનનાં એક નામાંથી એટલો ખીડીને પોતાની પાદ-
શાહી તથા જીવથી એવડો નાહમેદ શા વાસતે થઈ ખેઠો છે. તેજુ
જેવું તારી ઉપર સરકરીથી નામું લખીલું છે તો તુંખી દખદખાથી
તેનો જવાખ તેવોજ લખ કે તેના વીચારમાં તે ઉંધા ખખતના ખદ-
મનનો જાન ખેજાન થઈ જાએ.

જવાખ વાલેઓ લોહુએ પાદશાહ અહમનનાં નામાંનો
અને ખેહુ તરફના લશકરોએ લડાઈની સફ્ સમારી
તે વગેરેનો એહવાલ.

—:00:—

જેવારે ખામદાદનો વખત થએઓ તેવારે લોહુએ પોતાના નવી-
સંદાને હોકમ કીધો કે તે અહમનનાં નામાંનો જવાખ લખે. તેમાં

પરથમ એમ કરી લખે કે એ ખેડુંદા મરદ ! તારાં નામાંમાં એવા ના લાએક સખુન નહીં લખાવીઆ જોઈએ. અગર તું મને સલામ કરી લખે છે તો તેમાં તેં ફાએદા શું દીરો. અવવલ તું પોતાની અકલ તરફ નેગાહ કરી જો કે તારામાં અકલનું ગોહર કેટલું છે. જે કોઈ દાનાવ અને અકલમંદ મરદ હોએ તે પોતાને સરવે કરતાં કમતર જાણે તોજ તેને જુજેરગી તથા પાદશાહી હાસેલ થાએ. નહીં તો તારી મીસાલે ખે અકલીથી પાદશાહી ખોડી સીલા લેખાથ પેહડી મુલકે મુલક રખડતો ફરે. ખીજું તું મારી સાથે લડવાને આવેઓ છે પણ તું એમ કરી જાણ કે એખી તું પોતાની ખેઅકલીથી પોતાને પાડંએ ચાલી ફાંદામાં આવેઓ છે. વાસતે હવડાં જરા આસાએશ લે અને રાહની ઠાકને તારાં તનમાંથી દુર કર. અને તારું લથકરખી જરા આસાએશથી રાહત મેલને. પછી હું તારી સાથે લડવા આડં અને તુંને મારા નેજાએ કરી તમામ લથકરની હજુરમાં ખુઆર કરી ખીજી મરતખે ધરાન સર જમીનમાંથી દુર કરું. અને કહી જો તું મારા હાથમાં આવશે તો તારાં તનને સુલીની પાદશાહી આપી તમામ મુવેલાંઓની ઉપર સરફરાજ કરશ.

એ રવેશે લોડુએ બહમનના નામાનો જવાબ વાલીઓ. તે નામું જેવારે પાદશાહ બહમને વાંચીકેં તેવારે તેણે સુસામાં આવી આપો ઉપર ચીન ચહડાવીઆં. અને તે શાહાનશાહે તે તમામ દાહડો લડા-ધનો તમામ અસખાખ તદખાર કરાવવામાં કાહડેઓ. જેવારે ખીજે દીવસે ખામદાદનો વખત થએઓ તેવારે પાદશાહ બહમનનાં હોકમથી મીસરના લથકરે કીનાના નકારાનો આવાજ કરવો શરૂ કીધો. તેથી ખંધે તરફથી લડાઈની તદખારી થઈ અને ખેડું તરફનાં લથકરો કુલજુમના દરીઆવની મુઆફેક જોયમાં આવી હલમલી રહી, આ જમીન ઉપરની ધુર પોતાના ઘોડાઓની નાલે ઉઠલપાઠલ કરવાએ કરી આસમાન ઉપર ગેરદનો પરદો થઈ રહેઓ અને તેથી તમામ મેદાન સીલા રાતની મુઆફેક સીલા રંગનું થઈ ગએઉં. લડાએક સેપાહો તે જંગના મેદાનમાં સફ ખેંચીને ઉભા. અને તમામ પેહલવાનોએ હાથમાં નેજા તથા શુરજે ઉઠાવીઆ. તે લથકરની જમની ખાજુ એ મીસરનો પાદશાહ ઉભો હતો અને દાખી ખાજુ ઉપર શામનો પાદશાહ ઉભો હતો. અને શાહાનશાહ બહમન પોતે જુજેરગ પારે-શની સાથે લડાઈની કલખગાહમાં ઉભો હતો. અને મીસરની શાહજાદી હોમાએની સવારીની અખારી પોતાની પાસે રખાવી હતી.

પેલી તરફ પદ સીતારેનો લોહુ ધરાની અમીરો તથા લથકર અથે મેદાનમાં આવી લથકરની સફ ખેંચી ઉભો હતો. તેની જમની પાજીએ સેપેહસાલાર અરદેશર પાંચ હજાર સવાર સાથે ઉભો હતો. અને તેની ડાબી પાજીએ સેપેહસાલાર શરદાપે પાંચ હજાર સવારની સફ ખેંચી ઉભો હતો. અને કેતાઉનની સવારી લથકરની કલખ-ગાહમાં રાખી હતી. અને તેની આસપાસ લોહુડાંની પાખર નાખેલા મસત પોયોથી કાટ બાંધી લીધો હતો. એ રવેશે ખેડું લથકરની તકઆરી જોઈ પાદશાહ અહમને મીસરના તથા શામના પાદશાહેને ફરમાવીકે કે હવે જે કંઈ જંગના મેદાનનો હુનર હોય તે છુપાવી રાખવો જોઈએ નહીં. એ રવેશે પોલી જંગ શરૂ કરવાનો હોકમ કીધો.

સડાઈ કીધી શામના પાદશાહ હારેરો લોહુના સરદારો સાથે
અને ધરાની દશ સરદારો તેના હાથ ઉપર મારીઆ
અએઆ તે વગેરેની દાશતાન

—:૦૦:—

પાદશાહ અહમનનો તે હોકમ જેવારે શામના પાદશાહે શાંભ-લીએ તવારે લથકરથી ખાહેર નીકળીએ અને પાહુડની મીસાલના ઘોડા ઉપર સવાર થએલો જંગના મેદાનમાં આવી ઉભો. તેના ઘોડાના પાંદેથી જમીનપી આજેજ આવી હતી અને તેની નાલેકરી પાહુડના પથથર શુરમાની મીસાલે મસલાઈ જતા હતા. તે નામદાર પાદશાહના સર ઉપર પોલાદની કોલાહ તમામ સુણામાં મહડી લીધેલી અને બાલ તથા ફીરોજના જગાવ જડેલી હતી. ટું કહે કે ગોએઆ તે પાદશાહના સર ઉપર રોશન આફતાબ પોતાના સુણેરી કીરણો સાથે ચલકતો હતો. તે એવા પુરતા દમામ તથા દબદબા સાથે તે મેદાનમાં આવી ઉભો હતો. તેને એવા રોષ તથા દમામ સાથે જોઈ પાદશાહ અહમન ઘણા ખુશ થએલો અને પોતેની દુશમનની સડાઈનો ધરાદો કરી ઘોડાને આગલ ચલાવીએ.

હવે પેલી તરફથી લોહુના લથકરની કલખગાહમાંથી એક ધરાની પેહલવાન માહીઆર નામનો તે મેદાનમાં નીકળી આવીએ અને જેમ જંગલમાં એક નરે શેર મસતી કરે તે મીસાલે પોતાના ઘોડાને ઓલાન આપવા લાગો. તે જોઈ પાદશાહ નામદાર હારેશે તે ઉપર પોકાર મારી કહેકે કે અએ નીમકહરામ લોકો ! તમે ખેવકાએને તે પાક

પ્રમદાંથી એ મેદાનમાં હરગેજ ફેરવે તથા શીરોજી મલનાર નથી. સખખ કે તમે લોકો પોતીકા કદીમ અને ખાંદાની પાદશાહી પેહીથી ઉતરતા આવેલા પાદશાહથી સર ફેરવી નીમકહરામ તથા ખેવકા થ-એઆ છેઓ. લેઆનત પડળે તમારી જીંદગાની ઉપર ! ધણું આગલા વખતથી આલમમાં મથહુર તથા આશકારા થએલ છે કે ધરાનીઓ જેવા રાસત દીલના અને વફાદાર તથા નીમક હલાલ કોઈની ખીજ છેજ નહી—એવી જે ચાલતી આવેલી કેહવત તેને તમે લોકોએ આંખ લગાડી તમારા કદીમ નેઆગાનોના નામને ખસો લગાડેઓછે, અને તેઓના નામને શરમમાં નાખેઓ છે. ખસુસ કરીને પેલા ખેમુરવત અને ખેશરમ અરદેશરે તમે તમામોને ફરેખ દધ બલા ધરાનીઓના નામને ખદનકશી પોહચાડીછે. વાસતે હું કહું છું કે તે ખદદેલ રબલો અરદેશર મારાં મેદાનમાં આવે કે તેના તનથી તેવું સર હું ફર કરી નાંખું કે એ સધલો શીસાદ ખરતરફ થઈ જાય. માહીઆરે જેવારે પોતાના સંપિહસાહાર ઉપર એવા લેઆતનાં સખુનો ખોલતા શાંભલીઆ તેવારે તે મેદાનમાં તેને ધણી શરમીદગી તથા નામોસી લાગી. તેથી તે પોતાના દીલ સાથે કેહવા લાગે કે પાદશાહ હારેશ જે ઈધ કેહછે તે રાસત તથા વાજખી છે. સખખ કે એ ધરાની સંપિહસાહાર અરદેશર તેવુંજ નામોસી ભરેલું કામ કરે છે. એ રવેશે તે પેહલવાન માહીઆર પોતાના દેલ સાથે સહમજીઓ પણ પોતાના સંપિહસાહારના દરથી તેને નાચારીને મારે લગાઈ કરવી થડી. તેથી તેણે પાદશાહ હારેશના એવા સખુનો શાંભલી તેજ વખતે એક છુટભાલડી જે તેના પોતાના હાથમાં હતી તે ઉઠાવી પાદશાહ હારેશ ઉપર મારી. પણ તેજ વખતે તે પાદશાહે પોતાની ચાલાકીથી પોતાનું તન ચોરાવી લીધું અને રેકાખ ઉપર એક તરફ વાંકો થઈ ગયેઓ તેથી તે છુટભાલડી રદગાઈ તેવીજ તે પથથરમાં જઈ લાગી. અને તે પથથર વીધી અંદર ગરક ગઈ. જેવારે પાદશાહ હારેશે તે છુટભાલડીનો જખમ રદ કીધો તેવારે તેણે પોતાની તેજ તલવાર ઉઠાવી અને મસતાંના શેરની મીસાલે એક પોકાર મારી કહેલું કે આમે માહીઆર ! હવે હું એક જરખ મારા હાથનો સંભાલને અગર જે હું એ જરખથી સલામત રહે તો હું પોતાની ખાતરીથી જાણુને કે દુનીઆનાં દરમેઆનમાં તાર મોત છેજ થડી. તે સખુન શાંભલી શીતાખ માહીઆરે પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ પકડી અને જેમ રોશન આકાશ વાદલામાં છુપે થઈ જાય તે મીસાલે તે ઢાલ

નીચે જુપાઈ ગયેઓ. પણ તેના ખખતનો આક્રતાખ સીધા થઈ ગયેઓ હતા તેની ખખર તેને પોતાને હતીજ નહી. જેવારે પાદશાહ હારેશે તેના સર ઉપર ઢાલ પકડેલી દીઠી તેવારે તે સીતાખ ઘોડો દપતાવતા તેની ઉપર આવી પોહ્યીઓ. અને તલવારનો એક જરખ એવો તો જોરથી મારેઓ કે તેની ઢાલ સાથે સર ઉપરની કોલાહ કાપી નાંખી તેના તનનાં સરથી તે કમર લગી ખે દુકડા કરી નાખીઆ. જેવારે માઢીઆર એ રવેશે મારીઓ ગયેઓ તેવારે પાદશાહ ખહમનનાં લશકરમાંથી ખુશી બરેલા પોકાર ઉઠીઆ. એ પછી પાદશાહ હારેશે ખીલ્લ મરતખે પોતાના ઘોડાને ઝોલાન આપી લગામ ખેંચી મેદાનમાં ઉભો રહી લોહનાં લશકર તરફ આવાજ મારી ફરીથી પોતાનો હમનખરદ માંગેઓ. તે થાંભલી તેજ વખતે એક ધરાની સવાર મેદાન તરફ આવેઓ. તેને આવતા જોઈ નામદાર હારેશે તેનાં ઉપર એક તીર એવોતો જોરથી મારેઓ કે તેને તેના ઘોડાની પીઠ સાથે સીવી મેલીઓ. એ પછી એક પછી એક દશ ધરાની પેહલવાનો આવીઆ. અને દશે સવારે પાદશાહ હારેથના હાથ ઉપર પચે દર પચે મારીઆ ગયેઓ.

એ રવેશે શામના પાદશાહ હારેથની મરદાંનગી જોઈ શાહાનશાહ ખહમન ખુશી થયેઓ અને પોતાના આગલા ગમને વીસારી મેલીઓ. શાહ ખહમનને ખુશી થતા જોઈ મીસરના પાદશાહ નસરે હારેશે કહેઈ કે અએ કએઆની તોખમના પાદશાહ! આજ રોજે શામના પાદશાહ હારેશે મેદાનમાં ખુખ રવેશે પોતાની મરદાંનગી દેખાડી છે. હવે તું હોકમ કર કે એ પાદશાહ જંગનાં મેદાનમાંથી પાછો ફરે કાંએકે રાતનો વખત હવે નજદીક પોહ્યીઓ છે.

રાતનો હીંગામ નજદીક આવવાથી અંધે લશકરો જંગના
મેદાનમાંથી પાછાં ફરી પોતપોતાને મકાને ગયેઆં
તે વગેરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

કએઆની શાહાનશાહ ખહમને કહેઈ કે અએ સરફરાજ મીસરના પાદશાહ! તારા હોકમથી હરગેજ કોઈ સર ફેરવે નહી. તારી ખાહેશ બડાઈથી પાછું ફરવાની છે તો હવડાં મનાદીતું નકાર કરાઈ.

એટલું કહીને થાહ પહમને નકારચી લોકાને ફરમાવીડું કે આસાએ. શના નકારાનો આવાજ કરે. એવો હોકમ શાંભલી નકારચીઓએ આસાએથના નકારાનો આવાજ થર કીધો. તે શાંભલી તે ખંધે લશકર મેદાનમાંથી પાછાં ફરીઆં અને પોતપોતાના મકાન તરફ ચાલેઆં. એ વખતે સરવે કોઈ શામના પાદથાહ હારેશની તારીફ કરવા લાગા. અને પાદથાહ પહમને હારેશને આખર આપવાને વાસતે એક સરોપાવ તેની નજદીક મોકલીઓ. તે સરોપાવ નહી હતો પણ ગોએઆ એક પાદથાહી ગંજ હતો.

પેલી તરફ લોહુનું દીલ ઘણું શીકસતે થઈ ગએડું હતું અને તે ભારી ગંમ તથા અંદેશમાં એવો તો ગીરફતાર હતો કે તે રાતે તેણે કોઈ સાથે વાત કરવામાં એક દમખી મારીઓ નહી.

જેવારે સીહા રાતનો પરદો ચાક થએઓ અને ખામદાદની સફેદી જાંઘેર થઈ તેવારે ખેડું લશકરમાંથી કીનાના પોકાર ઉઠવા લાગા અને કરનાએ તથા હીંદી ઘાંટના આવાજ નીકલવા લાગા. અને ખંધે લશકર શીતાખીથી એક ખીજાંની યુકાએલ આવી ડંભાં, તેથી ટું કહે કે ગોએઆ તે મેદાનમાં આમન સામન ખંધે ખોરદુએ લોહડાંના પાહાડ ઉભા થએઆ હતા. એવામાં તે ખેડું લશકરોએ આમન-સામન હીઓરો ખોલીઆં. અને એક ભારી સુલતાની લગાઈ થર થઈ. ખેશુમાર તીર તથા તલવાર તથા નેજન તથા શરજનો મારો ચાલુ થવાથી તે જગો ઉપર એક લોહીનો દરીઆવ જરી થએઓ. અને તેથી લોહુનું લશકર ઘણું ખતંગ આવી ગએડું. તે એવી એક સુલતાની લગાઈ થઈ કે તેથી આસમાનથી ધુજવા લાગો. એવો ખામદો જોઈ પાદથાહ પહમને મનાદીના નકારાનો આવાજ કરાવીઓ તેથી ખેડું લશકરો છૂટાં પડી પોત પોતાની સફમાં જઈ ઉભાં. ખાજી પાદથાહ પહમને પોતાનું ખખતર મંગાવીડું. અને લગાઈને સરવે અમુખાખ પોતાના તન ઉપર ભીડીઓ. તેમાં એક જરી તોપ તથા ખખતર હતું કે જે ઉપર ગોહર તથા ઇઆકુતનો જડાવ જુડેલો હતો. અને સાત સાહેઆ અતલશના પેહીઆ અને તેની ઉપર એક લોહ-શનો કપજો જે ઘણો ખાસ હતો તે પેહરેઓ. અને હમેલમાં એક તલવાર ખોશી કે જેની મુઠ ઉપર તમામ ગોહરો જુડેલાં હતાં તથા જીનના હરના ઉપર પોલાદનો એક ભારી શરજ મુકેઓ. તે શરજનો વજન એક શોને સાહઠ મનનો હતો. અને એક કએઆની પતકો કમર ઉપર ખાંધીઓ અને હાતમાં પેચદાર નેજો પકડીઓ. એ

રવેશે કચ્છેઆની તાખમનો પાદશાહ અહમન તખ્તમારે થઈ જરી છ-
નના ઘોડા ઉપર સવાર થઈ આદરગોશસપની મીસાલે તેજથી મેદાનમાં
આવી ઉભો. તેની પંછવાડે કેટલાએક જરી કોલાહના રાખનારા શલામો
અરખી ઘોડા ઉપર સવાર થઈ તેની ખેદમતમાં હાજર હતા. તેઓને
પાદશાહ અહમને ફરમાવીડું કે તમે એ જગોએથી દુર ઉભા રહો.
તેથી તે શલામો દુર જઈ ઉભા રહેઆ.

લડાઈ કીધી પાદશાહ અહમને ખેલું લશકરની હજુર
લોહુ સાથે અને ગીરફતાર થએઓ લોહુ નામદાર
પાદશાહ અહમનના હાથ ઉપર તે વગેરેની
દાસતાન.

—:૦૦:—

પછી સરફરાજ પાદશાહ અહમને ધરાની લશકર ઉપર આવાજ
મારી કહેલું કે હું નામવર રોહનતન અસફંદીઆરનો ખેટો ખાપે દાદે ત-
મારો પાદશાહ છેલું. વાસતે મને તમારી સાથે કોઈપણ રીતનો કીનો
નથી અને તેથી તમારી સાથે લડાઈ કરવી નથી. મારું દીલ પેલા ની-
મક હરામ લોહુ સીવાએ કોઈ ખીજ સાથે કીનો રાખતું નથી તે
હું મારાં લશકર સાથે શાવાસતે લડું? દાનાવ લોકો ફરમાવી અ-
એઆ છે કે જે પાદશાહ પોતાની જાતે પેહલવાન હોએ અને પોતે
દુર સ્ત્રી લશકરને હોરાન તથા હલાક કરે તે પાદશાહને હરગેજ ફ-
તેલ હોએ નહી. વાસતે હું ચાહું છેલું કે એ ખેલુ લશકર આરામથી
ઉમાં રહે અને હું તથા લોહુ હાથમાં શુરજ લઈ જંગના મેદાનમાં
લડાઈ કરીએ. અને જોઈએ કે એ ફરતો આમમાન કોણની મદદે
પોહોંએ છે. જેવારે ધરાની લશકરે પાદશાહ અહમનથી એવા ધન-
સામ્રી ભરેલા સજ્જનો શાંભલીઆ તેવારે સરવે કોઈ ખુશી થઈ પોત-
પોતામાં શુક્તેગો કરવા લાગા અને કેહવા લાગા કે એ ખુજેરગ ખુની-
આદનો નૈક પાદશાહ જે કંઈ કેહછે તે દરસત અને વાજખી છે.
એ પાદશાહ લોહુ સાથે લડે અને એ ખંધેમાંથી જે કોઈ ફતેલ પામે
તે ધરાનના તખ્ત ઉપર ખેશે. અને આપણુ તેનેજ પાદશાહ તરીકે
ગણી સેવદા કરીએ. જેવારે લોહુએ પોતાના લશકરને માંહોમાંહે એવી
શુક્તેગો કરતાં શાંભલીઈ તેવારે પોતે લાઈલાજ થઈ પાદશાહ અહ-
મન સાથે લડાઈ કીધા વચર બીજે કંઈ ચારો દીઠો નહી. તેથી

તેણે પોતાના જનની ઉમેઠ કાપી પાદશાહ પહમન સાથની જંગમાં જવાની તક આપી કીધી.

અવવલમાં તેણે એક અખંદેશમી સાહેબો પોતાનાં તન ઉપર પેહીઓ. તે ઉપર પાકજાત અરો સીઆવખશતું ખાસ ખખતર હતું તે પેહીઉં. તથા નેકનામ એરચનો કમરખંદ પોતાની કમર ઉપર ખાંધીઓ. તથા સામેસવારની ગોહરના જડાવની કોલાહ જે જેહાંન પેહલવાંન રસતમે પાદશાહ પહમનને જખતુસતાનથી ધરાન તરફ વદે-આ કરતી વખતે સરોપાવમાં આપી હતી તે પોતાના સર ઉપર મુકી તથા પાદશાહ કએચસતાસપનો હમેલ ગરદનમાં નાખીઓ. અને કમર ઉપર સરફરાજ કએ લોહરાસખની તલવાર ખાંધી તથા પેહલવાંન ખેલ-રામની કમાન ખાજુ ઉપર લટકાવી કે જે કમાનથી ખેહરામે જેહાનમાં પોતાનું નામ ઉઠાવીડું હતું. તથા પાકદામાનનાં શાહાનશાહ કએ-ખુસરૌનો ગોહરના જડાવ જડેલો ચુરજ પોતાના જીનનાં હરના ઉપર મેલીઓ. એ રવેશના દખદખા સાથે ઘોડા ઉપર સવાર થઈ શો ચુલામો સાથે જંગના મેદાનમાં આવી ઉભો. ધણી તે ચુલામોને મેદાનમાં એક તરફ ઉભા રેહવા ફરમાવીડું. અને પોતે એખલો પાદ-શાહ પહમનની નજીક જઈ ઉભો. તેને જોધને તે કએઆતિ પાદશાહની આંખોમાં પાણી ભરાઈ આવીડું. સખખ કે જે કંઈ પોતાના નામવર ખુજેરગોના પાદશાહી ગંજની મીસાલના ખેકીમત હીઆરે તથા ખખતરે પાદશાહી ગંજમાં ઇઆદગારીને વાસતે રાખેલાં હતાં તે તમામ હીઆર તે વખતે ખેખુનીઆદ લોહુનાં તન ઉપર તેણે જોએઆં. તે જોવાથી પાદશાહ પહમન અફસોસ કરી પેચ ખાવા લાગો અને તેની નજર આગલ સરવે ચીજ એક ધરદામાં ઢંકાએ-લીની મીસાલે દખાવા લાગી. જેવારે લોહુ તે પાદશાહની મુકાખેલે જઈ પોહોંચીઓ તેવારે તે પાદશાહ પહમનને જોઈ શરમીંદા થએઓ અને તેજ વખતે પોતાનું સર નમાવી પાદશાહને સેજદા કીધો અને કહેઉં કે અએ જેહાનના પાદશાહ હું કમીના ખંદાખી તું પાદશાહ રંજદે થઈ લડવાને આવેલો છે. પણ તું દાનખ છે તેથી દુરઅંદેશો કરી જો કે કોણ પાદશાહે પોતાના ચુલામ સાથે લડાઈ કીધી છે. લોહુથી એવા સખુનો શાંખલી પાદશાહ પહમન તેને જવાખ હીધો કે અએ નીમક હરામ મકરખાજ ! તારાં ખદદેલ તમામ આલમને રૌશન તથા મશહુર થએલાં છે તેથી તારી સાથે લડવામાં મને કોઈખી જખુન નહી ખોલશે. હવે તો મેં એક મરતખે તારી

સાથે લગાઈ અખતીઆર કીધી છે માટે તારી મકરખાણ છોડી દઈને તું જે કાંઈ લગાઈનો હુનર ધરાવતા હોય તો આપે મેદાનમાં જઈને ફરી દેખાડ. અને શીતાબીથી લગાઈનો હાથ ઉઠાવ. એ શાંભલી લોહુએ કહેડું કે તારી ઉપર હું લગાઈનો હાથ ખોલું એવું કામ મારેથી જેહાનમાં હરગેજ બનવાનું નથી. તું તાજદાર પાદશાહ અને હું તારો એક ફરમાખરદાર બંદો છેડું માટે હું તારી ઉપર લગાઈનો હાથ કેમ ઉઠાવી શકું. એવી મકકર ભરેલી વાત લોહુથી શાંભલી પાદશાહ બહુમને શરૂએ થઈ શરૂજ ઉઠાવીઓ. અને પોકાર મારી કહેડું કે અમે નાપાક ચાપલુસીખોર! તારી ચાપલુસીની વાત હવે મુકી દે. તું મારા હાથથી હવે તું અમન પામવાનો નથી. જેવારે લોહુએ પાદશાહ બહુમનને શરૂજ ઉઠાવેલો દીઠો તેવારે શીતાબ પોતાના સર ઉપર ઢાલ વક્રી. તે ઉપર તે પાદશાહે એક શરૂજ એવો તો મારેઓ કે તેનો આવાજ બેહુ લશકરે શાંભલીઓ. અને તે શરૂજના જરખથી લોહુની આંખ ખુલ ભરેલી થઈ ગઈ. પણ તેણે એવી ઉસતવારીથી ઢાલ પૂકડેલી હતી કે તે શરૂજથી તેના તનને કસો આરોબ પોંડોંચીઓ નહી. ધણી લોહુએ પોતાનો શરૂજ ઉઠાવી એક જરખ પાદશાહ બહુમન ઉપર મારેઓ. તેનાં જરખને પોતાના હુનરથી પાદશાહે એક રદ કરી નાખેઓ કે તેથી તે નામવરના તનને કંઈ ખી ઈલજમ પોંડોંચીઓ નહી. એ ધણી તે બંધેએ પોતાના શરૂજે ઉઠાવીઓ અને એક બીજા ઉપર દશ દશ જરખ મારેઓ. તેથી કરી બેહુના તન શુસત થઈ ગયેઓ. તેના સખબે કરી બંધે એક બીજાથી દુર પડી સામ્મત એક સુધી દમ મારીઓ. આપે વખતે લગાઈનાં મેદાનમાં લોહુની હીમત જોઈ બંધે તરફનું તમામ લશકર અજબ રહેડું. અને સરવે કોઈ એક બીજા સાથે વાત કરવા લાગા કે આપે કેઆશમીરના સ્વારથી પાદશાહ બહુમનની લગાઈ તામોશ કેમ કરી શકાયેચ. એટલામાં પેલી તરફ તે બેહુ નામદારોએ એક બીજા ઉપર બીજા મરતબે ધસારો કરી મંગલ તથા શનીશર સેતારાઓની મીસાલ એક એક સાથે બેલાઈ ગયેઓ અને એક એકના કમરબંદ ઉપર ચુંગાલ મારી કમરબંદ ઉસતવારીથી થકડેઓ અને એક એકની તરફ જોર કરવા લાગા. તે બેશુમાર જોર કરવાએ કરી તેઓના તન પસીનામાં ગરક થયેઓ તથા મોહડાં ઉપર કૂદ આવેઓ અને દલ ખુલ ભરેલાં થયેઓ. અને તેઓનાં ધોડાઓ ખી શુસત થઈ ગયેઓ. એવામાં પાદશાહ બહુમને એક જોર

એવો કીધો કે તથી લોહુના ઘાડાના આગલા પાંઉ વલી ગએઆ અને ઘાડો જહામડીએ ળેશી ગએઆ. તેજ વખતે પાદશાહ ખલ-મને શીતાખ કરી તેને ઘાડા ઉપરથી ઉઠાવી પોતાના લશકરની તરફ લઈ ચાલીઆ. અને લોહુનો ઘાડો સવાર વગર મેદાનમાં ખાલી પાંઉ ઉભો રહેઆ.

પકકાએઆ ગએઆ લોહુ પાદશાહ બહમનના હાથ ઉપર
તેવાર પછી કેતાઉનને જાનથી મરાવી નાખી તે
વગેરેનો એહવાલ.

—:00:—

જેવારે લોહુ બહમનના હાથ ઉપર ગીરફતાર થએઆ તેવારે તેનાં તમામ લશકરે એકદમ હોમલો કરી બહમન ઉપર જવાને ચાહેડું કે શીતાખ જઈ પાંહેંવીને લોહુને છોડવે. એવો મામલો જોઈ સરક-રાજ પાદશાહ બહમને આવાજ મારી તે લશકરને કહેડું કે પાદશા-હોની લડાઈમાં તમારું કામ શું છે? વાસતે તમો પોતાની જગો ઉપર ઉભા રહી જમાણો જોએઆ કરો. લડાઈનાં મેદાનમાં જે પેલલવાનો શરતની લડાઈ લડે તેની મદદને વાસતે લશકરે હોમલો લઈ આવવો સજ્જવાર નથી. એટલું ખોલી લોહુને લઈ ચાલીઆ. અને તેને પોતાના પેલલવાનોને હવાલે કીધો પછી પોતે ફરીથી ઘાડો દપતાવતો ધરાની લશકરની નજદીક ગએઆ. જેવારે લશકરમાંથી ખુરશેદશાહે પાદશાહ બહમનને આવતા દીડો તેવારે પોતે શીતાખ પાદશાહની હ-જુર ગએઆ. તેવારે બહમને ખુરશેદશાહને કહેડું કે અએ સરકરાજ શાહજહા! હું શીતાખ પાછો ફરી ધરાની લશકરને એમ કરી કેહ કે લોહુને પકડેઆથી તમો સરવે કોઈ પોતાના જીવને આજુરદે ના કરો. મને તમો સાથ લડાઈ તથા કીનો છેજ નહી. તમો તમામ સેનાહલોડો તો મારા નેકખાહ છેએ અને તમોથી મને પુશતપનાહ છે. મારાં પાદશાહી તખ્ત ઉપર હવે હું ખેઠા પછી તમામ દીલ ખુશ કરશ. એ રવેશનો પાદશાહનો પેગામ લેઈ ખુરશેદશાહ પાછો ધરાની લશકરમાં ગએઆ અને લશકરને દીલારો આપી પાદશાહ બહમને કહેલી તમામ હકીકત કહી શંભલાવી. તે શંભલાવી આથી ત-મામ લશકર આરામથી ઉભું.

હવે જેવારે ખેવડા કેતાઉને લોહને કેદ પકડામ્મિલો દીઠો અને તમામ દરાની લશકરને બહમન સાથે મળી ગમ્મિલું દીઠું તેવારે ના- ઉમેદ થઈ પોતાના જનથી હાથ ધીએઆ. અને મનમાં તેણે ચા- ઉઠું કે હવે કોઈ કુરસદનો, વખત મેલવી હરેક રસતે ખાણેર નીકલી જનડું—એવો ચારો કરી નાહસવાનો રસતો શોધતી હતી. પણ દા- નાઈ ભરેલા ખુરશેદશાહે કેટલાએક સવારોને તે ઉપર ચોકી મેલીઆ હતા અને કહેવું હતું કે એ ઓરતને હુશીઆરીથી નેગાહ રાખજો. એના બાબમાં પાદશાહ બહમન જે કંઈ ફરમાવશે તે થશે. એટલું કહીને ખુરશેદશાહે પાછો પાદશાહ બહમનની નજીક ધુવાંની ખીસાલે જઈ બપોર આપી કે તારા હોકમ મુજબ મેં તમામ લશકરને દીસારો આપીએ. છે અને તેઓ તમામ તારા હોકમને તાપેછે, તે સાથે મેં કેટલાએક સવારોને કેતાઉન ઉપર ચોકી મુકીઆ છે. વાસતે તે ઓ- રત વીરો તારો હોકમ શું છે? તું નામવર જે મુજબ ફરમાવે તે મુ- જેબ કરે. તેવારે પાદશાહ બહમને ખુરશેદશાહને ફરમાવીઠું કે તે ઓરતને ખાંધાને મારી બજીક લઈ આવો. તેજ વખતે ખુરશેદશાહ કેતાઉનને કેદ કરીને લઈ આવીએ. અને પાદશાહની હજુરમાં દબી રાખી. કેતાઉન* પાદશાહને જોઈકેહવા લાગી કે તેં મને શાવાસતે એ રવેરો ખુવારીથી ખાંધી મંગાવી છે? શું તુંને પોતાની ઓરત ઉપર કંઈ રેહમ આવતી નથી? એ રવેરો તે કેતાઉન ખે અખતી- આર થઈ ખોલવા લાગી. તે ઉપર એ નામાંનો ખનાબનાર શાએર એમ કરી લખેછે કે કેતાઉનની જખાનની તે વખતની તેજ એવી હતી કે તેની આગલ પેહલવાન લોકોની તેજ તલવાંરનીથી તાકાત નહી હતી કે તેની જખાનની સાથે પોતાની તલવારનો મુકામેલો કરી શકે, એવી તેજ જખાનથી તે ચાલાક રીતે ખોલતી હતી. તેણે એવી ખે- યરવાઈથી ખોલતી જોઈ પાદશાહ બહમને શુસસે થઈ શીતાખ ખે બર મંગાવીઆં. તે ખેડું ખરોની દુમ સાથે કેતાઉનનાં માંથાના ખાલ ઈસતવાર ખંધાવીઆ અને પછી તે ખેડું ખરોને લાકડીઓએ કરી મારી ખે તરફ હંકાવીઆં. તેથી તે ખંધે બર નાહસવા લાગાં. તેથી કરી કેતાઉનનું તન સરખી તે પાંઉ સુધી ખે ફાડની ખીસાલે ચીરાઈ ગમ્મિલું. પછી તેના ગોચતને સગને હવાલે કીડું. એ ઉપર

* આમ્મિ કેતાઉન તે કેઆરાતીરના રાજ સુરશાહની બેટી શાહ બહમનની ઓરત સહુજની. એ પાદશાહ બહમનની બપાઈનું નામખી કેતાઉન કરી હતું.

એ નામાનો ખનાવનાર શાએર લખે છે કે જે એરંત પોતાના ખાવંદ સાથે એવી રીતની ખદી તથા ખેવકાઈ કરે તે આકેમત કેનાકિનની મીસાલે પોતાનો જન ખોએ.

પાદશાહ પહમને લોહુનો ગુનાહ માફ કીધો તે વગેરેની દાસતાન.

—:૦૦:—

એ પછી પાદશાહ પહમને હોકમ કીધો કે પેલા બદ ખુનીઆદ લોહુને ખંદીખાનેથી મારી નજ્દીક લાવે. તેજ વખતે જેહાંગીર નામે એક પેહલવાન હતા તે જઈ લોહુને પાદશાહ પહમનની નજ્દીક લઈ આવેઓ. તે નીમકહરામના તન ઉપર ભારી ખંદ ખાંધેલા હતા તથા તેની ગરદનમાં રસી નાખેલી હતી. જેવારે મીજલસના લોકોએ એ રવેશે લોહુને ખુવારી સાથે દીઠો તેવાકે સરવે કોઈ હાથ બકશ કરી પાદશાહ પાસે માફ માંગી કેહવાં લાગા કે અએ નામદાર પાદશાહ ! અગર તું અમારી અરજ શંભલી એ કુમઅકલના લોહુને એ તકસીર માફ કરે તો ખેહતર છે. શાં વાસતે કે એજુ પોતાની હકુમતમાં અમો લોકો સાથે ઘણી ખુખી કીધી છે. તથી અમો સરવે કોઈ એના હકમાં નેકી કરીને તું પાદશાહ પાસેથી એની તકસીર માફ કરાવવાને અરજ શુજરીએ છઈએ.—તે ઉપર એ નામાનો લખનાર શાએર એમ કરી કેહ છે કે અએ ખંદા ! તું સરવે કોઈ સાથે ખુખી કરતા રેહજે કે તથી તુંને ખેહુ જેહાનમાં ખુખી હાંસેલ થશે. અગર તું પોતાને કોઈથી ખદી પોહોંચતી નહી ચાહતો હોએ તે કોઈ સાથે તું ખદી ના કરતા.—એ રવેશે જેવારે તમામ લશકરે ઉજરખાહીથી આજેજી કરી લોહુને માટે મારી ચાહી તથી પાદશાહ પહમને, પોતાના સરદારો તથા લશકરની અરજ કબુલ રાખી તેજ ગુનાહ માફ કીધો. પણ તેને પોતાની ધરાન સરજમીનથી ખાહેર કાહી મુકીઓ. જેવારે પાદશાહ પહમન લોહુના કામથી ફારેગ થએઓ તેવારે સરવે ખુજેરમે સાથે ધરાની લશકરમાં આવી મલીઓ.

આવી પોંહુંએઓ જામાસપ હકીમ તથા નામદાર પેશુતન
જાખડુસતાનથી અને રસતમની તમામ હકીકતથી
પાદશાહ બહુમનને વાકેફ કીધો તે
વગેરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

નામવર પાદશાહ બહુમન ઈશની લશકરમાં આવી પોંહુંએઓ
એટલામાં રાહના દરમેઆનથી એક ગેરદ આસમાન તરફ ઉડી. તે
સીધા ગેરદ જોઈ પાદશાહ તથા સધલું લશકર અંજળ રેહવા લાગું.
તેવામાં તે ગેરદમાંથી પાંનરો સવાર સાથે નેકનામ જામાસપ તથા
પેશુતન નજર આવીઆ. તેઓને આવતા જોઈને પાદશાહ બહુમ-
નનો જીવ ખુશીમાં આવીઓ. અને તેજ વખતે પાદશાહ ઈશની
ખુજેરગો સાથે તેઓને એસતેકખાલ લેવા ગએઓ. અને તે બેહું
રોશન દેલના સરદારો સાથે ખગલગીરી કીધી. તેવામાં પાદશાહ
બહુમનની આંખમાં આશું આવી ગએઆં. શાવાસતે કે તે બેહું
નામદારોએ પાદશાહ બહુમનના કેહવાથી લોહુને સેજદા નહી કીધી
હતો તેથી તેઓ ઉપર તે ચુસ્તે ધએઓ હતો. તેજ દીનેથી એ બેહું
નામદારો કરોધના મારીઆ જેહાં પેહલવાન રસતમની ધનાહમાં જઈ
રહેલા હતા.—અને હમનાં તે તરફ તેહમતન રસતમ શુજરીઆથી
તે બેહું સરદારો પાછા પોતાને વતન આવીઆ હતા. પાદશાહ
તેઓથી ધાગી ઉજરખાહી ચાહી શરમીદા થઈ તેઓની ખેરઆશીઆત
પુછી અને તે પછી પુછીઉં કે તાજખખશ રસતમની શી ખખર છે ?
તેવારે હકીમ જામાસપે પાદશાહ બહુમનને જવાબ દીધો કે અએ
નામદાર પાદશાહ ! એ કીસસો અવવલથી તે આખેર લખી હું તુંને
કેહું તે શાંબલ કે એ ઉલટી ચાલના આસમાનના ચકકરથી તે નેક-
ખખત પેહલવાન ઉપર શી રવેશનો હાદેસો શુજરેઓ છે. તે ખુજેરગ
પેહલવાન ઉપર તેના સાવકા ભાઈથી કેવી ખદી આવી પોંહુંએ
અખર જો એ દાસતાન થઈથી તે રોવટ સુધી કાંણુ ધરીને શાંબલે તા
તું અંજળ રહે. તેવારે પાદશાહ બહુમને જામાસપ હકીમને કહેઉં કે
એ અએઆન શાંબલવા જોગ છે માટે તું શીતાખ એ વાતનો
ખુલારો કર કે એકાએક તે સરકરાજ તાજખખશ પેહલવાન ઉપર શું
આફત શુજરેઉં છે. તેવારે દાનાવ જામાસપે અવવલથી તે દાસતાનતું

બએઆન થઈ કરી કેહવા લાગો કે જુજેરગ જલેજરના એવા-
નમાં એક ખીદમતમાર એરત ધણી જુખસુરત તથા સરોદની ગાનારી
હતી કે જે રંગીન નાજનીનના હલકથી જુલજુલખી તાલીમ લેતું હતું
તે એરતથી જુદા જલનો જીવ ધણો જુથ રહેતો હતો. એક દીવએ
કળના ખનાવથી જલનો તે એરત સાથે સંબંધ થએઓ અને તથી
તે હમેલદાર થઈ હતી.

એ હમેલનો વખત પુરો થતાં તે એરતે પુણખના ચાંદની
મીસાલના એક જુખસુરત ખેટાનો જનમ આપેઓ. તે ખેટો કદમાં
સીધાં સરખી મીસાલનો હતો. તે ખેટાનું નામ જલેજરે સોગાદ
કરી રાખેલું હતું. અને તે ખેટાના દીદાર જોવાથી જલેજરનું ખાંદાન
હમેશાં જુથી રહેતું હતું. તે ખેટાનું તાલે જોવા સાથે એક દીવસે
જુદા જલે સીતારેસનાથ મોખેદાને ખોલાવીઓ અને તેઓને પુછી-
ઉં કે એ ખેટાનું વખત શી રવેશનું છે. અને એ નવાં કરજંદથી
કેવાં સારાં કામો થશે? જુદા જલથી એવી વાત શાંભલી તે નજીમી
મોખેદાએ કાલ ખોલી જોએઓ. તે ખેટાના સેતારાઓની ગણતરી
કરતાં આસમાનનાં શુમારથી તેઓને એવું નજર આવીડ કે એ ખે-
ટાથી સાંમે સવારનું તમામ ખાંદાન ઘણું ખેકરાય થશે અને તમામ
જાજુલસતાનમાં લોડો માહેતમ સીવાએ ખીજું કંઈ જોશે નહી. અને
સીસતાન તથા કાજુલ શેહરનીં તમામ ખરાખી થશે. બલકે જાખજા
શીતનો તથા શીસાદ ઉઠશે. જેવારે તે દાનાઈ વાલા નજીમી મોખેદાએ
એ છોકરાનું નસીખ એ રવેશે સામે સવારના ખાંદાનમાં માહેતમપોશી
કરાવનાર દીજું અને એ વરતારથી તેઓએ એવી ખરાખી ઉપજ-
વાની દીડી તેવારે તે જુજેરગ મોખેદા એક ખીજનું મોહડું જેવા
લાગા. પછી એક એક સાથે મનસુખો તથા મથવરત કરીને જેહાન
જેએ જલેજરને કહેલું કે અએ સરદારેના સરદાર ઇઆદગારી ભ-
રેલા જુદા જલ અમોએ જીસતેજે કરી આસમાનના તમામ ભેદ ખો-
લી એ નવા ખેટાનું તાલે જોએલું છે. તેમાં એવું નજર આવેલું છે
કે એ ખેટાના દીલમાં કસી વાતની મેહર તો છેજ નહી. જેવારે એ
સોગાદ પોતાની ઉમરમાં પોંહેંયશે તેવારે તારા પાપ નામદાર સામે-
સવારનું ખાંદાન ખરાખ કરશે. અને તારી દરગાહ તથા એવાનમાં
માહેતમનો શૌર ઉઠાવશે. અને તમામ જાજુલસતાનમાં જાગી તથા
માહેતમનાં પોકારો કરાવશે. અને લોહીની વરશાદ વરશાવશે. અને
એ ખેટાનાં કામોથી જાખજાના પાદશાહો તથા તમામ જેહાન જાગી

તથા ફરીઆદના પોકારો ઉઠાવશે. પણ આખેરે એ છોકરોખી પોતાનાં માંમાં કામોથી પોતાનો પીઆરો જાન, કીનાના બદલામાં ખરખાદ કરશે. જેવારે છુટા જાણે તે નજીમી દાનાવ માખેદાથી એવા સખુનો શાંભલીઆ તવારે પોતાના દીલ સાથે ગમગીન થઈ પાક ધન્યજ્ઞદાને હિઆદ કરી કેહવા લાગો કે અએ પાક પરવરદેગાર! મારી ઉપર તથા મારાં ખાંદાન ઉપર તું સીવાએ ખીજે કોઈ નીગેહખાન છેજ નહી. અને તારી કરામતના છુપા બેદથી કોઈખી વાકેફ નથી અને તારા મુકરર કીધેલા ઠરાવો ફરેવવાને કોઈખી આદમ જાનમાં તાકાત નથી માટે હું તારો નાતવાન બંદો તારી રજા ઉપરજ રાજી છું.

જાલેજરે સોગાદને કાજુલના પાદશાહ પાસે એલમ તથા લગ્ન-
ઈના હુનર શીખવાને વાસતે મોકલીઓ તે પાદશાહે
પોતાની ખેટીની શાદી સોગાદ સાથે કીધી અને
જાલના ખેટા જેહાં પેહલવાન રૂસતમના બા-
બમાં તે પાદશાહે સોગાદ સાથે મરાવરત
કીધી તે વગેરેની દાશતાન.

—:૦૦:—

હવે સોગાદ જેવારે દશ વરસની ઉમરે પાંહેંચીઓ તવારે તે ધણો ચાલાક અને હોશીઆર દેખાવા લાગો તેથી જાલેજરે તેને એલમ તથા લગ્નઈનો હુનર શીખવાને લાએકનો જેઠ કાજુલ મધે તાં-
હાંના પાદશાહની નજદીક તરખીઆત લેવાને મોકલીઓ. તે સોગાદ કાજુલના પાદશાહની નજદીક રહી શરૂજ તથા તલવાર તથા નેજા વગેરેનો હુનર ધણો સારી રવેશે શીખીઓ તેથી કાજુલના પાદશાહે તેને ધણો ચપલ તથા ચાલાક દીઠો. અને તે સાથે તે છોકરાને તાજ તથા તખતને લાએકનો જેઠ, તે પાદશાહ ધણો ખુશી થએઓ અને તેને પોતાનો દાંમાદ થવાને લાએકનો જાણી તે પાદશાહે પોતાની ખેટીના સાથે તેની શાદી કીધી. અને પોતાના ખજનામાંથી ધણી નાદર ચીજો સોગાદને તથા પોતાની ખેટીને બખરી. એ પછી સોગાદને પોતાનાં ફરજદ મીસાલે ગણી તે પાદશાહે પોતાની પાસેજ તેને રાખીઓ.

એવું કહેછે કે જેહાં પેહલવાન રૂસતમ દર સાલ કાજુલના પાદશાહ પાસેથી એક આવડું માંમડું બરી સુણાની અશરરી સલામી

તરીકે લેતા હતા. તેથી તે કાણુલનો પાદશાહ હમેશાં તે ખાખે ગમ-
ભરેલો રહેતો હતો તથા તેહમતન રસતમ ઉપર તે ખાખે કીનો રા-
ખતો હતો. જેવારે સોગાદ કાણુલના પાદશાહનો દામાદ થએઓ
તેવારે તે પાદશાહ દરસલની સલામી લાજખખચ રસતમને આપ-
વાથી હાથ ખેચવા લાગે કે હવે જારે જલેજર સાથે મને ખેશીતું
થએવંદ થએવં છે તેવારે હું જેહાં પેહલવાન રસતમને સલામી શા
વાસતે આપું. આ ખનાવ જોઈ જેહાં પેહલવાન રસતમ તેના ઉપર
લચકર મોકલી ધામધુમ કરી પોતાની સલામી મંગાવી લેતો હતો. તે
જેવાથી તેહમતન રસતમનો સાવકો ભાઈ સોગાદ પોતાના દીલમાં
ધણા નાખ્ય રહેતો હતો. પણ જેહાં પેહલવાનના દખદખા આગલ
તેનાથી કંઈ પણ સજુન ખોલી નહી શકાતો હતો.

એક દીવશે તે પદદેલ સોગાદ કાણુલના પાદશાહ સાથે છૂપી
મથવરત કીધી અને તેણે તે પાદશાહને કહેવં કે અએ પાદશાહ !
હું આએ જેહાનના દરમેઆનમાં ધણા ખતંગ આવેઓહું. કારણકે
હું તારો દામાદ હોવાં છતાં મારો ભાઈ રસતમ મારેથી કસીખી શ-
રમ રાખીઆ વગર તું પાદશાહ પારોથી સલામી લએઓ જાએ છે.
માટે હવે એ રસતમથી હું પણ શરમ રાખનાર નથી. હું એ રસ-
તમને મારો ભાઈ ગણું ધઆ ખેગાનો મરદ કરી કેહું. આ વાસતે
કે એ પોતાના ખેશીઓ પારોથીખી સલામી લેતાં શરમાતો નથી,
વલી ખીજુ લોકો તો એને દાનાવ કરી કેલ છે પણ મને તો એના
જેવો રજાસો ખીજો કોઈ નજર આવતો નથી.

જેવારે કાણુલના પાદશાહે રસતમના ખાખમાં પોતાના દામાદ
સોગાદને એવા સજુનો ખોલતો શાંખલીઓ તેવારે તે પાદશાહને
હીમત આવી તેથી તે ખુશ થઈ સોગાદને કેહવા લાગે કે અએ
ખુજેરગજદા સોગાદ ! તુંએ જેવારે એ રવેશે મારી આગલ પોતાના
દીલની વાત ખોલી કહી તેવારે હું મારાં દીલનો બેદ શા વાસતે છુપો
રાખું. મારા જેવામાં એવું આવે છે કે તારો ભાઈ રસતમ તારી કસી
ધઆદ કરતો નથી અને તારી સાથે પોતાનાં દીલમાં છૂપી દુશમની
ધરાવે છે અને સરકરાજ જલેજરને હરેક વાતે જુહું સહમજવી તુંને
પોતાના વતનથી ખે વતન કીધો છે. એવા સજુનો જેવારે સો-
ગાદ કાણુલના પાદશાહથી શાંખલીઆ તેવારે પદ અંદેશાના સોગાદ
કહેવં કે અએ પાદશાહ તું જે કેલ છે તે તમામ વાજખી અને દરસત
છે. વાસતે આપણુ આજ રોજે એક દીલ થઈ તે પ્રીલતન રસતમને

કોઈ ધણજીથી કાંઈમાં નાખી ફસાવીએ અને તમામ આલમમાં આ-
 ધરું નામ મશહુર તથા આશકારા કરીએ. એ રવેશે તે ખેડું દેવનો
 ખસલતનાએએ છુપી ચુકતેગો કરી જેહાં પેલલવાન રસતમનો જીવ
 દેવાનો કસદ કીધો. પણ જેમ પાક દીન મોખેદાએ કેવા પાકીને
 સેજુનો કહેઆ છે કે જે કોઈ દાનાવ મરદ હોએ તે હરગેજ થઈ
 બદી કરે નહી, અને જે કોઈ બદી કરે તે હરગીજ નેકીતું ફલ
 દેખે નહી. તેમ તે બંધે નાપાકોએ બદીના બીજ રોપેઆં તેના ફલ
 બદી સીવએ બીજાં કંઈદેખેઆં નહી. એ રવેશે તે ખેડું નાપાકો
 રાતને વખતે ખેશી એવી રીતની મશવરત કરવામાં ખામદાદને વખત
 સુધી શતએઆ. તે આખી રાત તે બદકેરદારોને જુઆખખી નહી
 આવેએ. ખામદાદને વખતે મશવરત કરી સોગાદે કાજુલના પાદશાહને
 કહેઉં કે જો તું એ કામ પોતાની મુરાદ મુઆફેકે કરવા ચાહતો
 હોએ તો મારા ફેલવા મુજેબ તું અમલ કર. અવવલતો એક ભારી
 મીજલસ ઘણી દબદબા ભરેલી તું સમાર અને તે મીજલસમાં શરાખ
 થીતી વખતે હું તુંને કેટલએક નાલાએક સજુનો ખોલશ તેવારે તું
 સુંદીથી મને જુરા સજુનો ખોલી મારા ભાઈ રસતમને કમજઆદા
 સજુનો કહી તેને ખેદાદગર કરી કહેજે. અને તે વગેરે તું જાલના
 ખાંદાનને ઘણાએક નાલાએક તથા જુરા સજુનો ઓચરજે. જેવારે
 તું તમામ મીજલસના દરમેઆનમાં એવા નાલાએક સજુનો ઓચરશે
 તેવારે હું તારી ઉપર શસસો કરી ખાંગે જીલંદ હું તુંને કેલવશ કે—
 અએ કમખખત પાદશાહ તુંએ જે મારા નામવર ભાઈને તથા મારા
 ખાપ સરદારોના સરદાર જાલને તથા મારા નીઆગાનોને જે જુરા
 સજુનો ઓચરીઆ છે તેનો કીનો તારી ઉપર લીધા વગર હું તુંને
 છોડનાર નથી. હું હમનાજ કાજુલ છોડી જાજીલ તરફ જઈહું અને
 તારી આજ રોજની બદચાલ વીશે મારા ખાપને તથા મારા ભાઈ
 તિહમતન રસતમને વોકેફ કરું છું. અને હવે પછી કીનાના મેદાન
 સીવાએ તારું મોહડું હરગેજ થઈ જોનાર નથી. એ રવેશે હું
 ખેઅખતીઆર ઘણાએક લામકામ સજુનો તુંને કહી શસસા સાથે
 મીજલસમાંથી ઉઠી જાજીલસતાન તરફ જવશ. પણ તેથી તું કોઈ-
 ખી રીતે મારી ઉપર બકા ના થતો.

હું જાજીલસતાન તરફ જઈ મારા ખાપ જાલેજરને તથા મારા
 ભાઈ રસતમને એવી રીતે ઉચકેરશ કે જેથી તેઓતું દીલ તારી ઉપર
 બકા થાએ અને કાજુલ ઉપર ચહડાઈ લાવે. અને તે વખતે

આપણુ રૂસતમને પાછો ઠંડો પાડી કોઈ કાંદામાં ફસાવી તેનો જન લ-
ઈકું પણ હું જાણુલ જઈ રૂસતમને લઈને પાછો કાણુલ આઉં તે-
ટલા વખતમાં તું તારા શીકારગાહના ખાસ જંગલમાં જે જગોએ
શીકારો ઘણાં હોએ તથા જે જંગલની આખો હવા ઘણીજ ખાસ
તથા જનને રાહત બખથનારી હોએ તે જંગલમાં એક ઘણીજ ઉંડી
ચાહ બનાવી તેમાં ઘણાંજ તેજ તથા જેહરી પાની પાએલાં હયા-
આરો જેવાંકે તલવાર તથા નેજ તથા ખંજર તથા ખદંખી તીરો
તથા છુટી બાલડીઓ વગેરે ખીજાં હયાઆરો ઉંભાં મુકાવી તેનાં મો-
હાં ઉપર અલચું ધાસ ખીછાવી તેના ઉપર નરમ મતોર નખાવી તે
ચાહનું મોહકું તકલીફીથી બંધ કરાવી લેને-અને તે ખાડો એટલો
ઉંડો કરાવજે કે જેમાં રૂસતમ પોતાના રખશ સાથે પડી શકે. એ બેદ
એવો તે છુપીઓ રાખજે કે તારા સીવાએ ખીજે કોઈખી એ કા-
મથી વાકેફ થાએ નહી. અને એ કામ થવા પછી તું જોકે જાલનો
રૂસતમ પોતાના ધગેજ ચાલી આવી તે ચાહમાં પડી પોતાની મેરેજ
પોતાનો જન જમને હવાસે કરશે.

પણુ જેવો રૂસતમ જાણુલથી ચુસસા ભરેઓ થઈ કાણુલ આવે
તેવારે તું આજેજ કરી તેની સાથે મલી જઈ સુલેહ કરી દેજે અને
નરમ પાડીને તુરત એક દખદખા ભરેલી મીજલસ સમારી તેમાં રૂસ-
તમને મેહમાન તરીકે ખેલાવજે અને તે મીજલસમાં તેને શરાબ પા-
એઆ પછી તેને શીકારગાહમાં લઈ જવાનો ઇલાજ કરજે. તેને કે-
હજે કે કાણુલના જંગલોમાં એક જંગલ શીકારનું ભરેલું અને
ઘણુજ ખુશનુમા તથા સારી આખો હવાવાનું છે. તાંહાં તરેહવાર જન-
તના શીકારો છે. એમ કહી તેને પેલી નકકી કરેલી જગોએ લઈ
જજે. એવો ચારો કરેઆથી જેહાંન પેહલવાન મારેઓ જએઆ
વગર રેહશે નહી.

એવી તરતીખના સખનો સોગાદથી શાંકલીને કાણુલનો પાદશાહ
ઘણો ખુશી થએઓ અને સોગાદને કુહવા લાગો કે અએ નેક અકક-
લના ! તારી વાત તથા ઇલાજ મને ઘણો પસંદ આવેઓછે. મારા
દીલની મુરાદ એ તારા ચારાથી ખરઆવેઆ વગર રેહશે નહી.

દગો કીધો કાપુલના પાદશાહ તથા બદકાર સોગાદે તેહમતન
 રસતમ સાથે તેથી જેહાન પેહલવાન રસતમ ચાહમાં
 પડેઓ અને મારેઓ ગએઓ સોગાદ તથા કાપુલનો
 પાદશાહ નામદાર રસતમના હાથ ઉપર અને
 ગુજરી ગએઓ જેહાંન પેહલવાન રસતમ
 તે વગરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

નાપેકર સોગાદની સલાહથી કાપુલનો પાદશાહ ઘણો ખુશી
 થએઓ. તેણે શીતાબ હોકમ કરી એક ખુશીની મીજલસ આરાસતે
 કીધી અને તેમાં તમામ કાપુલના ખુજેરગોને ખોલાવીઆ. જેવારે
 તે મીજલસમાં સધલાઓ આવીને પોત પોતાની જગોએ ખીરાજઆ
 તેવારે તુરતજ રામશગરોના સરોદો જરી થએઆ અને શરાબનો
 દાર ફરવા લાગો. શરાબેકરી સરવે કોઈનાં સર જોશમાં આવીઆં તેમ્મરે
 સોગાદે ખાંગે ખુલંદ કાપુલના પાદશાહને કહેઈ કે અએ પાદશાહ !
 તારી તમામ મીજલસમાં હું ખુજેરગજનદો છેઈ અને મારો ભાઈ
 જેહાંન પેહલવાન તેહમતન રસતમ તાજ ખપથ કેહવાએ છે. અને
 મારો ખાપ સરફરાજ જલ દશતાન કેહવાએ છે. તું જો કે મારા
 જેવું ખુજેરગ ખાંનદાન કોણુ છે. તે કરતાં હું મારી જતે તમામ
 સરદારો ઉપર સરફરાજ છેઈ. જેવારે કાપુલના પાદશાહે સોગાદને
 મોહડેથી એવા સખુનો શાંભલીઆ તેવારે શસસામાં આવી તમામ
 મીજલસના લોકોમાં કેહવા લાગો કે અએ જલના ખેટા સોગાદ ! તું
 એવા ગરી ભરેલા સખુનો શા માટે ખોલે છે ? તું કંઈ નરીમાનના
 સામે સવારની તોખમનો નથી. તું જો સામે સવારના જલના તેહ-
 મતન રસતમનો ભાઈ છે તો તું કેટલાંએક વરથ થએઆં કાપુલમાં
 આવી રહેઓ છે તે દાહડાથી તે આજ લગી સામનો દ-
 શતાન તારી ઈઆદ કરતો નથી. અને જેહાંન પેહલવાન
 રસતમ એક દાહડેખી તારી ખપ્પર મંગાવતો નથી. અને
 તું આજેરોએ આએ મીજલસના દરમેઆનમાં પોતાના ખાપ તથા
 ભાઈના જેર ઉપર ગરીથી ખોલેછે અને પોતાને વાસતે ફેકતની લાફ
 મારેછે. પણ મારા જોવામાં તું તે જલેજરના દરવાજા ઉપર એક
 ચાકર કરતાંથી કમતર નજર આવેછે. અગર જો તું સરફરાજ જેહાં-
 ન પેહલવાન રસતમનો ભાઈ હોએ તો તું મારા દામાદ થવા છતાં

તારો ભાઈ રસતમ મારી પાશેથી દરસાલ સલામી લીએ એ કેલું
અકસોસ ભરેલું છે. માટે તુંને રસતમનો ભાઈ કરી કોણ કહે? તે
કરતાં હું કંઈ જોહાંન પેહલવાંન રસતમથી દરતો નથી. એ જેવા તો
મારી દરગાહમાં કમીના શલામો છે. અને મારૂં સર જુજોરગીથી આસ-
માન સાથે જઈ મલીકું છે. અગર જો હવે પછી રસતમ મારી પા-
શેથી સલામી મંગાવશે તો હું તે સગળના મુલકની ગેરદ કાહડી
નાંખશ.

કાજુલના પાદશાહના એવા નાલાએક સખુનો શાંભલવાથી સો-
ગાદ શુસસામાં આવી તેજ વખતે મીજલસમાંથી હડી ઘોડા ઉપર સ-
વાર ધઈ જાજુલ તરફ ચાલીઓ. જેવારે તે જાગની નજદીક જઈ પોહ-
ચીઓ તવારે જાલે પોતાના ખેટાને પેહલવાની કદમાં આવેલો દીદો
તથી પોતે ઘણા ખુશી થઈ તે ઉપર ઘણી નવાજેશ કીધી. પછી
તેને પોતાના ખેટા નામદાર રસતમની મુલાકાત લેવા ફરમાવી તેની
પાશે મોકલીઓ. જેવારે સોગાદ તાજખખશ રસતમની પાશે ગ-
એઓ તવારે તે તેને જોધને ઘણા ખુશી થુએઓ અને શુકરાન
કરી કેલવા લાગો કે એવો પેહલવાન સામે સવારનાં ખાંદાનમાં પેદા
થએઓ હતા નહી. પછી તેને ગોદમાં દાખી, પોતાની પાશે ખેશાડી
મોહમતથી પુછવા લાગો કે, અએ નામદાર ભાઈ! તારી સાથે કાજુ-
લનો પાદશાહ શી રવેશે ચાલેછે, તે તું મને જણાવ. તવારે નાપેકાર
સોગાદ ફરેખથી જવાખ દીધો કે, અએ જુજોરગ ભાઈ! તું મારી
આગલ તે કમખખતનું નામ હરગેજ થઈ લેતો નાં. અવલતો તે
પાદશાહ જેવારે મને જોતો તવારે હમેશાં ખુશી થતો હતા. અને
મારી શાન શોકતથી મારી સાથે સદા નેકી કરતો હતા. પણ હવડાં
તેણે એક ખાસ મીજલસ ગમારી હતી. તેમાં તમાંમ કાજુલના જુજો-
રગો ખીરાજેલા હતા. તેઓની સાથે સઘલાઓ શરાખ નોશ કરીને
રામશગરોના સરોદો શાંભલતા ખેડેલા હતા. એટલામાં એ કાજુલી
પાદશાહે, ખોદા માહુમ શા સખખથી, પોતાની જખાન ખોલી આપરા
ખાંદાનને ઘણાએક ખદ તથા નાલાએક સખુનો ખોડવા લાગો. અને
કેલવા લાગો કે જોહાંન પેહલવાન રસતમ સાથે એક મરતખે સખત
લડાઈ કરી તેને જીવથી મારશ કે દર શાલ તે મારી પાશેથી એક
ગાવનું ચરમ ભરીને સુણાની અસરશી સલામી દાખલ લીએ છે તે
મને આપવી નહી પડે અને તથી મારા ખજાનાનો ખંચાવ થાએ.
અએ મારા જુજોરગ ભાઈ! આપણુ એ કાજુલના પાદશાહ પાશેથી

દર સાલ ગાવતુ ચરમ ભરીને જે સલામી લઈએ છઈએ તેને માટે તે ભર મીજલસમાં આવા નાલાએક સજીનો ખોલીએ અને તેની આગ-મજબી કેટલોક વખત થએએ ત એજ રવેશે આપણને ઘણા ખેલ-ગામ સજીનો ખોલે છે અને વલી આપરા જીનેરગવારોને ઘણા જ-જીન ખોલો ખોલેઆ કરે છે. પણ હવડાં જેવારે તેણે મને તથા મારી રૂપર મારા જીનેરગોને નાલાએક સજીનો કહેઆ તેવારે મેં યસસાથી તે જહુનુની જહુલને કહેઉં કે, અએ પાદશાહ ! તું મારાં મોહડાં ઉપર મારા જીનેરગોને ખેલગામ સજીનો ખોલે છે માટે ખખરદાર રેહજે કે હવે પછી જે એવા સજીનો ખોલતો તુંને હું શાંભલશ તો જાજી-લસતાન જઈ મારા ભાઈ તેહમતન રસતમને લાવી તારું કાજીલ શેહર તારાજ કરાવી નાખશ.—એ રવેશે યસસાથી ખોલતો તેણે મને શાંભ-લીએ તેવારે મને તે મીજલસને દરમેઆન ખેહોરમત કીધો અને તમામ મીજલસની હજીર મને તથા તું નામદારને કમજીનીઆદના સ-ગજી કરી કહેઆ. અને કહેઉં કે હવે પછી રસતમને હું સલામી આપનાર નથી. મારી પારે લશકર તથા ખજનો ઘણા છે. હું જો-ઉં કે તે જલનો ખેટો પોતાને જેહાંન પેહલવાન કેહવાડીને તમામ વેલાએત ઉપર પોતાનો હોકમ ચલાવે છે. પણ હવે તે જીદા રસતમ કરતાંને હું મરદીમાં તથા જોરમાં કમ નથી. માટે હવે તે મારી પા-શેથી શી રવેશે સલામી લીએ છે તે હું જોઉં અને વલી મને કહેઉં કે તું કંઈ જલની તોખમનો નથી. તું આજ કેટલાં વરશ થએઆં મારાં કાજીલમાં આવી રહેએ છે પણ કોઈખી વખતે જીદા જાહે તથા જેહાં પેહલવાંને તારી ખખર અંતર પુછાવી નથી. એ રવેશે તે તમામ અંજીમનની હજીર મને રૂથવા કીધો તેથી હું યસસાનો મારેએ તાં-હાંથી ઉડી તારી હજીરમાં આવીએ છું.

જેવારે જેહાંન પેહલવાન રસતમે હીલાખોર સોગાદથી એવા મ-કકર ભરેલા સજીનો શાંભલીઆ તેવારે તે નામદારે યસસામાં આવી કહેઉં કે જે કંઈ સજીન આદમીની જીખાંનથી નીકલે તેથી તેના દીલને બેદ કદી છુપીએ નહી રહે. વાસતે અવવલ હું કાજીલ તરફ જઈ એ વાતની તજવીજ કરું અને પછી મારા જીદાપાની અજમાએશ તે કા-જીલીને દેખાડું અને તેને તેના તખત ઉપરથી ખાકમાં ઉંધો નાજું તથા તે નાપેકારના તખત ઉપર તુંને ખેશાડું. એ મારા જીવ કરતાં પીઆરા ભાઈ ! તું એ વાત નીશે કસો ગમ નાં ખા. અને તારાં દીલને ખુશી રાખ, તે કાજીલીએ તુંને જે નાલાએક સજીનો કહેઆ

છે તથા તુંને રૂથવા કીધા છે તેનો લાગ્યેક ખદલો તેને સેહજવારમાં મણેલો તું તારી નજરે જોશે.—એ રવેશે સોગાદને દેવાશે દઇ જેહાં પેહલવાને હોકમ કીધા કે શીતાબીથી રખશ ઉપર જન ખાંધે. પછી પોતે અખતર પેહરી રખશ ઉપર સવાર થઇ જરી દેહરા સાથે કાજુલ જવા સારું શેહરથી ખાહેર પડેઓ.

જેહાં પેહલવાને રસતમે જેવારે કાજુલ તરફ કુચ કીધી તેવારે રસતામાં નાપાક સોગાદ જેહાં પેહલવાને કહેલું કે, અગ્ને મેહરખાને બાધ! તું એકાએક કાજુલના પાદશાહ સાથે લગાઇ કરતો ના. શા વાસતે કે હું તેના દામાદ થએલો છું તથી મને શરમ લાગેછે. અને મારી ખાતર નીચાં છે કે તે કમઅકકલ પાદશાહ એવા નાલાગ્યેક સજુનો શરાખની કેફમાં ખોલીઓ છે. પણ હવડાં તે પરોમાન થતા હશે. તેવારે તેહમતને કહેલું કે હવે તો મને કાજુલ તરફ જએઆ વગર આવે નહી. તે કમઅખત મારા જુનેરગોને એવું નાલાગ્યેક ખોલે તે હરગેજ થઇ હું ખરદાચત કરું નહી. એટલું કહી સોગાદને રાજી રાખવા પોતાની સાથે લથકર લીધું નહી. અને કહેલું કે કાજુલની લગાઇમાં લથકરનું મને કંઈ કામ નથી. એ લગાઇમાં હું એખલો ખસ છેલું. એ રવેશે કહીને નાપાક સોગાદની સાથે કાજુલ તરફ રાહ કાપવા લાગો.

હવે પેલી તરફ નાપાક કાજુલના પાદશાહે ખદલીલ સોગાદની સલાહ મુઆફેક કેટલાએક ખેલદારોને છુપેઆ જંગલની તરફ મોકલીઆ અને પોતથી શીકારને ખાહને શેહરમાંથી એખલો ખાહેર નીકલીઓ. અને જે જંગલ ઘણા શીકારોથી ભરેલું હતું તેના રસતામાં એક મોટી તથા ઘણી ઢંડી ચાહ ખોદાવી. તે ચાહ દશ ચાહની જેટલી ઢંડી તથા પોહલી ખનાવી અને તેમાં તેમાં જેહરી હુચીઆરે હલાં અને સીધાં ખોસાવીઆં અને તે ચાહનું મોહડું ઘાસ વટે ધાંકી લઇ તે ઉપર નરમ મતોરું ખીજાવી તકલીદીથી ખંધ કીધું. અને તે જગાનો ભેદ કોઇને માલમ નહી પડે એટલા મટે તે ચાહનાં મોહડાં ઉપર ગોસપંદાનાં નાંધલાં ખચચાંઓને ચરતાં મુકીઆં. એ રવેશે તે ખદ ફેરદાર કાજુલીએ તે ચાહ તઇઆર કરાવી મેલી.

હવે પેલી તરફથી પીલતન રસતમ નાપાક દગાખોર સોગાદની સાથે છડી સવારીએ કાજુલની તરફ શીતાબી કરતો આવી પોહાંચીઓ. તે ખખર કાજુલના પાદશાહને થઇ કે તાજખખશ રસતમ ચુસસા બરેઆ શેરની મીસાલે ચાલેઓ આવે છે. તે ખખર શાંભલીઆથી

તે બદલુમાન પાદશાહ ધણેા ખુશી થએઓ. અને શીતાબ પાંડે પેન આદેા રસતમની નજદીક ગએઓ. અને જેવારે તે રસતમની હજુર જઈ પોહોંચીઓ તેવારે પોતાના હાથ બકશ કરી, આજેજી થી કેહવા લાગેા કે અએ તાજખખશ રસતમ ! હું તારેા શુલામ શરાખની કે- ફમાં મસત હતો તેની મસતીમાં કંઈ કમજીઆદ સજુનો મારીથી ખો- લાએઆ હશે તે તું દાદગર પેહલવાન મારી તકરીર માફ કરે તો જે- હાનમાં મારી આખર રહે. દાનાવ લોકો મસત થએલા આદમીને દીવાનો ફરીને કેહછે અને તેના ખોલવા ઉપર કસો એતખાર કરતા નથી. તથા કેરીની વાતને જંગલના હેવાનની મીસાલે ગણે છે. એ રવેશે કાખુલના પાદશાહે મીનત તથા આજેજી કરી માફ માંગી. તે ઉપરથી બદખસલત સોગાદેખી તેની તરફથી પોતાના ભાઈ પારો માફ માંગી. તે શાંઝલી જેહાં પેહલવાન રસતમે પોતાના ભોલાં દીલથી તેનો શુનાહ માફ કીધો. અને કહેઉં કે, અએ દાનાઈ ભરેલા કા- ખુલના પાદશાહ ! મને ખખર નહી હતી કે તુંએ પોતાની ખેટીની કદ- ખુદાઈ મારા સરફરાજ ભાઈ સાથે કીધી છે તેથી મેં દરસાલ હમેશાં રાખેતા મુજેખ તારી પારોથી સલામી મંગાવી લીધી. પણ આજ રો- જથી મેં તુંને તારા મુલકની સલામી ખખરી છે. એ રવેશે તેને ધ- ણેાએક નવાજી ખુજેરગી આપી. પછી તે પાદશાહ જેહાં પેહલવા- નનાં રખશની રેકાખ પકડી તેની સાથે ચાલવા લામો. પણ તે નાપા- કના દીલમાં કીનો તથા મકકર તથા ચારા સીવાએ ખીજું કંઈ હતું નહી. જેવારે તેહમતન રસતમે તે કાખુલીને રેકાખ પકડી ચાલતા દોરે તેવારે તેણે તે પાદશાહને કહેઉં કે, અએ સરફરાજ પાદશાહ ! તુંખી પોતાના ઘોડા ઉપર સવાર થા. તે હોકમ શાંઝલી કાખુલનો પાદશાહ સવાર થએઓ. પછી આગલ ચાલતાં તાજખખશ રસતમે કાખુલનાં જંગલમાં એક જગેા ધણી ખુશનુમાં દીઠી. તે જગેા જેહાં પેહલવાનને પસંદ પડવાથી તેજ જગેાએ દેહરા મારી સરવે કોઈએ તાંહાં મકાન કીધો. પછી કાખુલના પાદશાહે તાંહાં એક મીજલસ સમારી રસતમને જીઆફત આપી. તે મીજલસ એવી સમારી હતી કે કોઈખી કાખુલના પાદશાહે આગલ એવી મીજલસ સમારી નહી હતી અને મીજલસમાં સુકરા ઉપર ભાત ભાતના ખાનાં અને તરેહવાર પક- વાનો ખીજાવેલાં હતાં. અને ખુશખોદાર શરાખોનો દાર ફરતા હતા. તે સાથે રામશગરો ખુશ સરોદથી ગાતાં હતાં. એવી ખુશી ભરેલી મીજલસમાં કાખુલના પાદશાહે જેહાં પેહલવાન રસતમના સર ઉપર

હજારો ગોહર તથા મોનીઓનો નેશાર કીધો. એમ કરતાં લાલ શ-
રાખે કરી જેહાં પેહલવાન ઘણો ખુશી તથા બેકમાં આવીઓ. તેવારે
નાપાક ખુશી ખુશીઆદના કાખલના પાદશાહ જેહાં પેહલવાન ફસતમને
અરજ કીધી કે, અમે નામદાર જેહાં પેહલવાન ! એગરને તારે
શોક શીકાર કરવાનો હોએતો કાખલમાં એક જંગલ જાત જાતના
શીકારી જાનવરોથી ભરેલું છે. અને તે જંગલના શીકારની તારીફ
તમામ હકત કેશવર જમીનમાં થાએ છે. અને તે જંગલની હવા
ધૂળી ખુશનુમા છે. તે જંગલ નથી પણ ગોએઆ હકતાસાએ તે
એક ખુરમ ખેહશતનો ખાગ સમારીઓ છે. અમે જેહાં પેહલવાન !
જે તું જાને તે જંગલ બેશે તો તે એક રોશન ખેહશત તુંને
નજર આવશે. જેવારે જેહાં પેહલવાન ફસતમે કાખલના પાદશાહથી
એવા સજનો શાંબલીઆ તેવારે હરણ તથા ગોરખરના શીકારના
શોકથી તે નામદારનું દીન તાણું થએડું. તે ઉપર એ નામાંનો ખના-
વનાર શાએર કેહ છે કે આએ ફાની હુનીઆના દરમીઆનમાં દરી-
આવ કે ખુશકીમાં જેમી પેદા થએડું છે તે અજલની ચુંગાડમાંથી
સલામત રહેઉં નથી. મસતાના હાથથી તથા કમીનું મછર તથા ફાડી
ખાનાર શેર તથા કમજોર લોખરી તથા દેલાવર પેહલવાન એ સરવે
કોઈ અજલના ફરેશતાના આગલ એકશાન છે. વાસતે અમે
ખોદાતાવાના ખંદા ! તુંને આ જેહાંનથી ચુજરી ગએઆ વગર
કંસો ચારે નથી. અને તારું મોત તુંને કદી છોડનાર નથી. જેવારે
કાખલના પાદશાહથી તેહમતન ફસતમે શીકારની વાત શાંબલી તેવારે
તે ઘણો ખુશી થએઓ અને શીતાખ ફરમાવીડું કે રખશ તઈઆર
કરે. પછી પોતે શીતાખ રખશ ઉપર સવાર થએઓ અને તે શીકા-
રગાહ તરફ આગલ આવીઓ. તે જેહાં પેહલવાનની પછવાડે બદ-
ખિસલતનો સોગાદ પણ આવતો હતો. તે સરફરાજ જેહાં પેહલવાન
ઉપર બદ સીતારે ગાલેખ થએઓ હતો. તે નેહસ સીતારાને લીધે
આએ જેહાંને તેની ઉપર કીનાની કમર ખાંધી હતી. અને આએ
જમાનાએ તેની ઉપરથી વફાદારીની મેહર તથા મોહખત ઉઠાવી લીધી
હતી. તથા આએ ફરતા આસમાન, તેની ખુશ શરાખની જામમાં
તલખ જેહર ભેલી પેલા બે નાપેકારોને હાથે જેહરી હથીઆરો સાથની
મેહ ખોદાવી તેનું મોતનું ખાહનું તઓ ઉપર મેલવાને તઈઆર થ-
એઓ હતો. તેથી કરી નામદાર તેહમતનની નજર એક ઘણું ફરે
હરણ ઉપર પડી. તે હરણ નહી હવું પણ ગોએઆ તે સરફરાજનો

જન લેવાની પેરવી કરી તેને પેલી ચેહ તરફ લઈ જનાર મોતનો ફરેશતો હતો. તે હરણ પોતાનો દેખાવ દેખાડી તુરતજ તે તેહમતનની નજરથી શુભ થઈ ગએઈ. તેની પછવાડે જેહાં પેહલવાને પોતાનો રખશ દપતાવીએ કે શીતાખ તેનો શીકાર કરે. પણ તે હરણ ખુબ જોરથી શીતાખ આગલ નીકળી ગએઈ. અને પેલી ચાહના મોહડાં ઉપરથી પસાર થઈ ગએઈ. તેની પુઠે જેહાં પેહલવાન રૂઝતમ પોતાનો રખશ દોડાવતો પેલી ચાહનાં સર ઉપર જઈ પોંઘીચીએ. તે ચાહ આગલ જઈ પોંઘીચતાંજ તે સરકુરાજ રખશ આંચકો ખાઈ ઉભો રહેએ અને ચાહેઈ કે તે જગાએથી પાછો ફરી નાહશે. પણ જેહાં પેહલવાન શીકારના શોકમાં હોવાથી અને તેની અજલ તે શીકારમાં હોવાથી તે નામદારની અકલની આંખ ઉપર અંધારાનો પરદો પડેએ. તેના સખખથી તે પેહલવાન પોતાના ચાલાક રખશની ઈશારત સહ-મજી શકીએ નહી. તે નામદારે તે રખશને શીતાખ પાંઉની એડ મારી કે તેને આગલ ચલાવે. પણ તે ફરેશતાઈ ખસલત રખશે જાણીકે કે આએ જગોએ કંઈ આકૃત છે તેથી તે ઉભો રહી પોતાનો આ-ગલો પાંઉ જમીન ઉપર મારી ખંખાર મારવા લાગો. જેમ તે માજ-દરાનના દેવોની લડાઈને વખતે ધાબરો પડી ખરાડતો હતો તેજ મી-આલે આએ ચાહના મથાલાં આગલ હરનવા લાગો અને પોતાનું સર નીચું કરી તે જગાની વાસ શુંઘતો પાછલા પાંઉએ હટવા લાગો. અને પએદરપએ પોકાર મારવા લાગો કે પોતાનો સાહેબ તે બેદને યામી જાએ અને તે જગાની ખલાથી ખલાસી પામે. પણ જેવારે આદમીજાદનો પાંઉ ફાંદામાં ફસે તે શી રવેશે તે ફાંદાથી છુટે. એ રવેશે તે રખશ જેવારે આગલ ચાલવાથી ઘણી હટ લીધી તેવારે તેહમતન શુસસામાં આવી કમરમાંથી કોરદો કાઢી તે રખશને મારવા લાગો. જેવારે તે નેક રખશે જોએઈ કે એ પેહલવાન મારાં કામથી કંઈ સહમજતો નથી અને સરવેની હજીર મને કોરદો મારે છે. એવો ખનાવ જોઈ તે નેક ખસલતના ઘોડાએ પોતાનો જાન અખતીઆર કરી જેમ એક પરંદુ મુશ્ગ હવા ઉપર ઉડે તે મીસાલે જોરથી કુદ-એ કે જેહાં પેહલવાન રૂઝતમને તે ચાહના પેલા કીનારા ઉપર લઈ જાએ. કહે છે કે જેહાં પેહલવાનના રખશ જેવો કુદવામાં જેહાંમાં કોઈખી પેહલવાનનો ઘોડો નહી હતો. તે સરકુરાજ રખશ જેવારે કામ પડતું તેવારે તરણ કોથ લગી કુડતો હતો. તેજ મુઆ-ફેક તે દાહડે તે જેહાં પેહલવાનને લઈને પોતાના રખેતા કરતાંને

વધારે કુદીઓ. તોખી તેનાં બે આગલા પાંડે તે ચાહની પેલી તરફના કીનારા ઉપર જઈ પોંડોચીઆ પણુ પાછલા બેઠું પાંડે તે ચાહમાં પડીઆ તેથી તે રખશને ઘણા આંચકો લાગો તેથી તે નેક ખસલત ઘોડો પોતાના સવાર સાથે તે ચાહમાં પડીઓ. તે ચાહમાં બેશુમાર નેજાઓ તથા તીરો તથા તલવારો તથા છુટભાલડીઓ ઉભાં મુકેલાં હતાં અને તેઓને જેહરી પાણી પાચેલું હતું તેથી તે રખશ તથા જેહાંન પેહલવાનનું તન ઘણું જખમી થયેલું. તેથી તે જુલેરગ પેહલવાન કહેજાનાં જોરથી હાથે મારી પેચે ખાવા લાગો. તેના તનમાંથી બેશુમાર લોહી જરી થયેલું. તે ચાહતો હતો કે હરેક તદખીરથી જોર કરી પોતાના તનને ખાઈરે કાઢેડે પણ જેમ જેમ તે જોર કરતો હતો તેમ તેમ તે હથીઆરો તેના તનમાં બેશતોં જતાં હતાં. જેવારે જેહાંન પેહલવાન રસતમે પોતા ઉપર એવી આકૃત પડેલી દીઠી તેવારે તેણે જાણીકું કે હવે આખેર આવેલી છે. તેથી તે પાક ઇચ્છાદાને ઇચ્છાદ કરી જરી કરવા લાગો કે, અચ્છે ખંધે જેહાનના પેદા કરનાર દાદગર દાદાર ! આકેખતે મારું કામ શી મુસીખતે પોહચીકું છે. હવે મુજ થકી એ જગોચ્છથી ઉઠી શકાતું નથી. એવો કીનો મારી ઉપર કોણુ લીધો ? અને એકાએક મારો તથા મારા રખશનો રોશન સીતારો સીહા શા વાસતે થયેઓ ? અને મારો જોર તથા હુનર કાંહાં જતો રહેઓ ? મેં લડાઈનાં મેદાનમાં મારા રખશની પોશતપનાહથી ઘણાંએક જાલેમ, જોરાવર પાદશાહોને જીવથી મારીઆ છે. તે મારો જોર આજ રોજે કાંહાં ગયેઓ ? મને અવવલથીજ સીમરગે કહેલું હતું તે મેં આજ રોજે નજરે નજર દીઠું છે. તેણે મને કહેલું હતું કે તારી ઉપર તારા જુદાપાનાં વખતમાં એવો કમખખતીનો દાહડો આવી પોહચશે કે તે વખતે તારી ઉપર રંજ તથા સખતી ઘણી પડશે. અને તું જુદાપાના વખતમાં ઘણી સખતીથી તારો જાન ખોશે. તે દાહડો મેં આજ રોજે જોયેઓ છે. હવે તો એ જેહાનથી શુજરી જવાનો વખત નજદીક પોંડોચીઓ છે અને જાંહાં મારા જુલેરગો ગયેઓ છે તાંહાં મનેખી જલું ધડેલું છે. એ મુજબ ખોલતો હંચું જોઈ પાક ઇચ્છાદાને ઇચ્છાદ કરતો હતો. એવામાં નાપાક સોગાદને ચાહના સર ઉપર ઉભેલો દીઠો કે તે નાપાક હસતું મોહકું કરી ખુશી થતો ઉભેલો હતો. તે બદકારને એ રવેશે ખુશી થતો જોઈને જેહાંન પેહલવાને જાણીકું કે એ બદકાર સોગાદનુંજ છે. એવો આંદરો કરી તેહમતને તે સીહાદીબના સોગાદને કહેલું કે

અમ્મે પુરા અદેશાના મુંઢઈ ! આમ્મે જાણુન કામ તારં પુરાં કરં-
 તુકથી થયેઈ છે. અમ્મે નાપાક ! મેં તારી સાથે શું માયું કીધું
 છે ? મેં તુંને પોતાનો નાંધલો ભાઈ જાણી મારાં ફરજંદની મુઆફેક
 તારી પરવરંશી કાધી અને તેનાં પદલામાં મારી સાથે હુશમની કરી
 મને એકાએક આમ્મે ચાહમાં નાખીએ તો ખેર. આકેપત સરવે
 કોઈને આમ્મે જેહાનથી જીવુંજ છે. પણ તારી એવી બેવકાઈના પદ-
 લામાં કીઆમતને દાહડે તારું મોહુંડું સીધા થજે ! અમ્મે નાપાક !
 તું તારી ખાતેર જમેથી જાણુજે કે હવે તુંખી સલામત રેહવાનો
 નથી. એવા સજુન શાંભલી પદકાર સોગાદે સરફરાજ રસતમને જ-
 વાપ આપીએ કે અમ્મે જાણના ખેટા રસતમ ! એ ફરતા આસ-
 માને તારો દનઆદ વાજમી કીધો છે. તું હાલ સુધી આદમીએને
 મારવા તથા મુલકો જેર કરવા ખાઉશથી રખશ ઉપર સવાર થઈ
 દોડતો હતો ! પણ હવે તો તારી તથા તારા રખશની આખેર આવી
 છે. ધાણું સારું થયેઈ કે તું પોતાના રખશ સાથે ચાહમાં પડેએ
 છે. એ મારી તદખીરે કરી કાણુલનો પાદશાહ તુંને સલામી આપ-
 વાથી છુટો. અને ખીજ મુહુકોના પાદશાહોખી તારા જુલમથી છુટાં
 થયેઆ છે. એ રવેશે નાપાક પદખસલતનો સોગાદ રસતમ સાથે
 શુદ્ધતેગોમાં હતો એવામાં કાણુલનો પાદશાહ તે ચાહના સર ઉપર
 આવી લાગો. અને જોએચ શું કે રસતમ રખશ સાથે ચા-
 હમાં પડેએ છે. તે જોઈ તે નાપાકખો દીલમાં ખુશી થ-
 ધને જેહાન પેહલવાન રસતમને કેહવા લાગો કે, અમ્મે લશ-
 કરેના તોડનાર જેહાં પેહલવાન ! એકાએક તુંને શું થયે-
 ઈ કે એ રવેશે તું ખુવારીથી આમ્મે ચાહમાં પડેએ છે. એ રવેશે
 તે પુરી કરણીનો પાદશાહ જેહાંન પેહલવાનને કેટલાએક તાનાં મારી
 ખુરં ખોલવા લાગો. તેવારે રસતમે કહીઈ કે અમ્મે પદ ગોહરના પુરા
 એહરેમન ! તું હવડાં એવા નાલાએક તથા તાનાજનીના સજુનો મારી
 ઉપર ખોડે છે તેનો કસો મુજકો નથી. એથી હું ધણા ખુશી થાઈ
 છું કે આમ્મે જેહાંનના દરમેઆનમાં મને કોઈએ પોતાના જોરે કરી
 મારેએ નથી. અને એમ કરતાં મારી આખેર આવી તેથી મને તે
 પાક દાવરે મને ખોલાવીએ અને હું મોટી ખુશી સાથે જાઉં. કા-
 રણુકે આકેપત સરવે કોઈને એ ખાકી દુનીઆમાંથી જવાનુંજ છે.
 હું તમામ દુનીઆમાં પોતાનું નામ ઉઠાવીને હવડાં જાઉં તો એથી
 મને હવે ખીજું શું જોઈએ. અને તું એવી પદી ભરેલી વાત

હાલ મારી સાંખે શા વાસતે ખોલે છે ? એવી પદચાલ તથા એવા પુરા સપ્તન દાનાવ લોકો પસંદ કરતા નથી. અએ નાપાક કમખખત કાખુલી ! તું મારા મરવાથી એવડો પુરી થાએ છે પણ તુંખી કી-આમત લગી જીવવાનો નથી. આકેખત તું પણ એકદન મરવાનોજ છે. તું જો કે નેકનામ પાદશાહ જમશેદની ખુબોરગી તથા તેના જેવો ઝલકાત ભરેલો દમામ તથા દખદખો તથા પુરેહ કોઈકુંખી નહી હવું. પણ તે ખુબોરગ પાદશાહના સર ઉપર આએ ફરતા જમાનાએ કરવત મેલી અને આએ જેહાનમાંથી તેની ગેરદ કાહડી નાખી તો હું તે નેકનામ પાદશાહની આગલ શું ખીશાદમાં છેઉં. તું જો કે જમાનો આજ રોજ સુધી મારી મુરાદ મુઆફક ચાલેઓ હતા, તોખી આજે ખત મારો મુદ્દ ધધને તેણે મારી ઉપર મોતનો દરવાજો ખોલીઓ છે. તો હવે તું માચે ઉપરથી મોહખત ના ઉઠાવ. હવે તો મારી જીંદગાનીની જામ ભરાઈ ચુકી છે. વાસતે મારો જાન જતી વખતે મારું એક કામ તું કર કે હું પુરીથી મારો જાન હકતાલાને હવાયે કરું. તું મારી ઉપર મેહરખાની કરી એક ચાચી કમાન લાવી મને આપ કે એ જગોએ શેર તથા વરૂ તથા પરંદાં મુરગો આવીને મારા તન ઉપરથી ગોચત ઉખાડી ખાશે તો મારાં તનને આજર પોંહોંચશે અને મારાં રવાનને તેની સખતીથી આજખ પોંહોંચશે. પણ જો મારા હાથમાં કમાન હશે તો તેથી જંગલનાં દરનદાં જાનવરોને તે-મજ તથા હવમાં ઉડનારાં પરંદાંઓને દર લાગશે અને તેઓ એકા-એક મારા તન ઉપર ગલખો નહી લાવશે. અને મારીથી દુર રેહશે. એ સપ્તનો શાંલલી નાપાક પદખસલતના સોગાદે જેહાં પેહલવાન રસતમને કહેઉં કે, અએ જુલમગાર ! તું એવી ખેડુંદી વાતો શા વા-સતે કરે છે હવે તારા તનમાં કુવવત કાંહાં રહેઉં છે કે તું પોતાને હાથે શેર તથા વરૂને તીરે કરી મારશે. એટલું કહી હસેઓ. પછી એક કમાન લાવી તે ચાહમાં રસતમની નજીક નાંખી અને હસીને મરાખરીથી રસતમને કેહવા લાગે કે, અએ ભાઈ ! હવે તારા હાથમાં કમાન આવી છે વાસતે હવે તું તીરે કરી પોતાના દુશ્મન ઉપર સારી રવેશી કીનો લેજે. એ રવેશી હસીને રસતમ ઉપર તાનો મારવા લાગે. તેને એ રવેશી પુરી થતા જોઈ નાપાક કાખુલનો પાદશાહખી પુરી ધધ હસીને જેહાં પેહલવાન રસતમને તાનાજનીના સપ્તનો ખોલવા લાગે. તેવારે ખીલતન રસતમ ખીચારો ધધ એક સરદ હાએ ફલેજાંજાં જોચી મારી પાક હકતાલાની નજીક પોકારીને કેહવા લાગે

કે, અમ્મે દાદગર સાહેબ ! આજ લગી જેહાંનના દરમેઆનમાં તેં મારી મુરાદ બખ્શી છે. પણ હવે એક છેલી મુરાદ હું માંગું છું તે હું મને બખ્શ કે એ નાપાક સોગાદ ઉપર મારો કીનો હું મારે હાથે લેઉં. એટલું કહી ઘણી સખતીથી હાથ લાંબો કરી પેલી કમાન પકડી પણ તેણે તન તમામ હથીઆરે કરી ચીરાઈ ગએઉ હતું તેના સખબથી તે નામદાર પોતા ઉપર પેચ ખાતો આહેસતે જોર કરી પેલી કમાન ખેંચી ચીફડો ચહડાવીઓ. પછી તે ચાહમાંથી એક તીર ખેંચી કાહડી કમાનના ચીફડા ઉપર ચહડાવીઓ. જેવારે સીહાદલના ખુરા સોગાદ જેહાંન પેહલવાનના હાથમાં કમાન ઉપર તીર ખેંચેલો દીશે તેવારે તે નાપાક પોતાના દીલમાં ડરીઓ તેથી તાંહાં તે ચાહની નજદીકીમાં એક ચીનારનું ઘાણું પોખાએલું તથા ભારી આડ હતું- કે જેની મીસાલનું ખીજું કોઇખી જતલું આડ તે જંગલમાં હતુંજ નહીં-તે આડની પછવાડે તેનો પનાહ પકડી નાપાક સોગાદ ઉભો રહેઓ. તેને જોઈ કાણુલનો પાદશાહખી તે સોગાદની પછવાડે જઈ ઉભો. જેવારે જેહાંન પેહલવાન રસતમે તે બંધે નાપાકોને તે આડની પછવાડે પનાહ પકડી ઉભેલા દીઠા તેવારે પાક ધમ્મજદાને ધમ્માદ કરી તે બંધે બેદાદગર જલિમોની તરફ જખમી તથા દરદ ભરેલાં દીલ સાથે એક તીર એવોતો ફરીને મારીઓ કે તે એકજ તીરે કરી તે બંધે બદકેરદારોને પેલાં આડની સાથે શીવી મેલીઓ. એ રવેસે તે નેકનામ સરફરાજ પેહલવાને પોતાનો જન જતી વખતે એક મોટું નામદારી ભરેલું કામ કીધું કે તે એકજ તીરે કરી તે ચીનારની સાથે તે ખેડુ ખુરં ફેલ કરનારાઓને શીવી નાખીઓ અને મરતી વખતે પોતાનો કીનો પોતાનેજ હાથે લીધો. જેવારે નાપાક શીતને-અંગીજ સોગાદ તથા કાણુલનો પાદશાહ જેહાંન પેહલવાન રસતમના તીરે કરી પછાડ ખાઈ પાક ઉપર સરનેશન મડીઓ. અને તેઓનાં ખુરાં તનમાંથી પલીદ જીવ નીકલી ગએઓ. અને તે બંધે નાપાકોના રવાન આએ તથા પેલી જેહાંનમાં રસવા થઈ ટાંજખની તરફ ચાલી-ઓ. આએ બંધે નાપેકારોને મુવેલા જોઈને જેહાંન પેહલવાન ઘણા ખુશી થએઓ અને પોતાની દાદના લેનાર પાક દાદગરના શુકરાના કરવા લાગો કે, અમ્મે પાક ધમ્મજદાં ! હું દાદગર દાવરે મારો જન જતી વખતે મને ખુશાલી બખ્શી છે. કે હુંએ મારીખી ચારગીની હાલતમાંખી, હમેશની મુઆફેક મને એવું જોર બખ્શીઉં છે કે મારી હુધઆતીનો છેદલો દમ મારતાંખી હું મારો જન લેનાર મારા દુશ-

મનોની ઉપર કીનો લઈ શકેઓ છું. અને હજુર મારા તનમાં મારી હાથઆતીનો દમ પાકી રહેઓ છે. મારી સાતરો વરસની ઉમરમાં મેં જે કંઈ ખુશી દીડી છે તે તમામ એક તરફ રહી અને આજ રોજે મારા યુજરવાના વખતમાં મેં મારો કીનો, તું દાદગરની મેહુરપ્પા-નીથી, મારે હાથેજ લીધો છે તેથી જે કંઈ મને ખુશી ઉપજ છે તે જુદીજ છે. માટે અમે તમામ જગતના પેદા કરનાર પાક પરવરદેગાર! હવે જે મારો જાન જાએ તેનો કસોળી અફસોસ તથા ગમ છેજ નહી. જેહાંન પેહલવાન ફસતમનું એટલું ખોલવું કે તુરત તેનો જાન તે પાક ઇઅજદાંની દરગાહમાં ગએઓ અને તેના રવાને રૌશન ખેહશતમાં મકાન કીધો.—એ ઉપરથી એ નામાનો લખનાર શાએર એમ કરી કેહ છે કે, અમે ખંદા ! આએ ફરતા આસમાનનો રેવાજ તથા રવઘઓ એજ રવેશનો છે. માટે દરેક જમીન અને જમાનામાં નેકી કરવી તુંને સજ્જવાર છે. શાવાસતે કે નેકીનો પદલો નેક અને પદીનો પદલો પદજ છે.

અપ્પર થઈ જાખલુસતાનમાં જાલેજરને જેહાંન પેહલવાનનાં
ગુજરવાની અને જાલે ફરામરજને કાખુલ તરફ
મોકલીઓ અને લકાઈ થઈ ફરામરજને કાખુલના
પાદશાહના છોકરા સાથે એ પછી ફરામરજ
જેહાંન પેહલવાન તથા રખરાનું રવાન
જાખલુસતાન તરફ લાવીઓ તે
વગેરેનો એહવાલ.

—:00:—

એ રવેશે જેહાંન પેહલવાન ફસતમ ઉપર જે હાદેસો યુજરીઓ તે ઉપર એક કાખુલી મરદને રેહમ આવી તેથી તે શીતાખ જાખ-લુસતાનની તરફ ગએઓ અને જેહાંન પેહલવાન ફસતમ ઉપર યુજરેલી તમામ આફત જાલેજરને કહી અને કહેઉં કે તારો ખુદાપો જેહરની મીસાલનો થએઓ છે. તમામ ધરાન સરજમીનને રૌશન રાખનારો આફતાખ આજ રોજે સીલા થએઓ છે, અને સામેસવારનાં ખાંન-દાનની એરાગ ખુજાઈ ગઈ છે. અને સીસતાનનાં મુલકની પદખપતી

ખેડી છે. હવે તારા ખંધે દીદા સીહા થએઆ છે. આલમમાં તું જેવો પનોતો તથા નેકખખત કેહવાતો હતો તે હવે ખદખખત કેહવાએઓ. કે તારો નામદાર સરફરાજ જેહાંન પેહલવાન રસતમ આએ કાંની દુનીઆં છોડી તે હમેશગીની તરફ યુજર કરી ગએઓ છે. અએ જુઠા જલ ! એ જખુન કામ ખદરૌગાલ સોગાદે કરીડે છે. તેજ નાપાકે સરફરાજ રસતમનો જન લીધો છે. પણ આકેખત તે નાપાકેખી પોતાનો જન ખરખાદ કીધો છે.

જેવારે જુઠા જલેજરે પેલા કાજુલીને મોહુડેથી એવી વાત શાંભલી તેવારે સરદ દીલની હાએથી એક પોકાર મારી ખેહોશ થઈ જમીન ઉપર પડેઓ. એકાએક એ વાત શાંભલવાથી ગોએઆ તેના તનમાંથી જીવ જતો રહેઓ હતો. અને તેના તમામ ખાનદાનમાં માહેતમનો શોર ઉઠીઓ તથા તમામ જાજુલમાં જરી કરવાના પોકારો ઉઠી રહેઆ. જેવારે જલ પાછો પોતાના હોશમાં આવીઓ તેવારે પોતાના તનમાંના કપડાં ચાક કરી સર ઉપર ખાક નાખવા લાગો અને સીનો તથા સરદા ખાલ પીખવા લાગો અને રૂદન કરવા લાગો કે, અએ પીલતન પેહલવાન ! તુંને એવું સખવાર નહી હતું કે આજ દીન લગી તુંએ મને ખુશીથી આસાએશમાં રાખીઓ અને હવે મારા જુઠાપાના દાહુડા ઉપર એકાએક તું મને ગમના દરીઆવના તોફાનમાં નાખી ચાલતો થએઓ ! અએ નામદાર ખેટા ! આજ તો તે દાહુડો હતો કે તું મારા એરાના ઉપર ઉમેા રહી મારા તનને કફન પેહરાવે ! પણ તેને ખદલે એકાએક તું કફન પેહરી ખેરો છે ! અએ નામદાર સરફરાજ ખેટા ! અફસોસ કે તું જેવો જેહાંન પેહલવાન ખેટો મરે અને હું તારો ખાપ જુઠો જલ હઈઆતી ભોગવું ! અફસોસ કે તું નામનો ઉઠાવનાર જેહાંન પેહલવાન કે જેના ગેરથી અને નામથી જંગલના ફારી ખાનારા શેરો તથા દરીઆવના જલેમ મગરો ખુજતાં હતાં અને તું નામદારનો પોકાર શાંભલી પોતાની કમીનગાહમાં ભરાઈ ખેશતાં હતાં. અને આજ રોજે ઉધે ખખતના લેઆંતી ભરેલા નાપાક સોગાદે તારી પેહલવાનીતું આડ જુનખેખથી ઉખેડી નાખીડે ! અએ પીલતન ખેટા ! અફસોસ કે હું તુંથી દુર પડેઓ અને તારો રોશન આક્રતાખ સીહા વાદલમાં છુપાઈ ગએઓ ! અફસોસ ! એવી કોઈએખી ઉમેદ નહી રાખી હતી કે તું જેવો શેર મરદ સાથે નાપાક ખદ ખસલતનો સોગાદે એવું ખદ કામ કરશે અને તેથી જુજેરગી ભરેલા પેહલવાનોનો સરદાર તું

જેહાં પેહલવાન રસતમ એક કમળેર લોખડીની મીસાલના કમખખત રજલા સોગાદના મકકર તથા ફરેખથી ચાહમાં પડશે. અને જુઠા જલને તેના જુઠાપાના વખતમાં તારી માફેતમપોરીમાં ખેશાડશે તથા પોતાના નાતવાન દીદારમાંથી જીનનો વરસાદ વરસાવશે ! એવી કોણુને ખખર હતી કે મારો ખેટો જેહાં પેહલવાન રસતમ પોતાના ખેશ કખીલાથી દુર પડીને નાવારેસ મરશે ? અએ મારા ખાનદાંનના તથા લશકરના ઝુંડા ! તું એકાએક ઉઘો કેમ પડીઓ ? અએ નામદાર ખેટા ! મને એ વાતનો મોટો ગમ લાગે છે કે જેહાંનના દરમીઆનમાં હું જુઠો ખાપ તું નામદાર ખેટાથી સરકરાજી પામીઓ હતા અને તું જેવો મારી જીનેરગીનો વધારનાર ખેટો મારેઓ જાએ અને હું જીવું ! ઓ દીકખર ખેટા ! હું જેહાંનમાં એવો જીરો દાહડો જેવા શા વાસતે જીવીઓ કે હવે પખીની મારી જાંદગીમાં માફેતમ તથા જરી સીવાએ ખીજું દેખવાનો નથી ? અએ મારા નામના ઉઠાવનાર ખેટા ! તેં એ જેહાંનમાં પોતાની મરદાનગીથી નામ ઉઠાવી મારું સર જીલંદ આસમાન સાથે લગાડેલું અને મને પાદશાહેની મીસાલે જોકમાં ખેશાડીઓ હતા તેથી આએ જેહાંનના દરમીઆનમાં હું જેવો ખીજે કોઈ પનોતો નહી હતા અને હવેથી મારા જેવો ખદખખત ખીજે કોઈ નહી કેહવાશે ! અએ તાજખખશ ખેટા ! તુંએ એકાએક મારી ઉપર એવી આકૃત શા વાસતે નાંખી ? કોણુ કમખખત તારી સાથે એવી ખદી કીધી કે તે નાપાકે તુંને મારીઓ ? તે ખદકાર મુજીને લાએકે હતું કે અવવલ મને જીવથી મારતે કે મારી ઉપર એવો સીતમ નહી જીજરતે ! અએ ખેટા ! હું નથી જાણતો કે તારા મને છોડી જવાથી હવે પખી મારી ઉપર મારા જુઠાપામાં શુ આકૃત જીજરશે ? અએ ખેટા ! જાંહાં લગી તું હતા તાંહાં લગી મને મોટી આખર હતી. તે મારી આખરને તથા મારાં જાખજીસતાનને તેં નીગાહ રાખીલું હતું, પણ હવે તે આખર તથા જાખજીસતાનને હવાલો તું કોણુને સોંપી ગએઓ ? તું તો આએ જેહાંનમાંથી તારા નામદાર રખશ ઉપર જીન ખાંધી પેલી જેહાંનમાં જઈ આસાએશથી ખેટો છે. અને મને તથા મારાં ખાનદાંનને આએ જેહાંનની દરદેસરીમાં નાખી ગએઓ છે. એ રવેશે જાજીજરે જરી તથા માફેતમપોરી કરી હાએ તથા અફસોસનો પોકાર મારતો જઈ નામદાર ફરામરજને ખોલાવી કહીલું કે હવે આપણાં ખખત ખરગશતે થએઆં તેથી તારો

નામનો ઉઠાવનાર આપ તેહમતન રસતમ આપણને છોડી હમેશગીની જેહાંનમાં જઈ રહેઓ ; વાસતે તું લશકર સાથે તુરત કાજુલ તરફ જઈને તે નામદારના તનને તે કાજુલના જંગલમાંની ચાહમાંથી કાહડી જાપણુસતાનમાં લઈ આવ કે તે ગુજરેલા ખેટાનો ચેહરો મારી નજરે જોઈ. એ રવેરો જાણે જેવારે ફરામરજને કહેઈ તેવારે તેજ વખતે તે સપેહસાહાર ફરામરજ જગરમાંથી ગમીનો પોકાર મારતો કાજુલના જંગલની તરફ લશકર સાથે ચાલીઓ. અને જેવારે તે કાજુલની સરહદમાં જઈ પોંડોચીઓ તેવારે તે નામદારે કાજુલના પાદશાહના ખેટાને તાંહાં એક ભારી લશકર સાથે ઉભેલો જોએઓ. જેવારે તે કાજુલી લશકરે ફરામરજની સરદારી હેઠલ જાજુલી લશકરને દોડતું આવતું દીધું તેવારે તે લશકરનો સરદાર શીતાખ પોતાના લશકર સાથે જાજુલી લશકર ઉપર જઈ પડીઓ. એવો મામલો જોઈ સરદારજ ફરામરજેખી પોતાના લશકરને હોકમ કીધો કે એકદમ કાજુલી લશકર ઉપર ધસારો લઈ જઈ એ જગોએ ખુનનો દરીઆવ જારી કરે અને એ નાપાક કાજુલી લોકો ઉપર જેહાંન તંગ કરી ખુનનો વરશાદ વરસાવે. એવો હોકમ શાંભલી જાજુલી લશકરેખી કાજુલી લશકર ઉપર એકદમ હોમલો કીધો તેથી તે ખેડું લશકર એકએક સાથે ભેરાઈ ગએઓ અને જીજુન દરીઆવની મારફત જેશમાં આવી ગએઓ તેથી એક ભારે લડાઈ ઉડી ઉભી થઈ. તે લડાઈની ગેરદે કરી આસમાન સીંહ થઈ ગએઓ. અને સવારોના પોકારની દેહુથતે કરી આક્રતાખ ગોએઓ પોતાની રાહ જુલી ગએઓ. અને ઘોડાઓની નાલે કરી જમીનનો સીનો ચાક થઈ ગએઓ. અને જે મીસાલે વાદલ ઉપરથી વરસાદના કતરા જમીન ઉપર પડે તે મીસાલે લોહીના કુંવારા આસમાન તરફ કુટવા લાગા. જે તરફ નામદાર ફરામરજ પોતાનો ઘોડો ઝોકાવતો હતો તે તરફ જેમ એક છોડાયેલો શેર ગોસ-થંદના ગોવાલાંને ખરહમ મારે તે મીસાલે કાજુલી લશકરની કલખ-ગાહમાં ખેશુમાર લશકર મારી સરવેને પરાંગદે કરી કાજુલના પાદ-શાહના ખેટાને કેદ પકડીઓ. એવી હાલત જોઈ કાજુલીઓનું લશ-કર હર તરફ નાહસવા લાગું. તેની પછવાડે જાજુલી લશકરનાં સવારો શેર તથ ખખરની મીસાલે પુઠે લાગી તે કાજુલી લશકરમાંથી એટલું તો લશકર મારીઈ કે તેની લોચે કરી તે જંગલનાં દરમીઆનમાં પાહ-ડની મીસાલના ખુલંદ તેકડા થએઓ અને તેનાં લોહીએ કરી તમામ

જંગલ દરીઆવની મીસાલે મોજ મારવા લાગું. ખીજ તરફથી નામદાર ફરામરજ કાજુલના પાદશાહના ખેશ લોકોને પકડી કેદ કરતો હતો. તેથી તમામ કાજુલ શેહરમાં ગોઝેઝા રીસતાખેજનો પોકારો તથા શોર ઉઠી રહેઝો હતો અને તમામ કાજુલની રદઅત પોતાની ઝો-રત તથા ફરજદાને પકડતાં મેલી જાણું જવાઝે તાણું જીવ સલામત લઈ નીકળી ગઝેઝાં. પછી નામદાર ફરામરજ પાછો ફરી પેલી ચા-હનાં સર ઉપર આવીઝો અને તે ચાહમાંથી પોતાના ખાપ સરફરાજ રસતમને તથા તેના નેકખખત રખશને ખાઉર કાહડી કેટલીઝેક બરી કીધી. પછી પોતાના ખાપ જેહાં પેહલવાનનો કમરખંદ છોડીઝો અને તેના તનમાંથી ખખતર ખેંચી કાહડીડું અને તે નામદારના તનને પાણીથી સાફ કીધું. પછી તેના તન ઉપર કસતુરી તથા શલાખ તથા કપુરની ખુશખો માલેશ કીધો. પછી તમાં લોકો માહેતમપોશી તથા બરી કરવા લાગા અને તેઝોઝે બરીનો ઝેક પોકાર ઝેવો તો ઉઠાવીઝો કે તે પોકાર છેક આસમાન ઉપર ગઝેઝો અને તેથી આસમાન ઉપરના ફરેશતાઝોઝેખી જેહાં પેહલવાન રસતમના મોત ઉપર બરીનો પોકાર ઉઠાવીઝો. પછી જેહાં પેહલવાનના તનમાં પાક કપડાં પેહરાવીઝાં અને તે કપડા ઉપરખી ખેશુમાર ખુશખો નાંખી તે વાર પછી ઝેક પાકીજેહ પાલકી ખનાવી તેમાં જેહાં પેહલવાનનું રવાન મુકીડું. અને તે તાજખખશનો રખશખી સાતસો વરશ લગી રસતમની સાયેજ રહેઝો હતો અને તે ખેડુને ઝેક ઝેક ઉપર પી-આર ઘણો હતો તેથી તે સરફરાજ રખશનેખી રૂપાંની પાલકીમાં મેલીઝો. અને તે ખંધેની પાલકીઝો હાથથીની પીડ ઉપર ખાંધી.— જેવારે સરફરાજ ફરામરજે રખશનેખી ઝેવી તજીમલથી પાલકીમાં મે-લીઝો તેવારે તે તમાશો જેઘ તમામ લશકરના લોકો ઝેક ખીજ સાથે વાત કરવા લાગા કે તેહમતન રસતમ પોતાના રખશને પોતાના ફરજદની મીસાલે ચાહતો હતો તેથી નામદાર ફરામરજે પોતાના ખાપ જેહાં પેહલવાનના તનની મીસાલે ખાખાખરૂથી તેનાખી મુવા પછી જતન કીધીછે.

નામદાર ફરામરજ ઝે કામથી ફરેગ થઈ પેલા નાપાક સોગા-દની નજદીક ગઝેઝો. અને તેને કાજુલના પાદશાહ સાથે મુવેલો ખાકમાં પડેલો જેઝેઝો કે તે ખેડુ નાપાકોને તાજખખશ રસતમે ઝેકજ તીરે કરી ચીનારનાં ઝાડ સાથે સીવી મેલીઝા હતા. તેઝોને

જેઠ ફરામરજનાં દીલમાં કીનાનો જ્ઞેશ ઉભરાઈ આવીઓ તથી તે ખંધે નાપાકોનાં તનને આતશે કરી તે ઝાડ સાથે ખાલી ખાક કરી નાંખીઆં પછી કાણુલનાં પાદશાહના ખેટાને તથા તેનાં સરવે ખે-
શોને પકડેઆં હતાં. તેઓનાં તન ઉપરથી માસ તોડાવી તેઓના તનને ખલીલ તથા ખીજાં કાલણુદ ખાનારાં પરંદાઓને ચાશની કરવા ના-
ખીઆં. એ રવેશે કાણુલના પાદશાહની છુનોખેખ જડમુલથી ઉખેડી નાખી તે કીનાથી ફારેગ થાએઓ. તેવારપછી નામદાર રોદાખેના ખેશમાંથી એક દાનાવ શખસને કાણુલની પાદશાહી સોંપી અને પોતે જેહાંન પેહલવાન રસતમ તથા રખશ એ ખંધેની પાલકીવાલા હા-
થીને લશકર સાથે લઈ જારી કરતો જાણુલની તરફ ચાલેઓ. તાંહાં જઈ જોએશું કે તમામ જાણુલમાં ઘેરે ઘેર માહેતમનો શોર તથા પોકારો પડેલો હતો. અને જલેજર દેવાનાં આદમીની મીસાલે ખાકમાં ગીર-
રફતાર થઈ પડેલો હતો. તમામ શેહરનાં આદમીઓએ પોતાના તનમાં માહેતમપોશીના સીહા કફનો પેહરેલાં હતાં અને પોકાર તથા જારી સાથે હાએ અફસોસના શોરો છેકજુલંદ આસમાન સુધી પોંડોચાડતા હતા.

જેવારે તે જાણુલની તમામ ખલકને ખખર થઈ કે તેહમતન રસતમનું રવાંન કાણુલથી ફરામરજ લેઈને આવેછે તે ખખર શાંભલ-
વાથી જાણુલસતાંનની તમામ ખલકત જાણની દરગાહ ઉપર એકડી મલી અને ખેશુમાર શોર કરી પોકાર મારવા લાગી કે—તે દાહાડે એવીતા માહેતમ પડી હતી કે તેથી કરી વાદલ ઉપરથી એક હુપતા લગી વર-
શાદ વરસીઓ અને તરણુ મરતમે ધરતીકંપના આચકા થએઆ હતા. ગરદનફરાજ ફરામરજ જેવારે તેહમતનનાં તન સાથે જાણુલમાં દાખલ થાએઓ તેવારે શીતાખીથી જેહાંન પેહલવાંન રસતમને વાસતે હીંદુ-
સતાનના સમનગાન શેહેરમાં કે જાંહાં જેહાંન પેહલવાંન કેરશાસપનું દુખમું છે તે દુખમાંની પાશે એક ખીજું દુખમું ખનાવી તે દુખમાંની અં-
દર તખત મેલીકે અને તેની આમપાસ શીરોજનુ તખત ગોઠવીકે અને તે ગોહરના તખત ઉપર જેહાંન પેહલવાંન રસતમનું રવાંન મેલીકે તથા ખીજા શીરોજનના તખત ઉપર રખશને મેલીઓ. એ નામાનો ખનાવ-
નાર શાએર એ રવેશે કહે છે કે દુનીઆનાં દરમીઆંનમાં દાસતીની શરત એક જેહાંન પેહલવાંન રસતમે તથા રખશે પુરી પાડી હતી કે તે ખેડુ એક એક ઉપર હાખાતીમાં શીદા હતા, તેમજ ગુજરતી વખતે તથા ગુજરીઆ પછીખી એક એકથી દુર નહી પડીઆ. જેવારે ગોહરનાં

તખત ઉપર મરનાર તાજખખશ ફસતમના તનને મેલીકેં તેવારે તું
કેહ કે ગોએઆ તે નામદાર પેહલવાં પોતાનાં એવાનમાં પોતાનાં
ખાસ તખત ઉપર શરાખ પીને આશાએશથી ખુઆખમાં સુતેલો હોએ
તે મીસાલે નજર આવતો હતો. એ રવેશે જોઈ જોહાંન પેહલવાંનનાં
શલામોએ તથા ખેદમતગારોએ જાગીથી પોકાર ઉઠાવી કહેકે કે અએ
સરફરાજ સરદાર! તું એવો ખીચારો થઈને શું કરવા છુતો છે.
તારો તરીકો પાદશાહી ખખશવાનો અને મુલકો ફતેહ કરી સખાવતની
રાહે આપવાનો છે તે ઉપર તું અમલ કર અને મીજલેસમાં
રોશન આફતાખની મીસાલે ખેશી હમો પાશેથી શરાખની જામ
તલખ કરી નોશ નર. અને પોતાના ગંજનો દરવાજો ખોલી જેમ તું
હંમેશે સખાવત કરતો હતો તે મીસાલે અમો તારા ફરમાનખરદાર
ખીદમતગારો ઉપર ખંખરોશ કર. મગર તું કાખલનાં મુલકની મુસાફરીથી
ધણા થાકી આવેઓ છે. તેથી તુ પોતાનાં રખશ શાયે એ રવેશે
એટલો ખેખખર છુતો હોએ તો ઉડીને ઉમો થા—એ રવેશે તે ખીદમ-
તગારો જાગી કરી કહેતા હતા અને ખુજારગ જાલેજર પોતાના વા-
હલા ખેટા તેહમતનને કેહતો હતો કે અએ નામદાર પેહલવાન ! તેં
આજ લગી રંજ ખેંચી પોતાની તલવારે કરી તમાં જોહાંનને તારા
તાખામાં કીધી તો તેં હવે એકાએક એ જોહાંનથી ખીજ જોહાંન જવાંની
ખાહેશ શા વાસતે કીધી ? અએ ખેટા ! તું ઉડીને ઉમો થા હંઆ
મહી તો મનેખી પોતાનાં રખશની મીસાલે ખીચારો જાંગી પોતાની
પાશે જગો આપીને સુવાડ. મેહેરખાંન ખેટા ! હું તુંને ખીજું શું
કેહું ? તું ખુરંમ ખેહશતમાં ખુશીથી રહેજે અને તેં જેવાં નેક કાંમ
કીધાં છે તેના ખદલામાં ખેહશતમાં નેક દરજ્જો મેલવજે અને તેં જે
કાંઈ હકતાલાની રાહ ઉપર રંજ ખેંચી છે તેનો ખદલો તે પાક હંઅ-
જહાંનાં રોશન ખેહશતમાં દાદગર દાવરથી તું પાંમજે. એ રવેશે
જાલેજરે જાગી કરી સખુન કહેઆ. તેવાર પછી સરવે કોઈ તેનાં
રવાંનને સેજદા કરી હુખમાંમાંથી ખાહેર નીકળી તે દુખમાંનો દરવાજો
ઉસતવાર ખંધ કીધો, પછી સરવે કોઈ પોત પોતાના મકાનની તરફ
પાછા ફરીઆ. હવે એ ઉપરથી એ નામાંનો લખનાર શાએર એ રવેશે
નસીહતના સખુનો કહેછે કે, અએ ખંદા ! તું આએ તરાશ પાંચ
દહાડાની દુનીઆમાં હરગેજ થઈ દીલ ના ખાંધ. તું જોકે આએ
સરાએ સેપંજની અંદર અવવલ તો આદમી જાતના હાથમાં મોટો

ગંજ તથા ખજનો આવેછે પણ આખેરે ગમ તથા રંજ સીવાએ તે ખીજું કંઈ દેખતો નથી. અગર તું દીનની રાહે ચાલનાર હોએ અથવા એહરેમનની ખસલતનો હોશે તોખી તું ખાક સાથે મલી જવાનો. વાસતે તું હંમેશા લગી પાક અજદાની રજુ રેડે કે તથી કરી તુંને ખેડુ જેહાનમાં ફાએદા હાંસેલ થશે. જેવારે જેહાન પેહેલ-વાનને દુખમાંમાં મેલી સરવે કોઈ જખુલસતાંન જઈ પોંડોંચીઆ તે વારે સરવે છુજોરગોએ તે પેહલવાનના મોતની માહેતમ પોદીમાં શો-કના સીલા જામાં પેહરીઆ અને જાહેજરના મેહલમાં પાક દેલની રોદાખે પોતાનાં દેલાવર ખેટાની માહેતમમાં ખેટીને રાત દીન જરી કરતી અને પોતાનાં દીદામાંથી લોહીનાં આંજુ વરશાવતી હતી અને કહેતી હતી કે અએ માહરા ખેટા જેહાં પેહેલવાન રસતમ? તું જેવા રખશના સાહેબને આએ દુનોઆમાંથી શુમ થઈ જવું સજવાર હતું નહી—એ પારેતાલા મારી ઉપર એવો હાદેસો તં શા વાસતે નાંખીઓ. એ ખેહેતર હતું કે પેલા કમખખૂત સોગાદે પેહેલી મને મારી હતે તો એવો ગમ હું મારી નજરે કરી જોતે નહી. એ રવેશે છુજોરગ રોદાખે જરી તથા હાએ અફસોસ કરવામાં પોતાનો વખત કાહડતી હતી.

જાંમાંસપ હકીમે પાદશાહ બહુમનને રસતમના શુજરેઆથી વાકેફ કીધો તેવાર પછે તેણે પોતાના ખાપ અસફંદીઆરનો કીનો ખુદા જાહેજર ઉપર ઉઠાવેઓ તે વગેરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

જેવારે નેકનાંમ જાંમાંસપે રસતમનાં શુજરેઆની સરવે ગમ-લરેલી દાસતાંન પાદશાહ બહુમનને કહી તેવારે કમ અકલનો બહુ-મન હાથ ઝાંચા કરી હકતાલાનાં શોકરાંનાં કરવા લાગો કે હું હંમેશાં મારા ખાપ અસફંદીઆરનો કીનો લેવા ચાહતો હતો પણ તેહમતન રસતમના દરથી અનદેશો કરતો હતો. પણ હવે તો તે તેહમતન રસતમ આએ જેહાનથી શુજરી ગએઓ. મને હવે કોઈનો દર નથી, અને મારા નામદાર ખાપનો કીનો લેવાની કુરસદ મલી આવીછે. તથી એ નાપાક જખુલીઓ ઉપર મારી મોરાદ માફેક હુ સારી રવેસથી હવે કીનો લેવશ. એ રવેશે તે ખેવફ પાદશાહ અનદેશો કરી પોતાની

મીજલસના લોકોની નજદીક કેહેવા લાગો કે, અમ્મે નાંમદાર જેહાન પેહેલવાંના ! તમો જુવો કે જેહાંન પેહેલવાંન રસતમ જારે આમ્મે દુનીઆંથી ચુજરી ગમ્મેઆછે તીઆરે તો હવે આપણને મારા આપ અસપંદીઆરનો કીનો આમ્મે જખુલીઓ ઉપર લેવો જોઈએ છે. વાસતે એ આપતમાં તમો શું મસલહત આપો છેઓ. તમો ખુદા તથા જુવાંનો સારી રીતે જાણો છેઓ કે જલના ખેટા રસતમે મારા આપ સાથે શું કીધુંછે. તે સરવે કાંમ જાદુગર જાણે તેને શીખવીને પાદશાહ અસફંદીઆરનું ખુન કરાવીડું છે તેમાં જેહાંન પેહેલવાન રસતમની કરી તકસીર છેજ નહીં, તે કરતાં જાણેજરના કહેવાથી પેહેલવાન ફરાંમરજે શાહાજાદા નોશાદર તથા મેહરનોશને જીવથી મારીઆછે વાસતે તે મારા રૂધનતન આપનો જાન લેનાર નાપાક જખુલી ઉપર આપણો કીનો લેવો જોઈએ અને તે જખુલી લોકોનું ખુન કરી લોકોની નદી વેહેતી કરવી જોઈએ. તે વાતમાં આપણને કોઈ બદનાંમીના સખુન નહીં ખોલશે. તે જાલનાં ખાંનદાંનથી મારું દેહ હંમેશાં દરદમંદ રહેછે. તથી તે લોકો ઉપર હું મારા આપનો કીનો લીધા વગર આસામ્મેશથી ખેશીશ નહીં. તે મારા જુવાન ભાઈઓ એનાં મકકરથી મારીઆ ગમ્મેઆછે તે તમો સરવે કોઈને સારી રીતે જાણીતુંછે. હું કદીખી જાંહાં સુધી મારામાં જીવ છે તાંહાં સુધી કીનો લીધા વગર આસામ્મેશથી ખેશીશ નહીં. એ આપતમાં તમો પુરતી દાનાઈથી વીચાર કરીને મને પસંદ પડતો વીચાર આપજો. હેવા સખુન શાહનશાહ બહુમનની જુખાંનથી શાંભલી મીજલસનાં લોકોએ પાદશાહને જવાબ દીધો કે હમો તો ધરિંન જમીનનાં તખતને તાખે છઈએ તથી જે કોઈ પાદશાહ એ જુજેરગીમરેલાં તખત ઉપર ખેશે અને તે હમોને જે કાંઈ હોકમ કરે તે ખજા લાવવાને હમો સદા બંધાએલા છઈએ વાસતે તું હમારો પાદશાહ છે તથી જે કાંઈ હોકમ ફરમાવે તેને તાખે છઈએ. જેવારે શાહાનશાહ બહુમને પોતાના અમીરોથી એવા સખુન સાંભલીઆ તેવારે તેહું દેહ ધણી ખુશીથી ખાલી નીકળીડું.

નામું લખીઉં પાદશાહ બહમને નામદાર જાહેજર ઉપર
પોતાનાં બાપ અસફંદીઆરનો કીનો લેવાને વાસતે
તે વખેરેનું બીજું દાસતાંન.

—:૦૦:—

એ નાંમાનો બનાવનાર શાએર લખેછે કે હવે નામદાર જાહેજર
અને જાણી પેહેલવાંનેની લડાઈની હકીકત તુંને કેહું તે સસરાં ધી-
આંનથી સાંભલ, કે જીલમગાર પાદશાહ બહમને જાણલસતાંનના લોકો
સાથે કેહું ખરાબ કામ કીધુંછે, તે બહમનતું દીલ પોતાનાં બાપ રો-
ઈનતન અસફંદીઆરનાં કીનાથી દરદભરેયું રેહેતું હતું. જેવારે તે
પાદશાહ બહમન કાશમીરની શાહજદી કેતાઉન તથા લોહુનાં કાંમથી
ફારેગ થઈ ઇરાંનનાં તખ્ત ઉપર પાછો આવી ખેઠો તેવારે ઇરાંન
રોહરતું સરવે લશકર દરબાર આગલ એકયું થઈઉં અમે સરવે કોઈ
પોત પોતાની જગો ઉપર આવી ખેઠા પછે પાદશાહ બહમને મીસરનાં
તથા સાંમના પાદશાહોનેઘણીએક આપર આપી તેઓને મુલક વઢ્યા
કીધા. તે વાર પછી પાદશાહ બહમને નવીસંદાને ખોલાવી હોકમ કી-
ધો કે એક નામું જાણલસતાંનના સેપેહસાહાર જાહેજર ઉપર લખે. તે-
માં એમ લખે કે આએ ફરતા આસમાનના મકકરની સારી ઇઆ
માંથી ચાલથી પેહેલવાંન અસફંદીઆર સાથે તારા ફસતમે થું કીધું
પણુ તે નેકનાંમ ઉપરથી એવો ગંજબ શુજરેઓ. એ પરમાણુ તે પાક
પરવરદગારનો હોકમ હશે તેથી તે નામવર જેહાંન પેહેલવાન ઉપર એવી
રીતની મુશીખત શુજરીછે. અએ ખુદા જાદુગર જાહેજર! અમારી ઉપર
હાલ જે કાંઈ ગેરઈનસાફ અને સેતમ શુજરીઓછે તેયું મુલ કારણ
તો તુંજછે. તારા નખીરા ફરામરજે હુમો સાથે લડાઈ કીધીછે તે સધલું તા-
રા ફરેખ આપવાથીજ થઈઉંછે તેથી તમો લોકોથી મારું દીલ હંમેશે
દરદભરેયું રેહેછે. મેં પોતાનાં દીલમાંથી તે કીનો કાઢાડેઓ નથી
અને મારો બાપ નામદાર અસફંદીઆર તથા મારો ભાઈ નોશાદર
તથા મેહરનોશ એવા નેક નામદારોનાં ખુનથી હું રાત દીન નીરાંતે
આસાંનીથી ઉંઘાતો નથી. દાનાવ લોકો કહી ગીઆછે કે જે કોઈ પોતા-
નાં બાપનો કીનો દુશમન ઉપર નહી લે તે સખશની ઓલાદનો ક-
દીથી વધારો થાએ નહી. અએ નાપાક વરની ખસલતના ! તેં શાંભ-
લીઉં નથી કે પાદશાહોના પાદશાહ ફરેહુને જાદુગર જોહાક તાજના

ખાંનદાનને શી રવેશે પાએમાલ કીધું છે અને તેજ પાદશાહ ફરેફને નેકનામ પાદશાહ જમશેદના કીનામાં જોડાકની ખુનખેખ ઉપેરી નાંખી અને તે નાપાકને દેમાંવંદ કોણે ઉપર લેધ જાધ સખત ખેરી રો અધ કીધો છે તથા પાદશાહ એરચનાં કીનામાં તુર તથા શેલમ સાથે શું કીધું છે અને તે કરતાં પાદશાહ કેખુશરોએ પોતાનાં ખાપ શીઆવ. ખશનાં કીનામાં પાદશાહ અફરાતીઆખ પારોથી કેવી રીતે કીનો કીધો કે જમીન ઉપર પાળીની મીસાલે લોડીનો દરીઆ વેહતો કીધો હતો અને વલી તારા પેહલવાંન ફરાંમરજે પોતાનાં ખાપનાં કીના ઉપરથી કાખુલના મોલકને કચરીને પાએમાલ કરી નાંખીઆ તેમ હવે હું મારા મેહેરખાંન ખાપનો તથા મારા ભાધઆનો કીનો તારી ઉપર લેધ લોડીનો દરીઆવ વેહતો કરશ. એ રવેશે નામું લખાવી એક સવાર સાથે સાંમેસવારનાં દસતાનની નજદીક મોકલીડું. જેવારે તે નાંમુ માર્હે-તમમાં ગીરફતાર થએલા જાલેજરને પોંહોચીડું તેવારે તે બાંચી ખુબેરગ જાલ પોતા ઉપર પેથ ખાવા લાગો અને દમ મારી અંદેશી કરી નશીહતની રાહે ધરાનનાં પાદશાહ ઉપર તે નામાનો જવાખ લખીઆ, તેમાં એમ લખીડું કે એ નેકનામ પાદશાહ, તે નામદાર અમદ્દી-આરનાં દરદથી હમો તો આજ લગી વમલમાં પડીઆ છઈએ, અને તે નેકખખતનાં ગુજરેઆ ખાદ અમોથી જે કાંધ ખુખી યધ તેતો તે પોતાની નજર જેધ છે. ખીલું એ કે પેહલાં નામદાર અસદ્દીઆર નાંમુ લેધ આવીઆ હતો તે વખતે મારા ખેટા તેહમતન રસતમે કેવી રીતે તેની મીનતજરી તથા આજેજ કીધી હતી. તે તું સરફ-રાજ પાદશાહને રૌશન આફતાખની પેઠે જાળીતું છે. તે કરતાં પેહલાં તો મારા રસતમે તારા ખાપના હોકમથી સર ફેરવીડું નહી અને તેણું દીલ તો તારા ખાપનાં કોલ ઉપર ખાંધેલું હતું તે તમામ વાતથી તું પાદશાહ વાકેફ છે. ખીલું તારા ખુજરગ ખાપની જીંદ-ગીની આખેરી આવી પોંહોચી હશે તેથી તેહમતન રસતમનાં સાથે તે મારીઆ ગએઆ અને તેની ખદનામી હાલ તેનાં સર ઉપર આવી છે. તે કરતાં જંગલના દરમેઆનમાં નરેશેર તથા મસત અજદા-આ પણ અજલની ઝુંગાલમાંથી ખલાસી પાંખીઆ નથી. તે શું શાંખલીડું નથી કે સામેસવારે એ જમાનામાં શી રવેશેની ખલાફરી કીધી હતી ? તે જેવા નામદાર પેહલવાંનને મોહોતે મેલીઆ નહી અને વલી મારા ખેટા રસતમની જેહાંન પેહલવાંનીનો વખત થએઆ

તે દીનથી તે આજ દીન સુધી તારા નેઆગાનોની ખીદમતમાં રહી પોતાના ભારી શરજે કરી પુરાઓને ટાલેઆ જેને લીધે તેઓ ખુશીથી પાદશાહી હકુમત ચલાવા લાગા. અને તારી પાદશાહીના વખતમાં તારાં લશકરમાં દોઢ દાનાવ મરદ રહેઓ. નહી કે હુમારાં ખાંનદાંનની વફાદારીની હકીકત તુંને શરૂઆતથી કહી સંભલાવે તે કરતાં હમણા તું નામદાર પાદશાહને લડાઈ કરવાની ખાઉંસ થઈ છે, પણ તું નામદાર અંદેશો કરી હમણાં પોતાનાં દીલમાંથી કીનો દુર કરી પુરાઈ જાહેર કરનારા નાયાક લેઆંનલી શેતાન ઉપર ફીટકાર નાંખે તો હું તુંને જેહાંન પેહેલવાંન કેરશાસપનો તથા નામદાર નરી-માનનો તથા નેકનામ સાંમેસવારનો તથા મારા ખેટા તાજખખશ ફસતમનો સરવે ગંજ છે તે આપું. તે ગંજમાં ખેમુલાં જવાહેરે તથા જહાવદાર જન તથા કમરખંધ વગેરે ઘણીએક નાંદેર ચીજો છે, અમર જો તારી મરજમાં આવે તો તે તમામ અંજ તથા ખજાનો લેધને હું તારી ખેદમતમાં તારા ફરમાખરદાર પંદાની મીસાલે રેહું, અને તું અમારી ઉપર 'સાહેબી બોગવે. એ રવેશે નામુ લખી પેલા નાંમાનાં લાવનાર દરિની સવારને ઘણીએક ઉંચેં ખેલખત તથા સરખાવ ખખશેથ કીધો, તેમાં એક ઘણોજ સરસ, તમામ સુનેરી સાજ સાથનો અશખી ઘાડો તથા જવાહેરથી મધી લીધેલી કોહલા અને તે વગેરે ખીજ ઘણીએક ખેમુલી ચીજો આપી. તેવાર પછી નામદાર, દાનેશમંદ જાહેર પોતાના શાહ નામના વજરને પોતાનાં નેઆગાનોનાં ખજાનામાં જો હદીઓ ઘણોજ ધઆદગારી તરીકે રાખીઓ હતા તે તમામ હદીઓ પાદશાહ પહમનને વાસતે આપીને પેલા હજખ સાથે પાદશાહ પહમનની નજદીક મોકલેઓ. જેવારે જાહેરનો વજર પાદશાહની નજદીક જઈ પોહોંચેઓ તેવારે પેલો તમામ હદીઓ પાદશાહ પહમનને સર નમાવી નજર કીધો, અને જો કાંઈ દાંનાઈનાં સજ્જન નામદાર જાહેરે આજરખાહીથી કેહેવાડીઆ હતા તે તમામ ખુલંદ આવાજે કહેઓ, તે સાંભલી પાદશાહ પહમન ગ્રેસસામાં આવીઓ અને તે હદીઓ પોતે કખુલ નહી કીધો અને હોકમ કરી તેજ વખત તે ખેડીમતી હદીઓ પાછો ફેરવીઓ, તેથી શાહ વજર તમામ અસખાખ પાછો લેઈ દરદ ભરેલાં દીલથી અફ-સોસ કરતો રસતો કાપતો જખુલની તરફ ચાલીઓ.

જેવારે શાહ વજર જાલની નજદીક જઈ પોહોંચીઓ તેવારે

સરવે હકીકતથી તે વજરે જલને વાકેફ કીધો. તે શાંભલીઆથી છુટો દસતાંન નેતરનાં જહાડની મીસાલે ધુજવા લાગો અને પહમ-
નનાં એવાં કામથી પોતે ઘણા અજબ રહી પોતાનું સર જમીન ઉ-
પર નીચું નાંખી કેટલોએક વાર અંનદેશો કરી પોતાનાં સેપેહસાકારોને
ખોલાવી તમામ દાસતાંન અવલથી તે આખેર લગી તે નામદારોની
નજદીક કહી સંભલાવી. તેવારે તે લોકોએ જવાબ દીધો કે અમે
નામદારી ભરેલા જાણેજર! પેહલાંતો તે તારી પોતાની દાનાઈથી પુરતો
વીચાર કરીને અનારી એ ખાખતમાં મસલહત લીધા વગર ખેલુદ ખ-
જનો તથા જવાહેર તે પાદશાહ પાશે મોકલેએ અને ઘણીએક
મીનતથી સુલેહ તેં કરવા માગી પણ તે ખેઅકલી પાદશાહે આપણી
સાથે સુલેહ રાખી નહી અને આપણા ખજાનો કબુલ નહી કીધો
તો હવે આપણે તેથી શા વાસતે ધાસતીમાં રહીએ. તું જોકે તે
ખેઅકલી પાદશાહના લશકરની શી રવેશે અમો લડાઈના મેદાનમાં
પાએમાલી તથા કચડવાન કરી નાંખીએ છઈએ. અમો લોકોએ
અમારા જીવ તારા તનની નજદીક ઢાલની મીસાલે પકડેઆછે.
શા વાસતે કે એક દહાડેખી અમો તારા ખાનદાંનથી આજુરહે
થએઆ થી તો હવે જાંહાં લગી અમારા તનમાં જાંન છે
તાંહાં લગનું અમો એનાં લશકર સાથે લડશું. કદાપી એ રોહ-
નતન અસફદીઆરનો જાડેલ તથા હુલર ખેટો ખેશુમાર લશકર સાથે
આવશે તો અમો એનો કશે દર રાખવાના નથી. જે રવેશે તેહેમતન
ફસતમે માજદરાંનમાં લડાઈ કીધી હતી તે મીસાલની અમો એક સ-
ખત લડાઈ પહમનનાં લશકર સાથે કરશું. એવા સખુન લશકરનાં
સરવે સરદારોથી શાંભલી જલનાં દેલમાં ધીરજ આવી. પણ તે
નામદાર પોતાની દાનાઈથી પોતાના દેલ સાથે કેહવા લાગો કે મારા
ખાનદાંનનો પડતો દહાડો આવીએાછે કારણ કે મારા ખાનદાંનનો
રોશન આફતાબ અસત પાંમીએાછે તેથી મારા ખાનદાંનનું ખખત
સીધા થએઉછે ખલકે તમામ જાખુલસતાંનનો દહાડો ખરગસતે થએ-
એાછે, કેમકે મારો ખેટો પેહલવાન ફસતમ ગુજરી ગએએા છે. તે
ખદખપતીના સખખે કરી મારા લશકરનાં તંન પોલાદનાં લોહોડાના
હોશે તોખી તે ધરાનના પાદશાહ પહમનનાં લશકરથી મોમની મીસાલે
નરમ થઈ જશે—એ રવેશે પોતાની દાંનાઈથી અંદેશો કરી પોતાની
આંખમાંથી આંજુ વરશાવી તે નામદારે ઘણીએક રડાકુટ કીધી. પણ

પેલો તમામ ખજનો પાદશાહ અહમને નહી લીધો હતો તે પોતાના લશકરને વેંદ્યી આપીઓ તથી તે તમામ લશકર તવંગર થએઉં અને સરવે કોઇ પોતાની હુશીઆરીમાં રહેઆ.

**પાદશાહ અહમન લશકર લેઈ જાણુલસતાનમાં આવી
પોંહોંચીઓ તે વગેરે બીજી દાસતાંન.**

—:૦૦:—

ખાંમદાદે પોતાનો જરીનો ઝુનદા ઉઠાવેઓ અને લાજવરદી આસમાન ઉપરથી સેતારાનું લશકર મારી હટાવીઉં ધ્યાને આફ-તાબ નીકલીઓ તેવારે પાદશાહ અહમને પોતાનાં લશકરને નીલના ફરીઆવની મીસાલે મોજ મારતું જાણુલસતાંનની તરફ રવાંને કીધું. તે લશકરનાં નગારાંનાં ભારી આવાજે કરી જેહાંન ધરતીકંપની માફક આંચકા ખાવા લાગી હતી. જેવારે છુદા જાલેજરે એ અખર શાંભલી તેવારે ગમગીન થઈ જાણુલ શેહેરનાં દરવાજા ખંધ કીધા અને કોઇને શેહેરમાંથી બહાર જવા દીધાં નહી અને દરિયાની રાહના દરવાજા ઉપર ઘણીએક હુશીઆરીથી પેહલવાંનોના ચોકી પોહોરા રાખીઆ અને તે દરવાજા ઉપર જાલેજરે છુદ પોતાની ખેઠક રાખી હતી. જેવારે પાદશાહ અહમન દરિયા તરફથી લશકર સાથે જાણુલસતાંનની તરફ કુચ કરતો અને રાહ માપતો આવીને જાણુલથી કેટલોએક દુર છાવણી કરી પડીઓ, તેવાર પછે જાંમાસ-પને તથા પેશુતનને કહીઉં કે આજ રોજે આપણે તરણુ જણુ આપણા લશકરમાંથી ખેમાયુમ છુપીઆ બાહર નીકલીને જાણુલ શે-હેરનાં કીલલાની નજદીક જઈએ અને જેહંએ કે આપણને કહી તરેહથી લડાઈ ચલાવવાની દરસત પડશે. એ રવેથનો વીચાર કરી પાદશાહ અહમન તથા જાંમાસપ તથા પેશુતન એ તરણુદે જણુ લશકરમાંથી છુપીઆ બાહર નીકલી આગલ ચાલવા લાગા, તેમાંથી સરફરાંજ પેશુતન આગલ તથા પાછલ ચાલવા લાગો. એમ કરતાં પેશુતન એપલો જાણુલ શેહેરનાં દરવાજા આગલ જઈ પોંહોંચીઓ. તાંહાં તે દરવાજાનાં ખરજ ઉપર જાલેજરને ઉભેલો દીદો તેજ વખતે પાક તનના પેશુતને ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરી છુદા જાલને સેજદા કરી કહેઉં કે, એ જુજરોગ છુનીઆદના સાંમેસવારના જાલેજર! મારો

તથા જાંબાસપનો ભેદ પાક ઇચ્છામાં સીવાએ કોઈ ખીજે જાંજુતો નથી. હું તુંને તે પાક પરવરદેગારની ખાલેસ દીનનાં સોગનદ લઈને કહું છું કે અમો ખેડુ જનાં એવા ખેત્તકલી પાદશાહને વાસતે હંમેશાં મોહોતને ઇચ્છા કરીએ છીએ કે એવા ખેત્તકલ પાદશાહની ખેદમતમાં રહીએ તેનાં કરતાં મોહોત આવે તો ખેડેતર છે. અએ નામદારી ભરેલા જલ! અમો જે કાંઈ એ બહુમનને કહીએ છીએ તે એ સાંભલેછે, પણ એ જાહેલીમાં મસત બનેલો શાહ અમારું કહેવું કાંઈ ખાતરમાં લાવતો નથી અને હમારા કહેવાથી હરદમ ઉડતો ચાલેછે. અગર જે એ બહુમન અમારું કહેવું સાંભલતો હોએ તો એ રવેશે તારી સાથે ખેમરવતી તથા તોછડાઈ કરી તારા મોલક ઉપર લશકર નહી લાવે. મારા જોવામાં એવું આવેછે કે કોઈ નાપાકજનદાએ દુશ-મની કરી એ ખેત્તકલ પાદશાહનું સર નેકીના રસતાથી ફેરવી નાંખીડે છે. તેથી કરી અમારી કહેલી વાતને તે કાંઈ મચક આપતોજ નથી તથા તેની ઉપર કાંઈખી પોતાનું ધીઆન પુગાડતોજ નથી. જેવારે અમો તારે વાસતે એ પાદશાહને નશીહત દેઈ દીન તથા દુનીઆંદારી ખેડુ શમજવી કહીએ છીએ તેવારે તે કાચામગજનો પાદશાહ અમોને કહેછે કે તમો ખેડુજણા ઘણાંએક વરથ જાખુલસતાંનમાં રહી આવે-આ છેઓ તથી તમો જાલની તરફદારી કરો છેઓ એ રવેશે ખોલી અ-મોને ભર મીજલશમાં રોશવા કરે છે. એ તમામ સખુન દાનાવ પેશુતનની જુખાંનથી અંદેશામંદ જાલેજરે સાંભલેઆ તેવારે તેણે કહેવું કે, એ નેકનાંમ શાહજનદા પેશુતન! તું એવડી મીનતથી શાવાસ-તે ખોલેછે? હું પોતાની ખાતર જમેથી જાંજુછેવ કે એ આપજુદ પાદશાહ કોઈની દાંનાઈ ભરેલી વાતની નશીહત સાંભલવાનો નથી અને એ સરકરી ભરેલો બહુમન અકલથી ઘણા ખાલીછે અને ત-ખીએતનો ઘણા આકલો છે. પણ અએ નામદાર પેશુતન! તું વલી મા-રી તરફથી તસદી લઈ પાદશાહ બહુમનની નજદીક માંદ માગ અને તેને કહે કે મારો ગુનાહ થએઓ હોએ તે મને માફ કર અને એ રાહમાંથી દરની લશકર પાછું ફેરવ અને મહેરખાંન થઈ મને એની નજદીક ખોલાવ કે હું એની આગલ આવી એને ખુરા અંદેશાની રાહથી પાછો ફેરવું.

એ રવેશે દાનાવ પેશુતનને કહેવું તે સાંભલી લેઈ તે નામદાર તાંહાંથી પાછો ફરેઓ, તાંહાં પાદશાહ બહુમન સાથે મોલાકાત થઈ,

તેવારે અહમને તે ઉપર ચસસો કરી કહેલું કે અમે પેશુતન! આજ રોજે મારી પાસેથી એ રવેશે શાવાસતે તું નાંહાસતો ફરે છે. મારી ખાતેર જમા છે કે હું જે કાંઈ કાંમ કરું છું તે તુંને પથંદ આવતું નથી. હવડાં તું મારી સાથથી એલાહુદા પરી કાંહાં ગએઓ હતા અને એવડે વારે કાંહાંથી આવેઓ? તે સાંભલીઆ પછે પેશુતને જવાબ દીધો કે અમે પાદશાહ! હું તારા ફરમાનથી દુર નથી અને તારી નજદીકે પોતાનો ભેદ છુપાવતો નથી. હું જંગલમાં રાહા લુલીઓ તથી ઘોડો ફેરવતો જાણી શોહેરમાં જઈ લાગો તો તાંહાં ધરાંનની રાહાનાં દરવાજાનાં ખરજ ઉપર છુટો જાલ ઉભેલો હતા. તેણે મને દુરથી દીઠો તેવારે તેણે આવાજ મારી કહેલું કે એ દાનાવ પેશુતન! તું જેહાંનના ખુજોરગ પાદશાહ અહમનની નજદીક જઈ મારી તરફથી તે નેકનામ પાદશાહને કહેજે કે—તારી મેહેરખાંની હોએ તો હું એક ખાઉથ રાખું કે પાદશાહ અહમન તસદી લઈ મારો મેહમાં ધાએ અને મારા મેહલમાં આવી મારો જીવ ખુશી કરે તો હું તે તાજનાં રાખનાર પાદશાહ ઉપર મારો તમામ ગુજ નજર કરું અને જે રવેશે પાદશાહ કેખસરો તથા પાદશાહ ચુશતાસપને વાસતે મારો મેહલ આરાસતે કીધો હતા તે રવેશે આરાસતે કરું અને મારા દેલમાંથી મારા ખેટા જેહાં પેહેલવાંન રસતમનો ગમ છે તે વીસારી નાંખુ. એ રવેશે છુટા જાએ મારી પાસે કેહેવાડીલું છે. વાસતે એ પાદશાહ! તુંને લાએક છે કે એ જગોથી તું મારી સાથે જાણી શોહેરમાં આવે અને તે છુટા પાદશાહ મરદની વાત શાંભલે તો ઘણું ખેડેતર છે; તે કરતાં પોતાનાં ખુજોરગોનાં અમીરો સાથે લડવું સજવાર નથી. તેવારે કંમઅકલ અહમને પેશુતનને કહેલું કે તે છુટો જાલ મકકર તથા ફેરખથી ભરેલો છે તે કદાચ આપણી ઉપર અંદેશો નાખશે વાસતે એની મીઠી જુખાંનનાં ખોલવા ઉપર તું ભરસો ના લાવ, કે તે જાલ તો હરરતો જાદુગર છે તથી આપણા જીવ ઉપર આકૃત વરસાવશે. તેવારે પેશુતને જવાબ દીધો કે, એ નાંમદાર પાદશાહ! તુંને એવા સખુન ખોલવા લાએક નથી. કારણકે એ નેક જુનીઆદનો જાલ પાદશાહ જંમશેદના ખાનદાનથી ઉતરેલો છે તથી તે સરફરાજથી એવું કાંમ કદીખી ખની શકે નહી. એવી વાત પેશુતનની જુખાંનથી સાંભલી પાદશાહ અહમન તેની સાથે જાણી તરફ ચાલીઓ. જેવારે છુટા જાલેજરે ખરજ ઉપરથી પાદશાહને આવતો દીઠો તેવારે શેતાખ પોતાનું સર જમીન

ઉપર મુકીને સેજા કરી દાવાથી કહેલું કે અમે તાજને જેખનાં દ-
નાર પાદશાહ ! તેં દુર દરાજથી શા વાસતે તસદી લીધી છે ? હું
તારા ફરમાખરદાર ખંદા ઉપર તારી શી મરજ છે ? તેવારે બહમને
જવાબ દીધો કે અમે બદખખત જાલ ! હવે તારો દહાડો તારી મુરાદ
માફકનો નથી પણ પડતો આવીઓ છે. કે તું કપુરની મીસાલ સફેદ
ખાલનો તથા કમાનની મીસાલે વાંકી પીઠનો થયેઓ છે અને હજુર
તું મારી મરજને પીછાંનતો નથી પણ મારી મરજ તો તારું ખાંણુ
ખરાખ કરવાની તથા તારો જીવ લેવાની તથા જાણુલનો મુલક ખાલી
થાએમાલ કરવાની છે. એ કંમખખત ! તેં મારા રૂઢનતન આપને મરા-
વીને મારો આક્રતાખ સીધા કરી નાંખેઓ કે તે વખત તેં મકકર ત-
થા ફરેખ કરી શીમુરગને ખોલાવીડું. તે બદ ખસલત મુરગે તારા શી-
ખવીઆથી મારા આપને મરાવીઓ અને બદ જુનીઆદનો ફરામરજ
કે જેની જુન ખેખ દુનીઆમાંથી નેસત નાખુદ થજો. તથા બદખખત
જોહાદ કે તેનીખી નસલ આમે દુનીઆમાંથી શુમ થજો તે ખેહુ જાણુ-
ક્ષીથી મારું દેલ જુન ભરેલું રહે છે એટલા વખતે કે એ ખેહુ નાપાકોએ
મારા જુજોરગ ભાધઓ નોશાદર તથા મેહરનોશને મારેઆ છે તેથી
હું તારા મુલકમાં તેઓના કીનામાં લશકર લેધ આવીઓ છું, કે અવવ-
લ તે નાંમદાર પાદશાહોનાં કીનામાં તમાં બદ સેતારાનાં દેલ જુનથી ભ-
રેલા કરે અને તે કેરદેમારદાવરની ફતેહમંદીથી તમારી ગરદનમાંથી લોહી-
ની નદી વેહતી કરે—વાસતે તું શેહરમાંથી ખાહર નીકલ અને એવાં
ખેહુંદાં ખોલવાથી હાય ઉઠાવ. તેવારે સરફરાજ જાલે તે પાદશાહને કહે-
લું કે અમે સરફરાજ પાદશાહ ! કોણુ કમખખતે અમારી સાથે કીનો ઉ-
ઠાવી તુંને એવી મસલેહત આપી છે કે તે નાપાકને કહીએ કે તારી જગા
હજાજ અંધારા દોજખ સીવાએ ખીજ હરગેજ થઈ ના હોતી અને
આમે દુનીઆમાં તું કદીખી સુખથી રેહવા પાંમતોજ ના અને દુની-
આમાં તારી મોરાદ હરગેજ થઈને ખર આવતીજ માં; કે એવી મીનત તથા
આજેજ કરીએ છઈએ પણ તારું દીલ કશી વાતે પીગલતુંજ નથી. અમે
પાદશાહ ! એવી ખેદાદીનો પવન માંધાંમાંથી કાહાડી નાંખ અને યસસા ત-
થા કીનાંથી મનને પ્રરેહજ રાખ ને જેહાંનનો ખેદા કરનાર જેહકતાલા છે તેની
તરફ નેગાહ કરી જો, કે તુંને પોતાનાં આપની શું ઇઆદ આવે છે, કે તારા
ખાગની ઇઆદગારીની જગોએ તું નાંમદાર પાદશાહ છે. અમે તું નાંમદાર-
ને અસફદીઆરકરતાં ખેડેતર ગણીએ છઈએ તો તું અમે સાથે સુદેહથી

ચાલ. તે કરતાં તારા પાપ અસહ્યની નજીક મારા ખેટા તેહમતન-
 ન રસતમેળી એજ રવેશે મીનત તથા આજેજ કીધી હતી. પણ તે
 પાકજનક અસહ્યની આરેખી પીલતન રસતમની અરજ નહી સાંભલી
 અને એમજ તારી મીસાલે કોઈ દુશ્મનનાં કહેવા ઉપરથી કીનો ઉઠા-
 વીએ તથી તે નામવર સરદાર મારીએ. ગએએ અને તેના દરદથી
 જેહાં પેહલવાંન રસતમે ઘણીએક જરી કરીઆ કીધી. વાસતે અએ
 નામદાર પાદશાહ ! તું મેહરખાંન થઈ એ કીનો લેવાના વીચારથી હાથ
 ઉઠાવ અને હું તુંને મારા જીજ્ઞેસીનો ખેશુમાર ગંજ તથા ખજાનો છે તે
 આપું તે તું કણ્ણ કર અને તારા જીજ્ઞેસીએ અમે જાણી લોકો-
 ને આપર આપી અમારાં સર આસમાન સાથે લગાડીઆંછે અને અમે
 તારા જીજ્ઞેસીની ખેદમતમાં ખંદાની મીસાલે હાજર રહેતા હતા, અને
 તું આજ રાજે અમારી સાથે કીનો ઉઠાવી એકાએક લડાઈ કરવા
 ચાહેછે માટે એવું જુરં કામ કરવું તું નામદારને લાએક નથી. અએ પાદ-
 શાહ ! તું જાણ કે હું જુદો મરદ તુંને ઘણીજ નમનતાઈ સાથે
 અરજ કરુંછે તે કણ્ણ કર અને ગઈ શુજરી વાતને વીસરી જઈ
 ખનીજ નથી તેવી રીતે ચાલ. તેં નથી સાંભલીકે કે પાક દીનના
 મોખેદાએ શું સજીન કહેઆછે ? કે જે કોઈ શુજરેલી વાતને ઈઆદ
 નહીં કરે તેને દાનાવ મરદ કરી કેહેવો સજીવારછે. મને મોટો દર
 એ લાગેછે કે એ વાંકી પીહનો આસમાન ખીજ મરતપે કેવી ખરાખી
 કરવા ચાહેછે. વાસતે અએ મેહરખાંન પાદશાહ ! આએ મારા જુદાપા તરફ
 તું મેહરખાંનીની નજરથી નીગાહ કરી મારી નમનતાઈ બરેલી વીનંતી
 સાંભલ અને મને માંડી ખખશ કે હું જુદાપાનાં વખતમાં મારા ખેટા
 તાજખખશ રસતમનાં મોહોતથી દરદભરેલો જરદ મોહોનો થએએ
 છેડે. તે કરતાં હવે મારી જીંદગીની આખેરી આવીછે તો તું નાહક
 મારા જીનની ખદનાંમી તારા સર ઉપર શા વાસતે ખેંચી લેજે ? કે યોડા
 દહાડામાં મારા રવાંનને પાક દાવરની દરગાહતું ખોલાવવું આવશે.
 અગર જો તું ફરમાવે તો મારા નેઆગાંનોનો સરવે અંજ તુંને
 નજર કરી તારા ઘોડાની રેકાખ પકડી તારી ખેદમતમાં ચાલું, અને
 તું એ જગોથી પાછો ખલખખાંમીની તરફ રવાંને થા અને મારા
 ખેટા જોહારેને તથા નખીરા નામદાર ફરાંમરજને તથા પરીજનક સામને
 તારે હવાલે કરું. એ તરજુ પેહલવાંનો તારી ખીદમતમાં હરદમ ફરમા-
 ખદાર ખંદાની મીસાલે રહેશે. અગર તું મારી વાત સાંભલી પસંદ

નહી કરે તો તારી મરજી પછી જે ખનવાતું હોશે તે ખનશે અને તારા તથા મારા વચ્ચે તે પાક પરવરદેગાર છે તે સાહેબ જે કરશે તે થશે. છુનેરગ જાલના એ રવેરી ખોલવાથી જાંમાસપ તથા પેશુતનતું દેલ ખલાપામાં પડીકું પણ તે ખેચકલ પાદશાહની આંખ આગલથી અકલનો પરદા ચુમ થએઓ હતા તેથી તે ખેવકુફ પાદશાહે કરો અનેદેશે કીધો નહી. અને જાલેજરને ગાલ દેધને કહેકું કે, અએ પદ છુનીઆદનાં કમજોર છુઠા વરૂ ! મારી સાથે તું જે કાંઈ ખોલે તે આગમજ તું પુરતો વીચાર કર અને પછી ખોલ, કે મને તારી સાથે ખેદરેગ કામ છે. તેમાં એક તો તારી સાથે પેહલવાંન ફરાંમરજ તથા જંગી જોહારે તથા દાનાવ સામ એ તરજુડે શેર ખચાઓતું લોહી મારી તલવાર વટે જમીન ઉપર રેડવાની મને તલખ થઈછે, કે એ તરજુનાં લોહીએ કરી એ જગોની જમીન લાલ ચમનની મીસાલે કરું કે એ કામ કીધાથી જેહાંનની અંદર મારી ઇઆદગારી રહે. ખીજુ એ કે તું જાલેજરના તનને મજબુત ખેરી વટે ખાંધી સીધા ખંદીખાનામાં નાંખું. તરીજુ એ કે તું તારા ખાનદાંનને મારે હવાલે કરે. તેવાર પછી હું ખલખખાંમીની તરફ જઈ પછી તારાં તમામ ખાનદાંનને વાસતે મને જે સારું લાગશે તે કરશ. એટલી વાત જે મેં તુંને કહી તે કબુલ કરે અને અગર તુંને એ વાત પસંદ નહી આવતી હોએ તો અમે પારો તલવાર તથા ગરજ સીવાએ કાંઈ ખીજુ નથી વાસતે દરવાજો ખોલી લશકર સાથે મેદાંનમાં આવ કે અમેને એ જગોએ આવીઆને ઘણાં દાહાડા થએઆછે. જેવારે સરફરાજ જાલે પાદશાહ પહમનથી એવા સખુન સાંભલીઆ તેવારે કહેવા લાગો કે અએ પાદશાહ ! તું કોઈખી રીતે સમજતો નથી વાસતે તારી તમામ ચાલ પેલાં વરૂનાં ખચાંની મીસાલની જોવામાં આવેછે કે તેજુખી પોતાનાં પાલનારનેજ ફાદી નાંખીએ તેવી હીની ચાલ તારામાં નજર આવે છે કે હમણાં તું જાલનાં ખાનદાંનનું ખુન જમીન ઉપર રેડે, પણ તું તો પાદશાહ છે વાસતે જે કાંઈ તારી મરજીમાં આવે તે ખરું. હું તો હજુર મારી છુનીઆદ ઉપર જઈ, અને મારા છુઠાપાના વખતનો વીચાર કરી તારી હોરમતને નેગાહ રાખું છેડે અને દેલમાં એમ કરી જાંજુંછેડે કે પોતાના પાદશાહ સાથે લગાઈ કરું તે કરતાં મારું મોહોત આવે તે ખેડેતર છે. અગરજો તારી મરજી હોએ તો તું એ જગો ઉપર રેડે ઇઆ તારી મરજીમાં આવે તો ખલખખાંમીની તરફ

રવાને થા. તું કીનાને વાસતે એ જગોએ ખસો વરસ પડી રહેશે તોખી જાણુલ શેઠેરનાં કાટની એક ઘંટ વટીક ખીસવાની નથી એટલું કહીને ગમભરેલો જલેજર પોતાનાં મકાન તરફ રવાને થએઓ.

આવીઓ તુરાનો બેટા કીરોજ જાણુલના દરવાજા આગલ
અને મારીઓ ગએઓ જાલેજરનાં હાથ ઉપર
તે વગેરેનો એહવાલ.

હવે પાદશાહ બહુમન જુનેરગ જલેજર સાથે ગોફતેગો કરી પોતાનાં લશકરની તરફ રવાને થએઓ. તાંહાં જતાંવાર સેતાબ હર તરફ ખખરદારીને વાસતે પોતાનાં લશકરમાં ફરતા તલાએઆ મેલીઆ અને રાતને વખતે હોશીઆર રહેઓ; શા વાસતે કે પેહલવાંન ફરામ-રજનો દર તેને ઘણા હતા તેથી રાતના ખોઆખખી કરતા નહી હતા કે મખાદા રાતને વખતે આવીને ધરાંની લસકરમાં શખેજુન કરી પોતાની મોરાદ માફેક કામ કરી નહી જાએ. એ રવેશે જાણુલી લશકરનાં દરથી ખીણીને માસ એક સુધી પડી રહેઓ. જેવારે મહીનો તમામ થએઓ તેવારે લસકરનાં અખીરો જઈ પાદશાહને કેહેવા લાગા કે, આપણે કાંહાંસુધી એ મકાન ઉપર પડી રહીએ. આપણે એ મકાન ઉપર લડાઈ કરવાને વાસતે આવીઆ છઠ્ઠે કે મકાન કરી પડી રહેવા આવીઆ છઠ્ઠે ? તું જો કે આપણા દુશમન શેઠેરની અંદર આસાએશથી મેહલમાં ખોઆખ કરેછે અને આપણે શા વાસતે દરદેસરી ખેચીએ ? જો તારો હોકમ હોએ તો અમો લડાઈ કરીએ. જાણુલી લોડોના જીવ ઉપર જેહાંન સીહા કરીએ. કાંએ-કે હવે એ જગો ઉપર પડી રહેલું ઘટલું નથી, તું ધરાનથી એ મકાન ઉપર લડાઈ કરવાને આવીઓ હોએ તો અમોને હોકમ આપ કે અમો, લડાઈ કરીએ. સરવે લશકરની જુખાંનથી એવા સખુન સાંભલી પાદશાહ બહુમન અંનદેશાબરેલો થએઓ. તેવારે તુસના બેટા કીરોજે કેહેલું કે અગર તું મારી સાથે લશકર આપી હોકમ કરે તો જાણુલીઓ સાથે હું એક સખત લડાઈ કરી દુખાહું. મારી સાથે તરીસ હજાર લશકર તખઆર છે તે લશકર તીરનદાજી મારવામાં પ્રાણુ ચાલાક છે તેને હું સાથે લેઉં શાવાસતે કે તે સવારો જાણુલનાં

કોટની નજદીક જઈ ખરૂં ઉપરનાં આદમીઓ ઉપર તીરનો વરસાદ વરસાવે, પછી આપણે હાથીઓને શેરના દરવાજાની નજદીક લઈ જઈએ, જેવારે તે હાથીઓ પોતાનાં દાંતના જખમે કરી જખુલ શેરનો દરવાજો તોડી નાંખે કે તું તમામ લથકર સાથે આવી પોંહોંચે કે તે વખત આપણે શેરમાં જઈ જખુલી લોકોના ખુનની ની જરી કરી નાખીએ. એ રવેશે તુસના ખેટા શીરોજે કહેડું તે વાત ધાંબલી સરવે કોઈ ધરાની અમરિ રાજ થએઆ.

લગઈ કીધી જાલેજરે કીરેજ સાથે અને મારીઓ ગએઓ
કીરેજ જાલેજરના હાથ ઉપર અને આવી પોંહો-
એઓ ફલાવર ફરાંમરજ અને નાહાસી ગએઓ
અહમન તે વગેરે ખીજું ફાસતાં.

—:00:—

એ રવેશે સરવે કોઈ મસલહત કરી થાતે પોતાના મકાન ઉપર ગએઆ. ખીજે દોને ખામદાદનો વખત થએઓ તેવારે ધરાંની લથકર માંથી નગારાંનો આવાજ નીકલીઓ અને તુસના ખેટા શીરોજે આવી તે લથકરમાંથી તીરના મારનાર પેહેલવાનો તરીય હજાર ચુંટી કાહાડીઆ અને હાથીઓની પીઠ ઉપર લોહોડાંની પાખર નાંખી દબ-દબા સાથે લથકરની સફ સમારી જખુલના દરવાજાની તરફ ચલાવીડું —તું કહેશે કે ગએઆ તે લથકર લોહોડાંનો પાહાડ લાગતો હતો. જેવારે તે લથકર જખુલનાં દરવાજાની નજદીક જઈ પોંહોંચીડું તેજ વખતે કોટને ઘેરો ઘાલી ખરૂંનેની ઉપરનાં આદમીઓ ઉપર તીરનો વરસાદ વરસાવીઓ. એવો મામલો જોઈ ખુટો જલ અજખ રહેઓ. પણ તાંહાં કોઈની તાકાદ હતી નહી કે ખરૂંની સરીય ઉપરથી સર ઉઠાવી શકે એવામાં એક હાથીનો માહાવધ પાણીનાં રેલાની મીસાલે હાથીને રેલવતો જખુલના દરવાજાની નજદીક ગએઓ. તે હાથી એવોતા જોશમે આવીઓ હતા કે પોતાનાં જોરે કરી તે દરવાજામાં એક દાંતનો જખમ મારીઓ કે તેણે કરી તે દરવાજો તુરત તુટી ગએઓ અને તેની આસપાસથી કોટ કેટલોએક ધસી પડેઓ તેથી કોટની પછવાડેનાં માણસો સરવે પરાગંદ થઈ નાહાસવા લાખાં. જેવારે જાલેજરે એવો ખનાવ દીધો તેવારે એક કલેજાંથી સરદ હાએ

મારી કેહેવા લાગો કે, અફસોસ ! મને જઈશીનાં દહાડા ઉપર પોતાના પાદશાહ સાથે લડતું પડે છે. અમ્મે દાદગર દાવર ! તું એ વાતનો યુ-નાહ મારી ગરદન ઉપર રખે નાખતો, કાંચેકે મેં એ પાદશાહની મી-નત તથા આજેજી કીધામાં કાંઈ ખાકી રાખી નથી, પણ એ આપ-ખુદ પાદશાહ કાંઈ સમજેઓ નહીં અને આખેર લડાઈ ઉઠાવી આવીઓ તથા નાચારીએ મને લડાઈ કરવી પડે છે. એ રવેશે પોતાન જીવ સાથે કહી તે જગોથી ઉઠેઓ. તે વખત તેનાં તનમાં એક કુરતું પેહેરેલું હતું. તે કુરતાં સમેત ઘોડા ઉપર સવાર થઈ જાણલનો ખીન્ને દરવાજો ખોલી શેહેરમાંથી ખાહેર નીકળીઓ. અને આહેસતેથી દ-રવાજાની ખાહી ઉપર જઈ ઉભો. તે જાલની ખાંધ ઉપર ભારી ગરજ ઉઠાવેલો હતો. જેવારે પાદશાહ બહમને દુરથી જાલને એ રવેશે આવતો દીઠો તેવારે જાંમાંસપને કહેઉંકે, એ છુટો વરૂં એમ ચાહે છે કે એ કુરતાંભર આપણી સાથે લડાઈ કરે. તેવારે સરકરાજ જમાસપે પાદશાહને કહેઉં કે, મેં આગલા દાનાવ મોખેદાનાં દફતરમાં વાંચીકે છે તથા મને એના ભેદ ખોલેલો થયેઓ છે કે તે ખખરનાં આપનાર નેક મરદો ઉપર હું આફરીન કરું છેઉં કે તે લોકો ખખર આપી ગયેઓ છે કે જાલેજર ખખતર વનાં એક કુરતું પેહેરીને લડાઈ ઉપર સવાર થઈ નીકલશે તેવારે સીસતાંન શેહેરની ખાહી તમામ લોહીએ ભરાશે અને ધણાએક આદમીઓ જમીનદાસત થશે. તે વખત હવડાં જોવામાં આવે છે. અમ્મે પાદશાહ ! તું હવડાં નજરે જોશે કે એ જગોની ખાહી તમામ લોહીથી ભરાશે. એ છુટો જાલ સાંમે સવારનો ખેટો છે તથા એના ગરજની ખરોખર મસત હાથીનીખી તાકાત રેહશે નહીં, વાસતે તું એ લડાઈથી હાથ ઉઠાવે તો ખેહતર થાએ. હવે જાલેજર તુસના ખેટા શીરોજની નજદીક જઈ પોહોંચીઓ તેવારે તે જાલેરગે એક પોકાર મારી કહેઉં કે, અમ્મે શીરોજ ! તું જોકે હવડાં તુંને હું તારા ઘોડાની પીઠ ઉપરથી હેઠો નાંખુચ. અગર તુંને મારી સાથે લડાઈ કરવાની ખાહેશ હોએ તો મારી નજદીક આવ. તેવારે શીરોજે જાલેજરને કહેઉં કે જેહાંનનાં જાદુગરોમાં આજે એક તું જીવતો રહેઓ છે, પણ આજ રોજે હું તારાં નામને યુમ કરી નાંખું છેઉં. એટલું કહીને જેહેરી પાણી પાએલી છુટલાલડી ઉઠાવી જાલના સીનામાં મારી. તે છુટલાલડી આ-વતી જાલેજરે પોતાના હુનરથી પકડી લીધી, તે તમાશો જોઈ પાદ-શાહ બહમન ધણો અજબ રહેઓ. એવામાં જંગી જાલે કહેઉંકે

અએ શેરમરદ પેહલવાંન ! હવે તું જુદા મરદની ખાબુનો જોર તથા હોનર નજરે જોશે. એટલું કહી તેનીજ છુટભાલડી તેનાં સીનામાં એવીતા જોરથી મારી કે તેનો સીના વીધી પીઠ પછવાડે નીકલી ગઈ તથા તે તુસનો ખેટો શીરોજ ઘોડાની પીઠ ઉપરથી ખાકમાં પડીઓ. તેવાર પછી જલેજરે પોતાનો ભારી ગરજ ઉઠાવી પેલા હાથીઓની તરફ હોમલો કીધો કે જે હાથી સરવે હાથીઓનો સરદાર હતો. તે હાથીના સરમાં એક ગરજનો જખમ એવો તો મારીઓ કે તે હાથીના સરમાંથી આતશનો શોલો નીકલી ગયેઓ અને તે હાથી જમીનની ખાક ઉપર મુરદાંની માફક પડીઓ. તે તમારો જોઈ ખીજ હાથીના માલુવદ લોકોએ જલની ઉપર હાથીઓનો મારો ચલાવીઓ, પણ તે જુદો જલેજર તે હાથીઓથી કાંઈ ડરાઓ નહીં અને પોતાના ભારી ગરજે કરી તે તમામ હાથીઓના મગજ કાઢી નાંખીઓ. તેવાર પછી ઇરાંની લશકર ઉપર હોમલો કીધો તેથી પાદશાહ પહમનનાં લશકરમાં ધરપકડનો આવાજ ઉઠીઓ અને તે નામદાર જલેજરનાં ગરજથી ઇરાંની સવારોનાં તન, ઘોડા સાથે ગરદોપેચ થવા લાગ્યાં. એવામાં ખીજ દરવાજાની તરફથી શેરમરદ ફરાંમરજ કીનાં ભરેલાં લશકર સાથે આવી પોહોંચીઓ તેનાં લશકરની દારદપતની ગેરદે કરી આસમાન સીંહા રંગનો થઈ ગયેઓ. તે નામદાર આવતાંવાર પોતાના લશકર સાથે ઇરાંનીઓની ગેરદે કહાડવા લાગો અને ખીજ તરફથી જુદો જલ લડાઈમાં ઇરાંનીઓની લોથનાં તેકડા કરતો હતો. જેવારે પાદશાહ પહમને ફરાંમરજને જોશથી આવી ઇરાંની લશકર ઉપર હોમલો કરતો દીઠો તેવારે તથા નાઉમેદ થઈ ઘોડાની લગાંમ પાછી ફેરવી નાહાસવા લાગો તેજ વખતે તેની પછવાડે જખુલી લશકરે ફુંખાલો પકડીઓ અને ખેશુમાર ઇરાંની સવારોને ખાકમાં નાંખીઓ. એ રવેશે જખુલી લશકરે પાંચ દાહાડા સુધી ઇરાંની લશકર સાથે લડી તેની જુનખેખ ઉપેડી નાંખી. જેવારે છડે દાહાડે આક્રતામ નીકલીઓ તેવારે સ્પેસવારનો ખેટો જલેજર પાછો ફરીઓ અને જે જગોએ પાદશાહ પહમને લશકર સાથે ઉતારો કીધો હતો તે જગોએ આવી પોહોંચીઓ. તાંહાં ઇરાંની લશકરનો સામાન ખેશુમાર પડેલો દીઠો. તાંહાં આવી જલેજર પાદશાહ પહમનનાં તખત ઉપર ખેડો અને તે જગોનાં સરવે માલની લુટ પોતાના લશકરને વેંહેંચી આપી. તેવાર પછી પોતાનાં જમી લશકર સાથે થાછો જખુલમાં જઈ ખેડો પણ તે લડાઈથી નામદાર જલેજરનો જીવ ઘણોજ ખુશ રહેતો હતો.

આવીએ પાદશાહ પહમન પલખ ખાંભીમાં અને
જાંભાસપ સાથે ગોકૃતેગો કરી પીજી મરતપે
લશકર જમા કરી ફરીથી જાણુલસતાન
ઉપર ચહુડાઈ લઈ અએઓ તે
વગેરેનું દાશતાન

—:૦૦:—

જેવારે રોઈનતન અસફંદીઆરનો ખેટો શાહાનશાહ પહમન
જીજ્ઞેરમ જાલેજરથી મોટી રોકસતે પાઈ નાહાદો તેવોજ પલખખાંભી-
માં જઈ ખેટો. પણ તેનો જીવ ધણો આજીરદે હતો તથી તે શ્વસા-
માં આવી તુંદાઈ અને મગફરીથી કેહેવા લાગો કે જેવારે તામે
લોકોથી દુશ્મનોની મુકામેલ ઉભું રેહવાતું નથી તો તમાએ મને
શા વાસતે રસવા કીધો. એક સવાર લોકોડાંનાં પાહાડની મીસાલે
જખરદરત હોએ તાપી તથી ભારી લશ્કરની મુકામેલ ઉભું નહી
ફેડેવાએ. અગર તે જેહાંપેહલવાંન રસતમનો ખેટો ગરદનફરાજ ફરાં-
મરજ લોકોડાંનાં તનનો ધઆ એહરેમન હોએ પણ તે એક પેહલવાંન
સાથે તમો તમામ લશ્કરથી શું લડી નહી થકાએ અને પેલો જીદો
જાદુમર જાલ કાંઈ જેહેરી સાંફ નહી હતો કે તેથીખી ડર પાઈએ.
અગર જો તે વખત ઉપર તમો એકદેલથી લડાઈ કરતે તો તે જાદુ-
મર જાલ તથા જંગી ફરાંમરજ મારીઆ જતે. એવા સજીન શાંભલી
પાદશાહ પહમનને તમામ અમીરોએ જવાબ દીધો. કે અએ પાદ-
શાહ! તું નેક રવેશથી જાણુછે કે ખલાના આતશમાં કોઈથી હાથ
લાલી થકાએ નહી, તો એ જાણુલી લડાઈમાં જીદા જાલેજર તથા
જંગી ફરાંમરજ સાથે કોણુ લડી શકે? વાસતે અએ પાદશાહ! તું
અમો ઉપર શ્વસો ના કર, તે કરતાં તું પાદશાહ ફરમાવે તો અમો
કાંઈ તારા હોકમથી દુર નથી. વાસતે જો તું હોકમ કરે તો
અમો પીજી મરતપે જઈ જાણુલીએ સાથે લડાઈ કરી જાલનાં ખાંન-
દાનની નસલ દુનીઆમાં રેહેવા દીજીએ નહી. એવા દેલાશા ભરેઆ
સજીન શાંભલી પાદશાહે ધણુજ ખુશીમાં આવી સેતાખ જાંભાસપને
ખાલાવી ફરમાવેઈ કે મારા દેલમાં કીનાએ જેશ કીધોછે વાસતે આ-
પણુ પીજી મરતપે જાણુલીએ સાથે લડાઈ કરીએ. એવા સજીન
શાંભલી જાંભાસપ નેતરના જાહાડની મીસાલે ખુજવા લાગો. પછી

આહેસતે રહી પાદશાહને કહેવા લાગો કે, અમ્મે કેઆની પાદશાહની ધ-
આદગાર યેરાગ ! તું મારી વાત શાંભલીને મારા સખુન ઉપર અમલ
કર. કાંમ્મે કે તારા ખાંદાંનનો હું ઘણો નેકખાહ છેલું તથી હું તારી
ભલાઈ ચાહુંછેલું કે તું મ્મે લડાઈથી હાથ ઉઠાવ અને મ્મે જીજેરગી
ભરેલા જલેજર સાથે લડાઈ માં કર. તું જાણુછે કે ધરિન જમીનની
પાદશાહી જે કાંઈ તારા નેઆગાંનેને પોંહોંચીછે તે મ્મે જલેજરનાં
ખેટા તાજખખથ રસતમથી પોંહોંચીછે અને તાજદાર કેપુથરોએ
જલદુગર અફરાસોઆપની ઉપર પાકજલદ સીઆવખથાહનો કીનો લીધો
તથી તેહમતન રસતમની પોસતપનાંહથી લીધોછે. તે કરતાં તું પો-
તાની ખાતર નોશુળી જાણુછે કે જાણુવસતાનમાં જંગી જલેજરે તથા
જેહાં પેહલવાનખખે તારી સાથે શીરવેશથી જીખી કીધોછે. અને
તુંનેથી રસતમે પાદશાહી ઉપર ખેસાડેઆછે તે હવે આજ રોજે તે
નામદારો સાથે અદાવત થા વાસતે લેઈ ખેઠોછે ? તું એમ કરી કહેછે
કે મારા ખાપનો કીનો લેઈ તે તું જાણુતા નથી કે તારો ખાપ
નામદાર અસફંદીઆર ગુજરતી વખતે તુંને શું કહી ગએઆછે કે મારા
જીનનો દાવો જેહાં પેહલવાન રસતમ ઉપર કોઈ નહી લીએ, કેમકે મ-
ને તે મારા ખાપે તાજ તથા તખતની લાઝમને વાસતે મરાવેઆછે.
તથી તું જલના રસતમની ધનાહમાં રહેજે કે તુંને ધરાંનની પાદશાહી
રસતમ અપાવશે. મ્મે સખુન સરફરાજ અસફંદીઆરે કહેઆ હતા.
તો હવે તારા જીજેરગ ખાપની નસીહતને ધઆદ કર અને જલેજ-
રનાં ફરજંદોતું હેસાંન જાણુ. જેવારે રજાલા પહમને જામાંસપની
જીપાનથી એવા સખુન શાંભલેઆ તેવારે શસસામાં આવી જામાંસપને
કહેલું કે અમ્મે કમખખત ! તું જેવો ખુસામદખોરો દુનીઆમાં હો-
તાજ માં, કે તું મારો થઈને મારા દુશમનની તારીફ કરેછે અને મને
કહેછે કે તું તારા ખાપનો કીનો માં લે. જામાંસપે નરમીથી કહેલું કે
અમ્મે જવાંમરદ પાદશાહ ! તું એવડો ગરમ માં થા; અને આગલ
પછવાડેનો અનદેશો કર. તું મારી વાતને નાપસંદ કરી શાંભલતો
નથી પણ મ્મે કામ કીધાથી તું પછવાડે પસતાવો ખારો. જેમકે ની-
મક હસંમ લોહુને પાદશાહી આપી તે વખતેથી તે મારી વાત નહી
શાંભલી હતી અને પછવાડેથી રંજ તથા સખતીમાં પડી પશેમાંન થ-
એઆ હતા. તેજ મીસાલે તું આકેખત શરમીદો થઈ થથતાવો
ખારો. પછી દુરઅંદેશાથી કહેલું કે તું પાદશાહ ફરમાવેતા હું સેતાખીથી

લશકર ખોલાઉં કાંએકે તારો હોકમ ખળ લાવવો એ અમારી ઉપર એક ખાસ ફરજ થઈ પડીછે. અમે તારા ફરમાંખરદાર ખંદા છ-
ઈએ. એટલું કહી નાચારીથી જાંમાંસપે લગાઇનો સામાન તદ્દખાર કીધો અને જેવારે તરણ લાખ સવાર તદ્દખાર થએઆ તેવારે પા-
દશાહ અહમને ગંજનો દરવાજો ખોલીએ અને સરવે લશકરને પગાર ચુકવી આપીઆ. પછી પાદશાહે જાંમાંસપને ફરમાંવેઉં કે હું નજુમમાં જો કે મારા ખખતમાં હકૂતેકેશવર જમીનની પાદશાહીછે કે નહીં અને હું મારા હુશમન ઉપર ફતેહ મેલવથ કે નહીં. તેવારે દાં-
નાવ હકીમે આસમાંનની તરફ નેગાહ કરી નેક રવેશથી આસમાંનનાં બેદથી વાકેફ થઈ અહમનને જવાખ દીધો કે તમામ જેહાનનો પાદશાહ થશે અને એ જમાંનો તારી મોરાદ હુવાફેક ચાલશે. એવી ખુશખબરી શાંકલી પાદશાહ ઘણો ખુશીમાં આવીઆ.

**લશકર ખેંચીઉં પાદશાહ અહમને ખીજી મરતખે
જખુલસતાંન ઉપર તે ખખર જલેજરને થઈ
તે વગરેનો એહવાલ.**

—:૦૦:—

હવે પાદશાહ અહમને એક દહાડો સારો જોઈ શેહેરથી ખાઉર પડીએ અને મેદાંનમાં દેહેરા તંજુ મારીઆ અને એક હકૂતા લગી રાંમશની કીધી. પછી લશકર સાથે આગલ ચાલીએ. તે લશકરનો સપેહસાલાર પેશુતન હતો. તે પોતાના પાદશાહનો મખુન ખળ લાવવાને વાસતે દરીઆવનાં પાણીની મીસાલે લશકર લેઈ રાહના દરમીઆન ચાલતો હતો. એ નાખુશ ખખર ખુજેરગ જલેજરને થઈ કે પાદશાહ અહમન ભારી ફેજ સાથે ખીજી મરતખે લગાઈ કરવાને જખુલ તરફ આવી પોંડોંચીએછે તેવારે ખુજેરગ જલેજરે સેતાખ પેહલવાન ફરામરજને ખોલાવી તે સાથે મસલહત કરી પોતાની ફેજનો શુમાર કાહડીએ તેવારે તમામ જખુલી લશકરનો સીતેર હજારનો શુમાર આવીએ. પછી જલેજરે ગંજનો દરવાજો ખોલી લશકરનો પગાર ચુકાવી આપી તે શેતાખ શેહેરમાંથી ખાઉર નીકળીએ અને પોતાના દેહેરા તંજુ મેદાંન ખાઉર ઠોકીઆ. તે લશકરમાં નાંમદાર જુહારે તથા શેર જેવા પીતાનો ફરામરજ તથા ફરોખ તથા તોખારે તથા સખીદલ

સાંમ તથા પેહલવાન જરદાદ તથા નાંમની ઉઠાવનાર દલેર ખાંનુગો-
થસપ તથા દલેર જરખાનું એ સરવે જખુલી સમશેર પકડનારા તે-
માં હાજરે હતાં. એવામાં હલકારો આવીને કેહવા લાગો કે ધરાંની
લશકર મંજલ દર મંજલ શીતાખ વાએની મીસાલે ચાલીડું આવેછે.
તેવારે જલે ફરામરજને કહેડું કે તું લશકર સાથે રેડેમંદ નદીના કી-
નારાથી દુર મકાંન કરજે તેથી જરાકખી આગલ હરગેજ થધને વધ-
તો નાં. અને હું સાંમને તથા ખાંનુગોથસપને સાથે લેઈ જખુલ શેહેરની
પાસખાંની કરું છું કે મખાદા દુશમન તેનો કખળે લે તો તે જગોને
ખરાખ કરે નહી. એટલું કહી પાંચ હજાર લશકર સાથે સાંમને તથા
ખાંનુગોથસપને લેઈ જખુલ ગએઓ ને ફરામરજે રેડેમંદ નદીનો રસતો
પકડીઓ—તે ખખર પાદશાહ પહમનને થઈ તેથી પોતાના દલ સાથે
આદેશો કરવા લાગો કે એ કમખખત જખુલી લોકો એવા શું જોગ-
વર છે કે મારાં ભારી લશકરની મુકામેલ ખેદેહસત ચાલીઆ આવેછે.
એમ કરતાં ધરાંની લશકરખી ખીજે દહાડે રેડેમંદ નદીના કીનારા ઉ-
પર આવી પોંડોચેડું અને દહેરા તંજુ થોકેટમા તેવારે શાહનશાહ પ-
હમને પોતાના દાનાવ વજર પેશુતંનને પુછીઉ કે મકરખાજ જલ એ
લશકરમાં છે કે નહી તેવારે પેશુતને જવાખ દીધો કે જલેજર પરથ-
મ તો શેહેરમાંથી લશકર સાથે ખાહાર નીકલીઓ હતો પણ અંનદેશો
કરી પાછો શીસતાંન ગએઓછે. એ રવેશની ખીજી લડાઈની શુકતેગો કરી
રાત જળરી. જેવારે ખાંમદાદનો વખત થએઓ તેવારે જખુલી લશકર
ધોંધાટ ભરેલુ થએડું અને ખેલુ તરફનાં લશકરમાંથી કરનાંએ તથા
વાજંતરૈના આવાજ નીકલીઆ અને સરવે કોઈ સફ ખેંચી ઉભા
અને નેજઓનાં નોક આસમાંનની તરફ ઉઠાવેઆં. હવે જખુલી લશક-
રની દાહાખી તરફ લડાએક જરખાનું સફ ખેંચી ઉભી હતી અને જ
મની તરફ નાંમદાર જોહારે પોતાનાં લશકર સાથે સફ સમારી ઉઠોહતો
અને લશકરની કલખગાહમાં નામનો ઉઠાવનાર શેરમરફ ફસમરજ ઉઠો
હતો. પેલી તરફ નાંમદાર પેશુતંને પોતાની સફ સમારી હતી તે લશ-
કરની જમની તરફ પેહલવાંન ખેહરાંમ તથા એલમાથ એ ખેલુ દલેરો
પાંડ પેઆદા ઉભા હતા અને તે લશકરનાં હાથમાં નેજ તથા છુટ
ભાલડીઓ પકડેલી હતી તથા લશકરની દાખી તરફ પેહલવાંન અરદે-
શીર શેસ્ની મીસાલે ઉઠો હતો અને પાદશાહ પહમન લશકરની કલ-
ખમાહમાં ઉઠો હતો. તથા પેશુતંન ખાવીઆંની કુનદો લઈ હરૈલમાં

ઉઘો હતો. એમ કરતાં એક એક તરફથી ધર પકડ લઈએ. એ-
વાતા પોકાર ઉઠેએ કે તેનો શેર સાતે આસમાન લગી જાઈ પોહો-
ચીએ અને પોડાની નાલે કરી જમીનથી ધુંજવા લાગે અને તેની
ગેરદે કરી તમામ જેહાંન સીદા રંગની થઈ અને સવારોનાં પોડા
હરંનવા લાગે એ સ્વેસના શેર શરૂ લઈલા પોકારે કરી જમીનો
શોર લઈએ ઘુમેએ અને કરનાંએ તથા નગારાં અને ઘાંટના આ-
વાજ નીકલવાથી ગોએઆં આસમાનથી જમીન ઉપર પડવા ચાહાલે
હતો. અને તલવાર તથા છુત બાલડીનાં જખમે કરી આસમાનની
હવા બંધ થઈ ગઈ. એમ કરતાં બેહુ તરફથી ધણાએક પેહેલવાનો
મારેઆ ગએઆ તે લશકરના લોહીએ કરી તમામ જમીન લાલ ચમ-
નની મીસાલે રંગીન નજર આવતી હતી.

આવી પડેએ દલેર ફરાંમરજ પાંચ સવારો સાથે બહુમનનાં
લશકર ઉપર તેથી ધણાએક તેનું લશકર મારીઉ ગએઉ
તે વમરનેરે એહવાલ.

—:૦૦:—

એવામાં નામદાર ફરાંમરજ પોતાનાં પાંચ જંગી જાણી પેહેલ
વાંને સાથે લીધે બાંધે ઉપર ભારી ગરજ ઉઠાવી પોતાના લશકરની
કલબગાહમાંથી બાહર નીકળીએ અને મસત શેરની મીસાલે પાદશાહ
બહુમનનાં લશકરમાં જાઈ પડીએ તે નામદારે રોતાબ ધણાએક ધ-
રાંની સરદારોનાં સર બાકમાં નાખીઆં. પછી તે લશકરની દોહથી તરફ
જાઈ તે તરફનાં દશ હજાર સવારોને જમીનદોસત કરી નાંખીઆ અને
તેનો સેપેહસાલાર અરદેશીર જખમી થઈ નાહસી ગએઆ. તેવાર પછી
શેરને પીતેના દલેર ફરાંમરજે જમની તરફ હોમલો કીધો અને તે
તરફનાં લશકરમાં ધણાએક નાંખીઆ પેહેલવાનો હતા તેઓને સુંદી
સુંદીને મારીઆ. તે દહાડે જાણી પાંચ નામદારોનાં હથે ઉપર હ-
જારો સવારો મારીઆ ગએઆ. એરો મામલો જોઈ પાદશાહ ખુશ-
મને જાંમાસય વજરને બોલાવી કહીગ કે હમણાં મારું દેલ ધણું
જખમી થયેગ છે કે એ જાણી ફરાંમરજ મારા ભારી લશકરમાં પાંચ
સવારો સાથે એક જંગલના શેરની મીસાલે આવી પોતાની મુરાદ
માફક કામ કરી જાએ છે તે લેગીને એ ભારી લશકરથી કરોળી દર
લાગતા નથી તેથી મારા જોસમાં એવું આવે છે કે એ ફરાંમરજની મુરાદ

મજાક કાંમ થશે. હું પાંચ છોકાં કે એ વખત ઊપર મારીખી આખેર આવીછે. જેવારે જાંમાથપે પોતાના પાદશાહ પહમનની જીખાંનથી એવા નાંકમેદીનાં સજીનો સાંભલીઆ તેવારે તેવું દેલ પલવા લાગું તેથી પાદશાહનો છવ પુશી કરવાને વાસતે કેટલોએક દેલાશે દીધા કે હું એવડો નામુરાદ સાવાસત્ર થાએછે હું જો કે આકેખત તારીજ ફતેહ છે અને એ લોકો પોતાનાં જોરથી આસમાન લગી કુદેછે તો તેના કસો મુજબ નથી. હવે એ જાણી લોકોનો દાહડો ખરગથતે થએઓ છે તથા એ તમામ લોકોનાં રોશન ખખત સીહા થએઆં છે. એ રવેશે જાંમાસપની જીખાંનથી સાંભલી પાદશાહ પુશીમાં આવીએ. અને તેના દેલમાં ગમનો કાંતો હતા તે નીકળી ગએઓ. પછી પાદશાહે પોતાનાં કાંતની લથકરને કહેલું કે તમે સરવે લથકર એક-દમ ફરીવલી એ છએ સવારોને વએ ધરી લેઓ તો આપણા લોકોને આજર કમ પોંહોંચશે અને વલી આપણી મોરાદ ખર આવશે. એવો હોકમ પાદશાહ પહમનનો સાંભલી સરવે લથકર ફરી વલી તે છએ સરદારોને વએ ધરી લીધા. એમ કરતાં રાતનો વખત નજીક આવી પોંહીએ. તેથી એ ખેડુ તરફનાં લથકર પાછાં ફરીઆં, અને પોતપોતાના મકાંન ઉપર જઈ આશાએશ લીધી.

જેવારે ખાંમદાદનો વખત થએઓ અને ઝલકતો આકતાખ શીરોજની ખાંમમાંથી ખાહેર નીકલેઓ તેવારે ખેડુ તરફનાં લથકર-માંથી ફરી કીનાનાં નગારોનો આવાજ નીકળીએ. અને ખેડુ તરફનાં લસકરે આવી મેદાંનમાં સફ ખેંચી. પણ તે દહાડે જંગી ફસંમરજીવું ખખત સીહા થએલું હતું અને જાણી લોકોનો દહાડો ખરગથતે થએઓ હતા તે ઊપર એનો શાએર એમ ફરી કહી ગએઓછેકે અગર હું પોતાના પદનમાં શો હાથીનો જોર રાખસો હોએ તોખી જેવારે તારૂં ખખત ખરગથતે થએ તેવારે હુંને એક મજર જીવથી મારેછે વાસતે અએ ભાઈ ! તે દાહડાને ઈઆદ કરતો રહેજે.

ખેડુ તરફથી લથકર તદ્દિઆર થએડાં તેવારે નાંમદાર ફરાં-મરજ ખીછ મરતપે પેલા પાંચ જાંમી જાણી સવારો સાથે જો-સમાં ધરાંની લથકરમાં જઈ પ્રીએ અને તલવાસ્થી તથા નેજથી ખેડુમાર લથકરને ખાકમાં નાંખીડાં તેથી ધરાંની લથકર લાભર પડી નાહસવા લાગું. તેવારે પાદશાહ પહમન શસસામાં આવી પોતાનાં લથકરમાંથી સાહક હજાર ખાસ સવારો સાથે લેઈ ફલજમના

દરેઆવની મીસાલે જ્ઞેશ કરતા આવી પોહોંચીઓ અને તે જ જાન્યુ-
લીઓને વચમાં ધરી લીધા પણ દલેર ફરાંમરજ મસત શેરની મીસાલે
દાહાબી તથા જમની તરફ દોડવા લાગે અને ધરાંની લશકરમાં લોહીનો
વરસાદ વરસાવવા લાગે. તે નાંમદારની તલવારથી ખેશુમાર ધરાંનીઓના
સર ખાક ઉપર પડેઆં તેથી બહમનનાં લશકરે ચાહીઊં કે મેદાંનમાંથી
ઘોડાની લગાંમ ફેરવી નાહસે પણ પાદશાહ પોતે તલવાર પકડી મે-
દાનમાં ઊભો હતો તેની હીમતથી સરવે કોઈ લડવા લાગા. જેવારે
જાન્યુલી લશકરે દુશમનથી એવો મામલો દીયો કે પોતાના છએ નાં-
મદારે ધરાંની લશકરનાં ધરામાં આવેઆછે તેવારે જાન્યુલી લશકરે
એકદમ હોમલો કીધો તેથી કરી રસતાખેજની મીસાલે શોર ઊઠેઓ.
એમ કરતાં ખેડુ તરફનાં લશકર એક એક સાથે બેલાઈ મએઆં તેથી
ખે દહાડા અને ખે રાત લગી એક સુલતાની લડાઈ જારી રહી.
પણ જાન્યુલી લોકો ઉપર જેહાંન તંગ હતી તેથી તરીજે દહાડે ખાંમ-
દાદને વખત એક સખત પવન એવોતો કુકીઓ કે જાન્યુલી લશ-
કરની આંખમાં ખેશુમાર ગોરદ ગેઇ અને તે પવને ફરી જાન્યુલી લ-
શકર આજેજ આવીઊં તેથી સરવે કોઈ લગાંમ ફેરવી નાહાસવા લાગા
પણ તેઓની પીઠ પછવાડેથી ધરાની લોકોએ હુંખાલો પકડીઓ અને
જાન્યુલી લશકરમાંથી ઘણાંએક સરદારોને મારીઆ અને ઘણાંએકને
જખમી કીધા તે લશકરની દાર દપતમાં સીપેહસાલાર જેહવારે મારે-
ઓ ગએઓ. તે નેક ખાંનદાંનનાં સરદારનાં મોહોતથી સરવે કોઈ
અફસોસ તથા ગમ ખાવા લાગા અને જેવારે જાન્યુલી લશકર થોડું
રહી ગએઉં અને ઘણું આજેજ થઈઊં તેથી શીતાખ પોતાનાં મકાંન
ઉપર જાઈ ઉભું. જેવારે રાતનો વખત નજદીક આવીઓ તેવારે પાદ-
શાહ બહમન પાછો ફરી પોતાનાં તખત ઉપર આવી ખેઠો અને વજર
જાંમાસપને ફેરવા લાગેકે એ એહશમન ખયો ફરાંમરજ સખત લોહો,
રાંનેછે ધઆ કોઈ માજંદરાંનનો ભારી દેવ છે કે એને ખેશુમાર ધરાની
લશકરની તલવાર તથા ગરજથી તો કસો દર લાગતોજ નથી અને
ધરાની દલેરો તથા પેહેલવાંને તો કુચ ખીશાદમાં ગનતોજ નથી અ-
ગર એ ફરતા આસમાંન મારી મદદ નહી કરતે અને એ સખત તો-
ફાંનનો પવન નહોં કુકતે અને એ જાન્યુલી લશકરની આંખમાં ખાક
નહી જતેતો આજ શાજી સુલતાની લડાઈમાં આપણાં લશકરમાંથી
એકખી આદમી સલામત રહી શકતે નહી તેથી મને ધાસતી લાગે છે

કે કાલ રોજની લડાઈમાં તે હવે ફરાંમરજનાં લશકરથી આપણા લોકો ઉપર શી મુસીબત ગુજરશે. તેવારે જાંમાસપ હકીમે જવાબ દીધોકે અમે પાદશાહ તું કરો અંનદેશો મા કર કેમકે એ જાણુલી લશકરમાંના એક સવારનેખી તું ખાંમદાદને વખતે દેખશે નહી. એ રવેરો પાદશાહ પહમન તથા હકીમ જાંમાસપ ગોફતેગો કરતા હતાં. હવે એ નામાનો ખનાવનાર શાએર કેહજે કે પેલી તરફ જેવારે જાણુલી લશકર જખમી હાલ સાથે શેકસત ખાઈ નાહાણું તેવારે સરવે કોઈ રાતનાં એક ખીજસાથે મનસુખો કરી કાણુલની તરફ ગએઆ. તે ઉપર એનો શાએર અણુતાએર તુસી કેહજે કે એ આસમાનની ચાલ એવીજે કે કખી લડાઈમાં ફતેહ ખખશોને જીવ ખુશી કરે છે અને કખી લડાઈમાં શેકસતે આપી ગમગીન એહરા સાથે રંજદા કરેછે.

હવે જેવારે ખાંમદાદની રોયની જાહેર થઈ ઇઆને સફેદીની આદરને પાહાડની કંધન ઉપર નાંખી ઇઆને આફતાખ નીકલીઓ તેવારે એક સવારે જંગલની તરફથી દોડતો આવી પાદશાહ પહમનને ખખર આપી કે અમે જેહાંનનાં પાદશાહ ! આજ ગઈ રાતે ફરાંમરજ પોતાનાં લશકર સાથે નાહસી ગએઓછે અને તેનાં લશકરનો એકખી સવાર રહેઓ નથી અને તમામ દેહરા તથા તંજુ ખાલી પડીઆછે. તે વધાઈ સાંભલીને પાદશાહ ખુશી થએઓ. પછી હરતરફ સવારોને શીતાખીથી દોડાવીઆ કે પેહલવામ ફરાંમરજની શોધ કરી પકડી લાવે. એ ફરાંમરજ ફસતમનો ખેટો થાએછે વાસતે જે એ હરકેયે હુપાઈ ખેટો હશે તો આપણું કામ મુશકેલ થઈ પડશે વાસતે તેની જેસતેજે સારી રવેશથી કરે. તે હોકમ સાંભલી ઇરાંની સવારો ઘોડા દપતાવી ગરદનફરાજ ફરાંમરજની જેસતેજે જખખત કરવા લાગા પણુ તે જગોએ તેની કાંઈ નીશાંન પામીઆ નહી તેવારે પાદશાહની ખાતેરનીશાં થઈ કે એ જગોથી જંગી ફરાંમરજ નાહસી ગએઓછે પછી તે જગોથી ઉઠી પાદશાહ પહમને જાણુલીઓના ઉતારાની જગોએ જઈ તે જગોની સરવે હુટ ઇરાંની લશકરને આપી દીધી અને તે ફતેહની ખુશીમાં તરણુ દહાડા અને તરણુ રાત મીજલેસ સમારી સરવે કોઈ ખુશીથી શરાખ પીવા લાગ્યા અને રાંમશગરોનાં આવાજે કરી પોતાને જીવ ખુશી કરતા અને ગમને દુર કરી નાંખતા હતા. એમ કરતાં એળે દાહાડો થએઓ તેવારે પાદશાહ પહમને પોતાનાં લશકરનાં અમીરાને ખોલાવી કહેઉં કે હવે આપણને એક વખતની મરદાનખી

કરવી પાકી સ્ત્રી છે કે આપણું સીસતાનની તરફ જઈ તે જગો ઉપર જાલેજર એખસો છે તેને પકડી બીજાએ. એવો એતેફક પોતાના આમીરો સાથે કરી પાંમદાદને વખત તમામ લશ્કર સાથે તે પાદશાહે સીસતાનની રાહ પકડી.

અપ્પર થઈ જાલેજરને ફરાંમરજનાં નાહાસવાની અને
અહમન સીસતાનની તરફ આવીએ અને તેનું
લશ્કર સીસતાનને ઘેરો ઘાલી પડીઉં તે
વગેરેની દાશતાન.

—:૦૦:—

જેવારે એ અપ્પર સાંમના દસતાં જાલેજરને થઈ કે પાદશાહ અહમન લશ્કર સાથે આવી તારા શહેરને ઘેરા ઘાલી પડીએ છે અને તારો નામદાર ખેટો જીહારે મારીએ. ગએએ છે અને શેરમરદ ફરાંમરજ કાણુલની તરફ નાહાસી ગએએ છે એવી નાખુશ અપ્પર શાંભલી પુઠો જાલેજર પોતાના દેલથી એક સરદ હાએ મારીને આંખમાંથી આંસુની જગોએ લોહી વરસાવવા લાગો અને કેહેવા લાગો કે અએ ગંમ ભરેલા જમાનાં તેં આખરે અમોને ગમમાં નાંખીઆ પણ શું કરું આજ રોજે એ અંખી ખેંચવો પડે છે, અને હવે મારો મોલકમી સરવે વેરાંન થશે. મારો દહાડો કેવો ઉંધો આવીએ છે કે મારો શેરનો ચુંગાલનો ફરાંમરજ મારેથી દુર જઈ પડીએ. અને જહવારે જેવો ખેટો કમીનાં દલેરોનાં હાથ ઉપર મારીએ. ગએએ. અએ ખારે હકતાલા ! એવો દાહાડો મારે થકી કેમ રહેએ. હતો, પણ અએ દાદગર દાવર ! હું નહી જાંણુતો કે હવે ષહી મારી ઉપર શું બનાવ બનશે તેનો મને ઘણાજ અફસોસ લાગે છે અને હું હરરોજ પોતાનું મોહોત માંગું છેઉં તોખી માડું મોહોત હજી આવવું નથી અફસોસ કે મારો રોશન આફતાબ વાદલમાં છુપાઈ ગએએ. હવે મને પોતાના હાલ ઉપર રડવું આવે છે, હું નથી જાંણુતો કે મેં જે હાંનમાં એટલી બધી શું તકસીર કીધીય કે તેનો ખદલો મને હમણું જીઠાપામાં મલે છે અને જમાનો એટલો બધો તો મારો મુઠ્ઠા થઈ ખેટે છે કે માડું જીગર શેરમરદ ફરાંમરજ આએ વખત ઉપર નાહાસી ગએએ. એ રવેશે જાલેજર પોકાર મારતો હતો એવામાં એક

એલચી પહમનની તરફથી આવી પોંડોચીઓ, તે ખમર જાણેજરને થઈ તથી તે એલચીને શીતાય નજદીક ખોલાવીઓ તેવારે તે એલચીએ જાણેજરનાં હાથમાં એક નામું આપીડં તેજ વખતે તે નાંમાને ખોસા દેધને સર ઉપર ચહડાવીડં પછી તે નાંમાની મોઢોર તોડી એક ખમરદાર મુનશીનાં હાથમાં આપીડં તથી તે મુનશીએ હાથમાં નામું લેધ ખાંગેખોલંદ વાંચવા લાગે. તે નાંમામાં પરચમ પાક હમ્મજદાતું નાંમ લખેતું હતું પછી લખીડં હતું કે અએ જાણેજર તું જો કે પાક હમ્મજદાં એવો તો અજમ કુદરતનો સાહેબ છે અને તેજું આપણે વાસતે શું શું ચીજે પેદા કીધીછે અને તે ચીજે ઉપર આ પાકું એકીન આવેછે તું જો કે એકીન નહીં હોએ તો વગર થામે આસમાન કેમ રહે, વધી જો કે એક કતરા પાણીમાંથી શી રવેસે હનયાંન પેદા થાએછે તો તેની કુદરતનો કોઈ વાકેફગાર નથી વાસતે હું ચાહું છું કે એ ફેસાદ તથા શીતનો તોડી નાંખીએ કે ના હક ગરીબ રદએત મારી જાએછે વાસતે મારી ખુશીછે કે તારા ફરામરજનો ખેટો સાંમ કે જે પરાને પેટે પેદા થએલોછે તેને મારી ખેદમતમાં આપ કે તે મારી મીજલેશમાં ખેરી અને હું તેને જોવાથી ઘણા ખુશી થાડં અને એ સાંમને જોવાથી મારી પાકીની ઉમર જાનરં એ પાકજાદ મરદ મારી પાદશાહીમાં હોએતો મારી પાદશાહી આપાદ ચાલે. જો તું મારો ખેલ કપ્પલ રાખે તો હું સરવે ફેસાદ દુર કરી સાંમને લેધ હંશન જાડં કાંએજે સામ એક તરફથી જોડંતો તે પાદશાહ જંમશેદની ખુનીઆદનો અને બીજી તરફથી જોડંતો પરી પાદશાહ ફરેતુસની ખુનીઆદનોછે તથી એ નામદાર મરદ મારી નજદીક હોએ તો મારો જીવ તેને જોવાથી ખુશી ભરેલો રહે. એમ કરતાં તારી ખાતરમાં નહીં આવેતો મારી સાથે લડાઈ કર. જેવારે ખુદા જાણે એ રીતનું નામું શાંખલીડં તેવારે તે ઘણા ખુશી થએઓ. અને સાંમને ખોલાવી કહેવા લાગો કે અએ ઉંચ ખુનીઆદના ખેટો સાંમ ! તું મારાં કલેજાના જખમનો પટો છે અને પાદશાહ પહમન તુંને માંગેછે અને તારો પાપ ફરામરજ એ વખતે મારી નજદીક નથી અને પાદશાહ પહમને એ રીતે નામું લખીડંછે. તેવારે રોશન દેલના સામે જવાબ દીધો કે અએ મેહરખાન દેલનાં પાપ ! જે કોઈ તારો હોકમ હોએ તે ખજ લાડં. એ પહમનથી તથા એના લશકરયો હું કાંઈ કરતો નથી વાસતે જો તું કહે તો પહમન સાથે હંરાન જાડં અને

તારો હોકમ હોએ તો પાદશાહ બહમનની લડાઈમાં જઈ: જેવારે
 છુલ્લેરગ જલેજરે પાકજાદ સામની જીખાંતી એવા સખુન થાંભલીઆ
 તિવારે તે ઘણાજ પુરી થાએઓ અને એક નામું પાદશાહ બહમન ઉ-
 ન્નર હાઆદગારી ભરેલું લખીલું. તેમાં એમ લખીલું કે અએ પાદશાહ !
 તું રોશન દેલ સાથે દરાનના તખત ઉપર જીવજો અને તારા દુશ-
 મનો ઉપર તું હમેશા કૃતેલથી કાવજો ! અએ હાંનાંઈ ભરેલા પા-
 દશાહ ! તું જોકે મારા ખેટા જેહાન પેહલવાન ફસતમે તારી સાથે કેલું
 નેક કામ કીધું છે કે નેકનામ રોઝનિતન અસફદીઆર શુજરીઆ
 પછી તુંને જાણલમાં લાવીને પરવરશ કીધો અને વલી પાદ-
 શાહગોશતારપના શુજરીઆ પછી તુંને દરાનનાં તખત ઉપર
 ખેશાડેઓ અને તારા સર ઉપર પાદશાહી તાજ મેલીકું,
 તેથી તુંને પાદશાહી મલી છે. એવી રજ તારે વાસતે તાજખખશ
 ફસતમે ખેંચીછે તો તેનાં બદલામાં તું હમણાં એવી નવાજેશ કરેછે.
 તોથી હમો સરવે તારા ફરગારદાર છદએ. વલી તેં લખીલું કે શેરદેલ
 ફરામરજના ખેટા પરીજાદ સાંમને મારી હજુર મોકલ, પણ અએ નાં
 મદાર પાદશાહ ! જો તારી મેહેરખાની છે તો સાંમ તુંને મલવા
 આવેછે, તેની સાથે એખલાસ કરી સાંમને પાછો વટઆ કરજો અને
 તારી સાથે સાંમ સજી થઈ દરાન આવે તો ખેલાસકથી તે સરજમીન
 ઉપર લેઈ જાજો. એ રીતલું નામું લખી ગરદનફરાજ ફરામરજના ખેટા
 જંગી સામના હાથમાં આપીલું તેવારે પાકજાદ સાંમે ઘાડા ઉપર જીન
 નાંખીલું અને પેલા પાદશાહ બહમનના એલચીને કહીલું કે તું જા
 અને રોતાખીથી પાદશાહ બહમનને ખખર કર કે જંગી ફરામરજનો
 ખેટો સાંમ તારી ખેદમતમાં આવે છે તેજ વખત એલચીએ દા-
 ડતો જઈ પાદશાહને કહીલું કે જંગી ફરામરજનો ખેટો સાંમ ના-
 મદાર પાદશાહની જનાખમા છુલ્લેરગ જલેજરેમું નામું લેઈ આવેછે.
 તે વખત તે મકાન ઉપર જાંમાસપ હકીમ ઉમેલો હતો તે એવી વાત
 સાંભલીને શીતાખ પાછો ઘાડો ફેરવી પેતાના પેશુતનની નજદીક ગએઓ
 અને કેહેવા લાગો કે આજરોજ જાણલસતાંનની પુરીજ ખરાખી થશે
 અને માહેતમ ધડશે કાંએકે હવે એ જુદો જાલ દેલમાં કાંઈ અન-
 દેશી કરતો નથી નાદાંનીની ચાલ હાલમાં એને મારેછે. તું જોકે પાદ-
 શાહ બહમન એ રીતનો એ જાલનો દુશ્મન થઈ લાગોછે અને
 કોણ જાણે જાલ ઉપર એ પાદશાહ નામું લખેલું છે કે તેથી જંગી

કૂરાંમરજના ખેડા પાદશાહ સાંમને જુઠા જલેજરે પોતાલું નામું આ-
પીને મોકલીઓ છે વાસતે હું જોકે આજે રસતાખેજ નજર
આવશે એટલું જાંભાસપત્ર પોલવું કે જાણલની તરફથી પાંતરો સ-
વાર સાથે સાંમ ચાલેઓ આવેછે—જેવારે પાદશાહ બહમને કુરુથી
સાંમને આવતો દીરો તેવારે પાદશાહ શેતાપ સપેહસાહાર અરદેશરને
ખોલાવીઓ. અને તેના કાનમાં કાંઈ વાત કહી તેથી પેહલવાન અરદે-
શર દશ હજાર સવાર લેઈને જંગી સાંમને એસતેકપાલ લેવા
ગએઓ અને પાદશાહ બહમન હાથી ઉપરથી ઉતરી પોતાના તખત
ઉપર જઈ ખેડો શાવાસતે કે તેણે મરદુમ આજરીતું કાંમ કરવું
હતું. જેવારે પેહલવાન અરદેશર દશ હજાર ફોજ સાથે સાંમને
જઈ મલેઓ તેવારે સાંમે અરદેશરને ઘણુંજ આદરમાન આપી
કેહવા લાગો કે એ પેહલવાંન ઉંચી જુનીઆદનાં ગેવના નખીરા
અરદેશર મારા નેક પાંદાંનમાંનાં ખેજનની ચેરાગ હું તુને જોએ
આથી આજરોજે ઘણો જુરી થએઓ છું. તેવારે અરદેશર
કેહવા લાગો કે એ સંમદાર સામ અજ રોજે મારા પાદશાહ
બહમનની મજલેસમાં તું આવીઆથી એક પુરંમ ખેડેશતનાં જેવી તે મીજ-
લસ થારો અને તુંને જોએઆથી સરવે ફેસાદ ભાગી જશે માટે પાદશાહ
બહમને મને તું નામદારને ઇસતેકપાલ લેવા મોકલેઓછે તો હવે તું જોકે
સરવે વાતે જાણવું ખખત ફોજાંન થારો એ રીતે ખેડુજન ગોફતેગો
કરતા પાદશાહ બહમનના લથકરની પેહલી સફમાં દાખેલ થએઆ
અને તાંહાંથી ખીજી સફમાં પેઠા અને તરીજી સફમાં પાદશાહ બહમન
તખત ઉપર ખેડેલો અને તેની પાશે પેશુતન તથા જાંભાસપ હકીમખી
ખેશી પેહલવાંન અરદેશર તથા દલેર સાંમ એ ખેડુ નાંમદારો એક
ખીજી સાથે વાત કરતા આવેછે તેનો તમારો જોતા હતા.

ઝહમન નામું લાગ ઝીન્ને.

આવી પોંહચી સામની માએ પરી તેને બોલાવવાને યહુ
સામે તેનો સુખન શાંભલીઓ નહી તેથી તે બહુમનના હાથ
ઉપર મારેઓ મએઓ તે વગેરેની દાસતાન.

—:૦૦:—

જેવારે પાદશાહ બહુમને તદખીરથી જલેજર ઉપર નોજવાન સામને
બોલાવીઆતું નાંમું લખેડું તેવારે તે બપ્પર ગેબથી પરીના પાદશાહ
ફરેતુસ જે પહેલવાન સાંમનો મમાવો થાએ તેને થઈ કે આજરો-
જે અરદન ફરાજ ફરામરજના ખેટા પેહલવાન સામનો વાખો થશે તે-
થી પોતાની ખેટી જે સામની માએ હતી તેને બોલાવી કેહેવા લાગે
કે એ ખેટી તું શેતાખીથી જઈ તારા ખેટા સામને મારી નજદીક
બોલાવી લાવ કાંએકે મને ગેબથી એવું માલમ પડે છે કે હવે
સાંમેસવારનાં ખાંનદાંનમાં ભારી માહેતમ બપડશે અને તેની નસલમાં
કોઈ સલામત રહેશે નહીં. એ રવેરી કજનો બનાવ હોવાથી આજ રોજે
પાદશાહ બહુમને તારા ખેટા સામને ફરેબથી પોતા પારો બોલાવી
તેની ઉપર આકત યજરવાનો ધરાદો કીધો છે વાસતે તું શેતાખ
જઈ તેને મારી નજદીક બોલાવી લાવ કે તે આવી મારા જ-
અલમાં રહેશે તો કોઈની તાકાત નથી કે એ જંગલમાં આવી તેને
મારી જશે. વાસતે તું જતાંને વાર તારા ખેટા પરીજદ સાંમને એ
ચીત કેહેજે કે એ ખેટા તારા નેઆગાંન જલેજર ઉપર તથા તારી
ઉપર ભારી આકત આવી છે વાસતે તું તારા મમાવાના જંગલની
તરફ આવીને આરામથી રેહ. અગર એમ કરતાં તે જો તારી સાથે
નહી આવે તો તું તેને સહમજવી કેહેજે કે આએ વખત હરેક
તદખીર કરી નાહી જઈ તારો જન ખચાવી પાછલથી તારાં ખાનદાનની
શોભા રાખવાનો છે. એ તરેહથી પોતાની ખેટીને શાહાનશાહ ફરેતુસડું
સહમજવી કેહેવું કે તે પરી ઉડીને આસખાંન ઉપર પાંખ મા-
રતી તે જગોએ આવી પોંહચી—હવે પેલી તરફ સામે તરીજ સફ-
માં જવાનો રસતો પકડેઓ હતા. તાંહાં તેની પરીમાદરે તે મેદાનમાં
આની પહેલવાન સામનો રસતો બંધ કીધો અને કેહેવા લાગી કે
એ ખેટા તું કાંહાં જવા ચાહેછે અને છુદા જલના સરમાં ખાક તું

શાવાસતે નાંખેછે. એટલું પરીનું કેહેવું કે સામની નજર પોતાની પરી-
 જાતી માદર ઉપર પડી. આ નામું લખનાર શાએર કહેછે કે જે વખતે
 પરીજાદો સામ સાત વરસની ઉમરનો હતો તે વખતથી તેની માદર તેને
 પેહેલવાંનું રસતમને સવાધીન કરી ગઈ હતી તે દહાડેથી તેજ રોજે
 સામે પોતાની માએને દીઠી હતી. શાવાસતે કે પરી લોકો સરવે જોહા-
 નને જોએછે અને તે પાક પરીજાદને કોઈ જોઈ શકતું નથી. એક
 પોતાનો ખાવંદ ફરાંમરજ જોતો હતો કે તે રોજે પોતાના ખેટા
 સામની નજર પડી હતી. જેવારે સામે પોતાની માએનો રોશન ચેહેરો
 જોએએ. તેવારે હકની દરગાહ તરફ મોહોં કરી પોતાની માએને કહે-
 હું કે એ માએ તું એ મકાન ઉપર કેમ આવીછે. જો મારો ખાષ
 નામનો ઉઠાવનાર પેહેલવાંનું ફરાંમરજ સાંભલશે તો મારી પીઠ ફાડી
 નાખશે. તેવારે તે પરી માદરે જવાબ દીધો કે એ માએની આંખનાં તુર
 તું સરવે કોઈને કેમ ખાકમાં નાખવા ચાહેછે? મને આવી આવી ગર-
 જ કાંઈ હતી નહીં, પણ પાદશાહ ફરેતુશનો ફરમાન તારી ઉપર લાવી છે
 તે તું કાંઈ ધરીને સાંભલ કે પાદશાહ ફરેતુશે કેહેવાડીકે કે તું એક જીવ-
 થી ધરાંન જેર થતી નથી અને જાણુલ સરજમીન કાંઈ ખરાખ થએઆ
 વગર રહેતી નથી વાસતે એ ખેટા તું મારી સાથે આવ અને એ
 ખુરા બહમન પાસે મા જા. એ ખેટા હવે પછી તુંને કાંઈ જીવસ
 વાસતે પાદશાહ ફરેતુસની નસીહત માન અને તે તારા પરીસતાનનાં
 પાદશાહ મમાવાનાં જંગલની તરફ આવ કે તું હંમેશાં આરાંમમાં
 રહેશે. તેવારે પેહેલવાંનું સામે પોતાની માએને કહેહું કે એ માએ
 તું ફરીથી પાદશાહ ફરેતુશની નજદીક જા અને મારી તરફથી જે વાત
 સહમજાવી કેહેજે અને વળી કેહેજે કે એ નેકનામ પાદશાહ હું તારાં
 જંગલની તરફ આડું પણ રસતાપેજ સુધી માડું મોહોત નહીં આવે
 તો તે જંગલની આખોલવા હું પસંદ કરું. જો તે જગા ઉપરથી
 આક્રમત માડું મોહોત હોએ તો મને માફ કર. શાવાસતે કે મારો
 ખુજેરગ નેઆગાન જાલ રંજ ખેંચીને મરે અને હું નોજવાન
 ખેટો તે ખુદા બપાવાને મેલી એશ આરાંમ કરવાને પાદશાહ ફરેતુ-
 શનાં જંગલમાં આવી રહેવું એ વાત ઉપર ખોદાતાલા જીનહાર
 રાજ થનાર નથી. વાસતે એએ મેહેરખાન માએ તું શેતાખ જઈ એ જ-
 વાખ શઢી કરીને લાવ. મોહોત તો કોઈને સુકીઆ નથી કે મને મેલશે.
 વાસતે હવે હું જા ને મારા મમાવાને કેહે કે એ જાલમ બહમનની

છડાઈથી ફારેગ થઈ તારાં જંગલની આખો હવાની સેહેલ કરવાને હું આવશ. એટલું સામતું કેહેવું કે પરીએ એક આઠાપ પોતાના ખેટા મામને કીધી અને કહેવું કે એ નેક ખેટા તારી તથા તારા બાપ ફરાંમરજની હવે પછીની મુલાકાત પારેલકતાલાની દર-માહમાં થશે. એટલું કહી નવધાર આંસુ રેડતી આંખો સાથે તે પરી ઉડી ગઈ. તેવારે પેહલવાંન સામ ધાભરો પડી ચોતરફ જોવા લાગો. તેવારે અરદેશર કેહેવા લાગો કે એ ખેજુનીઆદનાં સામ હવે તું શેતાખી કરી ચાલ. એટલું અરદેશરતું કેહેવું કે સામ શર મીંદા થઈ કેહેવા લાગો કે આ ઉંચી જુનીઆદનાં અરદેશર તું એવા નાલાએક સજીન કેમ ખોડેછે, તુંને મેહેરદાવરની નજદીક જવાપ દેવો ભારી થડશે. એટલું સામતું કેહેવું કે પેલી દશ હજાર ફોજ પોતાની સાથે હતી તેને પેહલવાંન અરદેશરે અથારત કીધી તેથી સરવે કોઈ સામને ઘેરેરો ઘાલી પકડી શેતાખ મુશકાં ખાંધી ચાજુકનો માર મારતા પાદશાહ ખહમનની નજદીક લેઈ ગએઆ. જેવારે પાદશાહ ખહમને દુરથી પેહલવાંન સામને એ રવેશે ગીરકતાર આવતો દીદો તે વખતે હોકમ કીધો કે જેહેરી ચુકની જે ચાદર છે તે લાવે અને એ ખેજુનીઆદના સામના તન ઉપર લપેટે. પાદશાહના ખીદમતગાર સોકો એવો હોકમ શાંભલી જેહેરી ચુકની ચાદર લાવી તેની અંદર તે જખુલી પેહલવાંનને લપેટીઆ. વલી પાદશાહ ખહમને હોકમ કીધો કે એને તખતની શીડીની નજદીક નાંખે અને સરવે મીજલસી માન-સો એની ઉપર પગ મુકીને ચહડી આવે. એવો હોકમ શાંભલી સરવે મીજલસી માનસો તેજ પરમાણે સામના પદન ઉપર પગ મેલી ચહડી ગએઆ. એવો મામલો દાનાવ જાંમાસપ હકીમે તથા દસતુરાન દસતુર પેશુતને દીદો તેવારે પાદશાહ ખહમનને કેહેવા લાગા કે એવી જલમ પાદશાહી કોઈ પાદશાહો કરી ગએઆ નથી અને તું એવી જુલમ ભરેલી પાદશાહી કરેછે તો એ પાદશાહી કેઆંમત તલગ કાંઈ તુને પોરોંચવાની નથી. તું જોકે કીઆ પાદશાહ એ જેહેરી ચાદરમાં ધનિસાનને લપેટેછે હતું કે તું એ નેક જાત સામ જે પરીને પેટનો પાદશાહ ફરેતુશની ખેટીનો ખેટો થાએ અને જે પરીજાદ રોશન મેહરાવાલા પેહેલવાંનને જેએઆથી ધનિસાનનો ગાંમ તયે તેવા સામ ઉપર તું એવી જાશતી કરેછે તો હકતાલા તારૂંખી મોડેત એવુંજ આપશે. તુને એવી નાલાએક ચીજ કરવી ઘટારત નથી અને તુને પાદશાહ

કેહવોળી મુનાએળ નથી. એ રીતે કહી ખેલુ નામદારો ઊઠી ગએઆ અને પોતાનાં મકાન ઉપર જાઈ સર ખાકમાં નાખી રડવા લાગા અને કે હેવા લાગાકે એ ખારે તાલા એવી પાદશાહીનાં વખતમાં અમને શું કરવા પેદા કીધા. એ જીલમગાર પાદશાહથી અમો કેમ છુતીએકે એ જીલમ અમારેથી અરદારતા થતો નથી. એ રીતે જારી તથા ફરીઆદ કરતા હતા. તેવામાં તે ખેલુંની આંખમાં ખોવાળ ગાલેળ થએઓ. તાંહાં જોએ શુ કે આદર ખુરેહ પોતે આવીને સામનાં ખદંન ઉપર પોતાની ધીક આપીછે અને પેલી જેહેરી આદરની તમામ સુકો તે આદર ખુરેહનાં ખદંનમાં લાગેછે અને જેકોઈ પગ મેલેછે તેનો ભાર તમામ આદર ખુરેહ શોશેછે અને અશો મરદ સામતો તેની ગોદમાં શુતોછે. એવો ખુવાળ તે નામવરોએ દીઠો તેવારે ખાખથી ખેદાર થતાંજ તે પાકજીવ શાહજાદાઓ ખારે હકતાલાની દરગાહમાં મોનાજીત કરવા લાગા. હવે એ રવેશો એક દાહડો એક રાત સુધી સામને નાખી મેલેઓ હતા. યહી ખીજે દહાડે પાદશાહ બહમને હોકમ કીધો કે હવે પરીજાદા સામનાં રવાંનને ખાહેર કાહાડી એની લાશને ખુજોરગ જાલની નજદીક તોફો હદીઓ કરી મોકલે. તેવારે હકીમાન હકીમ ખુજોરગ જામશપે કહેજો કે એ પાદશાહ હવે તુને ધટેછે કે સામ શુજેઓ હોએ તોખી જાલેજરની નજદીક મોકલે ઇઆ નહી શુજેઓ હોએ તોખી તેની નજદીક મોકલે. —પણ બહમનની તો ખાતેર નીશાં હતી કે એ જેહેરી આદરમાંથી ધનસાન સલાંમત નીકરતુ નથી તો સામને એક દહાડો અને રાત રાખેઓછે તેથી એ સામ કાંઈ જીવતા નીકરતો નથી. એવું સહમજી જાંમાંશપને કહેજો કે એ સામ જીવતા હોશે તો એને તાહારે હવાલે કરશ તેવારે તું લેઈ જાલની નજદીક જાજે. એવો હોકમ શાંબલી જાંમાંશપ ખુશીથી ખેહો. એવામાં પેલો અનેહગાર જલાદ આવી પોહોએઓ તેના ખેલું હાથમાં સાંમડાંનાં મોજાં પેહેરેલાં હતાં શાવાશતે કે જેહેરી આદરને જેનો હાથ લાગે તેને જેહેર ચહડે તેથી તેજલાડે સાંમડાંનાં મોજાં પેહેરી તેઆદરને ખોલી. તેખોલી જોએ શુ કે સામનાં ખદંનને કશો જખમ દીઠો નહી અને તે સામને ખુશી ભરેલી દીઠો અને તેનો ચેહેરો ગોએઆ એક આક્રતાળ નીકળી શાહાનશાહ બહમનની સાંખે ઊભોછે. તે જીલમગાર વેરી બહમનથી દેખી ચકાએઓ નહી. તેથી કહેજો કે એ નાપાક જાહુઈ ભરેલા સામ તું એમ સાહે છે કે જેહાંમાં કેઆંમત સુધી જીવું પણ તું જેવા જાહુઅરને

રાખશે સજ્જવાર નથી. તેવારે સામે જવાખ દીધા કે અમે ઉઘી
જુનીઆદનાં પાદશાહ તું જોકે તારો એ રીતનો જોલમ ધમ્મજદાં
શોયરો નહી. હમનાં આસમાં તારી મોરદ ફરે છે તે ઉપર મુશતાક મ
રેહ. જાજુલીઓના જોર તથા જવાન મરદીથી ધરાની પાદશાહત કા-
એમ રૂઢી છે અને તે નામદાર પેહેલવાનોના તાખથીજ તું શાહાનશાહને
આ તખત અને તાજ મળીડં છે. તે ખાંદાનના એક મારા જેવા પેહેલ
વાનને રોષનતન તું જે રાખુન પોતાના મોહોડાંમાંથી ખોલે છે તે સર
વે તુનેજ આંખીન થાશે. તુને પોતાના ખેડેશતની જરૂર નથી કાંએક
તાર દેલ દાજખની તરફ ફરે છે તેથી તારા દેલમાં ગજશતે અખ-
ભીસે મોકાંમ કીધા છે. તું જાંનતો નથી કે મારા ખાંદાંનથી શું
જુખીનાં કાંમ થએઆં છે અને તારા ખાંદાંનથી જરગોશતની દીન
જાહેર થાઇ છે પણ ખુદા માલમ કે તુને તો અશફદીઆરે શી રવેશ-
થી પેદા કીધા છે કે તું ખોદાની રાહાને પીછાંનતો નથી પણ કેઆંમત-
ને દંન તુખી એજ રીતે ફનાં થશે તેવારે ગજશતે અખલીશ આ-
વી તારા રવાંનને લેઈ જશે તે કરતાં તું પાદશાહ છે તો સરવે હુબર
તુને માલુમ છે કે પેહેલવાંનગરીની શરત એ રીતે નથી કે મેહમાં ખો
આવી એકાએક મુશકાં તંગ કરાવે. જો તુંમાં હીમત તથા દયેરી હોએ
તો મારા બંધને કાપી નાંખ અને હું એક લોખંદી પેહેલવાંન છે
તો તું મારી સામે મેદાંનમાં ઉતર અને મારો હોનર જોકે ધમ્મ-
જદાં કોણુને ધુઆરી દીએ છે. તું એવાં દગાખાજનાં કાંમ કરી મારવા
આડે છે તો એ નાંમદારી કોઈ જુજોરગ લોકો કજુલ રાખવાના નથી. એ
રીતે પેહેલવાન સામતું ખોલવું કે પાદશાહ બહમનનું મગજ ફરી ગએક
કે તેણે તેજ વખત તખત ઉપરથી ઉઠી સામને એક તમાચો જોરથી
મારેઓ અને ગુસામાં આવી દીવાનાની માફક જલાદને હોકમ કીધા કે
એ સામનાં સરને શેતાખ કાપી નાખે. એનો તાજુખી ભરેલો રાખુન જ
ભાદે શાંભલેઓ તેજ વખત તલવાર ખેચી એક જખમ પરીજદ સા
મની નાજુક ગરદન ઉપર એવો તો મારેઓ કે તે જંગી સર આસા
નીથી જુદુ થઈ શેતાખ જમીન ઉપર પડીડં. તેવારે હકીમ જાંમાંશ-
પ તથા દસતુર પેશુતન મીજલેશમાંથી ઉઠી જઈ કારાં કફન પેહેરી મા-
હેતમમા ખેલા. હવે જુરા બહમને હોકમ કીધા કે એ સામતુ
સર પાછું ધર ઉપર મુકી ખેમાલુમ તાંકા મારે પછી નાથ દારૂએ
એણે તન સાફ કરી ઘાઇ નાંખી એક પાદશાહી પાશાક પેહેરાવે. તેજ

વખત ખેદમતગાર લોહો દોડતા જાઈ નોથદાર લાવી સામનુ બદન પાઠ
 કીધું પછી તેને પાદશાહી પોથાક પેહેરાવેઓ તથી થામનો એ
 હેરા એવોતો જેબ દેતો કે કોઈ તેને નહી પીછાંતી શકે જે એ સાં-
 મ ગુજરેલોછે. વલી જીલમગાર બહુમને હોકમ કીધો કે એક તાજ
 શાહા જમશેદનુ લાવી એના સર ઉપર મુકે અને તે તાજનાં ટકરાન
 બંધ એવોતો બાંધે કે એની ગરદનને કશો જખમ લાગે નહી એ રીતે
 સામને તઈઆર કરી એક સારો ઘોડો જે ધીરજથી ચાલનાર હતો તેની
 ઉપર જરી જીન નખાવી તે ઉપર બેસાડેઓ અને એવોતો બાંધેઓ કે
 તેને કોઈ પીછાંતે નહી કે સામ ગુજરેલોછે. પછી પાંચ સવાર જરી
 જીનનાં તથા જરી કમરબંદનાં રાખનાર મુએલા સામની સાથે આપી
 હોકમ કીધો કે એને જાણે જરની નજદીક લઈ જાઓ અને તે જુદા
 જાણેજરને કહેજો કે શાહાનશાહના શાહાનશાહ બહુમને તારે
 વાસતે હીઓ મોકલેઓછે. વલી કહેજો કે એ રીતનો હીઓ હું તા
 રે વાસતે હમેશ મોકલુ તે તું કજીલ કરતો રહેજે. શાવાશતે કે હવે
 તારો જુદાપાનો વખત છે તથી તું ઉપર મને ઘણી મેહેરબાની આ
 લેજે કે તારા પોશીલાં જાહાંડ છે તેના ફલ એ જુદાપામાં ખેરી ચા-
 ખીઆ કરે. તું ખેરાક જાણુજે કે હવે તારો ખેરાક ખીજે છેજ નહી.
 એ રવેશે કહી પોતાના ધરાની સવારોની સાથે પેહેલવાન સામને ત-
 રીજે દાહાડે રવાના કીધો. જેવારે જાંબાંથપ હકીમે એવી જાણેમ
 મશખરીથી જાણનો જાન માહેતમ કરવાના ઢોંગથી ચાલેલો દીઠો તે-
 વારે એક ખેપીઓ જાલ ઉપર મોકલી કહેવાડે કે હવે તું સરમાં
 ખાક ભરી રોતાબ એ જગોથી નાહારા કે પરીજાદ ખેટા સામનો નતી
 જો જોઈને તું ફરીથી એવો એતખાર કરે નહી અને પાદશાહા બહુમ
 નના એતખાર ઉપર તું ફરીથી કોઈને મોકલવાથી પરજેજ કરે. હકી
 મ જામાસપનો સંદેશો કહેઆ માફક તે ખેપીઆએ જાઈ જાલને કહે
 ઓ તેવામાં પોતાના એવાંનમાંથી જાલ જોએ શુ કે સામ ઘોડા ઉપર
 ખેરી જલકતા આફતામની મીસાસે ચાલેઓ આવેછે. પેહેલવાન જાણે
 તથા જીજેરગ ખાનુગોશશપે દુરથી જેવારે સામનો મામલો એવો દીઠો
 તેવારે પોતાનાં દેલમાં પથતાવા લાગાં કે જાંબાંથપ હકીમે કહેવડાવેકે
 તે રાજીન ખોદા માલુમ કે શું હોશે. એ મારા શેરમરદ ફરામરજ-
 તું કહેજી સામનો શોકથી ઘોડા ઉપર સવાર થઈ ખીજા પેહેલવાનો
 સાથે બમલમાં હાથ ધાલી લટકે ચાલેઓ આવેછે. એ રીતે જાણેજર

અંનદેશો કરે તેટલાં પાનુગોશયપ ધોડા દપતાવતી સામની નજ્દીક ગેંધ જે તમાશો જલેજર પોતાનાં પેહેલવાંનો સાથે દુરની જોએએ. પાનુગોશયપ સામની નજ્દીક જતાંવાર મોડેમતથી પુગા લાગી કે એ પેહેલવાંનું તું આજ રોજે ધોડા ઉપર નાંકઉવત કેમ ખેડોએ. એવા માં પેલા પાંચ સવાર જે સામની સાથે હતા તે પાનુગોશયપને જોઈ શેતાપ નાહાશી ગએઆ કે સામ ધોડા ઉપરથી મરદાઈ જમીન ઉપર પડેઓ. તે તમાશો જોઈ પાનુગોશયપે સામને શેતાપ ઊઠાવી પોતાની મોદમાં લીધો અને એક પોકાર જારીનો ઊઠાવી માહેતમ કરવા ખેડી. એવામાં પેલી તરફથી જલેજર આવી જોએ શુ કે સામનો તો વાખો થએ એછે તેથી સરવ કોઈ તે મકાંન ઉપર ગમ કરવા ખેડાં અને જામે જર કેહેવા લાગો કે-એ તેહેમતનં રસતમ તુને નહીં ઘટતું હતું કે મને આ જઘડીના વખતમાં આવી જફામાં નાંખી તું નચીનતાઈથી આરામમાં જાઈ શુતો. અને એ દુનીઆની હેજગારી મારા સર ઉપર નાંખી તો હવે એ મુજી પહમનને હું શું કર. એ રીતે ગમ કરી એક દાહાડો ગુજરેઓ. ખીજે દન આદરપુરેડે જાડનાં ખુવાખમા આવી સરવે ખીનાંથી જાલને વાકેફ કીધો. વલી કડીઉ કે એ સામને વાસતે ફલાંના પાહાડ ઉપર એક દુખમુ તમઆર છે તે મકાંન ઉપર એ ને લેઈ જાઈ મેલજે. એ હોકમ તું પાક દાદારથી જાંનજે. આ અ જામેમ અગમચેતી જોએઆ પગી દસતાન જલેજર હેમત ખાઈ ખુવાખ થી જાગી ઉઠેઓ અને શેતાપ તે પરીજદા ખેડા સામની લાચને તે દુખમામાં પોહોંચાડી. તેના ગમમાં ખુજેરગ જલેજર એક હફતા લગી નકારોં તથા નફેરી તથા ધોડા તથા હાથીઓનાં જીન તથા સાજ સામાંન સરવે જાધાં નાખેઆં અને સરવે કોઈ એક હફતા લગી ગમમાં ખેડાં. નવમે દાહાડે પાનુઓની પાનું પાનુગોશયપે પોતાના તન ઉપર સરવે લડાઈનાં હથીઆર ખીડી ધોડે સવાર થઈ પહમનનાં લશક ઉપર જાઈ પડી એનીતો તલવાર મારી કે શાહાનશાહા પહમનના લશકરની ગેરદ કાહાડી નાંખી. તે લડાઈ તરજુ દહાડા અને તરજુ રાત સુધી જારી રહી તેથી પાદશાહ પહમન ઘણો ખતંગ આરી ગએઓ. આ જંગ પાનુગોશયપ મારની હતી તેવામાં કરવું ખોદાનું તેથી શેર મરદ ફરાંમરજ આવી પોહોંચેઓ. તે કીનાં ભરેલા અજદાની મીસાઝ મુસસામાં આવી તે લશકરની ગેરદ કાહાડવા લાગો. ખીજી તરફ પાનુગોશયપ દમ પહમ હોમલો કરી સવારોનાં સર ખાકમાં નાખી હતી

અને આ ખાણુ અરદન ઉઠાવનાર પેહેલવાન ફરામરજ પોતાના પાક
બદ ખેટા સામના કીનામાં તલવાર ચલાવતો. તેથી ધરાની તમામ
લશકરે ખતંગ આવી કપાવાલાયું. આ મીસાલની જંગ મારતો અને
ધરાની લશકરની છુનખેખ ઉખેડતો પેહેલવાન ફરામરજ અહમનની નજ
ઠીક જાઈ પોહોએઓ. તેવોજ શેતાખ પોતાની કંમરથી સીતલેર વા-
મનો ફાંદો છોડી ચાહાનચાહ અહમન ઉપર ફેકીઓ તે ફાંદામાં અહમન
કપજ આવી ગએઓ તેવીજ એક જખરી ઝટક મારી જમીન ઉપર ના-
ખેઓ અને શેતાખ તેનાં મુશકાં તંગ કરી જાણુલમાં લેઈ જાઈ કેદ
કીધો. તેથી સરવે ફેશાદ અરતરફ થઈ ગએઓ. ધરાની ખયેલાં લશકરને
વમર એલજામ તેઓના મકાને જવાદીધું. તેથી સરવે લોકો પોતે પો-
તાનાં મકાંન ઉપર આરાંમથી બેઠા. પછી પેહેલવાન ફરામરજે જુલમમાર
પાદશાહ અહમનને જજીરમાં શીકરી એવા મકાંનમાં કેદ રાખેઓ કે જે
જમોથી કેયે તે ફતકી શકે નહી. હવે પેલી તરફ પાદશાહજાદી હોમા
એ ધરાંનનાં તખત ઉપર બેસી પાદશાહી કરતી હતી. તે પાદશાહ જા-
દીને લડાઈમાંથી નાહાસી ખચીગએલાં લશકરે પાદશાહ અહમનની શી-
કસત ને જેહાં પેહેલવાન ફરામરજની ફતેહથી વાડેફ કીધી કે આજ રા-
જે ધરાંનીઓનું તાલે અરગશતે થએઉ કે પાદશાહ અહમન જાણુલીઓ-
ના હાથ ઉપર કેદ પકડાએઓ ગએઓ. તે ખખર શાંબલી શાહાજાની
હોમાએ ધગી ફેકરમાં પડી પોતાનાં દેલ સાથે વીચાર કીધોકે હરએક
તદખીરથી હું પાદશાહની જોસતેજો કર કે તે નેક ખખતને કાંહાં કેદ
કીધોછે. તેથી હફતામાં એક વાર છુપી તેજ ચાલના ધોડા ઉપર સવાર
થઈ જાણુલનાં જંગલમાં આવતી ને એઆરે તરફ ફરી પાછી ધરાં-
નમાં જતી. એ રવેશે એક વરચ શુધી આ વફાદાર ધરાણી રાણી આ-
વીને જાણુલના જંગલમાં ફરી જતી પણ પોતાનાં ખાવીદ પાદશાહ અહ-
મનની કોઈખી રીતની નીશાંન તે પાંખી નહી. જેવારે એ વાતને વરચ
એક અજરેઉ તેવારે પેલી તરફ જે મકાંન ઉપર પાદશાહ અહમનને
કેદ કીધો હતો તે મકાંનની નીચે જાણુ અખરચી ખાંનું હતું
અને તેની ઉપરનાં એવાંનમાં અહમનને કેદ કીધો હતો. તે એવાંનનાં
જરખાની ખારી ઉપરથી એક દાહાડે અહમને નીચે નીગાહ કીધી તે
વારે જાણુનાં ખખખ ધઆને અખરચીને ફરતો દીઠો. તેવારે તે ખખ
અને પોકાર મારી કહીઉ કે એ ખખખ તું ધણાં વરચનો જુનોછે
અને તારૂ અજરાંન તું શી રવેશથી ચલાવે છે. વાસતે તુને જોઈ

મને ધાત્રી દએઆ આવેછે કે હું તુને એક ચીજ એવી આપુ કે તું
 છુદાવાનાં વખતમાં એઠો ખાએ તો મારી ઇઆદ છુ પે નહી. એટલું
 કહી પાદશાહ પહમને પોતાની ખાજુખી એક ગોહર છોડી તે ખખખ
 ને આપેલો તે ગોહર કીમતમાં એક પાદશાહી લાએકલું હતું. તે દી-
 ઠાથી તે ખખખે કહીલ કે એ પાદશાહ તારી શું મોરાદ છે તેવારે
 હીલોખાજ પાદશાહે તેને કહીલ કે હજુરખી હું તુને ખીજું ગોહર
 આપશ અને તારી ચાકરી કધી જુલસ નહી જો તું એક ફાંદો લાવીને એ
 જરખાની રાહથી મને આપે તો હું નીચે ઉતરી આવી એ મોટા દરવા-
 જામાંથી નીકરી જાવું. એવી વાત શાંભલી તે નીમકહસમ ખખખે એક
 કમંદ લાવી તે જરખાની વાતે અંદર ફેંકી તેવીજ પહમને જાણી લીધી.
 પછી તે ફાંદો જરખા સાથે ખાંધી સીંહા રાતને વખત પોતે નીચે ઉતરી
 પડી એવાનના મોટા દરવાજાની નજદીક ગએઓ. તાંહાં જોએ શું કે તે
 દરવાજાને ભારી કુલુક લાગેલો અને તે દરવાજો ભારી જખરદથત દીઠો
 તેવારે તે ખખખને કહીલ કે એક લોહોડાંની શાંગ મને લાવી આપ.
 તેજ વખત તે ખખખે જાંઘ લોહોડાંની શાંઘ લાવીને પાદશાહ પહમનને
 આપી તે શાંગે કરી તેજુ તે ભારી દરવાજો ઉચકેઓ. પછી તે શાંગનો
 છોડો ખખખનાં હાથમાં આપી કહેલ કે એ શાંગ તું એજ રવેશથી ઉ-
 ચકી રાખ કે હું એની નીચેથી નીકરી જાઉં. એ ચીતે મોટી કલાને
 જોરથી જાલમ પહમન તે દરવાજા નીચેથી નાથો. તેવોજ કોટની દેવાલ
 ઉપર ચહડી જાંઘ તેનાં ખરજ ઉપરથી કુદી પડી જાજુલનાં જંગલની ત-
 રફ નાશતો જતો હતો. એવામાં એક જાજુલ શેહેરનો કાઠીવાન જંગ-
 લની તરફથી આવતો હતો તેજુ દુરથી પાદશાહ પહમનને નાહાયતો
 દીઠો તેવોજ તે કાઠીવાન જાંઘ પહમનનો રસતો ખંધ કરી કહેવા લાગે
 કે એ જાંઘજનાં ચોર આજ રોજે તું ખામદાદને વખત પાંદ પેઆદો
 કાંહાં નાશી જાએછે. હું તુને હરગેજ યધ જવા દઉં નહીં. એ ચીતે તે
 જંગલમાં કાઠીવાન સાથે હુજત થતી હતી એવામાં પાદશાહજાદી હો-
 માએ તે જગોએ આવી પાંડોંચી તો ખામદાદને વખત કાઠીવાન સાથે
 કોમલડે છે. તેવારે તેઓની નજદીક જાંઘને જોએ શું કે પોતાના ખા-
 વંદ પાદશાહ પહમનને દીઠો તેવારે શેતાખ હોમાએ પોતાની સલાવ
 જાંઘથી નેજે ખેંચી કહાડીને તે કાઠીવાનની કમર ઉપર એવો તો ભેક
 મતથી મારેઓ કે તે ખીચાઈ ગરીખ કાઠીવાન જખખી યધ જમીન
 ઉપર પડેઓ. પછી હોમાએ પોતાના ખીસમાર ખાવીંદ પાદશાહ

બહમનને કહીલું કે એ નેક નામ પાદશાહ તું શેતાપીથી મારી સાથે એ ઘોડા ઉપર સવાર થઈ જા કે આપણે એ જંગલમાંથી નીકળી જઈએ. તેવારે પાદશાહ પોતાની પેઝામી મોહરદાર હોમાએની સાથે સવાર થઈ ધરાનની તરફ નીકળી ચાલીએ. હવે પેલી તરફ પાદશાહ બહમન બખ-ખનાં હાથમાં શાંગનો છેડો આપી પોતે તાંછાંથી નીકળી ગયેએ. પછી બખખ તે લોહોડાંની શાંગ કહાડવા ગયેએ તો તે શાંગે કરી તે બખ-ખનો હાથ નીચે દબાઈ ગયેએ તથી કરી તે હાથ તેનાથી પાછો કહાડી શકાયેએ નહી. એવામાં ખામદાદનો વખત થયેએ તથી તેની ચોરી જાહેર થઈ કે નીમકહરાંમ બખખે જીલમગાર બહમનને નહશાડી ફરી નવે-સરથી જગડો જગાડ્યો છે. તે બખખ જાલેજરને થઈ તેવારે જાલેજરે કહીલું કે વલી ફરીથી નવી લડાઈ એ કમબખત બખખથી ખરપા થઈ છે વાસતે શેતાપ એ બખખને શુલી દેએ. તેજ વખત તે શુનેહગારને શુલી દીધી.

હવે પેલી તરફ પાદશાહ બહમન જેવો પોતાના મુલુક ધરાનમાં જઈ પોંછેએ તો જાલશકર શેતાપ જમાવ કરી તે મોટાં ભારી લશકર સાથે ફરીને કુચ કરતો દર મંજલ ચાલેએ આવીને જાખુલના કોટને ધેરા દઈ પડ્યો અને દહેરા તંજુ હોકેઆ. એ બખખ દસતાન જાલેજરને થઈ કે પાદશાહ બહમન આવી જાખુલના કોટને ધેરા ઘાલી પડેએ છે. તે બખખ શાંજલી જઈ જાલેજર અફશોગ કરી કહેવા લાગો કે એ પાદશાહ બહમન તો મોટો દુશ્મન થઈ ખેલો છે અને મારું કલેજું શેર મરદ ફરામરજ તો આએ વખત સામના ગમથી ખીચારે થઈ ખાહેર જઈ ખેલો છે. એ રવેશથી જાલેજર દરદ ભરેલો પોકાર મારતો અને પોતાની આંખમાંથી લોહીનો વરશાદ વરશાવતો રેહતો હતો. તેણે પોતાના શેહેરમાં મનાદી ફેરવી સરવે કોઈને કહેવાડીલું કે આ-ખણ શેહેરને ધેરા ઘાલી જીલમગાર બહમનનું લશકર કીના ભરેલું થઈ ખડીલું છે. તથી ખુખ તકેદારીથી રહેલું અને કોઈ આદમીએ કીલા કે શેહેરની ખાહાર નીકરલું નહીં. જો કોઈ ખાહાર નીકરશે તે પોતા ઉપર ખરાખી દેખશે. એ રવેશે મનાદી ફેરવી પોતાના શેહેરના દર-વાજા આસતવારીથી ખંધ કરાવેઆ અને લડાઈના સરવે સામાનની તકમાંથી કીધી. પછી ગમ ભરેલાં જગરથી જઈ જાલેજરે લશકરનો શુમાર કાહાડેએ તેવારે સવાર તથા પેઆદા રલી એક લાખ લશ-કરનો શુમાર આવેએ. જાલેજરે હોકમ કીધાથી તમામ લશકર

તથા શેરેરની રહ્યેતના લોકો કોટની ચાલી ઉપર ચહી ખાંમે ખુ-
લંદ આવાળે પાદચાહ બહમનને બદ દેવાના સખન ખોલી કહેવા
લગા કે તું નેહથ કંદમનો મુજ પાદચાહ હરગેજ થાઈ જેહાંનનાં
દરમેઆનમાં ખુબીતું મોહો દેખતોજ મા અને તાર નાંમ શેતાબ એ
જેહાંનથી શુભ થાળે અને તું શુજરતી વખત ધારી રાખતીથી મરજો.
એવા નાલાએક ઘણાંએક રાખન પાદચાહ બહમને જાણલની રહ્યેતથી
શાંભલેઆં કે તે જીલમગારે યસસા ભરેઓ થાઈ લગાઈનો હોકમ કી
ધા તેથી કરી એક મરતખે સખત લગાઈ ઉઠી ઊભી થાઈ પણ તે લ
ડાંઈમાં ધરાની લશકરતુ કથુ જોર ફાવીજી નહી. એ રવેશથી દર રો
જ ખાંમદાદથી તે રાતના વખત સુધી લગાઈ કરતાં આઠ હફતા શુજા
રી ગીઆ તોપણુ એક દાહાડે પાદચાહ બહમન લગાઈ કરવાથી આ
સુદે ખેઠો નહી અને પેહલવાંનો દર રોજ લગાઈથી આજેજ થાઈ સ
રવે હથીઆરો છોડી બેઠા તેથી જીલમગાર પાદચાહ બહમને તે લોકે
ને દેલાશો દેઈ કહેજા કે તમો લગાઈ બંધ કરી આરામથી ખેશો. તેવા
તમામ લશકર જાણુલ શેરેરને ધરો દેઈ પડી રહેજાં તેથીકરી શેરેરમાંને
ખોરાક ઘટી પડેઓ તેનાં સખખથી જાણુલનાં આદમીઓ ભુખે મરવા
લાગાં તે ભુખનાં સખખે કરી સરવેનાં મોહો ઉપર સોજ આવેઆ.
એ ઉપર એનો શાએર અખુતાએર તુશી એમકરી કહી ગએઓછે કે
તાજ ખાગને વખતે વખત પાણી નહી મલે તો તે ખાગ શુકાઈ જાએ
તે મીસાલે આદમીને ખોરાક નહી મલેતો તે આદમીનો ચેહેરો જરદ
થઈ જાએ અને હાથ પાંજી સરવે શોસત થાઈ જાએ બલકે આઠ
મીનો જીવ ખાધા વગર જતો રહે અગર આદમી ગમે તેવું સરકથ
તથા દલેર હોએ પણ જેવારે તેને ખાંતું નહી પોંહોએ તો તેના તનમાં એક
કીરીતી ખરાખર તાકાત રહે નહી. એ મીસાલે તમાંમ જાણુલનાં આદમી શો-
રાત થઈ ગએઆં. એક દાહાડે તમાંમ લશકર તથા રહ્યેત સાથે
મલીને પોતાના પાદચાહ જાલેજરની નજદીક જઈ પોકાર તથા શોર
કરવા લાગાં અને ભારી મીનત તથા આજેજ કરી તે નામદાર દસ-
તાનને કહેવા લાગાં કે એ નામવર હવે તોભુખેકરી હમારા તનમાંથી ક
હવત તથા હોશ સરવે જતો રહેઓછે ને અમો સરવે કોઈ ખતઅ
આવી ગએઆં છએ પીજી એજે અમો કાંઈ લગાઈમાં મરવા પીહીતાં
નથી પણ ભુખેકરી અમો સગને મોહોતે મરીએ છએ. એવી ફરીઆદ
શાંભલેની જાલેજરે પોતાના મજલાની ખાંણ ખોલી સરવે કોઈને પાંચ

મહીના સુધી પોણેંચે તેટલો આનાજ આપેઓ. તેથી સરવે કોઈ ખુશી થએઆં. એમ કરતાં તે પાંચ મહીનાંથી તમામ થએઆ આને તે આનાજની લોકો ખાઈ રહેઆં. તેવારે ખીજી મરતખે આદમીઓ ભુખે મરવાલાગાં તેવારે જાખુલમાં જેકાંઈ ગોશપંદ જેવાં સરવે જાનવરો હતાં તેથી આદમીનાં ખાધામાં આવેઆં. એ મુજબ કરતાંખી ખીજી પાંચ મહીનાં ગુજરેઆ. અને ફરીથી લોકો ભુખે મરવા લાગાં તેવારે ખીજી મરતખે જાણેજરની નજદીક જઈ પોકાર કરી કેહેવા લાગ્યાં કે એ જુદા જાણેજર હવેતો આપરા શેઢરમાં આદમીઓ ઘણાં હે સંન થાએછે વાસતે તું અમોને હોકમ આપ કે હમો ખીજે મોલક જઈએ અગર નહીતો આદમી મરદુમખાર થઈ આદમીને કરડી ખારો. આજ ખે દાહાડા થએઆ અમો પોતાનાં હાથનાં આંગલાં સુરી સુશીને ગુજરાન કરીએછઈએ. હવેતો ભુખે કરીને આંખે સુહજતું નથી તેથી હવે અમે એમ આડીએચ કે ભુખે મરીએ તે કરતાં ખેડેતરછે કે દરવાજે ખોલી દુશમેન ઊપર જઈ પડીએ. પછી તાંહાં જેકાંઈ ખનશે તે ખરું. તેવારે દાનાવ જાણે જવાખ દીધોકે એ લાઈલાજ થએલા લોકો એકાએક તમો જાળને દુશમનનાં હાથમાં મા પડો અને પોતા તું મોહોત શાવાસતે અખતીઆર કરોછેઓ જાંહાંલગી સખર થાએ તાંહાંલગી ધીરજ પકડો. એરીતે જાણેજરે દેલાશાથી નસીહત કરી સહ મજાવેઆં પણ તે આજેજ આવેલા લોકોએ જાણેજરની વાત નાકજીલ કીધો. તે તમામ વાતની ખખર પેલી તરફ પાદશાહ અહમનને તેના જાખુલની ખખર લાવવાને રાખેલા છુપા જાશુરોથી થઈ કે જાખુલમાં એ રવેશનો હાંદેશો સરવે લોકો ઊપર ગુજરેછે અને ભુખેકરી તમામ લશકર તથા રઈએત દરરોજ ખેશુમાર મરેછે અને જેકાંઈ જીવતાછે તે મુરદાંની માફકછે એ રવેશ સરવે કોઈ ભુખના સખખથી નાતવાંન થઈ ગએઆંછે તેથી તે લોકો ખેઅખતીઆર શેઢરમાંથી ખાડેર નીકરવા ચાહેછે. એવી ખખર શાંભલવાથી પાદશાહ અહમન ઘણો ખુશી થઈ શુકરાંનાં કરવા લાગો કે હવે મારું કાંમ પાર ઊતરશે અને મરી મોરાદનાં જાહાડને ફલ લાગશે. એ રવેશે કાઢી પોતાનાં લશકરમાંથી ખાજાર દુર મંડાવેજાં અને તેઓ પારો ખેશુમાર અણાજ ખરીદ કરાવેઓ. પછી તે ખાજારને આશપાશ ઘણાંએક લશકરનાં પેહેલવાંનો સાથે કમીનગાહ કરી છુપો થઈ ખેઠો અને દુકાંનદારોને હોકમ કીધો કે ઘણાંએક આનાજ ખાહાર દેખાઈતો માંડે અને ખખખ લોકોને હોકમ

કીધા કે ખાંતું ઘણું સરખું અને ખુશખોદાર પકાવીને દુકાંનો ઉપર
 રખાવતું મુકે. એવો હોકમ શાંભલી ભઠ્ઠી આરા લોકોએ ઘણુએક તર-
 ફતણ ખાંતું પકાવી દુકાંનો ઉપર મુકીઉં, તે ખાંતાની ખુશખો ન-
 જલમાં ગઈ. હવે તે રાતે મુરગે ખાંગ દીધી તે વખતે પાદશાહ અહમને
 હીલાથી કુચનું નગારું યોકાવેઉં તે કુચનું નગારું શાંભલેઆથી ન-
 જલી લોકો ઘણાજ ખુશી થઈ એક બીજને કેહેવા સાગા કે પાદશાહ
 અહમન એ તરફથી ઉઠીને પાછો ખલખ ખાંતીની તરફ ચાલેઓ. એ
 રવેરો સરવે કોઈ માંહોમાંહે વાત કરી એકઠા મલી એકદમ દરવાજો
 ખોલી તેજ વાએની મીસાલે પેલા ખજરની ઉપર જઈ પડેઆ. એવો
 મામલો જોઈ જાલેજરે પોતાની ખેટી ખુરશોદખાંતુંને ફરમાવેઉં કે તું
 ઘોડા ઉપર સવાર થઈ શેહેરનાં દરવાજા આગલના પાહાડ ઉપર
 ઉભી રહી આપણાં ખાંદાંનનાં તથા શેહેરના લોકો જે દરવાજો ખો-
 લી આહાર નીકળી ગએઆછે તેઓને હરેક તદખીરથી પાછાં શેહેરમાં
 ખોલાવ કાંએ કે એ ખાજર તથા કુચનું નગારું એ કંઈજ નહીં ધણુ
 ધરાંની લોકોનો તમામ ફરેખ છે. જેવારે પાકં ચેહેરેની ખુરશોદખાંતુંએ
 જાલેજરથી એવો હોકમ શાંભલેઓ તેજ વખતે પોતે શીતાખ ઘોડા ઉપર
 સવાર થઈ પાહાડ ઉપર આવી. હવે પેલા જાણુલી લોકો જેવા દોડતા
 ગએઆ તેવાજ પેલા ખજરને હુલ્લ સાગા અને જે કાંઈ તદખાર
 ખાંતું હતું તે ખાવા સાગા એ મુજબ સરવે દુકાંનો ખાલી કીધી.
 એવામાં જંગલની તરફથી એક શોર ઉઠેઓ. તે શોર દરમીઆ-
 નથી ધરાંની લશકરે નીકળી આવીને જાણુલી લોકોને ચોતરફથી ધ-
 રી લીધા. તે ઉપરથી એનો શાએર લખેછે કે પેટ ભરવાને સારૂ સરવે
 લોકોએ પોતાનો ખીઆરો જીવ ખોડેઓ. એ જીવ હરવખતે માંન-
 સનો જીવ લેવાને કરો આંચકો ખાતી નથી. એમ કરતાં તે જાણુલી
 લોકો ઘણુએક મારેઆ ગએઆ ખલકે તેમાંનું એક તંનખી સલાંમ-
 ત રહેઉં નહીં. એવો મામલો જોઈ ખુરશોદખાંતું પાહાડ ઉપર હો-
 શીઆરીથી ઉભી રહી હતી તે તરફ ધરાંનો સશકર ગલખો કરણું આ-
 વી યોંહોચીઉં તેમાંથી એક સવારે ખુરશોદખાંતું ઉપર એક તીર
 મારેઓ તે તીર ખુરશોદખાંતુંનાં ઘોડાના પેહલુમાં સાગો પણુ તે ત-
 કાવર ઘોડો તે તીરને ખાતરમાં લાવેઓ નહીં. એવો ઝલખો જોરેમંદ
 ખાજુની ખુરશોદખાંતુંએ પોતા ઉપર દીકો તેજ વખતે ઘોડાને એ

મારી ધરાંની લશ્કર ઉપર જઈ પડી અને તેમાંથી ધણાએક મુ-
નંદા સવારોને જમીન ઉપર નાખેઆ. પછી પોતાના ઘોડાની લગામ
જનજીલના દરવાજાની તરફ ફેરવી. એવામાં પછવાડેથી એક સવારે તીર-
નો જખમ પુરશેદખાતું ઉપર ધણો મજબુત રીતે મારેઆ તથીકરી તે
ખાનું પોતા ઉપર પેચ ખાવા લાગી અને પોતાનું સર ઘોડાની ગર-
દાંન ઉપર મુકી શાએત એક દાંમ મારેઆ પછી પેલા જખમ ઉપર
પતો ખાધેઆ અને બીજી મરતખે ધરાંની સવારો ઉપર તીરનો વર-
શાદ વરચાવતી હતી. એ રવેશેથી તે લોકોને પોતાના આંગ
ઉપર આવવા દેતી નહી હતી. જેવારે આક્રામ્ય માંખેથી નીચે
આવીઆ તવારે પુરશેદખાતું શેહેરના દરવાજામાં દાખલ
થઈ સરવે હકીકત દેહથત તથા અંદેશામાં ગીરફતાર પડેલા
જાલેજરની આગલ કહી તે શાંભલેઆથી છુટો જલ ખેડોશ થઈ
જમીન ઉપર પડેઆ. જેવારે તે પાછો હોશમાં આવીઆ તવારે જરી
કરી કેહેવા લાગોકે અફસોસ છે કે કોઈ વખત મારાં ખાંદાંન ઉપર
એવો ગાંમ પોંહોંચીઆ વથી આજે આ મારી જઈશીમાં એકદાંમ એવી
માહેતમ મારાં ખાંદાંન ઉપર શાવાસતે આવી પડીછે. એ રવેશેથી
જાલેજર ધણાએક અફસોસ ખાઈ જરી કરતો હતો.

હવે બીજે દહાડે જેવારે ખાંમદાદનો વખત થએઆ તવારે
પાદશાહ બહમને હકીમોનાં હકીમ જાંમસપને કહેઉં કે એક હકીતા પ-
છી આપણે એ જાજીલી લોકો સાથે એક સુલતાની લગાઈ કરી જા-
જીલને આપણા કપજમાં લાવીએ. તવારે દાંનાઈ ભરેલા જાંમસપે
કહેઉં કે એ પાદશાહ ! જેમ તારી મરજી હોએ તે મુજબ આમે રાજી
છુંએ. —એટલું કહી પોતાના દેહેરામાં ગએઆ પછી જાલેજર ઉપર એ-
ક છુપો પેગાંમ કેહેવાડીઆ કે એ જાજીરગી ભરેલાજલ ! હવે તું હુશી-
આર રહેજે કે એ જાલમગાર પાદશાહે એક હકીતા પછી તારી સાથે
સુલતાની લગાઈ કરવાને મુકરર કરેઉંછે તથી તું જો એ વખત કે-
દા છુપો થઈ ખેશે તો ખેહેતર છે. એટલું કહી એક કાસદને
છુપો જાલેજર ઉપર મોકલેઆ તેણે જઈ જાલેજરને સરવે ખીનાથી
બાકે કીધો તવારે જાલે પોતાના કપીલાના લોકોને ખોલાવી કહે-
ઉં કે તમે સરવે કોઈ પોતાથી જાંહાં જવાએ તાંહાં જાંન ખમાવી
ઉગતરાહે નીકલી જવો. કાંએ કે હવે એ મોલક ઉપર આસમાનથી

ગજબ વરશશે અને એવો માહેતમનો ખનાવ ખનશે કે એ જગો દો-
હથી ઉભુ રહેવાઈ શકાશે નહીં. એવા સખુન અંદેશામંદ જલની જો-
ખાંનથી શાંભલી સરવે કોઈ અફસોસ કરવા લાગ્યાં.

જાલેજર તથા પુરશેદખાનુ ઉગત રાહે નાહારી ગએઆં
અને ખેડુ જન એક પુરજીગરના ઘરમાં જઈ છુપાઈ
ખેડાં પછી જામાંસપ ઉપર નામું મોકલેઉં તે
વગરનો એહવાલ.

—:00:—

હવે જેહાં પેહલવાન રસતમના સરવે કપીલાના લોકોએ તે તેહમ-
તન રસતમના ગુજરવા ઉપર કેટલીએક જાણ કરી સરવે કોઈ ઉગત
રાહે જાંહાં જવાએ તાંહાં નીકલી ગએઆં અને જેવારે ગતનો વ-
ખત થએઓ તેવારે જુદો જાલેજર પુરશેદખાંનું કેહેના લાગે
કે હવે આપણે એ જગોથી ખાહેર નીકલી જઈએ કે આપણને કોઈ
શેર ઇઆ વર ફાડી ખાએતો એવા ખેવફા દુશમનના હાથથી છુટી-
એ. એવા નાચારીના સખુન જુદા જાલેજરની જુખાનથી શાંભલી પુ-
રશેદખાંનું કેહવા લાગી કે અએ જાલેજર ખાપ ! તું શાવાસને
એટલો ખધો અંદેશી કરેછે. આપણે કીલલાના પુરજને રસતે છુપાં
ખાહાર નીકલી એ જંગલમાં કોઈને તાંહાં છુપાઈ ખેસીએ. જુદાતાવા
એવા ગમ તથા આફતને આપણી ઉપરથી હરેક તદખીરથી દુર કરશે.
એ મીસાલે ખાપ તથા ખેટી મનસુએ કરી રાતને વખત પુરજની
દખત રાહે તે શહેરના જંગલની તરફ નીકલી ગએઆં. તે જંગલમાં
એક પુરજીગરનું ઘર હતું. તે ઘરનો દરવાજો તે ખાપ તથા ખેટી ખં-
ધાએ હોકેઓ તેજ વખત તે પુરજીગરે દરવાજો ખોલી તે ખંધે ખાપ
તથા ખેટીને અંદર લીધાં અને એક સાકડાનાં દખલાની પાછલ
છુપાં કીધાં.

હવે પેલી તરફ નવમે દહાડે પાદશાહ બહુમનનાં સરકરમાંથી
કરનાએ વાંસલી તથા નગારાનો આવાજ ઉઠીએો તેથી જમીન તથા
આસમાન ધ્રુજવા લાગેો અને તમામ સરકર ધીડે સવાર થઈ જાજુ-
લનાં કીલસા આમુલ ખુનખાર જંગ મચાવવા માટે જઈ ઉજું તેવારે

તે લશકર જોએશું કે જાણીને કીલલો ખાલી પડેલો છે. એ રવેશે વચર લોહીની નીખ ચાલવે જાણલ કતેલ થએલું જેલ ખુશાલી ભરેલાં દીલ સાથે સરવે ધરાની લોકો ગાવીઆતી ઝુંદો ઉઘાવી શોર તથા પોકાર કરતાં જાણલને દરવાજો ટોડી અંદર દાખેલ થએઆ. તે જેલ ષાદશાહ બહમન ઘણાજ પેતાના મનથી ખુશી થએઆ. અને જાંભાસખને હોકમ કીધો કે તું શીતાખ તારા લશકર સાથે જઈ પેલા જાદુગર છુદા જાલેજરને મેહલ ધરી લે કે કોઈ ચારકો મરદ તેના મેહલમાં જાએ નહીં. ષાદશાહથી એવો હોકમ થાંભલી હકીમ જાંભાસખે પોતાના ધરાની સવારો સાથે આવી છુદા જાલેજરને મેહલ ધરી તે ઉપર ચેકી મુકી. થઈ ષાદશાહ બહમને તે શેહરમાં મનાદી ફેરવી કે આજ રોજથી તે તરણુ દહાડા થઈ કોઈ એ શેહરમાં રહે નહીં. કદાપી કોઈ આદમીને એ શેહરમાં ચોચે દીવસે જોશું તો તેને પકડી કીલીએ ચહાવશું. ખીજી મનાદી એ ફેરવી કે કોઈ જાલેજરનું સર મારી નજદીક લાવશે તો તેને હું ખેશુમાર ગંજ તથા ખાંજાનો આપી નેહલ કરશ. જેવારે ષાદશાહ બહમનએ એવો હોકમ તે શેહરની રજાએ થાંભલીએ તેવારે સરવે કોઈ નાચાર થઈ શેહરથી બહાર પડીઆં. થઈ ષાદશાહ બહમને જુનેરગ જલેલી ઘણી ખી સોધ કીધી પણ તેની કોઈ પણ નીશાન મળી નહીં. હવે પેલી તરફ જુનેરગ જાલેજર તથા જુરશેદખાનું ખેડુ સરકરાજે ઉપર મોટો ગમ આવી પડવાના સખખથી પેલાં લોકડાંના ધગની પછવાડે ખેશતાં એટલાં તો આજેજ આવી ગએઆં કે જુનેરગ જાલેજર એક લોખડી કરતાંખી ઘણાજ ગરીબ તથા આજેજ દેખાવા લાગો. એ અજાએખ જાલેજરનાં અહેવાલ ઉપર એનો શાએર અખુતાએર તુસ્તી કોહેછે કે જે દંનસાન ઉપર તરણુ હાડેસા આવી પડે તે દંનસાન એક માંખ કરતાંખી ખારીક તથા કમજોર થઈ જાએછે તેવા તરણુડે હાડેસા જાલેજર ઉપર આવી પડીઆ હતા તેમાં એકતો એ કે તેનું સરવે કુટુંબ કપીલો મારીએ. ગએઆ હતા. ખીજું તો દરરોજ મોટો દુશમન આવી ખેજર ફરેઆ કરતા હતા. તરીજું પોતા ઉપર જુખમરો આવી પડીએ. અને ખાવાનેખી કોઈ મલે નહીં. એવા તરણુડે અમેથી જાલેજર આજેજ હતા તથી તું કેહે કે ગોએઆ તે જાલને કોઈ જોતું તો તેથી તેને અફસોસના દરીઆમાં ચરક થવું પડવું હતું. એવો તે છુદા અવ

કમનસીબ જનલ ઉપર હાદસો ચુલ્લરતો હતો. વાસતે એ ખંદા ! એ છુપા આસમાનથી એવાખીખનાવ અનેછે પણ હસદમ તું તેની દ'આદમાં ફેરોએ અને તારી નજરે જે કાંઈ બહુ દ'આ પૂરું તું જોએ તે ઉપર હમેગે શુકસનાં કરતો ફેરોએ કે આકેખત તેજ તારો દાસત છે.

એ કીસસાનો ખમેઆન કરનાર શાએર હવે એ દાસતાન આગલ ચલાવેછે કે પેલા પુરજીગરના ઘરમાં જાલેજરે ઘણા ખતંગ આવી ગમિએ. તેવારે નસાચીના સખપથી તોણ પેલા પુરજીગરને કહેઈ કે મને લખવાને માટે દવાત તથા કલમ લાવી આપ. તેવારે પેલા નેકખાઈ તેને દવાત કલમ લાવી આપીએ. તેવારે ખતંગ આવેલા જાલેજરે આસમાનની ગેરદેશથી તથા દરદના ગમથી એક નામું જાંમાસપ હકીમ ઉપર લખીઈ સમાં આએ પરમાણુ લખીઈ કે હુંખી એક ના- માના લખનાર ખવીસંદાની મીસલે છું પણ તારો પાદશાહ બહમન જે આપરંગીસેછે તેનો હું ફરમાખરદાર છું. હવે શ્રી મારી આખર આવીછે તોખી હું એ પાદશાહથી મોહું ફરવવાનો નથી શા વાસતે કે કોઈ સખસ એ જેહાંનમાં પાખિદાર રહેઓ નથી તે કરતાં હું તથા તું તથા પાદશાહ અને એ વગેરે હરેક ચીજ કાંઈ હમેશ સુધી રે- હવાની નથી. સેવટે તો નેકી અને ખદીજ સઉની સાથે આવશે અને આએ તરણ પાંચ દહાડાની દુનીઆમાં હમેશે સુધી સખી જવા લા- એક દાલલજ નેકી અને ખદી છે. કદાપી કોઈ જોલમંગાર આદમી કો દની ઉપર જીલમ ચુલ્લરી સને પાખેમાલ કરેછે પણ આખર તે- નેખી એ જેહાંનથી ચુલ્લરવા વગર છુટકો નથી. તું જો કે એ રવેશે સરવે કોઈને મરણુછે વાસતે તું પાદશાહ બહમનને એક એ નેક નસીહ- તથી બરેશી વાત સહમજીવી કહેજે કે હવે મારો મરવાનો વખત આ- વીએ. તેવારે તુંને એવો જીલમ કરવાને સજ પડેછે પણ પછવાડે તુંજ પસતાવો ખારો. શાવાસતે કે જે સખસ આગલથી દુખી હોએ તે પછવાડેથી સુખ દખે છે. એ રવેશે નામું લખી પોતાની મોહર લખી તે નામું પેલા નેક પુરજીગરને આપીઈ અને કહેઈ કે એ નામું પાદશાહ બહમનના વજરે જાંમાસપને મેહરખાની કરી છુપું આપી આવ. તેવારે તે નેક મરદે તે નામું દાનાઈ બરેલા હકીમ જાંમાસપને પોહોંચાડીઈ. જેવારે હકીમ જાંમાસપે તે નામું વાચીઈ તેવારે આફસતથી તે મરદને પુછીઈ કે એ નામાનો લખનાર કાંહાં છે.

તું કરી વાતની ચીંતા કરતો માંતે નામદારતો મારો નેકખાલું સરદાર-
 ર છે અને હું તેનો કમીનો બંદો છું. એવા દેલાસાના સખુન શાં-
 ભલી પેલા પુરજીગરે કહેલું કે તે સરકશજી છુટો મારા ઘરમાં છે તે
 પોતાની ખેટી સાથ તરણુ દહાડા થએઆ મારા ઘરમાં આવેલોછે ખજી
 એ લશકરની ધડપકડ આગલ તે નામદારે કાંઈ ખાધુંખી નથી અને
 તરણુ દહાડાનો ભુખીએ એક લાકડાના ધગની પછવાડે પોતાની ખે-
 ટી પુરશેદખાતું સાથે ભરાઈ ખેટોછે. એવી વાત તે મરદની જીખાંનથી
 સાંભળી દાંનાઈ ભરેલો જાંમાસપ ગમગીન થએઆ. પછી સીંહા રાતને
 વખતે પોતાના ધોડા ઉપર જીન કરાવી સવાર થએઆ અને ખે ધોડા
 જરી જીનના સાથે લેઈ પેલા પુરજીગર મરદ સાથે આગલ ચાલીએ.
 અને જેવારે પેલા પુરજીગરના ઘરમાં જલેજરને દીઠો તો તે જલેએ
 શું કે તે જીજેરગ છુનીઆદનો ભુખે કરી અધમુવો થઈ ગએલો હતો.
 તું કહે કે ગોએઆ તે એક દાલની* મીસાલે નજર આવતો હતો
 અને તે ખેશુમાર ગજખના હાદેસાએ કરી તેનો આક્રતાખની મીસાલનો
 રેશન એહરે કેસરની મીસાલે જરદ નજર આવતો હતો, તેનું સરવે ખદન
 ખેદની મીસાલે ધુજતું હતું અને ગમ તથા દરદે કરી સરદ હાએ
 મારતો હતો. જેવારે હકીમાન હકીમ જ્વમાસપે સાંમેસવારના જોરેમંદ જલે-
 જરને એવી રવેશે દીઠો તેવારે એક સરદ હાએ મારી કેહવા બાગો
 કે એ ખારેહકતાલા ! એવા જીજોરગી ભરેલા જલેજર ઉપર તે એવા
 હાદેસા શાવાસતે નાંખીઆ અને એ નામદારને તેના જુદાપામાં એવો
 જલેમ જોવાને શું કરવા જવાડે છે ? પછી ગમ ખાઈ જઈ જલે-
 જરને કહીલું કે એ તાજ તથા તખતને જોખના દેનાર ! આએ જગો
 તારે વાસતે ખેશવાની નથી. ખીજી એ કે એ ફરતા આસમાન સાથે
 આપણો કાંઈ મારો રહેતો નથી એટલું કહી ખાપ તથા ખેટીને ધોડા
 ઉપર સવાર કરી પોતાના મકાન ઉપર લેઈ જઈ તેઓની આગલ
 ખાતું હાજર કીધું તે ખાતું ખાધાથી ખેલું નામદારોના જીવ તાજ
 થએઆ.

* તે દાલ તથા જાલની સુરત એકજ રીતે નીકલેછે. ફારસીમાં દાલ
 તથા જાલ એ ખેલુ હરફ આએ રીતે “J” વાંકો થાએછે તે મીસાલે
 નામનો ઉઠાવનાર જલેજર વાંકો નજર આવતો હતો.

એલાજ કીધો હકીમ જાંમાસપે પાદશાહુ પહમન સપે
જાજુલી જાલના બાબમાં અને જાલને પાદશાહુ
પહમનની નજદીક લેઈ ગએઓ તે બીચારા
જાલને ઈરાંની પાદશાહુ પાંજરામાં કેદ કીધો
તે વમેરે બીજો એહવાલ.

—:00:—

કેહેછે કે નામદાર જાંમાસપે ખાંમદાદને વખત પાદશાહુ પહમ-
નની નજદીક જઈ કેહેવા લાગો કે તારી મોરાદ પાંક ઈઅજદાં તોલા
પર લાવીઓ છે. તારા હાથમાં સરવે જાજુલસતાનનો મુલક આવીઓ
અને તારો મદદ યુમ થઈ ગએઓ તો હવે તું નામદાર પાદશાહને
આએ જગોએ પડી રેહવાતું કાંઈ કામ નથી સખખ કે આપણે
બાજુ થએડં એ જગોએ પડી રહેઆ છઈએ અને આપણું તમામ
બરાકરખી ખતંગ આવી ગએડંછે ને જાલેજર તો ખોદા માલુમ કે
કાંઈ યુમ થઈ ગએઓ છે વાસતે તું નામદાર પાદશાહ હવે એ જ-
ગોથી હાથ ઉઠાવી બલખ શેરેમાં જઈ આસાએથી તખત ઉપર
બેશી પાદશાહી ચલાવ કે હવે એ કંમતાયેનો જાલ રંજ તથા સખ-
તી ભોગવી મરણુ પામશે. એવી વાત હકીમ જાંમાસપની જુખાનખી
શાંબલી પાદશાહ પહમન કેહેવા લાગો કે તું ફરીને એવી વાત મારી
નજદીક કાઢતો ના, કે તે પુરા અંદેશાના જાલને વાસતે હું એટલી
રંજ ખેંચતો એ જગોએ આવીઓ છું તો હવે તેને કેદ પકડીઆ
વમર એ જગોથી મારું કદમ પાછું હઠાવનાર નથી કદાપી એનુકામ
ઉપર મારી સધલી જંદગી ખરબાદ થાએ તોખી તે ફરેખખાજ જાલ
તથા કીનાખાજ ફરાંમરજને જીવતા રેહવા દેઈ નહી. તેવારે દુરઅં-
દેશો ફરીને હકીમ જાંમાસપે કહેડં કે આએ પાદશાહ ! તારી મરજ
એવીજ છે તો તું એ જગોથી કુચ ફરી ઈરાંનના તખત ઉપર આ-
રામથી બેશ અને એશઆરામથી તારો વખત યુજાર. અમો તારા
બેહુ ખંદાઓ પેશુતન તથા હું એ જાજુલને ખરાખ ફરીને જાલનું
સર ખાકમાં નાખીએ. તેવારે પાદશાહ પહમને હકીમ જાંમાસપને
કહેડં કે તું એવું બેહુજુ ખોલવાથી પરજેજ રેહ હું એ જગોથી
કીઆરે કુચ કરથ કે તે ખંધે જાજુલીઓ જાલ તથા ફરાંમરજને જીવતા

કેદ કરશ અને જાણસતાંને ખસાપ કરશ અને એ જગોએ જ
 મળી અનાજ વાવવાની જગો કરશ તેવારે ધણી હું એ જગોથી પાછો
 ફરી બિના ખુર્જેરગોના દુખમાંને ખોદી નાખી ખરાખ કરશ અને
 તેમાંની લાશને આતરો કરી બાલી નાખશ. એ રવેશે કામ કરી
 મારું નામ જેહાનમાં હંમેશ તલગ રાશન કરશ કે રોષનતન અસફ-
 દીઆરના ખેટા બહમને પોતાના પાપના કીનામાં એ રવેશના કામ
 કીધાં છે. એવી. રોષીખોરી વાત પાદશાહની જીખાંથી સાંભલી જા-
 માસપે કહેઈ કે અમો તો તારા ફરમાનને તાપે છદ્ધે જે તુંને
 ધસદ આપે તે મુજબ અમોખી ચાલીએ. તું અમારો પાદશાહ છે
 તેથી જે તું ફરમાવે તે અમો ખજા લાવીએ. તેવારે પાદશાહ બહમને
 તદ્દખીરથી હકીમ જાંમાસપને કહેઈ કે તું જો મારો ખરો નેકખાહ
 હોએ તો એ વાતનો મને નેક રવેશથી રસતો ખતાવ કે તે મુજબ
 હું ચાહું. તેવારે વજર જાંમાસપે પાદશાહને કહેઈ કે તું નેકખખત
 જાલેજરને જેવા ચાહતો હોએ તો મારી સાથે મજબુત રીતે કબુ-
 લાત કર કે તે ખુર્જેરગી બરેલાને કેદ કરે નહીં એને કોઈ વાતે તેને
 દુખ નહીં દે તે વાતના કસમ લઈ મને કોલ આપે તો હું તે ખુ-
 જરગી બરેલા જાલને શોધી લાઉં. એવી વાત પોતાના વજર જાંમા-
 સપની જીખાંથી સાંભલી પાદશાહે કોલ આપી કહેઈ કે હું પાક
 દઅજદાના તથા ખાલેશ જરયોશતી દીનના સોગંદ લેદને કહું છું કે
 હું જાલેજરને જીવથી મારું નહીં એને કોઈ ખીજને હાથેખી મરાઈ
 નહીં બલકે તેને કોઈ ચીજની ધંજખી નહીં દઉં. એવો એકરાર હકી-
 માન હકીમ જાંમાસપે પાદશાહની જીખાંથી સાંભલીએ તવારે તે
 નામદાર પોતાના દેલમાં ઘણો ખુશી થવા લાગો અને શીતાખ તે જ-
 ગોથી ખાહેર પડીએ અને પોતાના દાલ સાથે કેહેવા લાગો કે આજ
 રોજે હું ઘણો ખુશી છેઈ કે એ દવાના પાદશાહે મારું કહેઈ કબુલ
 કીધું તેથી ખે શીતનો કાખેદા હવે મને મજર આવેછે. એક તો એ
 કે સામેસવારનાં ખાંદાંન ઉપરથી જીલમ માખુદ થશે અને છદા
 જાલ વગેરે તેના ફરજદાનાખી જીવ હવે સલામત રહેશે. ખીજું એ
 કે મારો પાદશાહ જેહાંનનાં તાનાજનીથી છુટશે કારણકે સરવે કોઈ
 કેહેતા હતા કે નીમકહરામ બહમને જેહાંપેહલવાંમ રસતમનો કોઈ સી-
 તથી હક જાંખીએ નહીં કે તે તેહમતમ રસતમે એને પાળી મારો

કીધા અને વલી એને ધરાંનના તખત ઉપર ખેસાડી એના સર ઉપર પોતાને હાથે તાજ મુકીલે તથી સરવે ધરાંનીએ એને નખીઆ અને તે સીવાએ ખીજ સરવે મુકડો એના તાખામાં આવીઆ અને તે નામવરથી પરવરેશ થએસો પહમન તેની આજુના પક્ષથી તાજ અને તખત તથા ફરજીને પામેલો પાદશાહ તે તેહમતનનાં ગુજરવા પછી તેની પોતા સાથની ખુખીના પદલામાં તેના તમામ ખાંનદાનને નાખી કીરી તેના મુલકનો મંજ તથા ખજાનો હુટી પામેઆમાલ કરેલે અને એ મીસાલે જુલુલીઓમાં માહેતમ ને ખાનાખશખી કર- તો હજુર રોજખરોજ ખુહારી કરવાને સાહે છે. એવા તમાજ- નીના સખુનથી એ પાદશાહ હુટશે તે ઉપર હું શુકરાનાં કરંછેડે કે હમેશી એને ખોદાતાલા એવીજ હેદાએત આપે. નેક અક્લ અને શસત એતેકાદનો જાંમાસખ ધણો ખુશી થતો બસેજસ્તી નજીક જઈ ખુશીથી વધાઈકેહેવા લાગો કે અએ નામતા ઉહાવનાર સામેસ- વારના ઇમાદગાર જલ! તું ખુશીથી શાંભલ કે જે સખશ આજરોજે તારા મોહોતનો પેઆસો હતો તે ખોદાની મેહરખાનીભરેલી ખખશેશથી તારો ફરખાંખરદાર થએઓ છે વાસતે હવે તું શીતાખ ઉક અને મારી સાથે પાદશાહ પહમનની નજીક આવ કાંએકે તે પાદશાહ આજ રોજે તારી ઉપર મેહરખાંન થએઓ છે વાસતે જેવો હવે તું જે જોશે તેવોજ તે તું ને ખુજોરગી આપશે. તેવારે વચ્ચે જાંમાસખને ખુદા જાહે ખુખ અંદેશથી ગમ્મ પકડી કહેલું કે આ સરદાર! તું ને એ પાદ- શાહના ખોલવાની ઉપર ભરસો આવેલે પણ હું તો એ પાદશાહને હવે સારી રવેશથી પીછાંની મુકો કે એ ધણો ખેશરમ અને તે સાથે ધણો ખેસહમજ છે તથી તે મને જોતાંને વાર કોઈ ચીતની આંખમાં શરમ લાવશે નહી અને શીતાખ મારી હોરમત લેવાને ચુકરી નહી સ- ખખ કે એનો પીતા ધણો તેજ છે તથી કરી એ મગજનો ધણો ફે- શાવન થઈ જાએલે અને કોઈની મરવત વફાદારી તથા ખુજોરગી ઉ- પર એ નેગાહ કરતો નથી. એ પાદશાહના સરવે કામથી હું સારી ર- વેશી વાડેક થએઓ છે કે એ મને જોશે તેવોજ હજુ દેવાને જસ વીજમ લગાડશે નહી. તેવારે દાનાવ હકીપે ખુદા જાહેજસ્તે કહેલું કે હું કશી વાતે પોતાના દેલ સાથે અંદેશો મા કર કે એ કેઆ- ની તાખમનો પાદશાહ હરજેજ થઈ પોતાનો કોલ તોડશે નહી. તું ને

બપર નથી કે જે કોઇ સોગંદ લેઇને કોલ કરેછે અને તે કોલથી ફરેછે તેને કેઆંની તોખમને કહેવો મુનાસેખ નથી. કોલનો તોડનાર ચાખસ શરમીદા ને હીનપસતી ભરેલો ઠરેછે. જેણુકોલ આપીને પોતાની ગરદન ફેરવી તેને આકેખતના અદેશથી સર ફેરવીઈં અને દાજખ ખરીદ કરીઈં તે તો તું નેક નામદારને રોશન છે. એવી ગોક્તેગો કરી તરણુડે જણા પાદશાહ બહમનની નજદીક ગએઆં તેમાં ખુદો જનલેજર તથા ખુરશેદખાનુ તથા સરફરાજ જાંમાસપ એ તરણુડે જન આગલ ચાલતાં હતાં તાંહાં રસતામાં જાલેજરે ખુરશેદખાનુને કહેઈં કે એ પેટી ! તું એ જગોથી જાંમાસપના મોકામ ઉપર પાછી જા, કેમકે પાદશાહ બહમન તારી ઉપરખી ઘણાં ચસસો રાખેછે તેથી તે શીતાખ તુંને જોતાંને વાર ચસસો કરી ખેલુને તરત ઈજા દેશે તો વલી તારો અમ મને ખેંચવો પડશે. તેવારે ખુરશેદખાનુએ ખુદા જાલને કહેઈં કે આ પાપ ! તું કરો અદેશો મા કર કાંએકે એ કેઆંની પાદશાહે આપણી ઉપર મેહેરખાંની કરી દાનાવ જાંમાસપને કોલ આપીએ છે તો હવે તે પોતાના ઉસતથાર કોલથી હરગેજ થઈ ફરશે નહી પછી તો તે પાદશાહ છે તેની નજરમાં આવે તે કરશે પણ હું તો તું પાપને આ અદેશાના વખતે મુકીને જવાની નહી. તુંને સારાપેઠે બપર છે કે આપણી જરગીશતી કીનમાં એવું ફરમાન છે કે ખુદો પાપ ઈજા ઓગવે અને તેનાં જવાન ખયાં શું આસાએશથી ખેશે. વાસતે એ વાતનો તો આપણી કીનમાં સઉથી મોટો ચુનાહ છે. એ મીસાલે ગોક્તેગો કરતાં તે પાપ પેટી ખંધો હકીમ જાંમાસપ સાચે શ્રીકા એહરાથી પાદશાહની નજદીક આવી પોંડીએઆં. પણ દાનાઈવાંસા જાલેજરે ઈશાંની પાદશાહ બહમનને જોતાંજ પોતાણું સર જમીન ઉપર મુકી સેજદા કરીધો અને કહેવા લાગોકે અએ ખુજોરગ ખાનદાનના પાદશાહ ! હવે તારા દેલની મુરાદ માકક મારો સરવે જાણલતો મુલક તારા તાખામાં થએએ અને તે વગરે સરવે ખજાનોખી તારે હાથ આવીએછે તો તું હવે હું ખુદા પારોથી શું ઉમેદ રાખેછે ? અએ ખુજોરગી ભરેલા પાદશાહ ! હું તો કેઆંની પાદશાહીને નીમકનો પરવરશ છેઈં અને તમોજ કેઆંનીએ અમોને આજ તલગ પાલતા આવીઆ છેએ અને આજ તું મારાં માતનો તરસીએ થએએછે તો હું ખુદાને તું મારશે તેથી તુંને શું

હાએદા હાંસેલ થશે ? આજ તો તું નામદાર પાદશાહે મારી ઉપર મેહરખાંતી ભરેલી નજરથી જોતું ઘટારત છે અને મારા નામદાર જેહાં પેહલવાન ખેટાતું એહસાન ઇઆદ કરવાનો વખત એજ છે કે હું ખુદા ઉપર એવો ગમ આવી પડીઓ કે મારો તેહેમતન રસતમ યજરી જવાથી મારું સરવે ખાનદાન પરઆદ થઈડું અને મારો જેહારે તથા સામ મારેઆ ગએઆથી ફગમરજ પોતાની ખેડેનો સાથે કાખુલ જ-
 ઇ પડેઓછે તથા જેરેમંદ ખાલુનો પરજે વચર સરવે ખેટાઓ કે-
 ટલુંક થએઈ ખાહાર ગએઆછે તે નામદારોની મને કાંઈ નીશાનખી મા-
 લુમ પડતી નથી કે તેઓ કાંહાં ગએઆ હશે. આજ કેટલી મુદત થઈ તે ખેટાઓ મને રહીઆ નથી તેથી તેઓના ગમમાં હું ઘણા દુખી થએઆછું કે તેઓ કાંહાં હશે. એવા વખતમાં તું મારી ઉપર એવો ખેરેહમ અને દએઆ વગરનો થઈ ખેટાછે તું જોકે મેં તારી સાથે નકી સીવાએ કાંઈખી રીતની ખદી કીધી નથી મેં તારા સર ઉપર આ ખુ-
 ભંદ ધરાંનનું પાદશાહી તાજ મેલીડું તેથી તું જેહાંનનો પાદશાહ થએઓ તો હવે તું મારી ઉપર તથા મારા કપીલા ઉપર મેહરખાંતીની રાહે નેકીથી ચાલ કદાપી તું અમો ઉપર જોલમશું વાદલ વરસાવશે તો પાક દાદારની દરગાહમાં તારું રવાન અમો લોકોથી શરમીંદગીમાં જ-
 હશે. વાસતે તું એવો ખુરે ખેઆલ તારાં પાકજદ દેલમાંથી કાહાડી નાખ. એવા સખુન નામદાર જલેજરની જુખાનથી શાંભલી પાદ-
 શાહ બહમન ઘણા શસસામાં આવી ભવાં ઉપર ભવાં ચહડાવી શસસા ભરેલાં દીલનો થએઓ તેને એવો જાંઈ નામદાર જાંમાસપ ધાભરે પડી પોતાના મન સાથે કેહેવા લાગો કે અફસોસ એ ખુદા જલમ ઉપર કાંઈ હાદસો નાખશે તો મારો કાંઈ ઇલાજ રેહેશે નહીં. એવામાં પાદશાહ બહમને મગજ ફેરવીને શરમ તજ દઈ તથા આ-
 પેલા કોલનો કાંઈ પણ ખેઆલ કરીઆ વગર વેહતી તરવારની માફક એક પોકાર મારી જલાદને કહેઈ કે એના મુસકા તંગ કરી મારી ન-
 જદીકથી ખંદીખાને લેઈ જાએ. એટલું કહી હકીમાન હકીમ જાંમા-
 સંપને કહેઈ કે તું જોએછે કે એ નાપાક ખુદા વરૂની જોખાંન હજુર કેવી તેજ ચાલેછે. એટલું પાદશાહનું કહેલું કે જલસાદ લોકોએ જલે-
 જરને ખાંધી ખેચતા ખંદીખાને લેઈજઈ કેદ કીધો.

ખીજે દીને પાદશાહ બહમને હોકમ કીધો કે જાણને

ચોતરફ આતશથી સહઆવી પાલીનાખે. તે પાદશાહના એવા જુરો
 હોકમથી સારખાંન લોકોએ જાણુલમાં ચોતરફથી આગ લગાડી જાણુ-
 લને ખીઆખાન જમીનની મીસાલે ખનાવી મુકીઈ! હું કેહે કે એએઆ
 તે જગો ઉપર આખાદી કાંઈ હતીજ નહી. ફરી પાદશાહે કેહેઈ કે
 એ જગો ઉપર જંગલી ગલાહું ખેતર કરે તે મીસાલે તાંહાં ખેતર
 ખનાવીઈ. જેવારે અકલમંદ જાંમાસપે ખેડુંદા પાદશાહથી એવો
 મજબદીદોતીઆરે તે ખેલદ ગમ ખાધને પોતાના પાદશાહને કેહેવા લાગો
 કે હું અમારો પાદશાહ છે અને અમે તારા હોકમને તામે છધએ
 તેથી હું અમોથી તો કાંઈ દરતો નથી તો ખેર પણ પાક પરવરદેગાર
 કે જેનેતમાંમ બેહુન નમેછે અને તેના ધનસાફથી ખીહીને સારાં કામ
 કરવા ચાહેછે તે જેહનને ખરપા કરનાર સાહેબથીથી હું કાંઈ દરતો
 નથી અને હજરત જરયોશત પેમાંખરનો તો મહલાજે કર કે તે
 અવલ મારી સાપે કોલ કરી સોગંદ ખાધા હતા તે સખત સોગંદથી
 હું ફરીઓછે એવું જાણુન કામ પાદશાહ લોકોને કરવું સજ્જવાર નથી.
 એવા સખુન પાક દેલના હકીમ જાંમાસપથી શાંખલી તેને કેહેઈ કે
 અએ કમખખત કાકા! હું જાણુતો નથી કે એ ખેડુનીઆદ જલને
 વાસતે હું એટલો રંજ ખેડુંછું તો તેને હું કેમ જવા દઉં? હું તો
 મારા જોવામાં ઘણાજ ખેત્તકલ નજર આવેછે કે દુશમન લોકોને
 આસાંનીથી પકડવાનો ચારો એજરીતનો હીલો ફરીઆથી હોએછે. એટલા
 કહી લશકરને કાણુલની તરફ કુચ કરવાનો હોકમ ફરીઓ અને
 પોતેથી તે લશકરના અમીરો સાથ કાણુલની તરફ ચાલુ થએઓ.

ખખર થઈ પેહેલવાંન ફરાંમરજને જલેજરને કેદ પકડીઆની
 અને પાદશાહ બહુમનને કાણુલની તરફ આવીઆની
 ખી તેણે પોતાની દેલાવર ખેલેનો સાથે એક
 રૂદનનો પોકાર ઉઠાવીઓ અને લડાઈની
 અસલહુત કીધી તેવએરેની દાસતાન.

—:૦૦:—

જેવારે ગરદનફરાજ ફરાંમરજને ખખર થઈ કે ખુટો જલેજર
 નાપાક જુલમગાર બહુમનના હાથ ઉપર કેદ પકડાએઓ છે અને તે

જુઠા ઉપર જૂઠા ચુજીયે. અને તેના હાથ ખાંધી પગમાં ભારી ખેરી નાંખી લોહોડાંના પાંજરામાં કેદ કરીઆછે તેથી તે જુદો જાણેજર પોતાના જુઠાપાના વખતમાં શખોરોજ પોકાર કરી મોત માંગેછે અને તાગ જુજેરગોનો મોલક આગ લગાડી તમામ જમીન ખરોખર કરી તે જગોએ જંગલી અનાજ વાવીઆછે. એવી ખખર, નામના ઉઠા-વનાર ફરાંમરજે શાંભલી તેવારે પોતાનાં કપડાં ફાડી ચાક કીધાં અને આંખમાંથી લોહીની મીસાલે આંજી વરશાવવા લાગો અને કેહેવા લાગો કે આએ ખેકદર વીરાચાશઘાટ કરનાર આસમાને અમો ઉપર એવોતે! ગજખ નાંખીઆછે કે મારો જુજેરગ જાડ તાજ તથા તખતનો સર-દાર એવા હાલથી કેદ પકડાએઓ છે. હું નથી જાણતો કે તે ધરાંની કમઅકલનો ખદખખત પાદશાહ તે નામદાર ઉપર કેવો સેતમ ચુજરતો હશે અને મારાં ખાંનદાંનનું શું થઈછે હશે અને વલી મારા જુજેરગોનું મોટું શેહેર ખાલી નાંખીઆથી સરવે જાણુલીઓનાં નામ આજ રોજથી ગુમ થઈ ગએઆં તો હવે મારું મોત કાંહાં છુપું થઈ ખેહુછે કે આએ વખત જેહાંનજેએ ખરજે તથા નામનો ઉઠાવનાર જેહાંખખશ તથા શેરની ઝુંગાલનો કરીમાન તથા ખુરશેદ મહાપેકર કાંહાં ગએઆ હશે. વલી તે કરતાં મારો ખેટો શ્રી હીંદુસ-તાનનો પાદશાહ આદરખુરજીનખી એ વખત ઉપર નાંધેલો છે અને વલી તે હીંદુસતાનનો મોલક પદદ મોકલવાથી ઘણો દુર દરાજ છે અને વલી એ વખત ઉપર મારી પાસે ગંજ તથા લશકરખી કાંઈ નથી અને લશકરોને જીરજખ કરનારી મારી દેલાવર ખેજેનખી ગમથી કરી નાતવાંન થઈ ગઈછે. એ રવેશે શેરમરદ ફરાંમરજ હાએ અદ-સોસ કરતો હતો.

એ ખખર દેલાવર તેના કખીલાનીખાનુંગોશસપને તથા જરખાંનુ વગેરે ખીજી આરતોને થઈ તેવારે સરવે કોઈએ માહેતમનો પોકાર ઉઠાવીઓ અને તરજુ દહાડા જરી કીધી અને કોઈએ ખાંનું તથા ખુવાખ કીધી નહી. પછી ચોથે દન રાતને વખતે પેહલવાંન ફરાંમરજ ખેહુ ખેજેનો સાથે મસલહત કરવા ખેઠો કે હવે તો આપણા ખખત પુરાં ખરગસતે થએઆં કે એ નાપાક જીલમગારે ફતેહમંદ થઈને આપણી સાથે એવું ખરાખ કામ કીધુંછે. વાસતે આપણને આકેખત મોત તો કાંઈ મેલતું નથી વાસતે આપણે એક મરતખે ભારી જંગ મચા-વી તલવાર મારી નામ ઉઠાવીએ. એમ કરતાં તે જંગમાં નામદારી

પગલવતાં સીપાઈઓના હાથ ઉપર મારીઆં જઈએ તો ખેડેતર છે કે આપણી પછવાડે જેહાંનના લોકો એમ કેહેશે કે તેહેમતન રસતમના ફરજંદા લડાઈમાં નામ ઉઠાવી મારીઆં ગએઆં છે. વાસતે આપણે લશકર જમા કરીએ. એવો મનસુખો કરી નામદાર ફરાંમરજે તરત કાજુલ શેહેરમાંથી ચુનંદા લડનારાઓનું અધાર હજાર લશકર જમા કીધું. તેવાર પછી દલેર ફરાંમરજ કાજુલમાંથી બહાર પડીઓ. તે ખખર પાદશાહ પહુમનને થઈ કે શેરમરદ ફરાંમરજ ભારી લશકર સાથે કાજુલમાંથી નીલના દરીઆવની મીસાલે જોશમાં આવી બહાર પડીઓ છે. જેવારે જુલમગાર પહુમને એવી ખખર શાંભલી તેવારે શીતાખ પોતાના લશકર સાથે પેહેલવાં ફરાંમરજનાં લશકરની મોકાખેલ થએઓ અને જેમ મંગલ તથા સનીશયર સેતારા એક એકનાં મુદ્દા થઈ એક બીજને ખરાખ કરવા ચાહેછે તે મીસાલે ખેડુ લશકર બીજ મરતખે એક બીજને મારવા ચાહતાં હતાં પણ તેમાં પેહેલવાં ફરાંમરજનું લશકર ઘણું જ યોડું હતું. તોખી જુલમગાર પહુમનના લશકરને ગોસપંદની મીસાલે જાંનેકે તે ઉપર ચીતતો છલાંગ મારવા ચાહે તે મીસાલે કાજુલી લશકર પહુમનના લશકરને ધેરતું હતું. એવામાં નામનો ઉઠાવનાર શેર મરદ ફરાંમરજ મસત અજદાંની મીસાલે જોશ કરતો પોતાનાં લશકરમાંથી મેદાનમાં આવીઓ. તે નામદાર પેહેલવાં આવતાં વાર તે જંગના મેદાનમાં ચીતતાની મીસાલે ખખારી કેહેવા લાગે કે એ નેક જુનીઆદના ! હવે તમે એમ જાણો કે આજ રોજની મારી લડાઈ ઘણી સખત છે. તમે ખેશક રીતે જાણો કે એ લડાઈનું મેદાન મારી નજદીક એક ખાગની મીસાલે મને ઘાડું પીઆરું લાગે છે. અને તમે નામવર સેપાહો મધેથી આજની જંગમાં મારી હુમનખરડીમાં મારી મોકાખેલ જે સવાર આવશે તે પોતાનાં મોત સીવાએ બીજું કાંઈ દેખવાનો નથી. તમે રૂમી તથા ચીની અને ધરાંનીઓ ખેશક કરી જાણો કે આજ રોજની લડાઈ એજ રવેશની કરી દેખાડશ. બીજું એ લડાઈમાં જે કોઈ સરદારો તથા સીપાઈઓ ખેશુમાર મારીઆ ગએઆ અને હજાર મારીઆ જશે તે તમામોના જુનના ચુનાહનો જવાખ કેઆંમતને દહાડે એ જુલમગાર પહુમનને એક પગે ઉભો રહી મેહર દાવરની દરગાહમાં આપવો પડશે. તમે સારી રવેશે જાણો છેઓ કે અમો તો ખેશનાહ છઈએ અને અમોએ એ બદકાર પહુમન સાથે જુખી કીધામાં કાંઈ ખાકી

રાખી નથી પણ એ નીમકહરામે અમારો કોઈ રીતે ગુણ બંધીએ
 નહીં અને નાહક અમે લોકો સાથે કીનો ઉઠાવી ખેરોછે અને અમા-
 રું ખાંદાંન કુટલુંએક ખરાબ કીધુંછે તથા અમારા ખેડેશતલી
 મીસાલના ખાગો તથા એવાંનાને ખાલી તે જગોએ ખીઆખાન
 ઉજડ ખનાવી દીધુંછે અને શાંમેસવારના ખુદા બલેજરને કુદ પકડી-
 એછે અને કુટલાએક નામદારોને જીવથી મારીઆછે અને હવે મારી
 ઉપર એવું ભારી લશકર લેઈ આવીએછે. તે લશકરનો શુમાર બેશો
 તો તમારા લશકરના છસો સવારે મારા લશકરનો એક સવાર ગણા-
 એ. એ રીતે તમે એના હીસાબ જોશો તો મારા લશકરના અધાર હજાર
 સવારો છતાં તમારાં લશકરના એક કરોડ અને આઠ લાખ સવારો-
 નો શુમાર થાયેછે. હવે તમે જુવો કે એવો ખેઅકલ પાદશાહ ખીજે
 કોણ હશે કે એક તન ઉપર એવું ભારી લશકર લેઈ આવે. એવી મર-
 દાનગી કરવાની કાંઈ નવાઈ નથી. તમે એ કમઅકલ જુલમી ખહ-
 મનને કહેવો કે મારાં મેદાનમાં આવે કે આપણે ખેડુ જન લગાઈ ક-
 રીએ તો ખેડુ લશકરને કરો આશેખ પોંડેંએ નહીં અને આપણે ખેડુ
 જના એ મેદાનમાં પોતાનો હુનર ખેડુ લશકરને દેખાડીએ અને વ-
 લી જોઈએ કે ફરતો આસમાન કોણને ધમ્મારી કરેછે અને કોણના
 ખખત ઉપર કંખખતીની ચાદર નાખે છે. કદાપી એ લગાઈમાં મારી
 ફતેલ થાયે તો હું તમે લોકોને મારા મેહેમાન કરી રાખું. અને એ
 પાદશાહ અહમનને ખેશુમાર હદીએ નવાજી સરફરાજ ખખશી
 તેના પાંડેને ખોસો દેઈ અને એના તાજનાં ખુનાં આસમાન સાથે
 લગાડું. કદાપી એ પાદશાહ મારી ઉપર ગાલેખ આવેતો એ પા-
 દશાહની નજરમાં આવે તે મારી ઉપર કરે તેમાં એને કોઈ ખુરું
 ખોલશે નહીં. એ મીસાલે દેવખંદ ફરાંમરજ ખેડુ લશકરની હજાર ખાં-
 ગે ખુલંદ પોકાર મારી કહેતો હતો. તે સરફરાજ પેહેલવાનના મો-
 હોથી એવા ઈનસાફી સખુન ઈરાની લશકર તથા અમીરોએ શાંભ-
 લેઆ તેવારે સરવે કોઈ માંડોમાંડે વાત કરવા લાગ્યા કે એ તેહેમતન
 ફિસતમનો ખેરો દલેર ફરામરજ ખોલેછે તે ઈનસાફી રાડે ખોલેછે. અ-
 ખાર જો એ પાદશાહ અહમનને કીનો લેવાની જરૂર હોએ તો એના
 મેદાનમાં જઈ એની ઉપર પોતાના ખાપ તથા સાધનો કીનો લીએ.
 ખેવારે પાદશાહ અહમને પોતાના લશકરને એવી માંડોમાંડે ગોફતમે
 ફરવું દીધું અને ગરદનફરાજ પેહલવાન ફરામરજની જુખાનથી એવા

તાના જનીના સખુનો શાંભલેઆ તેવારે શુસસાથી ગરમ થઈ આદર-
ગોરાસપની મીસાલે તેજીથી પોતાના ધોડાને મેદાનમાં જોડકાવેઆ.
જેવારે ઢાંનાઈ ભરેલા જાંભાસપે પોતાના પાદશાહ બહુમનને દેવખંદ
ફરાંમરજની મોકાખેલ જતા દીડે તેવારે પોતાના ધોડાને પવનથી ઉ-
ડતી ધુલની મીસાલે દોડાવતો આવી પોતાના પાદશાહ બહુમનનાં
ધોડાની લગામ પકડી કહેલું કે અએ પાદશાહ ! તારાં તનને એ બ-
લનાં આતશમાં શા વાસતે નાખવા ચાહેછે તું એ તેહમતન રસત-
મના ખેટા જોરેમંદ ફરાંમરજને કમજોર જાંણી એની લડાઈમાં જાએ
છે પણ તું એ દેલાવર મરદને ઘણી વેલાએ જોએઆછે કે એના
ગોરાખ ધોડાની નાલે કરી જમીન તથા જમાનો પોકાર મારેછે અને
એની શંખશોરથી નરેશોરખી ખલાસી પામતો નથી. એ ફરાંમરજ છુટો
થએઆછે તોખી તારી આવી ભારી ફોજને એ કથા હીસાખમાં લા-
વનાર નથી. એ એખલોજ એવી ફોજને તારાજ કરી નાખશે. વા-
ત્રતે તું એવા ભારી પેહલવાનની સાથે કાંઈ ફતેહ પાંખવાનો નથી.
વાસતે મેહરખાની કરી તું મારી વાતને કબુલ રાખી એ જાણુલી ફરાંમ-
રજથી હાથ ઉઘાવ અને એની સાથે તું સુલેહ કરી કીનાથી પાછો
ફર કે તુંને એવું કીધાથી મોઢોટી છુજોરગી હાંસલ થશે. તું નથી
જાંણુતો પણ એ પેહલવાન ફરાંમરજતો એના ખાપ તેરેમતન રસ-
તમની ખરોખર છે. વાસતે તું એ પેહલવાનથી હાથ ઉઠાવેતો ઘણુંજ
મેહેતર થાએ. એવા સખુન પોતાના દાનાવ વજર જાંભાસપની જુ-
ખાનથી શાંભલી ધરાની પાદશાહ બહુમને તેને કહેલું કે આ નામદાર
જાંભાસપ તું મને કમજોર અને નાતવાન ના જાણુ. એ ફરાંમરજ જેવા
હજારે પેહલવાંનો મારા લશકરમાં મારા ફરમાખદાર ખંદાની મીસાલે
હજારે ઉભા છે અને એના જેવા મારી જુટીના ઉઠાવનાર ગોલાંમે ધ-
ણા છે. એટલું કહી પાદશાહે જાંભાસપનાં હાથમાંથી લગાંમ મેલાવી
પડજીના વાએની મીસાલે ધોડો દપતાવતો ફરાંમરજની નજદીક ગએઆ.
હવે ઢાંનાઈભરેલા જાંભાસપે એવી રીતનો મામલો જોએઆ તથા ધા
ભરે પંડી પાછો લશકરમાં આવી જે ઘણા સુનંદા સવારે હતા તે-
ઓને કહેલું કે એ સુખ્યન પરવર પાદશાહ કોઈની નસીહત શાંભલતો
નથી અને શુસસામાં આવી પેહલવાનાને જેર કરનાર અને લશકર-
નાં લશકરે ખરહમ મારનાર જંગી ફરાંમરજની મોકાખેલ ગએઆછે
તેરી તમો લોકો કમીંગાહ કરી એની પછવાડે ઉભા રહેવો.

પાદશાહ બહુમન સાથે દેલાવર ફરાંમરજને ગાફતેગો

થઈ તે વગેરે ખીજું દાસતાન.

—:૦૦:—

જેવારે પાદશાહ બહુમન દેલાવર ફરાંમરજની નજીક ગએએ તો-
વારે ઢાંનાઈ ભરેલા ફરાંમરજે શીતાખ ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરી પોતાનું
સર જમીન ઉપર મેલી પાદશાહને એજદા કીધો અને કેહેવા લાગો કે
તું ખુજોરગ ખુનીઆદના પાદશાહને કેહેવાની મને કાંઈજ અગત નથી
પણ તું પાદશાહ દુરઅદેશો કરી જો અને આએ દુનીઆમાં ખદીબ
ખીજ મા રોપ અને તું એમ કરી જાણુ કે એ દુનીઆમાં તંગી ભરે-
લાં ઘેરની મીસાલે છે તેથી એ દુનીઆમાં હમેશે કોઈ કાએમ રહેઉ નથી
અને કોઈ રહેવાનું નથી અગર તું જેહાં પેહેલવાંન રસતમને લીવે
કીનો રાખતો હતો તો તે જેરેમંદાના સરદાર રસતમની હદઆતી-
માંજ લેવો સજવાર હતો અને તે કરતાં વધી હવડાં તારી મરજ મો-
આફે કાંમ થએઉછે કે સરવે જામુલનો મોલક તથા તેકેમતન રસત-
મનો એવાન વગેરે તેં ખરાખ કીધુંછે અને તે જગોએ ચીતતા તથા
વરૂએ વસવાની જગો કરી નાખીછે તથા નેકનાંમ છુદા જાએજરને તેં
સખત ખેડી વતે ખાંધી આવા અજાખથી ખંધ કીધોછે અને
નાંમદાર જેહારેને તથા મારા ખેટા પરીજદા સાંમને તેં મારીઆ છે
તો હવે તુંને લાએક છે કે મને માફ કરે તો હું તારા ઘોડાની
રેકાખ પકડી તારી નજીક ફરમાંખરદારીની કંમર ખાંધી એક કમીના
ખંદાની મીસાલે રેડું અને જે તું ફરમાવે તે કામ ખજા લાવું. કદાપી
તારી મરજ અમો લોકોનાં મોહો જેવાની નહી હોએ તો તું અમોને
ફરમાવ કે એ વેલાએતની જગોથી હમો હીંદુસતાનની તરફ જઈ અ-
મારી ખાકીની ઉંમર ચુજરીએ અને ફરી કદીપી ખેહશત જેવા મુલક
ધરાંનની તરફ પગ મેલીએ નહી. ખીજું એ કે ઢાંનાવ લોકો ફરમાવી
ગએઆછે કે જેવારે દુશમનનું ખાંતુ ખરાખ થએઉં વધી તે મુદ્દખ વત-
નથી ખે વતન થએએ અને રજલતો ફરીએ તારે તેને મુવા કરતાંને
ખદતર કરી જાણવો. વાસતે એ પાદશાહ તું અમોને માફ કર અને
અમો ઉપરથી એવા જુલમનો હાથ ઉધાવ. તુંને સારીપેડે ખખર છે કે
હજરત સપેતમાન જરથોથત ફરમાવતો હતો કે તમો કોઈનું ખુન ક-
રશો ના કાંએકે ખુની લોકો ઉપર પેલી જેહાંનમાં મોટા અજાખ

શુભરેછે વાસતે તું અમો લોકોને માફ કરી અમો ઉપર મેહરખાંનીની
 રાઉ નજર રાખ, શાવાસતે કે પાદશાહ લોકોના દેલ હમેશાં મેહરખાંન
 તથા સખાવતનાં હોએછે વાસતે એ વખત તું મારી દાદને પોહોંચ
 અને મારો શુભાહ માફ કર. એવી વાત દલેર ફરાંમરજની જુખાંનથી
 શાંભલી પાદશાહે ખેડુંધાપણાંથી પાક રૂનાં ફરાંમરજને જવાબ દીધો
 કે મેં તો સખત સોગંદ લીધાછે કે જેહાંપેહેલવાન રસતમનાં ખાંનદાંન-
 માંથી એક તંનનેથી સલામત રાખવું નહી તેમાં ખુદા તથા જવાન
 વગેરે છોયાં છોકરાં સરવેને મારી તલવારે કરી કતલ કરે. એ રવેશથી
 મેં સોગંદ ખાધા નહી હતે તો હવડાં હું તુંને જતો મેલતે. વાસતે
 તું રોતાથી કરી હોશીઆર થા કે હવે તારીખી આખર નજદીક પેં-
 હોંચી છે. તુંને ખખર હશે કે દાનાવ લોકો ફરમાવી અએઆ છે કે
 દુશમન લોકોને તલવારે કરી જામે ફરવાજ ખેડેતર છે. જેવારે શેર
 મરદ ફરાંમરજે ખેસહમજ પહમનની જુખાંનથી એવા સખુન શાંભલેઆ
 તેવારે પોતાના દેલ સાથે કેહેવા લાગો કે જે બદકાર આદમી હોએ
 તેથી નેકીનો બદલો ચાહવો એ પોતાની ખાંખી જાણવી. એ રવેશથી
 અંદેશો કરી પાદશાહ પહમનને કહેકે કે અએ નાદાંન! જેતું મગજ
 અકલથી ખાલી હોએ તે શખસ પાદશાહીની રાહ તથા રસમને કાંઈ
 સહમજતો નથી તો તે પાદશાહને ભલો કરી કેહેવો મુનાસેખ નથી.
 એ બદખખત તાલેના નેહસત કદમના પહમન! તું જે દીનથી દરાં-
 નનાં તખત ઉપર ખેડોછે તે દીનથી તે તખતને કરી આખર નથી.
 અને તે દરાંનતું જહોજલાલી પાંમેલું તખતથી એવી દુવા માંગેછે કે
 કાંઈ નેકખખત નીકલી આવે તો એવા નીમકહરાંમ રગ્નલા પાદશાહના
 હાથમાંથી હું છુટું એવો પોકાર તે તખતથી દરરોજ કરેછે. એ ક-
 મખખત! તુંને લડાઈની ખાહેશ છે તો શીતાખ હાથ ચલાવ. એ ર-
 વેશો ખેડુ જન ગોદતેગો કરતા હતા એવામાં જંગલની તરફથી એક
 ભારી ગેરદ ઉઠી તેથી કરી આસમાનથી સીહા નજર આવવા લાગું તે
 ગેરદમાંથી શેરના વજનનો કરનાર બરજે ચીતતાની મીસાલ જોશ કર-
 તો આવી પોહોંચીઓ. એ તમારો જોઈ પાદશાહ પહમન દરદમંદ
 દીલનો બનીને અંદેશમાં ગરક થએઓ.

આવી લાગો ખરજો તે લડાઈનાં મેદાનમાં અને પાદ
શાહુ પહમને દેવોને મદદે બોલાવીઆ તે વગેરે
ખીજો એહવાલ.

—:00:—

એવામાં રાતનો વખત થએઓ તથી પાદશાહ પહમન તથા
શેરનાં જેવા પીતતાનો ફરામરજ મેદાનમાંથી પાછા ફરેઆ અને પોતા
પોતાનાં મકાન ઉપર ગમગીન દેલ સાથે ગએઆ. હવે પાદશાહ પહમને
ખરજોના આવીઆની ખખર શાંભલી તેવારે નેતરનાં જાહાડની મીસાં
લે ધુજવા લાગો અને કેહેવા લાગો કે એકાએક એ ખુરજગર પોતા
તાનાં ખેરાઓ તથા લશકર સાથે જોશ કરતો કાંઠાંથી આવી પોંહોં
ચીઓ હશે. એ ખુરજગર ખરજો તો એના કાકા ફરામરજ કરતાંને
ધજોજ દેલાવર છે તેથી કરી એ કાકો અને ભતરીજો એના ખેરાઓ
સાથે હવે મારાં લશકરમાંથી એક તનનેખી સલામત રાખશે નહીં એવો
તરેહવાર રીતનો આદેશો કરતો હતો. હવે એ નામાનો
ખનાવનાર શાએર અખુતાએર આ જગો શાંભલેલી નવા.
ઈ અએઆન કરી કહે છે કે તે પાદશાહ પારો એક સનદુક
હતી તે સનદુકમાં પલીદ દેવોને બોલાવવા સારૂ રીમનીના ખાલ ભરેલ
હતા તે સનદુક તેને ઇઆદ આવી તેવારે હોકમ કરી તે સનદુક મં
ગાવી પોતાને હાથે ખોલી તેમાંથી એક ખાલ કાહાડી આતર ઉપર
ધુ પાવીઓ તેના ખરાખ ધુવાથી આસમાનખી અને એહેરેમન પાદશાહ
હતી સરવે મીજલસ ખતંગ આવી ગઈ. એવામાં જુલમગાર પાદશાહ
પહમનની મીજલસમાં એક તરફથી પદખો ભરેલી હવા આવી અને
તેમાંથી એક પદસુરત દેવ નજર આવીઓ. તે નાપાકને જોએ શું
કે તેણું મોહું સીહા ગારની મીસાલનું અને તેની ખેડુ આંખ જાગે
લોડી ભરી ખે તથા હરી અને તેણું કદ મીનારા કરતાંનેખી ઉંચું હતું
અને ફરાખીમાં એક અલખરોજ પાહાડના જેવો નજર આવતો હતો.
એવા જઆંગાર દેવને જોઈ પાદશાહ પહમન ખેહોશ આદમીની મી-
સાલે કાંપવા લાગો પણ નાચારે હીમત પકડી પોતાના મન સાથે કે-
હેવા લાગો કે એવા ભારી દેવ સીવાએ એવા દુશમનો જેર થનહર
નથી. એવો વીચાર કરી પેલા દેવને પુછીઉં કે એ નામદાર ! તારું
નામ શું છે ? તેવારે તે પદસુરત દેવે કહેઉં કે મારું નામ પુલેનદાન
છે. આજ રાજે એ ઇશની પાદશાહ ! તુને મારું શું કામ આવી પડેઉં !

છે કે તેં મને હુઆદ કરેઓ છે. મારે એહરૈમનની ખસલતના ઇ-
રાની પાદશાહ અહમને તેને જવાબ દીધા કે મને એક ભારી દુશમન
સાથે કામ આવી પડીઈ છે તેનું નામ જેહાંન જેએ ખરજે છે તેથી
મારું દીલ ઘણુંજ દુઃખ ભરેલું થએઈ છે. તેથીમેં તુને એ જગોએ
ખોલાવીઓ કે તેની સાથે જંગ કરવાને ખસુસન મારી હુઆરી કરે.

તે પદકાર દેવોના દેવે પાદશાહ અહમને દલાશાથી કહેઈ કે
કાલ રોજે ખામદાદને વખતે હું મેદાનમાં જઈ તે જાણુલી ખરજોતું
સર કાપી તારી નજદીક લાવું. એવા સખુન તેની જુખાંનથી શાંભલી
પાદશાહ ઘણા ખુશીમાં આવીઓ. જેવારે ખામદાદનો વખત થએઓ
તેવારે હોકમ કરી લડાઈનાં નગાગંનો અવાજ કરાવીઓ. તેથી ઇરાંની
સરદારોએ અખતર પેહરીઆં અને કીનાની તલવાર મેઆનમાં ખોરી
દોડા ઉપર સવાર થઈ પોતપોતાનાં લશકર સાથે મેદાનમાં સફ ખેંચી ઉભા.

હવે પેલી તરફ જાણુલી લશકરમાં જેહાં જેએ ખરજો તથા શ-
મશેરનો મારનાર ખુરશેદમાહાપેકર તથા દેવખંધ જેહાંખખશ પોત
પોતાનાં લશકર સાથે ખાહાર નીકળી લડાઈની સફ સમારી ઉભા. એ-
વામાં અહમનના લશકરમાંથી નાપેકાર ખશલતનો એક દેવ પાહાડની
મીસાલનો ચાલતો આવી મેદાનમાં ઉભો રહી ખરજોને ખોલાવા લાગો.
તેનો આવાજ શાંભલતાંજ જેહાંનને ધુંજવનાર સોહગખનો ખેટો શેર-
ની ખરાખરી કરનાર ખરજો શીતાખધોડો જોડકાવતો આવી તેની સાંખે
ઉભો અને નાપેકાર અહમનને પોકાર મારી જોશથી કહેવા લાગો
કે એ નાપાક ! તેં આકેખત દોજખ કણુલ કરીઈછે. એ જુલમગાગ !
આ દેવોની મદદ ખોલાવીઓથી તું ખેલુ જેહાંનમાં પદખો ભરેઓ
થએઓ છે. તું જો કે એવી પાદશાહી કોઈ કેઓની પાદશાહે કદી
કીધી નથી અને તું એવી ખુરી પાદશાહી કરે છે કે દોજખના નેહ-
સત દેવોને ખોલાવી તારા જીવની પનાહ ચાહે છે પણ તું ખાતર જ-
માથી જાંણુજે કે એજ દેવોનાં દોજખમાં તારો મોકાંમ અમો જાણુ-
લી લોકો કરીઆ સીવાએ રહેનાર નથી. તું જેવા ખુરા પાદશાહને માર-
વો તે ગોએઆ કરોડ દેવોને મારીઆ ખરોખર સવાખ હાંસેલ થાએ
છે. એ રવેશથી જેહાંનજેએ ખરજોએ ખાંમેખોલંદ પોકાર મારી જુલમી
અહમનને ઘણુએક તાનાજની ભરેલા સખુન કહેઆ. યહી સીંહની
મીસાલે પોકાર મારી પેલા આહરૈમન દેવને કહેવા લાગો કે તારાં મો-
તે એકાએક એ જમો કેમ શેતાખી કીધી છે ? તું તો જાણુતો

નથી પણ તારા તાલુકદારો તારે વાસતે ઈતેજર ખેઠા છે. શાવાસતે કે આજ રીતે એ જેહાંન પાક થશે અને તારા દોષખની જગો તુંને મલશે. તું તારા દોસત અહમનની ઈઆરી કરવા આવીઓછે પણ તું પોતાનો પીઆરો જાન દોષખને સવાધીન કરશે. જંગના મારનાર દેલાવર તું ખાતરજમાથી જાણુજે કે મારા હાથ ઉપર તું સલામત રહેવાનો નથી. એવા સખુન પરજોની જુખાંનથી શાંબલી પુલેનદાન યુસસામાં આવી કેહેવા લાગો કે મને સારી રવેશથી નજર આવે છે કે તુંને જુદાપો આવીઆનાં સખખથી તું દેલો ધધ ગએઓ છે કે એવા ખદ સખુન તારે મોહડેથી નીકળે છે પણ તું જો કે હું તુંને શીતાખ એ ઘોડા ઉપરથી ઉઠાવી ખાધ જવથ. વાસતે તું શીતાખથી તારાં સરવે હથીઆર મારી ઉપર ઉઠાવ કે તારા દીતમાં ઉમેદ રહી જશે કે મેં નામના ઉઠાવનાર દેવ પુલેનદાન ઉપર મારા હથીઆર અજમાવીઆં નહી. એવા સખુન શાંબલી શેરમરદ પરજોએ યુસસામાં આવી વીજલી કરતાંને તેજશમશેર ઉઠાવી પોતાની જખાંન ઉપર પાકપરવરદેગારતું નામ લેધ પોતાનાં દેવજનદ ઘોડાને એડી મારી આજર ગોથસપની મીસાલે જો-સસાથી આવી પુલેનદાંનની કમરગાહ ઉપર એક જખમ એવો તો મા-રીઓ કે શીતાખ તે મેદાનની જમીન ઉપર તે એક નાપાક દેવના બે દેવ કરી નાખીઆ. પછી તેજોજ યુસસામાંને યુસસામાં શેરની મી-સાલે નાપેકારોની પનાહ પકડેલા ધંગની પાદશાહ અહમનના લથકર ઉપર જધ પડીઓ. નામદાર પરજો આ વખતે જાંહાં હાથ મારતો તાંહાં ધરાંનીઓની લોથના ઢગલા કરી મેલતો હતો તેથી તે જંગના મેદાનમાં જંગી સવારોના ઘોડાઓની નાલે કરી આસમાનથી જોયપો આ-વીઓ હતો. એ મીસાલે ભારી છડાંગ મારતો ઢાહામી તથા જમની તરફ ઘોડો જોંકાવી હોમલો કરતો તેથી સવારોને ઘોડા સાથે જમીન ઉપર નાંખતો એ રવેશની લડાઈ આફતાખ ગોરખ થએઓ તાંહાં-હુધી જમી રહી હતી. તે લડાઈમાં કમખખત અહમનના એક લાખ સવારો મારીઆ ગએઆ તેવાર પછી પરજો તે મેદાનમાંથી પાછો ફરી જાજુલી લથકરમાં આવીઓ અને દલેર ફરાંમરજ સાથે જુદીથી મી-જલેથ સમારી શરાખ પીવા ખેલો.

પેલી તરફ ધરાંની લથકર પાછું ફરી પોત પોતાના મકાન ઉપર ગએઈ તેવારે જુરા અંદેશાનો અહમન જખમી દેલ સાથે તખત ઉપર આવી ખેલો અને જેહાં જોએ પરજોના કાંમથી પોતે ધજો અંદેશો

કરતા હતા કે એ અરજોની લગાઇનો ખીજો ઉપાયો હવે શું કરું ? એવામાં વલી ઈઆદ કરી પેલી સંદુક ખોલી એક ખાલ તેમાંથી કા-
હાડી આતશ ઉપર ખાલીઓ તેની અદખોએ કરી તમામ જેહાન લર-
બનમાં પડી એવામાં જોએ શું કે પેલા પુલેનદાનનો મોટો ભાઇ મુસ-
લેનદાન આવી પોંહોચીઓ. તેને જોઇ મરવે મીજલેસનાં અમીરો
ખુજવા લાગા સખખ કે પેલા આગલા પુલેનદાન કરતાં તે મુસલેન-
દાન ઘણોજ દરામનો અને ખીલામની સુરતનો ભારી દેલાવર હતો.
એવા ભારી તથા અદ સુરત દેવને જોઇ ઉંધી રાહે ઉતરેલા પાદશાહ
અહમનનો દમ તું કેહે કે ગોએઆ તેના તનમાં હતો નહી એવો તે
પાદશાહનો હાલ થએઓ હતો. એવામાં પેલા અદ સુરત દેવે પાદ
શાહને પુછેઉં કે કાલ રોજે મારો ભાઇ તારી પાશે આવેઓ હતો તે
કાંહાં ગએઓછે? તેવારે અદ એતેકાદના અહમને તેને કહેઉં કે એ સર-
ફરાજ સરવે દેવોના પાદશાહ ! હું ઘણો દલગીર છેઉં કે તારો નાં-
ધયો ભાઈ પુલેનદાન તો જખુલી અરજોના હાથ ઉપર ખે દુકડા યધ
ખારીઓ ગએઓછે અને તે વગેરે મારા ખાસ લશકરમાંથી એક લાખ
સવારો તે અરજોના હાથ ઉપર મારીઆ ગએઓ અને તે અરજો સલા-
મત પોતાના જખુલી લશકરમાં આસાનીથી મીજલેસ કરી શરાખ પી-
તા હશે અને હું તારા ભાઈ તથા લશકરના ગંમથી જરી તથા
હએનો પોકાર ઉઠાવું છેઉં. એવી વાત શાંભલી મુસલેનદાન ઘણો
શસસામાં આવી કેહેવા લાગો કે મારા નામદાર ભાઈને અરજોએ એક
જખમથી ખે દુકડા કરી નાખીઓતો હું કાંઈ અરજોને તથા જાલે-
જરના કખીલાને સલામત રાખવાનો નથી. તેની જુખાનથી એવા
સખુન શાંભલી પાદશાહ અહમન કેહેવા લાગો કે એ સરફરાજ
મનેલા દેવ ! તું કેહેછે તે સરવે દરોસતછે પણ વલી મને શીકર લા-
મિછે કે એકતો તારો ભાઈ તેના હાથ ઉપર મારીઓ ગએઓ અને વ-
લી તું ખજી મરતખે તેનીજ સાથે લગાઈ કરવા આહે છે પણ હું નથી
જાણતો કે એ વાંકી પીયનો આસમાન સીલા ખાક કોણની ઉપર નાં-
ખશે. તેવારે પેલા પલીદ દેવે તેને કહેઉં કે તું જોકે કાલ રોજે તે
અરજોને તથા તેના સરવે ખાનદાનને જીવથી મારશ. એવી ગોફતેગો
કરી ખાતું ખાઈ ખાખ કીધો. અને જેવારે ખાંમદાદનો વખત થએ-
ઓ અને આફતાખે સુનેરી ફરસતું ખીછાંતું જખીન ઉપર ખીછાવીઉં
દેઆને આફતાખ શાયન થએઓ તેવારે પાદશાહ અહમનનાં

લશકરમાંથી નગારા તથા ઘાંટનો જેહાંન પુખ્તવનારો આવાજ નીકળીઓ તેવારે સરવે ધરાંની લશકર મેદાનમાં સફ સમારી પોત પોતાની જગોએ આવી ઉભું.

પેલી તરફ જાણી લશકરમાં પેહેલવાન ફરાંમરજે તથા પેહેલવાન ખરજેએ કીનાના નગારાંનો આવાજ શાંભલીઓ તેવારે હોકમ કરી જાણી લશકરમાંથીથી કીનાના નગારાંનો આવાજ શરૂ કરાવીઓ તેવારે સરવે જાણી લશકર તદ્દઆર થઈ મેદાનમાં આવી સફ ખેંચી દખ્ખાથી ઉભું. પછી ગરદનફરાજ ફરાંમરજે જ્વેરમંદ ખાજુના ખરજેને કહેઉં કે એ નાંમના ઉઠાવનાર! તું આજ રાજની હાથ મને ખપ્પશ શાવામતે કે તું ઘણા દાહાડાની મંજલ કાપતો આવીઓછે અને વહી કાલરોજની લડાઈમાં ઘણો થાકી ગયેએછે. એટલું જગી ફરાંમરજતું કહેવું કે પેલા મુસલેનદાંને મેદાનમાં આવી ખરજેને પોતાના હમનખરદ તરીકે ખોલાવીઓ તેવારે ફરાંમરજ નાચાર ઉભો રહેઓ. અને શેરની મીસાલનો ખરજે તે નાપાક દેવનાં મેદાનમાં ખપ્પારતા શેરની મીસાલે જઈ ઉભો અને તે દેવને જોઈ પોતે અજબ થવા લાગો કે કાલરોજે એ નાપેકાર દેવને મેં મારી આતશી શમશેરે ખે દુકડા કાઢો હતો અને આજરોજે એ શી રવેશે પાછો જીવતો થઈ મારા મેદાનમાં આવી ઉભો હશે. એવો વીચાર પોતાના દેલસાથે કરી તે નામદાર પેહેલવાને એક જ્વેરથી પોકાર મારી કહેઉં કે એ બદ ખસલતના નાપાક! કાલ રોજે મેં તુને મારીઓ હતો અને વહી તું એકાએક જીવતો થઈ કેમ આવી ઉભો છે? જેવારે પાદશાહ બહુમને પેલા ખાલના દુપાવીઆથી તેની મદદે આવનાર દેવ મુસલેનદાંને ખરજેથી એવો પોકાર શાંભલીઓ તેવારે ઘાભરો પડી પુઝવા લાગો પછી હીમત પકડી કસેજાંના જ્વેરથી એક પોકાર એવો તે મારીઓ કે ગોએઆ તેના પોકારથી આઠમું આસમાંનથી લરજમાં પડેઉં. એવો પોકાર મારી પછી ખરજેને કહેઉં કે એ સાંમેસવારના સગજ ખચા તુંને તો ખપ્પર નથી પણ કાલ રોજે તો મારેં ભાઈ તારા મેદાનમાં આવીઓ હતો તે તારા હાથ ઉપર મારીઓ ગયેએછે તે મારા દેલાવર ભાઈના કીનામાં હું તુંને ખાક ખરોખર કરી નાખશ. અને તુંને ખાક કરીને પછી તારા સરવે ખેશના લોકોની જીનખેખ ઉખેડી નાખશ. અને જુદો જાલ મારા પાદશાહ બહુમનના હાથમાં કેદ પડેએછે તેને એ મેદાનમાં સુલી ઉપર ચહાવશ. એવા સજીન તે દેવોના

દેવની જીખાંનથી શાંભલી શેરમરઠ પરજો હસવા લાગો અને કોડેવા લાગો કે એ જુરી નસલના એહરેમન તારું નાંમ શું છે અને તું કીઆ શેહેરનો રહેનારો છે? તેવારે તેણે કહેલું કે મારું નાંમ મુસલેનદાંન છે અને હું કપચાક શેહેરનો રહેનાર છેલું અને તે મુલકની પાદશાહી હું કરું છેલું. અમો દેવલોકોને હાલમાં ધરાની પાદશાહ બહમન સાથે એખસાસ ને દાસતીનો જે હક વધીએછે તેથી તે નામદાર પાદશાહના ખોલાવીઆ મુઆફેક અમો એની મદદ તમે જાણુલી એના હાડકાં ચુસવા આવીઆ છઈએ. પાદશાહ બહમન સાથે અમો દેવ લોકો દાસતીનો હક ધણો રાખીએ છઈએ. તે સાંભલી પરજોએ તેને કહેલું કે હવે તારી ભતાઇ કરવાની કોતાહ કરી શીતાખ લગાઈનાં હમીઆર ઉઠાવ કે આપણો હુનર ખેડુ લશકર સારી રવેશથી જોએ. એટલું કહી પોતાન ઘોડાને જોલાંન આપવા લાગો. તેવારે મુસલેનદાંને તેને કહેલું કે હું નથી જાણુતો કે એ ફરતો આસમાં કોણુની મદદ કરશે. એટલું કહી તેણે એક હીંદુસતાની કુટકું જે પોતાની પાશે હતું તે લોકોગલું કુટકું ઉઠાવી ચાહેલું કે પરજોને મારે. એવું ચાહી તે ઉપર જરખ મારવા ગએઓ. એવો મામલો જોઈ હુનર ભરેલા પરજોએ તેનો હાથ કુટકાં સમેટ પકડી લઈ ખીજે હાથે જોર કરી તેના હાથમાંનું કુટકું આસાંનીથી છોડાવી લીધું અને પોતાના લશકરની તરફ ફેંકી દઈ પોતાનો ભારી શરજ ખેડુ હાથે ઉઠાવી ઘોડાની રેકાખ ઉપર ઉભો થઈ મુસલેનદાંન ઉપર તે ગરજનો જરખ એવોતો મારીઓ કે તેની ગરદન સીનામાં અને સીનો પેતમાં એ રવેરો તેને ગરદાપેચ કરી નાખીઓ. તેનો તમારો ખેડુ લશકર જોતાં હતાં. એવામાં જાણુલી લશકરમાંથી શાદીનાં નગારાંનો આવાજ ઉઠીઓ. પેહેલવાન પરજો દુશમનને મારી નાખુદ કરીઆથી જુરી થતો પોતાનાં લશકરની તરફ ચાલીઓ. તેવારે ખેડુ લશકરો પોત પોતાનાં મકાંન ઉપર જઈ લગાઈનાં હમીઆરો છોડીઆં અને જાણુલીઓ મીજલેસ સમારી ખાંડ ખાઈ શનાખ પીવા લાગા.

પેલી તરફ પાદશાહ બહમન ગંમગીન દેલ સાથે પોતાના તંજુમાં ગએઓ. તે જીલમગાર પાદશાહ જાણુલીઓની જવાંમરડી ને જુલ્ફાઈ એકખાલ ઉપર તરેલુવાર રીતનો પોતાનાં દેલમાં વીચાર કરવા લાગો કે એ સોહરાખનો ખેરો પરજો તો મારાં લશકરની તથા મારી ગરદ કાહડી નાખશે. એ પરજો તો જાણુલી પેહેલવાનોમાં ઘણોજ જોરાવર

ફતેહમંદહે, જેના સુરજના જરખની તાપેશ કોઈ રાખી શકતો નથી અને તેની ચમશેર દેવ જેવા પલીદાને એક અનાર મીસાસે કાપી ખે ફાંડ્યા કરી નાંખેછે. એ રવેશે અંદેશો કરતાં એક હકૂતો ચુ-જરીઓ. પછી પાછી પેલી સંદુક ખોલી તેમાંથી એક ખાલ ખાલાર કાઢાડેઓ. તેના એવો વીચાર બોધ હકીમ જાંમાસપે તથા પાકબદ દસતુર પેશુતને પાદશાહને કહેઉં કે તું એ કાંમ માં કર. તું જાંણુતો નથી કે એવાં કાંમના કરનારતું રવાંન ખેડુ જેહાંનમાં હલાક થાએછે અને તેતું રવાંન એશમ દેવને હવાસે પાંહેયેછે અને તેના ખુજેરગોનાં રવાંન પાક ધમ્મજદાંની નજદીક શરમીદાં રેહછે. તું જા-હેરાતમાં તો પોતાના આપનો કીનો લેવા નીકલીઓછે પણ પાતેનમાં એવાં કાંમથી તેના રૂહને અજામ દેવાનાં કાંમ કરેછે. તું જા-ણુતો નથી કે આપણી જરયોશતી દીનમાં એવાં કાંમ કરનારને વાસતે કહેઉંછે કે તેના રવાંનનો તથા તેના ખેશના રૂહનો ખેડુ જેહાં-નમાં છુટક થતો નથી તો તું જાંણી ખુજને શું કરવા એવાં ખરાં કાંમ કરેછે? જો તું રાસત એતેકાદથી ખોદાતાલાને એક જાંણી લગાઇ કરવા ચાહશે તો પાક પરવરદેગારના હોકમ તથા મેહરખાંનીથી તારીચાહેલી ફતેહતું નગાર્ વાગીઆ વીના રેહેનાર નથી. એવા દાનાઇ ભરેઆ સખુનની અસર પાદશાહ અહમનના દેમાગમાં દાખલ થાઇ નહી સખખ કે તેતું દેલ એહરેમનની રાહ ઉપર ફરીડં હતું તેથી પેલો ખાલ આતશ ઉપર પકડેઓ તેની ખદખોથી સરવે ધરાંની પેહેલવાનો તથા દરખારીઓના મગજ ફાટવા ચાહતાં હતાં. એવામાં એક ભારી જીઆંગાર દેવ આવી જીલમગાર અહમનની નજદીક ઉભો. તે દેવને જોએ શું કે પેલા આગલા ખેડુ ખદસુરત દેવો કરતાંનેખી ઘણો ભારી કદનો અને દેખાવમાં ઘણોજ દરાંમની સુરતનો ખીલાંમનો નજર આવીઓ. તેને જોવાથી ધરાંની પાદશાહ અહમનનાં અમીરો ભારી અંદેશમાં પડી ઘાભરા થઇ ગએઆ કે કોઈ વખતે એવા ભારી કદનોં અને ખદસુરત દેવ જોવામાં આવીઓ નથી. તે દેવે આવતાંને વાર પાદશાહ અહમનને સેજદો કરીઆ પછી પોતાનું ખાંધુ જે ગરદન ઉપર ઉઠાવેતું હતું તે જમીન ઉપર મુકી પોતાનાં હાથ જોડી તે ધરાંની પાદશાહની સાંમે ઉભો. તેને પાદશાહ અહમને પુછીડં કે એ નાંમદારી ભરેલા દેવ તાર્ નાંમ શુંછે? પાદશાહ અહમનથી એ રવેશેના સુખનો શાંભલતાંજ તે દેવે કહેઉં કે માર્ નાંમ અલખાંનછે અને હું

કપચાક શેહરનો રેહનાર છેડે અને મારી પાશે એક લાખ જખરદસત દેવો છે તે ઉપર હું સરદારી કરું છેડે અને આએ ખાંધુ મને પાદશાહોનાં પાદશાહ જમશેદ આપીલે અને એ ખાંધાતું બએઆંન એક તખતી ઉપર લખેલું છે પણ તેના હરફ કોઈ વાંચી શકતા નથી. તે તખતી મારા મોકાંમ ઉપર મોજુદ છે. ફરી તે દેવ તે ધરાની પાદશાહ બહુમનને કહેવા લાગે કે તારો શું હોકમ છે તે મને ફરમાવ કે હું તે બજા લાતું. તેવારે પાદશાહે તેને કહેલ કે તારા ખેડુ ભાઈઓ જખુલી રસતમના નખીરા દેલાવર સેપેહસાલાર જેહાનગેએ બરગેનાં હાથ ઉપર મારીઆ જએઆ છે તેથી હું ચાહું છું કે તે બરગેને તુ. તે તારા ખંધે ભાઈઓના કીનામાં મારે કે તેથી એ જખરદસત સેપેહસાલારથી હું તથા મારું તમામ લશકર છુટકારો પામે. અને ગે તારા ખંધે ભાઈઓની માફેક તારેથીબી તે સેપેહસાલારની લડાઈ ખરદાસત થઈ નહી શકે તો શીતાખ તેની સાંભેથી પાછો ફરજે નાહક શરમને વાસતે પોતાનો પીઆરો જાંન ખરખાદ કરતો માં પણ તે અલખાંનને તો ખખર હતી કે એ ખાંધાંથી બરગે મારેઓ જશે તેથી તેણે પાદશાહને કહેડું કે જે કાંઈ પાક ઈઅ. જદાં કરશે તે થશે. પાદશાહ તે દેવના આ સખુનો સાંભલીને પોતે અદેશો કરી મન સાથે કહેવા લાગે કે એતો દેવ છે અને ઈઅજદાંની યનાહ શાવાસતે માંગેછે. એવો વીચાર કરી તેને પુછીલું કે તું દેવ થઈ પાક ઈઅજદાંતું નામ શા સખખથી લે છે. એવી વાત બહુમનની જુખાંનથી શાંભલી તેણે જવાબ દીધો કે હું પાદશાહ જમશેદની વખતનો છેડે અને હું તે પાદશાહનો ફરમાખરદાર ખંદા છેડે અને હજુર લગી હું તેનાં મકાનની ખખરદારી કરું છેડે અને હજુર તે આવંદતું નીમક ખાજી છેડે તેથી તે સાહેબની પરસતેશ કખુશ રાખુ છેડે. મને માલુમ નથી કે મારું મોત કોણુ નામદારના હાથ ઉપર હશે વાસતે હવે તો હું કાલ રોજ મેદાનમાં જાતું અને જોડે કે ચાક પરવરદેગાર કોણુની ઈઆરી કરેછે એવી ગોફતેગો કરતાં રાત તમામ થઈ અને ખામદાદનો વખત થએઓ તેવારે પાદશાહ બહુમનને હોકમ કીધો કે લડાઈનાં નગારાંનો અવાજ કરે અને સરવે ધરાની લશકર સફ સમારી મેદાનમાં હજર થાએ. એવો હોકમ શાંભલી નગારથી લોકોએ લડાઈનાં નગારાંનો અવાજ શરૂ કીધો અને લશકરના સીપાઈઓ તથા સરદારો સરવે કોઈ ખખતરખંદ થઈ લડાઈનાં મેદાનમાં આવી સફ ખેંચી ઉભા.

આવીએ અલખાંન દેવ જેહંજોએ બરજોની લડાઈમાં
અને મારીએ ગએએ જાણુલી સેપેહસાલાર બરજો
તેના હાથ ઉપર તે વગેરેની દાસતાંન.

—:૦૦:—

શાએર કહેછે કે એ ફરતો આસમાન કોઈ ઉપર પરકશાર રહેઓ
નથી અને રેહવાનોખી નથી વાસતે એ ભાઈ તુંથી બની આવે તોહું
સુધી નેકીના કાંમ કરૂંએ રેહે શાવાસતે કે આપર તુંને મોત મેલ-
નાર નથી. શું પાદશાહ કે શું અદના ફકીર સરવે કોઈને એક વ-
ખત આએ દુનીઆથી શુજરવુંછે તેથી હમેશે બંદાને મોતની તું
ગાલથી ખીડીને ચાલવું સજ્જવારછે. હવે પાદશાહ બહમનને ઈરાની
લશકર સાથે મેદાનમાં સફ સમારી કલખગાહમાં ઉભેલો જોતાંજ પેલી
તરફ નામદાર ફરાંમરજે હુકમ કરી જાણુલી લશકરને મેદાનમાં કાહ-
ડીકે તેનો આગેવાન તહુર પેહેલવાન હતા તેણે ખુબ રવેશેથી સફ
સ્મારી તે તહુર પેહેલવાન ફરાંમરજને તથા નાંમના ઉઠાવનાર બર-
જોને કહેવા લાગો કે આજની લડાઈ મને બખશો. તેને જેહં પેહેલ-
વાન રસતમના ગરદનફરાંજ ફરાંમરજે કહેડે કે તું ખુદ નામદાર મારો
દણે નેક ખાહછે તેથી એવી ભારી લડાઈમાં તુંને હરજેજ જવા
દેડે નહીં. તેવારે દલાવર બરજોએ કહેડે કે એ નામદારો તમે જરા
અખર પકડો કે પાદશાહ બહમનના લશકરમાંથી કોણ પેહેલવાન મેદાનમાં
આવી કોણને હમનખરદ ખોલાવેછે. તે હરીફ જે પેહેલવાનને સ્થાનખરદ
ખોલાવે તે પેહેલવાન તેનાં મેદાનમાં જશે. એટલું કહી પોતે બખ-
તર પેહરીકે અને જરી કોહોલા પોતાના સર ઉપર મુકી અને કી-
નાનો કમરખંધ કમર ઉપર ખાંધીએ તથા તમામ હુશીઆરો ભીડીઆં
અને દેવજાદ ધોડા ઉપર સજ્જાર થઈ પોતાના લશકરની સફ સમારી
તેમાં જંગી જેહંબખશને લશકરની જમની ખાણુએ રાખીએ અને
દાહાખી ખાણુએ ખુરશોદ માહાપેકરને રાખીએ તથા તહુરને લ-
શકરની બખરદાશી કરવા સારૂ ફરતો રાખીએ અને પોતે લશકરની
હસેલમાં આગલ રહેઓ અને શેરને પીતતેનો દલેર ફરાંમરજ લશકરની
કલખગાહમાં ઉભો હતા. એવામાં ઈરાની પાદશાહ બહમનના લશકરની
કલખગાહમાંથી અલખાંન દેવ પંડેપેઆદ્ય ચાલતો મેદાનમાં અપી
ઉભો તેના હાથમાં એક ખાંકુ ધ્યાને શાતુર વાંકાં ધર્પાયાંની

મીસાલતું પકડેલું હતું તેનું વજન આસરે પારસો મનતું હતું, અને તેજ તલવાર કરતાંને તે ચલકાતમાં જીઆદ હતું અને તેના દસતા ઉપર ઉનચાં ગોહરો જડેલાં હતાં તે દેવે જીથયામાં આવીને પેલું ખાંધુ પોતાના હાથમાં ઉઠાવી ઉભો રહી એક પોકાર એવોતા મારીઓ કે તેના પોકારે કરી જાણી ઘોડાઓ ચાલાક પાંઉ થઈ નાહાસવા ચાહતા હતા. એવો અજબ પોકાર મારી તે ઇઅજદાંન પરસત દેવે કહેડું કે સાંમેસવારનાં ખાંનદાંનનો અરજો પેહેલવાંન કાંહાં ગએઓછે કે તેજુ મારા ખે ભાઈઓને જીવથી મારીઓછે તેને ખખર કરો કે તારો હમનખરદ મેદાંનમાં આવીઓછે તથી શીતાખી કરી આ જંગના ખુનખાર મેદાંનમાં આવે. જેવારે અજલના પોંડોચેલા પેહેલવાંન અરજોએ તે દેવનો એવો આવાજ શાંભલીઓ તેવોજ પોતાનો ચલરંગ ઘોડો આજરગોસસપની મીસાલે મેદાંનમાં જોડકાવીઓ અને તેની મોકાખેલ થઈ એક પોકાર એવોતા મારીઓ કે તેના પોકારથી વાદ-લખી ફાટવા ચાહતું હતું. તે પોકાર મારી તે નામદાર પેહેલવાંને પેલા દેવને પુછીડું કે અએ લેઆંનત ભરેલા દેવ તારું નામ શું છે અને તું કીઆ શેહેરનો રેહેનાર છે અને એવા ખુરા પાદશાહની મદદે તમે એકાએક કાંહાંથી આવી પોંડોચો છોઓ. એવી વાત સેપેહસાલાર અરજોની જીખાનથી શાંભલી તે શાહાંનશાહ જમશેદના ફરમાન અરદાર દેવે પુછીડું કે અએ જાણી પેહેલવાન તારું નામ શું છે અને તારા લશકરમાં તારી અરાખરીનો કોઈ પેહેલવાન છે કે તું આરો ખુખ સુરત મારા મેદાંનમાં આવેઓછે મગર પાક ઇઅજદાં તારી ઉપર આજ રોજે સસસે થએઓછે કે તું તારા પોતાના પગે ચાલી મોતના ફાંદામાં આવીઓછે અને તું મારું નામ પુછેછે તો મારું નામ અલખાન છે. તેવારે દલેર અરજોએ તેને કહેડું કે તું મારું નામ માંગેછેતા મને તમામ લડાએકો પીછાનેછે કે હું દેલાવર સોહરાખનો ખેટો લશકરનો મારનાર અરજો છેડું અને મારો નેક નેઆશાંન સામે સવારનો જાલેજર કરી કહેવાએછે અને મારો સરફરાજ કાકો દેવોને ખાંધનાર દલેર ફાંમરજ મારાં લશકરની કલખગાહમાં ઉભોછે. તું મને પુછેછે તારી મીસાલનો ખીજો કોઈ પેહેલવાન તારી સફમાંછે કે નહીં જ પુછીઆથી તારી મતલખ શું છે. વધી તું દેવ થઈને તેમજ આદમીના લોહીનો તરશીઓ કેહવાઈને પાક ઇઅજદાને ઇઆદ કેમ કરેછે. તેવારે તે દેવે કહેડું કે એ નેક ખાંનદાનના અરજો! હુંખી તારા

નેઆગાનોતું નીમક ખાઈ પરવરશ થએલો છેડં અને કપચા શેહરમાં
 મારૂ મકાનછે અને હું પાદશાહ જમશેદના વખતથી તેની ફરમા પર
 દારી કરતા હતા અને હજુર તેનાજ નીમકથી હું પરવરેશ પામું છું
 તેથીજ હું ઇઅમ્મદાને ઇઆદ કરું છું. અને મને તારી ખુબસુરતી
 જોએઆથી સીનામાં દરદ લાગેછે કે એ જાણી પાનદાનના ઇઆદ
 ગાર પેહેલવાન પરજો તું આજતો મારી સાથે સારો દહાડો ગોફતે-
 ગો કર અને સાંહજને વખત તું સલામત પોતાના લશકરમાં જજો
 અને કાલ રોજે કોઈ ખીજ પેહેલવાનને મારા મેદાનમાં મોકલજો કે
 તે નામદારના હાથ ઉપર હું મારીએ જડંતો ખેડેતર થાએ. તે ઇઅ-
 મ્મદાંપરસત દેવના આવા સુખન શાંભલી તે ખેદામ તથા અજલનાં
 ફાંદામાં ગીરફતાર થએલો પરજો હસવા લાગો અને કેહેવાલાગો કે
 એ અલખાન! તું એવડી આપકુસી શાવાસતે કરેછે તું મારો દુશ-
 મન થઈ એવડી મોડોખત મારો ઉપર શા સખખથી લાવેછે મારી ખા-
 તરજમાં થઈછે કે તું એવા ચારાથી સલામત જવા ચાહેછે તે કરતાં
 તું મારી પારો જનહાર માંગી જતો હોએતો હું તુંને રૂખસદ આ
 પું કે તું તારે મોલક સલામત પાછો જા. પછી હું પાદશાહ બહમન
 સાથે એક સુલતાની લગાઈ કરું. પેહેલવાન પરજોને મોડોથી એવા
 સખુન અલખાને શાંભલેઆ તેવારે અંદેશો કરવા લાગો કે એ નામદાર
 જાણીને નાહકનો ખેજન કરવા કરતાં હું આ મેદાનથી નાહારી
 ગેખ થાવું તો ખેડતર પણ અજલે તેના દીલમાં જોશ ઉખળવીએ કે
 તેના પોતાના ખેડુ ભાઈઓનો કીનો તે દેવને ઇઆદ આવીએ. તેથી
 ચુસસામાં તે દેવે આવી પેહેલવાન પરજોને કહીડં કે આ જાણી
 પરજો તારી અજલ આવીછે તેથી હવે તું શેતાખી કરી તારો ચુ-
 રજ ઉઘાવ. એવી વાત તે દેવની જુખાંનથી શાંભલી જીવથી ધરાએલા
 પરજોએ પોતાનો ગરજ હાવી આતશનાં શોલાની મીસાલ જોશમાં
 આવી તે દેવ ઉપર પેદરપે તરજુ જરખ મારીઆ. એવા ભારી ચુર-
 જને તે દેવે પોતાના હુનરે કરી રદ કીધા. એવો મામલો જોઈ સરવે
 લશકરો અજખ થવા લાગાં એવામાં અલખાને એક ભારી પોકાર
 મારી પરજોને કહેડં કે આ નામદાર પેહેલવાન જમાને આ જંગને
 દરમીઆન શાહેદ છે કે આ શાતુરના જરખે તારી અજલ તું ઉપર
 અરકાર થનાર છે અને એ શાતુર જમાના થએઆ જેહાન જીતનારા
 મેટા શાહનશાહ જમશેદના એજમતી ખજના ખાનામાં કાએમ છે.

અગર, ઓ પેહેલવાન ! તું આજે મારા હાથ ઉપર એ શાતુરથી અજલ પામીઓ નહીં તો જોહાનના દરમીઆનમાં કોઈ તારા તનના એક ખાલને પણ એલજનમ પોંડેંચાડનાર નથી. પછી તે દેવે દ'અજ-દાતું નામ જખાન ઉપર લીધું અને ફરીને પેહેલવાન ખરજોને ગમ-ભરેલા દીલથી કહેડું કે હવે તું એ મારા હાથનો જરખ સંભાલ. એ-ટલું કહી પોતાનું ખાધું ઉઠાવેડું તે જોઈ ખરજોએ શીતાખ સર ઉપર ધાલ પકડી એવામાં તે દેવે ખરજો ઉપર એક જખમ પેલા શા-તુરનો મારીઓ તે જખમથી ખરજો સરથી તે સીના સુધી ખે ફાડ થઈ ઘોડા ઉપરથી જમીન ઉપર પડેઓ. તેને જમીન ઉપર પડેલો જોઈ અલ-ખાંન ઘણોજ ગમગીન થયેઓ. એવામાં ખેડુ લશકરમાંથી પોકારે ઉઠેઓ કે સોહરાખનો ખેટો શેરમરદ ખરજો મારીઓ ગયેઓ.

જેવારે ખુરશેદ માહાપેકરે એવો મામલો દીઠો તેવારે ઘોડો ન ખાવતો મેદાનમાં આવીઓ. જેવારે અલખાંને દુરથી ખુરશેદ માહાપે-કરને ઇસસાથી ઘોડો નખાવતો આતશની મીસાલે આવતો દીઠો તેવારે પોતાનાં હાથમાતું શાતુર ફેંકી દીધું અને વાની મીસાલે પો-તાનાં શેહેરની તરફ નાહાસવા લાગો. તેની પછવાડે ખુરશેદ-માહાપેકર પોતાના ખાપના કીનામાં આતશના શોલાની મીસાલે લાલ થયેલો ઘોડો નખાવતો જતો હતો. હવે ખરજો જેવારે જરી જન ઉપરથી ખાકમાં થઈઓ તેવારે ખાનુગોશસપ ઘોડો દપતાવતી તે જગેએ આવી અને જોએ છે શું કે દેલાવર ખરજોના સરમાંથી ખેશુમાર લોડી જ-એછે તેવારે ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરી જરીનો પોકાર ઉઠાવીઓ અને પોતાનાં સર ઉપર ખાક છાંટવા લાગી. એવામાં દલેર ફરામરજ તથા ખીજ અમીરો તથા રોડાખે આવી પોંહેંચીઆં અને સરવે કોઈ દે-લાવર ખરજોને એ રવેશે શીકયત હાલ જોઈ જરીનો પોકાર ઉ-ઠાવતાં ખરજોને પોતાનાં જાણુલી લશકરમાં લેઈ ગયેઆં અને ઘણી માહેતમનો પોકાર ઉઠાવા લાગાં. તેવારે દલેર ખરજો તેઓને કહેવા લાગો કે હજુર મારાં તનમાં તો જીવ ખાકી છે અને તમે એટલી જરી શું કરવા કરો છેઓ. તમે એટલું કરજો કે મારા હમનખરદ અલખાંનને જીવથી મારજો. પછી ગમમાં ગીરફતાર થઈ પડેલા ખુજોરગ ફરામરજને કહેડું કે મારા નેકનામ કાકા એજ રવેશથી સરવે કોઈનું મોત આવેછે એ અજલના ફરેશતાની સુગાલથી કોઈ ખચવાતું નથી વાસતે મારા મુવાથી તમે જરી મા કરતાં અને માસં રવાંન ઉપર જરી કરી

અજામ મા નાખતાં પણ આ તમે નામદાર મારા કપીલાના લોકો
જુખ રીતે સાંભલી ઇઆદ રાખજો કે એ નાપાક અહમનને હરગેજ થઈ
સલામત રાખશે માં એવા કંમખખત પાદશાહને મારવો ધણોજ ખે-
ઉતર છે. એ મીઆલે અરજો તરણ દહાડા જીવીઓ અને ચોડે દાન
તેનો જીવ ગરોથમાન ખેડેશતની તરફ રવાના થએઓ તથી સરવે
જાજીલી લશકરે એકદમ જરીનો પોકાર ઉઠાવીઓ તે ખખર પેલી
તરફ પાદશાહ અહમનને થઈ તથી તે ખેડુંદા પાદશાહે પોતાનાં ત-
માંમ લશકરમાં હોકમ ફેરવેઓ કે સોહરાખના ખેટા દેલાવર અરજોનો
સરવે કોઈ ઇરાની મરદ આરત ખે હફના લગી ગમ કરે અને કાલાં
કફન પેહેરે અને નગારાં તથા તમામ લડાઈનો મામાન ઉંધો નાખે.
એવો પોતાના પાદશાહ અહમનનો હોકમ શાંભલી સરવે કોઈ પેહેલ-
વાન અરજોના મોત ઉપર જરીનો પોકાર ઉઠાવવા લાગા. તેમ પેલી
તરફ જાજીલી લશકર પોતાનાં સરમાં ખાક છાંટી ખેશુમાર જરી કર-
વા લાગું. પછી પેહેલવાન અરજોનાં તનને પાક પાજીથી ઘોઈ સાફ
કીધું અને ઘણી ઉંચી ઉમદા ખુશખોથી તેનું તન પુર કીધું અને
સાફ કપડાં પેહેરાવી તેની લાશને એક ગોહરના જડાવદાર તખત
ઉપર મેલી અડખરોજ પાણીની ઉપર જાંઘાં શાહા જમશેદનું ખેકીમતી
દુખનું હતું તાંહાં લઈ જઈને તેમાં તે પેહેલવાન અરજોની લાશને
મેલી પછી સરવે કોઈ સેજદા કરી તાંહાંથી પોતાનાં મકાન ઉપર આવી
ખે હફતા સુધી સરવે કોઈએ એવો ગમ કીધો કે તમામ દુનીઆ
તએએ તરફ કરી નાખી હતી.

ખખર થઈ ખંદીખાને લેખખંદના પીંજરામાં ખંધ પડેલ

ખુજોરગ જાલેજરને પેહેલવાન અરજોના મારીઆ

ગએઆની અને માહેતમ કીધી તે સામેસવારના

ખુજોરગ જાલે તે વગેરે ખીજ દાસતાન.

—:૦૦:—

હવે પેલી તરફ જુદા જાલેજરને ખખર થઈ કે તારો અરજો
મારીઓ અએઓ તવારે તે જુદા જાલે ખંદીખાને પોકાર તથા શો-
ર ઉઠાવીઓ. અને કહેવા લાગો કે એ લાજવરદી આસમાન તેં મારી
ઉપર એકાએક એવો ગમ કેમ નાખીઓ ? કે મારાં ખાંદાંનની

છુનખેખ જરથી ઉમેડી નાખે છે એવો તું અમો જાણીએ ઉપર શા
 સખપથી ઉલતીએ છે. પછી પોતાનાં ખેટા જેહાનનાં પેહેલવાન રૂસ-
 તમને ઇઆદ કરી કેહેવા લાગો કે આ જેહાં પેહેલવાંન તું મને એવી
 સખતીના દરીઆવમાં ગરક કરી તું નચીતાઈથી પેલી જેહાંન પુરમ
 ખેડેશતમાં આરાંમથી જઈ ખેરો છે અને જે ચીજો તુંને આએ જે-
 હાંનમાં પીઆરી હતી તે ચીજોને તાંહાં ખોલાવી લે છે ઇઆને ખરજો
 તુંને ઘણાજ પીઆરો હતો તેનેખી તેં ખોલાવી લીધો તો એ ખેટા!
 તું એ જેહાંનમાં મારી ઉપર ઘણી મેહરખાંની રાખતો હતો અને હવે
 પેલી જેહાંન જઈ એકાએક મારી ઉપરથીખી મેહર કેમ ઉતારી નાખી છે.
 એ ખેટા ! તુંને ઘટેય કે મને તારી નજદીક શીતાખીથી ખોલાવી લે
 કે હુંખી તે જેહાંનમાં આવી અમનથી ખેસું. એ દાદગર દાવર તું
 મારી જુગેરખીને નેગાહ રાખી એવા જુલંમગાર પાદશાહી મને
 છોડવ અને તારી દરઘાહમાં ખોલાવી લે કે એવા અજાપથી હું ખ-
 લાસી પામું. તું ખુબ રવેશે જાણું છે કે એવો પાદશાહ ઈરાંન જ
 મીનના તખ્ત ઉપર કોઈ ખેરો નથી. એવા જુલમગાર પાદશાહને તું
 અમો ઉપર સા સખપથી આપે છે તે હું જાણુંતો નથી કે અમો
 લોકોએ તારો શું ચુનાહ કીધો છે તે અમોને કાંઈ ખબર પડતી નથી.
 આ લોખંદના પીજરામાં હું હજાર વરસનો પીર મરદ બંધ પડીને
 આ અજાપ તથા ગજબનો જમાનો સોસું અને જે મારા નીઆગા-
 નોએ પહીંદ દેવો તથા જીઆંગારખલાએ મારી આ જેહાંનને સફા કરી
 તેનો બદલો આ રવેશ તારી રાસત દરગાહી મને નવાજેશ થાએછે.
 આ જેહાંનના સાહેબ આ હું પીરમરદ એકવાર લયકરનો મારનાર ને
 જંગને ફતેહ કરનાર ને પુરાઓની બધી ટાલનાર જવાન મરદ હતો
 અને જેહાંનમાં તારી મદદથી ઇનસાફ ને નેકી પાંઠરી હતી તથા જાણ-
 લના કોટથી તે રૂમસામના મેહેલ તલગ મારી શમશેરનો રોખ મારતો
 હતો કે જેથી હું તું નેક સાહેબને જે નેક રાહ પસંદ હતી તે આયકાર
 કરવાને ફાવીએ હતો. આ શાહાનશાહોના શાહાનશાહ ખારે તાલા ફ
 આ બખત મને તારી મેહેરખાની ખબર અને મને મારી આ હાલતથી
 મોકલો કરી તારી દરગાહમાં ખોલાવ એ રવેશથી જાણેજર જરી કસી
 કેહતો હતો. એ વાત ઉપર ખે હકૂતા પુરા થએઆ તેવાંરે ખીજ મરતખે
 પાદશાહ બહમને લડાઈતું નગાઈ હોકાવીડં અને મોત ને માહેતમના
 છતર નીચે પોતાહું તન તેકીડં.

નાહાસી ગએઓ અલખાંન દેવ કપચાક શેહરની તરફ
તેનો ફુંખાલો ખુરશેદમાહાપેકરે પકડી તે દેવને
મારીઓ તે વગેરે ખીજો એહવાલ.

—૦૦:—

આ નામોનો ખનાવનાર અને ખએઆંન કરનાર શાએર કહેછે કે
પાદશાહ બહુમનની લડાઈ મોકુફ રાખી નામદાર ખુરશેદ માહાપેકરની
દેવના મુલકમાંની લડાઈનું દાસતાન શાંમલ કે જેવારે તે દેલાવર ખ-
રજોની અજલ લાવનાર અલખાંન દેવ પેહલવાન ખરજોને જખમ
મારી નાહો અને તેની પછવાડે કીનાનો લેનાર તેનો ખેટો નામદાર
ખુરશેદ માહાપેકર ઘોડો ઠપતાવતો ગએઓ. પણ તે નાપાક એવો
દાડજો કે તેની ખરોખર ખાંમદાદનો પવનખી પાએદાશી કરી શકતો
નહી હતો. એવી ચાલાકીથી દાડતો હતો અને તેની પછવાડે ખુરશેદ
માહાપેકરખી ઘોડો ઠપતાવતો પણ ખેડુનો ઘોડો ઘોડો અંતર હતો.
એવામાં કપચાક શેહરમાં અલખાંન દેવ દાખલ થએઓ અને તે શેહ-
રનો દરવાજો ખંધ કીધો તેથી ખુરશેદ માહાપેકર દરવાજાની ખાહાર
સહી ગએઓ. એ રવેશે તે શેહરની ખાહર દીન છ સુધી પડી
રહેઓ. પછી એકદન રાતને વખતે પોતાનો ફાંધો તે કોટની ઉપર
ફેંકેઓ અને તેના આસરાથી તે શેહરના ખુલંદ કોટ ઉપર ચઢી
શેહરમાં દાખલ થઈ દરવાજાની નજીક ગએઓ. તાંહાં એક દરખાંન
ચોકી કરતો હતો તેને પકડી કેદ કીધો. અને તે દરવાજાને ખોલી પો-
તાના ઘોડાને અંદર લીધો અને તલવાર ખેંચી પેલા દરખાંન દેવની
નજીક જઈ કહેઉ કે તારા સરદાર અલખાંન દેવનો મકાંન મને દે-
ખાડ નહી તો તારા લનના શીતાખ ખે દુકડા કરશ. જે હું મને
તેહું મકાંન દેખાડશે તો હું તેને મારી આએ શેહરની પાદશાહત
હુંને અખશીને તેનો ખદસો વાલશ. પેલા ખંદમાં ગીરફતાર થએલા
દરખાંને ખુરશેદમાહાપેકરથી એવા સખુન શાંમલેઆ તેવારે તે દરખાંન
કહેવા લાગો કે હું મને છોડ કે હું અલખાંન દેવનો મકાંન હુંને દે-
ખાડું. તેવારે ખુરશેદમાહાપેકરે તેને કહેઉકે તારી વાત હું પસંદ કરતો
નથી. તમો દેવ લોડોનો બરોશો રાખવો સજવાર નથી. કદાપી હું
તારાં મુશકાં છોડુ તો ફરીને મને મેહનતમાં પરતું જોએ સખખ કે
તમો દેવ લોડો ફરી જતાં વાર લગાડતા નથી. વાસતે હું ખાંધેલો મારી

સાચે ચાલી તે છુટા દરામના દેવ અલખાનની જગો ખતાવશે તો ખહેતર છે નહીં તો હું પાક ધુઅજદાના કસમ લેધ કેહું છેલું કે પર-
થમ હું તુંને મારી પછી મારા ખાપનો કીનો તે નાપેકાર દેવ અલ-
ખાન ઉપર લેવશ. પેહેલવાન ખુરશેદમાહાપેકરને એવી કઠન નજરથી
ખોલતો જોધ પેલો દરખાન આગલ ચાલવા લાગો તાંહાંથી તરણુ દાહાડે
એક મેદાનમાં જઈ પોંહોંચીઆ. તે મેદાનમાં એક ખુલ્લું મેહલ દીશે
તે મેહલની આસપાસ એક લાખ દેવોની ચોકી હતી તે દેવોનો સરદાર
એક દેવ હતો કે જે જલમ દેવે આવી ખુરશેદમાહાપેકરને ર-
સતો ખંધ કીધો અને પુછવા લાગો કે અએ નામદાર સવાર! તું
કોણને પુછેછે અને એ જગોએ આવીઆની તારી મતલબ શું છે ?
તેવારે ખુરશેદમાહાપેકરે તે પુછીલું કે એ મકાન કોણુ છે ? અને
તારું નામ શું છે ? તેવારે તે દેવે જવાબ દીધો કે મારું નામ કધઓ
કાંમ અને હું સપેહસાલાર અલખાન દેવનો સરકરાજી ભરેલો છેલું
તથા એક લાખ દેવો મારા તાખામાં રહેછે અને એ અલખાન દેવનાં
મેહલની પાસખાની કરૂં છેલું. તેવારે તે દેવને કહેલું કે તું જઈને તારા
અલખાનને મારી નજદીક ખોલાવી લાવ અગર તું નહીં જાએતો મને
રસતો આપ કે હું તેની નજદીક જઈ. તેવારે કધઓકાંમ દેવે કહેલું
કે હું ચાહતો હશે કે એવા ભાઈ દેવોની ચોકી સુકાવી અલખાનની
નજદીક જઈ પણ એ ખુખસુરત સવાર તું ખાતર જમાથી જાણુજે
કે એ જગો ઉપર તારી ઉમર આખર થાએ તોખી તારેથી તેની ન-
જદીક જઈ શકાશે નહીં. વાસતે અએ ખુખસુરત પેહેલવાન તું શી-
તાખી કરી જે રસતથી આવીઓછે તે રસતે તું પોતાનો જીવ સલામત
લેધ પાછી જાએતો ધણુંજ ખહેતર થાએ કેમકે હું નવજવાન છે
તેથી મને તારી ઉપર ધણી મેહર આવે છે કે કદાપી તું લડાઈ કરવા
ચાહશે તો અમારામાંના એક કમીના દેવની ખરાખરી તું કરી શકવાનો
નથી અને અગર જે અમારા સરદાર અલખાન દેવને તારા આવી-
આની ખખર ધશે તો તે તુંને જીવથી મારીઆ જગર ફેલશે નહીં,
જેવારે સરકરાજ ખુરશેદમાહાપેકરે તે દેવોના લશકરના સેપેહસાલારથી
એવા સખુનો શાંખલીઆ તેવારે તેણે તે દેવને જવાબ આપીઓ કે
તું જાણુતો હશે કે હું ધણું ખુખસુરત તથા નવજવાન છેલું
વાસતે મારું માત હશેજ નહીં એવું જાણીને તું એવા સખુન ખોલેછે
મણુ હું મને અલખાન દેવની નજદીક જવાની રાહ આપ

નહીતો તું તારા જાનની ખરાબી મારા હાથથી કરશે. તેવારે કંઈએકાંમ કેહેવા લાગો કે હું તો તારો જીવ સલામત રાખવાની વાત કરુંછું અને તું મારો જાન લેવાનો કસદ કરેછે તો હવે હું તુંને શી રહેશે સહમજીઉં. પણ તે દેવની વાત શાંભલીઆને ખદલે ફરીને પેહેલવાન ખુરશેદમાહાપેકરે કહીઉં કે તું મને જવાની રાહ આપતા નથી તો તુંને હું જીવતા મેલવાનો નથી. એવા સંજીવન તે પેહેલવા- નની જીખાંનથી શાંભલી કંઈએકાંમ દેવ યસસામાં આવી કેહેવા લાગો કે અએ નાદાન! જીઆરે તું સહમજીતો નથી તો શીતાખ લડાઈનો હાથ ઉઠાવ. તેવારે શેરને પીતતેનો ખુરશેદમાહાપેકરે ઘોડાને એડી મારી તુરત તે દેવની નજીક આવી પોતાનો હાથ તેના કમરખંદ ઉપર મારી તે નાપેકાર દેવને શીતાખ જમીન ઉપરથી ઉઠાવી લીધો અને પોતાના સર ઉપર ફેરવી હવા ઉપર ઉંચે ફેંકી દીધો અને જેવો તે નીચે આવીએ તોવોજ તેના કમરખંદ ઉપર તાકીને પોતાની તલવાર એ- વીતો સાફ મારી કે તે કંઈએકાંમના બે ટુકડા થઈ જમીન ઉપર પડીએ. એવો તમારો જોઈ બીજા દેવો માંહોમાંહે કેહેવા લાગા કે એવો ખેલ કોઈ વખત આપણા જોવામાં આવીએ નથી કે આએ જાણુલી છોકરાએ આવા ભારી દેવને આસાનીથી ફેંકીને કાપી નાંખીએ. એવી ગોફતેગો સરવે દેવો કરતા હતા. એવામાં શેરની ઝંગાલનો પેહેલવાંન આદરગોશસપની મીસાલે જોસમાં આવી પોતાનો ઘોડો દપતાવતો પેલા તમામ દેવોની વચે જઈ પડીએ અને જેમ એક જીખીએ શેર મસતી કરે તે મીસાલે મસતીથી તે પેહેલવાન તલવાર મારતો અને તેના જખમે કરી તમામ દેવોના સર ખાકમાં પડતાં હતાં. અને જે તરફ તે ઘોડો દોડાવતો તે તરફ દેવોના ટોલે ટોલાં જમીન ઉપર ખેળન થઈ પડતાં હતાં. એ રહેશે દેવોની લોપોએ પાહડની મીસાલે તે જંગલમાં ટેકડા કરી નાખેઆ અને તેના લોહીએ કરી તે મેદાન દ- રીઆવની મીસાલે મોજ મારવા લાગું. એવી આશીઆત ભરેલી લડા ઈ જોઈ બીજા દેવો તેની નજીકથી નાહાસવા લાગા. તે ખખર તે કીલલાના પાદશાહ અલખાન દેવને થઈ કે એક જાણુલી પેહેલવાનનાં હાથ ઉપર તારા ધણાએક દેવો મારીઆ ગએઆ અને તારા સેપે- હ સાલાર કંઈએકાંમ કામને હવા ઉપર ફેંકી દીધો અને જેવો તે નીચે આવીએ તોવોજ તેને તલવારે કરી બે ટુકડા કરી નાખીએ. બીજું તે નામદાર તારે વાસતે હરદંભ ખોલેછે કે મારા મેદાનમાં અલખાનને

ખોલાવો. એવી ખંખર તે અલખાંને શાંભલી તેવોજ તે નાપાક દેવ દેલાવર ખુરશેદ મહાપેકરની મોકાખેલ આવી ઉભો. અને એક પોકાર મારી કહેવા લાગો કે એ ખેડુંદા મરદ તું નથી જાણતો કે હું અલખાંને જેહાંપેહલવાન રૂસતમનાં નખીરા જેહાંનને જીતનાર ખરજોને એક જખમે કરી ખે દુકડા કરી નાખેઓછે તો વલી તારા મોતે કેમ શીતાખી કીધી કે તું ખુદ પોતાના પગે ચાલી અલાના કાંધામાં આવી ફીંચીઓછે. હવે તું ખાતર જમાથી જાણજે કે તે ખરજોની મીસાલે તુંનેખી હમના જમીન ઉપર નાખુછેઈ, એટલું અલખાંનતું ખોલતું કે શેરને પીતતેના ખુરશેદ માહાપેકરે ખાજી ઉપરથી કમાન ઉતારી તે ઉપર એક ખંદગી તીર ખેંચી પોતાની જીખાંન ઉપર પાક ઇઅજદાતું નામ લેઈ પોતાના આપ જેહાંન જોએ ખરજોના કીનામાં તે તીર અલખાંન ઉપર એવોતો જોરથી આખાદ નેમથી મારીઓ કે તે તીર તે ની જમની ખાજી વીધી નાખી આરપાર નીકળી ગએઓ તેવોજ ફરીને ખીજો તીર તેની પેશાંની ઉપર દેખાડી દાહાખી ખાજીમાં મારીઓ તથીકરી તેને કંમજોર કરી નાખીઓ અને તરીજો તીર તેની જમની રાનમાં મારીઓ તેણે કરી તે દેવ ઘણો નાહીમત થઈ ગએઓ તેવારે તે દેલાવર પેહલવાને પોતે પોકાર મારી તે દેવને કહેઈ કે હવે તું શું હુનર ધરાવે છે તે કરી દેખાડ. તેવારે અલખાંનેખી હાથમાં કમાન પકડી તે ઉપર તીરે ચકડાવી પેદરપે તે જાણી દેલાવર પેહલવાન ઉપર ફેકવા લાગો. અને ખુરશેદમાહાપેકર તે દેવના તમામ તીરે પોતાના નેજાએ કરી રદ કરવા લાગો. એ રવેશે તેના તરાજુસો ને પાંહાંચત તીર પોતાના હુનરે કરી રદ કીધા. પછી ચુસસામાં આવી પોતાનો નેજો ઉઠાવી તે દેવની કમરગાહ ઉપર મારીઓ તેના જરખે કરી તે નાપાક ખુલંદ તનનો દેવ જમીન ઉપર પડેઓ તેવોજ પાછો ઉડી ઉભો થએઓ. તેને ઉભેલો જોઈ એક ખીજો નેજો એવો તો જોરથી મારેઓ કે ખીજી મરતખે તે દેવ પછાડ ખાઈ જમીન ઉપર પડેઓ તેવોજ તરીજો નેજો તેના સીનામાં ઘણાએક જોરથી મારેઓ તથી તેના સીના વીધી તે નેજો જમીનમાં દાખલ થએઓ. તથીકરી તે પલીદ દેવ ઉડી શકેઓ નહી પછી પોતાનો ભારી ચુરજ ઉઠાવી તે દેવના માડાં ઉપર એવોતો મારેઓ કે તેલું મગજ સુરે સુરે થઈ ગએઈ અને તેનો પલીદ જીવ હવાસાયે મલી ગએઓ. એ મીસાલે તે જેહાં જોએ ખરજોની અજલ લાવનાર અલખાંન ઉપર પોતાનાં આપનો કીનો

નામદાર નવજવાન ધુરશોદ માહપેકરે કીધા પછી ખીજ દેવોને કહેઉં કે હવે તમારી શી મરજ છે. જો તમો મારી સાથે લડવા ચાહતા હોવો તો લડાઈ કરો. એવા સખુન તેઓએ શાંભલેઆ તેવારે હાથ જોડી કરી સરવે દેવો પનાહ માગવા લાગા તેવારે તેઓનાં શુનાહ માફ કરેઓ. પછી પેલો દરખાન દેવ કે જેને દરવાજા ઉપરથી પકડેઓ હતો તેને તે દેવોથી વસી ગએલાં શેહેરની પાદશાહી આપી અને તેના સર ઉપર પોતાને હાથે પાદશાહી તાજ મુકીઉં. પછી તે દેવને કેટલીક નશીહત દઈ તે પાસથી પોતાની સલાંખી લખાવી લીધી અને તે દેવોમાં થી કેટલુંએક દેવોતું લશકર પોતાની સાથે લઈ જાણી લશકરની તરફ પાછો ફરેઓ.

નસીહત કીધી પાદશાહ બહુમનને વજીર જાંમાસપે
તથા પેશુતને પણ દેવની ખસલતના પાદશાહે
તેઓની નસીહતને કબુલ નહી કીધી અને એક
દેવને બોલાવીઓ તેની સાથે સપેહસાલાર
જેહાંખખરા લડાઈ કીધી અને નાહસી ગ-
એઓ દેવ એક પાહાડમાં તેની પછ-
વાડે જેહાંખખરા ગએઓ તે વગે
રેનું દાસતાન.

—:૦૦:—

હવે આએ તરફ પાદશાહ બહુમને પેહલવાન ખરજોના શુજ-
શીઆથી બે હફતા લગી તેનો ગંમ રાખેઓ હતો. તેવાર પછી
પોતાનાં ખેડુ વજીરોને બોલાવી કેહેવા લાગો કે હવે આપણે ધરાંન
ની તરફ જઈએ અને જલેજરના તોલાને ધરાંનમાં રાખીએ. એવા
સખુન પાદશાહની જુખાંનથી શાંભલી જાંમાસપે કહેઉં કે તું કેહેછે તે
દરૌસતછે કે હવે એ જલેજર ઉપર સખતી શુજારવી તુને મજબૂર
નથી. તું જોકે તુને એલમ હોનર શીખવનાર જેહાં પેહલવાન રસતમે તું
નામદારને ધરાંનનું તખત તથા તાજ મલે તે ખાતર કેટલી રંજ ખેંચીછે
અને તેના શુજરવા પછી તેના ખાનદાન ઉપર તું નામદાર પાદશાહ શી
મુશીબત શુજરેછે. એવા સખુન શાંભલી તે પાદશાહ બહુમનના દેલમાં

મોહોખત ગલખો કીધો તેથી રૂશતમના મુવાથી જરીનો પોકાર ઉઠાવેઓ અને ગંભીન દેલ સાથે અંદરો કરવા લાગે પણ ખીજી તરફ તેની શેતાનીઅત ખચલત તેના મનને ઉલટી રાહે ઉશકેરતી હતી તેથી તેણે લોહી ખીજી મરતમે જોશભરેલું થઈને અને વલી આમ લોકોને ફરીને તેણે ગફલતનો ખુરખો ઓરાધીઓ તેથી તેણે દેલ મોહોખતથી ખાલી કરીને પાછો હકીમ જાંમાસપને કહેવા લાગે કે મને ઇઆદ આવે-છે કે જખુલી ખરજોનો કીનો તેનો ખેટો ખુરશેદ માહાપેકર અલખાન દેલ ઉપર લેવા ગએઓછે તો હવે હું મારા ખાપનો કીનો શા સખ-ખથી જવા દેઉં. એટલું કહી લકાઈનું નગારું દોકાવીઉં અને સરવે લશકરને હોકમ કીધો કે કીનાના કમરખંદ કમર ઉપર ખાંધે. એવા સખન પાદશાહની જીખાંનથી તે ખાંધો વજર જાંમાસપે તથા પેશુતને શાંખલીઆ તેવારે ચસસો કરી તાંહાંથી પોતાના મકાન ઉપર જતા રહેઆ. તેઓને જતા જોઈ જીલમગાર પાદશાહ બહમને ચસસામાં આવી એક છીદાર સીપાઈને કહેઉં કે શીતાખીથી મારા વજરો જાંમાસપને તથા પેશુતનને ખોલાવી લાવ કે તેઓ મારી મીજલશ-માંથી શા સખખથી ઉઠી ગએઓછે. તેવારે તે છીદારે જાંમાસપ તથા પેશુતન પાસે જઈ કહેવા લાગે કે તમોને પાદશાહ ખોલાવેછે તેવારે તે બેહુ નામદારે પાછા તેની મીજલસમાં આવી ખેઠા. તેઓને તે જીલમગાર બહમને કહેઉં કે એ નામદારી ભરેલા કાકાઓ તમો મારી ઉપર શા સખ-ખથી ચસસે થએઆ છેઓ. તમો જીવો કે જખુલી ખરજોનો કીનો લેવા તેનો ખેટો ગએઓછે તો હું મારા ખાપનો કીનો કેમ નહી લેવું. તમો મારા થઈને મારા દુશમનની તરફદારી કરો છેઓ. તેવારે બેહુ ખુજેરગ વજરો કહેવા લાગે કે એ પાદશાહ તારા રૂશનિતન ખાપને જેહાં પેહલવાન રૂસતમે મારેઓ નથી. તેતા શીમુરગના ચા-રાથી મુવોછે. એ વાતમાં તો જેહાં પેહલવાન રૂસતમની કશી તકસીરછેજ નહી. અને તે તેહમતન રૂસતમે તારી સાથે ઘણી ખુખી કીધીછે. તે ખુખીના ખદલામાં હું તેના ખાંનદાનને ખરાખ કરી નાખેછે તો હુંને અદલ પાદશાહ કરી કોણ કંખખત કેહશે. એ રવેરો ઘણીએક નસી-હત કીધી પણ તે ખુરા પાદશાહે તેઓની વાત નાપસંદ કરી આખરે એહરેમની રાહ પકડી. શીતાખ પેલી સંદુક મંગાવી તેમાંથી એક ખાલ દાહાડીઓ અને આતશ ઉપર ધુપાવીઓ તેવામાં એક પાહડની મીસાલનો અને જોવામાં દરાંમની શીકલનો એકદેવ આવી ઉભો કે જેના મોહોડાંની સુરત

જે જોતો તેનાં તનમાં તાવ સાથે કંમ પાલો આવતો. એવા બદશુરત અને ભારી કદના દેવે આવી બહમનને સેજદા કરી કેહેવા લાગો કે હું તુંને મલવાને ઘણાજ ઉમેદવાર હતો થાવાસતે કે દેસાવર ફરાંમરજના ખેટા જેહાંબખશના ખુનનો હું ઘણાજ તરસીઓ છઉં. એ જેહાંબખશે મારા એક ભાઈને અલખરોજ પાહાડની તરફ મારીઓ છે. તેથી હું માસ ભાઈના કીનામાં તેને મારવા ચાહું છઉં. તેવારે છરી ચાલના નાપેકાર બદખસલતના બહમને તે દેવને કહેઉ કે એ સરફરાજ ! તુંજે એ કાંમ કરે તો મારી નજદીક તુંને સરફરાજ આપું અને હું જે મોલકની પાદશાહી કબુલ કરે તે મોલકની પાદશાહી તુંને સોંકું. એવા સખુન તેની જુબાંનથી શાંભલી પલીદ દેવ ઘણા ખુશીમાં આવીઓ. પછી પાદશાહ બહમને હોકમ કરી નેઆમત ખાંનાના ખુઆ મંત્રાવી ખાંનું ખાઈ શરાખ પીધો અને રાંમશગરોના સરોદ સાંભલવા ખેઠા. એમ કરતાં આખી રાત શુજી અને શેશન શેજ જાહેર થએઓ તેવારે ખીજે દીને બદખસલત પાદશાહ બહમનના લશકરમાંથી કીનાના નગારાંના અવાજ શરૂ થએઆ અને તેના ધરાની સરદારો મેદાંનમાં સફ સમારી ઉભા રહેઆ. હવે પેલી તરફ દલેર ફરાંમરજ તથા જેહાંબખશે જોઈઉ કે કંમ તાલેના બદકાર બહમને વલી આપણીસાથે લડાઈનો ધરિદો કરી લશકરનીસફ સમારી છે તો હવે આપણે એ પાદશાહને જીવથી મારવોજ ખેહતર છે. એવી ગોફતેગો કરી લડાઈના નગારાં તથા કરનાએના અવાજે શરૂ કરાવીઆ. અને સરવે લશકરે ઘોડા ઉપર પાખરનાખી લડાઈના તમામ હથીઆરો પોતાના તંન ઉપર બીડીઆં અને સફ દર સફ મેદાંનમાં આવી ઉભા. તે લશકરના શુલ્ખખાને કરી તમામ જેહાંન જોશ ભરી થઈ. એવામાં દરાંની પાદશાહ બહમનના લશકરમાંથી પેલો પલીદ દેવ સીલા વાદલની મીસાલે પોકારતો મેદાંનમાં આવીઓ. તે દેવ પોતાના ભાઈનો કીનેા હીલ્મમાં ઇઆદ લાવી કેહેવા લાગો કે પેલો જેહાંબખશ હીંદી કાંહાં ગએઓ છે. તેને કેહેવા કે મેદાંનમાં આવી મારા પગને ખોસો દીએ કે હું મારો કીનેા તેને માફ કરી મારા વતનની તરફ પાછો ફરું. એવી, તદેશથી તે બદશુરત દેવને દીંગ મારતો જોઈ દલેર જેહાંબખશે પોતાનાં તનમાં લડાઈનું બખતર પેહરીઉં અને સરવે હથીઆરો ખાંધીઆં અને પોતાની સવારીના હાથીનો જેરતંગ ખેંચી તે ઉપર સવાર થઈ તે વરૂની મીસાલના દેવની નજદીક આવી ઉભો. તાંહાં જોએ શું કે

મસત પાહડની મીસાસનો તેગોએઆ ગજસતે એહરેમન ઉભોછે. અને કીનાથી કાલી સીહાઈ જેવી શીકસનો દીસેછે. તેવારે તે પેહેલવાને એક પોકાર મારી તેને પુછીઉં કે અએ નાપાક તારું મકાન કીઆ પાહડની ગારમાં છે અને તારું નાંમ શું છે અને તું મારું નાંમ કેમ જાણુ છે. તેવારે તે દેવે કહેઉં કે એ પીલના સરદાર હું જાંછું છેઉં કે તમે જાણુલી લોકો ઘણા ફરેખખોર છેએ. તુંને મારા નાંમની શું જરૂરછે જો તુંને મારા નાંમની જરૂર હોએ તો મારું નાંમ તેજ તલવાર સીવાએ કોઈ જાણુતું નથી કે તે તેજ તલવારથી તારું માથું કાપીને હું ખુશી થતો મારા મુલકની તરફ જવશ. વાસતે જો તું તારો જીવ ખચાવા ચાહતો હોએ તો મારા પગને ખોસો છે કે તારી સરવે તકસીર તુંને માફ કરું, નહીતો તારા તંનના ટુકડા ફરીઆ સીવાએ પાછો ફરનાર નથી. એવા નાલાએક સુખન તે આહરેમન દેવને મોહદથી સાંભળી દલેર જેહાંખખશે તેને કહેઉં કે અએ પદસુરત તારા એવા ધરપકડના ખોલવાને હું જેહાંખખશ ખાતરમાં લાવનાર નથી. તું તારી ભતાઈ છોડી દેઈને જે હુનર રાખતો હોએ તે શીતાખીથી દેખાડ. એટલું તે પીલતન પેહેલવાન જેહાંખખશતું કહેવું કે તે શુનેહગારે આસરે ખારસો મણુની ફતરાજ ઉઠાવી પીલતન પેહેલવાન જેહાંખખશ ઉપર મારી. તેણુ ફરી તે દેલાવર ધાબરો થઈ ગએએ. એ રવેશે તે નામદાર ઉપર તરણુ તરણુ ફતરાજ પેદર પે મારીઆ પણુ તે નાંમનો ઉઠાવનાર જેહાંખખશ તેવી ફતરાજને પોતાની ખાતરમાં લાવીએ. નહી. પછી ગોરજના ઉઠાવનાર જેહાંખખશે તે દેવને કહીઉં કે અએ નાપાક હવે મારા હાથનો એક જરખ સંભાલ. એટલું કહી પોતાની વીજડીને મીસાસની શમશેર ખેંચી. જેવારે પેલા નાપાક દેવે નામદાર જેહાંખખશને તેજ તલવાર ઉઠાવી આવતો દીઠો તેવારે ધાભરો પડી જંગલની તરફ નાહાસવા લાગો. તેને નાહાસતો જોઈ દલેર જેહાંખખશે તેની પછવાડે પોતાનો હાથી જોહકાવી તેની દુખાસે ગએએ. એવો મામલો જોઈ જાણુલી લશકરમાંથી કેટલાએક પેહેલવાનો તથા ખાંતુગોથસપ અને દલેર ફરાંમરજે તે નામદારની મદદે ધોડા દેખતાવીઆ. હવે ખાજે વખત પેલો જીઆંગાર દેવ જંગલમાં જેહાંખખખશને નજર આવતો અને ખાજે વખત તેની નજદીકથી સુમ થઈ જતો. એ મીસાસે સાત દાહડા શુજરેઆ. એવામાં પેલો દેવ ફરીને જેહાંખખશને નજરે પડીએ. તેવારે સુસસામાં આવી તે દેવ ઉપર

પોતાની ફાંડ નાંખી તેથી તેનું સર અંધમાં આવીડું પણ તે નાપાક દેવ તે ફાંડ તોડી નાઠો. તેવોજ એક પાહાડની નજીક જઈ પોહોંચી ઓ. તે વખત પોદાનું કરવું એવું થએઉં કે તે જીલંદ પાહાડ વચ- માંથી ફાટી એક રસતાની મીસાલે થએઓ તેવારે બદસુરત દેવ તેમાં દાખલ થઈ ગએઓ તેની પછવાડે દસેર જેહાંબપશ હાથી સાથે અં- દર દાખલ થએઓ પણ તે દેલાવર પેહેલવાનનું તે પાહાડ ફાટીને થએલા મારગ અંદર પેસવું કે શીતાબ પેલો પાહાડ પાછો મલી ગ- એઓ. એવો અનએબ તમારો જોઈ તે પેહેલવાન પાછલ તેની મદદે ગએલા સરવે જખુલી સરદારો ઘણાજ અજબ થવા લાગા. તે તમામ જખુલી દેલાવર પેહેલવાનો તે પાહાડની આસપાસ તથા નીચે ઉંચે ઘણાજ ફરી ફરીને થાકા પણ પેલા દેવની તથા નાંમદાર જેહાં- બપશની કાંઈખી નીચાંની પાંખીઆ નહી. તેવારે સરવેએ મલી એક- દંમ તે પાહાડ ઉપર ભારી ગરજે કુટવા લાગા પણ તે પાહાડનો એક દુકડોખી ખીસીઓ નહી. તેવારે સરવે કોઈ સહમજીઆ કે એ કરવું થાક ઇઅજદાનું તેથી કસી પેહેલવાન જેહાંબપશ એ પાહા- ડમાં ગ્રમ થઈ ગએઓછે તો હવે એ જખરદસત પેહેલવાન જીનહાર હાથ લાગવાનો નથી. એવો વીચાર ફરી તે જગોએ સરવે કોઈએ છ હકતા સુધી જરી તથા ફરીઆદ કીધી પછી નાચાર થઈ તાંહાંથી પાછા પોતાનાં મકાંન ઉપર આવીઆ.

સુલતાની લડાઈ કીધી અહમનના લશકર સાથે દેલાવર ફરાંમરજે તે વગેરેનું દાસતાન.

—:૦૦:—

જેવો દેલાવર ફરાંમરજ પોતાની જગોએ આવી પોહોંચીઓ તે- વોજ બદકાર પાદશાહ અહમનની લડાઈનો કસદ કરી મેદાંનમાં જઈ જોએ અને મસતાના શેરની મીસાલે પોકાર મારી કહેવા લાગો કે પેલો ખેમુરવત અહમન કાંહાં ગએઓ. તેને કહેવો કે અગર તું કોઈ જીનર ધરાવતો હોએ અને કીઆંની લોહીનું એક ટીપુંખી બદ- નમાં રાખતો હોએ તો શીતાખી ફરી મારા મેદાંનમાં આવે. એવો પો- કાર કીનાખાજ થએલા નામદાર ફરાંમરજની જીખાંનથી શાંમલી તે બ- દકાર પાદશાહ અહમને શીતાખ લડાઈની સફ સમારી અને પોતે પેહ- લવાન ફરાંમરજની મોકાખેલ આવી કહેવા લાગો કે એ કંમ અકલના

જાણી! હજુર તું મારીથી વાકેફ થએઓ નથી તો હું તુંને સારી રવેશે વાકેફ કરું છેઉં તે તું તારી નજરે જો. એવા સખુન તેની જુપાનથી શાંભલી દેલાવર ફરાંમરજી અસસામાં આવી કેહેવા લાગો કે એ પુરી ખસલતના નાપેકાર પાદશાહ! તારી સાથે ગોફતેગો કરવી સજ્જવાર નથી સખખકે તારા મગજમાં કેઆની પાદશાહોની મીસાલે દાદ તથા ધનસાફતું જોહર છે નહીં તુંતો પોતાને હાથે કરી દેવોનો આશનાવ થએઓછે અને દાજખની રાહ તે કણુલ કરીછે. તે દાજખી દેવોને તાલવાની જગોએ તું તેઓની પોથત પનાહ કરેછે યાગુ હવે તું જોયે કે તારી ઉપર શું મુશીબત અજરું છેઉં. વાસતે શીતાખી કરી લડાઈનો હાથ ઉઠાવ કે હું તારો હમનખરદ થઈ ઉઠો છેઉં. જેવારે પાદશાહ અહમને કીનાખાજ પેહેલવાન ફરાંમરજીની જુપાનથી એવા દખદખા બરેઆ સખુન શાંભલેઆ તેવારે પોતાના ઘોડાને એક મારી મેદાંનમાં એલાંન દેવા લાગો. પછી પોતાનો ગાવી-આની શરજ ઉઠાવી ફરાંમરજીની ખાંધ ઉપર મારીઓ. તેના જરખને દેલાવર ફરાંમરજી ખાતરમાં લાવીઓ નહીં અને અવાજ મારી પદકાર અહમનને કેહેવા લાગો કે અએ કમજદ પાદશાહ! તારા એવા ભારી જખમથી તારા જુજેરગો પેલી જેહાંન શરમીંદા થએઆ હરી યણુ તુંને કોઈ તરેહથીથી શરમ આવતી નથી. એ હીચકારા પાદશાહ! હવે તું યાકજદ કેજુસરોના એક કમીના ખંદાને હાથનો જરખ અછી રીતે નાશતો કર. એટલું કહી પોતાનો પાંનસો ને સાઠ મનનો શરજ ઉઠાવી અસસા બરેલા અબ્દહા મીસાલે પાદશાહ અહમન ઉપર કુહરે બરેલાં દીલથી ઉઠાવીઓ. તેજોઈ શકલાખ રૂમી તથા ખીજંત ઇશીની તરજુ સરદારોએ કમીંગાહ કીધી હતી તેઓ કમીંગાહમાંથી ખાહર નીકલીઆ કે પાદશાહની મદદ કરે. તેઓને આવતા જોઈ દેલાવર ફરાંમરજી પાદશાહ અહમનને ધડતો મેલી તેઓની ઉપર હોમલો કરી એક પોકાર ખાહારના વાદલની મીસાલે મારીઓ તેના દરથી તે ચોર પેહેલવાનો તથા પાદશાહ પોતાના ઘોડાની લગામ ફેરવી નાહસ વાલાગા. તેઓની પછવાડે જુખીઆ શેરની મીસાલે નામનો ઉઠાવનાર ફરાંમરજી હાથમાં ભારી શરજ ઉઠાવી જખ પોંછોંચીઓ અને શકલાખ રૂમીના ઘોડાની પીઠ ઉપર એક શરજ મારીઓ. તેણે કરી શકલાખ રૂમી ઘોડા સાથે જમીન ઉપર પડીઓ. તેવોજ દેલાવર ફરાંમરજીની દેહસતથી ખેડોથ થઈ ગએઓ. એવો મામલો જોઈ દેલાવર પેશ્તન

ધોડો દપતાવતો શકલાખ રૂમીની મદદે આવી પોહ્યાંચીએ. તથી શક-
લાખ રૂમી જમીન ઉપરથી ઉડી પોતાના લશકરમાં ભરાઈ ગયેએ. તે
વારે રોરની હીમતના ફરાંમરજે બીજા પેહેલવાનો ઉપર હોમલો કીધો.
અને શસસાથી ગેશમાં આવી પોતાના ભારી ગુરજનો જરખ જમી-
આર નામના પેહેલવાનના સર ઉપર મારીએ. તેણુ કરી તે ધરાની પે-
હેલવાન જમીન ઉપર તુટી પડીએ. અને તેનો જીવ હવાની સાથે મ-
લી ગયેએ. ધ્યાને તે ખીચારો મારીએ ગયેએ. એવો તમારો
પેલા બીજા પેહેલવાનોએ દીઠો તેવારે પોતાના જીવની દેહસત ખાઈ
રીતાખી કરી પોતાના લશકરની કલખગાહમાં જઈ ભરાયેઆ. પછી
પાદશાહ પહમને આસાએશનાં નગારાં વજરાવેઆં તથી સરવે લ-
સકર પાછાં ફરીઆં પાણુ દુશમનના દરથી કોઈએ પોતાની કંમર છો-
ડી નહી હતી અને ધોડાએ ઉપર જીનખી ખાંધેલાંજ રાખીઆં હતાં.
હવે નામદાર ફરાંમરજ પાછો ફરી પોતાનાં લશકરમાં આવીએ. તે-
વારે સરવે કોઈએ એવો એતેફક કીધો કે હવે એ પદપલીદ પહ-
મનને જીવતો રાખવો નહી. એવા પદ ચાલના પાદશાહને મારવો ધ-
ણાજ ખેલેતરછે. એમ કરતાં ખાંમદાદનો વખત થયેએ અને આફ-
તાએ પોતાનાં ખજાનાની ખાંડ ખોલી ધ્યાને આફતાખ રોશન થ-
યેએ. તેવારે ખેડુ તરફનાં લશકરમાંથી કીનાના જીમખેશ ભરેઆ
નગારાના આવાળે નીકલવા લાગા અને લશકરોની ફોજ દર ફોજ
ખેડુ તરફથી મેદાનમાં નીકલી સફ ખેંચી ઉભા. તે ખેડુમાર લશકરની
પછવાડે જીવ લેનારો જંમ હુશીઆરીથી છુપો કમીંગાહ કરી ઉભો
હતો. તેવામાં પાદશાહ પહમને પોતાના સરદાર અને સીપાઈ લોકોને
હોકમ કીધોકે તમે તમામ નામદારો એક મરતખે દુશમન ઉપર એ-
કઠો હોમલો કરો કે મુદ્દખના લશકરમાંથી એકખી તન સલામત જા-
એ નહી. આજ રોજે હું ચાહુછું કે તમે તમામ નામદાર લશકર
એક દીલથી લડાઈ કરશે. તો આપણી કૃતેહ થયેઆ વગર રહેશે
નહી. પોતાના કમ અકલ પાદશાહનો એવો હોકમ શાંભલી ચાર
લાખ સવારોએ જાણી લશકરને વચમાં ઘેરી લીધું અને હર તરફ-
શરજો તથા તલવારો અને નેજાઓનો માર મારવા લાગા. એવો
મામલો જોઈ દેલાવર ફરાંમરજ તથા ખાણુ ગોશેસપ તથા જરખાણુ
વગેરે તેના ખેશના લોકોએ પોતાનાં જીવ ઉપર આવી સરવે કોઈએ
એકઠો હોમલો કીધો તથી કરી સુલતાની લડાઈ ઉભી થઈ. અને તે

લગાઈમાં ધણુએક ધરાંની લશકર મારીઉ જતું અને જે તરફ દલેર ફરાંમરજ પોતાનો ગોરાખ ઘોડો જેંકાવતો તે તરફ ધરાંની લશકરોનાં ટોલેટોલાં જમીન ઉપર ખેળન કરી નાખતો હતો. તું કેહ કે ગોએઆ તે જગોએ આદમીના લોહીએ કરી એક નદી જરી થઈ હતી. એવી સખત લગાઈ જેઈ આસમાંનખી ખતંગ આવી ગઈ હતું. એવામાં જંગલની તરફથી નામનો ઉઠાવનાર જંગી પુરશેદમાહાપેકર દેવોના લશકર સાથે આવી જેએ થું કે એક ભારી લગાઈ ઉઠી મચી રહીછે. એવો તમારો જેઈ પાદશાહ પહમનના ધરાંની લશકર ઉપર હોમલો કરી પડીઓ. તેની તલવારે કરી ઘણાએક દેલાવર ધરાંની સવારો મારીઆ જતા હતા. એવી શોરશાર ભરેલી લગાઈમાં એક ખીજના હાથીઆરો અથડતાં તેમાંથી વીજલીની મીસાલે આતથ રોશન થતો હતો અને તે લશકરના શોર શારથી મંગલ સેતારોખી ધાબરો પડી અએઓ હતો અને તે જખરદસત પેહેલવાનોના ઘોડાઓની દારધાંમની ગેરદે કરી આસમાંન ઉપર ખીજું ધુલનું વાદલ નજર આવતું હતું. એવી ભારી લગાઈમાં નામનો ઉઠાવનાર ફરાંમરજ તથા કરીમાન તથા પુરશેદમાહાપેકર તથા શેરને પીતતેની પાંતુગોશસપ તથા જરખાંતુ તથા નામના ઉઠાવનારા તમામ જખુલી પેહેલવાંનો જેમકે ભરવાડનાં ગોવાલાંમાં જુખીઓ શોર જઈ પડે અને તેના ગોસપદોનો નાથ કરે તે મીસાલે કમચકલ પાદશાહ પહમનના લશકરનો સદનતર ધાન કાદતા હતા. તે લગાઈમાં એટલુંતો લશકર મારીઉં ગએઉં કે ખીજ સવારોના ઘોડાને દોડવાની જગો મલે નહી તેથી મુવેલાં માંનસોની ઉપર ઘોડાઓ દોડવા લાગા તેની નાલે કરી નીચે પડેલાં માંનસો જુરમાની મીસાલે પારીક થઈજતાં હતાં. એવી સખત લગાઈમાં ધરાંની લશકર ધણું ખતંગ આવી ગએઉં હતું અને જખુલી લશકરખી ખેશુમાર મારીઉં ગએઉં હતું. પણ જખુલી પાંચ પેહેલવાંનો કોઈખી રીતે થાકતા નહી હતા. એવો તમારો જેઈ ધરાંની લશકર માંહોમાંહે ગોફતગો કરવા લાથું કે એ જેહાંપેહેલવાન રસતમના ફરજદોતો આવી ભારી ફોજને કસા હીસાખમાં ગણતાં નથી અને પેદરપે હોમલો કરી લશકરના સવારોની ગેરદ કાહાડી નાખેછે. એવી ગોફતગો કરી સરવે કોઈ નાહાસવા લાગા. એવો મામલો જેઈ ધાબરો પડેલો પાદશાહ પહમન પોતાનાં લશકર ઉપર પોકાર મારી કેહેવા લાગો કે તમે ખેશુમાર પેહેલવાંનો છેઓ અને જુજવી પલકે નહી સરખા જખુલીઓથી

દર ખાઈ નાહસો છેઓ તો તમેએ એકદમ પોતાના મોહ ઉપરથી શ-
રમ કેમ ઉઠાવી નાખીછે અને તમેએ લશ્કરમાં દાખલ થઈ પાનાના તન
ઉપર મરદાનીલેખાથ સા સખખથી પેઢીઓછે અને તમેએ પોતાની
કમર ઉપર લડાઈની શમશેર સા વાસતે ખાંધીછે. જેવારે તમેને એ ર-
વેશે કર હતો તેવારે તો તમેને જનાનામાં ખોજવોની તથા ઓરતોની
જગોએ ખેસવું સજવાર હતું સખખ કે તમે કોઈખી મરદને લાએક
નજર આવતા નથી. એવા સખત શરમ પોંડોંચાડનારા તાંનાજનીના
સુખન પાદશાહને ખોસતો જોઈ સરવે લશ્કરે ઘોડાની લગામ પાછી
ફેરવી ખોસવા લાગા કે એવા નાલાએક સખુન થાંભલવા કરતાંને એ
પેહેલવાંનોની લડાઈમાં મારેઆ જવું ધણુજ ખેડેતરછે. એવો એત-
ફાક કરી જખુલી લશ્કર ઉપર ખીજી મરતખે જઈ પડીઆ તથી કરી
જખુલીઓ ખતંગ આવી ગએઆ. એમ કરતાં આફતાખ શરખ થવાનો
વખત નજીક આવીઓ તેવારે પેહેલવાંનોના સરને ઉડારનાર ખાંતુ ગે-
શસપનાં ઘોડાને ઠોકર લાગી તથી તે ધોડો એકદમ જમીન ઉપર
પડીઓ તેની સાથે નામની ઉઠાવનાર ખાંતુખી પડી. તેવામાં એક ખદ-
ખસલત ધરાંની પેહેલવાંને તેની ખાંધ ઉપર એક તલવારનો જરખ
મારીઓ તથી ખાંતુ ગોશસપ ધણી જખમી થઈ એવામાં નામનો
ઉઠાવનાર કરીમાન તે જગોએ આવી પોંડોંચીઓ તે નામદારે તે ધ-
રાંની પેહેલવાનતુ સર દરી મીસાલે તલવારના એકજ જરખે ઉરાડી
નાખીઈ. એમ કરતાં શતનો વખત થએઓ તેવારે ખેડુ તરફનાં લશ-
કર જખમી તંન સાથે પાછા ફરીઆં તે લશ્કરમાં ધણાએક ધરાંની
સરદારો મારીઆ ગએઆ હતા. તેના સખખથી સરવે લશ્કર ધણુ
અંમગીન હતું. અને તે લડાઈથી જખમી થએલાં લોકો મુવેલાંઓની
લોથોની અંદર પડેલા હતા તે ધણા પોકાર કરતા પણ તે જખમી
થએલા ખેચારાઓની દાદને કોઈ પોંડોંચતું હતું નહી એવા મારેતમ-
ભરેલા દેલે અંમ ખેચતા સરવે કોઈ પાછા ફરીઆ અને રાતની વેલા
ખેડુ લશ્કરમાંથી તલાએઆ ફરવા લાગા. હવે પાદશાહ પ્રહમને પો-
તાનો એક શીલુમરદ નામનો પેહેલવાન હતો તેને ખોલાવી કડીઈ કે
આજ રાતને વખત તું આપણા લશ્કરમાંથી ધણાએક સુનંદા પે-
હેલવાંનોને લેઈ જખુલીઓને નાહામવાનો રસતો ખંધ કર. શાવાસતે
કે મને સુમાન જાએ છે કે આજ સતના જખુલી ખુનીઆદનો ફરાં-
મરજ પોતાનાં કખીલા સાથે જરૂર એ જગોએથી નાહાવી

જરો તેથી તું શીતાબી કરી તેનો રસતો બંધ કર. એવો હોકમ શાં-
ભલી શહેમરદે એક લાખ સુનંદા સવારો સાથે લઈ લશ્કરથી ખાહેર
પડાઓ અને તે મેદાનના દરમિયાનમાં કમીંગાહ કરી છુપો થઈ રહેઓ.

નસીહત કીધી પહેલવાન ફરાંમરજે પોતાની દેલાવર બેહુ
નેતિ અને જારી કીધી સરવે કબીલાની ઓરતોએ
પછી તે કબીલા સાથે કરીમાન તથા ખુરશેદ મા-
હુપેકરને શ્રી હીનદુસતાન મોકલેઆ તે
વગેરેના એહવાલ.

—:00:—

હવે પેલી તરફ નાંમદાર ફરાંમરજીનું બખત ખરગસતે થએલું
તેથી પોતાની બેહેનોને તથા બીજી ઓરતોને બોલાવી કેહવા લાગો કે એ
ખીમાર અને જખમી થએલી બેહેનો હવે એ આસમાને તો આપણી
ઉપર મોતનું બીજાં બીજાં વીકું છે તો હવે આપણે કંઈ ખુશીનું મોહકું
દેખવાનાં નથી અને આપણું રહેથાણુ હવે પાક ધમ્મજાંની દરગાહ
સીવાયે બીજું કંઈ નથી વાસતે તમે ઓરતોને માટે બેહેતર એ છેકે તમે
એ જગોથી શીતાબી કરી બીજે વતન જાઓ કે હું એ ખુરા પાદશાહ
સાથે જીવની કોશેશથી લડાઈ કરી મારો જાંન પાક પરવરદેમારની દર-
ગાહને સોંપું. હવે તમે ખાતર જમાથી જાંણુજો કે તમે સાથે મારો
મેલાપ હવે પછી દાદગર દાવરની દરગાહ ધમ્માને બેહેશતમાં થશે. હું
પ્રખ રવેશથી જાંણુંછેલું કે હવે મારી અજલ પોહોંચી તેથી હું ચા-
હું છેલું કે મરતી વખતે રસતા બેજની મીસાલની લડાઈ એ ખુરા
ખરગસતે તાલેના પાદશાહ સાથે કરી પછી મારો જાંન હકની દરગા-
હને સેપોરદ કરું કે મારું નામ કેઆમત સુધી રહી જાએ કે તેજેમ-
તન રસતમના બેટા ફરાંમરજે યુજરતી વખતે ઘણી સખત લડાઈ કી-
ધીછે કે તેવી લડાઈ કોઈએ આપે હુનીઆમા કીધી નહી હશે.

જેવારે તેની દેલાવર પણ જખમી ને ખીમાર બેહેનોએ તથા
બીજી કબીલાની ઓરતોએ પોતાના સરદાર ફરાંમરજીની જુખાંનથી એ-
વા નાઉમેદી ભરેઆ સણુનો શાંબલીઆ તેવારે બેહુ બેહેનો પોતાની
આંખમાંથી આંસુ વરશાવવા લાગીઓ અને ઘણીએક જારી કરવા
લાગીઓ તેવારે શેરતી હીમતનો ફરાંમરજી પોતાના કસેજાંથી

સરદ હાએ મારી જરી કરવા લાગો અને કેહેવા લાગો કે પાક ધમ્-
જદાંએ આપણી ઉપર એવો અરમથતે દહાડો નાખીએછે વાસતે ત-
મે મેહેરખાંની કરીને આએ વખતે તો હીનદુસતાંન જાએ તો હું એ
જુરા પાદશાહને મારો લડાઈનો હાથ અછી રીતે દેખાડું. પછી તો જે
ધમ્જદાંનું કરવું હશે તે થશે. તેવારે લડાઈની મારનાર ખાતુ ગોથ-
સપ કેહેવા લાગી કે એ નામદાર જુજેરગ ભાઈ જનહાર હું તુંને એખલો
મેલીને હીનદુસતાંન જવાની નહી. અમે અમારા જીવને ખુશી દેખા-
ડીએ અને તું નેક ભાઈ પોતાના જીવને બલાનાં ક્રાંધામાં નાખી રં-
જ ખેંચે એવી વાત અમે કેમ પસંદ કરીએ અને પાક પરવરદે-
ગારને પેલી જેહાંન અમારા એહરા શું દેખાડીએ. અમારું જીવનું તા-
રાથી છે. તું સલામત હશે તો અમેને કાંઈ રંજ પોણેયશે નહી વા-
સતે એ જાલ કરતા ખેલેતર નામદાર ભાઈ તુંને એખલો મુકી હું
કંઈ જવાની નથી. અગર જે તારી મરજી તેમજ કરવાની હોએ
તો અવલ અમે અમારાં ખંજરે કરી પોતાનો જાંન કાહાડીએ પછી
તું એખલો ચાહે તે કર. એવા ગમભરેલા સખુન પોતાની દીલાવર
ખેલેનોની જુખાનથી શાભલી જેહાં પેહલવાન ફરાંમરજે કહેડે કે તમે-
ને પાક ધમ્જદાંના તથા અશો જરથોશત પેગંબરની દીનના કસ-
મ છે કે તમે એ જગોથી મારું કેહેવું માનીને શીતાખી કરી નીકલી
જાવો. દાંનાવ લોહિ ફરમાવી ગએઆએ કે તારાથી દુશમનની ખરો-
ખરી થઈ નહી શકાએ તો તું તેનેથી ખીસતો રહેજે કે તો તેમાં તુંને કોઈ
જુરું કેહેશે નહી. કદાપી તું તેજ ભારી દુશમનની ખરાખરી નહી કરી
શકે તો તેની મોકાખેલ થઈ ખતા પાંમશે તો તુંને કોઈ ભડું કેહેશે ન
હી પણ આર તારી રસવાઈ થશે. વાસતે તમે એ જગોથી જા-
એ તો હું તે લડાઈના તલખદાર બહુમનની તથા તેના લશકરના સ-
વારોની ખાતર નીચાં કરું. મને પાક નજુમીથી ખખર મલીએ કે મા-
રા જુજરીઆ પછી હીંદુશતાનની તરફથી મારો દેલાવર નવજવાન
ખેત્રે આદરજુરજીન આવીને મારો તથા મારા ખાંનદાનનો કાંના એ
જુરા તાલેના પાદશાહ ઉપર જરૂર ખા જરૂર લેશે અને એ નાપાકનો સે
મારો નામદાર ખેત્રે જીવથી મારશે તેથી કરી આપણાં ખાંનદાંનનું
નામ ફરી એકવાર રોશન થશે. તે વખતે તમે આપણા મુલક તરફ
યાજાં તેની સાથે આવજો અને એ નાપાક બહુમનના મકરથી તેને
ખુશીઆર રાખજો અને તેની પોશત પનાહમાં રહી એ નાપાકને

શેકસત પોહોંચાડજો. હજીરતો તમો મારો કીનો મારા હુશમન ઉપર લે-
વાના છેએ વાસતે તમો શીવાળી કરી મારું કેહવું માનીને શ્રી હીં-
દુસતાંનની તરફ જાએ તે તરફ મારા દેલાવર દાસતો ધણા છે. તે
દેલાવર લોકો મારી ખાતર તમો ઉપર પોતાનો જાન શીદા કરશે અ-
ને તમો લોકોની તે હીંદુસથાનના રાજાએ અછી રીતે મદારત કરશે.
તમો જાણો છેએ કે આકેખત મોતની ચુંગાલથી કોઈ સલામત રહેઉં
નથી કદાપી મોત નહી હતે તો પેલી જેહાનમાં ખેશુમાર રોશની ત-
થા ખુજેરગી હોતે નહી. વાસતે તમો મોતનો ગમ હરગેજ
થઈ રાખશે ના. આખર સરવે કોઈને પેલી જેહાન જવા વચર છુટકો
નથી. તેજ મીસાલે મનેખી જવું સજવાર થએઉછે અને મારી પછવાડે
તમોનેખી આવવુંછે. એવા સખુન જક્કા ને મોતથી ખંતંગ આવેલા
અને લડાઈને હાંદેશાથી ખુદા થએલા ફરાંમરજની જીખાંનથી શાંભલી
ખેડુ ખેડેનો નાચાર થઈ જવાનું કણલ કીધું. પછી અરધી રાતને વ-
ખત તે ખેડુ ખેડેનો ખીજ ચાર ઓરતો સાથે ઘોડા ઉપર સવાર થ-
ઈએ તેવારે દાંનાઈ ભરેઆ ફરાંમરજે કરીમાનને તથા ખુરશેદ માહા-
પેકરને કહેઉં કે તમો એ ઓરતની સાથે હીંદુસતાન જાવો. શાવાસતે કે
દેલાવર ખાનુ ગોશસપ જખમી થએલીછે તેથી ખયાવમાં શમશેર પ-
કડી શકનાર નથી. ખીજું એકે એ ખખર નાપાક બહમનને થશે તો
તે પોતાના જખરાં લશકરને મોકલી એ વગર ખયાવની આપણા કખી
લાની ખાનુઓને કેદ કરશે તેથી તમો નામદારોને સાથે જવું જોઈએ.
એવી વાત શાંભલી ખેડુ ભાઈએ નાચાર થઈ ઘોડા ઉપર સવાર થઈ
ગમ ભરેલાં દીલથી દેલાવર ફરાંમરજની છેલી મુલાકાત લેઈ પોતાના ક-
ખીલાની ઓરતો સાથે ઉગત રસને રાહ કાપવા લાગા. તેઓ મંજલ
દર મંજલ રાહ વતાવતા કેટલેક દહાડે હીંદુસતાંનના કેઆશખીર મુ-
લકમાં જઈ પુગાં. અને તાંહાંના પાદશાહ સુરશાહને તાંહાં મુકામ
કરી રહેઆં.

કેલી લશકર કીધી નામદાર ફરાંમરજે પહમનનાં લશકર
સાથે અને તે જંગલમાં બેશુમાર ઈરાની લશકરને
કતલ કીધા પછી ફરાંમરજે પોતાનું મોત
દાદાર પાસે માગીઉં તેથી ગુજરીઓ
જેહાં પેહલવાન ફરાંમરજ તે વગે-
રેનો એહવાલ.

—:00:—

જેવારે શીરોળની ખાંદમાંથી જહલકતો મોહરો ખાહાર નીકલી-
ઓ ઇઆને ખાંદદાદને વખત આફતાબ જાહેર થએઓ તેવારે પદ-
કાર પહમનના લશકરમાંથી કીનાના નગારાનો આવાજ નીકલીઓ
અને તમામ લશકર નીલના દરીઆવની મીસાલે જ્ઞેશ કરતું ખાહાર
નીકલીઉં અને સરવે કોઈ લોહોડાંના પાહોડની મીસાલે સફ દર સફ ઉ-
ભા. તેવારે દેવ ખંદ ફરાંમરજે પોતાના તનમાં લડાઈનું પખતર પેહ-
રીઉં અને તે ઉપર પોતાના પાપ જેહાં પેહલવાનના ભારી હથીઆર
બીડીઆં અને ગોરાખ ઘોડા ઉપર સવાર થઈ પાક ઇઆજદાંતું નામ
જુમાન ઉપર લેઈ પોતાના પાનસો સવાર સાથે મેદાંનમાં આવીઓ.
તે પાંનશો સવાર ઘણાખરા જાજીરી થએલા હતા અને તેમાં કોઈએકજ
સાજા હતા. તે ઘણાએક જખમી થએલા પોતાના જાજીરી દેલાવરે
સાથ મેદાંનમાં દરદમંદ દેલસાથે જંગી ફરાંમરજે શમશેર મીઆન પા-
હેર કાઢી. તે ઉપર એનો શાએર કહેછે કે એવી સખતીનો દહાડો
હરગેજ થઈ કોઈ ઉપર આવતો માં. કદાપી એવો દહાડો કોઈ ઉપર
આવે તો તેનું મોત શીતાખીથી આવી પોહોંચજો. એવો ખરગથતે દહાડો
જાજીરી ફરાંમરજ ઉપર પોહોંચીઓ હતા. જેવારે મોત ઉપર મકમ
થએલા ફરાંમરજને પોતાના જખમી જુજીવી લશકર સાથે પહમને
ખહાર પડેલો દીયો તેવારે હકીમાન હકીમ જાંમાસપને ખોલાવી પુછે-
ઉં કે આજની લડાઈમાં કુતલ કોણની થશે. તે તું તારી આગાહીથી
જ્ઞેઈ અને વાકેફ કર. તેવારે દાનાઈ ભરેલા વજીરે નજુમની જાજીમાં
વશતારો કરી જ્ઞેઈઉં તેવારે પોતાની આંખમાંથી મોતીના કટરાની
મીસાલે આંજુ વરશાવવા લાગો. તેને એવી હાલતમાં જોઈ ધનતેજર થ.
એલો પહમન પુછવા લાગો કે તું આજ રોજે એ ફાલ જોઈ એવડો
ગમ ભરીઓ શાવસતે થએઓછે જે હોએ તે મને રાસતીથી કેરો.

તે શાંભલી તે આગાહી જાણનાર જામસપે પાદશાહને જવા-
પ દીધો કે અમે નામવર મને યોરો ગમ એ પેદા થએઓ છે કે તે-
હેમતનના. ફરાંમરજનો વખત નજદીક પોણંચીઓ છે અને આ-
વા જુજેરગ ખાંનદાંન ઉપર એ રવેશે આસમાંન એકાએક કેમ નામે-
હેરખાન થએઉં છે અને સાંમે સવારની જુનખેખ જરમુલથી શાવાસતે
ઉપેડી નાખે છે. એવા સજુન હકીમોના હકીમ જાંમાંસપની જુખાંનથી
શાંભલી પાદશાહ પ્રહમન ખુશીમાં આવી હમવા લાગો અને કેહવા
લાગો કે હવે મારી મોરાદના જાહાડને ફલ લાંગાં. એવો અંદેશો પો-
તાનાં દેલ સાથે કરીને પોતાની ખાહાલું લાખ ફેજને હોકમ કીધો
કે તમે સરવે કોઇ એકદમ એકઠો હોમલો કરી જાણી ફરાંમરજને
વચમાં ધેરી લેઇ તેને જીવથી મારો. એઓ લશકર ઉપર જઇ પડે.
તે આગમજ પેહેલવાન ફરાંમરજે પાક ખુદાવંદ તાલાને એક ધેઆ-
નથી ઇઆદ કરી પોતાની આખર શરમ જાલવવાની મુનાજાત કરી લીધી.
તેમ તેના જાણી પાંચસો સવારોએ એક અવાજે તે દાદારે પાક-
ની છેલી વારે મારેતમ ભરેલી આજુજી કરીને ઇઆદુમ લડાઇમાં ગએઆ,
હવે તે ઇરાની લશકરે ફરાંમરજના તમામ લશકરને ધેરો ઘાલી વચમાં લીધું.
એવો મામલો જોઇ ફરાંમરજે ખાંગે ખુલંદ પાક ઇઅમજદાંતું નામ જુખાન
ઉપર લેઇ પોતાનો ભારી ગરજ ઉઠવીઓ અને આજર ગોશસપની
મીસાલે તેજથી તે ભારી લશકર ઉપર જઇ પડેઓ. તેની પછવાડે પે-
લા જાણી સવારોએથી ઘોડા જોંહકાવીઆ અને તેઓ તેજ તલ-
વારો ખેંચી ઇરાનીઓ ઉપર રસતાખેજ ગુજારવા લાગા. તે લશકરની
ધરપકડના આવાજે કરી જમીન તથા જમાનો જીરો જખર થઇ ગ-
એઓ હતો. એવી ભારી લડાઇમાં નામનો ઉઠાવનાર શેર મરદ ફરાંમ-
રજ જે તરફ ઘોડો ઝોકાવતો તે તરફના સવારોને ઘોડા સાથે ગરજે
કરી ગરદાપેચ કરી જમીન ઉપર નાખતો હતો. એવી સખત લડાઇ
જોઇ ફરાંમરજ ઉપર ગેખથી શાખાશીનો પોકાર આવતો હતો અને
તમામ લશકર એવું જોશમાં આવી લડતું હતું કે તેમાં ખાપ ખેટાને
તથા ખેરો ખાપને કોઇ પીછાંજીતું હતું નહી. તે લડાઇમાં મોત ભરેલા
ફરાંમરજના પાનરો પેહેલવાનો મારીઆ ગએઆ અને તે ફરાં-
મરજ એખલો પડી હોમલો કરતો હતો અને તે ઇરાની લશકરની
ગરદ કાહાડી પોતાની તલવારનો નકશ ખેંચતો હતો. તે જાણી
જંગી એ રવેશે પોતાનાં જીવ ઉપર આવી કોરોશ કરતો હતો. પણ

જેવારે આદમીનું બપોત ખરગયતે થાએ તેવારે ઘણીખી કોરોથથી મેહેનત કરે પણ હરગેજ થઈ તે મેહેનતમાં મુરાદનું ફલ સારું આપે નહી. જેવારે બપોરનો વખત થએએ તોટલાંમાં શેરમરદ ફરાંમરજે બહમનના લશકરમાંથી પંદર લાખ સાઠ હજાર ઝૂનંદા સવારોને જીવથી માત્રીઆ. તે વખત ફરાંમરજના ધોડાને ખેશુમાર તીરે લાગા હતા અને તેના તંનમાંથી ખેશુમાર લોહી ચાલતું હતું અને વધી એક ધરાંનીનો તીર તે ધોડાનાં સીનામાં ઘણોકારી લાગો તેથી તે ધોડો પાછા-ડની મીસાલ તે મેદાનની જમીન ઉપર પડેએ તોજ વખત દેલાવર ફરાંમરજ ચીતતાની મીસાલે કુડી જમીન ઉપર ઉભો અને ઘણાએક અંદેશો કરવા લાગો. એવામાં ધરાંની તથા તુરકી તથા રૂમી તથા કીતાખી તથા ખોતનના અને એ વગરે સરવે મુલકના સવારોએ એખલા ફરાંમરજ ઉપર ખીજી મરતખે એકઠો હોમલો કરીએ. તેવારે નામના ઉકાવનાર ફરાંમરજે બપોરનો દાંમાન ગેરધાંની તંગ કરી પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ ફકડી ભેજ ધારની વીજલી વરચાવનાર સ્ત્રીંદી તલવાર મે. આંનથી ખાહર કાહડી પોકારતા શેરની મીસાલે બપોરતો અને ખુન વરચાવનાર ચીતતાની મીસાલે છલાંમ મારતો આવી તે આતશ પા-ડનારી તલવાર મારવા લાગે. તેની તલવારના જખમે ધતજડીના પવને કરી જહાડો ઉપરથી સુકાં પાંદણ ખરી પડે તે મીસાલે સવારોના સર તથા પાંકે તથા હાથ જમીન ઉપર પડતા હતા. એ રવેરોની સખત લડાઈથી તે જંગલ એક લોહીનો દરીઆવ થએએ અને સવારોનાં સર તેમાં માહીની મીસાલે તરતાં હતાં. તું કેડે કે ગોએઆ એવી રસતાખેજની લડાઈ જોઈ આસમાંન ઉપરથી ખસ ખસ કરી પોકાર ઉઠવા લાગા હતા. એવી આશીઆત બરેલી લડાઈમાં જેહાંપેહલવાન ફરાંમરજ નરે શેરની મીસાલે છલાંમ મારી કુદતો અને તેજ તલવારે કરી જંગી સવારોને જમીન દોસત કરતો અને પોતા ઉપર જરખ આવતો તેનો સંભાલ પોતાનાં હુનરે કરી ઢાલ ઉપર ઝીલી રદ કરતો હતો. એવો તમારો જોઈ પાદશાહ પહમન દેલ સાથે કેડેવા લાગે કે પાદશાહેનો પાદશાહ કેખુરશએ પોતાનાં ખાપ અશો સી-આવખરનો કીનો તુરકી અફરાસીઆખ ઉપર આસાંનીથી લીધો હશે તો એવા જખુલીઓની મદદથી લીધો હશે. ખાકી કોઈની તાકાત નહી હતી કે તે આફતાખ સાથ સર પોંચેઆડનારા અફરાસીઆખની મોકા-ખેજ જઈ ચડે. હું ખુબ રવેરોથી જોઉં છું કે એ જંગી ફરાંમરજની

યહવાડે કોઈ ખીજે પેહેલવાંન હોએ તો એ મારી તથા મારાં ભારી
 લશકરની મેદ કાહડી નાખે. હું અજબ છે કે ઘાડા વગર પાંઉ પે-
 આદો એ રવેરો અજબેખી ભરેલી જવાંમરદીથી મારાં લશકરનો ગેરદ
 કાહડેછે. એવો અદેશો પોતાનાં દેલ સાથે કરી લશકરની જમની તથા
 દાહખી ખાબુએ ફરતો જતો અને પોકાર મારી કેહેતો કે તમે એને
 વચે ફરી એકદમ જખમ મારો તો હમણા એનો હાથ લડાઈથી કમ
 થશે. એવો શાદશાહનો અવાજ શાંભલી સરવે લશકરે એકદમ પો-
 કાર મારી જલ ઉપર આવી જંગ મચાવનાર ફરાંમરજ ઉપર જખમ
 મારવા લાગા પણ નામનો ઉઠાવનાર ફરાંમરજ પોતાનો જલ ખેચ-
 ખતીઆર કરી જલ ઉપર આવી ખેધડક લશકરનાં ટોલે ટોલાં મારતો
 હતો. એવામાં તેનાં હાથમાંની તલવારના ટુકડા થઈ ગયેઆ તવારે
 પોતાનો ભારી ગરજ ઉઠાવીએ અને તથી કરી ઘણુએક લશકર કુટી
 નાખીઉ તેવારે તે ગરજનો દમતોખી ધીલો થઈ ગયેએ તવારે ગ-
 રજ ફેંકી દઈ ચાંચી કમાન ખાબુ ઉપરથી ઉતારી તે ઉપર ખજંઝી
 તીર ચહડાવી મારવા લાગે. તે તીરના મારે કરી કેટલાએક હજારો
 સવારોને વીંધી નાખીઆ હતા તેના ફરજી કરી કોઈખી સવારની
 નાકાત ભેળી સાંખે ઉભુ રહેવાની થઈ નહી. એટલુંજ નહી પણ કેટ-
 લાએક સવારો તો મોહડું ફેરવી નાસવા લાગા. એવો મામલો જોઈ
 ખદકાર ખહમને ખીજ મરતખે પોતાનાં લશકરને કહેડું કે તમે એક
 પેહેલવાંનથી આણું ભારી લશકર દર ખાઈ નાહસો છેવો તો તમોને
 કોઈખી રીતે શરમ આવતી નથી કે તમે એ રવેશ દર નાહસી જાએ
 છો અને ખાજે મોહડું ફેરવી નાહસો છો. હેં છે તમારો નામ ઉપર કે
 એક દલેર પેહેલવાંન તમેથી જર થઈ શકાતો નથી. પોતાનાં શા-
 દશાહને મોડેના એવા તાંનાજાંનીના સજુન શાંભલી તમામ સવારો
 એકદમ પેહેલવાન ફરાંમરજ ઉપર છુટ લાહડીએ દુર ઉભા રહી મા-
 રવા લાગા પણ દલેર પેહેલવાંન તેઓની લાહડીના જખમ કાંઈ ખા-
 તરમાં લાવીએ નહી અને પેદરપે ફરતો જતો ને તીરનો વરસાદ વર-
 સાવતો જતો હતો. એમ કરતાં તે લશકરમાંથી ખાહાવણુ લાખ સવારો
 ને જમીન ઉપર નાખીઆ એવામાં તીરને લાથરોખી ખાલી થયેએ
 તેવારે ચાચી કમાને કરી કેટલાએક હજાર સવારોને કુટી નાખીઆ.
 એવામાં કમાનનાખી ટુકડા થઈ ગયેઆ તેવારે પોતાનો નેજો ઉઠાવી
 તેણે કરી સવારોને જમીન ઉપર નાખવા લાગો તથીખી ઘણુએક

સવારે મારીઆ ગએઆ પણુ આખરે તે નેજેબી તુટી ગએઓ.
તેવારે તે નામદાર પેહેલવાન નાચાર થઇ કુડીને મુકીઓ મારતા હતા.
અને એક સવારને ઉઠાવી બીજા ઉપર મારવા લાગો તેણે કરી ખેડુ
સવારને ગરદા પેચ કરી નાખતા હતા અને ખાળે વખત કોઇનો ક-
મરખંધ પકડી સફની ઉપર મારતા તેથી કરી ઘણાએક સવારે જમીન
ઉપર પડતા હતા એવી સખત લડાઇ નામદાર ફરામરજે તરણુ દહાડા
અને તરણુ રાત સુધી કરી તે ઈસાની પાદશાહનું ખેશુમાર
લશકરે મારીઉ પાણુ તેના તન ઉપર ઘણાએક કારી જખમ લા-
ગેલા હતા તેમાંથી ખેશુમાર લેતાડીના જવાથી નામનો ઉઠાવનાર
ફરામરજ ઘણા નાતવાંન થઇ ગએઓ હતા તેથી કરી વારે ધડીએ
તેને ચકરી આવી જમીન ઉપર પડવા ચાહતા હતા. એવી પોતા ઉ-
પર ખીમારી જોઇ એક જગો ઉપર ભારી પથર પડેલા દીડે તેનો ત-
કીઓ કમી તાંહાં ખેશી ગએઓ અને ખોદાતાલાને ઇઆદ કરી કે-
હેવા લાગો કે જી ખારે હકતાલા ! હવે તું મારું મોત શીતાખીથી
મોકલે તો મારી ઉપરથી એવો આક્રતનો આતથ જુજાઇ જાએ અને
હું તારી દરગાહમાં નથી તાઇથી આવી ખેશું. એટલું મોતના ઉમેદ-
વાર ફરામરજનું મીનતને આજેજથી ખોલી મોતનું ચાહવું કે પાક
દાદારે તેને પોતાની દરગાહમાં ખોલાવી લીધા તેથી કમી તે નામદા-
રની જુખાંન ખંધ થઇ ગઇ અને તેનું પાક રૂડું ખેલેશતની તરફ
હવા સાથે મલી ગએઉ ઇઆને તે નામદાર ફરામરજ એ જોહાંનથી
સુજરી ગએઓ. પણુ ઇરાંનો લશકરની એટલી તાકાત નહી હતી કે
તેની નજીક જઇ શકે સખખ કે સરવે કોઇને તેનો દર ઘણાજ
હતા અને તે ફરામરજની કોહલામાં શીમુરગના પીછાં ખોસેલાં હતાં
તે પીછાં પવને કમી હીલતાં હતાં તેને હીલતાં જોઇ તેની પાસેથી
લશકર એકદમ નાહસતું હતું કે ફરામરજ જાણલી ઘણાં પડો છે
તેથી એવો ઢોંગ કરી મુવેલાં માનસની મીસાલે ખેશી હજુર ચાહે છે
કે કોઇથી મારી પાશે આવે તો તેને ખેડો ખેડો ફેંકી તેનાં હાથ પગ
ભાંજી એવો ઢોંગ લઇ ખેડો છે. એવી ગોફતગો સરવે લશકર પોત-
પોતામાં કરતું હતું અને જો કદાચ હોમલો કરી ફરામરજની નજ-
દીક આવતું તો વધી પેલાં પીછાંને હીલતાં જોઇ પાણું ધાભડું પડી
નાહસતું હતું. એ પરમાણુ તેઓ નાહસતા નાહસતા એક બીજા ઉપ-
ર તુટી પડતા હતા તેના જખમથીબી કેટલાએક હજારો સવારો

જખમી થતા હતા. કેહે છે કે એ રવેશે ખીજા તરણુ દહાડા શુજરીઆ અને ચોથે દીવસે યાને સાતમે રાજ ખામદાદને વખતે પાદશાહ ખરુ હમને સરવે લશકરની ઉપર શસસાથી પોકાર મારીને કહેઉં કે તમે એ પરમાણુ શાવાસતે ખીજો છો. તમે જોતા નથી કે એ પેહેલવાંન આજ તરણુ દહાડા ધએઆ જખીન ઉપર ખેઠો છે તે અલખતે એ શુજરી ગએઓ હશે એટલું કહી પોતે લશકરને સાથે લઈ આગલ આવીઓ અને એક નેજો મુવેલા ફરામરજ ઉપર મારીઓ તથી ફરામરજનું તન જખીન ઉપર પડીડું તેવારે સરવે કોઈ સહમજેઆ કે એ દેલાવર તરણુ દહાડા ધએઆ શુજરી ગએઓ છે અને આપણુ એ ને જીવતો સહમજને આપણામાંના કેટલાએક ફોકટમાં જખમી થઈને મારીઆ ગએઆ છે. એ રવેશે સરવે કોઈ માંડોમાડે ખોલતા હતા. પછી પુરી ખસલતના પહમને તે મુવેલા ફરામરજના હાથ પોતાનાં એક ખાસ ગોલામ પાસે ખંધાવેઆ અને તેને શુલી ઉપર ચહકાવીઆ. એવો ગજખ તે પુરા પાદશાહથી જોઈ ગોદદેજાની ટોલાએ તથા નાજરી ટોલાએ તથા નામદાર પારેશ પરહેજમારે તથા નેકનામ સરદાર જમાસપે અને પેશુતને પાદશાહ પહમનના મોડો ઉપર ધગી લેઆંત નાખી કેહેવા લાગા કે એ દેવની ખસલતના પાદશાહ ! તારી ઉપરખી એવીજ રીતનો ગજખ શુજરો અને તું પણ એ જ રવેશે મરજે અને તારું રવાન દોજખમાં ગીરફતાર થજો અને કદીખી તું ખુશીતું મોહ દેખતો મા સખખ કે આવા ખુજોરગ ખાંનદાનના જેહાંપેહેલવાન ફરામરજના તન ઉપર એવો અજખ પાડે છે તે અમોથી જોઈ ચકાતુ નથી પણ તું દેવના કાંમ કરનારને કશી રીતનો વીચાર આવતો નથી કે ખોદતાલાની નજદીક મને જવાખ દેવો કેવો ભારી પડશે તેનો તો તુને કાંઈ દર લાગતોજ નથી. એ રવેશે કહી પછી નામદાર જાંમાસપે પાકજત ફરામરજનાં ખદનને પાણીથી સાફ કરી તેના ખદન ઉપર ઉંચી ખુશખે મસહી સાફ કપડાં પેહેરાવી એક કીમતી જવાહેરથી મધી લીધેલાં તખત ઉપર મુકી તેની લાશને એક દુખમાંનાં મુકાવી અને તરણુ દહાડા સરવે લશકરે પોતાનાં મકાંન ઉપર ફરામરજનાં શુજરી જવાથી શોકમાં ગીરફતાર થઈ રહેઉં અને સરવે કોઈએ કાલાં કપડાં પોતાના તનમાં પેહેરેઆં.

બપ્પર થઈ પાદશાહ બહુમનને જોહાંપેહલવાન ફરં-
મરજના બેટા આદર પુરજીનને આવેઆની તે-
વારે તે નામદાર ઉપર એક નામું લખી પારસ
પાસે મોકલીડે તેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

એ કેતાખનો બનાવનાર શાએર કહે છે કે એ ભાઈ ! એ દુની-
આંતું ચકર એવુંજ દોરંગી છે કે ધડીમર તારી મુરાદ પરમાણુ
ચાલે છે અને ધડીમાં તુંને ખાક બરાબરનો કરી નાંખે છે. માટે તુંને
ધટેય કે તે ઉપર તું મગરૂર નહી રહે હંઆને તારી સાથે એ દુની-
આં ઉલટી ચાલે તો તેનો ગંમખી તું હરગેજ થઈ રાખતો માં. વા-
સતે એ ખંદા ! તું ખેશક કરી જાણુજે કે સેવટે તો તુંને આએ
દુનીઆંધી શુઝરી જવા વગર છુટકોજ નથી. તેથી ખની આવે તાંહાં-
સુધી નેકી કરવાથી પાછો રહેતો માં સખમ કે નેકી તારા મરખુ પછી
તુંને જીવતો રાખેછે અને ખદી જે છે તે જીવતો છતાં તુંને મુ-
વેલામાં ખપાવે છે વાસતે એ ખંદા તુંથી ખની આવે તાંહાં-
શુધી આએ જોહાંનની લલચાવનારી ને પુરાઈમાં ગીરફતાર કરનારી
લેહજતથી પાછો ફરી પેલી જોહાંનના ખુખીના કામ કરતો રહેજે.

કેડે છે કે પાદશાહ બહુમન પાછો ઇરાંનના તખત ઉપર આવી
ખેલો અને જલેજર ખંદીખાને કેદ હતો તેના દારોઆને તે પાદશાહે
તાકીદનો હોકમ ફરમાવીઓ કે જલેજરના પાંજરાંને હરરોજ લાવી
દરબારના દરવાજા આગલ તાંગે અને જોવારે રાતનો વખત થાએ તે-
વારે પાછું ખંદીખાને લાવી મેલે. એવો હોકમ શાંબલી તે દરેગો દર-
રોજ જાલના પાંજરાંને દરબારના દરવાજા આગલ લાવી ઉચું તાંગતો
અને રાતને વખત પાછું ખંદીખાને કેદ કરતો હતો. એ વાત ઉપર
કેટલાએક મહીના શુઝરી ગએઆ તેવારે પાદશાહ બહુમને બપ્પર શાં-
બલી કે દલેર ફરંમરજનો બેટો આદરપુરજીન નામનો હીંદુતતાનાં
મુલકમાંથી પોતાનાં બાપને મલવા સાર આવે છે. તે સાથે જોહાં એહ-
લવાન સામેસવારનાં ખાનદાનને સાર ધણીએક ઉંચી ચીજો નજર
કરવા લીધેલી છે. એવી બપ્પર કંમતાલેના પાદશાહે શાંબલી તેવારે
તેને એકાએક તાપ ચહડી આવી અને તે અંદરો કરવા લાગો કે મખાદા
એ પેહલવાની તોખમનો જોરેમંદ આદરપુરજીન પોતાના બાપ જંગી

ફરાંમરજની ખીસાલે દેલાવર હરો તો મને તથા મારાં લશ્કરને જર-
મુલથી ઉપેડી નાંખશે અને કોઇની પણ નીશાન રહેવા દેશે નહીં.
વાસતે એ છોકરાને સારૂ કંઈથી રીતની તદખીર શોધી કાઢવી જો-
ઈએ. એવો અંદરો પોતાનાં દેલ સાથે કરી તે પાદશાહે દાંનાઈ બ-
રેલા જાંમાથપને કહેઉં કે એ મારા પીઆરા વજર! તુંને તો નેક
રવેશથી ગેખની ખપર માલુમ પડે છે વાસતે તું મને કેડે કે એ દે-
લાવર મુદ્દા ફરાંમરજનો ખેટો નવજવાન આદરજીરજીન હીંદુસતાનથી
આવે છે તેનેથી મારી ઉપર હું મુસીબત યજરશે. હું તેની ઉપર મા-
લેખ આવશ્ય કે તે મારી ઉપર ફતેહ પામશે, એ છુપા ભેદથી તું મને
વાકેફ કર નહીં તો તુંને જાનથી મારી તારૂ નામ આ હુનીઆમાંથી
નાશુદ કરશ. પાદશાહ અહમને યસસા બરેલાં દીલથી બવાં ચહડાવી એ
રવેશે કહીઉં, તેવારે દાનાઈના રાખનાર હકીમાનહકીમ જાંમાસપે જોઈઉં
કે નાપાક એ બદ ખસલતનો પાદશાહ યસસામાં આવીઓ છે તેથી
પોતે આહેમતેથી કહેઉં કે એ પાદશાહ! તું દાંના અને દુરંદેશ છે
વાસતે તારી નજદીક કોઈ શખસથી ખેટી રીતની તકરાર હરગેજ થઈ
શકે નહીં વાસતે હું તુંને રાસત એકીનથી કેહુછું કે તું એ આદર
જીરજીન સાથે લડાઈ કરશે તો હરગેજ થઈ તું તે પેહેલવાનના જોશ
તથા કંઉવતની ખરેખરી કરી શકવાનો નથી વાસતે એનો એક ઇ-
લાજ કરવો જોઈએ નહીંતર કે એ છોકરો પોતાનાં પીઆરા ખાપ તથા
ખાનદાનનો કીનો તું ઉપર માહ જખુન રીતે લીધા સીવાએ રેહેનાર
નથી. એ જખુલી ખાનદાનનો હીંદી નવજવાન તુંને ધણી ખરાખી
પોંહોંચાડશે, ખીજું મને એવું જખુએ છે કે એ દેલાવર આદરજીર-
જીન કીસતીમાં ખેટી ધરાંનની નજદીકમાં આવી પોંહોંચીઓ છે વા-
સતે તું કંઈ ચારાથી કોઈ દાનાવ મરદને તેની નજદીક મોકલ કે તે તેના
ખાપ તરફથી તેને ઇજત ને મોહોખતથી લેવા ગએઓ હોએ તેમ
દેખાવ કરે કે મને દેલાવર ફરાંમરજે તારી નજદીક મોકલીઓ છે અને
તેણે તુંને પોતાની તરફથી હુવા કેડેવડાવી છે અને મને કહેઉં છે કે
મહારા ખેટા આદરજીરજીનને મારી નજદીક ખોલાવી લાવ. એ રવેશે
તે મરદ તેને સહમજની ધરાંનમાં લાવે તેવોજ તું તેને કાંઈ હીલ-
લાથી કેદ કરે તો તારો ખસાવ યાએ નહીં તો તું ખાતરજમેથી જા-
ણજે કે તમામ ધરાંનની પાદશાહાતની ખરાખી થએઆ વગર રેહ-
નાર નથી ખલકે ધરાંનના તમામ મુલકમાં એક પણ ધરાંની સવાર એના

હાથ ઉપર સલ્લમત રહેનાર નથી. એવા સખુન હકીમ જાંમાથપની જુખાંનથી શાંભલી પાદશાહ પહમને અદરો કરી પારેશ પરહેજમારને પોતાની પાસે ખોલાવીઓ અને તેને ઘણાએક ગંજ ખખશેઓ. પછી તે પારેશને કહેઉં કે તારું કામ પડીઉં છે અને તે કાંમની ફતેહથી તુંને છે તેથી તારે તે કાંમ કરવું જોઈએય. તેવારે જુધા પારેશે કહેઉં કે એ પાદશાહ ! મને જેહાં પેહેલવાંન ફસતમે તારી ખીદમતમાં જે દીનેથી રાખેઓ છે તે દીનેથી તે આજ લગી મેં તારી સાથે ની-મકહરાંમી કીધી નથી વાસતે હું તારા હોકમથી હરગેજ યદી સર ફેરવવાનો નથી. જેવારે પાદશાહ પહમને જુધા પારેશતું એવી રીતે ખોલવું શાંભલીઉં તેવારે પાદશાહી લાએકનો એક સરો ખાવ મંગાવી તે પારેશને ખખશી અવલ તે જુધાને રાજ કીધો. પછી તેને કહેઉં કે દલેર ફરાંમરજને ખેટા આદરખુરજન નામનો હીંદુસ-તાંનથી આવેછે તેને તું તારી મીડી જુખાંનથી સહમજવી મારી નજદીક લાવ પણ અવલ તું જતાંને વાર કેહેજે કે તારો ખાપ શેરની સુંમાલનો દેલાવર ફરાંમરજ પાદશાહ પહમનની ખીજમતમાં હાજરછે તેણે મને તુંને એસતેકખાલ લેવા મોકલીઓછે. એવી રવેશે જુખ હીલા અને ચારાથી એને સહમજવી મારી નજદીક લેઈ આવ. એવી વાત પાદશાહની જુખાંનથી શાંભલી જુધા પારેશે કબુલ કીધું પણ પોતાનાં છમરથી એક થંડી હાએ મારી ઘણાએક ગંમ ભરેઓ યદી પોતા-નાં મકાંન ઉપર ગએઓ.

જેવારે ખાંમદાદનો વખત પોહોંએઓ તેવારે નામદાર પારેશે ખાંસો સવાર સુનંદા જેઈ પોતાની સાથે રાખેઓ અને અજદાહની શીકલનો જુંહદો પોતાની સાથે લીધો કે જે જુંહદો લેઈ ગરદન ફરાજ ફરાંમરજ હીંદુસતાંન ગએઓ હતો. પછી પોતે એક સુનંદા ઘોડા ઉપર સવાર થઈ જુખ દમામ સાથે ધરાંનથી ખાહાર પડેઓ. તે વખતે પાદશાહ પહમને એક નામું હીંદી આદરખુરજનને સારું આપેઉં અને કહેઉં કે જતાંનેવાર આએ નામું તું તેને આપજે કે તારી સાથે ઘણા ખુશીથી ચાલીઓ આવશે. એમ કરતાં પારેશ વીસ દહાડે તે નવજવાન જાજુલી આદર ખુરજને જાંહાં દહેરા મારી મકાંન કીધો હતો તાંહાં જઈ પોહોંએઓ અને તેના દહેરાની સાંખે પોતાનાં દહેરાખી ઠોકીઓ. પછી પાદશાહ પહમનજાં નામું લેઈ પોતે એલચી યદી હીંદી આદરખુરજનના દહેરાની નજદીક મએઓ તેવારે દરખાંન

હોહોએ તને ઉભો રાખી પોતાના પાદશાહ આદરપુરજીનને ખખર કીધી કે પાદશાહ બહમનનો એક એલચી નામું લેઈ આવીએ છે તેવારે તે જખુલી જદાએ પોતાનાં માંલુસોને ફરમાવીડં કે શીતાખ તને મારી નજીક લાવે. એવો હોકમ શાંભલી દરખાંન હોહો તને પોતાના પાદશાહ આદર પુરજીનની નજીક લેઈ ગએઆ. તાંહાં પારેશ જેએ શું કે ખા આખર સાથે રાશન આફતાખની મીસાલે નવજવાન ગો-એઆ પેહેલવાન ફરાંમરજ પોતે આદરપુરજીનની શીકલમાં તખત ઉપર ખેઠોછે અને તેતું તંન પીલતંન રસતમની મીસાલતું હતું તથા તેની ખાનુ તથા ગરદન સાંમેસવારની તથા સીનામાં જેહાં જેએ ખરજોની મીસાલે ફરાક હતા તથા એહરામાં ગોએઆ નામનો ઉઠાવનાર દલેર સોહોરાખ પોતે આવી ખેઠો હતો અને દબદબામાં જેહાં પેહેલવાંન કેરશાસપની મીસાલનો હતો. જેવારે ખુદો પારેશ તેની નજીક ગએએ। તેવોજ પોતાતું સર જમીન ઉપર ખુકી જમીનને ખોસો લીધો. પછી પાદશાહ બહમનતું નામું હતું તે મીઠા દબદબા ભરેલા પેહેલવાન આદરપુરજીનને આપીડ. તેણે તે નામું પોતાના હાથમાં લઈ ઘણાએક પીઆરથી ખોસો દેઈ પોતાનાં નવીસંદાને ખોલાવી વાંચી સંભલાવવાને હોકમ કીધો કે આએ નામું ખુલંદ અવાજથી વાંચી શંભલાવે. તેમાં એ રવેરો લખેયું હતું કે તું આદરપુરજીન સાંમેસવારના ફરાંમરજની રાશન ચેરાગ તું ઉપર પાક ધંઅજદાંની ઘણાએક મેહેરખાંની હોજો અને સાંમ નરીમાનની રાશન ચેરાગ કેઆંમત લગણુ રાશની ભરેલી રેહેજો અને તારી પેહલવાંનનાં જેવી ગોરેમંદ ખાનુ ઉપર પાક ધંઅજદાંની હમેશાં મેહરખાંની ભરેલી મદદ હોજો કે તમે જખુલીએ ધંરાંની પાદશાહોની ફરમાખરદારી પાકદલીથી ખજ લાવો છો તેથી ધંરાંની પાદશાહો સરવે ઉપર શોહેનયાહ કેહેવાએ છે. ખીનું જેવી ખુજોરગી જલેજરની તથા જેહાંપેહેલવાંન રસતમની હતી તેવીજ ખુજોરગી હકતાલાએ દેલાવર ફરાંમરજને ખખરી છે અને એ પાક એકીનનો ફરાંમરજ હજુર શુધી મારી પારોથી દુર રહેતા નથી અને હું તેના કાંમથી ખુશ થઈને નથી તાદમાં રેહું છું. અને આજ રાજે મેં તારી તારીક હદથી જઆદા ગ્રાંભી છે તેથી મેં તારી નજીક મારા ખુદા પારશ પરજેજગારને માકલીએ છે કે એ ખુદાથી ઘણાએક દલેર પેહેલવાંનો લગાઈના હુનર તથા દાનાઈ શીખેલા છે. તેવા દાનાવને મેં તારી નજીક માકલેઆ છે તેની સાથે હું શીતાખીથી મારી

નજીક આવજે કે હું તારા દીદાર જોવાને ધણા ઈતેખર છેડં વા-
સતે તું આવલ ઈરાંનમાં આવી તારા ખાપ ફરાંમરજ સાથે ખુશીથી
જન્મલ જજે.

આવીઓ નામદાર આદરખુરજન ખુદા પારેશ પરહેજગારની
સાથે પાદશાહ બહમનની દરગાહમાં અને તેને તે
પાદશાહે દગાથી કેદ કીધા તે વગે-
રેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

એ રવેશે તે નામાની હકીકત પોતાના ગરદનફરાજ ખાપના દીદારના
ઉમેદવાર આદરખુરજને શાંભલી તેવારે ખુશી થઈ ખુદા પારશને પુ-
છીડં કે એ ફુતીઆઓ અજમાએશ મેલવેલા ખુદા તાઈ નામ શું છે?
તેને પારશે નામ દીધો કે માઈ નામ પારેશ પરહેજગાર પાદશાહોના
પાદશાહની ઈઆદગાર એરાગ છે અને હું તારા નેઆંગાંન જાણે
જરનો કમીનો ફરાંમરદાર બંદા છેડં પણ જેવારે જેહાં પેહેલવાંન
ફરતને બહમનને ઈરાંનની પાદશાહી સોંપી તેના સર ઉપર પાદશાહી
તાજ મુકેડં તે દીનેથી તે તાજખપથ રસતમે મને તેના ફરામાનમાં
સોંપીઓ છે. એવી વાત પારશની જુખાંનથી શાંભલી લડાએક આદ-
રખુદજન પોતે ધણા ખુશી થએઓ અને એક હકીકત લગણ તેની
સાથે ખુશીથી સંમથની કીધી. પછી પારશે કહીડં કે એ નામદાર પેહે-
લવાંન હવે તું કુચ કરે તો આપણે ઈરાંન જઈએ સખખ કે જે દહા-
ડેથી પાદશાહ બહમને તથા સરફરાજ ફરાંમરજે શાંભલીડં છે કે સર-
ફરાજ ભરેલો આદરખુરજન આવે છે તે દહાડેથી તેઓ તુંને જોવા
ને ધણા ઉમેદવાર રહેઆ છે. એવી વાત શાંભલી નવજવાન પેહેલવાંન
ધણા ખુશીમાં આવીઓ અને પોતાનાં રસાલાને પાછો છીંદુસતાંન ર-
વાના કીધો અને પારશ સાથે પોતે એખલો ઈરાંનની રાહ પકડી
આવીઓ. હવે પાદશાહ બહમનને ખખર થઈ કે નવજવાન અમદર-
ખુરજન મકરખાજ પારશ સાથે આવી પોંડોંચીઓ છે તેજ વખતે
હોકમ કરી એક મીજલથ ખુરરમ ખેડેશતની મીસાલની આરાસતે કરી
હતી કે તેવી મીજલથ કોઈ પાદશાહે શીંગારી નહી હતી એ રવેશની
મીજલથ પાદશાહ બહમને પોતાનો મારો શોખવાને મટે ખનાવી હતી.

એવામાં મહેર ભરેલો પારથ બોલા પેટેલવાન આદરણ્યનને બધાં નાપકાર બહુમનની દરગાહમાં આવી પાંડોંચીઓ. જેવારે પાદશાહ બહુમને આદરણ્યનને દીઠો તેવારે તે જોએ શું કે નવજવાન આ- ફતાખની મીસાલે શેરાન મેડેરાનો અને તેનું તન જાણેજરના તાજાં બપોર રસતમની મીસાલે હતું. એવો દેલાવર કદનો જોઇ પાદશાહ બહુમને પોતાના તખતની પાસે એક સુનાની કુશી જે તમામ બેપુ- લા જવાહેરથી મધી લીધેલી હતી તે ઉપર બેસાડીઓ અને ઘણીએક ઈજત સાથે તે ઉપર મોતીઓનો વધાવો કરેઓ. એવી રીતની પરો-ણાગત તથા માન ઈજત મહેલું જોઇ આદરણ્યન ઘણાં ખુશી થા-એઓ પણ તે મીજલશમાં પોતાનાં ખાપને દીઠો નહીં તેથી આસ-પાસ નજર કરી જોવા લાગો. તેવામાં દગલખાજ બહુમને એક મા-નસને છુપી એશારત કરી ખાંગે ખુલદ કેહેવા લાગો કે આપણા શેર મરદ ફરમારજને જઈ બપોર કરે કે દેલાવર આદરણ્યન પાદશાહની દરગાહમાં આવીઓ છે અને તુંને જોવાને ઉમેદવાર છે તેથી તું શેકાર કરવાની ખુશીથી હાથ ઉઠાવી પરથમ શીતાખીથી તારા ફરજદને મલી જા. એ રવેશે તે પાદશાહે ઘણાંએક હીલા અને મકાથી મા-નસને ફરમાવીડં પછી હોકમ કરી શીતાખ ખાંતું મંગાવીડં અને સ-રવે મરદારે સાથે ખાતું ખાવા બેઠો તે મોટી મીજલશમાં પેટેલવાન આદરણ્યનને તે નાપાક પાદશાહે ખાઆખર સાથે પોતાની જમની ખાણુએ બેસાડેઓ હતા. જેવારે ખાતું ખાઈ ફારેગ થએઆ તેવારે એકખીજની સલામતી આહી શરાખ નોશ કરવા લાગા અને તંખોરા તથા મંગના તથા ખુશમેહેરેની રામચગરોના આવાજ શાંભલવા લાગા. એવી ખુશીમાં અરધી રાત ગુજરી ગઈ તેવારે સરવે કોઈ શરાખની મસતીમાં આવીઆ. તેવામાં દગલખાજ બહુમને એક શાકીને અવલ શીખવેલો હતા તે શાકીને એશારત કરી તેથી તે શાકીએ સરવે કોઈની જાંમ શરાખે પુર કીધી તેમાં પેટેલવાન નવજવાન આદરણ્ય-નની જમમાં ખેલુક કરે એવા ફારના ખંચ કઠરા નાખીઆ તે શરાખ તેજા પીધામાં આવીઓ. તેવાજ તે એકોશ થઈ જમીન ઉપર પડીઓ. તેવારે તે મુજ અને ધાઠકી દીલનાં પાદશાહે હોકમ કરી લોહાર લો-કોને બોલાવેઆ અને તેના હાથ તથા પગમાં લોહોડાંની ભારી બે-ડીઓ ફોકાવી અને તેની બેડુ ખાણુ શાંકલથી મજબુત રીતે ખંધાવી પછી ફરમાવીડં કે જાંહાં જાલને ડેક કરેઓ છે તાંહાં એનેબી ડેક

કરે. એ કેતાબનો બનાવનાર શાએર લખે છે કે એ બાઈ ! એ ફરતા આસમાનના એક હાથમાં શરાબની બાંધ છે અને બીજા હાથમાં જેઠેરતું પીઆણું છે તેમાંથી અવલ તુંને શરાબ પાઈ ખુશીથી મસત કરે છે. પછી પેલાં જેઠેરના પીઆણાંથી તારો જન લે છે એવો એ આસમાન બે વફા છે. હવે જેવારે આદરખુરશન પોતાની ઘોરામાં આવીએ અને પોતાના તન ઉપર બારી બંધ બાંધેલા દીલ તેવારે અજબબીથી ધાબરો પડી રડવા લાગો અને હાથે અફસોગ કરવા લાગો પણ તે જગો કોઈ તેને રડવાથી મના કરનાર તથા ફીંમતનું આપનાર હતું નહીં. એવી જરી કરતાં દીવસ આઠ શુબરી ગએયા તેવારે બીજા બંદીવાંનોબી ધાજી આજુરદે થવા લાગા કે એ રવેશની જરી કોણુ બીચારો કરતો હશે. એવી હાથે અફસોસના પોકારથી અને જરીથી કંટાળી એક દીવસે ખુરશીદખાંનું આદરખુરશનને પુછવા લાગી કે અએ નેક મરદ તું એવડી કલાપીત તથા જરી શાવાસતે કરે છે. અમો ધણુએક વરસ થએઆં એ જગોએ કેદ છદએ પણ તારી મીસાલની જરી અમોએ કોઈ દીવસે કરી નથી. તું એ જગોએ એવડી જરી કરે છે તેથી શું કાંઈ ઉતાવલે છુટવાનો છે ? જેવારે હકતાત્તા તારી ઉપર મેરેખાન થશે તેવારે તારો એક પતકારામાં છુટકારો થશે. વાસતે અએ નાંબદાર ! તું જરી કરવી બંધ કરી ખામોશ થઈ દાંખજદાંની દરગાહમાં પનાહ માગ કે તેથી તારો ઉતાવલે છુટકો થશે. એવા સખુન જેવારે જવાંમરદ આદરખુરશને સાંબલીઆ તેવારે પુછવા લાગો કે અએ નેકખખત તું ખાસે છે તે આવાજ ખોરતના જેવો આને છે વાસતે તું કોણુ છે અને તારૂ મુખારક નામ શું છે ? તેવારે તેને તે બાંનું કેરેવા લાંગી કે મારૂં નામ ખુરશીદખાંનું છે અને હું સાંમેલવારના ખાંનદાંની છેકે અને મારો ખુજરગા ખાપ જલેજરખી મારો સાથે કેદમાં છે. પાદશાહ ખાહમને પોતાના ખાપ અસપંદીઆરના કીનામાં જેહાંબેલવાન ફરમરજ સાથ તમામ જાખુલી ખાનદાનને પાએમાલ કરી નાખીકે છે અતે તે જુદા જનતનું પાંજરું દર રોજ દરખારના દરવાજા આગલ તાંગે છે અને જેવારે રોશન આફતાબ અસત પાંખે છે તેવારે તે જુદા જનતનું પાંજરું પાછું સાવી આએ જગોએ રાખે છે. એવો અમો જાખુલીએ ઉપર બારી અજબબ અને સખનીનો દહાડો આવી પડીએ છે તોપણુ અમો સખુરી કરી પડીઆં છદએ, હવે તું રાસત ખોલ કે તું કોણુ નામદાર

મરદ છે અને તારી ઉપર એવો ગળ્ગળ એ જુલમગાર પાદશાહે શા વાસતે નાંખીએ છે. એટલું જુરશેદખાનું તું ખોલતું કે તે લાઇલાજ થઇ પડેલો આદરજુરજીન ખેડોશ થઇ પડીએ. અને ફરીને તેનો રડવાનો આવાજ આવીએ નહી. તેવો મામલો જેઈ જુરશેદખાનું ફરીને પુછવા લાગી પણ તેને કાંઈખી જવાખ પાછો મલીએ નહી તેવારે ધાભરી પડી ગઇ. તેવામાં સાંજનો વખત થએએ અને જલેજર બંદીખાને આવીએ. તેને જુરશેદખાનું કહવા લાગી કે આએ પારોના બંદીખાનામાં જે મરદ રડતા હતા તેની સાથે મને વાત થઇ તેવારે મેં આપણી જુનીઆદ એને કહી તે સાંભલતાં વાર એ મરદ સુપકીદો થઇ ગએએ છે તે ફરીને મને પાછો જવાખ દેતો નથી. તેવારે જુદા જલેજરે પેલા સખત લોખંદના પાંજરામાંથી એક સરદ હાએ સાથે પોકાર મારી કહેડું કે અએ નેકનામ મરદ ! તારું નામ શું છે અને તું કોણના ખાંદાંનની ચેરાગ છે. એવો આવાજ જલેજરનો સાંભલી આદરજુરજીન હોશમાં આવીએ. અને પોતાનાં દીલ સાથે કહેવા લાગો કે એ કોઇ મરદનો આવાજ છે તેવારે તે પુછવા લાગો કે અએ નેક મરદ ! તારું નામ શું છે ? તેવારે જુદા જલેજરે પોતાનું નામ તેને કહીડું અને પોતાની ખેટી જુરશેદખાનું સાથે હતી તેખી કહીડું. તેવારે તેને આદરજુરજીને પુછીડું કે એ જુદા પીર મરદ ! સરવે વાત તેં મને કહી તે દરેસત છે પણ એક વાત હું તુંને પુછું છેજ તેનો તું મને રાસત એતેકાદથી જુલાસો કર કે જે-હાંપેલેલવાન રસતમનો ખેટો ફરાંમરજ કરી કહેવાએ છે તે હવડે કાંહાં છે. તેવારે જલે જોઈડું કે એતો કોઇ મારી તોખંમનો નજર આવે છે અને ધણું કરીને મારા ખેલશતનશીન ખેટા ફરાંમરજને ધઆદ કરે છે. એવો વીચાર કરીને જુદા જલે તેની આગલ જુડી વાત કહી કે ફરાંમરજ તો શેકાર કરવાને ગએએ હતા તાંહાંથી આવતાં ધો-ગાએ હોકર ખાધી તેના ઢકાથી તે નામદારે જમીન ઉપર પછાટ ખાધી તેના સખખથી તેનો જાંન કખજ થએએ તેના ગમથી અમે સજુરી કરી ખેદાતાલાની દરગાહમાં ખાંમેશી અખતીઆર કરી પડી-આં છદએ. પણ હવે તું રાસત ખોલ કે તું કોણ નામદારની જુની-આદ રાખે છે અને તારું નામ શું છે. તું એવા સુખન ખોલે છે કે નવેસરથી મારાં કલેજાંમાં જખમ લાગે છે વાસતે તું મારી આગલ જે હાએ તે રાસત ખોલ. એ વાત જલને મોહોડેથી શાંભલી

પોતાનું માથું ખંદીખાનાની દેવાલ સાથે અકાઉડેં અને પોતાનાં ક-
લેજાંથી સરદ હાથે મારી જરીનો પોકાર ઉઠાવીએ. એવો માંમલો
જેઠ જલ તથા ખુરશેદખાંનુંખી જરી કરવા લાગાં. પણ આદરખુર-
જન એકદમ જરી કરવાથી જરા સુપકીદા થયેએ નહીં અને
પેદરપે હાથ માથું કુટવા લાગો. તેને જાણેજરે ઘણાખી સહમજાવેએ.
પણ રડતો મુગો રહેએ નહીં. ફરી જાણે તેને કાઉડેં કે એ સર-
ફરાજ તુંતો જાણુતો નહીં હશે કે અમોએ એ પાદશાહ સાથે ઘણી
ખુખી કીધી છે અને તે ખુખીના અવેજમાં અમો આવી સખતી ભો-
મવીએ છધએ. એ ફરતા આસમાંનું કાંમ એજ રવેશનું છે
વાસતે તું રડવાથી સુપકીદા રહી પોતાના પેદા કરનાર પાક પાદારને
ધઆદ કર કે તેથી તારો શીતાખીથી છુટક થશે. વલી તે ખુજેરગ
જાણે કહીઉં કે તારા મુખારક નામથી મને વાકેફ કર. તેવારે આદર-
ખુરજને કહીઉં કે એ ખુદા ખાપ હુંખી એક તારો કમીનો ફરમા-
ખરદાર ખેટો છેઉં. હવે તું મને રાસત કહે કે આખાં હીંદુસતાનનો
સરદાર દેલાવર ફરાંમજજ કાંહાં ગયેએ છે. તેને નામદાર જાણે કહેક
કે એ નાંમદાર મરદ તેની વાત હું તુંને ખોલી કહું તો તું એ ક-
રતાં વધારે જરી કરશે વાસતે તે ગઈ ગુજરી વાતને વીસારી મેલી
તારું મુખારક નામ મારી આગલ રાસત કહે. તેવારે આદરખુરજને
ખુદા જાણે કહીઉં કે જાંહાં સુધી તું રાસતીથી નહીં ખોલે તાંહાં
સુધી હુંખી મારું નાંમ જાહેર કરવાનો નથી. તેવારે ખુદા જાણે અ-
વલથી તે આખેર સુધીની વાત જે ખની તે સરવે. આદરખુરજને
કહી. તેવી વાત જાણના મોહોડેથી સાંભલી આદરખુરજને ઘણીજ
અફસોસ કરવા લાગો અને વલી કહેવા લાગો કે એ નાપાક
પાદશાહની એવી ખખર મને કોઈએ અવલથી આપી હત કે તારા ક-
ખીલાના લોકો સાથે એવી ખુરાઈ એ પાદશાહે કીધી છે તો હરમેજ
એના મકર અને ફરેખમાં હું ફથતે નહીં અને એને એક
મુકીના જરખથી પાક ખરાખર કરી નાંખતે અને એ હરાંમજ-
જાના ગોશતને સગનો ખોરાક કરતે પણ એ નાપાકે તો મને ફરેખથી
ખોલાવી ખેડોશ દાર પાછ મારી ઉપર એવા ભારી લોહોડાંનાં ખંધ
ખાંધીઆ છે વાસતે એ ખારે હકતાલા ! હવે તું મને ઉતાવલે એ
સખત અને ભારી જંજીરથી છુટો કરે તો એ નાપાક અને શેતાંની
ખવાશનાં પાદશાહ બહુમનને જાંનથી મારી એની ઉપર હું મારા ખાપ

ફાંમરજનો તથા મારા ભાઈઓનો અને તમામ સાથે સવારના ખાંન-
દાંનનો કીનો લેઉં. તેવારે છુદા જાણે જેએઈ કે એતા દલાવર ફ-
મરજનો ખેટો આદરખુરજન છે તેવારે તેથી જાણી કરવા લાગો અને
ધણી જાણી કરી કેહેવા લાગો કે એ પાઈ હકતાલા! એવો મારી
ઉપર શું ગજબ નાંખે છે કે એક મારો નવો ખેટો દુર દરાજ રાહથી
અમોને મલવા આવતો હતો તેનેથી એકાએક એ ખુરા પાદશાહના
હાથ ઉપર ગેરફતાર કરેઓ? એ રવેશી જાણી કરી પોકાર મારતો હતો.
અને આદરખુરજન હરકંમ પાદશાહ પહમનને ગાલ દેતો તથા તે
ઉપર લેઆંન નાખતો હતો તેવારે જાણેજર તેને મના કરતો હતો.

ઓઆખ દીકા પાદશાહ પહમને અને તે પછી જાલ તથા
ખુરેદખાંનુને બંદીખાનાની બારી ખેરીથી ખલાસ
કીધાં અને જાખલુસતાંન અસલ મુજબ બાંધી
આબાદ કરી આપીઉં તે વગે-
રેનું દાસતાંન.

—:૦૦:—

સખે છે કે જાણેજરને કેદ પડેઆને વરશ પાર શુજરેઆં તે-
વારે પાદશાહ પહમને એક રાતના ખુવાખ દીધો. તેમાં જેએ શું કે
જેહાપેહેલવાંન રસતમ શસસા ભરેલાદલ સાથે આવી તેની સાથે ઉભોછે તેને
જેહા પહમન ધાભરો થઈ ગયેઓ અને નેતરના જાહડની મીસાલે
ધુંજવા લાગો અને ધણીએક નમનતાઈ અને આજેજથી ફરસતમને
કેહેવા લાગો કે અએ નામદાર પેહેલવાન! તું મારી જે કાંઈ તકરીર
થઈ હોએ તે માફ કર અને એવડો શસસો મારી ઉપર મા કર. તુંને
એવડો શસસે ધએલો જોઈ મારો હોથ જતા રહેઓ છે અને હું
તારી સાથે વાત કરવાને ઘણાજ ઉમેદવાર હતો કે એક વખત તારી
ઓજરખાડી કરૂં પણ તુંને શસસા ભરેલો જોઈ મારીથી કાંઈ ખો-
લાઈ શકાતું નથી વાસતે એટલી તકરીર તું હવે મને માફ કર. તેને
તાજખખશ રસતંમ શસસાથી કેહેવા લાગો કે અએ હુંથી અકલના
અને ખદખખત ખુરા પાદશાહ! તું મારા છુદા ખુજરગ ખાપ
ઉપર હજુર શાવાસતે એવડી જાસતી અને જુલંમ શુજરે છે હું શું
કઈ કે તારા ખાપના કોલને લીધે હજુર હું તારી તરફ નરમાશ ભરેલી

રીતે જોઈ હું. નહીતો આપ ઘડી તારી ગરદન મરતી તારા તં-
નના સાંધે સાંધા જુદા કરી નાખતે. પણ હજુ હું તુંને કેહું છું કે
શીતાબીથી તું મારા જુદા આપ જલેજરને ખસાસ કર નહી તો હવે
થઈ હું તારો જાન કાઢી નાખશ.

એવો જુઆપ પાદશાહ બહમને દીધો તેવારે ધુંજતો અને કાં-
ષતો જુઆપથી ખેદાર થએઓ અને ધામરો પડી હર તરફ જોવા
લાગો. તેવામાં આમદાદનો વખત થએઓ તેવારે પોતાના તખત ઉપર
આવી બેઠો અને પોતાની હમેશની રીત મુજબ તે દીવસેથી જુદા
જલેજરનું નામ નહી લીધું અને પાછો રાતને વખત જુઆપ
કીધો તે દીને જુઆપમાં નામદાર શોહરાખને દીધો કે તેના હાથમાં
નેળે પકડેલો અને ભવાં ઉપર ભવાં ચલણી શસસાથી બહમનને
ધારતો હતો તેને એ રવેશો શસસાથી આવેલો જોઈ બહમન ઘણો
ધાસતીમાં પડી જુજવા લાગો અને તેનો દખલખો જોઈ પોતે નાહ-
મવા લાગો એવામાં જુઆપથી ખેદાર થએઓ અને પોકાર મારી
કેહેવા લાગો કે કોઈ હાજર છે? તેવારે ખેદમતગાર લોકો આવીને
હાજર થએઓ. તેઓને ફરમાવીડં કે શીતાબીથી જાંમાંસપને ખોસાવી
લાવે તેવારે તેઓ દોડતા જઈ જાંમાંસપને ખોસાવી લાવીઆ. તેને
પાદશાહ બહમને કહીડં કે આજ બપો દહાણ થએઓ હું આવી
રીતનો જુઆપ જોઈ છેડં પણ હું કાંઈ જાતને બંદીખાનેથી ખસાસ
કરવાનો નથી. તેને જાંમાંસપે કહેડં કે જેમ તારી મરજ ચાહે તેમ કરાં
તું મુખતીઆર છે. વહી તરીજ રાતની આંમદાદ પાદશાહે જુઆપમાં
પોતાના મોટા નેઆગાન પાદશાહ શયતાસપને દીધો. તેના હાથમ
એક ચાખુક પકડેલો હતો અને તે ચાખુકે કરી તે જુવમગાર બદખખત
પાદશાહ બહમનની પીય ફારી નાંખતો અને કેહેતો કે અએ જુલ-
લમગાર! તું હકતાલાની નજદીક શું જવાપ દેશે? એવા તારા
જુલમથી પાક દાદાર અહુરમજદની નજદીક અમે ઘણા શરમીંદા ફ-
રીએ છએ પણ તુંને કંઈ શરમ આવતી નથી કે તારાં કાંમતી દો-
જખના દેવોથી હેરત ભરેલા રહે છે કે આવા પીરમદ જલેજર તથા
બેના કખીલાના લોકોનું તેં ખાનુખરાખ કરી નાખેડં છે અને હજુર
સુધી તે જુજરોગ જલેજરને બંદીખાને કેદ રાખીઓ છે તથી હું
તુંને કેહું છેડં કે તે જુજરગને તથા તેના કખીલાને કેદમાંથી શીતાબી
કરી ખલાશ કર નહી તો તારી ખાતર નીશાં કરી નાખશ. એવો

જીવંત બહમને પોતા ઉપર બેઠા હુઆખથી જાગી ઉઠીએ. અને માંદા પટકી પોતાના મન સાથે કહેવા લાગો કે અવલ મેં મારા કાકા જા-
માસપ તથા પેશુતંનનું કહેલ કાજલ રાખી નહી તેથી હવે હું ખા-
તર નીશાંથી સહમજેએ કે હું મારા પાક ખેડેશતથી દુર પડીએ.
અને દાજખનો શરીક થઈ પડીએ છે. એવો ખીઆલ પોતાનાં મન
સાથે કરી પોતાનાં કરેલાં કાંમથી પસતાવો ખાવા લાગો.

હવે જેવારેખામદાદનો વખત થયેએ તેવારે તે પાદશાહ પોતાના વ-
ખત ઉપર આવી બેઠો અને હોકમ કરી જુદા જાલેજરનું પાંજરું પોતાની
પાશે મંગાવી કે તથા ખુરશોદખાંતુને ખીખંદીખાંનેથી મંગાવી. તેવારે પાદ-
શાહ બહમને જુજોરગ જાલેજરને કહેલ કે એ પીરમરદ ! હવે મારી
ખાતરી થઈ છે કે તું તારી સજ્જને પોહોંચીએ વાસતે મારી મરજી હવે
એવી થઈ છે કે હું તુંને એવાં ખંદીખાનેના અજાખથી છોડું કાંએ કે તે
ધાગી હડાકી ભોગવી છે તેથી તારા જુદાપા ઉપર મને હવે રહેમ આવે
છે. વાસતે તું મારી સાથે કોલ કરકે હવે પછી તારા ખાંદાંનમાંતું કોઈ-
ખી મરદ અથવા એારત દરંનના પાદશાહ ઉપર લડાઈની કમર
ખાંધે નહીં. એવો મારી સાથે તું મજાજીતખદોખસત કરી કસમ લે. તેવારે
જુજોરગ જાલેજરે તેને જવાખ દીધો કે પાક દાદગર દાદારે અવ-
લમાં ચાર ચીજ પેદા કરી છે તેમાં આસમાન તથા જમીન તથા પાણી
અને પવન એ ચારે ચીજનો પેદા કરનાર જે સાહેબ છે કે તેણે
પાણીનાં એક કતરામાંથી સરવે ચીજોને ઉત્પન્ન કરી દુનીઆમાં ગતી
આપી ચાલુ દીધી છે અને સરવે કોઈને રોજી રજખનો પોહોંચાડ-
નારખી તેજ ગેખદાંન છે કે તેની કુદરતનું અએઆન કોઈની જીખાં-
નથી યદ શકતું નથી તે સાહેબે બેકેનારના કસમ લેઈને કહ્યું છે કે
હવે પછી મારા ખાંદાંન તથા અતલકનાએમાંતું કોઈખી માણસ
એ દરંન ઉપર હરગેજ થઈ કંમર ખાંધે નહી. અએ પાદશાહ ! એ
મારો કોલ તું મકરર કરી જાંણજે કે એવા કોલથી હું હરગેજ થઈ
કરનાર નથી. જેવારે પાદશાહ બહમને જુજોરગ જાલેજરની જીખાં-
નથી એવા સખત સોગંદ શાંકલીઆ તેવારે હોકમ કીધો કે એ
જુદા પીર મરદ જાલને એ પીજરામાંથી ખલાસ કરે. તેનો એવો હો-
કમ શાંકલી ખીદમતગાર લોકોએ તે પીજરું ભાંજી જાલને ખાહર
કહાડેએ. તેવારે જાલેજર દહાખી તથા જમની તરફ નેગાહ કરી જેવા
લાગો કે પેલો નામનો ઉઠાવનાર આદરજરજીન કાંહાં છે પણ તેતેને

જગોએ દીઠો નહી. તેવારે હાથ કપ્પજ કરી પાદશાહ બહુમનને કહે-
વા લાગો કે અમે નેકનાંમ પાદશાહ ! તારી આગલ એક મારી અ-
રજ છે તે હું તુંને કહું. તેને બહુમને કહેડું કે જો તું આદરશુર-
જનને માંગશે તો ખીજાં ખાર વરથ તુંને ખંદીખાંતું એ કરતાં ઘણું
અબ્બખી ભોગવતું પડશે પણ જો એશીવાએ ખીજ કોઈખી ચીજની અરજ
તું કરશે તો તે હું કપ્પજ કરી ખબ લાવથ. તેવારે શુભેરગ જલે
પાદશાહને કહેડું કે એ નામદાર પાદશાહ ! મારી મુરદ તું નામદા-
રની હજુરમાં એ અરજ શુભરવા સીવાએ ખીજ કાંઈજ નથી. તેને
પાદશાહે ફરીને કહેડું કે જો તું ખીજ મરતમે એવી વાત ખોલશે
તો તુંને ફરીને ખંદીખાંતું ભોગવતું પડશે વાસતે તું એવી તારી અ-
રજ શુભરવાથી હાથ ડહાવ. એવી તુંદ અથમથી પાદશાહને ખોલ-
તો જોઈ જલેજર ચુપકીદો થઈ ખેઠો અને ફરી કાંઈખી હરફ પોતાને
મોઝોથી બહાર કહાડીએ નહી.

તે પછી પાદશાહ બહુમને હોકમ કીધો કે જુઠા જલેજરને વા-
સતે એક મેદલ આરાધતા કરે અને તેમાં જે જોઈએ તે સામાન
મોજુદ કરે અને તેમાં એ જુઠા પીર મરદને ઘણીએક તજુમલથી
જુગી રાખે. એવો હોકમ પાદશાહની જુખાંનથી શાંભલી ખેદમતગા-
રાએ એક એવાંન સારી તજુમલથી આરાધતા કરી તેમાં જુઠા જ-
લને તથા ખુરશેદખાંતુને ઘણી આશુદગીથી રાખીઆં. ફરી પાદ-
શાહ બહુમને જાંમાસપ હકીમને ખોલાવી ફરમાવીડું કે તારી પારો જ-
લસતાંનનો નકશો ધ્યાને નમુનો કાહાડેલો છે તે જલદીથી મારી
નજદીક લાવ. તે હોકમ થતાં વાર પાક મુરદનાં જાંમાશપે તે નક-
શો હાજર કરેએ તો જોઈ પાદશાહે કહેડું કે એજ અસલ મુજ-
બ સીસતાંનને ખંધાવે અને જે કાંઈ જર એ ઉપર ખરચ થાએ તે
મારા ખજાનામાંથી આપે. અને તે ખાસ એવાંન વરથ એકની
મુદતમાં તઈઆર કરે તેની ઉપર કોઈ રીતે જર ખરચવાની કોતાઈ
કરે નહી વધી કહેડું કે એ સામેસવારના એવાંનો જેવાં અથલ નહી
તેવાજ સુંદર ખનાવે તેમાં કાંઈ તફાવત પડે નહી અને તેની તપાસ
હું પોતે આગલ રહી કરે કોઈનો ભરૂશો કરે નહી અને જેમ અને
તેમ વરચની અંદર ખનાવી તઈઆર કરે. એવા સજુન પાદશાહની
જુખાંનથી સાંભલી દાનાવ જાંમાસપે પાદશાહ ઉપર દોવા કહી તાંહાંથી
ખજાનાની તરફ આવીએ અને તે જગોથી કેટલોએક ખજાનો લઈ

ઉંદો ઉપર લાધીઓ અને પોતે તે સરવે અસખાખ સાથે સીસતાંન-
ની તરફ ચાલીઓ અને તાંહાં જઈ તે એવાનોતું કામ ઘણી તા-
કીદથી ચાલુ કીધું અને આગલ મુજબ સરવે એવાનો તદ્દઆર ક-
રેઆ. ખીલું સરવે રહ્યત લોકોના ઘેરા જેવાં હતાં તેવાં પાછાં ખાં-
ધેઆં તેવાર પછી શેહેરની પહુનાનો અસલ માફક કોટ તથા ખરજો
અને ખાહીઓ સરવે તદ્દઆર કરેઆ. પછી એક નામું પાદશાહ ખ-
હમન ઉપર લખેઈ. તેમાં આએ પરમાણુ લખેઈ કે અએ સરકારજી ભ-
રેલા અને સખાક્ત દીલના પાદશાહ તારા હોકામ મુજબ મેં સીસ-
તાંન શેહેર અસલ મુજબ ખાંધી તદ્દઆર કરેઈ છે એ મુજબ નામું
લખી એક કાસદ સાંડની ઉપર સવાર નકરી શીતાખીથી ધરાંન રવાના
કીધી જેવારે તે કાશદ ધરાંનમાં આવીઓ તેવારે પાદશાહ બહમન
ઉપર દ્રાવા કરી રેહું નામું તેના હાથમાં આપેઈ તે નામું પાદશાહે
વાંચેઈ તેવારે પોતાનાં દેલ સાથે ઘણાજ ખુશી થાઈ દાંનાઈ બરેલા
જલેજરને કહેવા લાગો કે અએ સામેસવારના છઠા પીરમરદ મેં તારી
સાથે બદી કીધી હતી તેને મેં વીસારી મેલી અને તારૂ સીસતાન શેહેર
પાછું મેં તુને બંધાવી આપીઈ કે તથી મને ઘણી ખુશહાલી હાંસેલ
થરી વાસતે તું ખુશી થઈ તારે વતન જ અને તું તારા છઠાપાના
વખતમાં આસાએથથી ખેશ. તેને જલેજરે દ્રાવા કરી કહેઈ કે અએ
છજેરગ છુનીઆદના પાદશાહ ! તે આજરેજે મારી ઉપર એવી
કરંમ બખશેથ કરી છે કે તેવી કોઈખી કરશે નહી પશુ હું તારી પાસે
એટલીજ મોરાદ ચાહું છું કે એક વાર મારી ચથમીથી હું મારા નખીરા
આદરખુરજીનને જોઈ કે હવે હું મારો અસખાખ આએ જેહાનથી
ઉઠાવવાને લાએકનો થએલો છું. વાસતે મારી ઉમેદ તેને જોવા વગર
રહી જશે. ચાવાસતે કે મેં તે ખેટાને મારી નજરે દીઠોજ નથી. વાસતે
એક વખત તેને જોવાને હું ઘણાજ આરજીમંદ છું કે હવે પછી
હું કાંઈ ધરાંનમાં આવનાર નથી. એવા સખન જલેજરથી શા-
બહી બહમન ચુસસામા આવી કેહવા લાગો કે એ છઠા ! તું હજીર
એવું ધારે છે કે આદરખુરજીનને જોઈ તેને બંદીખાનેથી છુટે કરાવી
મારી ઉપર જેહાંન તંગ કરે એવો તારા દેલમાં ખેઆલ છે પશુ તે
વાત તારા સવપનામાંખી બનનાર નથી. જો તારી મરજી જવાની હો-
એ તો તું જ નહી તો આએજ તકે પાછો કેદ કરથ. તેવારે છ-
ઠા જલે નાચાર થઈ પોતાનું સર નમાવી પાદશાહ પાશે સીસતાંન

જવાની રજ માંગી. તેવારે પહમને હોકમ કીધો કે મારા નેઆગાંન લોહોરાસપનો પોથાક લાવી એ છુદા પીર મરદને બખરોથ કરે તેવારે બજાંનચી લોકો દ્યોડતા જઈ તે પાદશાહી પોથાક લાવી જલેજરને સરવે મીજલસની હજુર મોટી આખરૂથી સરોપાવ આપીઓ. અને તે સરોપાવ સાથે ઘણોએક બજાંનોખી આપીઓ અને તેની જનાખમાં માર હજાર સવારોની ફોજ આપી સીસતાંન વઢેઆ કરેઓ. જેવારે જલેજર મોટી આખરૂ સાથે સીસતાંન જઈ પોતાના તખત ઉપર ખેરો અને અસલ જેવું જખલુસતાંનહવું તેવું પાછું વસાવી આપાદ કરીડું.

હવે હીંદુસતાનમાં બખર થઈ કે જલેજર પાછો જખલુસનાં તખત ઉપર આવી ખેરો અને બીજી મરતખે જખલુસ આપાદ થએડું છે, એવી બખર શાંકલી તેવારે બાંતું ગોથસપ તથા જરખાંતું એ બેડુ બાંતુંઓ ખુશી થતાં સીસતાનમાં આવીઆં. અને પોતાનાં બાઈ કુશંમરજનાં ચુજરવા ઉપર ફેટલોએક ગમ કીધો. વલી બીજો ગમ જલેજરને આદરપુરજનનાં બંદીખાને કેદ પડવાનો થએઓ હતા. કારણકે તે ખેટાએ કોઈખી રીતનો ફુનીઆનો રાહઘાત જોએઓ નહીં હતા તેથી જલ જરી કરતા હતા અને ખોદા પાથે તેનો છુટકો થાએ એવી દોવા માંગતા હતા.

બાંતુંગોથસપે આદરપુરજનનો છુટકારો કરવા
સાડ એક નામું પાદશાહજાહી હોમાએ ઉપર
લખેઉ તે વગેરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

જેવારે બાંતુંગોથસપે જલેજરને આદરપુરજનનાં ગંમમાં ધણો ખીરફતારદીદો તેવારે દીલાશો દઈ તેને કહેવા લાગી કે અએ છુદા બાપ ! તું બેટલોખધો દલગીર શાવાસતે થાએ છે એ મારા ખીઆરા બાઈનાં ખેટાને હું મારી કોઈખો રીતની તદખીરથી બંદીખાનેથી છુટો કરાઉં છું. તેને છુદા જલે કહેડું કે અએ નેકબખત બેટી જો એ બખર પાદશાહ પહમનને થયો તો ફરીને એ આપણી ઉપર બારી મુશીખત ચુજરશે. તેણે છુદા જલને કહેડું કે તું જાંણુતો નથી પણ પાદશાહ પહમનની ઓરત હોમાએ સાથે મને ધણી દોસતી છે તેથી હે પાદશાહજાહી મારો સજ્જન હરગેજ થઈ રદ કરશે નહી, અને જોકે

તે અહમન એ કાંમ કરવાને ઘણાજ નાખુશ છે. પણ હોમાએનો સખુન તે હરગેજ થઈ ફેરવવાનો નથી. એવા સખુન ખાંનું ગોશસપની જીખાંનથી શાંભલી ગરજમાં આવી પડેલો જલ ઘણો ખુશીમાં આવી-
 યો. તેવાર પછી ખાંનુંગોશસપે એક નામું પાદશાહજીની હોમાએ ઉ-
 પર લખેઈ તેમાં પરથમ એમ લખેઈ કે અએ મારી મેહરખાંન ખખ-
 તાવર જીલંદ સેતારાની પાદશાહોની પાદશાહ હોમાએ ! તારું તારો
 હંમેશે રોશન રહેજો અને હમેશાં તું ખુશી અને આસાની સાથે
 જીવજો અને હમેશાં તારા સર ઉપર પાદશાહ અહમનનો મોટી પાદ-
 શાહી દખદખો સદા કાએમ રહેજો અને હમેશાં તારા ખખતની ધિઆ-
 શીએ પાક પરવરદેગાર હોજો અને તારા મુઠ્ઠા ઉપર હમેશાં તારા પા-
 દશાહની ફતેહ હોજો. ખીજું મારામાં એટલી શક્તી નથી કે જેથી
 હું તારી તારીફના સખુન કહી સંભલાઈ અને તારી વખાણુ કરવાને
 મને તે વખાણુને લાએકનાં ચખદોખી મલતા નથી- હવે હું તુંને ઘણાં
 વરશ થએઆં મલી નથી વાસતે એક વેલા તુંને મલવાની ઘણી ઈ-
 નતેજાર થઈછું. સખખ કે હવે તારા પાદશાહ અહમને અમે ઉપરથી
 પોતાના દીલમાનો કીનો કાહાડી નાંખી અમારી ઉપર રહેમની નજ-
 રથી જોઈ સરફરાજ કરેઆં છે પણ એક મારા ભાઈ ફરામરજના ખે-
 ટા આદરપુરજીનને કેદમાંથી ખલાશ કરેઓ નથી અને તેણે હજુર
 સુધી આએ દુનીઆની સુકી લીલી જોઈ નથી અને તેને કાંઈપણુ
 અનુભવ મેલવીઓ નથી. એવા નાવારેસને અકાએક કેદ કરેઓ છે.
 તેને જો તું અમારી ઉપર મેહરખાંની કરી ખંદીખાનેથી છુટો કરાવે
 અને અમારી તરફ મોકલે તો અમેને ગમના દરીઆવમાંથી મોકલા
 કીધેલાં કહેવાએ. એટલી મારી નમનતાઈ ભરેલી અરજ કણુલ કરજે
 એ રવેશથી નામું લખી એક એલચીને આપી કહેઈ કે એ કાગજ
 પાદશાહજીની હોમાએ સીવાએ કોઈ ખીજને આપતો નાં અને એનો
 તે જે જવાબ આપે તે તાકીદથી મારી નજીક લાવ. એ રવેશે કહી
 તે એલચીને વદેઆ કરેઓ. જેવારે તે એલચી ધરાંન જઈ પોહો-
 ચીઓ તેવારે પેહું નામું પાદશાહજીની હોમાએનાં હાથમાં આપેઈ તે
 નામું હોમાએ તે એલચીનાં હાથમાંથી લેઈ તેની હકીકતથી વાકેફ થઈ,
 તેવારે તે એલચીને કહેઈ કે તું શીતાખ સીસતાંન જઈ મોહોડેથી
 ખાલુગોશસપને કહે કે તું એ તરફ આવે તો તારા કામની હું મારી-
 શી ખનતી તજવીજ કરું. એવી વાત તેને મોહોડેથી શાંભલી એલચી

પવનના વેગની મીસાલ લાંહાંથી સીસતાંન જઈ પાનુગોશસપને હોમા-
એને પેગામ કહેઓ. તેવારે તે ઘણી ખુશી થઈ જલેજરની પાશે રજ
સેવા ગઈ તેવારે નાચારીથી જુદા જાલે તેને રજ આપી કહેઈ કે તું
ઘણી ખુશીઆરીથી રહેજે કે એ અપર પહમનને નહી થાએ. તેજ વ-
ખતે પાનુગોશસપે ખુશીથી અપતર પેહેરીઈ અને તે ઉપર પેહેલવાંની
સરવે હથીઆર બીડામાં અને મોહોડાં ઉપર નેકાપ નાંખી જરી જ-
નનાં ઘોડા ઉપર સવાર થઈ એક ખીદમતગારને સાથે લેઈ ચાલવા
માંડેઈ. જેવારે તે ધરાંનમાં જઈ પોહોંચી તેવારે ખીદમતગારને મોકલી
હોમાએને અપર કરાવી. તેવારે હોમાએ તેને પાછલે દરવાજેથી મેહે-
લમાં દાખેલ કીધી અને હાથ પકડી પોતાનાં તખતની પાશે લાવી
કહીઈ કે અએ નેકનાંમ પાનુ ! તું એ તખત ઉપર બેશ કે હું
તારી ખીદમત ખજા લાઈ. તેવારે પાનુગોશસપે કહેઈ કે અએ નેક-
નામ પાદશાહજી તું અવલ બેશે તો હું તારી પાશે બેસું. એ
મીસાલે કહી હોમાએ સાથે બેહુજાણા તખત ઉપર બેસી એક એકથી
અપર પુછી તેવાર પછી પાનુગોશસપે તેને કહેઈ કે તું મેહરખાંની
કરીને નાદાંન આદરજુરજનને કેદથી ખલાસ કરાવે તો મને તે જીવ-
તદાંન અપશીઈ કેલવાએ. કેમકે હું એને જોવાની ઘણીજ અધીરી પ-
ડી ગઈ છું. તેને હોમાએ જવાબ દીધો કે અએ જેહાંપેહેલવાંન ર-
સતમની દેલાવર બેટી તું કાંઈ એ વાતની ચીનતા ના કર. એ કાં-
મમાં મારેથી જેમ અનેય તેમ મેહેનત કરી હું તેને બંદીખાનેથી ખ-
લાસ કરાઈ છેઈ. મારો પાદશાહ મારા સંખનને હરજેજ થઈ રદ જવા
દેવાનો નથી વાસતે એ તારું કાંમ હું સરંજામ પોહોંચાઈ છું. એ-
ટલું કહી હોમાએ એક ચીડી પાદશાહ પહમન ઉપર લખી મોકલી
તેમાં એટલુંજ લખીઈ કે તું જાહાં હોએ તાંહાંથી શીતાખ જગ
મારી પાસે આવી જ. એ મીસાલે ચીડી મોકલી પછી પાનુગોશસપને
પોતાના એક છુપા ઝોરડામાં બેસાડી કહેઈ કે એ ઝોરડા એવો છે
કે એમાં જે બેશે તેને ખાહારતું માણુશ કોઈ જોઈ શકે નહી અને
તે સરવેને જોએ. એવી વાત સાંભલી પાનુગોશસપ ઘણી ખુશી થઈ
તે ઝોરડામાં બેડી કે હોમાએ પાદશાહ પહમન સાથે કેવી રીતે
વાત કરી તેને સહમજનવે છે તેનો તમારો જોઈ. હવે પેલી તર-
ફ હોમાએનું નામું પાદશાહ પહમને વાંચી પોતે શીતાખ હો-
માએની નજદીક આવીએ અને કહેવા લાગો કે અએ મારી

ધીઆરી ! રાણી તારું કાંમ એકાએક શું છે કે મને એવી તાકીદ કરી બેલાવીએ છે. તેને મેહલમાં આવેલો જોઈ પાદશાહજીની હોમાએ શીતાબ પોતાનાં તખત ઉપરથી એકદમ ઉતરી નીચે આવી પાદશાહ બહુમનના જાંમની દાંમન સાથે વીંતલાઈ ગઈ અને પાદશાહ બહુમનના રોખસારા ઉપર ધણુએક પીઆરથી ખોસા દેવા લાગી તેવારે બહુમનખી તેના ગોલાખના કુલની મીસાલના રોખસારા ઉપર ખોસા દેવા લાગો અને ખેડુ જાણુ એક એક સાથે જેમ દુધ સાથે પાણી મલી જાએ તે મીસાલે લપેતાઈ ગએઆં અને એક એકને ધણુએક પીઆરથી દાખવા લાગાં. એવી ખુશી કરતાં પાદશાહે હોમાએને પુછીં કે અએ મારી પીઆરી મારા જીવને આસાએશની આપનાર તારી જે મોરાદ તું રાખતી હોએ તે મને કહે કે તે હું ખજાલડું. તેવારે હોમાએ તેને કહીં કે અએ મારા ખોદા જેવા પીઆરા ખાવંદ મારી એક મોરાદ છે તે તારી પાશે માયું છે કે તે તું આજ રોજે ખર લાવે તો મારી ઉપર તારું મોટું એહસાંન થશે. તેને બહુમને કહીં કે અએ મારી નેકખાહ ! આએ વખત તું મારી પાદશાહી માગે તો તેખી તારે હવાયે કરું અગર તું ખીજા મોલકો માગે તો તેખી તારે હવાયે કરું ખીજું તું જે માગે તે આપુ પાણુ એક આદરખુરજીનને આપું નહી. તે વએરે તારી જે મોરાદ હોએ તે શીતાબ ખજાલવશ. તેને હોમાએ કહીં કે મારી મોરાદખી આદરખુરજીને છોડાવવાનીજ છે. તેવારે બહુમને તેને કહીં કે તારી ખુશી તેને છોડાવવાની હોએ તો આએ મારી કંમરમાંથી ખંજર કાઢી અવલ તું મને જીવથી માર પછી તે આદરખુરજીનને ખંધથી ખલાસ કર. તેવારે હોમાએ ધણી નામુરાદ થઈ. તેને એવી ખેકરાજ જોઈ બહુમને તેને કહીં કે તું મારી હાજીઆતીની ઉમેદ રાખતી હોએ તો એવા ખેઆલથી હાથ ઉઠાવ અગર તું મારી તથા મારા મોલકની અને પાદશાહીની સલામતી ચાહતી નહી હોએ તો આદરખુરજીનને ખંદીખાંનેથી છુટો કરાવ. તુંનેતો ખખર નથી પાણુ તે આદરખુરજીન દેલાવરીમાં તથા ગરુન તથા ખાજુ તથા જોરમાં જોહાંપેહેલવાંન રૂસતમની મીસાલે જોરાવર છે વાસતે તું જે કે એવા ભારી દુશમનને હું કેમ કરી ખલાસ કરું. તું જીવ રવેશથી જાણુજે કે મારેથી તારો સખુન હરગેજ રદ થાએ નહી. તું બાણુતી નથી કે એ આદરખુરજીનને હું પેત બરતું દર રોજ ખાંજુ પોહોંચાહું તો એ આદરખુરજીન ભારી

હોહોડાંનાં ખંદ પોતાની ખાબુના ખલથી ટોડી નાખે અને શીતાખ એવા ખંદથી ખલાસ થઈ મારા તનના દુકડા કરવાને જરાખી મેલેતલ આપે નહીં, પણ હું તેને એક રોટી કરતાં વધારે આપતો નથી તોખી તે પોતાનાં જોરમાં એવો કદાવર દેખાએ છે કે તેની ખરોખરી આએ વખતમાં સારી જેહાંનથીખી થઈ શકે નહીં. એવાસખુન પાદશાહની બુખાં- નથી શાંબલી હોમાએ નાચાર થઈ પાદશાહને કહેલું કે જેમ તારી મર- જમાં આવે તે ખરું. એટલું કહી પાદશાહને રાખસદ કરેઓ. હવે જેવારે ખાંતું મોશસપે પોતાના પાદશાહનો એવો વીચાર દોરો તેવારે નાચાર થઈ પેલા સુપટ ઓરડામાંથી ખાહાર આવી તેવારે હોમાએ તેને કેહવા લાગી કે અએ નામની ઉઠાવનાર ખાંતું! તે તારી નજરેદીકું કે પાદશાહ અહમનને મેં કાંઈ સહમજવવામાં ખાકી રાખીલું નથી પણ એ પાદશાહ તો કાંઈ સહમજતો નથી. તેવારે ખાંતું મોશસપે કહેલું કે હવે હું ખાતર જમાથી જાંણુ છેલું કે પાદશાહ અહમન કાંઈ આદ- રખુજનને છોડવાનો તો નથી, પણ હજુર તારેથી ખની આવે તાંહાં સુધી એ વાત ઉપર કોશેશ કરી તેને કોઈખી રીતે ખલાસ કરાવશે તો તારું એહસાંન અમો ઉપર મોટું રહી જશે, એટલું કહી હોમા- એથી રૂખસદ માંગી પોતે જખુલની તરફ ચાલી—જેવારે તે જખુલ જઈ પોંહ્યી તેવારે ખુદા જલેજરને મરવે વાતથી વાકેફ ઠીપો. તેના સખુન શાંબલી ખુદો જલેજર ઘણાએક નાસીપાસ થએઓ અને પોતાના હાથ ખકથ કરી પાક દાદારની ખંદગી કરી તે સાહેબની હજુર ઓજરખાકીથી અરજ કરી કેહવા લાગો કે, એખારે હક તાલા! મારા આદરખુજનનો મદદગાર તું થજે અને એવા દલાવર ખેટાને તું એવા ભારી ખંદથી શીતાખ ખલાસ કરજે અને આએ મારા ખુદાપા- ના દહાડાઓમાં તું મારી હોરમત રાખજે. એવી દોવા તે ખુદો જલ શમો રોજ તે દાદગર દાદારની દરગાહમાં સુજરતો હતો.

લખેછે કે પાદશાહ પહમને આદરજીજ્ઞાસને એક જ-
 હરા ઉપર કેદ કરવા મોકલીઓ તે જગાએ એકાએક
 નીમ ફસતંમ આવી પોહ્યાંથીઓ અને તેણે ઈરાની
 લરાકર સાથે લડાઈ કરી આદરજીજ્ઞાસને બંદથી
 ખલાસ કીધો તે વગેરે બીજી દાસતાંન.

—:૦૦:—

કહેછે કે પાદશાહ પહમને પોતાનાં મન સાથે એવો અદરો
 કીધો કે, મારી એરત મીસરની શાહાજાદી હોમાએ એ ગરદન ફરાજ
 આદરજીજ્ઞાસને અગર કાંઈ હીસા કે ચારાથી હોડવશે તો મારા જ-
 વની તથા મુલકની ખરાબી થશે, વાસતે એ પેહેલવાંનને કાંઈ ખુલદ
 જંજરા ઉપર કેદ મોકલું તો મને આસાએથ મલે તથા ધણું ખેડે.
 તર થાએ, નહી તો હું ખતા પાંમેઆ વગર રહેનાર નથી. એવો બી-
 આલ પોતાના મન સાથે કરી—હોકમ કરીઓ કે એક મોટું લોહગાંઠ
 પાંજરું હોંદુસતાંની આદરજીજ્ઞાસને સારું તથાઆર કરાવે. તેજ વખતે
 એદમતગાર લોકો જઈ લુહાર લોકોને ખોલાવી લાવેઆ અને એક
 પાંજરું તેને સારું તથાઆર કરાવીજાં. અને તે જખરું કીસા જેવું પાં-
 જરું પાદશાહ પહમનની નજદીક લેઈ ગએઆ. તેવારે પાદશાહે હો-
 કમ કીધો કે એ મોટાં લોખંડનાં પાંજરામાં પેહેલવાંન આદરજીજ્ઞાસને
 બંધ કરે અને માજનદરાનના જંજરા ઉપર લેઈ જઈ તેને કેદ કરે.
 એવો હોકમ શાંભલી આદરજીજ્ઞાસને તે પાંજરામાં બંધ કરીઓ અને
 દસ હજાર તલવારના મારનાર યુનંદા સવારો તથાઆર થઈ પેલાં પાં-
 જરાંને હાથીની પીઠ ઉપર લાધી લેઈ ચાલીઆ. એ ખમર પાદશાહ-
 જાદી હોમાએને થઈ, તેવારે તેણે પોતાના પાવીંદ પાદશાહ પહમનને
 કેહવડાવીડું કે પેહેલવાંન આદરજીજ્ઞાસને આએ મારા મેહેલની આગ-
 લથી લેઈ જાએ. એવો હોકમ શાંભલી આદરજીજ્ઞાસને પાંજરાના
 હાથીને પેલા સવારો નાગી તલવારો સાથે રાંણી હોમાએના મેહેલને
 રસતે લેઈ જવા લાગા. તે તમારો રાંણી હોમાએ તથા પાદશાહ
 પહમન મેહેલના જરૂઆ આગલ ઉમાં રહી જોતાં હતાં. તેવામાં પેહે-
 લવાંન આદરજીજ્ઞાસની નજર પાદશાહ પહમન ઉપર પડી તેજ વખત
 એક પોકાર જોરથી મારી પહમનને કહેજાં કે, એ નાપાક મુજ પાદ-
 શાહ! તું ખાતરજમાથી જાણુજે કે પાક દંઅજદાં મારો મદદગાર થશે

અને હું ખંડથી જેવે બલાથ થવથ તેવે શીતાખ તારાં તાજ અને તખતને
યાએમાલ કરી તારા તનનાં પુરજેપુરજ કરથ અને તારા ગોશતને સ-
ગનો ખેરાક કરથ તે હું તારા હાલમાં રહિશ રાતની હસતી મીસાલેલ-
ખી સખલે. એ મીસાલે ખાંગે જેલંદ તે નવજવાન બહમનને કહેતો ચાલેઓ.
એવા દખળા બરેઆ આવાજથી પાદશાહ તથા રાંગી હોમાએ ધા-
સતીમાં પડીઆં. પછે હોમાએને બહમને કહેઉં કે તું કહેતી હતી કે
એને ખંડથી બલાસ કર, પણ હવે તે નજરે દીકું કે એને હું ખ-
લાસ કરતે તો એ કદીખી આપણને પલવાર જીવવા દેતે નહી.
તેની જીખાંનથી એવો સખુન શાંબલી રાંગી હોમાએ કહેવા સા-
ગી કે તે એને આવા ભારી ખંદમાં ખંધીઓ છે તોખી એવી દલેરી
રાએ છે વાસતે હવે મારી ખાતરીયાં થઇ કે, એ જેહાં પેહેલવાંન
ફરાંમરજનો ખેટા હુયે હોતે તો હું નથી જાણતી કે એ કદાવર તન-
નો જમી છોકરો આપણી સાથે થું કરતે. એ મીસાલે પાદશાહ બ-
હમન તથા રાંગી હોમાએ એક એક સથે વાત કરવા લાગાં.

જેવારે પાદશાહ બહમને આદરજુરજનને પાંજરામાં ઘાલી જ-
જરા ઉપર કેદ લેઇ જવાનો હોકમ કીધો હતો, તેવારે તે ખપર તરણ દા
હાડા આગમજ જાણસતાનમાં નાંમદાર પેહલવાન ખુદા જાલને થઇ કે તારા
નખીરા ફરાંમરજના ખેટા જમી આદરજુરજનને જજરાપર કેદ કરવા લેઇ
જાએછે એવી ખપર જેવારે તે જુલેરગ જાલના કુટુંબે શાંબલી તેવારે પો-
તાના હાથ ઉપર હાથ મારી જાલીનો શોર ઉઠાવેઓ પછે જુલેરગ
જાલે પાતાના મનમાં અદેશો કરી એક રૂકા લખીઓ. અને તે રૂકા એક
ખપરદાર માણસને આપી કહેજાં કે તું રૂકાના જંગલોમાં જઇ જો-
જે કે તારાં એક મોટા પાહાડ છે અને તે પાહાડ નીચેથી એક હા-
થી જાએ તેટલા રસતાની મીસાલે ફાટા છે અને તેમાં એક કોટર છે
તે કોટરમાં હું ભરાઇ ખેસજે અને જે વખત તે જગોએ મારા કદા-
વર ખેટા આદરજુરજનનો હાથી આવે તેવો આવ્યે રૂકો તેનાં પાંજ-
રાં અથે ખાંધજે અને તે માત્ર ખાંધાંની રાશન ચેરાગ આદરજુર-
જનને આપી એટલું કહેજે કે એક તારી ઉપર મેહેરખાંન યાએ ને રુ
એ ખંડથી બલાસી ધાંગે તે વખત આવ્યે રૂકો વાંચી એ ઉપર અ-
મલ કરજે. એટલું કહી હું શીતાખ તાંહથી પાછો આવજે. એવા સ-
ખુન ખુદા જાલની જીખાંનથી શાંબલી પેલો ખપરદાર કાસદ મરદ

પેલા રૂકો લેઈ આગલ ચાલેઓ અને પેલા પાહાડની કોટરમાં જઈ
 છુપો ભરાઈ ખેડો. હવે પેલી તરફથી પેલા દસ હજાર સવારો આદ-
 રપુરજીનનાં પાંજરાનાં હાથી સાથે રાતને વખતે તે પાહાડની આગલ
 આવી પોહોંચીઆ અને પેલા હાથીને તે પાહાડની નીચેના રસતામાં
 આગલ ચલાવીઓ. જેવારે પેલા મરદ હાથીને આવતા દીડે તેવોજ
 પેલા કોટરમાંથી ખાહાર આવી ધુળેરગ જલેજર વાલો રૂકો તે હાથી
 ઉપરના પાંજરાં સાથે ખાંધેઓ અને લડાએક તનના દબદબા ભરેલા
 આદરપુરજીનના આગલજલનો પેગાંમ કહેઓ અને તાંહાંથી છુપેવેશે પાછો
 ચાલીઓ પણ તે હાથી પાહાડની કંધનમાંથી તેલશકર સાથે ચાલેઓ. તેવારે
 તેલશકરનો ચાલવાનો ધોંધાટનીમ રસતમે શાંભલીઓ તેથી તે આગલ
 જઈને પુછવા લાગો કે એ ખનાવ શું છે, જે ઉપરથી એક સવારે તેને
 જવાબ દીધો કે ધરાંનનાં પાદશાહ પહમનના હોકમથી તેહમતન
 રસતમના ખેટા મરહુમ ફરાંમરજના ખેટા દેલાવર આદરપુરજીનને
 કેદ કરવા લેઈ જઈએ છીએ. એવી વાત શાંભલી તે નીમ રસતમ
 પોતાના દેલ સાથે કહેવા લાગો કે જો જલેજરને એવી ખખર
 થશે કે તે વખત નીમ રસતમ તે જગે હાજર હોતો અને તેની હજુર
 લડાઈના મારનાર મરહુમ ફરાંમરજના ખેટાને કેદ લેઈ ગએઆ
 તેવારે તેને હું શું જવાબ દેવશ. એવો અદેશો પોતાનાં દેલ સા-
 થે કરી પોતાનો એક લોખનનો ભારી સોટો હોતો તે ખાંધ ઉપર ઉ-
 ઠાવેઓ અને દોડતા વાએની મીસાલે આવી પેલા હાથીના સરમાં તે
 સોટો એવો જોરથી મારેઓ કે તે હાથી શીતાખ પછાડા ખાઈ જ-
 મીન ઉપર પડીઓ. એવો મામલો જોઈ પેલાં લશકરે તે જખરદસત
 ખાજુના પેહેલવાંન રસતમ ઉપર હોમલો કીધો તેવારે તે નાંમદાર પે-
 હેલવાંન પોતાનો સોટો ઉઠાવી લુખીઆ રોરની મીસાલે તે લશકર ઉ-
 થર જઈ પડી પોતાનાં ભારી સોટાથી તે લશકરનાં માથાં કુટવા લા-
 ગો. એમ કરતાં ધરાંનના પાદશાહ પહમનના લશકરમાંથી ત્રાર હજાર
 માણસની ગરદ કાહાડી નાખી. એવો આક્રતનાક મામલો જોઈ ખીજ
 સવારો તેની નજદીકથી ધરાંનની તરફ નાહારી ગએઆ. એવો ખ-
 નાવ જોઈ જોઈ પેહેલવાંન ફરાંમરજનો નાંમદાર ખેટો આદરપુરજીન ખેટો
 યાસે દુવા માંગવા લાગો, કે અએ પારે હકતાલા! એવો પેહેલવાંન તે મારે
 સાથે અએ ખીઆખાંનમાં એકાએક મોકલી મારી મદદ કરાવે છે તેથી હું

તારા ખેલને એક અજાણ્ય નજરથી જોઈને હેડાં. એ રવેશે હીંદુસ
તાંની આદરણુજન ખોદાએને ઇઆદ કરી પોતે અજાણ્ય થતો હતો
એવામાં નીમ રૂસતમે આવી પેલું પાંજરું ભાંજી નાખી જાં અને તે-
માંથી તે કદાવર તનના જલના ખાંદાંનને રોશન કરનાર આદરણુ-
રજીનને ખાહાર કાઢાડીએ અને તેના તમ ઉપરનાં સરવે ખંધ ટોડી
નાખીઆ.

પાદશાહ બહુમને જાણુલીઓના દુખમાં જોવા સારું
લશકરને તઈઆર કીધું તેવારે ખુદા જમાસપે તેને
ધણીએક નસીહત કીધી પણ તેની નસીહત
માંની નહી તે વગેરે ખીજા એહવાલ.

—100—

હવે પાદશાહ બહુમને જે દહાડે આદરણુરજીનને માજીનદરાંનના
જાંજરા ઉપર કેદ કરવા મોકલીએ તેજ દહાડે પોતાની સરવે મીજા-
સને હોકમ મોકલીએ કે આજ રાજે સરવે મારી નજીક એકઠા
થાએ. એવો હોકમ શાંભલી સરવે મીજાસ આવી મલી તે ખેડેશ-
તના ખામ જેવી મીજાસમાં પાદશાહ બહુમન પોતાનાં કેઆંની ત-
ખત ઉપર ખીરાજીએ ઇઆને તે ઉપર આવી ખેડો પછે સરવે મી-
જાસની હજુર હકીમાન હકીમ જમાસપને તથા દસતુરાંન દસતુર પે-
શુતનને કેહેવા લાગો કે તમે મારી સાથે આવીને સરવે જાણુલીઓનાં
દુખમાં મને દુખાડો કે હું તેઓનાં રવાંનને સેજદા કરું. તે પાદશા-
હનો ખીઆલ જાણી હકીમ જમાસપે કેહેડાં કે શુજદેશાં માણુસનાં
દુખમાંએ જેઈ તેનાં રવાંનને જેવાથી શું કાએદા હાંસલ થશે. ખ-
બકે તે કાંમ કરીઆથી તુંને પસતાવો ખાવો પડશે વાસતે એ કાંમ
કરીઆથી તું પાહો ફર અને એવો ખુરો ખીઆલ તારા મજામાં-
થી કાહાડી નાંખ કે તથી તુંને હાજુજ સારું થશે. એવા સજીન શાં-
ભલીને પાદશાહ તેને કેહેડાં કે મને તેનાં દુખમાં જોવા વગર ચાંસીજ
નહી મને તેઓનાં દુખમાં જેવાનો ઘણો શોક થએએ છે વાસતે રીતાખી
કરી સરવે લશકર તઈઆર થાએ; એવી કહણુ નજરથી અને મજાજીત ડેડાવથી
પાદશાહને ખીલતો જેઈ સરવે લશકર તઈઆર થઈ તેવારે પાદશાહ

પહમનખી ઘોડા ઉપર સવાર થએઓ તેના સર ઉપર ગોહરના જડા-
વતું છતર ફરતું હતું, એવા દખદખા સાથે ચાહનચાહ પહમન ધરાંન-
થી ખાહાર પડેઓ અને અવલ જેહાં પેહલવાંન રસતમનાં દુખમાંની તરફ
સરયેને ચાલવા ફરમાવેઉં. તે જંગલના ગોવાલીઆઓ તથા ખેડુત
લોકો ધાભરા પડી જેવા લાગા કે એવાં વેરાન જંગલમાં એવી
ભારી ફેજ સાથે પાદશાહ કાંહાં જતા હશે અને કીઆ શૈહેરની ઉ-
પર એને લશકર ખેચીઉં હશે કે જે લશકરની ગેરદે કરી આસમાન-
ઉપર એક ખીજી હતી વાદલ થઈઉંછે. અને એના કરનાએના અ
વાજથી તથા ઘોડાઓની નાલનાં આવાજથી આસમાનખી લરજમાં
પડેઉં છે તો એવા ભારી લશકરની ધર પકડ આગલ કોણુની કમખ-
ખતી હોશે કે એની સાંખે તકી ચકશે, એવો વીચાર તે જંગલના રૈ-
દેનાર લોકો પોત પોતામાં કરવા લાગા. એવા દખદખા સાથે
પાદશાહ પહમન તેહમત્ત રસતમનાં દુખમાંની આગલ જઈ પોહોં-
એઓ. તાંહાં જેએ શું કે તે દુખમાંના દરવાજા ઉપર એક પથરની
તખતી ચોહોતાડેલી દીધી; તે તખતી ઉપર એ રવેશે લખેશું હતું કે,
અએ પાદશાહલોહરાસપની ખુનીઆદનાં પહમન! આએ દુખમાંના તાલાની
ચાવી ફલાંતી જગાએછે તાંહાંથી તું લેઈ એને દરવાજે ખોલજ. એ
રવેશે તે તખતીમાં વાંચી તાંહાંથી તે તાલાંની કુચી કાઢાડી તે દરવા-
જાનું તાલું ખોલી પાદશાહ પહમન તથા હકીમ જમાસપ તથા
દસતુર પેશુતન અને ખીજા અમીર ઉમરાવો તે દુખમાંનાં દાખલ થ-
એઆ. તાંહાં જેએશું કે જેહાં પેહલવાન રસતમનો એહોરો શશન
આફતાખની મીસાલનો ચલકાત મારતો હતા. એ રવેશે જેહાં પે-
હલવાન રસતમને સુતેલો જેઈ પાદશાહ પહમન લેશે અજખ થએઓ.
અને હકીમાન હકીમ જમાસપને જુજા લાગો કે તું જે કે આએ જેહાંનો
ધુંજવનારો રસતમતે જશે મકર કરી સુતેલોછે એવો નજર આવેય.
તેને હકીમાંન હકીમ જમાસપ કહેઉં કે તારા દેહમાંથી તું પુરો અં-
દેશો કાહાડી નાખશે તો ખેડેતરછે. તું જાણતો નથી પણ એવી જ-
ગોએ કાંઈ તું એવું ધારશે કે એ નેકનામ જેહાં પેહલવાનની બાથ
ઉપર કોઈ રીતનો અજખ પોહોંચાડે. જે એવો ખેઆલ તારા દેહમાં
હોશે તો તું તથા અમા આખર સુખી એ જગોથી સુજર પાંખવાના
નથી. મને એવું સુમાન જાએય કે તારા સીલામાં પુરા અંદેશાએ

મકાન કીકુંછે. તે તું તારા હાથમાંથી શીતાપ દુર કરજે. નહીતર કે તું હમણા તારી નજરે જોશે કે એ જગોએ શું થાએછે. જો-
વારે પાદશાહ પહમને દાનાઈભરેલા, આગાહીખાજ હકીમ જામા-
સખની જુખાનથી એવા દેહશતભરેલા સોખન શાંભલેઆ તેવારે પો-
તાના મગજમાંથી ખુરો ખેઆલ દુર કરી, પોતે કસમ ખાઈ કેહેવા
લાગો કે મારા દેહમાં કોઈ તરેહનો ખુરો ખેઆલ છે નહીં. એટલું
કહી જેહાન પેહલવાન રસતમના સેરાનાની નજદીક જઈ સેજદા કરી
પોતાના યુનાહની તોખા કરી માફ માંગવા લાગો. પછે પોતાને હાથે
તે તૈહમતન રસતમના પદન ઉપર જે જરખકની ચાદર ઓધા-
ડેલી હતી તે ઉઠાવી લઈ, પોતા પાશે ખીજી જરખકની ચાદર હતી
તે ઓધાડી. અને તે ખીજાનાની નીચે એક પથરની તખતી હતી તે
ઉઠાવી તે ઉપર લખેલું હતું તે વાંચવા લાગો. તેમાં એ મીસાલે લ-
ખેલું હતું કે એ નેક ખાનદાનના મોખારક પાદશાહ ! મને ખખર હતી
કે તું મારું દુખમું જોવા આવશે, ખીજું એ કે મારેથી તારી કાંઈ
ખીદમત થઈ ચકી નથી, વાસતે મેં તારે વાસતે એક ગંજ આએ
દુખમાની ખહાર જમના હાથ ઉપરના ભાએરામાં રાખેલા છે તે તું
કાહડી લેજે અને તું શીતાખી કરી એ ખને જગોથી પાછો ફરી તારા
શાહાનશાહી ધરાનના તખત ઉપર જઈ બેશજે. તુંને પોતાનું તખત
મેલી ખહાર ફરવું મુનાસેખ નથી, ખીજું એ કે, તારી સાથે એક ચોર
છે તે હમણા પોતાની મેલે નજર પડશે. અને હવે પછે તું મારા
કખીલા સાથે સુબેહ રાખી તેની ખરદાસત કરતો રહેજે—એવી રવે-
શે તે તખતી વાંચી પાછી તે તખતી ખીજાના તલે મુકી ફરીને
તેના પાકે રવાનને સેજદા કીધી. પછે તાંહાંથી પાછો ખાહાર આવીએ.
અને સરવે લોકોને ફરમાવીઈ કે સરવે કોઈ એક એક પછે જઈ
જેહાંપેહલવાન રસતમના રવાનને સેજદા કરી આવે. એવો હોકમ
પાદશાહનો શાંભલી સરવે કોઈ વારા ફરી સેજદા કરી આવીઆ. પછે
છેલ્લે સરવાલે તે પાદશાહ પહમનનો એક ખીદમતગાર સેજદા કરવા
ગએએ તેને જેહાંપેહલવાનના હાથની આંગલીએ પાદશાહી વીટી
દીડી. તે વીટી તેણે કાહડી લીધી, તેથી તેને ખાહાર નીકલવાનો દરવા-
જો સુજાડીએ નહી તેથી અંદર ભમેઆ કીધો. તેવારે પાદશાહ પ-
હમને જોએઈ કે હજુર પેલો ખીદમતગાર કેમ નહી આવીએ,

તેવારે હોકમ કાઢી કે તે, પેલી તખતીના વાંચેઆ પ્રજા કાંઈ એ ખ-
રાખ નજરનો હોએતે તનો જાણડો લેવો અને જે કાંમ હોએ તે
નકી કરી તેને ખહાર લાવો. તેવારે ખીજ બેહમતગારે અંદર જઈ તેનો
જાણડો જોએઓ તો તેની પારોથી પેલી અંગોથી નીકળી. તે અં-
ગોથી જેણું પેહલવાન રસતમની આંગળીએ પેહરાવી. પછે પેલા ખીદ-
મતગારનેખી રસતે માલમ પડેઓ, તાંણું સીવાએ તેનેખી તે દરવાજે
પાછો માલમ પડતો નહી હતો. પછે સરકે કોઈ ખાહાર નીકળેઆ, તે-
જામાં પેલો દુખમાનો દરવાજે પોતાની મેલે બંધ થઈ ગએઓ અને
તાણુંખી પોતાની મેલે દેવાઈ ગએઈ. એવો તમારો જોઈ સરવે કોઈ
ખોદાની આગલ દોવા કરવા લાગા કે, એ ખારે હકતોલા ! એવા બ-
રમ તારા સીવાય કોઈ સહમજ થકતું નથી, એ ખીસાલે સરવે કોઈ
બારી અજાએખી સાથે તાંણાંખી પાછા ફરી નીચે ઉતરેઆ અને ફરીને
પાછો દુખમાને સેજદા કરે એવા વીચારખી ફરીને જોએશું કે તેઓને
તે દુખમું નજર પડીતું નહી. એવો તમારો જોઈ શાહનશાહ બહમ-
ને ફરીને તે દુખમાની ઘણીખી શોધ કરી, પણ તેને ખીજ મરતખે
દુખમું નજર આવીતું નહી. પછે હકીમ જાંમાસપને પુછવા લાગો કે,
એ શું બેદ હોશે કે ફરીને એ ખેડેશતનશીન જેણું પેહલવાન રસતમજું
દુખમું આપણને નજર આવતું નથી. પાદશાહનો સવાલ શાંબળી
હકીમ, જાંમાસપે જવાબ દીધા કે એકવાર એ દુખમું તું નામદારને
જેવાનો હોકમ હતો તેથી તે ત તારી નજરે એક વાર દીડું પણ હવે
પછે તું તારા મનથી એવો ખેઆલ કરે કે ખીજ મરતખે એ દુખ-
માને જોઈ તે હવે હરગેજ થઈ બનવાડું નથી. એ જગો ઉપર તારી
તમામ ઉમર ખતમ થાએ તોપણ તુંને એ દુખમું નજર આવે નહી.
વાસતે હવે તું પાછો ફરે તો ખેડેતર છે. એવા સોખન હકીમાન હ-
કીમ જાંમાસપની જુખાંનથી શાંબળી પાદશાહ બહમન પોતાનાં રસાલા
સાથે આગલ ચાલેઓ. એ રવેશે પાદશાહ બહમને જાણુલીઓના
ચાર દુખમાં દીધાં. તાંણાંથી શેર મરદ ફરાંમરજના દુખમાની તરફ ચા-
લીઓ. જેવારે તે દુખમાની નજદીક જઈ પોંડોએઓ તેવારે તે વેઢે-
લવાન ફરાંમરજના દુખમામાંથી એકાએક એક આવાજ એવો નીક-
ળીઓ કે, એ પાદશાહ બહમન ! તું એ જગોથી શીતાબ પાછો ફર
નહીતો તું ઘણી હલાકી દેખશે. શાવાસતે કે હું તારું મોઢો જેવાને

જુશી નથી. એવો આવાજ જાણે શાહાનશાહ પહમને શાંભલીઓ તે-
વારે યસસામાં આવી હોકમ કીધો કે તમો સરવે કોઇ ખેદહથત એ
દુખમાની પાએરી ઉપર ચહી જાવો. એવો હોકમ પાદશાહનો શાં-
ભલી એક મરદ તે દુખમાની સીહીદી ઉપર પગ મુક્યો. તેવાજ તે
દુખમામાંથી એકાએક એક તીર એવો જુદો કે, પેલા મરદનો સીનો
વીધી તે તીર પાર નીકળી ગયેઓ. તેવારે ખીજ સવારે યસસામાં
આવી પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ પકડી તે દુખમાની પેહલી સીહીદી ઉ-
પર પગ મુક્યો. તેવાજ ખીજે તીર તેમાંથી જુદો અને તેનોખી સીનો
પાર કરી ખાહાર નીકળી ગયેઓ, એ રવેરો એક એકની પછવાડે સો
સો સવારો મારીઆ ગયેઆ. એવો મામલો જોઇ પાદશાહ પહમન
ધણો અજબ રહેઓ અને હકીમ જાંમાંસપને પૂછવા લાગો કે તુંને
એ વાતની ખબર છે પણ મારી નજદીક તું છુપાવી રાખે છે તો હવે
તું જો કે તારી ઉપર કેવી મુસીબત પોહ્યાહું છે? એવા સોખન
પાદશાહની જુવાનથી શાંભલી ફરમાંખરદાર ખુન્નેરગ જાંમાંસપે લશક-
રને હોકમ કીધો કે, તમો સરવે કોઇ એક એકની પછવાડે જાઓ
અને એક એક સીહીદી વચમાં મુકી ખીજ સીહીદી ઉપર પગ મુકી
ચહી જાઓ કે તમો આસાંનીથી દુખમાના દરવાજા આગલ જઇ
પોહ્યાંયરો, પછી જોઇએ કે પાક ધમ્મજદાં પોતાની કમાલ કુદરતથી
શું ખિલો આપણી નજરે પાડે છે. એવો હોકમ શાંભલી કેટલાએક
સવારો તે દુખમાની એકએક સીહીદી વચમાં મેલીને ચહી ગયેઆ,
તેથી તે દુખમાનો દરવાજો સહી કીધો. તેવાર પછી ખુની દેલના પા-
દશાહે તેઓને પોકાર મારી કહેલું કે એ દુખમાનો દરવાજો તોડે.
એટલું પહમનલું બોલવું કે, એકાએક સીહી વાદલ થઇ આવીડં તેથી
કરી તમામ જેહાંન સીહી થઇ ગઇ અને એકાએક એક તોફાની પ-
સન એવો નીકળી આવીઓ કે તેથી કરી પેલા દુખમાના દરવાજા
આગલ જોલાં માણુસો સરવે હડી નાચે પડીઆં, જેથી તેઓના પુરજો
પુરજા થઇ ગયેઆ, એવો મામલો જોઇ પાદશાહ પહમન તથા ત-
મામ અમીરો ધાભરા પડી અજબ થવા લાગ્યા, એવામાં તે દુખમાની
અંદરથી ફરીને એક ખીજે આવાજ નીકલેઓ કે, એ પાદશાહ પહ-
મન ! તું એ જગોખી હવે શીતાખી કરી નાહુશ, નહી તો કે હવે તારી
ધણી ખરાખી થશે. એવો આવાજ નીકલેઆ પછી એકાએક તે

હુખમામાંથી લાલ માખો મોટા ભમરાની મીસાલની કાંઈ હજારે હજારે નીકળી તે જીલમગાર પાદશાહ અહમનના લશ્કરમાં પડી, જેથી કેટલાં-એક હજારે લશ્કરી માણસોનો નાશ કરી નાંખેઓ. એવી સખત આફત પાદશાહ અહમને પોતા ઉપર દીઠી તેવારે પોતાનાં ખાકી રહેલા સવારો સાથે ધરાંનની તરફ નાહાસવાનો રસતો પકડેઓ. કેલે છે કે, શાહાનશાહ અહમન ગરદનફરાજ ફરાંમરજના હુખમા આગલ ગએઓ તે વખતે તેની સાથે દશ હજાર સવારોની ફોજ હતી અને જેવારે તે તાંહાંથી નાહારો તેવારે તેની સાથે પાંનસો સવારો જીવતા હતા, ખા-કીના સરવે તે મરહુમ પેહલવાન ફરાંમરજના હુખમા આગલ મારેઆ ગએઆ હતા. એવો મામલો જોઈ પાદશાહ અહમન પોતાનાં દેશ સાથે પસતાવો ખાઈ કેહેતો હતો કે, એ મુવેલા ફરાંમરજે ફરીને મારાં લશ્કરની ગરદ કાહાડી નાખી. હું નહીં જાણતો હતો કે એ મીનોઈ જેહાંનમાં પોહોંચેલો ફરાંમરજ મારી ઉપર હજુર એવો હાદરો શુજારશે. મારી નાદાંનીથી મેં મારા સુનંદા લશ્કરને પાએમાલ કરાવી નાખેઈ અને મેં મારી નાદાંનીથી મારે હાથે મુવેલાનો માર ખાધો. એવી રીતનો પસતાવો પોતાનાં દેશ સાથે કરતો પાછો ધરાંનના તખત ઉપર આવી ખેઠો.

આવી પોહોંચેઓ કીનાનો તલખગાર આદરજુરજીન
રએના મેદાંનમાં તે અપ્પર પાદશાહ અહમનને યઈ
તે વગેરે ખીજું હાસતાંન.

—:00:—

કેલેછે કે, પેલી તરફ કીનાનો તલખગાર આદરજુરજીનને ખંધ કરવા કેટલાએક સવારો ગએઆ હતા તે સવારોમાંથી કેટલાએક નીમ રસતમના હાથ ઉપર મારેઆ ગએઆ અને ખીજા કેટલાએક પોતાનો જાંન ખચાવી નાહારા ભાગ કરતા ધરાંનમાં પાછા આવીઆ અને તે જગોએ જે ખનાવ ખનીઓ હતો તે જીલમગાર પાદશાહ અહમનની નજીક વીગતવારે ખોલાસાથી કહી સંભલાવીઓ. તેઓને મોહોંડેથી શાહાનશાહ અહમને એવા સોખન સંભલેઆ તેવારે પોતાનાં હાથ ઉપર હાથ મારી હાથે અફસોસ કરવા લાગો. અને પોતાની આંખ-માંથી મોતીના કટરાની મીસાલનાં આંજી વરસાવી પોતાની જીંદગીથી હાથ લાદાવી અફસોસ કરવા લાગો.

હવે એ દાસતાંનનો જોડનાર સાચેર કહે છે કે એ દાનેમથંદ
વાંધનાસખો ! તમે એક બેમુલાં ધોતીની મીસાલના આએ
દાસતાંનને ખુબ રવેશે ધેઆંન ધરી વાંચજો કે, પેલા નીમ રૂસતમે લે
ધરાંની લશકરને પોતાની મરદાંનગીથી મારી હતાડેડે અને તેવાર પછે
આદરપુરજીને અંધથી ખલાસ કીધો. તેવારે જંગી પેહેલવાન આદર-
પુરજીને ત મરદને પુછેડે કે, અએ શેર મરદ પેહેલવાન ! તારું નામ
શું છે અને તે મારી ઉપર એટલી મેહેરખાંની શા સખખથી કીધી
છે તે મને રાસતીથી કહે. તેને તે નીમ રૂસતમે કહેડે કે, એ હીંદી
સામેસવારની છુનીઆદના શેર દેલ ફરાંમરજીની રૈશન ચેરાગ ! તું મને
કાંહાંથી પીછાંને ? તારી ઉમર ઘણી નાંધલી છે, તે કરતાં હું ઘણું વર-
થ થએઆં એ જંગલમા ફરું છું. હું તો ધરાંન સરજખીનનો રેહવાસી
છું અને મારું નામ નીમ રૂસતમે છે. ખીલું મને તો એવી ખ-
ખર હતી કે, હજુર શુધી ધરાંનના તખત ઉપર પાદશાહોનો પાદશાહ
કેપુથરો છે. પણુ આએ લશકરને પુછીઆથી મને રૈશન થઈડે કે
ધરાંનમાં પાદશાહ બહમન રાજ કરે છે અને સામેસવારનાં ખાંદાંન-
નો હડહડતો દુશમન થઈ તેની ખુનબેખ ઉખેડી નાખી છે. અને હુંને
કેદ કરવાની મેં વાત શાંભલી તેથી હું ધણો દલઝીર થએઓ અને
મેં હુંને આએ ભારી અંધથી છુટો કરીઓ શા વાસતે કે મેં સામેસ-
વારનું ઘણું નીમક ખાધું છે અને જલેજર મારો જની દોસત છે
તેથી જેવારે તેની ઉપર મેં એવી સખતીનો વખત શાંભલીઓ તેથી
મારું દેલ ખલાપાઆં પડેડે છે. એવા સોખન જેવારે ગરદનફરાજ
આદરપુરજીને નીમ રૂસતમની જુખાંનથી શાંભલેઆ તેવારે તેનો ચે-
હરો રૈશન આકૃતાંખની મીસાલે ખીલેઓ. પછે નીમ રૂસતમને કહેવા
લાગો કે, મારાં પાંજરા સાથે કોઈ મરદ એક રૂકો ખાંધી ગએઓ છે
તે રૂકો આપણેવાંચી જોઈએ કે તેમાં શું લખેલું છે. એવો એરાદો કરી
તે ખેલુ જન પાંજરાં પાશે આવીઆ. અને પેલો રૂકો દેલાવર આદર-
પુરજીને ઉખેડી વાંચેઓ- તેમાં એ રવેશે લખેલું હતું કે, એ મારા
નાંમદાર ખેટા ! તું કોઈ વાતની ફકર કરતો મા. મને એવી આગાહી
થઈ છે કે તારું ખખત ઘણું રૈશન થશે અને તારા ઉપર પાક ધ-
અજદાની ઘણી મેહેરખાંની છે. ખીલું એ કે તારી ઉપર દાદગર દાદાર
મેહેરખાંન થાએ ને હું એ અંધથી ખલાસી પામે તે વખતે હુંને

હથીઆરોની જરૂર પડે તો એ જંગલમાં જે રસતે તારો હાથી જે મોહોટા પાહાડની નીચથી ગએઓ હતા તે પાહાડની પડોસમાં એક કદબુ છે. તે કદબુની પાશે એક પાણીનો ચશમો છે, તે ચશમાની પડોસમાંની જમીન ઉપર એક સાફ પથરની ચોખંડી શેલ જડેલી છે, તે શેલ તું ઉઠાવજે કે તાંહાં તુંને એક ભોંએરું નજર આવશે. તે ભોંએરમાં ઘણાએક જર તથા ખજાનો મેલેલો છે. તેમાં સુતું તથા રૂપું તથા લાલ તથા માણેક, હીરા, માતી અને એ વગેરે ઘણાએક ખજાનો ભરેલો છે. અને તેજ ભોંએરમાં ખેશુમાર હથીઆરોની સંકુકો ભરેલી છે તે તુંને જરૂર પડે તો લેજે. એ મીસાલે પેલા રૂકો નીમ રસતમની નજદીક ખાંગે ખુલંદ વાંચીઓ. પછે નીમ રસતમને કહેવું કે, એ મારા પેઆરા દોસત! હવે આપણે તે ભોંએરું શોધી કાઢીએ. એવો એરાદો કરી ખેડુ જના પેલા પાહાડની નજદીક ગએઆ. તાંહાં નીમ રસતમે પેલા પાણીના ચશમાની પાશે પથરની શેલ હતી તે આદરજુરજીને દેખાડી. તે શેલને તે નામદાર જીવાંન પેહેલવાંને પોતાનાં ઘણાએક ગેરે કરી ઊઠાવી નાખી. તેવારે તે ભોંએરમાં તેઓને એક દરવાજો નજર આવેઓ. તે દરવાજો ખોલી ખેડુ જોરેમદો અંદર દાખલ થએઆ. તાંહાં જોએશું કે જે મુઆફક તેના નામદાર નેઆગાને લખીઈં હતું તે મુઆફકે ખેશુમાર ખજાનો તથા હથીઆરોની સંકુકો પડેલી છે. તે જોઈ આદરજુરજીને નીમ રસતમને પુછેવું કે, તું ઘણાએક વરથ થએઆં એ જંગલમાં ફરે છે તો તુંને એ જગોની ખપ્પર હતી કે નહી. તેને નીમ રસતમે જવાબ દીધો કે મને કાંઈ એ ખજાનાની ખપ્પર હતી નહી.

જંગી આદરજુરજીને જંગલવાસી નીમ રસતમને કહેવું કે, હવે આપણે લશકર એકઠું કરીએ. તેને તે નીમ રસતમે કહેવું કે, એ જંગલથી ચાર દાહાડાનાં રસતા ઉપર એક મોહડું શેઠેર છે. તાંહાં જઈને તું લશકર ભેરું કરવા ચાહતા હોએ તો તાંહાં મલશે. તેને જંગી આદરજુરજીને કહેવું કે તુંખી મારી સાથે આવે તો મારું કાંમ સરંજામ પોંહોચશે. એવો મનસુખો ખેડુ જનાએ કરી પેલા ખજાનામાંથી કેટલોએક ખજાનો સાથે લેઈ તે ખજાનાનો દરવાજો પાછો અસલની મુઆફક મજબુત બંધ કરી પેલી પથરની શેલ પાછી તેના મોહોડાંપર મુકી પેલાં આખાનીબરેલાં શેઠેરની તરફ ચાલેઆ અને

તે શેહેરમાં જઈ ઘણાંએક ઘાડાંએ ખરીદ કરેઆ અને ઘણાંએક સીપાઈ લોકોને મુસારેદાર રાખેઆ અને સરવે લશ્કરી સામાં ખરીદ કરેઆ. ખીજું ભાત ભાતનાં દુકાને તથા તંજુ અને રાવતીએ વગેરે કુટલાંએક ઉંઠ ખરીદ કરેઆ. એ રવેશે કુટલીએક ફોજ તઈઆર કરી ભારી દબદબા સાથે પેલાં જંગલમાં પાછા આવીઆ અને પેલું બોએઈ ઉઘાડીને તેમાંથી સરવે ગંજ ખાહાર કાહાડી ઉંઠો ઉપર લાખીએ અને તેમાંથી હુથીઆરે કાહાડી ખપ પડતાં સરવે લશ્કરને વેંહેંચી આપેઆ. એ મીસાલે ચાર હજાર સવારોની ફોજ તઈઆર કરી તે મકાંન ઉપરથી ધરાંનની તરફ રાહ માપવા લાગા અને રસતે જતાં જે સીપાઈગીરી કરવા લાએક મરદ જેતો તેને મુસારે આપી સીપાઈગીરીમાં રાખતો હતો. એ રવેશે ખીજા ચાર હજાર સવારો ધણાંએક જેરેમંદ તથા ખહાદુર, તલવાર, નેજા, ખંજર, તથા તીર કમાનના મારનારા ભેગા કરીઆ. એ રીતે બધી મહીને આઠ હજાર સવારોની તેજુ ફોજ એકઠી કીધી. એવી તઈઆરી સાથે શેરના જેવા પીતાનો આદરખુરજીન ધરિંનના મેદાંનમાં આવી દુકેરા તંજુ ઠોકાવી મકાંન કરી પડીએ. તે ખખર પાદશાહ પહમનને થઈ કે, તારી સાથે આદરખુરજીને લડવાની કંમર ખાંધી છે અને તે પીતા સાથે કુટલીએક ખહાદુર ફોજ લેઈ રએના મેદાંનમાં આવી દુકેરા ઠોકી પડેઆ છે. જેવારે ધરાંનના શાહનશાહ પહમને એવી ખખર શાંભલી તેવારે તે નેતરના જહાંડની મીસાલે ધુજવા લાગો અને તેને એકાએક તાપ ચહડી આવી. પછે કુટલેએક વારે હોયમાં આવી પીતાનાં લશ્કરને હોકમ કીધો કે સરવે લશ્કર તઈઆર થઈ શીતાખ શેહેરથી ખાહાર રએના મેદાંનમાં દેરા મારી મકાંન કરે. જેવારે પાદશાહની જીખાંનથી સરવે સરદારોએ એવો હોકમ શાંભલીએ. તેવારે સરવે સરદારોએ પીતાની ફોજને તઈઆર કરી રએના મેદાંનમાં પીતા પીતાનો દુકેરા ઠોકી પીતાનાં જીનદાનાં સર આસમાં સાથે મેલવીઆ. એવો હોકમ કરી પાદશાહ પીતેખી તે લશ્કર પછવાડે ચાલેઆ.

નામું લખેઉં શેર મરદ આદરપુરજીને પાદશાહ બહુમન
ઉપર અને લડાઈ કીધી પાદશાહ બહુમન સાથે
તે વગેરેનું દાસતાંન.

—:00:—

હવે જેવારે જંગી આદરપુરજીન પોતાનાં લશ્કર સાથે રમ્બેના મેદાનમાં આવી છાવણી કરી પડેઓ, તેવારે તે નામદારે એક નામું પાદશાહ બહુમન ઉપર લખી પોતાનાં એલચી પાશે મોકલેઉં. તે એલચી તે નામું લેઈ પાદશાહ બહુમનની દરગાહમાં ગએઓ. તેને બહુમનની દરગાહના દરવાજાઉપર દરખાનોએ અટકાવીઓ અને તેને પુછીઉં કે તું કોણ છે અને કોણને પુછે છે? તેવારે તે એલચીએ દરખાનોને જવાબ આપીઓ કે હું પેહેલવાન આદરપુરજીનનો એલચી છેઉં. તું શીતાબ તારા પાદશાહને ખબર કરકે, શેરમરદ આદરપુરજીનનો એલચી તારી નજદીક આવવા માંગેછે. તેવારે તે દરખાને જઈ પોતાના પાદશાહને ખબર પોહોંચાડી કે આદરપુરજીનનો એલચી તારી નજદીક આવવા માંગે છે. તેને શાહ બહુમને ફરમાવીઉં કે તે એલચીને શીતાબ મારી નજદીક ખોલાવ. એવો હોકમ પાદશાહનો શાંખલી પેલો દરખાંન તે એલચીને શાહની નજદીક લેઈ ગએઓ. તેવારે તે એલચીએ પેલું આદરપુરજીનવાલું નામું પાદશાહ બહુમનના હાથમાં આપેઉં. તે નામું પાદશાહ બહુમને પોતાના હાથમાં લેઈ તેની મોહોર પોતાને હાથે ઉપેડી. અને નવીસંદાને ફરમાવેઉં કે એ નામું તું ખાંગે ખોલંદ વાંચ. તેવારે તે નવીસંદો તે નામું ખાંગે ખોલંદ વાંચવા લાગો. તેમાં એ રવેશે લખેલું હતું કે એ ખેલુંધી અકલના નાપાક, પુરા પાદશાહ બહુમન! હવે હું ખાતર જમાથી જાણું છઉં કે તું જેવો જુલમગાર પાદશાહ કોઈ થઈ ગએઓ નહી હોશો, કાંએજે જે સખશ તારી સાથે જુખી કરે તેની સાથે તું ખદી કરતાં કાંઈ વીલંખ લગાડતો નથી. એવો તું પુરો પાદશાહ દુનીઆમાંથી શીતાબ નાખુદ થઈ જળે કે તું જેવો વચનતોડું અને નીમકહરાંમ ખેટો સરફરાજ, નેકનાંમ પાદશાહ ગોશતાસપના ખાંનદાંનમાં પેદા પડીઓ. તેથી તેવું નેક રોવાંન લરજમાં પડીઉં છે. અને તું પુરા પાદશાહથી તમાંમ હીનફુસતાંનનો પાદશાહ, મારો ખાપ દેલાવર ફરાંમરજ ખોલારીથી મારેઓ ગએઓ છે. તે સરફરાજ ખાપના જીનમાં તું લેઆંનતી પાદશાહનો જીવ લીધા સીવાએ હું એ જગોથી પાછો હતનાર નથી.

તું કેવો ખેમરવત પાદશાહ છે કે તેં નાંમદારી ભરેલા હકીમાન હકીમ
જામાસપને કોલ આપેઓ કે, હું જુદા પીર મરદ જાલેજર સાથે કો-
ઈ રીતનો દુગો હવે પછી કરું નહીં અને તેને ઇજા દેવું નહીં. એ
વો કોલ તે જુદાના આખમાં તે તે નેક મરદ સાથે કીધો તેથી તેણે તે સરક-
રાજ જાલને તથા તેની ખેટીને લાવી તારી આગળ હાજર કીધા
પણ તું ખેમરવતને શરમ નહીં આવી અને શીતાબ તારા કોલથી
ફરી તે નામદાર પાપ અને ખેટીને તેં કેદ કીધાં. એવો તું દોષખી,
ખેકોલ ને નાતરસ છે તો હવે તુંને જીનહાર રાહત આપવી અમો
જાજુલીઓને સજાવાર નથી, શાવાસતે કે જાજુલીઓની તેં કાંઈખી
કારણ વગર ખરાખી કરી તે નાંમદારોને જીવથી મારેઆ છે. ખીજું
અવવલ તુંને ખખર હતી કે તારો પાપ અસપંદીઆર જીજરેઓ તે
વખતે તુંને તેણે વસીઆત કીધી હતી કે એ ખેટા ! મારું જીન એ
તેહમતન રસતમને હાથે મારા પાપ ગુણતાસે કરાવેકે છે તેમાં કાંઈ
એ રસતમની તકસીર નથી વાસતે મારો કીનો એ તાજખખશ રસ-
તમ ઉપર કોઈ લીએ નહીં. ખીજું તારે વાસતે તેહમતન રસતમને
વસીઆત કીધી હતી કે, મારા ખેટા પહમનને તું પાદશાહી તખત
ઉપર બેસાડી તેને તું સરકરાજ આપજે અને એ ખેટા પહમનને
એલમ તથા હોનર શીખવી તું એની પરવરશી કરજે. તે વસીઆત
તેહમતન રસતમે કજુલ કરી તેના કહેઆ મુજબ તુંને મોહોરો કી-
ધો અને તુંને પાદશાહી આપી રોહનશાહ કીધો તેના અવેજમાં
તું જુરા, ખેકોલ, મુજ, હારેમનની ખસસતના, દેવોના ફરે-
ખમાં ફસેલા લેઆંનતી, શમરાહ મગજનાએ એ અમારી નેકીના
ખદલામાં તું નેહસીઆતી ભરેલા જીલમગારે અમારું ખાંદાંન
ખરાખ કીધું છે. તેના અવેજમાં હવે તું ખાતર જમા રાખજે કે
તારું સર તનથી દુર કરી તારાં ગોશતને સગને હવાસે કરશ. ખીજું
તું જેવા નીમકહરાંમ પાદશાહને ઘણું લખતાં મને શરમ આવેકે.
તારી સાથે તલવાર સીવાએ ખીજા સુખન ખોલવા મને મુનાસેખ ન-
થી. સખખ કે અમો જાજુલીઓની આખરૂ આગલ તું જુરા પાદશા-
હની આખરૂ કાંઈ રેહી નથી. તેથી હું એટલુંજ લખી મોકુફ ક
રું છેકે કે તારી ઉપર નામું લખતાં મને તથા મારા જીજરેગ
ખાંદાંનને શરમ પાડેએ છે. વાસતે હવે તારે અને મારે લડાઈ
સીવાએ ખીજું કાંઈ છેજ નહીં, સખખ કે તેં મારા જીજરેગ પાપ

ક્રોંમરજને ચુજરેઆ પછી શુલી ઉપર ચહડાવેઓ છે તો હું ખાતર જમાથી જાણુજે કે તેજ હાલ તારી ઉપર હું ચુજરશ. વાસતે શીતા ખી કરી હું મારાં લડાઈના મેદાંનમાં આવી મારી સાથે લડાઈ કર નહી તો હું પોતે આવી તારા તખત ઉપરથી હુંને ઉઠાવી જમીન ઉપર ઉંધો નાખશ. એવું બેઅદખીભરેલું નામું શાંભલી પાદશાહ પહમન ઘણો ચુસસામાં આવીઓ.

લડાઈ કીધી પાદશાહ પહમન સાથે જંગના તલખગાર,
કીનો લેનાર આદરજુરજીને અને રોકશત પાંમેઓ
પાદશાહ પહમન તે વગેરે ખીજો એહેવાલ.

—:૦૦:—

હોકમ કીધો પાદશાહ પહમને કે શીતાખ લડાઈનાં નગારાં યોકાવે અને સરવે લશકર પોતાનાં તન ઉપર લડાઈનાં હથીઆર ખાંધી મેદાંનમાં સફ સમારી ઊભું રહે. એવો હોકમ શાંભલી સરવે લશકરે પોતાનાં તન ઉપર લડાઈનાં હથીઆર ખાંધેઆં અને મેદાંનમાં નીકળી સરવે સરદારોએ પોત પોતાની સફ સમારી પોતાનાં જીનદાઓ ઉઠાવી ઊભા રહેઆ. જેવારે પાદશાહ પહમનના લશકરમાંથી કીનાનાં નગારાંનો આવાજ આદરજુરજીને શાંભલેઓ તેવારે પોતાનાં નઆરથીઓને હોકમ કીધો કે શીતાખ લડાઈનાં નગારાંનો આવાજ શરૂ કરે અને કીના બરેલી કરનાએ તથા ઘાંટ વજાડે. એવો હોકમ શાંભલી શીતાખ નગારથી ટોકોએ નગારાંના આવાજો શરૂ કરેઆ અને તેનું લશકરખી પહમનના લશકરની મોકાખેલ સફ ખેંચી ઉભું રહેઉં. તે લશકરની ગેરદ કરી આસમાન ઉપર ખીજી પુલહું વાદલ નજર આવતું હતું અને તેઓના ખેરંગી જીદાંઓથી તે જંગલ જાંણે એક ચીનહું ખાજર નજર આવતું હતું અને તે વખતે જમાનોખી જીંમખેશમાં આવેઓ હતો. એવામાં કીનાના તલખગાર શેરદેલ આદરજુરજીને પોતાનો ધાડો ઉડતા બાની મીસાલે મેદાંનમાં દપતાવેઓ અને આજરગોશસપની મીસાલે જેશમાં આવી એક ધોકાર એવોતો જોરથી પહમનના લશકર ઉપર મારેઓ કે તેના પોકારે કરી તે રએલુ મેદાંન હલમલી રહેઉં. એવો જોરથી પોકાર મારી પોતાનો હમનખરદ પહમનને ખોલાવા લાગો અને ફેહેવા લાગો કે

તે નાપાક ખસલતનો પહમન કાંઈ ગએઓ કે તે હજુર મારાં મેદા-
નમાં આવતો નથી, તે જુરા પાદશાહને કહેવો કે તારા જીવનો લેના-
ર આદરજીરજીન તારો હમનખરદ થઈ આવેઓછે તેથી ગીતાબી કરી
તું તેના મેદાનમાં જ નહીં તો હમણા તે આપણી ઉપર આવી પ-
ડશે તો નાહક બીજા ખેતકસીર લોકોના જાનની ખરાબી થશે.
એવો પોકાર મારી આદરજીરજીન પોતાનાં ઘાડાને લાડથી કુડાવતો
જોલાંન દેવા લાગો અને સરવે લશકરની હજુરમાં પોતાનાં સરવે હ-
થીઆરો ફેરવવા લાગો. જેવારે હકીમ જાંમાંસ વજરે એવો પોકાર
આદરજીરજીનની જીખાંનથી શાંભલેઓ તેવારે પાદશાહ પહમનને કહે-
વા લાગો કે આજ રોજે તારી કૃતેહ થનાર નથી, સખખ કે આજ
તારો સેતારો નીચના ખોરજમા આવેઓ છે. એવી ગોફતગો પાદ-
શાહ સાથે જાંમાંસપ કરતો હતા તેવામાં તેના લશકરમાંથી એક સ
વાર પંજરીના પવનની મીસાલે ઘોડો દપતાવતો જેરેમંદ તીરનદાજ
આદરજીરજીનની મોકાખેલ જઈ ઉભો અને પોકાર મારી તેને કહેવા
લાગો કે, એ હીનદી પેહેલવાંન ! તું મેદાનમાં આવી પોતાને મોહોડે
એવડી ભતાઈ કરી ખાલી દંમર શા વાસતે કરે છે ? તારી અજલ
આજ રોજે આવી પોહોંચી હશે તેથીજ પરથમ તું જંગના
મેદાનમાં આવી ઉભો છે. એવા સુખન તેની જીખાંનથી શાંભ-
લી શેરને, પીતેનો આદરજીરજીન તેને પુછવા લાગો કે, એ જંગી પેહેલ-
વાંન ! તું પોતાવું નામ શું ધરાવે છે અને તું કાઆ મોલકને
પેહેલવાંન કહેવાએ છે. તેણે જવાબ વાલેઓ કે મારું નામ શમથાહ
છે અને હું માહ ચીનનો રહેનાર છેઉં વાસતે તું તારી ખાતર ની-
શાંથી હવે જાણુકે તારા સરને હું કેવી આસાંનીથી એક દરીની મીસાલે જમીન
ઉપર ફેકું છું. કે ફરીને એવી શોખી એવાં બારી લશકર સાથે કોઈ તાર
જેવો નાદાંન ખેવકુદ કહે નહીં અને પોતાની નાદાંનીના ગુમરાહ મ-
અજે પોતાનો તથા બીચારાં ગરીબ લશકરનો નાશ કરે નહીં. એ
કંમખખત ! તું તારાં મનથી મગરર થતો હશે કે હું એવા બારી
ખંધમાંથી આસાંનીથી ખલાસ થએઓ છેઉં અને મેં એટલી ફાજ
ઉભી કીધી છે તેથી હવે હું પાદશાહ પહમનના લશકરને તથા તેના
સરકારજ પેહેલવાંનાને હું આસાંનીથી મારી લેશ પણ હવે તું જોશે
કે તારા સરને કેવી રીતે તંનથી દુર કરે છેઉં. જેવારે મગરમછળી
મીસાલના આદરજીરજીન તેને મોહોડેથી એવા સુખન શાંભલેઆ

તેવારે શસસામાં આવી પોતાનો ઘોડો તેની નજીક દપતાવીઓ અને પોતાના હાથની ચુંગાલ ખોલી તે શંખશાહનો કમરખંધ ઉસતવારીથી પકડી તેને આસાંનીથી ઘોડા ઉપરથી ઉઠાવી લીધો અને એક દડીની મીસાણે હવા ઉપર ફેંકી દીધો અને જેવો તે પાછો નીચે આવીઓ તેવીજ પોતાની તેજ તલવાર તેની કમરગાહા ઉપર એવી તો સ્ત્રીક-તથી મારી કે તે ચીનીના ખે દુકડા કરી તેને જમીન ઉપર નાખેઓ. પછી તાંહાંથી આદરજીરજીન પોતે બાહારના વાદલની મીસાણે પોકાર મારતો જેમ એક વરૂ શસસામાં આવી ગોસપંદના ગોવાલામાં જઈ પડે અને તે ગોવાલાનો નાશ કરે તે મીસાણે બખારતો બહુમનના લશકરમાં જઈ પડેઓ અને તલવારે કરી સવારોને ઘોડા સાથે ચાર ચાર દુકડા કરી નાખતો હતો અને જે તરફ હોમલો કરતો તે તરફ સવારોના ટોણે ટોણાં જમીન ઉપર નાખતો હતો અને જે સવાર તેની સાંમે થતો તેની કમરગાહા ઉપર પોતાની તલવાર એવી તો સાફ મારતો કે તેના ખે દુકડા થઈ જમીન ઉપર પડતા અને બીજાને તેના ઘોડા સાથે તલવારે કરી ચેઆર ચેઆર દુકડા કરી જમીન ઉપર નાખતો હતો. એવી રસતાખેજની લડાઈ જોઈ જમાનોખી ધમધમ પડી ગયેઓ અને પાદશાહ બહુમનના લશકરમાંથી ધર પકડના બારી આવજો નીકલતા હતા. એવી સખત લડાઈમાં જંગ મારનાર આદરજીરજીનના હાથ ઉપર બહુમનનું એટલું તો લશકર મારેઉં ગએઉ કે તેની લોથના તે મેદાંનમાં પાહાડની મીસાલ ટેકડા થયેઓ અને તેના લોહીએ કરી તે રએનું મેદાંન જાણે એક લોહીનો દરીઆવ નજર આવતો હતો. એવી રસતાખેજની મીસાણે લડાઈ મારતો આદરજીરજીન પાદશાહ બહુમનના સવારીના હાથી પાસે જઈ પોહાંચેઓ અને તાંહાં જોએ શું કે પાદશાહ બહુમન એક હાથી ઉપર જરી પાખર નાખેલી છે અને તે ઉપર પોતે આસાંનીથી સવાર થયેલો છે અને તેની ખોરકુ ઉપર ઘણાએક સવારો પોતાના પાદશાહની ખીદમતમાં હાથીઆર ખાંધી ઉભા છે. એવો તમારો જોઈ તે શેરદેલ પેહેલવાં શસસામાં આવી ખેદેદેશત તે હાથીની તરફ હોમલો લઈ ગયેઓ. અને પોતાનો ફાંદો કાહાડી પાદશાહ બહુમનના સર ઉપર નાખીઓ તેના સખખથી તેણું તંન ખતંગ આવી ગએઉં તેવોજ આંચકો મારી તેને જમીન ઉપર નાખીઓ. તેવામાં તેના લશકરે શોર ઉઠાવી એકદમ હોમલો કરી જંગી આદરજીરજીનને વચમાં ઘેરી લીધો અને જુદા પારશ પરહેજારે

આવી તેની કમંદના કાંધા ઉપર તલવારનો જરખ મારીએ ત
થી તે કમંદ કાપી નાખી તેજ વખત પાદશાહ અહમન તેના ખંધથી
ખલાસ થઈ પોતાનાં લશકરની સફમાં નાહાસી ભરાઈ ગએઓ. એવો
મામલો જોઈ જંગી આદરજીરજીને પારથ ઉપર હોમલો કીધા અને
પોતાનો ભારી શુરજ ઉઠાવી તે પારથ ઉપર મારેઓ. તેનો જરખ
છટકીને પારસના ઘોડાની પીઠ ઉપર લાગો તેથી તેનો ઘોડો પછાડ
ખાઈ જમીન ઉપર પડેઓ તેવોજ પારસ તે જગોથી નાહાસી શીતા-
ખ લશકરની સફમાં ગએઓ. તેવારે શેરના મારનાર આદરજીરજીને
તેના લશકરની જમની તથા દાહાખી તરફ હોમલો કરી તેના લશક-
રની ગેરદ કાહાડવા લાગો અને જે તરફ હોમલો કરતો તે તરફ
સવારોનાં ટોલેટોલાં મારતો. એવી સખત લડાઈ આદરજીરજીને પોતે
એખતો કરતો હતો. તે લડાઈમાં ખુન ભરેલા આદરજીરજીને અહમનના
લશકરમાંથી હેંસી હજાર સવારોને મારેઆ, તેઓની લોથે તથા લોહીએ
કરી તે તમામ મેદાંન ભરાઈ ગએઉ અને ખીજ પાએદલ તથા
અસવાર લશકરને ચાલવાનો તથા ઉછું રેડેવાનો રસતોખી હતો નહી.
એવી રસતાખેજની લડાઈ જોઈ અહમનનું લશકર પીઠ ફેરવી નાહા-
સવા લાથું અને સાંજનો વખતખી નજદીક પોહોંએઓ હતો તેથી
પાદશાહ અહમને પોતાનાં નગારખી પારો લડાઈ ખંધ કરવાનું
નગારું કરાવેઉં તેવારે સરવે લશકર પાછું ફરી લડાઈની કમર છોડી
પોતપોતાની છાવણી તરફ પાછું ફરીઉં. તેવારે નેક સેતારેનો આદર-
જીરજીખી પાછો ફરી પોતાનાં લશકરની છાવણીમાં આવી ખેટો અને
પોતાનાં લશકરની શંભાલને વાસતે ફરતા તલાએઆ મેલેઆ અને
હોકમ કરી ખાંણના ખુમઆ મંગાવી પોતાનાં ખાસ મીજલસીએ.
સાથે ખાંણું ખાઈ લાલ શરાખ નોથ કરવા ખેટો અને શરાખ પી
ફારેઘ થએઓ તેવારે ખુશ હલકની રાંચગરોના આવાજ શાંભલવા
લાગો. હવે જેવારે પાદશાહ અહમન શોકસત ખાઈ પોતાનાં દેહમાં
આવી ખેટો તેવારે પોતાનાં ગોલાખની મીસાલના શખસારા ઉપર મો-
તીની મીસાલનાં આંજી વરથાવા લાગો અને જાંભાસપને ખોડાંતો કે-
હેવા લાગો કે—એ ફરાંમરજીનો ખેટો આદરજીરજીને તો મારા જો-
વામાં એક ખલાતું વાદલ દેખું ! મેં શાંભલીઉં છે કે આગલા જમા-
નામાં જેહાં પેહેલવાંન ફેરથાસપ થઈ ગએઓ છે તેની તલવાર તથા ગો-
રજીની આગલ કોઈખી દલાવરની એવી તાકાત નહી હતી કે તે તેની સાંખે

પહાદુરીથી તકી થકે. તેવોજ આએ છોકરો મારા જોવામાં આવે છે, કે એ છોકરાએ મારાં ભારી લશકરની એકદંમ ગેરદ કાહાડી નાખી અને મનેથી જીવથી મારતે. પણ નામદારી ભરેલા પારશે તથા લશ-કરે મારી મદદ કીધી તેથી હું તેના પંજમાંથી સહીસલામત નાહારી આવીઓ, નહીં તો આજ રોજે મારો જાન એ છોકરો લીધા વગર રહેતે નહીં. વાસતે હું એનો કાંઈથી એલાજ શોધ કે એની સાથે આપણે કેવી રીતે ચાલીએ કે જેથી એ છોકરો આપણા કાંદામાં આવે. તેને હકીમ જાંમાસપે જવાખ દીધો કે એ આદરજીરજીન પીજો તેજી મતન રસતમ છે વાસતે એ કોઈથી આજેજ થવાનો નથી એટલા માટે મારો વીચારવામાં એવું આવે છે કે સીસતાંનથી જલેજર આવી એ જંગી આદરજીરજીનને સમજાવે તો તારો મોલક આપાદ રહે નહીં તો હું એના હાથ ઉપર મારેઓ જશે અને તારું ખેશુમાર લશકરખી એના હાથ ઉપર મારીઉ જશે. ખીજું તારા ખેથ ક-ખીલાના લોકોખી એના હાથથી સલામતીથી પોતાનો જાન ખંચાવી શકવાના નથી. એવા સુખન છુઠા જાંમાસપની જીખાંનથી શાંમલી પાદચાહ પહમને પોતાની પાશે નવીસંદાને ખોલાવીઓ અને તેને કહેઉં કે એક નામું સીસતાંનમાં છુઠા જલેજર ઉપર એ રવેશે લખ કે પાક પરવરદેગારે ખેજુ જેહાંન પેદા કરી છે તેમાં સરવેશીજને એક એકની ઉપર મુકરર કરી સરવેને તે ખાવંદ ફરમાવેઉ છે કે કોલ જેવી ચીજ આસાંન છે એમ તમો ના સહમજશે. કોલ પાલવો તે શું છે અને તોડવો તે શું છે એવું કજી તમારા દેલમાં રાખશે ના. તમો પોતાવાં કોલ ઉપર સામેત રહી પોતાની જીંદગી સુ-જરજો. કોલ છે તે એક મોટી વીથવાથ રાખવા જોગ ચીજ છે જે-મકે તમો મારી ઉપર વીથવાથ રાખી ચાલો છેવો તો તમારું કાંમ આશાનીથી પાર ઉતરે છે અને તમારું એકીન નેક નહીં હોએ તો તેમાં ઘણી હલાકી પોહિએ છે તેમ કોલ કરનાર માણુથ જેમ મારા ઉપર એકીન લાવેચ તેજ રવેશે તે કોલને ગણુચ. વાસતે એ સાંમે-સવારના છુઠા જલેજર ! તેં મારી સાથે કોલ કીધો છે કે મારા ખે-થનો કોઈથી પેહેલવાંન ધગન ઉપર કમર ખાંધે નહીં તો હવે તે કોલ હુંને પાલવો જોદએ તેને દેકાંજી તારા નખીરા જંગ મારનાર મરુમ ફરામરજનો નવજવાન ખેટો આદરજીરજીન મારી ઉપર લશકર લઈ ચઢી આવીઓ છે અને મારો તથા મારાં ખેથ લોકોનો જાન લેવા

માગે છે અને મને મારીને શુભી ઉપર ચલડાવા ચાહે છે. વાસ્તે જો
 હું તારા કોલ ઉપર મુસતકીમપણે રેલવા ચાહતો હોય્મે ન
 ખોદાને એક કરી જણાવતો હોય તો શીતાખ એ નામું વાંચતાં વાર
 ધરાંનનો મારગ અખતીઆર કરી તાકીદથી એ તરફ આવી પોહોંચી
 તારા આદરજુરજનને સહમજીવી તેને મારી સાથે લડવાથી મના કર.
 એ રવેશેલું નામું લખાવી એક હુજખને આપેઉ અને. તેને એક
 સાંહાંડસી ઉપર સવાર કરી સીસતાંન રવાના કરેઓ. હવે તે એલચી
 નામું લેધ શીતાખીથી રાત ને દંન રાહ કાપતો સીસતાંનમાં જુદા
 જલેજર પાશે આવી પોહોંચીઓ અને પાદશાહ પહમનનો સલામ
 ફડી પેહું નામું તેના હાથમાં આપીડં. તે નામું વાંચી જુદો જલે-
 જર ઘણો ગમગીન થયેઓ.

હવે પેલી તરફ જેવારે સીહા કાગડો નાહાણી પોતાના માલા-
 માં બરાએઓ અને પાજ જાણુવરે પોતાનાં પરવીખડેઆં અને
 શીરોજનની ખાંનમાંથી એક જલકતો મોહોરો જુર સાધનો ખાહાર આ-
 વીઓ. ધ્યાને રોચન આક્રતાખ જલેર થયેઓ. તેવારે આદરજુરજનના
 લશકરમાંથી નગારાં તથા કરનાએના આવાજો નીકલવા લાગા, તેણે કરી
 આસમાંની ખીજ મરતખે જુમખેશ મારવા લાગું. પછી તે તમામ
 લશકરે પોતાના તન ઉપર લડાઈનાં હથીઆરખાંધેઓ અને લડાઈનાં મેદા-
 નમાં આવી લશકરની સફ સમારી ઉજું રહેડં અને તે લશકરની હરો-
 લમાં શેરદેલ આદરજુરજન આવી ઉભો તેના સર ઉપર અજાપેકર
 જુદો ઉડતો હતો. જેવારે આદરજુરજનના લશકરમાંથી કીનાનાં નગા-
 રાંનો આવાજ પાદશાહ પહમને શાંબલીઓ, તેવારે હોકમ કરી પો-
 તાનાં લશકરમાં નગારાંનો આવાજ થડ કરાવીઓ અને તમામ લશ-
 કર મેદાંનમાં સફ ખેંચી ઉજું. તે લશકરની જમની ખાજુએ નાંમદાર
 જાંમાસપ ઉભો તથા દાહાખી ખાજુએ નામવર પેશુતન ઉભો અને
 તે લશકરની હરોલમાં પાદશાહ પહમન સફેદ હાથી ઉપર સવાર થઈ
 ઉભો. તેના સર ઉપર મુખારક ગાવીઆંની જુદો ઉડતો હતો. એવા
 દખલ્યા સાથે પાદશાહ પહમને લડાઈનાં મેદાંનમાં લશકરની સફ સ.
 મારી હતી, તે લશકરનાં બારે કરી જમીનખી આજેજ આવતી હતી.
 એવામાં હીનદુસતાનનો સરદાર શેરને પીતેનો આદરજુરજન આજર
 ગોશસપની મુઆફેક ધોડો દપતાવતો મેદાંનમાં આવી ઉભો અને પાદ-
 શાહ પહમનના લશકર ઉપર ખહારનાં વાદલની મીસાલે પોકાર મારી

દેહેવા લાગો કે, તમે ધરાંની તથા તુરાંની તથા રૂમી તથા મંડિનાની તથા
 કપચાકી તથા ખોતનના અને ચીનના તમામ બહાદુર જોરેમંદ પેહે-
 લવાંનો પાહાડની મીસાલે ઉભા હોવો તો મારા મેદાંનમાં તમે હજુદ
 શુધી કેમ નહી આવતા. કણુ તમે મરવાનો દર રાખતા હોવો તો મારી
 તરફથી તમેને છુટ છે કે કદી તમે મારા મેદાંનમાં આવશો ના. પણ
 તમારા હીચકારા પાદશાહને મોકલજો, કે તેના જીવને હું દોજખને
 સવાધીન કરું. કે એ સરવે ફેસાદ ભાગી જાએ. એવા સુખન ખાંગે પુ-
 જાંદ આદરખુરજીનને ખોલતો દીરો તેવારે, રૂમી લશકરમાંથી એક દલા-
 વર પેહેલવાંન કોડેઆર નામનો આદરખુરજીનના મેદાંનમાં આવી ઉભો.
 તેના હાથમાં એક ભારી સાતુર પકડેલું હતું. તેણે આવી એક મગર-
 મછની મીસાલે પોકાર મારી આદરખુરજીનને કહેવા લાગો કે એ પેહે-
 લવાં ! તું એ રવેશે મેદાંનમાં ઉભો રહી પોતાને મોહોડેએવડી દીઝ
 અને બગાઇ શા વાસતે મારે છે ? પણ હવે તું કોડેઆર રૂમીનો જરખ
 તારી નજરે જોશે કે રૂમી લોકોખી આવા જખરદસત છે. તેવારે
 તારી ખાતરનીયાં થશે. એટલું કહી પોતાનું ભારી શાતુર ઉઠાવી આ-
 દરખુરજીન ઉપર હોમલો કીધો. તેને શાતુર ઉઠાવી આવતો જોઇ શેર
 દેલ આદરખુરજીને પોતાનો હાથ લંબાવી તેનો હાથ તે શાતુર સાથે
 પકડી લીધો અને બીજે હાથે તેનું શાતુર તેના હાથમાંથી છીનાવી
 લીધું અને તેજ શાતુરનો એક જરખ તે રૂમી ઉપર એવો તો મા-
 રીએ કે તેનાં ઘોડા સાથે ચાર ટુકડા કરી જમીન ઉપર નાખીએ.
 એવો મામલો જોઇ રૂમી લશકરમાંથી એક શેર ઉઠીએ, તેણે કરી તે
 રએનું મેદાંન હલમલી રહેલું. એવામાં એક બીજા રૂમી પેહેલવાંને પો-
 તાનો ઘોડો આદરખુરજીન ઉપર જોડોકાવીએ. તેને આવતો જોઇ
 આદરખુરજીને એક તીર કમાન ઉપર ચલડાવી એવો તો નેમ ટાંકી
 મારીએ કે તે કમનસીખ સવારનો સીનો ચાક કરી તે તીર બાહાર
 નીકળી ગએએ તેવોજ તે સવાર ખાકમાં પડીએ. તેની પછવાડેબીજા
 પેહેલવાંને પોતાનો ઘોડો મેદાંનમાં દપતાવીએ તેનેથી એકજ તીર
 પાર કરી નાખીએ. એ મીસાલે તેના લશકરમાંથી પાર પાર પેહેલ-
 વાંનો પેદરપે આવેઆ તેનેથી તેજ રવેશે નામનાં ઉઠાવનાર આદર-
 ખુરજીને જમીનદોસત કરી નાખીએ. એવો મામલો જોઇ બહુમનના
 લશકરે પોતાનાં દેલમાં દેહેશત ખાધી અને કોઈ સવાર તેની મુકાબેલ
 આવીએ નહી. તેવારે આદરખુરજીન નર ચીતાની મીસાલે પોકાર

મારતો આવી પહમનના લશકરમાં પડીઓ અને તેના લશકરના સવા-
રોને ઉઠાવી એક ખીજ ઉપર ફેંકવા લાગો, તેથી કરી પાળે સવારોના
હાથ પાંઉ તુટવા લાગા અને પાળેના જાન જવા લાગા અને પાળે
સવારને ઘોડા સાથે ઉઠાવી લશકરની સફમાં ફેંકવા લાગો તેણે કરી કેટ-
લાએક સવારો જમીનદોસત થવા લાગા. એવી સખત લડાઈ કરી ધરા-
નના પાદશાહ પહમનના લશકરમાંથી તરણુ હજાર માણસને જીવથી
મારેઆં અને કેટલાએકને જખમી કીધાં, તેના લોહીએ કરી તે મેદાં-
નની ખાક કીચલની મીસાલે થઈ ગઈ. એવી ભારી ફોજની અંદર
આદરજુરજન એપણે પોતાની તલવારે કરી સવારોને ખાકમાં નાખ-
તો હતો. કે તે લડાઈ તું કેહરો ગોએઆ એક રસતાખેજની મીસાલે તે
દુલેર પેહલવાન મારતો હતો. તે લડાઈતું મેદાન નેજા તથા તલવાર
તથા તીર તથા ફંદાઓના ફેંકવાથી એક વાથ જલની મીસાલ નજર
આવતું હતું અને સવારોની ધર પકડના આવાળે કરી આસમાંખી
શોર ભરેઈં થએઈં હતું. એવી આફત ભરેલાં લખો લશકરની
ફોજમાં આદરજુરજન જેમકે એક મસત થએલો ચીતો છલાંગ મારે
તે મીસાલ પોતાનાં ઘોડાને દાહાખી તથા જમની તરફ દપતાવતો અને
પોતાની વીજને મીસાલની ચમશેરથી સવારોનાં સર દડીની મીસાલે ઉ-
રાડી નાખતો હતો. એવી આફત જોઈં આસમાન ઉપરના ફરેશતા-
ઓખી અજખ થવા લાગા. એવી સખત લડાઈમાં ખેશુમાર માનસો
તથા ચોપગાઓ એટલાં તે મારેઆં ગએઆં કે તેઓની લોથના તે
મેદાંનમાં ખેશુમાર ધગથએઆ અને જખમી થએલાસવારોનાં પોકારે
કરી ખીજ સવારો સખત જરીનો પોકાર ઉઠાવતા હતા. એવી રસતા-
ખેજની મીસાલની લડાઈ રાત શુધી જરી રહી અને આદરજુરજન
કાંઈ પાછો હતેઓ નહી. તેવારે પાદશાહ પહમને હોકમ કરી લડાઈ
મુલતવી રાખવાનાં નગારાં પોકારેઆં. તેવારે સરવે લશકર તે મેદાંન-
માંથી પાછું ફરેઈં. અને નામનો ઉઠાવનાર આદરજુરજનખી પાછો ફરી
પોતાનાં લશકરમાં આવીઓ અને હોકમ કરી ફરતા તત્તાએઆ રા-
ખીઆ. પછી પોતાની ખાસ મીજલસ સમારી ખાણું ખાવા ખેદો. તે
મીજલસ એવી તો ખનાવી હતી કે તે જંગલના દરખેઆનમાં જાણે
એક રોશન ખેહથત ઉતરેઈં હતું. એવી મીજલસ સમારી પોતે ખુશીથી
પોતાનાં ગમને તે જુવાં પેહલવાં દુર કરવા લાગે અને પરીને એકે-
રેની રાંમથગરોનાં ખુથ આગાજ તથા દફ અને અંગના આવાળે

કરી તેની સરવે મીજલસ એવી તો મોજમજલમાં ગરકાવ થએલી હતી કે તેની ખુશી તેઓએ કોઈ દન કીધી નહી હતી. એ બાબત ઉપર એને શાએર કેહે છે કે એ દુનીઆનાં સ્વપ્નમાં એવોજ છે કે એ દુનીઆનાં હમેશાં કોઈ ઉપર ખરકરાર રહેતી નથી વખતે કોઈને એવી ખુશી દેખાડે છે કે તેની ખુશીનું મોઢો તણુકોઈ કાલે દીકુંજ નહી હોએ અને એક વેલા તેને એવી ગમી એકાએક પોહોંચાડે છે કે તેને ખોહાર કરી નાખે છે કે તેની ગમી કોઈ બંદા ઉપર હરગેજ થઈ માં પોહોંચતી. વાસતે એ બંદા ! તુંને ગમીને વખતે સજીરી કરવી ખેડેતર છે કે તથા તારી ખુશી પાછી તુને હાંસલ થશે. વધી તારી ઉપર ખુશીનુંજ શુજરવું મુનાસેખ થાએ તો તુંને સજવાર છે કે સરવે કોઈને નમીને ચાલે અને પોતાનાં પેદા કરનાર ઉપર હરદમ દાઆ માગી તે ખુશીને દુનરે તો તારી નામદારી કેહેવાએ. વાસતે એ દુનીઆનું ચકર સદા એવીજ રીતનું ચાલીઆ કરે છે.

લગઈ કીધી બેહુ લશકરે એક એક સાથે તે
વગેરે બીજો અહેવાલ.

—:00:—

પેલી તરફ જોવારે પાદશાહ બહમન પોતાનાં લશકર સાથે શેકસત ખાઈ જખમી દેલથી પાછો ફરીઓ અને પોતાનાં દહેરામાં જઈ તખત ઉપર બેઠો તેવારે પોતાનું સર જમીન ઉપર મુકી પાક ધમ્મજાંને કેહેવા લાગો કે એ ખારે હકતાલા ! હવે તું મેડરખાંની કરોને એ છોકરાથી મને નેગાહ રાખ અને એને પકડવાનો મને તું કાંઈ ચારો દેખાડ, નહી તો મારા જુદા પીરમરદ જલસેજરને શીતાખી કરી એ જંગલમાં મોકલી દે કે, તે જુજોરગ જલસ આવીને એ આદરજુરજનને સહમજની મારી લગઈથી પાછો ફેરવે તો મારો તથા મારા લશકરનો જાન સલામત રહે. એ મીસાલે પાદશાહ બહમન આખોરાત પોતાની આંખંમોંથી મોતીના કટરાની મીસાલે આંજુ વરથાવતો હતો અને પાક ધમ્મજાં પાશે દાવા માંગતો હતો. એમ કરતાં ખાંમદાદનો વખત થયેઓ. તેવારે પાદશાહે નામદાર હકીમ જાંમાસપને હોકમ કીધી કે સરવે લશકરને તું તઈઆર કર કે આજ રોજ એ આદરજુરજનને

હું પકડી કેદ કરવાની કંમર ખાંધું છેઉં. હું તો જોઉં કે એ પોતાનાં તનમાં કેટલું અલક્રાંમરજનો ખેટો જાણુલી આદરપુરજન ધગવે છે એવે! હોકમ શાંભલી નામદાર જાંમાસપે હોકમ કરી લડાઈનાં નગારાંનો આવાજ કરાવીએ! અને સરવે લશકરોને ફરમાવેઉં કે આજ રોજે સરવે કોઈ લડાઈની કંમર ખાંધી મેદાનમાં સફ સમારી ઉભું રહે. એવો હોકમ શાંભલી સરવે લશકર મેદાનમાં સફ સમારી ઉભું રહેઉં. તેની દારકારથી જમાનોખી જુમખેશ્વ મારતો હતો અને કરનાએ તથા ઘાટના આવા જે કરી તે મેદાનના શેર તથા ચીતતાઓખી પોતાની જગો મુકી હર તરફ નાહાશવા લાગા. એવી દેહેશત ભરેલી ફોજ જોશમાં આવી હતી.

પેલી તરફ શેરને પકડનાર આદરપુરજનેખી પોતાની ફોજને હોકમ કીધો કે આપણે એ પુરા પહમનને ખખે વખત શેકસત આપી તેતું કેટલુંએક લશકર મારીઉં તોખી એ ખેમરવત પુની પાદશાહ પોતાતું લશકર મારીઉં જાએય તેનો કાંઈ દર કરતો નથી અને દનપર દન પોતાના લશકરને હીમત આપી મોતના પંજમાં ફસાવેજે, વાસતે તમોખી એ પુરા પાદશાહના લશકર સાથે એક વેલા જુમખેશ ભરેલી લડાઈ કરો કે ફરીને એ લશકર આપણી મોકાખેલ ઉભું રહી શકે નહી. એવો હોકમ પોતાના લશકરને કરી પોતે ઘોડા ઉપર સવાર થઈ લડાઈનાં મેદાનમાં આવી એક પોકાર પહમનના લશકર ઉપર એવોતો જોરથી મારીએ કે તેના પોકારે કરી તે લશકરના ઘોડાએ ઉભી પુછડીએ પાછા નાહાસવા લાગા. એવો પોકાર આદરપુરજનેજ સાંભલી પાદશાહ પહમનના લશકરમાં માહોમાહે ગોફતેગો ચાલી કે જંગી ફરાંમરજનો ખેટો આદરપુરજન તો એક ભારી ભય ભરેલી ખલા છે કે એના પોકારના જેવે અમોએ કોઈ પેહેલવાનનો પોકાર શાંભલીએ નથી. એવી ગોફતેગો તેના લશકરમાં ચાલતી હતી. તે પોકાર મારી કે-હેવા લાગો કે એ પાદશાહ પહમન! આજ રોજે મારાં મેદાનમાં આવ નહીં તો તુંને તારા ખાપ અસફંદીઆર રોઈનતંનના રોવાનના કસમ છે કે તું મારાં મેદાનમાં આવીઆ વગર રહે. જેવારે જીલમગાર પહમને તેની જીપાનથી એવા સખત સોગંદ શાંભલીઆ તેવારે પોતામા ફેલ સાથે કેહેવા લાગો કે, હવેતો જે કાંઈ પારેહકતાલા કરે તે ખરું. હવેતો મારેથી એની લડાઈમાં જાએઆ વગર ચાલે નહી. એવો વીચાર કરી પોતાનો ઘોડો મંગાવી તે ઉપર સવાર થઈ આદરપુરજનના મેદાનમાં આવી તેને કેહેવા લાગો કે, એ નાદાન પેહેલવાન! તુંને ખખર નથી

કે તારા ખુબરગ જાલે મારી સાથે શી રવેથથી કોલકરાર કીધોછે. જે-વારે તેણે મારી સાથે એવો કોલ કીધો તેવારે મેં તેને ખંદથી ખલાસ કીધોછે તો તું હવે તેને પુછીઆ વગર મારી ઉપર લકશર લઈ આવીઓછે અને પોતાનાં નેઆંગાનોના કોલને તોડવા માંગેછે. તેને મોહોરથી એવા સખુન શાંભલી શેરમરદ આદરખુરજીન તેને કેહવા લાગો કે મને તો મારા ખેશ કપીલાના લોકો સાથે હવે કાંઈ દરકાર નથી. મને તો મારા ખાપ ફરાંમરજનો કીનો તારી ઉપર લેવાની જરૂર છે. જેને તારી સાથે કોલકરાર કીધો હશે તે તારા કોલની દરકાર રાખશે, વાસતે તું તારી ખેહુનધી વાત મુકી દઈને શીતાખ તારો હાથ ઉઠાવ. તું જેવા ખુરા નીમકહરામ પાદશાહને જીવતો મેલવો સજાવાર નથી. એવા સુખન તેની જખાનથી શાંભલી પાદશાહ બહમને શુસસામાં આવી જીનના હરના ઉપરથી પોતાનો ભારે શરજ ઉઠાવીઓ અને દેલાવર આદરખુરજીન ઉપર હોમલો કીધો, તેઆરે તેણે પોતાતું સર દાડ તલે છુપાવીડું તે ઉપર તરણુ તરણુ જરખ ગોરજના પેદરપે મારીઆ પણુ તે ગોરજના જરખને તે પેહેલવાન ખાતરમાં લાવીઓ નહી અને હશીને પાદશાહને કેહવા લાગો કે એવા તારા ગોરજે કરી એક જાંગલી લોખડીખી દરતી નહી હશે. અફસોસ છે એવી તારી હીચકારી ખાલુ ઉપર! કે તું કાંઈ શરમ રાખતો નથી અને પારકી હીમત ઉપર એવો મગર રહી પોતાને ખંચાવા ચાહેછે. એટલું કહી પોતાનો ઘોડો બહમનની ઉપર જોડોકાવીઓ અને પોતાના હાથની ચુંગાલ મારી તેનો કમરખંધ હિસતવાર પકડી તેને સુનેરી સાજના ઘોડા ઉપરથી એક મોરગની મીસાલે ઉઠાવી પોતાના સર ઉપર ઉંચકી સરવે લશકરને દેખાડવા લાગીઓ. તેને ઉંચકેલો જોઈ આદરખુરજીનના લશકરમાંથી ખુશીના નગારાં ઠોકાદઆં અને ધરાની લશકરમાંખી ગમીના નગારાંનો શોર ઉઠીઓ. એવો તમાશો સરવેને દેખાડી પોતાના લશકર તરફ ઘોડાની લગામ ફેરવી ધરાનના પાદશાહ બહમનને લઈ ચાલીઓ. એવો મામલો જોઈ પાદશાહ બહમને શીતાખ પોતાતું ખંજર કમરમાંથી કાઢી પોતાનો કમરખંધ કાપી નાખયો તેવોજ પોતે જમીન ઉપર પડીઓ, તેજ વખતે પોતાનો જીન ખચાવી પોતાના લશકરમાં જેમ કમાનમાંથી તીર છુટે તે મીસાલ નાહશી ગએઓ. એવો મામલો જોઈ તેના લશકરે શીતાખ પોતાના ઘોડા એકદમ મેદાનમાં જોડોકાવીઆ. અને ફતેહમંદ આદરખુરજીનનો રસતો ઘેરેરી લીધો. તથા શેરમરદ

દલેર આદરપુરજીનખી એક જહુનમાં આવેલા મસત વાધ મીસાસે અ-
ખાર મારી તે લશકરમાં જઈ પડીઓ. એવો મામલો જ્યારે જંગી
આદરપુરજીનના લશકરે દીઠો તેવારે તેનાં તે સરવ જંગી લશકરે મે-
દાનમાં ઘોડા જોડાવીઓ અને એક ભારી લડાઈ ઉડી ઉભી થઈ.
તે સખત જીંમખેશ ભરેલી લડાઈમાં આદરપુરજીન જે તરફ ઘોડા જોડે-
કાવતો તે તરફ સવારોની લોઠનાં ઢગલા જમીન ઉપર નાખતો હતો.
તેથી તેની મુકાબેલ કોઈ આવી શકતું નહીં હતું. એવામાં રાતનો વ-
ખત થયેઓ તેવારે શેરદેલ આદરપુરજીન પોતાના લશકર સાથે પાંડો
ફરી પોતાના દેહરાની તરફ ગયેઓ અને તાંહું જઈ પોતાના લશક-
રનો શુમાર કહાડીઓ તેવારે તેના એક હજાર સવારો મારીઓ ગયેલા
જાણુએઓ. હવે જેવારે પાદશાહ અહમને પોતાના લશકરનો શુમા-
ર કીધો તેવારે તેના એક લાખ હુંસી હજાર સવારો તે લડાઈના
મેદાનમાં કતલ થયેલા જાહેર થયેઓ. તેથી તે મેદાનમાં ખીજે દીને
લશકરને મેદાનમાં ઉજું રેહવાની જગા મળી નહીં. એવી સખતી જોઈ
પાદશાહ અહમને ખીદમતગારોને ફરમાવી કે મોહરા ઉંડા ખાડ
ખાડી તેમાં તે મારીઓ ગયેલાઓની લોથને દાતી દીએ અને એ
લડાઈનું મેદાન સાફ કરે. એવો હોકમ શાંમલી ખીદમતગાર લોકોએ
ખેગારીઓ પાશે તે મેદાનના જંગલમાં ખાડા ખોદાવી તેમાં મરવ
લોથને નાખી સઘલા ખાડાઓ ખંધ કરીઓ. કહેજે કે તે લડાઈનું મે-
દાન સાફ કરાવી કે તાંહું સુધી તે લડાઈ મોકુફ રહી હતી.

આવી પોંહોંએઓ જાલેજર રએના મેદાનમાં અને
સુલેહ કરાવી આદરપુરજીનને પાદશાહ અહમન
સાથે તે વગેરે ખીજી દાસતાન.

—:૦૦:—

જેવારે પુઢા જાસે પોતાના પાદશાહ અહમનનું નામું વાચે કે
તેજ વખતે ઘોડા ઉપર સવાર થઈ જાજીલસતાનથી રાહ માપતો ખી-
તામ દરિયામાં આવી પોંહોંએઓ. તે અખર પાદશાહ અહમનને પોંહોં-
ચી કે પુઢો જાસેજર રાત દંન રાહ માપતો દરિયામાં આવી પોંહોં-
એઓ છે. એવી અખર શાંમલી પાદશાહ પુરીમાં આવી તેને એસ-
તકખાલ જવા સાર પોતાના ખાસ અમીરોને મોકલેઓ કે નામદાર

જલેજરને ધરાંનમાંથી આવ્યે રમ્યેના મેદાંનમાં પા આખર સાથે લેઈ આવે. એવો હોકમ પાદશાહનો શાંભલી જુનેરગ લોકો જલેજરને એસતેકખાલ જઈ તેને આખર સાથે રમ્યેના મેદાંનમાં પાદશાહ પહમનની નજદીક લેઈ આવીઆ. જેવારે દાનેશમંદ જુદો જલેજર પાદશાહ પહમનના દેહરાની દરગાહમાં આવીએ. તેવારે પાદશાહ પહમને શીતાપ પોતાનાં તખત ઉપરથી નીચે ઉતરી જુદા જલેજરનો હાથ યકડી પોતાની પાશે સુનાની કુરસી ઉપર ખેસાડેઓ. તેવાર પછી આદરજુરજનની લડાઈની વાત આખરથી તે અવલ લગણુ જુદા જલેજરને પાદશાહે કહી સંભલાવી. તેને જુદા જલેજર કહેડે કે, એ નેક સેતારેના પાદશાહ ! તું જે કાંઈ વાત ખોલેય તે રાસત હોરો. પણ મેં તો મારા આદરજુરજનને મારી નજરેખી દીધો નથી અને તે ખેટાખી મને હજુર સુધી કાંઈ પીછાંનતો નથી, વાસતે જે તું મને રજા આપે તો હું તે ખેટાની પાશે તેના લશકરમાં જઈ અને તે નાદાન ખેટાને હું સમજવી તારી ખીદમતમાં લાઉં. પણ તું મેહેરખાંની કરીને મારી સાથે જુદા જાંમાસપને આપે તો અમો ખેડુ જના તેને સમજવી તારી હજુરમાં લાવીએ. જેવારે પાદશાહ પહમને જલેજરની જુખાં નથી એવા દાંનાઈ ભરેઆ સુખન શાંભલીઆ તેવારે પોતાનું મોઢોડું ગોલાખના કુલની મીસાલે હસતું કીધું. પછી પોતાના ખેડુ વજીરોને ફરમાવીડે કે, એ મારા નેકનામ કાકાઓ ! તમો એ જુદા પીરમરદ જલેજરની સાથે જઈ એ કાંમને સરંજામ પોંડોંચાડો કે તથી કરી એ સરવે ફેસાદ ભાગી જાએ. અને એ નવજવાંન આદરજુરજનને હરએક તરેઈથી સમજવી મારી ખીદમતમાં લાવો. એવો પાદશાહનો હોકમ શાંભલી દાંનાઈ ભરેલો જાંમાસપ હકીમ તથા દસતુરાન દસતુર પેશુતંન જુદા જલની સાથે જંગના મારનાર નામદાર આદરજુરજનની નજદીક જવા સાર તેનાં લશકરમાં જઈ તેને કેહેવા-લાવીડે કે જુદો જલ તારી હજુરમાં આવવા માંગે છે. એવી ખખર મેહેલવાન આદરજુરજને શાંભલી પોતાનાં ખીદમતગારોને ફરમાવેડે કે શીતાપ મીજલસ સમારે. એવો હોકમ કરી પોતે ખાસ અમીરો સાથે શીતાખીથી જલેજરને એસતેકખાલ લેવા ગએઓ. જેવારે જુદા જલે પોતાના ખાનદાનની રોશન એરાગ આદરજુરજનને દીધો તેવારે તેહેમતન રસતમ તથા શેરમરદ ફરાંમરજ તથા સાંમ તથા શેરના વજનનો કરનાર ખરજો એ સરવે શુજરેલાઓનો ગંમ એકાએક તેણે

વીસારી મુકેએ. અને જુશીમાં આવી તે ખેટાને પોતાની ગોડમાં લેઈ
 ખગલગીરી એવી તો જોરથી કીધી કે આદરજુરજીનના સીનાના હાડ-
 કાંખી કચરાવા લાગ્યાં એવો જોશો તે જુદાને તે વખતે ચહુડેએ.
 હતા. જેવારે પીલજોર આદરજુરજીને તે જુદાનો એવો જોર દીધો તે-
 વારે પોતાનાં મન સાથે કેહેવા લાગો કે એ મારા જુદા જોરજોરને
 એવો જોર એ વખતમાં છે તો એને જીવાંનીના વખતમાં કેટલો જોર
 હોશે, વાસતે હવે મને ઉમેદ છે કે હું એ જુદાના ખલની કડવતે કરી
 એ જુરા પહમનને જીવથી મારીઆ વગર રહેશે નહીં. એ મીસાએ
 પોતાનાં દેલ સાથે કહી પછી પાક હકતાલાનાં શુકરાંના કચવા લાગો.
 તેને જુદા જોરજોરે કહેડું કે, એ મારી જુદાપાના વખતની રોશન એ-
 રાગ ! તે એ પાદશાહ પહમન સાથે શું તોફાન ઉઠાવો ઉભું કીધું છે.
 તું જો કે મારા જુદાપાનાં વખતમાં મારી ઉપર ઘણી સખતી પડી હતી
 અને આજે તે ખારે હકતાલાની ખખરોશથી દુર થઈ ગઈ અને એ
 પહમન પાદશાહે આપણી ઉપર ખખરોશ કરી પાછી આપણી આખ-
 રને સંભાલી અને તેણે આપણી સાથે ભલાઈ કીધી તો તેના અવે-
 જમાં આપણે ફરીને તેની સાથે કીનાની કંમર ખાંધીએ એ આપણા
 જીજીલીઓના નામને મોહોટી શરમ છે ખીજું એ કે આપણે જીજી-
 લી લોકો અવડથી તે આખર લગી ધરાંનના પાદશાહોની ખીદમત ક-
 રતા આવીઆ છઈએ અને વલી મેં એ પાદશાહ પહમનને કોલ
 આપીએ છે કે—હવે પછી મારા ખાંદાંનનો કોઈ પેહેલવાંન તારાં
 ધરાંન ઉપર ચહી આવી તારી સાથે લડાઈની કંમર ખાંધે નહીં. એવો
 કોલ મેં એ પાદશાહ સાથે કીધો છે. અને વલી આપણા જીજીરગે
 ચાલતા આવીઆ છે તો હવે આપણે એ પાદશાહ સાથે એવો કોલ-
 કરાર કરીને તેની સાથે આપણે લડાઈ કરીએ તો ખોદાના શનેહગાર-
 કેહેવાઈએ. વાસતે એ ખેટા ! તું એ લડાઈથી હાથ ઉઠાવે તો આપ
 જે કોલ ટોડવાના શુનાહથી છૂટીએ. એવા સખુન જુદા જીલની જી-
 ખાંથી શાંભલી આદરજુરજીન કેહેવા લાગો, કે એ જીજીરગ ખાપ !
 તું કેહે છે તે ખરહક છે, પણ મેં શાંભલીડં છે કે નાપાક હુંધીં અક-
 લના પાદશાહ અફરાસીઆપે પાકજીદ અશો સીઆવકશાહને નાહક
 ખેશુનાહ જીવથી મારીએ હતા. તેનું જીન પાકજીદ પાદશાહ કમેજી-
 સરોએ તે અફરાસીઆપ ઉપર લીધું કે નહીં તે તો તું મુખારકા
 આપને ખખર છે. ખીજું નામનાં ઉઠાવનાર ખરજોનો કીનો તેના ખેટ.

પુરશેઠ માણિકરે અલખાન દેવ ઉપર લીધો કે નહીં અને વલી એજ મજી નીમકહરાંમ પાદશાહ પહમને પોતાનાં આપ દલાવર અસપંદીઆરનો કીનો તારાં ખાનદાન ઉપર શી રવેશે લીધો છે તેખી તું છુજેરગ ખા-યને ખપર છે અને વલી તુંને ખંદીખાને કેવી સખતીમાં રાખીઓ હતો અને મારા ગુજરેલા આપ ફરાંમરજને મુવેલો શુલી ઉપર ચહ-ડાવીઓ હતો. વાસતે તું જો કે સરવે કોઈએ પોતાનાં આપનો કીનો લીધો છે, તો હવે હું મારા આપનો કીનો એવા પુરા પાદશાહ ઉપર કેમ નહીં લેઉં. વલી એ નાપાક પાદશાહ મારા છુજેરગોના દુખમા ઉપર ચહડીને તેઓના રૂવાંનનેખી ખરાખ કરવાની મુરાદ રાખતો હતો રાખ તાંણ એ નાપાક આહરેમનની ખસલતનાં પાદશાહતું કશું ચા-લેઉં નહીં તેથી તે જગેથી માર ખાઈ થાઠો ફરીઓ. એવો એ છુ-રો છે વાસતે એને હું હરગેજ થઈ જવતો મેલનાર નથી. ખીજું એ મજીએ મને દગાથી ખોલાવી ખેડોશ દારૂ પાઈ મારાં તન ઉપર ભારી ખંધ ખંધાવી મને કેદ કરેઓ હતો, વાસતે એને હવે જવતો રાખતો મુનાસેખ નથી. એ રવેશે ભવાં ઉપર ભવાં ચહડાવી અસસામાં આવી હીંદુસતાનના સરદાર આદરપુરજીનને ખોલતો જોઈ નાંમદાર બલ અપકીદો થઈ ખેઠો. દાનેશમંદ છુઢા જાંમાસપે જંગી ખાજુના આદરપુરજીનને કહેઉં કે, એ નામનાં ઉઠાવનાર સાંમેસવારનાં નખીરા! તું મારો સુખન સાંભલ અને તું ખુખ ઈઆદ રાખજે કે એ પા-દશાહ પહમનતું મેલોત તારા હાથથીજ આવશે. પણ હજુર તેને દાહડા લાગશે. વાસતે હમણા જો તું ચાહારો કે એને મારી મારા ખાનદાનનો કીનો લેઉં તો તે હરગેજ થઈ ખનવાતું નથી. ખીજું એટલું ખરાખ કામ થશે કે તારા હાથથી ખેચુનાહ ખોદાની ખલકત-ના લોહો મારીઆ જશે, પણ તારો કીનો એની ઉપર તું હમણાં લઈ શકશે નહીં વાસતે એવી લડાઈ કરવી કે જેની ઉપર આપણા દાવો તેને મારવો સજીવાર છે તો તેનો દાહડો આવી પોંછોંચશે તે-વારે તુંજ તેને મારશે. એ મારો વાત તું કણલ રાખી ખરી કરી જાં-ણજે વાસતે હમણા તો તું મારો સુખન કણલ રાખી એ પાદશાહ સાથે સુલેહ કરી જેણાં પેહેલવાનની કુરસી ઉપર ખેશ અને જેવારે તું એની ઉપર કાજુ પાંમે તેવારે તું તારા નેઆગાંનાનો કીનો એની ઉપર આસાંનીથી લેજે. વાસતે થોડા દહાડા એના ખાકી રહેઆ છે તેટલે તું નાહક ખીજાં ખુનો શું કરવા રહે છે? હમણા તો તું એ

ધરાનના શાહાનશાહ બહમનની નજદીક આવી તેની ખાંતુ લાખ ફોજ ઉપર સરદારી કર. ખીજું પાદશાહ બહમને તારાં ખાંદાન સાથે બદી કીધી છે તે બદીના અવેજમાં હું તારી હજુરમાં તેની પાશે માફ મંગાવું; પણ હવે પછી તું જાંહાં જાંહાં જાએ તાંહાં તાંહાં તારી હુશી-આરીથી કાંમ કરજે. એવાદાંનાઈ ભરેલા સુખન આગાહીખાજ હકીમ જાંમાસપની જીખાંનથી શાંભલી શેરને પીતેનો આદરખુરજીન ખુશી થએઓ. પછી પોતાનાં ખાપ ફરાંમરજના ગુજરવા ઉપર તરણ દંન જરી અને સોગ કરીઓ. તે ખખર પાદશાહ બહમનને થઈ તેથી તે જીખી દંન તરણ શુધી ફરાંમરજના ગુજરેઆનો સોગ નવેસરથી રાખીઓ, પછી એથે દીને નામનો ઉઠાવનાર આદરખુરજીન દાંનાઈ ભરેલા ખુઠા જલ તથા મુખારક સુખનનો ખોલનાર જાંમાસપ હકીમ તથા દસતુરાન દસતુર પેશુતન સાથે પાદશાહ બહમનની છાવણીમાં ગએઓ. જેવારે તે નામદારો ધરાનના શાહાનશાહ બહમનના દેહરામાં આવી પોંઠોંચીઆ તેવારે પાદશાહે આદરખુરજીનને ઘણાં માન સાથે આખર આપી તેની નજદીક પોતાથી થએલા ગુનાહની માફ માગી. પછી હોકમ કરી એક પાદશાહી લાએકનો સરોપાવ મંગાવી આદરખુરજીનને પોતાને હાથે ખખશીઓ અને જેહાં પેહલવાંનનો કમરખંધ મંગાવી તેની કમર ઉપર પાદશાહે પોતાને હાથે ખાંધેઓ અને પોતાની ખાંતુ લાખ ફોજ ઉપર શેરદેલ આદરખુરજીનને સરદારી આપી. તેને જેહાં પેહલવાંનીનો તે દંનથી ખેતાખ આપીઓ. પછી પોતાનાં લશકર સાથે ખુશી થતા રએના મેદાંનમાંથી ધરાંનનાં તખ્ત ઉપર આવી ખેઠો. તેવાર પછી ખુઠા જલેજરે પાદશાહ બહમન પાશેથી સીસતાંન જવાની રજા લેઈ જેહાં પેહલવાન આદરખુરજીનને તેની હજુરમાં રાખી પોતે જાખુલસતાંન ગએઓ.

પાદશાહ બહુમન જીઆંગાર અજદહાને મારવા ગએઓ.

તાંહાં અજદહા અને પાદશાહ બહુમન બેહુ જન

જેહાં પેહલવાન આદરખુરજીનના હાથ ઉપર

મારેઓ ગએઆ તે વગેરેનો એહવાલ.

—:૦૦:—

એ નામાનો ખનાવનાર શાએર એ પરમાણુ બએઆન કરી જાયછે કે પાદશાહ બહુમન પોતાના તખ્ત ઉપર બેસી અદલ ઇનસાફથી પાદશાહી ચલાવતો હતો, તાંહાં બીજા મોલકના લોકે આવી પાદશાહને ખત્તર કીધી કે તારા ફલાના મોલકમાં એક પાહાડની કંધનમાં એક જગ્યાએ અજદહા પેદા થએઓછે. તેણે તારી કેટલીક રધઅતને પાએમાલ અને વેરાન કરી નાંખીછે તેથી તે રધઅત પોતાના રહેવાના ઘેરખાર છોડી બીજા મોલકમાં નાહાશી જએછે. એવી વાત તે લોકોની જીખાનથી પાદશાહ બહુમને શાંકલી તયારે પોતાના દીલ સાથે કેહવા લાગો કે હરેક પાદશાહોએ એવાં ભારી કામે પોતાને હાથે બંજવીઆંછે કે તેથી તેઓની સરકારજીતું બએઆન હજુર સુધી કાએમ રહેઈછે. વાસતે એ અજદહાને હું મારેહાથે મારું તો મારુંબી નામ કેઆમત સુધી રહી જએ. એવો અદેશો પોતાના દીલમાં લાવી શીતાબ પોતાનાં ઘોડા ઉપર જીન બંધાવીકે અને પોતે લડાઈના હુદીઆર પોતાના તંન ઉપર બીડેઆં અને શીતાબ ઘોડા ઉપર સવાર થઈ પોતાની ફોજ સાથે તે શહેરનાં જંગલમાં જઈ પોતે હરતરફ જોવા લાગો. તાંહાં એક પાહાડની કંધનમાં પેલા અજદહાને દીઠો, તાંહાં જેએ શું કે તેતું તન એક પાહાડની મીસાલે ખુલ્લું હતું અને તેના મોહોડામાંથી એવો તો જેહરી દમ નીકળતો હતો કે તેથી તે જંગલના સરવે જાહાડ પાણુબી પડીને વેરાન થએઆં હતાં અને તેની એવી જેહરી ખોખારથી તે જગોના પાહાડમાંબી સોરાખો પડીઆં હતાં એવા દરામના અજદહાને જેધને પાદશાહ બહુમન પોતાનાં દીલમાં બીહીને કેહેવા લાગીએ કે મારા જેવામાં એવો અજદહા કોઈ વેલાએ આવીએ નથી. એવી રીતે પોતાના દેલમાં બીહીને તેણે પાછું ફરવા ચાહીઈ. પણ તાંહાં જેએ શું કે પછવાડે પોતાના લશકરનો સપેહસાલાર જેહાનનો પેહલવાન આદરખુરજીન બંશકરની સફ સમારી ઉભો રહેઓછે. એવો મામલો જેઈ પાદશાહ બહુમને શરમનો મારીએ. પોતાનો ઘોડો તે અજદહાની તરફ જોહકાવીએ કે હવેતો જે ખોદા કરે તે ખરું પણ એ જગોથી માછું ફરવું તે કરતાં

મરવું પેહેતર છે. હવે જેવારે પહમન તે અજદહાની નજદીકમાં ઘોડો જો'હકાવતો આવી પોંહોંચીઓ, તેવારે ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરી તેની લ-ડાઈમાં જવા સારૂ પોતાની ગેરદાની દામન તંગ કરવા લાગીઓ. એવામાં તે અજદહાએ પોતાનો દમ એવો તો જોરથી કુંકીઓ કે તેના દ-મના કુંકારાથી પાદશાહ પહમનના પગ જમીન ઉપર થરી શકીઆ નહી અને તેના દમની ખરોખર પાદશાહ પહમન તેના મોહોડામાં ગચ્ચેઓ, એ મીસાલે તે પાદશાહ પહમનને તે અજદહાએ સીના સુધી ગલીઓ. એવામાં યાહાનશાહ પહમને પોકાર મારી પોતાના જેહાં પેહેલવાન આ-દરખુરજીને કહેડું કે એ સરકુશજ! તું ઉઘો રહી જોએઆ શું કરેછે? મારું તન એ નાપોકાર જેહરી અજદહાના મોહોડામાં ગરક જાએછે, વાસતે તું મને એના મોહમાં ગરક જવાથી ખંચાવ. એવો પોકાર પા-દશાહની જીખાનથી શાંભલી કીનાના તલખગાર જેહાં પેહેલવાન આદરખુરજીને પોતાની મેઆંનમાંથી તલવાર ખેંચી શીતાખ ઘોડો દપતાવતે તેની નજદીક જઈ પોંહોંચીઓ, તેવોજ ઘોડા ઉપરથી નીચે ઉતરી એક હાથે પોતાના ખાપ અને કપીલાને પાયમાલ કરનાર પાદશાહ પહમ-નનું ગીરેખાન પકડીડું અને ખીજે હાથે તલવાર ઉઘાવી પહમનને ક-હેડું કે એ કેઆની પાદશાહ! આએ તલવારે કરી એ અજદહાને તા-રાં ખુનને વાસતે હું મારુંછું, કારણકે મેં તારું નીમક ખાધુંછે અને મારા ખાપ ફરામરજના અને મારાં ખાનદાનના ખુનના ખદલામાં તારું સર તારાં તનથી છુટું કરું છેડું તેમાં મારો કઈ શનાહ નથી. એટલું કહી એક જરખ તે અજદહાની ગરદન ઉપર એવો તો સારૂ મારીઓ કે તેથી તે જેહર કુંકારો અજદહા અને જીલમગાર પાદશાહ પહ-મન એ ખેહુના ચાર ચાર ટુકડા કરી નાખીઆ. પછી પોતાને હાથે પા-દશાહ શુશતાસપના નખીરા પહમનનું તન તે અજદહાના ખદનમાંથી ખેંચી કાહાડીડું અને તેના અમીરોને બોલાવી તે ઈરાની પાદશાહ પહમનના ખેહુ ટુકડા તેઓને હવાલે કરીઆ. પછી પોતે ઘોડા ઉપર સ-વાર થઈ તાંહાથી સીસતાન તરફ ગચ્ચેઓ અને તાંહાં જઈ સરવે વાતથી જલેજરને વાકેફ ઠાપો. જેહાં પેહેલવાંન આદરખુરજીનથી એ ખેઆંન સાંભલી તે ખુદો જલ ઘણો ગમમીન થએઓ.

